

The Forsander library.
Date Dec

AUGUSTANA COLLEGE LIBRARY
ROCK ISLAND, ILL

TIDSKRIFT

FÖR

SVENSK EV. LUTH. KYRKOHISTORIA I N. AMERIKA

OCH FÖR

TEOLOGISKA OCH KYRKLIGA FRÅGOR.

E. NORELIUS,

Redaktör.

AUGUSTANA THEOLOGICAL
SEMINARY LIBRARY
ROCK ISLAND, ILLINOIS

INNEHÅLL.

Historiska dokument rörande de svenska ev.-luth. församlingarna i N. Amerika före Augustana-synodens organisation 1860	1, 57
Svar till herr G. Unonius på hans "Bihang till Minnen från en 17-årig vistelse i Nord-vestra Amerika"	15
Skoltal af D:r T. N. Hasselquist år 1877, då den första klassen graduerade vid Augustana College	52

UTGIFVEN AF

LUTHERAN AUGUSTANA BOOK CONCERN,
ROCK ISLAND, ILLINOIS.

B377
x9 am

BX
8001
A84
v. 12
1899
C.2

Anmälan.

Detta tryckalster kallas *Tidskrift*, emedan meningen är att fortsätta dess utgifvande häfte efter häfte och detta, allt efter som efterfrågan visar sig vara.

Då inom Augustana-synoden frågan väckts att publicera sådana historiska dokument, som för allmänheten icke hittills varit tillgängliga, och som borde i någon form förvaras åt eftervärlden, och då samma behof kännes med afseende på våra församlingars och samfunds löpande historia, och då ändtligen teologiska och kyrkliga frågor af olika slag, men mera solidt, än som kan ske i de mera populära bladen, behöfva diskuteras, så har man tänkt, att dessa olika önsknningar kunna vinnas genom en tidskrift, som särskildt ägnar sig åt dessa ämnen. Detta häfte vill vara ett försök i denna riktning. Skulle det visa sig, att vår kyrkliga allmänhet gillar och gynnar företaget, så kan tidskriften utvidgas efter behof; i annat fall kan företaget nedläggas när som helst. Hvarje häfte säljes till ett bestämdt pris; dock kan subskription ske hos L. A. B. C. i Rock Island, som i så fall bestämmer villkoren.

Undertecknad har åtagit sig redaktionen åtminstone till att börja med, och, om hälsa och krafter medgifva, kommer han troligen att skriva en del originalartiklar; men tager gärna emot bidrag af den art, som tidskriften afser, för tidningens innehåll, då de äro med omsorg och sanningskärlek författade.

Beställningar om och subskription på tidskriften sker hos The Luth. Aug. Book Concern, Rock Island, Ill.

Vasa, Minn., i jan. 1898.

E. NORELIUS.

Historiska dokument rörande de svenska ev.-luth. församlingarna i N. Amerika före Augustana- synodens organisation 1860.

Inledande upplysningar.

De historiska dokument, som här nedan skola meddelas åt allmänheten, utgöras af protokoll, förda vid åtskilliga konferensmöten under den tid, som de svenska luth. församlingarna voro förenade med ev. luth. synoden af N. Illinois.

I min "De svenska luterska församlingarnas och svenskar-nes historia i Amerika" har jag sid. 816 o. f. tämligen fullständigt redogjort för dessa protokoll i sammanhang med konferensernas historia, men det torde ändock icke vara öfverflödigt att här dels upprepa och dels fullständiga dessa upplysningar.

Ev. lutherska synoden af norra Illinois, eller för korthetens skull: Norra Ill.-synoden, organiserades i Cedarville, Stephenson co., Ill., den 18 sept. 1851. De enda svenskar, som voro med vid detta möte, voro L. P. Esbjörn, då varande pastor i Andover och kringliggande platser, och hans ombud från Rock Island, E. M. Mankie. Anmärkas bör dock, att de anlände till Cedarville först den 19 sept. och voro således icke närvarande vid själfva organisationen och konstitutionens antagande. Icke fullt belåten med synodens bekännelseståndpunkt förenade sig Esbjörn dock med densamma, sedan ett visst förbehåll hade blifvit antaget för att föras till protokolls (q. v. sid. 5).

Vid detta möte delades synoden i tvenne konferenser, nämligen Rock River och Chicago. Till den senare räknades de två norska pastorerna Paul Andersen och Ole Andrewson med deras församlingar; alla de öfriga skulle räknas till Rock River-

konferensen, nämligen Thümmel, Miller, Stroh, Donmeyer och Phahler. Esbjörns namn nämnes icke, men detta förklaras däraf, att han kom till mötet, efter det beslutet var fattadt. Emellertid hade det varit närmast för honom att tillhöra Rock River; men det är ej bekant, att han bevistade några af dess möten.

Synodens andra möte hölls från den 7 till och med den 11 okt. 1852 i Chicago i dåvarande norska kyrkan på Superior-gatan. Pastor T. N. Hasselquist förenade sig då med synoden, och tvenne prästkandidater fingo fullmakt (license) att förvalta predikoämbetet, nämligen C. J. Valentine i Rock Island och Moline och M. F. Hokanson i Iowa.

Vid detta möte beslöts, "att denna synod delas i tre konferenser, nämligen Chicago, Rock River och Mississippi; och att Mississippi-konferensen består af Rev:nds Esbjörn, Hasselquist, Valentin och Hokanson."

Med 1852 års möte hade tre nya norska prästkandidater fått "license", nämligen A. A. Scheie, L. H. Larsen och John Johnson. Dessa räknades alla tillhöra Chicago-konferensen.

Vid mötet 1853, som hölls i den svenska lutherska kyrkan i Galesburg, ökades de svenska prästernas antal med pastor Erland Carlsson, hvilken hade antagit kallelsen till Immanuels-församlingen i Chicago och under sommaren hade anländt från Sverige, samt med prästkandidaterna B. G. P. Bergenlund i Sugar Grove, Pa., hvilken vid detta möte erhöill license.

Enligt de geografiska gränserna skulle dessa två hafva tillhört Chicago-konferensen; men den förre bevistade så väl Mississippi- som Chicago-konferensens möten och betraktades såsom medlem af båda, och den senare bevistade väl icke något konferensmöte, förrän han kom västerut till Illinois.

Nedanstående protokoll äro ordagrant aftryckta ur "*Protokolls Bok för Mississippi-konferensen samt Den för- enade Chicago och Mississippi-konferensen 1854—1860.*"

Rörande denna bok får upplysas, att den utgör ett band på 159 numrerade sidor, af hvilka ungefär 150 äro fullskrifna, 7 med 10 tum i storlek. På andra sidan förekommer en innehålls-förteckning, upptagande först 11 protokoll från och med den 9 januari 1854 till och med den 21—24 april 1858, hvilka alla äro inskrifna i boken af pastor O. C. T. Andrén, sedan ett protokoll öfver Chicago-konferensens sammanträde i Milwaukee den 13—15 januari 1855, ditsatt af pastor G. Peters, hvilken ock har öfversatt och i boken inskrifvit detsamma på den 13 sidan och således före de af Andrén införda. Men äfven de tre första

af de senare äro icke heller införda i kronologisk ordning. De öfriga protokollen från och med den 71 till och med den 159 sidan, hvilka icke äro upptagna i innehållsförteckningen, äro inskrifna af de olika protokollssekreterarne själfva. Sidorna 3 till 13 äro lämnade tomma, och det är uppenbart, att O. C. T. Andrén därmed ville lämna rum för tidigare protokoll, hvilka han, då han inskref de andra, icke hade i sina händer.

Genom dr C. M. Esbjörn har jag blifvit iståndsatt att meddela läsaren en afskrift af hvad han kallar "protokoll öfver det första svenska lutherska konferensmötet", hvilket ock måste antagas så vara, då man icke finner spår till något tidigare. Min afsikt är nu att meddela först detta protokoll, sedan undersöka, om några andra möten höllos emellan januari 1853 och januari 1854, och därefter komma protokollen i den ofvan nämnda boken att meddelas i kronologisk ordning. Sedan är ock meningen att meddela Minnesota-konferensens protokoll före Augustana-synodens organisation.

**Mississippi konferensens sammankomst i Moline den
6, 7, 8, 9 januari 1853.**

Gudstjenster höllos 3 gånger den 6, öfverläggningar den 7 och 8 och gudstjenster 3 gånger, sista gången på engelska den 9:de.

Närvarande: Rev:ds Esbjörn, Hasselquist och Valentin; delegater: Samuel Jönsson från Andover, Johannes Jönsson från Knoxville, Carl Lindman från Moline.

Beslutadt: 1. Att i anseende till det stora behovet af lärare ibland oss, församlingarne uppmanas att offnigen och enskildt bedja Herren uppväcka bland oss män med andans gåfvor, som kunde resa omkring till våra landsmän och förkunna dem eviga lifsens ord.

2. Att vi göra ödmjuk ansökan hos Ev. Lutherska Synoden af Norra Illinois, att den måtte vidtaga nödiga åtgärder att commissionera resande predikare bland vårt folk under dess uppsigt. *)

3. Att våra församlingar vänligen uppmanas att inrätta söndagsskolor, sångskolor enligt prostens Dillners system, och bibelklasser, hvilka senare lättast och tjenligast kunna och böra utvecklas ur söndagsskolorna.

*) I presidentens årsberättelse till synodalmötet i Galesburg, Ill., 13—16 okt. 1853 säger Rev. C. B. Thümmel: Br Esbjörn as chairman of the Mississippi Conference communicated to me, a few weeks since, the pleasing information that the number of Swedish Evangelical Lutheran congregations fully organized within the bounds of our synod, is nine, and that this number could easily be increased if the laborers were not wanting. Many inviting fields had to be left unoccupied for want of Ministers; hence the Conference resolved diligently to inquire after young men suitable to be educated and licensed as Lutheran Ministers." Synoden vidtog inga åtgärder med afseende på saken.

4. Att lärare med all flit bedrifva ungdomens undervisning i Catechesen, särdeles confirmations-undervisningen, dervid begagnande Luthers lilla Cateches och sådana stycken af den stora, som kunna synas angelägnast; hvarjämte Speners Cateches recommenderas till läsning, dock ej utanläsning.

5. Att våra predikanter vid den offentliga högmesso-gudstjensten begagna den svenska kyrkohandboken eller liturgien samt att uti 3dje artikeln af Apostoliska tron brukas orden: "allmännelig", och "kötsens" i stället för "christlig" och "dödas".

6. Att våra predikanter gifva dopbevis åt de döpta barnens föräldrar.

7. Att communicanternas namn uppskrifvas före eller vid nattvardsgångarne.

8. Att en skrivelse uppsattes på Conferensens vägnar till våra församlingar, hvaruti de vänligen och trängande uppmanas att i husen införa och begagna den husliga andakten, och att de söndagar, då ingen prest är närvarande, dock flitigt besöka våra vanliga gudstjänstrum och der uppbygga sig med hvarandra utur christliga predikningar af fromma fäder af vår kyrka, som föreläsas af Deacons eller andre, och icke på sådana dagar besöka och åhöra främmande och villfarande predikanter sammankomster.

9. Att våra predikanter ofta och allvarligt i sina predikningar uppmana till nykterhet.

10. Att de några gånger på året vid gudstjänsterna uppläsa Litanian.

11. Att nästa Conferens hålles uti den svenska Lutherska församlingen i Skunk River uti Iowa d. 10 april 1853, samt en uti Andover i Juli och en i Galesburg vid nästa synodalmöte.

(Oifvanstående är protokoll öfver det första sv. luth. konferensmötet. Originalet är skrifvet med L. P. Esbjörns handstil.

Afskrifvet den 9 sept. 1855

af C. M. ESBJÖRN.)

Rörande det tillämnade mötet i "Skunk river", eller New Sweden, Jefferson co., Iowa, som var bestämdt att hållas den 10 april 1853, ser det icke ut, att det blef något af.

Allt hvad jag om detta tillämnade möte kunnat finna, utgöres af nedanstående brefutdrag jämte en uppgift af pastor M. F. Hokanson.

I ett bref till T. N. Hasselquist af L. P. Esbjörn, dateradt "Andover, March 24, 1853", heter det:

"Valentin ämnar nu ej flytta till Princeton. Han sade sig ock ej ha råd att komma till Iowa. Hvad väg far du? Ämnar du fara denna vägen, så måste du vara här måndagen den 4, ty jag vill sätta ut på måndagsmorgonen. Kunde du ej komma hit till söndagen den 3:dje april? Det vore godt att vi tillhopa kunde komma till Moline."

I ett annat bref, dateradt "Andover, Henry co., Ills., Apr. 2 1853", skrifver han igen till Hasselquist:

"Käre broder i Herranom!

Nåd och frid!

Tack för brevet! Jag har denna vecka varit rätt dålig till helsan, och är det ännu. Måste derföre vara kort. Din bästa väg till Iowa, efter du har egen

häst, är väl att gå till Monmouth och derifrån till Burlington. Der kunde vi, vill Gud, träffas thorsdagsafton och gå upp åt landet 50 mil till Hokanson. Jag har ämnat gå till Burlington med stage, men kanske vi kunne fixa't på annat sätt. I Burlington vet jag ej bättre råd att få reda på mig, än att du frågar efter svenskar och genom dem får spaning på hvem, som husbergerar mig. Om det icke vore för nödvändigheten att gå till Moline, och att vägen åt Galesburg är mig för lång och krokig, så ville jag komma din väg, men nu måste jag taga Rock Island vägen och på ångbåt gå derifrån ner till Burlington — — — — —

Nog tror jag att det går an att du tar hästen ända fram; men då behöver du kanske 4 dagar. Fråga dig före, huru långt det är från Galesburg till Burlington. Jag förmodar den delen af vägen tager 2 dagar. Från Burl. till Hokanson (svenska settlementet i Jefferson co. vid Skunk river. Vägen går förbi New London, Mount Pleasant och Rome) är nog nödigt att ha två dagar.

Om Moline-ställningen, då vi träffas — — — — —

Din i Christo Jesu

L. P. ESBJÖRN.

Ursäkta brådskan, jag skrifver sent på lördagskvällen under en besvärlig hufvudvärk — — — — —

Söndags morgon ½. Äfven i dag är jag rätt krasslig, så att jag ej kan gå i kyrkan. Sänder därför \$70 mera, som du ville vara god, lemna Hokanson om jag ej kan komma och om du finner omständigheterna med honom sådana, att han bör ha det Lutherska understödet*) — — — — —

Herren vare med dig! Kan jag ej komma, så gör ditt bästa ensam."

I en historik öfver de svenska lutherska församlingarna och nybyggerna i Iowa, hvilken pastor M. F. Hokanson 1857 på min begäran hade författat, och hvilken jag begagnat i min "De sv. lut. förs. historia", sid. 93, heter det: "I början af april 1853 hade församlingen ett kärt besök af pastor Hasselquist, hvilken var henne behjälplig att vidare ordna sina angelägenheter, vid hvilket tillfälle ock ett slags konstitution för dess styrelse blef antagen."

Af det ofvanstående är det tämligen klart, att pastorerna Hasselquist och Hokanson voro de ende, som bevistade konferensmötet i Skunk river i april 1853.

Efter något möte i juli i Andover, Ill., har jag icke kunnat finna några spår.

Huruvida något egentligt konferensmöte hölls i Galesburg i sammanhang med Norra Ill.-synodens sammanträde därstädes den 13—16 okt. 1853, kan heller icke afgöras. Vid synodalmötet voro imellertid följande skandinaviska ledamöter närvarande: L. P. Esbjörn med ombudet N. M. Kihlberg; T. N. Hasselquist, ombud John Johnson; Paul Andersen, ombud Louis Norem; Erland Carlsson, ombud C. J. Anderson; M. F.

*) För förklaringen häröfver se "De Sv. lut. förs. och Svenskarnes historia", sid. 93.

Hokanson; B. G. P. Bergenlund. Det är möjligt, att något slags möte hölls; men några handlingar eller underrättelser därom, som bevisa det, har jag ej kunnat finna.

Ur förutnämnda protokollsboek följa nu protokollen i kronologisk ordning.

Protokoll, hållet vid sammanträdet af Chicago och Mississippi Ev. Lutherska Conferenser i Chicago från den 4 till och med den 9:de Januari 1854.

Efter att på onsdagsaftonen den 4 Januari hafva samlats till Gudstjenst i Norska kyrkan*), vid hvilket tillfälle predikan blef hållen af Pastor T. N. Hasselquist öfver 2 Mos. B. 33: 13—15, sammanträdde båda Conferensernas närvarande medlemmar å nämde ställe Thorsdagen den 5 Januari kl. 8 f. m. Mötet öppnades med sång samt bibelläsning (Ps. 84) och bön af Ordföranden.

Följande blefvo såsom närvarande antecknade:

Rev. Paul Andersen fr. Chicago, Ill. Del. A. Osteland.

“ Ole Andrewson, Mission Point La Salle co.

“ Erl. Carlsson fr. Chicago, Ill. Del. G. Trulsson.

“ L. P. Esbjörn fr. Andover, Henry co.

“ T. N. Hasselquist fr. Galesburg, Knox co.

Studeranden Erik Norelius fr. Columbus, Ohio.

Del. H. Forly fr. Indian Creek, Ill.

“ Peter Carlson, St. Charles, Ill.

“ Knut Aslagsen och

“ Anders Klöfve fr. Muskigo, Wis.

“ O. J. Hatlestad, Racine, Wis.

Frånvarande voro:

Rev. M. F. Hokanson fr. New Sweden, Iowa.

Licentiaten A. Scheie fr. Milwaukee, Wis.

“ J. Johnsson, Decorah, Ia.

“ B. G. Bergenlund, Sugar Grove, Warren co., Pa.

“ C. J. Valentine, Princeton Bureau, co., Ill.

Då till glädje för Chicago Conferensen Mississippi Conferensens medlemmar Pastorerna L. P. Esbjörn och T. N. Hasselquist, samt stud. E. Norelius hade infunnit sig till detta möte, blef följande beslut framlagdt oeh antaget: Desse våra bröder ej blott inbjudas att deltaga i förhandlingarne, utan emedan Chicago och Mississippi Conferenser hafva så mycket gemensamt med hvarandra, skall detta sammanträde vara ett förenadt och gemensamt möte för båda Conferenserna.

Vid derefter anställd omröstning blef Pastor Paul Andersen utsedd till Conferensens Ordförande och Pastor Erl. Carlsson till dess Secreterare.

För att vinna både tid och ordning vid discussionen hade några frågor blifvit uppsatta, hvilka nu upplästes och antogos såsom tjenliga till ledning vid öfverläggningarna.

*) Samma kyrka, som svenska lutherska församlingen sedermera inköpte, på Superiorgatan mellan Wells och La Salle-gatorna.

Första frågan, "vilka äro de ämnen som Conferensen på uppmaning af synoden har att handlägga", blef sålunda besvarad: På grund af Ministerii bestämmelse vid Synoden i Galesburg sisl. år (se Minutes pag. 19) har Conferensen att anställa examen med dem, hvilka anmälå sig att erhålla license att förvalta predikoembetet, och blef i och för detta ändamål en examinerings Committee utvald, bestående af Br. L. P. Esbjörn och Paul Andersen.

Men då license-systemet är att betrakta mera såsom en nödhjålp än såsom något normalt, togs det kyrkliga tillståndet bland våra landsmän i Amerika i allvarligt öfvervägande, särskildt med afseende på behöfvet af församlingslärare. Hvarvid först ombuden från Norska församlingarna i Indian Creek och Racine i rörande ordalag framstålde dessa församlingars behöf af lärare tillika med deras tråguna anhållau att om möjligt skaffa hjälp. Samma klagan och bön hördes från flere håll, men emedan middagstimmån var inne, måste göromålen uppskjutas tills e. m. Bön af Hasselquist.

Kl. ¼ 3 e. m. samlades Conferensen åter och efter det en Bibelförklaring af Br. Esbjörn blifvit hållen öfver Rom. 7: 14 ff., samt Herranshjelp och välsignelse öfver våra förhandlingar nedkallade, återtogs ämnet: "Vår kyrkas tillstånd i de särskildta settlementerna". Bland norskarne i Muskigo fans ingen lärare. Medlemmarnes antal hade förminskats genom någras bortflyttning. Kyrkobyggnad hade blifvit påbörjad, men af brist på medel icke kunnat fullbordas, dock var församlingen i ordnad skick och, ehuru den någon gång besöktes af lärare från annat håll, var dock behöfvet af egen lärare stort. Detsamma var förhållandet på många ställen. Ibland de svenske invandrarna är tillståndet i kyrkligt afseende ingalunda bättre. På de flesta ställena lefva de utan all kyrklig förbindelse och andlig vård. I och omkring La Fayette i Indiana finnas hundratals svenskar, af hvilka en del lefvat der i flera år*) och de hafva hvarken prest eller kyrka ibland sig. I staden Moline vid Mississippi har kyrka blifvit bygd, men der saknas lärare, och i Iowa och Minnesota, dit emigrationsström för närvarande är riktad, lefva flera hundrade om icke tusen af våra landsmän utan både lärare och kyrkor. Visserligen voro utsikterna på ett och annat ställe vesterut nu mera hoppgeifvande än någonsin; dock var behöfvet af församlingslärare stort och skulle detta behöf blott till någon del fyllas, behöfdes genast 6 a 7 norska och ett lika antal svenska prester. Säden är mycken och arbetarena äro få; beder för den skull sädens Herre, att Han sänder arbetare i sin säd.

Förrättningarne slutades med bön af E. Carlsson.

På aftonen hölls predikan af Br. Hasselquist öfver 1 Mos. B. 32: 30.

Fredagen den 6 Januari kl. 8 f. m.

Efter bibelläsning och bön af Br. Esbjörn togo öfverläggningarne sin början. Den stora och kännbara prestbristen ibland oss borde man för närvarande söka att få afhulpen dels genom att begära presterlig hjelp från hemlandet, dels också genom att meddela license åt män, som kunde finnas villiga och dugliga att mottaga den maktpåliggande kallelsen att föra försoningens embete. Dock trodde man att rätta ordningen ville vara, att först sätta sig i förbindelse med våra här i landet kringspridda bröder, för att hjälpa dem med att ordna deras kyrkliga angelägenheter och ibland dem organisera församlingar, och sedan detta skett, i den eller de nybildade församlingarnes namn utfärda kallelse till den lärare, som kunde och ville åtaga sig deras andliga ledning och vård. Men då många omständigheter gjorde det svårt om icke alldeles omöjligt att genast personligen besöka de särskilda settlementerna, så

*\ Mer än 2 år var det nog icke.—RED.

beslöts att till dem utfärda en circulärskrifvelse i detta ämne och blef det uppdraget åt Brs. Hasselquist och Andrewson att uppsätta en sådan, och densamma till Conferensen inlemna.

Derefter företogs frågan: "hvilken form bör man följa vid medlemmars upptagande i församlingen?" hvarvid följande förslag blef gjordt och antaget: Vid medlemmars upptagande medelst det Hel. Dopet må det stå hvar och en fritt att begagna ena eller andra af de i den Lutherska kyrkan brukliga dop formulären. Men emedan den Apostoliska trosbekännelsen icke finnes i alla dessa dop formulär, är det Conferensens gemensamma önskan och beslut, att städse vid Dopet uppläsa nämde bekännelse.

I afseende på redan i vårt hemland döpte och confirmerade medlemmars upptagande i våra menigheter, ansågs mindre lämpligt att affordra dem den en gång aflagda trosbekännelsen, och således liksom confirmera dem på nytt; utan beslöts att i stället endast tillspörja dem, om de vilja troget vidblifva den trosbekännelse de inför Herrens altare redan aflagt och i öfverensstämmelse dermed troget fasthålla den Augsburgiska Confessionen samt redligt iakttaga de pligter, hvartill denna bekännelse i allmänhet och ledamotskapet i församlingen isynnerhet förbinda dem. Ornandet af dessa frågor öfverlemnades i öfrigt åt hvarje församling särskilt. Dock ansågs det formulär som blifvit följdt af Br. Andersen i Chicago förtjena att recommenderas såsom särdeles lämpligt. *)

Nu förekom i ordningen frågan: "genom hvilka medel och på hvad sätt kan och bör man med bästa hopp om framgång och välsignelse verka för församlingsmedlemmarnes andliga uppfostran", och blef vid behandlingen af detta ämne tal om husandakt, barnuppfostran, skolor, confirmationsundervisning och offentlig Gudstjänst.

I afseende på husandakt beslöts att använda alla lofliga medel för att bland våra församlingsmedlemmar införa den gamla goda seden af familjeandakt och barnens christliga undervisning i hemmet. Uppmaningen af General Synoden i detta ämne blef uppläst och anbefald till allvarlig efterföljd, och man ansåg den böra i öfversättning föras till Protokollet. Den lyder sålunda: "Emedan den tidigare, christliga barnundervisningen är af väsendtlig vikt ej blott för barnen sjelfva, lamben af Christi hjord, utan äfveq för kyrkan, och emedan vi lefva i en tid, då icke nog uppmärksamhet kan väckas och nog vikt gifvas åt detta ämne, alldenstund de Romersk Katholske äro på allt sätt verksamma och taga hand om barnens religiösa uppfostran, samt försöka i alla våra större städer och köpingar att draga till sig, för sina enskilda intressen en del af dessa allmänna kassor, som blifvit bestämda till gemensamt bruk: derför vill Synoden eftertryckligt och högtidligt uppmana pastorer och föräldrar af Lutherska kyrkan utan undantag att egna en samvetsgrann och tillbörlig uppmärksamhet åt den andliga uppfostran och undervisningen af de barn och den ungdom, som blifvit anförtrordade åt deras omsorg och vård. Synoden vill särskilt anbefalla föräldrar att afseöndra en del af hvarje Sabbathsdag eller någon annan dag i veckan, på hvilken de, medelst det Hel. Bibelordet och vår kyrkas Cateches hos barnen kunna inpräglä och inskräpa de första grunderna af vår gemensamma tro, och icke låta det helt och hållet bero på Sabbathsscholan, hvilken, ehuru god och nyttig den än är, likväl icke kan

*) Jmf. "Formula of questions to be used in the admission of members", antagen på synodalmötet i Peru 1854, Minutes pag. 6 & 7. Esbjörn var ordf. i den kommittéen från mötet i Galesburg 1853, och utan tvifvel var han författaren till densamma.

ersätta eller fullborda det maktpåliggande verket, barnens tidiga, christliga undervisning och uppfostran.”

Med afseende på christliga scholor var det Conferensens odelade mening att, om än husandakten blef mera allmän och barnens undervisning i hemmen bättre vårdad samt oaktadt tillvaran både af “districts” och “frischolor” tillika med Sabbathsscholor, äro och blifva dock icke desto mindre christliga folkskolor högeligen nödvändiga. Sättet att organisera dessa öfverlemnades åt hvarje enskild församling. I dess scholor böra både vårt modersmål och detta landets språk läras, samt vår Lutherska kyrkas läroböcker i Christendomen begagnas.

I sammanhang med talet om barnens christliga uppfostran togs äfven confirmationsundervisningen i öfvervägande, och ansågs denna af största vikt. Såväl catechisationen som confirmationen äro kyrkliga inrättningar i vår Lutherska Församling, hvilka vi för intet pris vilja uppoffra. Vi betrakta icke confirmationen såsom ett supplement till dopet, utan endast såsom en handling, genom hvilken församlingens unga medlemmar förklaras förkyrkligt myndiga. Den föregående undervisningen är och må betraktas såsom ett bland de tjenligaste tillfällen ej blott att bibringa de unge en sammanhängande christdomskunskap, utan också att hos dem väcka och lifva andligt sinne och kyrkligt medvetande.

Emedan middagstiden var inne, blefvo förhandlingarne afbrutna. Bön af Br. O. Andrewson.

Kl $\frac{1}{2}$ 2 e. m. samlades konferensen åter, då predikan öfver Matth. 2: 1—12 blef hållen af E. Carlsson. Derpå öppnades öfverläggningarne med bön af Br. Hasselquist, och kom man nu i ordningen till frågan: “På hvad sätt vi böra gifva rätta högtidligheten åt och vinna den rikaste uppbyggelse vid våra offentliga Gudstjänster.” Det beklagades allmänt att kyrkosången icke är, hvad den kunde och borde vara, och beslöts att åt densamma egna mera uppmärksamhet, än hittills skett. Sångscholor böra inrättas der i synnerhet vår gamla choralsång läres och öfvas—denna för sin enkelhet och djup så härliga och majestätiska kyrkosång—, hvilken vi ingalunda vilja bortbyta mot den visserligen mera konstnässiga men också mindre andaktsrika och högtidliga Engelska kyrkomusiken.

I afseende på bönen vid allmän Gudstjänst, ansågs att vid altartjensten borde alltid ett föreskrifvet formulär följas. På predikstolen deremot må det stå predikanten fritt att bedja med egna ord eller betjena sig af föreskrifna böner. Allmän var ock den önskan, att såsom vi känna oss eniga i tron, vi äfven måtte komma till enighet i cerimonier och med undantag af en enda röst voro alla för införandet af altartjänst i alla våra församlingar vid firandet af allmän Gudstjänst. Dock erkändes med glädje vår kyrkas frihet i allt som rör cerimonierna. Hufvudsaken är och blir att predika Guds Ord, “lagen såsom en tuktomästare till Christum” och “Christus såsom lagens ände till rättfärdighet.”

Det ämne, som nu i ordningen upptogs, var frågan om nykterhetssaken, som discuterades med särdeles lif och intresse. De fleste beklagade att nykterhetsföreningarne i Förenta Staterna icke gjort och göra tillbörlig skillnad mellan brända och gästa drycker. Alla närvarandes enhälliga beslut var att med all kraft, så väl genom lära som exempel, verka för absolut återhållsamhet från alla brända och destillerade drycker, samt i öfverensstämmelse med synodalsbeslutet i detta ämne (se pag. 16 af Minutes of the third Session, Galesburg, 1853) använda hela makten af vårt inflytande för införandet af nykterhets-

lagen (The Maine Liquor Law) i staten Illinois.—Öfverläggningarne för dagen slutas med bön af Br. Esbjörn.

På aftonen predikade Br. Andersson öfver Davids Ps 50: 5.

Lördagen den 7 Januari kl 8 f. m. Bibelläsning och bön förrättades af Br. Hasselquist. Derefter företogs frågan; "När och huru böra medlemmar uteslutas ur församlingen," och blef man i detta ämne ense om följande beslut: Ingen må uteslutas ur församlingen, förän förhållandet, som öfverklagas, blifvit noga undersökt och den felande i öfverenstämmelse med Math. 18: 15—18 erhållit ömma och allvarliga varningar och förmaningar. Att meddela dylika tillkommer visserligen hvarje Christen, dock är och blir det en särskilt pligt för läraren och deacons att kärleksfullt och allvarligt varna och förmana de osediga. Men skulle detta icke hafva åsyftad verkan är och blir det af största vikt att icke i våra församlingar tillåta sådana personer qvarstå, som göra sig skyldiga till uppenbar förargelse och lastfull vandel. Dock emedan omständigheterna i detta land göra det nödvändigt, må man till en början icke gå för strängt till väga. Men då det blir nödvändigt, att excommunicera någon, bör detta mera utgå från församlingen än dess lärare. I hvarje fall måste excommunicationen vara en act af församlingen och läraren gemensamt.

Förhandlingarne uppskjötes till påföljande Måndag. Bön förrättades af Ordöranden.

På aftonen upplästes en afhandling om dopet af Br. Hasselquist.*

Söndagen d. 8 Januari firades H. H. Nattvard, i hvilken ej blott båda församlingarne, så väl den Norska som Svenska, utan äfven de fleste af Conferensens medlemmar deltog. Skriftetalet hölls af P. Andersen. Vid Gudstjensten på f. m. predikade O. Andrewson, på e. m. Esbjörn och på aftonen Hasselquist och Carlsson.

Måndagen den 9 Januari kl. 8 f. m. Bibelläsning och bön af Br. Esbjörn. Då John Lundbeck fr. Rockford, hvilken af der boende landsmän blifvit utsedd till ombud vid Conferensen, hade anmält sig såsom närvarande, blef han såsom medlem af Conferensen upptagen, och på den begäran om presterlig hjälp, hvilken han såsom ombud hade i uppdrag att framföra (blef) följande svar gifvet: Emedan Pastor Erl. Carlsson nästa Söndag ämnar besöka våra landsmän i Rockford, anmodas alla i och omkring denna stad boende Svenska och Norska bröder, att då komma tillsammans för att i samråd med honom träffa sådana öfverenskommelser och fatta sådana beslut, hvilka tjena till församlingens ordnande och andliga väl.

Den examinerande Committee inlemnade nu sin rapport, hvilken var af följandelydelse: Examinerings-Committeen har anställt examen med Candidaten O. J. Hatlestad uti Dogmatik och Polemisk Theologia, Biblisk exeges och Kyrkohistoria och funnit honom i dessa ämnen besitta goda kunskaper. Då Committee derjente försäkrat sig att han eger goda predikogåfvor och godkänd insigt i practisk Theologie, samt allvarlig christlig erfarenhet, moralisk vandel och god allmän bildning, så får Committee härmed recommendera honom till erhållande af Conferensens förord till Norra Illinois Synodens President för erhållande af interimslicense till predikoembetets förvaltning enligt Ministerii beslut (se pag. 19 af förl. Synods protokoll).

Med vördnad,

L. P. ESBJÖRN,

P. ANDERSON.

* Denna afhandling finnes ännu kvar ibland Hasselquists efterlämnade papper.—Red.

Rapporten blef antagen och beslöts att hos vår Synods President recom-mendera O. J. Hatlestad till erhållande af i rapporten nämnda license.

Alldenstund försök från ett och annat håll blifvit gjorda att fränkänna och förneka såväl vår Synod som dess enskilda medlemmar deras Lutherska karakter, framställdes den frågan hvarifrån dylika beskyllningar kunna härleda sig. Och var det Conferensens gemensamma mening, att dessa beskyllningar måste komma, antingen från den gröista okunnighet, eller skamligaste vräng-het. Ty ej blott constitutionen för Ev. Luth. Synoden af N. Illinois, utan alla de enskilda församlingarnes constitutioner hafva antagit och vidblifva vår Lutherska kyrkas hufvudbekännelseskraft, "Augsburgiska Confessionen." Dessutom följes vid barn- och confirmationsundervisningen de läroböcker i christendomen, hvilka voro antagna och följda af Lutherska kyrkan i vårt hemland. Särskilt begagna de Norska församlingarne, den härliga, för bekän-nelsetrohet utmärkta catechesen af E. Pontoppidan, kallad "Sandhed til Gudfrygtighed".

Emedan det är i synnerhet ibland de nykomne, som försök göras att miss-creditera våra kyrkliga inrättningar här i landet, för att sålunda förvilla och missleda dem, och dessa med språk och förhållanden här obekanta, dessutom äro utsatte för mångfaldiga andra bedrägerier, så blefen Committee, bestående af O. Andrewson och E. Carlsson, nedsatt att utarbeta en i kyrkligt och timligt hänseende vägledande skrift för emigranter, hvilken borde vara färdig att föreläggas Conferensen vid nästa sammanträde.

Conferensen beslöt att Protokallet skulle tryckas, 600 ex. på hvarterda språket. Tryckningsomkostnaderna skola betäckas medelst collectors upp-tagande i församlingarne.

Nästa möte af båda Conferenserna kommer att hållas i den Ev. Luth. kyrkan i det Norska Settlement Mission Point, La Salle co., Ill., och börjas Onsdagen den 3dje nästkommande Maj.

Conferensen upplöstes med bön och Apostoliska välsignelsen af Ordföranden.

På aftonen samlades man åter till Gudstjenst och var nu liksom under de föregående aftnarna kyrkan öfverfull af uppmärksamma Åhörare och man hoppas att det utsädet som blifvit gjort i mångas hjertan skall blifva frukt-bärande till evinnerligt lif.

Chicago den 20 Januari 1854.

ERL. CARLSSON (secreterare).

Då den circulärskrifvelse, hvilken Br. Hasselquist och Andrewson fingo i uppdrag att uppsätta icke kunde blifva färdig under sammanträdet, utanförst en tid derefter blef insänd, måste den här upptagas såsom

Tillägg till Protokollat.

Ciculär skrifvelse för Mississippi och Chicago Ev. Luth. Conferensen till dess trosbröder och landsmän, hvilka lefva förskingrade här och där på Amerikas vidsträckta jord.

Käre Bröder i Herranom Jesu vår Frälsare! Nåd och frid tillönskas eder af Honom som var, som är och som kommer! I kännen utan tvifvel att i detta edert och vårt gemensamma nya fädernesland icke allenast finnas åtskilliga församlingar, som bekänna sig till samma tro, i hvilken I och vi äro födda och uppfödde; utan måhända veten I ock, att de allra flesta af dessa församlingar, såväl Svenska och Norska, som Tyska och Engelska, hafva sammanslutit sig till synlig enhet, äfven i den afsigt och för det ändamål, att så mycket kraftigare kunna bistå hvarandra och så mycket som möjligt är räcka dem en hjälpsam

hand, som vilja förblifva vid den rena lära, vår himmelske Konung öfverlemnadt åt oss.

De Norske och Svenske församlingarnas lärare och församlings deputerade eller ombud, som i Chicago nyligen haft sammanträde för öfverläggning om dem rörande andliga angelägenheter,*) hafva vid detta tillfälle tänkt icke allenast på sig sjeliva, utan också på Eder, dyre Bröder! Spridda som I ären öfver Amerikas vida land. Vi känna de frestelser så väl af det egna förderivet, som af mångfaldiga yttre omständigheter, för hvilka I ären utsatta och de faror i hvilka I sväifven att förlora edra arma dyrköpta själar. Men vi bedja eder såsom Landsmän och medåterlösta, samt vid vår Herra Jesum Christum hvilken redo är att döma lefvande och döda: försummen icke det löfte, som eder gifvet är att I skolen ingå i Guds rolighet! Låten aldrig jorden, och således icke heller det med många timliga förinåner begåfvade Amerika, blifva edert hem, utan faren efter det som ofvantill är, der Christus är sittande på Fadrens högra hand! Låten det Jerusalem som ofvantill är ligga eder i hjertat! Låten ingen förföra eder med fåfänga ord, hvarken till otro eller vantro eller annan villfarelse! Tron icke hvar och en som beropar sig på Skriften, äfven om den nya läran vore så förnuftig och såge aldrig så andelig ut! Ingen falsk lärdom har ännu uppkommit inom christenheten, som icke velat hafva den heliga Skrift på sin sida; och af de många slag såkallad christendom, som i detta land uppkommit, och nästan årligen uppkommer, berömmar sig hvart och ett af den helige Ande och derigenom af det rätta ljuset. Varen icke för hastiga när I hören ropet: "här är Christus," eller "si der är han!" ty många falske profeter äro utgångna i verlden.—Tagen förmaningens ord till godo, såsom kommande icke blott från trogna bröder, utan äfven från Herren, som Eder köpt hafver och kallat med en helig kallelse.

Härjemte önskade vi äfven sätta oss i gemenskap med Eder och höra något ifrån Eder, rörande eder belägenhet som christna och de behof I kännen med afseende på eder andliga välfärd och eviga salighet, och vilja vi gerna säga Eder, att ehuru ringa vår förmåga är att bistå Eder, vi likväl känna det broderligaste deltagande för Eder alla, och hafva haft och vilja hafva Eder offentlig och enskilt i våra böner, samt lemna Eder all den hjälp vi kunna åstadkomma. Om I viljen utgöra en församling, hafva en christlig kyrkoordning inrättad, och således åstunden att allt skall "ordentliga och skickeliga tillgå," efter det gudomliga ordets föreskrift, så är det vårt råd: träden tillsammans; böjen edra knän först till Frälsaren och bedjen honom att han ville med sin Anda leda edra samtal och beslut; samtalen sedermera om huru I skolen få saken i gång, utforsken huru många, som önska blifva medlemmar af er församling, hvad plats I hafven der I kunnen förrätta Gudstjänst, om I önsken Eder en lärare, huru mycket I kunnen bidraga till hans underhåll m. m. Om I sedan, antingen muntligen genom ombud vid blifvande Conferensmöten eller skriftligen genom bref till någon af de till vår förenade Conferens hörande präster, underrätten oss om edra behof och önskingar, så lofva vi att göra för Eder hvad i vår förmåga står. Hållen emellertid andaktsstunder, betrakten Guds Ord tillsammans, bedjen med hvarandra, tänkande äfven dervid på edra landsmän på andra orter. Utsen den ernärnaste men i synnerhet den ödmjukaste ibland Eder att vara ledare af sammankomsterna. Undviken tvist och ordaträtor och uppbyggen Eder på eder aldra heligaste tro; och han som

*) Här förekommer uppenbarligen ett språkfel i originalet. Meningen torde vara: om andliga angelägenheter, som rörde dem etc. RED.

lofvat vara der två eller tre äro församlade i hans namn, skall vara när och välsigna Eder!

Slutligen öfverantvarda vi Eder Gud och hans nåds Ord, hvilken mäktig är uppbygga Eder och gifva Eder lott ibland dem, som helgade varda. Den-
samme välsigne ock dessa våra välmenta ord och råd till Eder för sin
älsklige Sons skull! Amen.

**Redogörelse öfver förhandlingarna vid Conferensmötet
i Mission Point fr. Thursdagen den 27de April till d. 30de
samma m.**

Mötet började Thursdagen den 27 April 1854 kl. 9 f. m. och öppnades med
sång, Bibelläsning och bön af Ordföranden.

Följande medlemmar voro närvarande:

Rev. P. Andersen, Chicago. Del. Tønnes Abrahamsen.

“ O. Andrewson, Mission Point. Del. Herman Osmundsen.

“ Erl. Carlsson, Chicago. Del. Nils Swenson.

Lic. O. J. Hatlestad, Racine.

“ A. Scheie, Milwaukee. Del. A. Klöfve.

“ C. J. Valentine, Princeton.

Colportor P. Asbjörnson, Decorah.

Frånvarande:

Rev. L. P. Esbjörn, Andover.

“ T. N. Hasselquist, Galesburg.

Lic. B. G. P. Bergenlund, Sugar Grove, Pa.

“ J. Johnson, Decorah.

Nu skreds till val af embetsmän för detta möte. Pastor P. Andersen valdes
till Ordförande, O. J. Hatlestad till Secreterare.

En Committee blef utsedd för examinerandet af Candidater till det heliga
predikoembetet bestående af Past. E. Carlsson och O. Andrewson. Det beslutades
att förhandlingarne vid föregående Conferens skulle uppläsas, och efter läs-
ningen utsattes mötet till e. m. efter slutad Gudstjenst. Bön af Carlsson.

Conferensen sammanträdde åter efter beslut på e. m. kl. 4 och öppnades
med bön af Br. Scheie.

Den Committee, som vid föregående möte utvaldes för att utarbete ett för
(i timligt hänseende) för emigranterna i timligt och kyrkligt hänseende vägledande
skrift *) framlade ett utkast till en sådan, som upplästes och beslutades att
den skulle tjena som utkast till det påtänkta verket. Committeeen **) beslutade
och vidblef att oftanämde skrift skulle utarbetas snarast ske kunde. Mötet
slutade kl. ½6 e. m. Bön af Br. Hatlestad, och beslutades att Conferensen
skulle åter sammanträda Fredags morgonen kl. 9 f. m.

Conferensen sammanträdde Fredags morgon kl. 9 enligt beslut och öppnades
med sång, bibelläsning och bön af Br. Carlsson. Examinerings Committeeen
framlade följande rapport: Examinerings Committeeen har examinerat appli-
canten A. Andrén fr. Chicago, som gjort ansöken om Catechets beställning,
och finner honom i besittning af god kunskap och insigt i Christendomsläran,

*) Ordagrant. Översättningen från Norskan förklarar måhända felaktig-
heten.—Red.

**) Skall utan tvifvel vara: Conferensen.—Red.

tillika med allmän insigt och förstånd i andra vetenskaper, samt dessutom en i Christendomen lefvande erfarenhet, på grund hvaraf han anbefalles till erhållande af license som Catechet.

Med vördnad
O. ANDREWSON, ERL. CARLSSON.

Mötet slutade sedan beslutadt blifvit att samlas igen Lördagsmorgonen kl. 9 f. m. Bön af Br. O. Andrewson.

Lördagsmorgon sammanträdde Conferensen åter och öppnades med sång, bibelläsning och bön af Br. Andrewson. Det som förnämligast togs i öfvervägande var: *Befordrandet af ett mera Christligt lif inom våra menigheter*, hvarför husandakt, privata och offentliga andeliga samlingar och bönemöten anbefaldes. Och i stället för att motsätta sig andliga sammankomster, ansågs det för att vara lärares pligt att befordra dem så att folket kan ledas från de mera privata samlingar till offentliga församlingen i kyrkan.

På föreslag af Br. O. Andrewson blef följande angående bönemöten föreslaget och antaget: "Då bön så väl offentlig, som enskild är välsignelserik och af Gud befald till det andliga lifvets befordran och bevarande, därför beslutadt, att vi antaga General Synodens beslut till upprättande och fortiärande med bönemöten (se "form för Churches, chapt. 7 §1) och härvid uttala den innerliga önskan, att våra menigheter mera än till förne ville begagna sig af dem, men tillika se till att allt missbruk så mycket möjligt är förhindras och ordning och uppbyggelse hållas vid magt och bevaras."

Vidare talades man vid om upprättandet af sångskolor o. s. v., samt att översätta Pontoppidans förklaring på engelska. Mötet slutades med bön. Beslutades att åter mötas i Milwaukee sine die.

Dessutom hölls gudstjänst hvarje e. m. och afton. Thorsdags e. m. predikade Br. Carlsson öfver Es. 4: 6, 7, 8. Thorsdags afton talade Scheie öfver 2, 13(?).

Fredags e. m. predikade pastor P. Andersen öfver Ebr. 13:3, och på aftonen Br. Carlsson öfver Joh. 6.

Söndags f. m. invigdes högtidligen den i Mission Point uppbyggda Norska kyrka. Br. P. Andersen predikade öfver Joh. 4: 23, hvarefter invigningsceremonierna försiggick. En stor skara menniskor voro församlade. E. m. predikade åter P. Andersen på Engelska och på aftonen O. J. Hatlestad. Mötet var i det hela intressant och uppbyggligt och fred och enighet herrskade ibland oss.*

O. J. HATLESTAD, p. t. secreter.

Forts.

* Det var rörande detta möte, som Esbjörn skref till Hasselquist den 20 April 1854: "Conferensen i Norway (Mission Point) har jag ingen lust att besöka. Vi behöfva bättre hafva en Conferens i någon af våra egna församlingar. Valentin ber om en Conferens i Princeton. Det vore nyttigare. Jag föreslår derför att vi gå till Princeton till den 29 April. Du hinner väl underätta Carlsson och be honom komma, och säga mig, om du antar förslaget. Jag tycker att det är orätt att beröfva våra församlingar 2 konferenser efter hvarandra. Vi måste ock besinna att Valentin skall examineras af vår Conferens och ej af den sammansatta — — — — — L. P. ESBJÖRN.

P. S.—Kl. 5 e. m. får jag bref från Carlsson att konferensen skall ske den 26 April (ehuru han förr skref den 3 Maj). Jag kan icke komma så hufvudstupa."

Ett annat spår af detta möte finnes i president, pastor C. B. Thümmels årsberättelse till Ev. Luth. Norra Ill.-Synoden vid dess sammanträde i Peru, La Salle co., Ill., den 7—10 Sept. 1854, där det heter: "The Chicago and Mississippi Conferences unitedly recommend through their chairman, Rev. P. Andersen, a Swedish brother, A. Andreen to receive an ad interim license as Catechist with a view to labor in Chicago among the Swedish and Norwegian emigrants. Such a license was transmitted to him May 5th."

Ministerium beslöt, att denna license skulle stadfästas, men Andreen tillrådas att studera teologi vid skolan i Springfield, Ill.

Svar till herr G. Unonius på hans "Bihang till Minnen från en 17-årig vistelse i Nordvestra Amerika."

Ofvanstående citat är titeln på ett litet häfte af 38 sidor, som utgafs i Stockholm 1896 på Z. Hæggströms Förlagsexpedition och har till författare den bekante f. d. episkopalprästen G. Unonius. Då denna lilla skrift är riktad mot mitt historiska arbete, "De Svenska Luterska församlingarnas och Svenskarne historia i Amerika", för så vidt det berör herr Unonius, så bör jag upptaga det till granskning och afgifva svar på åtskilliga punkter. Det är icke något rätthafveri gent emot herr U., som föranleder mig att afgifva detta svar, utan endast intresse för hvad som är historisk sanning. I fall jag i mitt arbete gjort misstag, hvilket ju kan vara mycket möjligt, och blir därom riktigt upplyst, så är jag tacksam därför och vill med glädje ändra misstagen; men där jag vet mig hafva goda historiska grunder för hvad jag skrifvit, där kan jag för ingen del ändra något.

Herr U. säger, att jag uppträder emot honom med "smädelser och invectiver" (sid. 5); att jag "kastar smuts" på honom för att "på samma gång få tillfälle att kasta smuts på den honom (Norelius) en nagel i ögat varande prot. biskopliga kyrkan" (sid. 13); vidare säger han, att han flestades i min bok funnit "förnärmande pikar riktade emot oss" etc. (sid. 13). Vidare klagar han öfver att jag hånar honom, gör honom löjlig, att mina uppgifter äro falska, mindre tillförlitliga etc., etc. Det gör mig ondt, att den gamle, i många afseenden förtjänstfulle mannen fått en sådan uppfattning af min historia. Det har icke varit min afsikt att smäda, beljuga, förlöjligen och håna hans person eller vanställa hans handlingar; ej heller kan jag finna, att de uttryck, jag begagnat om honom, kunna få sådan betydelse, som han gifver dem. Visserligen har jag sagt åtskilligt om honom, som icke faller i hans smak, men om jag bevisar hvad jag säger och på ett anständigt sätt säger hvad som är sant, så kan jag ej hjälpa, om han ond göres däröfver. I början

af sitt "Bihang" erkänner han, att han "icke gifvit sig ro att genomläsa hela hr Norelii vidlyftiga verk", att han "harendast bläddrat däri". Detta är mycket förlåtligt hos en gammal man; men icke desto mindre beklagar jag det, ty om han hade genomläst mitt arbete, som han dock företagit sig att kritisera, så skulle han hafva funnit, huru jag på flere ställen sagt många goda saker om honom, gifvit honom rätt i många stycken och tagit honom i försvar emot hans vedersakare. Herr Unonius har ju varit en offentlig man ibland Amerikas svenskar, har uttalat sina meningar i både tal och skrift om både kyrkliga och borgerliga saker. Om han nu möter andra landsmän, som icke hafva samma tankar som han, och som våga uttala sin mening gent emot honom, så bör han icke däri se ett hån, en smädelse, en lögn etc. emot sig själf, såsom han synes taga saken, om man nämligen på ett sansadt och civiliseradt sätt uttrycker sina tankar. Jag vågar påstå, att det sätt, på hvilket jag har kritiserat Unonius och hans handlingar, är mildt och humant i jämförelse med det sätt, hvarpå han i sina "Minnen" kritiserat en pastor Böckman, en pastor Esbjörn och andra svenska lutherska präster i Amerika. Att jag, såsom han påstår, skulle hafva förgudat Augustana-synoden och dess prästerskap, är ett grundlöst påstående, ty om han hade genomläst mitt arbete, skulle han hafva funnit, att jag icke varit rädd för att uttala sanningen både om den ene och den andre, äfven när det gällt att uppvisa fel och brister inom det samfund, till hvilket jag själf hör.

I min "Historia", sid. 4 o. fl., har jag uttalat följande omdöme om herr U.: "Hans bemödande att, under det han tillhörde den protestantiskt biskopliga kyrkan, framstå såsom den ende rätte representanten af den svenska lutherska kyrkan, gjorde hans ställning tvetydig och ådrog honom misstroende bland den stora allmänheten af hans landsmän. Hans försök att hos Sveriges ärkebiskop (Wingård) vinna bifall till sin kyrkliga ståndpunkt misslyckades, ty biskopen sade honom uppriktigt, att, om än han (U.) icke gjort sig skyldig till ett "affall", så hade han dock gjort sig skyldig till ett "nedfall" (Se Minnen af G. Unonius, 2 delen sid. 59). Hans verksamhet i Chicago hade ingen god framgång, och han syntes till sist hafva tröttnat därpå. 1853—54 var han hemma i Sverige på besök och flyttade sedan dit 1858 efter ett 17-årigt vistande i Amerika. I Sverige fick han plats som tullförvaltare i Grisslehamn, och, så vidt jag vet, lefver han ännu. Efter sin återkomst har han utgifvit: "Minnen från en sjuttonårig vistelse i Nordvestra Ame-

rica" i 2 delar. I dessa "Minnen" har han på ett förtjänstfullt sätt skildrat sina erfarenheter och iakttagelser och därilämnat en levande och trogen bild af personer, tilldragelser och förhållanden för den tid de omfatta. Mycket är nu naturligtvis helt annorlunda. Endast i afseende på kyrkliga frågor är han stundom ensidig och opålitlig och på somliga ställen orättvis. Hans stora förkärlek för episkopalismen och den episkopala kyrkligheten synes hafva förledt honom därtill."

Detta är mitt hufvudomdöme om herr U., och jag finner icke den minsta orsak att ändra något däri. "Hans stora förkärlek för episkopalismen och den episkopala kyrkligheten" är själfva källan till hans missgrepp, såsom den ock utgör stridsämnet oss imellan. Därför flyter hans oblida omdömen om i synnerhet Esbjörn och de lutherska prästerna i Amerika, hvilka han på ett verkligt hånfullt sätt omnämner i sitt "Bihang".

På den 33 sidan af "Bihaget" heter det: "Jag vet mig aldrig haft någon bekantskap med honom (Norelius), ej heller för honom eller för någon af de f. d. komministrarna i Sverige, de sedermera sjelfgjorda professorerna vid Augustana College, undergått någon tentamen."

På den 15 sidan heter det: "Men huru hr Norelius, med hvilken jag icke haft någon bekantskap, med hvilken, så vidt jag vet, jag aldrig sammanträffat, aldrig samtalat, tilltror sig kunna bedöma mitt inre, är verkligt på sitt sätt löjligt, om det icke syntes, som uttalade sig deri ett eget andligt högmod."

Det vore "verkligt löjligt", om förutsättningarna hölle stånd; men nu göra de icke det, och därför blir det icke så löjligt. Det är mycket ursäktligt, att den gamle Unonius har förglömt Norelius. Den senare börjar också blifva till åren; men han har dock icke förglömt Unonius. Tidigt intresserad i historiska saker har han tagit vara på sina minnen, hvilka han alltid funnit komma väl till pass.

För att belysa själfva hufvudtvisten med U. vill jag nämna, att jag första gången sammanträffade med honom i Chicago omkr. den 11 eller 12 november 1850. Omkring 7 veckor senare erhöi jag af honom följande bref:

"Chicago January 7th 1851.

Min käre Norelius!

Mångfaldiga göromål hafva förhindrat mig att besvara så väl Ert bref, som andra skrivelser, och ber Er förlåta mig det. Äfven nu finner jag det svårt att skriftligen samtala med Er i ett ämne, som Eder ungdom, Er oerfarenhet i detta land och dess kyrkliga förhållanden, och Er närvarande ställ-

ning*) göra svårt för Er rätt att uppfatta. Jag hör med glädje Er försäkran att icke vilja afvika från den kyrkas lära, i hvilken Ni blifvit uppföstrad. Men frågan är nu, hvar finner Ni här i detta land densamma lära och kyrka upprätthållne? Det Lutherska namnet, om vi fråga efter det allena, har vilsefört många, och Norelius vill en gång finna här många slags Lutheranare liksom i allmänhet många som, ehuru olika tänkande, dock alla säga sig följa den Hel. Skrift och bekänna sin tro i öfverensstämmelse dermed. Att riktigt utveckla min tanke i detta afseende ville taga mer utrymme än det trånga omfånget af ett bref tillåter, och under den inflytelse, som Norelius för närvarande är, skulle det måhända icke eller blifva tillfredsställande. Jag vill blott i få ord säga Norelius den grund efter hvilken jag, varande i samma ställning som Norelius, har handlat. Jag lärde af den härvarande Lutherska kyrkans söndring och dess afvikande i många fall ifrån vår Svenska Kyrkas så väl lära som yttre organisation, att jag här hade att fråga efter *sak*; men icke efter *namn*. Jag fann sålunda, att den protestantiskt Biskopliga Kyrkan var den som i *allt* mest öfverensstämde med kyrkan i Sverge, från hvilkens lära och samfund jag icke ville vika. Jag fann, med ett ord, att denna kyrka var *kyrkan* här i landet, och att jag genom att förena mig med något annat religionssamfund, skulle göra mig skyldig till schism. Jag är därför bleiven ordentligen prestvigd i denna kyrka, och i samfund med den har den församling, hvars pastor jag är, inträdd. Men dermed ha vi dock icke öfvergifvit våra fäders tro. Tvärtom öfverbevisas jag dagligen om, att det enda medlet för dess upprätthållande är en förening med den Biskopliga Kyrkan. Aktningsvärde religionslärare så väl i Sverige som i Norge hafva gillat det steg vi tagit, och en hvar vill göra det, som icke drives af okunnighet eller fördom. När Norelius nämde, att han hade böjelse att ingå i det andliga ståndet, då var min mening att tillbjuda honom en plats i ett af den Biskopliga Kyrkans Seminarier. Dock var icke min mening att Ni skulle blindt omfatta detta förslag. Jag hade velat göra Er nogsamt bekant med förhållandena dess förinna, och sedan låtit Er själf besluta. Ehuru ung är Ni dock så gammal, att Ni efter en tid att hafva varit vid detta seminarium, kunnat dömma huruvida den undervisning, som der meddelades Er, öfverensstämte med Er öfvertygelse och tro eller icke. I tillfälle af det senare, låge ingen magt på, att Ni der skulle kvarstanna. Ni ville hafva haft Er frihet att lemna denna undervisningsanstalt, der som Ni så syntes. Tiden tillät mig icke att samtala med Er derom, och gör det icke heller nu. Men platsen står Norelius ännu öppen. Jag förmodar att Pastor Esbjörn råder Er att taga en annan course. Hans åsikter och mina stämma icke öfverens, det vet jag; dock måhända stämma mina åsikter mera öfverens med den Svenska Kyrkans än hans, hvad helst han än må ha att säga deremot.

I ett muntligt samtal kunde jag bättre yttra mig i dessa ämnen. Nu gissar jag, att Pastor Esbjörn afråder Norelius ifrån att gå hit. Jag lemnar åt Gud i detta lika som i annat, att styra till det bästa för Er, och föra Er på den rätta vägen. Jag vill ej öfvertala Er till något; men kommer Ni till Chicago, så besök mig och efter bästa förstånd och samvete vill jag meddela Er mina åsikter. Att beveka Er att öfvergifva den kyrka, i hvilken genom dopet I är blifven medlem är långt ifrån mig. Huruledes att ståndaktigt fortvara deri, utan alla sect- och namnfördomar, derhän ville mina råd syfta. Skenet och ett flygtigt betraktande af saken kunna vittna emot mig, men måhända vill Norelius en gång erkänna, att jag haft rätt.

*) Jag vistades då hos pastor L. P. Esbjörn i Andover, Ill.—E. N.

Som sagdt är, den plats och det tillfälle till undervisning, som jag erbjudit Er står ännu Er öppet. Låt mig veta om Ni vill begagna Er deraf. Var öfvertygad att med varma och uppriktiga böner för er välgång, min önskan är att alltid förblifva

Er tillgifne vän
G. UNONIUS."

Likheten med originalet intyga

J. G. HULTKRANS,
Sv. Luth. Pastor i Minneapolis, Minn.
CARL O. CASSEL,
Sv. Luth. Pastor, Duluth, Minn.

Af ofvanstående bref, som jag utan minsta ändring meddelat, och som fortfarande finnes i min ägo, är först och främst tydligt, att Unonius hade sett, samtalat med och skrivit till så väl som kände Norelius, och tvärt om, att Norelius hade sett, samtalat med och skrivit till så väl som kände Unonius. Men vidare, efter att under tre års tid hafva uppehållit mig vid ett lutherskt läroverk, Capital University i Columbus, Ohio, kom jag åter till Chicago under ferietiden och hade då tillfälle att höra U. predika i St. Ansgars kyrka flere gånger. Jag nämner detta blott för att visa, att mitt omdöme om Unonius som präst och religionslärare icke är så alldeles taget ur luften, som han vill låta påskina.

För det andra visar hans bref till mig, att han hade öfvergifvit den lutherska kyrkan och blifvit episkopal af själ och hjärta, att han varmt ifrade för episkopalismen, och att han försvarade sin kyrkliga ståndpunkt af verklig öfvertygelse. Mankan blott förundra sig öfver, att en man, som gör anspråk på någon teologisk bildning, försöker att identifiera den prot. episkopala kyrkan med den svenska statskyrkan. Den lagstadgade svenska statskyrkan är framför allt luthersk kyrka i lära, i kult, i författning. Såsom en ursäkt för det steg, han tagit, söker U. på ett ställe i sina "Minnen" att göra troligt, att numera ingen luthersk teolog af någon betydelse försvarar den lutherska konfessionella nattvardsläran. Man försöker stundom att lugna det onda samvetet med att inbilla sig, att andra icke äro bättre än en själf; men sådana utvägar äro dock förtviflade försök. Den lutherska kyrkan står och faller med sin sakramentslära. Imellertid vill U. icke veta om, att den svenska statskyrkan är framför allt *ev. luthersk kyrka*. Lutheranismen i Sverige är honom en nagel i ögat. I en engelsk tidning läste jag förliden vinter en bitter klagan från Unonius till sina trosbröder här i landet öfver den omständigheten, att den

svenska kyrkan är *så luthersk* och följaktligen lämnar så litet hopp för episkopalismens proselytmakeri.

Herr U. må vara huru uppriktig som helst i sin öfvertygelse, han representerar dock icke den svenska lutherska kyrkan, hvarken i Amerika eller i Sverige. Han gjorde det icke, när han var här, och han har icke gjort det, sedan han återkom till Sverige, ty han har icke haft eller har någon officiell förbindelse med kyrkan där. Han säger: "Jag fann, att den protestantiskt Biskopliga Kyrkan var den som *i allt* mest öfverensstämde med kyrkan i Sverige." Detta ville han inbilla mig, en ungstudiosus från Sverige, och detta sökte han att inbilla andra, så långt han förmådde, och ändå vill han låta påskina, att han icke varit någon proselytmakare.

För det tredje visar brevet, att U. hade ett horn i sidan till pastor L. P. Esbjörn långt före 1853, då han började en process emot honom för förtal, som han påstår, och till hvilken jag snart skall återkomma. "Hans åsigter och mina stämma icke öfverens, det vet jag; dock måhända stämma mina åsigter mera öfverens med den svenska kyrkans än hans, hvad helst han än må ha att säga deremot", säger U. Men nu veta vi, att Esbjörn var ordentligen prästvigd af ärkebiskopen i Upsala, hade med heder tagit pastoralexamen, hade i många år varit i kyrkans tjänst i Sverige, reste till Amerika på det svenska missionssällskapets uppdrag och till en del på dess bekostnad och hade ordentligen permission af domkapitlet och kongl. majestät. Då han återvände till Sverige, inträdde han utan några hinder i kyrkans tjänst, fick pastorat och dog som kyrkoherde i Ö. Wähla.

I lära, i författning, i kult representerade han den svenska kyrkan. Hvarför stämde då U:s åsikter icke öfverens med Esbjörns, om han menade allvarligt med det ofta upprepade påståendet, att han icke ville vika från den svenska kyrkans lära och samfund? Nej, saken var den, att U. hade öfvergått till ett annat kyrkosamfund och Esbjörn stod i vägen för hans proselytmakeri. Därför tyckte icke U. om Esbjörn, och därför måste den senare om möjligt rödjas ur vägen.

Nu äro vi färdiga att upptaga till granskning de olika punkterna i herr U:s "Bihang".

1. Processen med Esbjörn.

Det är i synnerhet med afseende på denna sak, som herr U. vill slå min trovärdighet och tillförlitlighet såsom historieskrifvare på fingrarna. Vi skola undersöka, huru saken förhåller

sig, och jag vill på förhand säga, att om U. kan kasta något mera ljus öfver densamma än som står i min historia, så vill jag uppriktigt tacka honom därför. Jag skall nu först meddela läsaren hvad som står i min Historia, sid. 183 ff.: "Äfven torde här vara platsen att redogöra något för det kinkiga förhållande, i hvilket han (Esbjörn) kom till pastor G. Unonius. Enligt uppgift af pastor Erl. Carlsson förhöll sig därmed sålunda: En svensk, Nils Janson, en vinglare, som varit i mexikanska kriget, hade börjat samla svenskarne i St. Charles, Ill., (någon församling fans där ej) och gått omkring och samlat medel till ett "Swedish Lutheran Meeting house". Ibland lär han hafva försökt sig på att predika och talade om sina hästar o. s. v. En gång kom Unonius dit och predikade för dem. Han förklarade sig villig att besöka platsen, om de så önskade. Imellertid fanns där en målare, Rehnström *), hvilken skref till pastor Esbjörn ungefär följande: 'Här har varit en svensk prest vid namn Unonius, och han har erbjudit sig att blifva vår prest, men vi hafva icke kunnat bestämma oss, och vi önskade höra pastor Esbjörns råd.' E. trodde, att Rehnström var uppriktigt, och skref derfor temligen öppenhjärtligt till honom samt bad dem för all del akta sig för Unonius, hvilken vore en oomvänd och ogudaktig präst. R. visade imellertid detta bref för U., hvilken lämnade det till en lagkarl, och Esbjörn ständes för 'slander' (förtal). Esbjörn måste då efter häst företaga den långa resan till Chicago. Inför rätten bad han om uppskof för att skaffa vittnen, ty han hade nämligen hört nykomne immigranter berätta, att Unonius, då de i Chicago kommit till honom för att anhålla om hjälp, svarat kärt: "Hvad i h—te har ni här att göra! Gå till baka dit ni kommit ifrån!" Imellertid var det nu ej så lätt att få reda på dessa personer. Esbjörn lyckades dock att finna ett par vittnen och for med dem för andra gången efter häst till Chicago. Då han kommit dit, sade Unonius lagkarl åt E., att de voro villige att nedlägga rätttegången, om E. betalade \$50. E. svarade, att han icke hade några \$50 att gifva ut, men att han nu kommit med sina vittnen och fordrade, att de skulle blifva hörda. Då målet påkalldes inför domstolen, var den åklagande parten borta, och målet afskrefs." Så långt pastor Erl. Carlssons berättelse.

Därtill fogar jag följande reflexioner: "Rörande denna sak nämner Unonius ingenting i sina 'Minnen', så vidt jag kunnat finna. Det synes dock, som om han kunnat ha anledning där-

*) I stället för Rehnström står i min "Historia" Viderström. Detta är orätt; men jag hade uppgiften från pastor E. Carlsson.

till, då han i så många afseenden af t. o. m. mindre betydelse funnit sig befogad att häckla Esbjörns handlingar och karakter; men förmodligen var det här visligare att tiga,

Då Chicagos domstolshandlingar troligen förgingos i branden, kan det vara svårt att fullt verifiera föregående berättelse af Erl. Carlsson; men den motsäger icke hvad som finnes derom i tvänne bref af Esbjörn till Hasselquist från våren och sommaren 1853 rörande denna sak. I dessa bref talar E. om stämningen såsom en känd sak; han beder H., som då ämnade sig till Chicago, att skaffa honom flere vittnen; men nämner, att han redan hade tre vittnen der, nämligen Göran Swensson, C. J. Anderson och kapten Lindgren. Äfven nämner han om att Unonii lagkarl förelagt honom en återkallelseeskrift, men säger sig icke kunna underskrifva den i den form den förelåg, om han än för fridens skull kände sig manad att göra det. Han menar ock, att de endast foro efter att utpressa penningar af honom. Huruvida E. underskref något slags återkallelse, eller om saken slutades, såsom pastor Erl. Carlsson, hvilken kom till Amerika senare på året, här ofvan berättat: derom är jag ej i stånd att döma."

Herr Unonii svar. På ofvanstående svarar herr Unonius i sitt "Bihang" följande: "Sanna förhållandet är följande: Svenska settlementet i St Charles hade kallat mig att der predika och fullgöra andra presterliga förrättningar. Denna önskan uppfylde jag då mina tjensteåligganden i Chicago dertill lemnade mig tillfälle. Då jag en gång besökte detta nybygge, öfverräckte mig en af svenskarne derstädes en af Esbjörn till dem adresserad skrifvelse, dat. Andover d. 29 Okt. 1852, och den jag ännu i original har i min ego. Vid öfverlemnandet här af yttrades, att man ansåg det vara församlingens pligt att meddela mig dess innehåll. Ögnande på skrifvelsen fann jag den temligen vidlyftig och, redan kommen i erfarenhet af pastor E:s dylika utgjutelser, gaf jag mig icke tid att på stället genomläsa den, utan tog den med adressaternas tillåtelse med mig till Chicago för att der få behålla den sedan jag tagit kännedom af innehållet. Som jag trodde detta icke vara af någon särdeles vigt, dröjde jag någon tid dermed. Slutligen ansåg jag mig dock böra uppfylla adressaternas önskan, och huru stor blef icke min förvåning, och jag kan icke neka äfven min förargelse öfver denna produkt af hr E:ns skriftställaretalent. Mig mötte här så väl förvrängda framställningar af den kyrkas bekännelse jag tillhörde som ock personliga tillmälen emot mig, hvilka verkligen öfvergingo hvad jag från detta håll trodde mig

kunna vänta. Bland annat säger E. sig hafva skrivit till mig och tillrådt mig "att nedfalla för Herren, ångra mina stora synder och bedja om nåd att blifva en ny människa". Detta hade jag väl gerna låtit passera, om ett sådant bref till mig verkligen blifvit afsändt, hvilket jag dock betvivlar, åtminstone erhöill jag det aldrig. Men betänkligare var hvad E. vidare yttrar i sin skrifvelse till svenskarne i St. Charles, hvilken skrifvelse bar karakteren af en viss offentlighet. Häri varnas dessa nybyggare "för att hafva någon andlig förbindelse med en sådan person som mig, den der gjorde sig skyldig till svordomar, ett köttsligt lefverne" m. m. Denna skrifvelse med dess emot mig äreröriga tillvitelser var med ett ord af den beskaffenhet, att jag ansåg mig böra meddela den åt min församling i Chicago. Dess kyrkoråd tillrådde mig, att stämma E:n inför rätta för "slander" (förtal), sägande, och det med all rätt, att om sådana beskyllningar, nu gjorda mig, voro sanna och bevisliga, jag icke längre vore värd vara dess pastor. Ytterligare meddelade jag skrifvelsen åt ett par af mina embetsbröder. Äfven de instämde med mitt kyrkoråd, sägande: Kyrkans anseende fordrar att mig gafs en upprättelse. Allvarligt tog jag saken i öfvervägande. Tiden gick emellertid och jag stod i begrepp att ännu en gång återse mitt fädernesland. Innan min afresa från Chicago, gaf jag en jurist derstädes fullmakt att instämma Esbjörn inför rätta och utföra min talan emot honom. Jag lät honom likaledes förstå, att om, hvarom jag var förvissad, E:n befanns skyldig, jag för min del icke gjorde anspråk eller yrkade på några böter, utan var allt hvad jag fordrade en mig gifven upprättelse och en återkallelse af de smädelser han emot mig behagat utkasta. — Anländ till New York att derifrån afsegla, erhöill jag från E:n ett bref, hvori han faller till bönboken och ber mig "göra ett christeligt och presterligt" slut på denna sak, hvori han sjelf icke handlat synnerligen kristeligt och presterligt. Mitt svar blef, att jag icke hade med saken att göra, utan hade öfverlemnadt den i min lagkarls hand, till hvilken jag bad honom vända sig.

Pastor N. omtalar att E:n i ett bref till pastor Hasselquist, "nämner, att Unonii lagkarl förelagt honom en återkallelse-skrift, men säger sig icke kunna underskrifva den i den form den förelåg, om han än för fridens skull kände sig manad att göra det." *För fridens skull?* Måhända var dock rätta orsaken en annan. I det följande, af förf. anförda E:s bref heter det: "Han (Esbjörn) menar ock, att de blott fara efter att utpressa penningar af honom". Pastor N. tillägger: "Huruvida E:n under-

skref något slags återkallelse, eller om saken slutades såsom pastor Carlsson berättat, derom är jag ej i stånd att döma.” I sammanhang härmed yttrar han: “att såsom Chicagos domstolshandlingar troligen förgåtts i branden” — hvilket förmodligen var att hoppas — “så var det svårt att fullt verifiera pastor Carlssons berättelse.” Lyckligtvis hafva emellertid de bref och handlingar jag förvarat, icke varit utsatta för någon eld och brand. Målet förekom aldrig inför domstolen. Esbjörn fann för godt att aldrig låta höra sina tre vittnen. Mitt juridiska ombud sade honom att en upprättelse var allt hvad jag fordrade och förelade honom nedanskrifne återkallelseeskript, den E:n i början nekade att underteckna. I så fall, sade min lagkarl, träffas vi inför domstolen, hvarpå E:n icke vidare hade några betänkligheter utan underskref nedanstående förklaring i 2:ne exemplar, att af mig efter behag användas:

“In a letter which I addressed to P. Renstrom, dated Andover, Henry County, October 29th 1852, I made use of certain expressions, imputing profanity and carnality of life to the Rev. Mr. Unonius of Chicago and otherwise reflecting upon his moral character. These expressions I now desire to state were unfounded in point of fact, so far as I have any personal knowledge. The expressions I made use of in that letter were uncharitable and should never have been used by me, and I wish therefore, now cheerfully to retract them in this manner. I should be sorry if anything stated in it may have had the effect of injuring the Rev:d Gentleman's reputation in any manner as a clergyman, and I design this statement to counteract any such injurious effect, if such there was, as I was wrong and unwarranted in writing them.

Dated Chicago August 1st 1853.

L. P. ESBJÖRN.

In presence of

JOSEPH P. CLARKSON.

Likheten med originalet intyga

FRED. GEIJER,
Stockholm.

IVAR HEGGSTRÖM,
Stockholm.”

Öfversättningen af återkallelsen till svenska utelämnar jag såsom obehöflig; den är hufvudsakligen riktig. I en not till återkallelsen säger U.: “Denna pastor Esbjörns egenhändigt undertecknade förklaring infördes så väl på engelska som i norsk öfversättning af S:t Ansgarii församlings kyrkoråd i en i Chicago utgifven tidning. En annan afskrift och öfversättning deraf afsändes äfven till Sverige, att der i någon tidning införas. Huruvida detta skedde är mig obekant. Ett utklipp af den i Chicago utgifna tidningen har jag ännu i förvar.”

Därefter fortsätter han: “Några vidare kommentarier rörande denna obehagliga affär tyckas visserligen vara obehöfliga, men ett vill jag dock, med anledning af hvad pastor N. i

sin bok förmäler derom, ytterligare tillägga. Pastor Carlsson eller pastor Norelius — hvilkendera af de ärevördige herrarne är af den senares berättelse härom svårt att afgöra — säger: "Då han (Esbjörn) kommit dit (till Chicago), sade Unonii lagkarl åt E., att de vore villige att nedlägga rättegången, om E. betalade 50 dollars". Detta är ett af de många *misstag* i hr Norelii arbete, som han dock med sådant sjelfberöm i sitt företal säger "hafva förtjensten af att vara tillförlitligt". Förhållandet var att när mitt juridiska ombud förelade E:n återkallelsen att af honom underskrifvas, fordrade mitt ombud, sedan detta var gjordt, 50 dollars *för sitt besvär*, sägande att, som saken stod, han icke ansåg sig hafva rätt att af mig fordra en godtgörelse.

Jag har måhända här allt för vidlyftigt sysselsatt mig med den Esbjörnska affären — en sysselsättning, som varit allt annat än angenäm — men herr N:i berättelse derom har, som sagdt är, förpligtat mig dertill och det kan ju tjena till att fullständiggöra en del af hans "Svenskarnes Historia i Amerika". Har han deri, som det kan tyckas, allt för mycket sysselsatt sig med i sig sjelfva föga anmärkningsvärda förhållanden, för att tillfredsställa sin benägenhet att, då han kastar smuts på mig, på samma gång få tillfälle att kasta smuts på den, honom, en nagel i ögat varande prot. biskopliga kyrkan, så må det icke förmenas mig att något utförligt till hans tillrättavisning, och till deras kännedom, som intressera sig för dessa förhållanden, behandla dem. Herr Norelii framställning af dem här och de förnärmande pikar jag funnit flerstädes i hans bok rigtas emot oss, föranlåta mig att i all vänlighet påminna honom om, att den som finner sitt nöje i smutskastning på andra, må se till att han icke sedermera får svårt att aftvå den smuts, som derunder klubbat fast vid hans egna fingrar." Så långt hr Unonius.

På samma gång som jag tackar hr Unonius för den sista förmaningen, kan jag likväl försäkra, att jag icke velat kasta smuts på honom eller biskopliga kyrkan eller på någon annan, utan har min afsikt varit att säga hvad som är sant om både personer, samfund och deras handlingar. Att säga hvad som är sant är icke detsamma som att kasta smuts, låt vara att sanningen är aldrig så obehaglig.

Vi hafva nu hört pastor Carlssons berättelse om saken mellan Unonius och Esbjörn, och vi hafva hört pastor Unonii berättelse därom. Vi vilja också höra, hvad Esbjörn har att säga, innan vi af dessa särskilda vittnesbörd försöka att utröna, hvad som är sanning eller icke. I ett bref till Hasselquist,

som då vistades i Chicago, dagtecknad, "Andover, Henry co., Ills., May 19, 1853", säger Esbjörn: "Glöm för all del ej att skaffa mig goda vittnen mot Unonius. Jag har nu fått bref af herrar Jurister, att de *begynt* de lagliga åtgörandena, emedan jag skref och bad de 2 deacons af Luth. kyrkan i Chicago begära att få afskrifva brefvet till Rehnström, och sade att jag icke kunde underteckna återkallelsen sådan de skickat mig den. Då först, när jag fått läsa en trogen afskrift af brefvet ville jag skriva en sådan återkallelse, som jag samvetsenligt kunde. C. J. Anderson blef icke endast vägrad att taga afskrift af brefvet, utan ock att genomläsa det i sin helhet. Hjelp nu hvad hjälpas kan. Jag är öfvertygad, att jag sagt sanning. Det gäller nu att bevisa det för verlden, som lurar på ett tillfälle att dräpa vår unga kyrka i min ringa person. Jag skref till Juristerna att jag fruktade ej för att jag icke skulle bli i stånd att bevisa hvad jag sagt. Det tror jag ock, om nu du och Anderson och Swenson m. fl. hjälpa mig att skaffa bevis, som säkerligen finnas att få i Chicago. En methodist, Lindgren, lär vara ganska villig att vittna i den saken. Så hoppas jag att Herren uppväcker flere att bistå oss i denna förföljelse, som på engång går ut på att dräpa min christliga character och knipa af mig pengar, så att jag skall bli bragt till tiggarsstafven. Jag har först och sist i denna sak satt mitt hopp till Herren och troget anbefallt mig åt honom. Hjelp mig att åkalla honom."

I ett annat bref till Hasselquist, dateradt Andover, Henry co., Ills., June 6 1853, heter det: "Hjertans tack för brefvet och för det besvär du haft med min 'rysligt tillämnade' process. Jag har ej vidare hört af den, och sedan Herrar Juristerna under rättade mig, att mitt svar (deruti jag sade, att jag ej fruktade för att bli oförmögen att bevisa hvad jag sagt) ej lemnade dem annan utväg än att fortsätta saken, det de samma dag säga sig gjort, har jag ej svarat dem och vet ingenting om hela affären. Herren styre till det bästa och efter sin heliga vilja, så blir allt godt."

Om man nu jämför dessa tre berättelser, så finner man, att upp till en viss punkt öfverensstämman de med hvarandra rörande själfva hufvudsaken; i detaljerna däremot afvika de något ifrån hvarandra. Att Esbjörn skrifvit ett bref till Rehnström i St. Charles och varnat honom och svenskarne därstädes för Unonius; att detta bref blifvit öfverlämnadt till Unonius, och att han känt sig förnärad däraf och sedan stämt Esbjörn för förtal: därom är ingen tvist. Men från denna punkt blir berättelsen olika. Carlsson säger, att Esbjörn hade besökt

Chicago icke blott en utan två gånger i och för dettamål. Unonius däremot säger: "Målet förekom aldrig inför domstolen." Och Esbjörns tyvstnad därom synes vara afgörande för att så förhöll sig. Carlsson kom visserligen till Chicago den 22 aug. 1853 och stod händelserna så nära, att hans vittnesbörd icke bör utan vidare strykas; han upprepade dock hvad han hörde rundt omkring sig i Chicago. Men då kärande- och svarandeparterna öfverensstämma däri, att målet aldrig förekom inför domstolen, så måste detta stå fast.

I maj hade Unonii lagkarl förelagt En en återkallelsekrift; men han kunde icke med godt samvete underskrifva den. Han hade försökt att få en afskrift af sitt bref till Rehnström för att se, om han möjligen kunde göra en återkallelse med godt samvete; men U:i lagkarl tillät ej, att en afskrift gjordes; icke ens att brevet fick läsas. Sedan han då hade meddelat lagkarlen, att han icke kunde underskrifva den honom förelagda återkallelsekriften, och uttalat sin öfvertygelse, att han kunde bevisa sanningen af hvad han sagt, underrättade lagkarlen honom, att ingen annan utväg då funnes än att fortsätta saken, "*det de* (han brukar pluralen) *samma dags säga sig gjort*". Tvärt emot U:i påstående skulle således saken likväl ha förekommit inför domstolen; men det troliga är, att lagkarlen med dessa ord endast velat skrämma Esbjörn.

Imellertid vill det synas af U:i berättelse, att Esbjörn var i Chicago, då saken uppgjordes. Den återkallelsekrift, som han säger, att Esbjörn egenhändigt undertecknade, är nämligen daterad i Chicago den 1:sta aug. 1853, och då En ej nämner något om denna sak efter den 6 juni 1853, så är det intet, som hindrar oss att antaga, att han personligen infann sig i Chicago. Om man ställer tillsammans Carlssons och Unonii berättelser, så motsäga de egentligen icke hvarandra, utan hellre komplettera hvarandra rörande slutuppgörelsen, och berättelsen lyder då så här: Esbjörn lyckades finna ett par vittnen och for med dem till Chicago. Där sade U:i lagkarl honom, att en upprättelse var allt hvad Unonius fordrade, och förelade honom en återkallelsekrift, hvilken En i början nekade att underskrifva; men då lagkarlen hotade med rättegång och dryga kostnader, så lät En verkligen skrämma sig, skref under och betalade de \$50, som advokaten kräde af honom. Både Carlsson och Unonius nämna samma summa; men skillnaden är, att Carlsson säger, att En icke ville betala den, utan föredrog, att domstolen skulle afgöra målet, men då målet påkallades, var den åklagande parten borta, och målet afskrefs. Unonius där-

emot säger, att målet slutades så, att E:n underskref återkallelsekriften och betalade \$50. När jag närmare öfverväger saken, är jag böjd för att tro, att den afslutades, såsom U. berättar.

Genom de upplysningar han i "Bihanget" lämnar om denna affär, hvarigenom han vill rättfärdiga sig gent emot Esbjörn, har han verkligen lyckats måla sig själf i en ganska mörk dager, men däremot har han icke lyckats att i rättänkandes ögon nedsätta sin motståndare. När man öfverväger denna sak, finner man:

1. Att U. däri framstår såsom en proselytmakare. "Svenska settlementet i St. Charles hade kallat mig", säger U., "att der predika och fullgöra andra presterliga förrättningar." Där var visserligen ännu ingen luthersk församling organiserad på platsen, och U. hade naturligtvis lika stor rättighet som någon annan att med eller utan kallelse gå, hvart han ville, för att missionera.

De första svenskarne i St. Charles voro från början kända för att vara den sv. lutherska kyrkan tillgifna. U. däremot, såsom vi af det föregående sett, var icke lutheran, utan ifrade af själ och hjärta för den biskopliga kyrkan, men han trodde utan tvifvel, och han påstod, så långt vi veta det, att han var den ende rätte representanten af den svenska kyrkan. Om då svenskarne i St. Charles, eller troligen blott några af dem, kallade honom dit att förrätta prästerliga göromål, så gjorde de det, emedan de föreställde sig, att U. var det samma som en svensk luthersk präst. Huru han förklarade sin tvetydiga ställning, det hafva vi sett af hans bref till mig.

Den 20 januari 1853 stiftade pastorerna Hasselquist och Paul Andersen en svensk luthersk församling i St. Charles, rörande hvilken handling Hasselquist nämner i ett bref: "På thorsdag komma vi (Andersen och jag) att resa till St. Charles, 50 mils jernväg härifrån*), der ett stort svenskt nybygge är med kyrka, hvarom allt Unonius och Methodisterna hafva slitits."

2. Att det var helt naturligt, att Esbjörn, i synnerhet när han därom blef tillfrågad af svenskarne i St. Charles, skulle varna dem för Unonius såsom en proselytmakare. U. kallar nu detta "förvrängda framställningar af den kyrkas bekännelse jag (han) tillhörde." Det var ju gifvet, att, när U. var så blind, att han icke insåg skillnaden mellan den svenska lutherska kyr-

*) Miltalet är oriktigt, då man går ut från Chicago.

kan och den prot. biskopliga kyrkan, han skulle kalla det "förvrängda framställningar", när någon motsade honom.

Att E:n vidare varnade svenskarne i St. Charles "för att hafva någon andlig förbindelse med en sådan person, som U. den der gjorde sig skyldig till svordomar, ett köttsligt lefverne", det är mycket möjligt. Men man måste fråga: hvarför var U: i lagkarl så rädd för att låta Esbjörn få en afskrift af hans bref, ja, att icke ens tillåta C. J. Anderson af den sv. luth. församlingen i Chicago att läsa igenom brefvet? Därpå kan U. möjligtvis icke svara; men nog måste han kunna svara på hvarför han själf i sitt "Bihang" icke offentliggör det farliga brefvet? Han säger sig ännu hafva originalet i sin ägo. Ingenting vore så upplysande i denna sak som just E:ns bref, och efter att hafva gjort så mycken affär af detsamma är det rent af oförklarligt, hvarför han icke offentliggjort detsamma, om det just icke är för att dölja svagheten af sin sak. Detta bref synes vara så otillgängligt, som om det hade brunnit upp.

3. Att återkallelseskraften och dess undertecknande af E:n icke var den senares frivilliga handling, utan en handling framtvungad under hotelse. "Mitt juridiska ombud", säger U., "förelade honom nedanskrifne återkallelseskraft". Märk, lagkarlen hade skrivit den, E:n hade icke skrivit ett ord däraf. "E:n i början nekade att underteckna den. I så fall, sade min lagkarl, träffas vi inför domstolen." Detta var ju en hotelse. Lagkarlens åtgöranden kostade ju redan \$50, och om saken skulle fortsättas, så var det naturligt, att det skulle komma att kosta mycket mera. Här hade ju lagkarlen fått E:n i en svårklämma, och man kan tänka sig, att det ej var godt för honom, som ej hade några penningar, att bibehålla modet. Man vet ju, huru det i allmänhet går, när landsvägsröfwaren sätter pistolen för ansiktet på en resande och fordrar: "Dina penningar eller ditt lif".

Att Esbjörn lät skrämman sig att underteckna återkallelseskraften synes vara utan allt tvifvel. Om Esbjörns bref till Rehnström icke innehöll något annat än det U. vågat uppenbara, så var saken icke alls farlig, och om E:n hade haft mod, så hade han lätt kunnat förklara, hvarför han, från sin synpunkt, höll U. för en proselytmakare och en oomvänd människa. U. gör sig mycken möda med att förklara betydelsen af de \$50, som hans lagkarl fordrade och tog ut af E:n; men därmed har han icke lyckats bortförklara själfva det faktum, att E:n tvingades att (märk, utan domstolens afgörande!) betala ut dem, och ätt han i annat fall hotades med process. Huru än U. söker att

förklara saken, kan den ej få annat namn än en våldsam och godtycklig handling.

4. Att, om man än måste beklaga E:ns klenmod, får man på samma gång respektera hans benägenhet till försonlighet, hvarom U. själf vittnar; men hvar finner man den försonliga anden hos U.? Han visar sig hård, obeveklig och synes triumfera öfver sin skenbara, högst tvifvelaktiga seger. Nej, det var ingen seger, utan tvärtom ett nederlag. Därom vittnar utgången af U:i hela verksamhet.

2. Herr Unonii ursäkter för sitt proselytmakeri.

Det är ett egendomligt drag hos de reformerta kyrkorna i allmänhet och hos Englands och Amerikas reformerta kyrkor i synnerhet, att de vilja proselytera ibland andra trosbekännare. Allt hvad engelsk nationalitet heter är ett krämarefolk, hos hvilket det 7:de budet aldrig blifvit tillräckligt inprägladt, och därför har det folket aldrig haft några svåra betänkligheter vid att med rätt eller orätt tillägna sig andras tillhörigheter. Samma politik, som det använder på det borgerliga området, samma politik använder det på det andliga. Den lutherska kyrkan, som alls icke är eller har varit en proselyterande kyrka, fastän därför en icke mindre missionerande kyrka bland hednafolken, är den menlösa fårahjord, som de talrika engelska sekterna anfalla med sitt proselytmakeri. Den anglikanska eller prot. biskopliga kyrkan menar sig hafva ett verkligt förmynderskap öfver de svenska lutheranerna, emedan den svenska lutherska kyrkan i Sverige bibehåller episkopatet. Presbyterianerna räkna ofta lutheranerna till sitt samfund, emedan den lutherska kyrkan kan ha och mångenstädes har presbyterial och synodal författning. Men med eller utan någon verklig likhet i lära eller författning äro dessa och många andra reformerta sekter alltid färdiga att proselytera till sig de svenska lutheranerna icke blott i Amerika utan äfven i Sverige, och de begagna sig af alla medel för att vinna sitt ändamål, alldeles såsom Frälsaren säger om de skriftlärdade och fariseerna i Matt. 23: 15.

I sitt bref till mig sade U.: "Jag fann med ett ord att denna kyrka (den prot. biskopliga) var *kyrkan* (understruket af honom själf) här i landet, och att jag genom att förena mig med något annat religionssamfund skulle göra mig skyldig till schism." — The Church, med accenten på "the" är det stora anspråk, som denna kyrka framställer; men i hvilket afseende är episkopalkyrkan den *egentliga kyrkan* här i landet? Genom

någon landets lag är hon det icke, ty här råder ju full religionsfrihet, och det ena kyrkosamfundet har intet företräde framför något annat. I numerärt afseende är hon det icke. Många andra samfund äro mycket större; äfven den lutherska kyrkan är större än hon. I hennes lära, kult och författning finnes ingen genomgående princip; hon är litet af hvarterdera, en konglomeration, där elementen aldrig hafva sammansmält till ett helt. Hon är kalviniserande i läran — låt vara mera moderat än andra hennes systrar; lutheraniserande i kulten och romaniserande i författningen, hvarför ock öfvergången till den romersk-katolska kyrkan inom det puseytiska partiet har varit jämförelsevis stor. U. måste därför mena att episkopalkyrkan är kyrkan för honom och för svenskarne, när de lämna Sverige, emedan hon är den, som "*i allt*" mest öfverensstämmer med kyrkan i Sverige. Men detta är blott U: i egen mening; det är icke det verkliga förhållandet, såsom hvarje kunnig människa vet. Vi hafva redan sett, att ärkebiskop Vingård icke gillade det steg, U. hade tagit, och kallade det ett "nedfall". För att nu rättfärdiga sig och söka ursäkter för sitt proselyterande arbete åberopar han sig på några aktstycken, som skola bevisa, att den svenska statskyrkan har hållit honom om ryggen och gillat hans kyrkliga ståndpunkt. Det första aktstycket, som han åberopar, är, att "den högt aktade professor H. G. Lindgren, pastor och kontraktsprost i Tierp, præsides vid Upsala prestmöte 1859 och ledamot af preteståndet vid riksdagen samma år, gjorde vid densamma följande motion — — det ville rikets ständer åt f. d. pastorn i Chicago, hr G. Unonius, såsom ett erkännande från nationens sida af hans mångåriga gägneliga verksamhet för till Amerika utvandrade talrika landsmäns så andliga som timliga väl, anslå antingen en årlig pension af *femhundra* riksdaler riksmynt att utgå från den 1 nästkommande januari eller ock, där detta icke skulle kunna beviljas, en gratifikation för en gång af tre tusen riksdaler riksmynt." Och U. tillägger: "Flere af ståndets ledamöter instämde i denna motion, och den föreslagna gratifikationen beviljades så väl af preste- som de öfriga stånden."

Detta bevisar, att prof. H. G. Lindgren, en personlig vän till hr Unonius, var mycket vänligt stämd emot honom, att svenska riksdagen var särdeles hygglig, som beviljade den äskade gratifikationen, hvilken man hjärtligen gärna unnar honom. Unonius hade vistats i Amerika i 17 år och slitit icke så litet ondt. Kanhända, om jag komme hem till Sverige efter att hafva vistats i Amerika i 47 år och slitit åtskilligt ondt också

för landsmännens andliga så väl som timliga välfärd och blefve varmt rekommenderad af någon god, personlig vän, svenska riksdagen skulle visa sig lika hyggelig emot mig också och bevilja mig en gratifikation för en gång af tre tusen kronor; men om så hände, skulle jag knappt kunna tyda ett sådant aktstycke såsom ett erkännande af min teologiska ståndpunkt och allra minst af ett "nedfall", i händelse jag gjort ett sådant.

Professor Lindgrens motivering af ofvannämnda proposition visar tydligen, att allt hvad han visste om U. och hans ställning hade af den sistnämnde blifvit lagdt i hans mun, och de öfriga riksdagsmännen ville icke vara obarmhärtiga. Någon annan betydelse kan jag icke inse, att detta aktstycke hade.

Det andra aktstycket, som U. stöder sig på, är: "Cleri Comitalis Cirkulär till samtliga Herrar Biskopar, Consistorierne och Presterskapet i Riket vid Lagtima Riksdagen i Stockholm 1865—1866, hvori v. Presterskapet af Presteståndet uppmanas att till utvandrande landsmän, om deras utflyttning till Amerika icke kan afböjas, lemna betyg, affattade efter ungefärligen följande formulär:

'Ministerialattest!

Åt N. N. tillhörande N. N. församling af N. N. Stift i Konungariket Sverige, hvilken nu ämnar utflytta till Förenta Staterna i Norra Amerika, lemnas härmed följande attest:

Han (eller hon) föddes d—— 18——, är konfirmerad, o. s. v. 'För det fall att han (eller hon) skulle komma att nedsätta sig å ort, där tillträde till Svensk Evang. Luthersk menighet saknas, rekommenderas han (eller hon) på det allvarligaste hos Herrar Biskopar och vördiga Presterskapet af den protestantiska episkopala kyrkan i N. Amerikas Förenta Stater till erhållande af den andliga och lekamliga vård, som han (eller hon) kan begära och som för honom (eller henne) kan finnas vara af nöden.

N. N. den — 18——

N. N.

c. g. i N. N. församling.'

Stockholm d. 22 Juni 1866.

På Preste-Ståndets vägnar:

H. REUTERDAHL,

S. H. ALMQVIST."

Genom att påminna om detta aktstycke vill U. naturligtvis säga, att den svenska kyrkan har på ett officiellt sätt gifvit sitt erkännande åt hans tvetydiga kyrkliga ståndpunkt, och

följaktligen en god ursäkt för hans och episkopalkyrkans proselytmakeri; men rätt tolkadt är det just det, som aktstycket icke gör. Det säger nämligen icke, att den prot. episkopalkyrkan "är den, som i *allt* mest öfverensstämmer med kyrkan i Sverige." Jag har sett några få prästbetyg, som utfärdats i öfverensstämmelse med ofvanstående rekommendation. Framsidan har innehållit de vanliga betygen; men på baksidan har stått på en rådbråkad engelska ett slags rekommendation till episkopalkyrkans biskopar och präster för innehafvaren. Praktiskt hafva sådana betyg icke gjort oss någon skada, och jag tror, att episkopaterna icke heller hafva vunnit särdeles mycket därpå, ty som bättre har varit, så hafva alla upplysta och förståndiga svenska präster vetat bättre än att utskrifva sådana betyg; men då man tänker på de intriger, genom hvilka detta aktstycke tillkommit och detta för att tjäna proselytmakeriet, så kan man icke annat än känna en helig harm däröfver.

Det svenska folket är ett godtroget och välmående folk, som icke anar något ondt, då det först kommer i beröring med intrigörer. Denna välmenthet kan gå så långt, att det rent af blir ett fel, i synnerhet när det är förenadt med en öfverdrifven vördnad och respekt för hvad som är utländskt. Däraf följer i många fall, att svenskarne förnedra sig själfva, förakta hvad de äga, förlora kärleken för fäderneslandet och sin nationalkyrka och allt hvad som är äkta svenskt, medan de gapa efter det utländska och utländingarne. Att ofvannämnda aktstycke tillkommit hufvudsakligen genom amerikanska intrigörer och däribland förnämligast genom den af U. omnämnde biskop Whitehouse från Illinois är utan allt tvifvel. Åtminstone hörde vi honom skryta af sina åtgärder i Sverige, huru han hade fraterniserat med dess biskopar och präster, tagit nattvarden tillsammans med dem och själf utdelat nattvarden åt ärkebiskopen och åstadkommit en öppen kommunikation emellan sin kyrka och den svenska kyrkan. Naturligtvis misstog han den svenska artigheten såsom bevis på kyrkligt erkännande, men noggår artigheten för långt, när man fattar sådana beslut, som prästerna gjorde på riksdagen 1866. Lagstiftande församlingar kunna till och med i välmening fatta dåliga beslut, såsom vår kongress gjorde, när den antog t. ex. "The fugitive slave law," med hvilken ofvannämnda aktstycke har något litet släktttycke. Hvem kommer icke ihåg, huru samme biskop Whitehouse på Augustana-synodens årsmöte 1874 i Rockford, Ill., på ett oblygt sätt vräkte sig öfver oss och på ett högst opas-

sande vis ville öfvertala oss att öfvergå till episkopalkyrkan. Såsom president för synoden visade jag honom, hvar vi såsom lutheraner stodo, och så länge Augsburgiska bekännelsen var vår bekännelse, kunde ingen kyrklig förening åvägabringas emellan vår kyrka och den prot. biskopliga kyrkan. Jag vill nu meddela brefutdrag och dokument i denna fråga, hvaraf man kan se, hvilka intriger som varit å bane för att indraga våra landsmän i den biskopliga kyrkans rymliga sköte, och huru frågan varit bedömd af framstående teologer i Sverige.

Bref från Presidenten och professorn T. N. Hasselquist:

“Paxton, Ills., den 6 April 1867.

Domprosten Dr. Wieselgren!

Dyre Broder!

Ehuru jag nyligen nog besvärat med ett långt bref, ser jag mig dock nödsakad att åter igen skrifa tillfölje af en särskild omständighet. Br. Carlsson lofvade göra det i mitt ställe, men som ärendet nu är angeläget och behöfver skyndsamt handläggas, litar jag ej på hans löfte, utan fattar sjelf pennan. Som Du väl minnes var en episcopal Biskop från Chicago, Whitehouse, på besök i Sverige sistledne sommar och hans ändamål var bland annat, att på något sätt öppna dörren för bearbetningar från hans kyrkas sida bland de inflyttade och inflyttande Svenskarne. För ett par veckor sedan lät han inbjuda Svenskarne i Chicago till sin kyrka för att inför dem aflägga berättelse om sitt besök i Sverige. Dervid upphöjde han naturligtvis allt för att smickra oss så mycket som möjligt, nämde om det förtroliga mötet med erkebiskopen och Dompr. Torén vid en kyrkoinvigning i Stockholm*), gemensam nattvardsgång m. m. samt slutligen, att Biskoparne i Sverige skulle uppsätta formulär till flyttningsattester åt emigrerande, hvilka skulle försäkra dem om ett vänligt bemötande af alla (episcopal) kyrkans prester, hjälp, etc., att man ville bistå dem vid kyrkobyggnader, och de kunna få bibehålla de ceremonier vid hvilka de voro vane o. d. Episcopal kyrkan har visserligen stått efter Svenskarne alltjämt, men hafva ingenting kunnat uträtta mest tillfölje af de dåliga presterliga representanterna; — — — — — Omständigheter förefinnas nu som kunde gifva proselytmakeriet någon framgång, dels den att den nya tidningen “Sv. Amerikanaren” indirect och möjligen direct skall arbeta dertför, emedan hans parti, verlds- och otros-partiet, skulle gerna se en kyrka i gång der man kunde stå såsom hederlig medlem och dock få ostraftad vara bal-maskerad-theater-besökare, dock det må härmed vara nog derom att jag ej må bli för mångordig. Vi hafva ej stridt med någon kyrka så vidt vi kunnat undgå det, derför ej heller sagt något emot Episcopal kyrkan. Men det steg, som nu ifrigt förberedes, kan få ett skadligt inflytande uppå våra församlingar så att vi ej kunna tiga stilla till hvad som förehafves. Jag är öfvertygad att Synoden vid dess nästa möte i juni vill taga ett offentligt steg att bringa saken på det klara t. ex. vända sig till Domkapitlet i Upsala för att få någon klarhet i saken. Jag vill dock först inhemta hvad underrättelser jag kan och dessutom råd af män i fäderneslandet, på hvilkas kännedom om hemma- och härvarande förhållanden vi kunna lita. Detta är nu anledningen till dessa rader. Vill Du, dyre Bro-

*) Nämligen det engelska episkopalkapellet.—E. N.

der, bevisa mig och vår synod den kärleken att lemna mig och dem alla de upplysningar Du eger i omskrifna sak samt gifva mig dina tankar och råd om hvad Du anser vi böra göra? Jag begär intet "theologiskt betänkande," endast ditt broderliga utlåtande i frågan. Vi strida icke af grundsats emot biskops-embetet som sådant, men vi måste såsom Lutheraner kämpa emot "biskoplig succession," stridande som denna lära är redan emot reformationens material-princip — — — —

Din i Herranom tillgifne

T. N. HASSELQUIST."

På detta bref svarade Domprosten, herr Dr. P. Wieselgren, som följer:

"Göteborg d. 5 och 6 Maj 1867.

Högt värderade Broder!

— — — — — Jag har nu brevet af den 6 April att tacka för. Der förekommer en fråga hvari jag märker att vi tänka fullt lika, eller vår nya *syncretism*. Om det engelska kapellets invigande och erkebiskop Renterdahls och dompr. Toréns nattvardsgång, vet jag väl ej mer än du. Jag har läst en notis för dagen derom i någon tidning och hört under några veckor derefter att någon *curiosus* ännu kom ihåg denna "dagens nyhet"; men numera lära alla glömt det. Så liten vikt synes man ansett ligga på hvad en erkebiskop gör i våra dagar. Några konsekvenser deraf bör man här ej synnerligen frukta. Men nog ser jag att ställningen är olika för *er, Lutheraner, i Amerika*, och inser det förtjänstfulla i att I, Bröder, "ären på tidens tecken vakne." Vi sågo huru Nya Sveriges Lutheraner uppslukades i förra seklet, och så går det er nu, om I ej ären på faran uppmärksamme.

Jag har hört af en Göteborgare, som ej länge sedan reste i N. Amerika, att flere der voro aldeles förtjusta öfver en artikel i en engelsk högkyrkoskrift, som ådagalade att biskop Anjou i sin svenska kyrkohistoria vindicerat svenska prester successio apostolica-äran genom utredning att de äldste Lutherske biskoparne verkligen invigts af de samtida påfvarne,—hemska i åminnelse—då Göteborgaren försäkrade sig aldrig hört ett ord bland prester eller lekmän om sorg öfver frågans dunkel, eller fröjd öfver frågans nu skedda utredning.

Vi som hålla oss till "själarnes biskop" Kristus ha också en annan grund för våra sorger och fröjder. I dag har Bönedagstexten varit Matt. 18:20, som så tydligt ådagalägger, att det som i 18:18 säges ske i himmelen såsom det sker i församlingen på jorden, då Gud enligt 5:te bönen förlåter oss såsom vi förlåta andra, ej har sin grund i något mindre, än att Kristus är midt ibland de två, som i den tredjes närvaro nedlägger sina strider. Så kunna vi vara visse att der någon inviges till prest af en påfve, kardinal, erkebiskop, biskop eller med latinsk namn, superintendent, eller hvad annat namn han hafva må, så kommer ej välsignelsens gåfvor öfver den vigde genom händerna på vigaren, derför att denne vigts af en, som vigts af en, som egentligen vigts t. ex. af en påfve Alexander eller Julius II, utan derför att Kristus är närvarande och att det sker i hans namn, vigaren och den vigde må då förstå eller icke förstå allt hvad detta "Jesu Namn" innebär, och så har Herren lofvat blifva när oss intill dagarnas ända, hans sista löfte i himmelsfärdsstunden.

Finnes i edert Bibliothek redan Dr. And. Buchanans f. d. v. Rector vid Fort Williams College i Bengalen, "Undersökningar öfver kristendomens och Bibl. Litteraturens n. v. tillstånd i Asien," eller "Christian Researches in Asia," London 1811 (öfversatt o. tr. i Stockholm 1817), så föreslår jag att Bror

vid Synoden uppläser deri hans anteckning uti kapitlet *om de Syriska Christne i Indien*, som gjorts d. 24 nov. 1806 i Candenür. Han anför der huru han (lika som nu biskop Whitehouse) önskade förening mellan de kyrkor han träffade och Engelska kyrkan. Hos Syriska kyrkans prester i Malabar mötte han—tvivelsmål om äktheten af—märk!—engelska ordinationen. "Hvarifrån tillfrågades han, härleden I eder ordination?" och B. måste svara: från Rom. "I härleden således er ordination från en kyrka, som är vår gamle fiende och med hvilken vi aldrig önska blifva förenade" blei nu svaret. "Denna kyrka har öfvergifvit tron." B. anmärkte några sväfvande ord om att kanalens orenhet ej kunnat förderfva källan—derom var ej fråga—men förklarade att det aldrig kunde komma ifråga, att Engelska kyrkan ville räkna sin ordination för högre och heligare än Syriska Kyrkan. Och B. hade rätt. Antaga vi händers påläggningssuccessionen såsom ett ovillkorligt kännetecken för en kristen församling, så få både Engelska och Svenska kyrkorna skaffa sig detsamma requisitum från den Antiochiska Petri församlingen, som bevisligen ännu är till hinsidan Goabergen. Der är en biskopsserie från äldsta tiden, om hvilken vi ej kunna anföra något som bevisar Esau händer jämte Jacobsrösten, då påvehistorien hvarifrån vi skulle härleda vår apostoliska succession täffar med Kejsarserien hos Svetonius.

Således: vi kalla med Luthers läppar Påfvarne *Antichrister* och så härleda vi från dem vår apostolicitet. Nej, hän till de Syriske Kristne i Indien må vi sända våra *Electi* för att bli *Episcopi*, om de ej tro sig kunna få välsignelsen tillräckligt af *Öfverste presten* Jesus Kristus, Ebr. 4: 14.

Nej, Bröder! Varen vakne och stärken det, som somna och dö vill. Nog hade alla 7 församlings angeloi under Johannis, Apostelens ögon blifvit invigde med apostlahänders påläggning; men deraf gjorde Apostelen ej ett högmodshyende för dem som ville sofva. Vigtigare var att lägga dem på hjertat när någon hade namnet att lifva och dock var död, när någon var hvarken varm eller kall, utan som ljum skulle uppspys, som oakadt sin fullkomliga successionsordning var okunnig om att han var eländig, jämmerlig, blind och naken, att han behöfde att Kristus, utan någon medlare imellan medlaren och syndaren lade sin hand på densamme och gjorde honom andligen helbregda. Ack, hvad själafjenden kan med secundära spörsmål förhindra eller förlama uppmärksamheten på det *ena nödvändiga* ! ?

Må vi Augustana Confessionsmän aldrig glömma de gyllene orden i Augs. Bek. XV art. *om kyrkoordningar*, att dylikt ej får betraktas såsom en nödig gudstjänst till salighet och orden i *Beslutet*, som följa 21 artikeln — — — — "efter den gamla kyrkolagen icke så sträng är, att han på alla rum kräfer lika kyrkoseder, ej heller hafva kyrkostadgarne någon tid varit lika i alla församlingar." Huru har ej Gud välsignat detta vårt confessionella vett, och hvilka svåra följder har ej Engelska Episkopal kyrkan haft af den vikt hon lagt på menniskostadgarne. Vi ha en erkebiskop i Sverige; men i Danmark och Norge blott biskopar, i Tyskland med än Superintendenter, än andra organisationer. Och derför har vår kyrka ej sönderslutits af sekter. Augustana Confessionen kan knappt sägas ha födt mer än två*), den ena i Hernhut, som vidkännes Aug. Bek. och går till Hh. nattvard i Lutherska kyrkor, blott förbehållande sig rätt att göra egen kyrkoordning, samt Svedenborgska, hvilken blott i kyrkopartiernas förlofvade land har utbildat sig till egen kyrka. Och söken nu räkna de

*) Det kan icke egentligen sägas, att den luth. kyrkan har födt vare sig Hernbutismen eller Svedenborgianism. En kyrka, som har sin enande princip i själfva trosläran, kan icke hafva några sekter.—E. N.

sekt, som föddes af Engelska- hög- och Episcopalkyrkan! Sen följderna omkring Er. I tören knappt bland vänner öppna munnen om det på hjertat är, för att ej stöta grannen vid sidan, hvars bekännelse dervid kunde såras—ej såsom syndaren såras då synden bestraffas, under det i nästa andetag trösten om nåden i Kristus kan anföras utan att stöta andras meningar om t. ex. ljusen böra brinna på altaret midt i solglansen såsom i Danmark, eller släckas såsom i Sverige, eller presten öfver flera församlingar må ha ett svenskt eller latinskt eller grekiskt namn och om detta grekiska namn får förklaras vara synonymt i den heliga Skrift med prestenamnet och tusen dylika prof på det föfängliga priset, hvarigenom Kristna "kunna lära hata och förtörna hvarandra inbördes."

Nu är det tid att jag ej tröttar längre. Jag antager att enhvar ibland eder kan än bättre utreda denna fråga. Är det dock ej bäst att undvika ordaträtor med de högkyrkliga proselytnakarne? Jag kom ej här i Götheborg att träffa den i öfrigt aktningssvärde biskop Whitehouse. Disputera ville jag ej, men tigande kunde sedan ha vållat att jag fått en släng af samma slef med beröm, som nu kommer Renterdahl och T— till del. Må vi blifva ett i den *levfande tron* och hjertats kärlek. Men så länge herden ej ännu gör *ett* fårahus allena, må hvar kyrka vårda sin bekännelse! Den minsta anti- eller syncretism skall föda otaliga ordaträtor. Låta vi våra konfessioner blifva orubbade, så behöfs ingen träta. Vi måste dock respektera hvarandras edstrohet. I det *ena fårahuset*, om vi blott få se det i himmelen, der blir inga trätor om konfessionsformler. Der få vi lofsunga Gudi och lammet! Der kunna vi blifva *ett* äfven i läroorden. Då vänder det ofullkomliga åter, det fullkomliga inträder*). Eja vore vi der. Din i kristlig broderskärlek förbundne P. WIESELGREN.

P. S.—Den egentliga nyttan—usus practicus—af successionsläran skulle väl ligga i den derigenom bättre värnade *continuiteten* i läran. Men hvad vittnar Englands nyaste Biskopshistoria i det hänseendet? Biskop Colenso är ju utsänd af Episkopalkyrkan med den obrutna apostoliska successionen och ej af dessa missionsällskaper, som vanligen äro utan den garanti för trohet mot apostlälärorna, hvilken invigning, nedströmmande från apostlahänder, anses gifva. Och då strider uppstodo mot Colensos rationalism, förekommo ju försvarare från de apostoliska successionsmännen på Biskopsbänken? Hvad skulle de svenske Lutheranerna beräkna såsom vinst för deras kyrka af anexionen med Engelska Episkopalkyrkan, om ej en farligare högmödsfrestelse bland dem som "prestvigdes i går," ja, en frestelse, som väl ej stannade vid det först upphunna målet, utan nog sigtade efter katholska kyrkans maktfullkomlighet? Jag sänder ett ex. af ett n. v. London biskopens herdabref, hvilket jag här lät öfversätta och trycka samt till alla prestmötes medlemmar i Götheborg 1858 utdela, hvilket ådagalägger huru unga prester särskildt fika efter den katholske prestens ära — — —

Apostill:

— — — — I går var biskop Björling i Vesterås här. Han visste att de der facta voro bestämdt sannfärdigt relaterade både såsom du och jag hört dem, men ehuru han så väl som de öfriga medlemmar af Clerus, hvilka han hört yttra sig derom, visst ej gillade hvad som skett, ville man helst antaga, att det var en tanklös öfverrumpling, så att när kyrktjenaren sade till de 2 theologer-

*) Samma åskådning uttalar erkeb. Wingård i Tidskrift för ev. kyrkan 1850 sid. 82: "Alla försök att stänga in Ecclesia Militans i fridshus här på jorden äro lika förfelade, som Petri välmening att för de förklarade bygga hyddor på Thabor."—E. N.

na, som, ecclesia missa, qvarstannat, att dylikt utmärkte att man ville delta-ga i nattvarden, som nu skulle administreras, så läto de 2 Upsala prelaterna föra sig fram till altarets knäpall, för att *ej bryta stüllets sed* *)—det, må vi ju erkän-na det mest besynnerliga samvetsskäl för nattvardsgång.

Men fast var biskopen i den övertygelsen, att detta ej af ett bliwande kyrk-möte, åtminstone inom Cleri medlemmar hade någon legislatif betydelse, och var viss att I, som öfvergifvit hus och hem för att bevara de Sv. Lutheranerna i N. America vid sina fäders tro, ej låten er af något sådant också öfverrumpla-gillande ditt ord att det skulle blifva initiativet till de Svenska Lutheranernas uppslukande i N. Am., således något som skulle omintetgöra en så vigtig del af ert storartade verk.

P. W."

Senare i samma månad skref han :

"Till Augustana-synodens President, Herr Hasselquist, Paxton, Ills.

Älskade Broder!

Kort eft. tit. Karlens **) afresa med hvilken jag och Dr. Fjellstedt skref-vo till K. Bror, hemkom biskopen Herr Dr. Björk från Riksdagen. Jag visade honom dina 2 sista vänliga bref och bad honom uppsätta sin tanke i ärendet så tidigt att jag kunde meddela dig den före synoden. En sådan uppsats ingick nu och jag sänder dig den i blinken så att jag ej må vålla ett "för sent." I hän-delse Episkopalfrågan vid synoden synes vara intensiv, är i Biskop Herr Dr. Björks uppsats en god vink att kunna få tillfredställa den, att Lutherska be-kännelsen ej deri behöfver se en framtida graf öppna sig, då anglikansk Epis-copatism med sina rika understöds-kassor omger er" — — —

Biskop Björks uppsats.

(Skrifvelsen är ställd till Domprost Wieselgren).

Biskop Björk tackar för helsningen. Han harsedan år 1861, då pastor (O. C. T.) Andrén var i Götheborg, mycket intresserat sig för de Svenske och Norske församlingarne i Amerika, hvilka utgöra den så kallade *Augustana-synoden*, eftersom han ansett, att deras banér varit ren Luthersk bekännelse—af samma skäl fruktar han för hvarje sådan förening med andra bekännelser, hvarigenom den evangeliskt lutherska karakteren skulle utplå-nas eller försvagas. Hvad Episcopalkyrkan angår, har biskop Björk visserligen icke visat sig obenägen mot nämnda kyrkas commissionär, pastor May, då denne för en tid sedan besökte Sverige, men likväl förklarar att en sammanslutning mellan Svenska kyrkan och Episcopalkyrkan knappast kunde gå för sig, så länge den 29 artikeln i Engelska kyrkans symboliska

*) Då der ju ej förekommer skriftermål i episcopalkyrkan, gingo de bägge kyrkans män till Hh. N. oskriftade, hvilket vår kyrkolag belagt med kyrkskrift. Hvilka ljusa funderingar vår primas har rörande frågan att göra vår kyrka stark i Herranom och i hans starkerhets makt!

**) Samme pastor Karlen, som verkade någon tid i G. A. förs. i New York, och som sedan öfvergick till den katolska kyrkan.—E. N.

bok står kvar*). Biskopen erkänner ock omöjligheten och vådan af att antaga läran om den biskopliga successionen.

För öfrigt anser dock Biskop Björk att biskopsembetet har sin föresyn i den apostoliska kyrkan genom det uppdrag och de föreskrifter, hvilka vi i pastoralbrefven finna gifna åt Timotheus och Titus samt i Uppb. B. 2 och 3 cap. åt föreståndarena (ἄγγελοι) för de 7 församlingar i Asia, och förmodar, att det skulle gifva en ostörd consistens åt Augustana-synodens församlingar, om de valde sig en biskop, hvarvid dock synodalförfattningen kunde och borde bibehållas. Helst skulle det vara att önska att dessa församlingar såsom sådana (alltså icke egentl. i politisk utan i en ecclesiastisk mening) ställde sig under Konungens i Sverige beskydd (!) och i sammanhang dermed låte sin biskop af honom utnännas sedan de liksom i moderlandet uppsatt 3nē på förslag. Den Svensk-Amerikanske biskopen borde vistas ibland församlingarna och således hafva sin bostad i Amerika. Härigenom skulle, menar biskopen, sambandet med moderkyrkan i Sverige blifva innerligare, och denna moderkyrka skulle kunna lära åtskilligt af "dottren" i Amerika. Fägnesaft är att af Presidenten Hasselquists bref förnimma att inom dotterkyrkan mindre lätt går an att vara dess medlem och besöka theatrar och maskerader m. m. Gud hjelpe oss alltmera till den rätta enheten i sanningen och kärleken!

Götheborg d. 23 Maj 1867.

G. D. BJÖRK.
(L. S.)

Dr. P. Fjellstedts skrifvelse.

Käre Broder Fjellstedt!

Läs igenom detta mitt svar och anteckna i ett P. S. inne i mitt bref här-
under din tanke i ämnet! Det är vår skyldighet att bekänna vår öfvertygelse!
Din W. (ieselgren).

(Dr. Fjellstedts svar):

Älskade Broder!

Din utförliga skrifvelse till vännen Hasselquist, som här hos återsändes, har jag genomläst och instämmer fullkomligt i allt. För öfrigt kunna vi åberopa våra reformatorers utförliga framställning af saken i de Schmalcaldiska artiklarna, der det tydligen visas, att församlingen har, enligt Bibelen en magt, som af episcopal institutionen länge blifvit, till stort mehn för kyrkan, underkänd och undertryckt, och att icke ens biskoplig prestvigning är nödvändig till lärarekallet, sedan ordet biskop, genom kyrkans vanställande, underpåfveväldet fått en helt annan betydelse i afseende på episcopatet (Symbb. sid. 325,

*) Den 29 art. säger, att de icke troende få endast bröd och vin i nattvarden, men icke Kristi lekamen och blod. Detta är naturligtvis i full öfverensstämmelse med episkopalkyrkans reformerta sakramentslära.—E. N.

synnerligast 326, om biskoparnes magt.) Jag böjer mig djupt under det apostoliska, men det påfviska måste vi förkasta och intill denna stund behöver den protestantiska kyrkan just i detta stycke att vara på sin vakt emot påfviska elementer.

Successionsideen är en återgång från Andan till köttet, från Kristus till Aarons släkt, 2 Mos. 28: 1, och den är i sig själf stridande mot det Nya Testamentets både bokstaf och anda. Ännu orimligare är den såsom förmedlad genom en kedja af påfvar.

Din

P. FJELLSTEDT.”

Episkopalfrågan inom Augustana-synoden.

I sin årsrapport för 1868 säger president Hasselquist:

“Den episkopala kyrkan i Amerika har en längre tid bemödat sig och anstränger sig fortfarande, att vinna öfver till sig de nu från gamla Sverige emigrerande, likasom den vunnit dem som hitflyttade för 200 år sedan. Förmodligen tror sig denna kyrka under episkopatets vingar säkrare skydda oss för farorna, som helt naturligen medfölja våra nya förhållanden. Men ehuru den Lutherska kyrkan särskilt i Sverige bibehållit biskopsembetet och i detsamma erkänner ett af den kristna kyrkans äldsta embeten, är dock hennes begrepp derom så olika den engelska episkopalismens Katholska uppfattning deraf, att man genom antagande af den senare rent af förnekar den Lutherska rena bekännelsen i dess innersta djup. Skilnaden är i korthet den, att, då den episkopala kyrkan anser biskopsembetet vara en gudomlig inrättning och det medel, hvarigenom den gudomliga välsignelsen meddelas i ordination, konfirmation m. m. och således såsom ovillkorligt nödvändigt, ja, det egentliga tecknet på en kristlig kyrka, så att det bibliska begreppet kyrka fränsäges alla sådana samfund i spetsen för hvilka ej står en biskop, vigd af biskop i ordentlig följd sedan apostlarnes dagar; den lutherska kyrkan deremot håller samma embete allenast för en menskelig inrättning och förbehåller sig rätt att begagna sig deraf, om hon så vill, för god ordnings och enighets skull; men ock att icke begagna det, om hon tror, att nämde ändamål kan vinnas detförutan. Episkopala kyrkan delar sig i tvenne läger, hvaraf det ena såsom högkyrkligt antager katholska seder och åsigter, och det andra, det lågkyrkliga, visar sig fullt reformert i begrepp både om Ord och sakrament, hvarför hon icke är lämplig att söka menskligt stöd hos. Såsom bevis på denna kyrkas planmessiga arbete att vinna anhängare bland svenskarne vill jag erinra om de numera väl bekante svenske prestattesterna, som tillkommit på begäran och rekom-

mendation af episkopala kyrkan: samt den förändring, som berättas vara skedd med den s. k. Ansgarii kyrkan i Chicago, hvilken nyligen utbytt de episkopala kyrkobruken emot de svenska utan att därför hafva upplöst sina förra förbindelser eller antagit någon af den Lutherska kyrkans bekännelseskriter, och synes hafva gjort detta endast för att antaga *utseende* af *Luthersk* och dermed så mycket mer draga till sig lutherska bekännare” — — —

Med afseende på detta ämne fattade synoden följande beslut:

“I afseende på episkopalernas försök att draga Lutherska kyrkans medlemmar till sig, beslutadt, att synoden uppdrager åt sina embetsmän att göra moderkyrkan i Sverige uppmärksam på episkopalkyrkans försök att proselytera bland hitflyttade svenskar, samt att äfven för öfrigt göra vår kyrkliga ställning här ute bättre känd i fäderneslandet.”

Ett annat brefutdrag.

Till historien hör ett annat brefutdrag. President Hasselquist skrifver till Dompr. Dr Wieselgren:

“Paxton, Ills., den 7 dec. 1868.

Domprosten Dr. P. Wieselgren.

Dyre och vördade Broder!

För kära, om samma kärlek till oss och våra församl. i detta land vittnande, brevet af den 4 Sept. detta år, får jag på det hjertligaste tacka. Det var i sanning eget att höra att episkopalbiskopen Whitehouse begärt understöd af Gustaf Adolfs Stiftelsen i Götheborg för pastor Bredberg i Chicago. Det skulle nu vara en svensk *luthersk* församling, och dock tager *han* så stort intresse i dess angelägenheter! Sorgliga utsigter! En så gammal församling, som Unonii, är ännu ej kommen derhän, att den ens kan löna sin prest, oakadt den troligen fått kyrka och allt till skänks!—”

Man må i sanning fråga: Kan den proselyterande skamlösheten gå längre? Hvad aktning kan man ha för en biskop och för en kyrka, som nedlåta sig till så usla konstgrepp för att vinna folk?

Ännu flera vittnesbörd.

Utdrag ur biskop Whipples årliga budskap till Minnesotas Stifts. konvention för år 1867, sid 25 af Journalen för det året:

The position of the members of the Church of Sweden in our State has long been of deep interest to myself. With a valid ministry, a reformed faith and a liturgical service, they ought to be in communion with ourselves. For lack of their own episcopate, as a bond of union between them, they are becoming

divided, and losing their distinctive character, as members of the Church. The Bishop of Illinois *) to whom the Church owes so much for his efforts in behalf of Catholic Union abroad, has received into his Diocese Clergy and laymen of the Church of Sweden **). During his visit to Sweden he had the pleasure of meeting their Primate and many of the Bishops, their intercourse was of the most fraternal character. The Archbishop received the Holy Communion at his hands, and arrangements were made whereby the Clergy should give letters of recommendation to us wherever they had no Clergy of their own. I recommend that a committee shall be appointed in each convocation, to confer with the Clergy of the Swedish Church, who are residing in the state, for the purpose of opening a friendly intercourse which may lead to future union — — — —

Resolved, that so much of the Bishop's address as refers to the Church of Sweden be referred to a special committee of five.

Rev. E. R. Welles, Rev. Dr. McMasters, Rev. Dr. Patterson, Rev. D. B. Knickerbocker and Rev. E. Livermore were appointed such committee."

I Augusti samma år hade jag besök af Rev. E. R. Welles i och för detta ärende. Han och jag voro gamla bekanta, ty vi hade i flera år bott nära midt emot hvarandra på samma gata i Red Wing och sammanträffade nästan dagligen. Vi respekterade hvarandra såsom goda grannar och såsom kristna; men kunde naturligtvis icke hafva någon kyrklig gemenskap med hvarandra, d. v. s. ingen kyrklig samverkan. Han var en man med intelligens och af en ren karaktär, och jag kunde därför ej annat än hjärtligt lyckönska honom, då han upphöjdes till biskop i Wisconsin's stift. Han har nu fått sluta sin arbetsdag, och jag hoppas, att han för Kristi skull har fått smaka den eviga hvilan. Med sådana motståndare kan man tala, ty de både gifva och taga skäl. Rev. Welles blef förvånad, när jag på hans fråga upplyste honom, att det icke fanns en enda präst inom Staten Minnesota och Svenska Lutherska Minnesota-konferensen (1867), som var prästvigd i Sverige, och således ingen ibland oss, som var ordinerad af biskop. Det, som han förvånade sig öfver, var hans biskops ord, då han talade om "members of the Church of Sweden, with a valid ministry." Då ären I inga medlemmar af "the Church of Sweden", och då hafven I icke

*) Whitehouse.

**) Clergy? Ja, en enda präst, prästvigd i Sverige, Bredberg, en rymmare från Skara stift!—E. N.

heller ett lagligt prästerskap i den mening, som biskop Whipple säger? Nej, visst icke, mente jag, ty han förstår något helt annat med "the Church of Sweden" än vi och med ett lagligt prästerskap något helt annat än vi. Han kunde icke undgå att se, att hela tillställningen var ett försök att proselytera ibland oss. Nu började han förstå, hvad som låg "in the arrangement made whereby the Clergy (in Sweden) should give letters of recommendation to us, wherever they had no clergy of their own." Genom denna anordning var det ju en lätt sak att bevisa, att, då här icke fanns någon "Church of Sweden" eller något lagligt prästerskap af denna kyrka, så hörde de sålunda rekommenderade ovillkorligt till episkopalkyrkan.

När denna snara icke syntes vidare fånga några fåglar, så försökte den med sin proselytism efterhängsna episkopalkyrkan

Ännu ett annat sätt

att fånga de lutherska svenskarne, hvarom följande dokument vittnar:

The Joint Committee on Friendly Relations with the Church of Sweden, has been commissioned by the Protestant Episcopal Church of the U. States of America, since 1856. At present the Committee consists of Bishops of New York, Illinois, Western New York, Minnesota, and the Assistant Bishop of Wisconsin; the Rev. Milo Mahan, D. D.; B. H. Paddock, D. D.; Mr. Saml. B. Ruggles, LL. D., and Mr. Lucius B. Otis.

This Committee, especially if receiving sympathy and cooperation from many Swedes in America, would propose to the Archbishop of Sweden, with the consent of the Royal Government, to consecrate a Bishop in Sweden for the Swedes in the United States, having not so much a fixed Territorial or Diocesan jurisdiction, as a Missionary Supervision over Swedish congregations, and the scattered people of the Swedish Church.

Such a Bishop would probably be received as a Member of the House of Bishops in the Protestant Episcopal Church of the U. States of America, and would receive his salary the same as the Missionary Bishops, from the Episcopal fund provided by the Board of Missions of the Protestant Episcopal Church.

This would be in analogy with precedents in many branches of Christ's Church in other times as well as at present. Witness: The Bishop of Gibraltar for the British consulates and colonies in the Mediterranean, and the present purpose of the English

Church to have a Missionary Bishop for the English speaking peoples in the regions around the Baltic.

This is justified by the first example and colonial work which the Swedes undertook in America, 233 years ago. Bishop Swedberg of Scara, was a member of the Propagation Society of the Church of England, and had charge of the Swedish colonies on the Delaware in 1637 in conjunction with the Bishop of London, who at that period had oversight of the English speaking colonies.*)

It is the desire of the American Episcopal Church to promote Christianity, by keeping within an *Episcopate*, and *Liturgy*, and *Sacramental Reality*, as many as possible of those who have come, or who may come to America from Scandinavia.

The American Episcopal Church feels deeply the importance of a close fellowship between the Anglican Body in the United States, with the Church of Sweden; and we are ready to take not only incipient, but direct action to give practical significance to this desire for unity.

The American Church does not want this action, except for the glory of God and His Church. But we think the Swedes in America need this action for the safety and blessing of themselves and of their children.

It is within the limits of Church comprehension, that the Swedes in America should retain their own National Language and Liturgy, whether as at present used, or as may be modified and altered in the future.

At the same time the American Church would encourage the translation of Swedish books into English, especially those relating to the history of the Swedish Church; and the translation of English works into Swedish, on the history of the Church, on the Episcopate; and the whole, or portions of the Prayer Book of the Church of England, and of the Prot. Episcopal Church of America.

For this last named purpose, a joint-committee has been commissioned, for several years, by the American Church; and the committee at present consists of the Bishops of Wisconsin and Illinois, the Assistant Bishop of Wisconsin; Rev. W. Adams, D. D., Rev. C. Breck, D. D., and Mr. W. Fisk, Ph. D.

*) Jesper Svedberg föddes den 28 aug. 1653, utnämndes till biskop i Skara den 21 maj. 1702; död 1735 den 26 juli. Han kunde därför icke "in conjunction with the bishop of London have charge of the Swedish colonies on the Delaware in 1637." Denna "conjunction" är obekant för Anjou, Cornelius, P. Wieselgren och för Svedbergs biograf i Sv. Biogr. Lex.

As a means of carrying out the desirable object of the Church Unity, it is proposed that the Swedish Christians in America, known as the organization of the Augustana Synod and all others affiliated with them should join with the above named Commission of the Anglican Church in America, in applying for a proper Bishop; and in providing for such other organization and measure as may tend to preserve the Swedish Church in America, within the communion of the principal Reformed branches of Christ's Apostolical and Universal Church.

(The above Notes presented to the Rev. Professor T. N. Hasselquist in the house of Rev. Dr. Fjellstedt in Gothenburg by the Rev. J. P. Tustin, D. D., of the Prot. Episc. Church, U. States America, Aug. 31, 1870)."

Man får gå långt för att söka make till sistanförda, dumdristiga proselytmakeri-försök.

Af ofvan anförda dokument är klart som dagen, att Unonius och hans kyrka hafva visat sig såsom riktiga proselytmakare, och de hafva gjort det under vänskapens mask eller under föregifvande, att den svenska luth. kyrkan och den engelska episkopalkyrkan hafva ingenting väsentligt, som skiljer dem åt.

När dessa försök icke hafva visat sig slå an på det svenska lutherska folket, har episkopalkyrkan på senare tiden sökt att vinna sina afsikter genom att upptaga och till präster ordinera en del äfventyrare för att på vanligt proselytmakare-manér härja ibland det svenska folket. Det är imellertid anmärkningsvärdt, att icke en enda väl frejdad prästman, vigd i Sverige, har nappat på den utlagda kroken. Vid den allmänna konvention, som episkopalkyrkan i Förenta Staterna höll för några år sedan i Minneapolis, då frågan om den svenska luth. kyrkans episkopat (näml. i Sverige) diskuterades, yttrades nästan allmänt tvifvel på dess laglighet, enligt episkopalernas och de rom. katolskas uppfattning. Kanoniskt var det naturligtvis icke. När man läste dessa lärda omdömen, kunde man efter allt, som hade passerat, icke låta bli att tänka på räffen och rönnbären. Men hvad skall man nu taga sig till, då påfven Leo XIII har sagt själfva Englands primas, att han på inga villkor vill eller kan erkänna, att den anglikanska kyrkan är i besittning af den apostoliska successionen?

Då herr U. anför några lutherska auktoriteter i akt och mening att visa, huru som de yttra sig till förmån för episkopatet, äfvensom att det finnes en del präster t. o. m. i Pennsylvania Ministerium, som arbeta på att få episkopatet infördt inom den luth. kyrkan i Amerika, så visar han därmed, huru litet han be-

griper ställningen inom Augustana-synoden. Augustana-synoden är icke fientligt stämd emot biskopsämbetet såsom en mänsklig inrättning. Om den anser, att detta ämbete kan tjäna till gagn för kyrkan, så kan synoden utan några betänkligheter införa det; men däremot är det ganska säkert, att biskopsämbetet i den anglikanska och romerska kyrkans mening aldrig kommer att införas i Augustana- eller någon annan luth. synod i Amerika, så länge som de fasthålla sin kyrkas symbola. I Sverige har man icke heller några sådana biskopar, utan lutherska. Konungen är den svenska kyrkans summus episcopus; men man har aldrig hört, att han har detta ämbete *jure divino* utan endast *jure humano*.

Herr U. har åberopat sig på aktstycken af svenska kyrkan och staten till förmån för sin kyrkliga ställning; om det vore nödvändigt, så kunde äfven vi åberopa oss på åtskilliga aktstycken, som torde säga betydligt mera än de, som han andrager. Sålunda t. ex. förordnade konung Oscar II herr Biskop K. H. G. Von Schéele 1893 att å svenska kyrkans vägnar deltaga i Augustana-synodens jubelfester "såsom svenska kyrkans ombud." Detta förordnande var kontrasigneradt af ecklesiastikministern G. F. Gilljam.

Vidare har svenska kyrkan tagit emot icke så få af Augustana-synodens präster och tillåtit dem att söka pastorat. Däri ligger icke så litet erkännande, eller hur? Detta faktum kan U. naturligtvis icke neka; men han menar, att det skall blifva slut på den saken. Hans anförande torde förtjäna att meddelas och något belysas äfven för andra orsakers skull: Det lyder så: "V. Beskow säger nämligen i sin nyligen utgifna afhandling om 'Presterliga Examina och Befordringslagar i Sverige,' rörande den dispens som ej sällan tillagts präster, vigda inom Skandinaviska Evang. Lutherska Augustana-synoden i N. Amerikas Förenade Stater: 'att studierna vid detta College i Illinois eller rättare den kunskap de dispens sökande visat sig ega, icke befunnits rätt tillfredställande, synes af det allvarsamma inlägg, som teologiska fakulteten i Upsala vid åtskilliga tillfällen gjort emot medgifvande af sådana dispenser. Vid ett ansökningsmål yttrar sig fakulteten med mycken skärpa emot en sådan dispens, sägande bland annat, att de presterliga krafter som på denna väg inkommit i vår kyrka, i allmänhet icke äro af den beskaffenhet, att de böra uppmuntra till att fortfarande gifva dem, hvilka till äfventyrs känna sig frestade att begagna sig af samma genväg (neml. att i stället för att studera vid Upsala eller Lund och der genomgå en längre och grundlig kurs, begifva sig

till Aug. Seminarium och der ett, tu, tre examineras och ordineras till prester för att sedan komma hem och anställas som prester i Sverige.—(U: i anm.) utsigt att vinna ordination inom svenska kyrkan.’ ” Därtill lägger U: “Efter hvad jag hört lär hädanefter denna genväg blifvit, såsom rätt och tillbörligt är och hvaraf man haft en just icke välsignelserik erfarenhet, nu vara stängd eller i det minsta försvårad af höga vederbörande.”

Man har på denna sidan länge förundrat sig öfver den svenska statskyrkans slapphet och godtrogenhet i afseende på tillämpningen af sina författningar, lagar, regler och disciplin. Många äta där statskyrkans bröd antingen som präster eller professorer, lektorer etc., hvilka uppenbart lära i strid mot hennes tro och bekännelse och arbeta emot hennes författningar; där äro parasiter, som, fastän icke officiellt i förening med henne, fastän af en annan tro och bekännelse, såsom t. ex. herr Unonius själf, dock likväl icke blott taga emot understöd af henne utan ock tillåtas att på ett eller annat sätt tjänstgöra vid hennes altaren. Detta är bevis på stor slapphet å ena sidan så väl som stor samvetslöshet å den andra. Rörande “studierna” vid Aug. College och Seminary är det icke så illa beställt, som herr U. efter sin sagesman V. Beskow menar. Ingendera af de herrarne hafva varit på ort och ställe och undersökt förhållandet. Jag behöfver blott hänvisa till sådana mäns omdöme, såsom till ex. till herr Biskop Schéele, hvilka hafva varit där och satt sig någorlunda in i förhållandena. Jag tror icke, att vi behöfva blygas vid en jämförelse med liknande anstalter i den gamla världen. Men, säger man, de män, som kommit från Amerika och genom dispens kommit in i den svenska kyrkan, vittna emot eder. Här är det, som vi många gånger haft orsak att förvåna oss öfver den ytterliga godtrogenhet och slapphet, som de svenska myndigheterna hafva ådagalagt. Det ser verkligen ut, som man i Sverige icke frågade efter betyg eller rekommendationer från vederbörande myndigheter. Flere män, hvilka här aldrig tillhört Aug.-synoden, och hvilka vi endast kände såsom äfventyrare och okunniga personer, hafva blifvit upptagna såsom präster i den svenska kyrkan. Andra hafva väl tillhört Aug.-synoden någon gång men antingen stått under disciplin, eller, under det de väntade blifva disciplinerade, i hast utan betyg och rekommendation begifvit sig af till Sverige och där lyckats komma in som präster i statskyrkan. Vi glädja oss verkligen, om man nu börjar vakna upp i Sverige och inse nödvändigheten af att med kristligt allvar tillämpa kyrkans för-

fattningar. Detta skall lända både Aug.-synoden och svenska statskyrkan till gagn.

I detta sammanhang bör det sägas, att vi hafva åtskilliga män, som delvis blifvit fostrade här, men nu äro medlemmar af kyrkan i Sverige, och som till vår glädje äro ansedda såsom hennes prydnader. Andra, som hafva fått sin bildning helt och hållet i Sverige och kommit till oss med varma rekommendationer och på grund däraf blifvit ordinerade, emedan prästbristen varit så stor; men emedan de, i många fall opraktiska, icke varit inväxta med oss och snart fått en stark hemsjuka, så hafva de återvänt till Sverige och där måhända vunnit anställning. Det är till äfventyrs sådana personer, som förorsakat svårigheter i Sverige. Men kom ihåg, att de återvände tillbaka precis sådana, som de kommo till oss. Imellertid hafva också vi lärt något, och vi hafva tagit sådana mått och steg, som skola gå ett godt stycke att utestänga underhaltiga och ovärdiga personer från predikoämbetet.

Några smärre anmärkningar, som visa karakteren af min motståndare såsom kritiker.

På 32 sid. af sitt "Bihang" säger han: "Pastor Norelius tyckes vara särdeles angelägen att begagna sig af hvarje tillfälle, han kan, för att, så att säga, gifva mig en släng. Sålunda, när han talar om Jansonisterna, kallas jag dum, och ett sådant betyg af honom vore väl icke värdt att jag fäste mig vid, hade han ej på samma gång sagt, att den berättelse, jag i mina "Minnen" gifvit om Erik Jansons död och hans mördare, "vore vanställd." Lämmande pastor N:ii tillförlitlighet i detta fall, som i andra i sitt värde, vågar jag dock påstå att min berättelse härom ingalunda är vanställd, utan grundar sig på en noggrann kännedom om förhållandena — — — — — Jag hade sålunda ett långt bättre tillfälle att få kännedom om verkliga förhållandet än hvad sedermera Norelius, som troligen då icke var i Amerika, tilltror sig efter så många års förlopp hafva här och der uppsnappat, för att tillika få det nöjet att förklara mig dum och hafva vanställt sagda förhållande."

Vore jag lika okritisk som herr U. och gissade mig fram och dömde efter motiv, som jag icke kände, så kunde saken i fråga få det utseendet, som han menar; men nu har jag icke gått den vägen, utan hållit mig vid fakta, och därför kan jag godt försvara hvad jag har sagt. Det var i maj månad 1850 Erik Janson blef skjuten på tingssalen i Cambridge. I midten af nov. samma

år kom jag till Andover. Därifrån hade jag 6 engelska mil till Cambridge och 10 do. till Bishop Hill. Jag behöfde således icke "efter så många års förlopp här och där uppsnappa," hvad jag har berättat om saken, ty jag hade tillfälle att få reda på händelserna på ort och ställe och det endast några månader efter tilldragelsen. Men vidare, jag har i afseende på tilldragelsen icke använt mina egna anteckningar, utan jag har först i sin helhet infört hr Dr. Harald Wieselgrens art, i Sv. Biografiskt Lexikon, således icke ur herr U:ii "Minnen." Jag ser väl, att W. har hämtat sina uppgifter af U.; men då jag jämförde denna berättelse med herr kapten Eric Johnsons, son till profeten Erik Janson och en af författarne till "Svenskarne i Illinois," så fann jag, att den icke öfverensstämde med hans; men E. Johnsons öfverensstämmde bättre med den kändedom, jag personligen ägde om saken, och därför meddelade jag ett sammandrag af hans berättelse såsom mera tillförlitlig. Kapten Johnson är en fullt trovärdig man, och jag antar, att han kände förloppet vid sin faders död bättre än herr U.

Men jag har ju kallat herr U. dum. På 119 sid. i min "Historia" har jag nämnt något om "den första religiösa verksamheten i Andover före Esbjörns ankomst," och där nämner jag om ett besök, som herr pastor G. Unonius gjorde därstädes 1849, såsom han själf berättar i sina "Minnen," sid. 374 och 397. I öfverensstämmelse därmed säger jag: "Han hade ämnat bland andra platser besöka Bishop Hill; men af fruktan att på något sätt blifva mördad vågade han icke resa dit! Detta var imellertid en onödig, dum och orättvis fruktan." Jag har således egentligen icke sagt, att U. var dum, utan att hans *fruktan* var dum, i samma bemärkelse ungefär som man säger till den, som skrämmas upp sig själf öfver inbilladespöken: "du är dum." Det fanns nämligen ingen grund för den fruktan, att en främling, stadd i rätta ärenden, skulle hafva blifvit mördad i Bishop Hill den tiden. Det var en orättvisa emot folket där att kasta ut sådana ord.

Ett annat ämne för kritik är, att jag i min "Historia," sid. 668, "berättar om en svensk student, John Rosenberg, som skulle varit hjälpprest åt Unonius i Chicago." Och så heter det: "Detta är också ett exempel på N:ii tillförlitlighet." Må nu läsaren noga akta på, hvilket farligt misstag jag gjort: "Nämde Rosenberg," säger U., "var ingalunda någon hjälpprest åt mig, men på grund af företedda betyg från Sverige, der han studerat till prestexamen och så vidt jag minnes erhållit venia con-

cionandi, anmodade jag honom att under de månader 1853 då jag var på besök i Sverige, såsom ett lekmannabitråde predika om söndagarne." Tänk nu, hvilket oerhördt misstag jag har begått, som har kallat denne man, som "predikade om söndagarne" i U: i kyrka i Chicago en "hjälpprest" åt U. På hösten 1853 såg jag Rosenberg i U: i kyrka, klädd i prästkrage och prästkappa, förrätta altartjänsten och predika, och på min fråga, hvem han var, fick jag till svar, att han var Unonii hjälpprest. I dagligt tal är det ju icke så ovanligt, att man kallar en sådan person för "hjälpprest," om en pastor har engagerat honom att "predika om söndagarna," äfven om han icke är ordinerad, hvilket jag ingalunda sagt om Rosenberg.

Men hvarifrån kommer nu denna U: i barnsliga kritik? Jag kan ej förklara det på något annat sätt, än att han menar, att, efter som han på ett och annat ställe fått en tillbörlig upptuktelse, så väntar han på det samma igen, för hvarje gång hans namn nämnes. Då Rosenberg sedermerade agerade präst i Stockholm, Wis., och jag hade anledning att nämna något om hans historia, så nämnde jag äfven det kända faktum, att han varit hjälpprest åt U. i Chicago, eller, som det nu skall heta, "ett lekmannabitråde, som predikat om söndagarne," utan att jag därmed ville kasta någon skugga på U. Att Rosenberg imellertid var en förfallen drinkare och steg ned i en drinkares graf, därom är icke två tal. Hundratal vittnen kunna intyga detta, om det så behöfs.

Ännu ett exempel på Unonii kritik.

Då man företager sig att kritisera en skrift, så bör man kritisera hvad som står skrifvet och icke sin egen utläggning däraf; men just detta senare är hvad U. gör på den 33 sid. af sitt "Bihang." På 11 sid. af min "Historia" står: "Utan att vilja uppträda som pastor Böckmans försvarare mot Unonius kan jag dock icke underlåta at påpeka några förhållanden, som i någon mån torde mildra Unonii stränga omdöme om honom. Unonius bedömer honom såsom *mindre lärd*. Man kan deremot säkert antaga, att Böckman såsom utexaminerad svensk prest var åtminstone lika lärd som Unonius och att, om han än var mindre bevandrad i den världsliga skön- och romanliteraturen, så torde han hafva varit mera bevandrad i den bibliska, kristliga och kyrkoliteraturen, hvilket för en prest är af vida större betydelse." Dessa mina ord tolkar nu U. sålunda: "Häraf hemtar nu pastor N. en välkommen anledning, att, påstående det

mina kunskaper nödvändigt måste vara underlägsna B:s (Böckmans) och bristfälliga i egenskap af prest, äfven i detta fall vilja nedsätta mig och den kyrka jag tillhör.”

I sina “Minnen” kritiserar U. pastor B. mycket hårdt och säger bland annat: “Väl fann jag strax, att han icke var den, om hvilken det var att befara, att någon Festus skulle kunna säga som om Paulus: ‘för mycken lärdom hafver gjort dig rasande.’”

Om jag nu antar, att B., såsom utexaminerad svensk präst, var åtminstone *lika lärd* som Unonius, så är icke detta detsamma som att säga, att Unonii “kunskaper nödvändigt måste vara underlägsna B:s.” Ett sådant sätt att kritisera är föraktligt, och den, som begagnar sig därpå, vänder udden emot sig själf. Med sådana konstgrepp skadas ej en historieskrifvares tillförlitlighet.

Samma föraktliga sätt begagnar han på 15 sid. af sitt “Bihang.” Där heter det: “I de svensk-lutherska församlingarne i Amerika är stadgadt, åtminstone var det så förut, att då en utvandrare anmäler sig att inskrifvas som medlem af församlingen, så, om han är försedd med prästbetyg från Sverige, vittnande om god fräjd och kristendoms kunskap, skall presten dock förut pröfva huru vida han är född på nytt eller icke.”

Hade U. varit samvetsgrann och verkligen velat säga hvad som varit sant, så hade det varit en lätt sak för honom att skaffa sig ett exemplar af vår församlingskonstitution, som utgafs af trycket redan 1857, året innan han reste till Sverige, och då hade han kunnat säga hvad som är sant; nu däremot gör han sig skyldig till en osanning (se Art. VI, § 1 mom. 2, Förslag till Konstitution för Evangelisk-Lutherska församlingar i Norra Amerika, Galesburg, Ill., 1857).

Slutet är kostligt. Af fruktan, att någon möjligen torde svara på hans “Bihang,” lyfter han liksom hotande på handen och varnar honom att afstå från ett sådant försök. Hans ord äro dessa: “Det skulle göra mig ledsen att åter nödgas skriva ett genmäle. Dock blefve det väl då en annan, bättre hand än min som upptoge handsken. Till en liten handräckning för honom i så fall finnas åtskilliga äldre bref och handlingar, både i handskrift och tryck, äfven med pastor Norells namnteckning, de der äro förvarade i ett omslag, att efter min bortgång uppbrytas, och hvilka i en framtid möjligen kunna blifva äfven ett bidrag till Svenskarnes i Amerika historia, med särskildt fästadt afseende vid deras kyrkliga förhållanden.”—Välkommen, vi äro mycket glada att få alla upplysningar, som vi kunna få!

Skoltal af Dr. T. N. Hasselquist 1877, då den första klassen graduerade vid Augustana College.*)

Medlemmar af Seniorklasserna inom Augustana College och Theologiska Seminarium.

Detta är och bör vara för Eder en glädjens dag. I hafven under årtal egnat eder med flit åt förvärfvandet af kunskaper, visserligen af något olika art, dock alla af den beskaffenhet, att de kunna vara eder till tjänst vid de göromål, som höra till människolifvet. I hafven fullbordat edra kurser, bestått eder examen och således hunnit det närmaste målet för edra önskingar. Vi undra icke öfver, att I känna denna dagen vara mer än vanligt högtidlig; och jag uttalar ej allenast mina egna känslor, utan visserligen äfven alla medlärares, närvarande medlemmars af den ärade Directionen för vårt College samt edra anhörigas och talrikt församlade vänners, då jag lyckönskar eder öfver eder framgång och förklarar vårt gemensamma deltagande i eder glädje. Under ej få föregående år har vårt Läroverk vid sina slutexamina sett skara efter skara af den theologiska afdelningen taga farväl för att begifva sig ut på det stora arbetsfältet i Herrans vingård, der så många ännu använda det större eller mindre kunskapsförråd, som de här hunnit insamla. Den skaran, som ämnar sig åt samma håll, är ej heller denna gång så liten; Gud gifve att den varit dubbelt så stor! Ty marken hvitnar till skörd och skördemännerna äro allt för få. Hittills har intresset vid dessa våra högtidligheter varit egentligen fästadt vid dessa ur Seminarium utgående bröder; denna gång är detta intresse deladt emellan dem och Seniorklassen i Collegeafdelningen, hvilkens medlemmar äro de förste under Läroanstaltens existens, som fullföljt studiekursen

*) Detta skoltal är af betydelse såsom en milstolpe i vår uppföstringshistoria. De graduerande yoro C. M. Esbjörn, C. A. Svensson, M. Wahlström, C. J. Petri, Josua Hasselquist och J. H. Randahl.

till dess slut. Behofvet i de nybildade församlingar, som utgöra vår synod och upprättat och underhålla denna högskola, har varit så stort, att studerande måste tagas ur de lägre klasserna och inflyttas i theologiska afdelningen för att så fort som möjligt blifva färdige att utgå i det andeliga arbetet. Nu hafva vi för oss 6 unge män, hvilka vi kunna anse såsom en någorlunda fullmogen frukt af det här pågående bildningsarbetet. Intet under, att ej blott de, utan nästan än mer vi andre, lärare i och vänner af vår anstalt, känna denna stund såsom särskilt betydelsefull. Här är i ett hänseende förstlingen af vårt arbete; vid de förstfödde har man af ålder fästat stora förhoppningar.

Men, herrar seniorer af både College och Seminarium, denna känsla af förnöjelse, att ej säga mer, öfver genomgångna studier och på ett hedrande sätt aflagd examen bör dock vara blandad med en känsla af ansvar, bör adlas genom tanken på framtiden. I ären komne till ett mål;—men ej det yttersta. I hafven stått en examen; — men ej den sista.

Vår skola här har, såsom I väl veten, ej blott olika klasser, utan äfven flere större afdelningar, hvar och en af dessa åter med olika klasser. Vi hafva en förberedande afdelning, o. s. v. I hafven nu genomgått olika klasser inom olika afdelningar; men I bören endast anse det hela såsom en förberedande afdelning af livvets mer omfattande skola, med dess flere klasser och större afdelningar. I någon af dessa kommen I nu att uppflyttas. För en eller annan ibland eder kan det ännu vara ovisst, i hvilken afdelning eller klass I kommen att intaga edert rum; men hvar det helst må blifva, glömmen icke, att I ändå ären blott skolpiltar, lärjungar, äfven om edert göromål blir att undervisa andra. *Mästaren* är blott *en*, och han sade: lärjungen är icke öfver sin mästare, men hvar och en är fullkommen, då han är såsom hans mästare,—och i afseende på den mästaren hafven I ett godt stycke till målet. Det är ju meningen med genomgåendet af en klass, att man skall blifva skickliggjord för de studier, som tillhöra en högre; och så är ock den gudomliga meningen med edra genomgångna studier, att I skolen hafva blifvit skickade att ingå i den högre afdelning, som jordelivvets skola utgör. Detta behöfver ju ej förminska glädjen öfver de redan afslutade studierna; lika litet som det kan vara nedslående för den som har genomgått en klass i vår skola, att han dermed är färdig att uppflyttas i en högre. Men jag önskar ställa klart för edra ögon att edra studier nu förklaras afslutade endast till den ändan, att I skolen begynna dem på nytt, om ock för högre, klart insedda ändamål. I kommen snart att lära,

om I ej redan lärt det, att edert kunskapsmått är platt icke för stort, utan lemna många tomrum att fylla. Intet af de ämnen, hvarmed I hittills blifvit mer eller mindre bekanta, bör lemnas åt glömskan, ehuru det väl måste gå så, att somliga af dem blifva föremål för fortsatta och mera grundliga forskningar med afseende på behofvet i den kallelse I kommen att välja. Må lusten till studier aldrig utsläckas i edra hjertan!

I afseende på speciella läroböcker, förekommer vanligen, såsom I väl veten, att en kort sammanfattning af det nödvändigaste uti ett visst ämne sattes i händerna på lärjungar i de lägre klasserna; i de högre fortsättes samma ämne, men läroboken är nu vida grundligare, noggrannare och fullständigare. Man plägar ock mot slutet af studietiden få en bok att genomgå, som benämnes "encyclopedia," emedan den ger en öfverblick öfver samtliga studieämnena, karakteriserar hvardera och ställer dem i deras inbördes förhållande till hvarandra. En sådan encyclopedi kunne vi anse *erfarenheten* i lifvets skola utgöra. När I skolen i jordelivets mångfaldiga och vexlande förhållanden tillämpa och använda de kunskaper I hittills inhämtat, skall erfarenheten ej blott visa eder brister, som behöfva fyllas, missuppfattningar, som måsterättas, om det förvärfvade kunskapsförrådet skall blifva till fullt gagn, utan den skall äfven utvidga och fördjupa edra insigter, hvarigenom I skolen komma att rätteligen uppskatta dem på samma gång som behof och lust väckes att allt mer föröka dem. På denna väg skall den *visdom* vinnas, som är frukten af en noggrann och skarpsynt aktgifvenhet på menniskolifvets skiftande omständigheter och menniskohjertats djupaste angelägenheter. Då skall det klarna, huruledes den ena vetenskapen hänger tillsammans med och stödjer den andra. Sammalunda i den högre afdelning, som lifvets skola utgör.

Bland särskilda arbeten, som skola fordra eder uppmärksamhet och tränga studium, vilja vi här nämna några och det de viktigaste. Främst ibland dessa sätta vi *menniskohjertat*, hvilket, ehuru det egts af alla de millioner, som befolkat jorden, och eges af de mer än 1,000 millioner, som nu befolka henne, har varit och är sig temligen likt. *Hjertat* är medelpunkten i menniskan, der alla de förmögenheter och krafter ligga förborgade, hvarmed "den lilla verlden," menniskan, är utrustad. Ehuru menniskan bär detta besynnerliga ting inom sig själf och förnimmer dess slag alltid och uti allt, och oaktadt man nu i 6 tusen år studerat derpå och verldens vise sökt utransaka det, är dock styrkan af de krafter det hyser ännu omätta och mäng-

den af desamma lika litet räknad. Här är därför något för eder att göra, och i den mån dettastudium lyckas eder, skall annat gå lättare. Men här skall erfarenheten låta eder åtminstone ana ofattliga djup och behof, hunger och törst; här skolen I finna mäktiga bevekelsegrunder till både hvad af menniskan tänkes, talas och göres och till det som vidt omkring henne tilldrager sig. Hjertebokens blad hinne man ej att genomläsa och hvad man deraf medhunnit behöfver man ofta repetera för att någorlunda fatta dess djupa innehåll.

Ett annat arbete af stort omfång öppnar sig för eder och kräfver eder synnerliga eftertänka och studium, vi vilja helt enkelt kalla det *verlden* omkring eder med allt hvad inom henne sig tilldrager. I hafven redan gjort eder bekanta med *verldshistorien* och tänken måhända att den kursen är avslutad. Men I hafven nu att på närmare håll, i erfarenheten, förnimma betydelsen af ej allenast större verldshändelserna, utan äfven de mindre tilldragelser, som förbereda och framkalla de större eller äro verkningar af dem. Det är ett behof hos oss att finna orsaken till det som sker och sammanhanget emellan de synbarligen af hvarandra oberoende händelserna. Vårt sinne vill icke stanna vid slumpen. Men det fordras allvarligt studium att härvid komma på det klara. I kommen att finna eder sjelfve såsom mindre hjul insatta i det stora urverket och sålunda tagande del i historien, vara krafter i dess utbildning. Men I bören vara och blifva medvetna krafter i det mäktiga verket. I bören känna historiens gång så väl som dess mål, för att kunna i fullt medvetande om edra gåfvor och ansvar gripa i det I bören och verka i den riktning som är den rätta och leder till det kända målet. Icke verldssinne, men verldskänedom, ju större desto bättre, är uppenbarligen nödvändig, om I icke skolen hugga i vädret, förspilla edra krafter och edert hela lif. Huru betydelsefull och för evigheten bestämmande är icke en församlingspastors verksamhet! Hans arbetsfält är stort, äfven om församlingen är liten; ty det sträcker sig ut öfver hela menniskolivet från vaggan till grafven och måste äfven gå ut på, att bilda ett organiskt helt af det genom synden söndrade och sålunda bidraga till skapande af ett församlingssinne, der en lem hänger intill den andra genom all ledamöten, der den ene tjänar den andre efter det verk, som hvar lem hafver i sitt mått, att kroppen må växa sig sjelf till uppbyggelse genom kärleken. Hvilket viktigt hjul i verldsbildningen är ej den, som har att arbeta som lärare i en anstalt lik den, ur hvilken I nu utgån! Der har man för sig en skara af mer och mindre utvecklade na-

turer, ynglingar, i hvilka ligga förborgade stora krafter, som böra frandragas, utbildas och poleras, på det de må blifva det borgerliga samfundet så väl som Christi lekamen till välsignelse. På Lärarens flit och skicklighet beror vanligen, om de i menniskohjertat nedlagda gudomliga gåfvorna skola uträtta hvad de böra i Guds stora hushållning eller de skola bortfuskas, få en falsk eller skef riktning och dermed blifva förstörande krafter, "kar till vanheder." Studier af allvarsamt slag vill det till, om några ibland eder skullen få intaga en sådan plats.

Jag har dock att nämna en bok till, som måste väl studeras, om man skall komma på det klara med de stora ämnen, som redan blifvit antydda, och det är *den heliga Skrift*. Tusenden hafva ansträngt sig lifstiden igenom att utstudera menniskan och fatta de korsande verldshändelsernas gång, men varit stolta nog att tilltro sig kunna reda frågorna på egen hand,—och slutet har varit att den ene sett ett, den andre ett annat, men för alla hafva deras forskningar ändat i ett ogenomträngligt mörker, det somliga erkänt, andra icke. Gudi allena äro alla hans verk kunnige, såsom han ock ensam säger sig kunna utransaka det annars outransakliga menniskohjertat. Men i sitt ord har han uppenbarat sitt väsen, sin vilja och sina vägar, och detta aldra fullkomligast i ordet om sin älskade Son, som är sanningen och "verldens ljus." Den som tror på honom, han blifver sjelf ljus i Herren, får ett andligt sinne, som "vet allt" och dömer allt, men kan sjelf af ingen rätt bedömas. Gudsfruktan är därför vishetens begynnelse. Den som vill hafva nyckeln till sanningen, som annars i det fördolda ligger, som vill lära känna verlden till hennes väsende samt rätteligen döma om händelserna och deras sammanhang; ja den som vill förstå menniskolifvet i dess djup — han ransake Skrifterna, de äro den sol, som belyser allt, och den spegel, som rent återkastar hjertats innersta vinklar och vrår. Låten eder egen väg och historiens alltid belysas af Skriftens ljus — och allt skall blifva eder i hufvudsaken klart. I skolen kunna fälla ett omdöme derom, som skall visa sig vara sannt. Döden sjelf, det mörkaste af allt, skall försvinna för edra ögon. I stället för att såsom förskräckelsens konung afsluta all lifsverksamhet skall den i evangeliijus i stället blifva begynnelsen till ett nytt, evigt lif i härlighet. Gån Skriften förbi,—och eder väg blir allt mörkare samt ändas i mörker; ransaken ordet och vandra eder väg fram med dess ljus i eder tros hand,—och allt skall blifva klarare och klarare, till evighetens klara morgonstund inbryter.

Härmed äro i få ord antydda de hufvudämnena, med hvilka

I hafven att sysselsätta eder i den "högskola," i hvilken I nu blifven uppflyttade. Må edra nya studier skötas med flit och krönas med framgång samt edra framsteg visa sig stora! Möjligen kallar Herren eder till examen då och då under lifvets fortgång, för att åtminstone låta eder sjelfve se hvad I hafven inhämtat, såsom han gjorde med sina lärjungar under sin vandring tillsammans med dem. Men en allvarsam afgörande examen hafven I i alla hänseenden att vänta vid lifvets slut och vid verldens ända. Svåra blifva profven och opartiska de blifvande betygen, såsom de ock skola visa sig gällande för evigheten. Hafven denna slutexamen i stadigt minne! Må ingen af eder då få vitsordet: "skalkaktig tjenare," som låtit sitt pund ligga nedgräfdt i jorden; det berättigar icke till hedersplats, såsom I veten. Gån I väl igenom den examen, såsom I ju viljen och vi alla önska och hoppas om eder, så blifva väl betygen något olika, icke efter gåfvornas mängd eller framgångens storhet, ty allt sådant kommer af Herren, utan efter *troheten*, hvarmed gåfvorna vårdas och i ödmjukhet användas till gifvarens pris, men hufvudbetyget blifver detta: "ack, du gode och trogne tjenare, öfver en ringa ting hafver du varit trogen, gack in i din Herras glädje."

Vi, som i dag omgifva eder och glädja oss med eder, synnerligen edra lärare och anhöriga, skola följa eder på eder väg med det innerligaste deltagande, sörja öfver hvarje felsteg eller försummelse, men fröjda oss öfver hvarje tecken till förkofran å eder sida. Vi skola glädja oss öfver eder, om vi höra eller se att menniskor vid sin granskning af edert förhållande finna eder värdige en hederskrans af berömligt erkännande; men skulle de heldre vilja trycka en krans af törne på eder hjessa, vårt deltagande för eder skall blifva desto större, om vi se den kransen buren för Christi skull och i Christi fotspår och endast drifver eder att så mycket ifrigare fara efter rättfärdighetens ovanskliga krona, den Domaren öfver alla i sitt sista för evigt afgörande utslag skall tilldela *sina* studerande seniorer efter väl beståndet prof.

Historiska dokument rörande de svenska ev.-luth. församlingarna i N. Amerika före Augustana-synodens organisation 1860.

(Forts.)

Protokoll, hållet vid Mississippi Conferensens af Ev. Luth. Synodens af norra Illinois sammankomst uti Andover, Henry co., Illinois, den 1:ste December och följande dagar år 1854.

Fredagen den 1 December samlades Conferensen enligt öfverenskommelse mellan dess ledamöter, uti Sv. Ev. Luth. kyrkan i Andover kl. 10 f. m. Efter bön och bibelläsning af Pastor E. Carlsson, valdes Embetsmän nemligen:

Pastor E. Carlsson, Ordförande och Past. L. P. Esbjörn, Secreterare.

Ledamöterna antecknades och befunnos vara:

Pastor L. P. Esbjörn fr. Andover, Pastor T. N. Hasselquist fr. Galesburg, Erl. Carlsson fr. Chicago, M. F. Håkanson fr. New London, Licentiat C. J. Valentine: Princeton.

Delegat J. Anderson, Andover; Peter Pihlström: Princeton; G. A. Erickson: Moline; P. A. Cederstam: Galesburg. Conferensen, som kände de viktiga hinder, hvilka afhölllo Pastor Hasselquist från att vara närvarande, och som skriftligen blifvit underrättade om omöjligheten för Pastor Håkanson att infinna sig, beklagade, men fullt ursäktade dessa bröders frånvaro; men kunde deremot icke finna ursäkt för Licentiat Valentines frånvaro, som uppgafs haiva lemnat sin församling och begifvit sig till Sverige.

Pastorerna Esbjörn och Hasselquist valdes till Examineringscommittee.

I sammanhang härmed upptogs och behandlades den viktiga frågan om ynglingars uppfostran till Predikoembetet, och nästan en och hvar närvarande yttrade sig att detta ämne kräver den största uppmärksamhet och drift af våra lärare och församlingar, emedan derpå beror till stor del församlingarnes framtida bestånd och förökelse. Pastor Carlsson nämnde, att han kände tre ynglingar tjenliga för detta ändamål. Andra nämnde andra. Ändtligen beslöts att Conferensens ledamöter skulle uppsöka och uppmuntra sådana ynglingar, och att Pastor Carlsson skulle ytterligare vidtala, uppmuntra, råda och hjälpa de tre nämnda personerna.

Ett bref från Studerande E. Norelius upplästes, hvaruti Conferensen hjertligen uppmanades att egna detta ämne all omsorg och särskildt att i anseende till de inträffade beklagliga förhållandena vid Capital University uti Columbus, Ohio, noga öfverväga den viktiga frågan, till hvilket läroverk lärares uppfostran för Svenska Lutherska Församlingarna bör anförtras. Efter noga öfvervägande beslöts, att vi och våra församlingar sända våra stude-

rande till Illinois State University, Springfield. Dock skulle Pastor Esbjörn, såsom en af trusteeerna för detta läroverk, enskildt meddela theologic professorn derstädes Dr. S. W. Harkey Conferensens enträgna begäran, att de måtte för all del och i alla stycken uppfostras uti den rena Lutherska läran.

Församlingarne uppmanas allvarligen, att åtminstone en gång hvarje år upptaga en collect till Norra Illinois Synodens Uppfostringssällskap för fattiga Studerandes bistånd och skulle alltid kungörelse derom uti församlingarne ske å näst föregående Söndag.

Delegat Pihlström framställde Församlingens inträgna anhållan uti Princeton, att Conferensen måtte på något möjligt sätt förhjelpa dem till en lärare, eller åtminstone vidtaga åtgärder att församlingen blefve ofta besökt af någon annan församlings lärare. Detta ämne uppsköts till följande dagen, och sammankomsten slutades med bön.

E. m. kl. 3 hölls allmän gudstjänst som talrikt och med särdeles andakt och uppbyggelse besöktes. Derefter beslöts att inbjuda Engelska Pastorn i Andover att Söndags e. m. kl. 3 uti kyrkan hålla en Engelsk predikan.

Lördagen den 2 December. Efter hållen bön återtogs ämnet om församlingens i Princeton förseende med lärare, och behandlades i sammanhang med en väckt fråga, om icke Delegat Cederstam kunde erhålla tillstånd att förvalta predikembetet, och så medelst göra sina studier och af Gud förlänta gåvor mera fruktbara för hans församling. Efter mycken öfverläggning med all den uppmärksamhet, som ett så viktigt ämne kräfer, beslöts såsom enda utvägen, att Pehr Cederstam examineras af examineringscommitten och om examen utfaller tillfredställande, af Conferensens Ordförande hos Synodens President recommenderas till erhållande af license såsom Pastor Hasselquists medhjelpare i embetet, med villkor att endera af dessa bröder hvarannan Söndag besöker och betjenar församlingen i Princeton, och att denna församling sålunda står under Pastor Hasselquists tillsyn, samt att församlingen i Princeton beviljar Cederstam skälig lönersättning, hvarom Conferensens ordförande vid dess tillämnade besök derstädes nästkommande vecka eger att med Församlingarne öfverenskomma. Det förökade besvär, Pastor Hasselquist sålunda måste vidkännas, ansåg Conferensen ersättas genom erhållande af en ordentlig embetsmedhjelpare.

Vidare förekom fråga om bästa sättet att till behöfvande församlingar kalla lärare från Sverige och beslöts, att de församlingar som behöfva lärare uppmanas att heldre, än att själve directe kalla dem, hvaraf lätt kunde inträffa många betydliga olägenheter, tillkännagifva sitt behof för denna Conferens, som då går i betättning om tjenliga prestmäns kallande. Och skulle trängande behof någonstädes visa sig mellan Conferensens sammankomster, så beslöts, att Ordföranden och Secreteraren ega att i Conferensens namn och på dess vägnar sådan kallelse utfärda. Kallelsen öfversändes tills vidare till Dr. P. Fjellstedt i Sverige med fullmakt för honom att kalla den prestman, som Conferensen föreslår, och i händelse densamma ej befinnerse tjenlig, eller ej kan eller ej vill mottaga kallelsen, då den som han finner tjenlig dertill.

Derpå beslöts att Pastors Adjuncten Jonas Svensson i Sverige på nyss slutna sätt genom Dr. Fjellstedt kallas till Pastors embetsmedhjelpare i Chicago, och att fullmakt med ofvanförmälda rättighet skall Dr. Fjellstedt tillsändas.

Norra Illinois Synodens formulär för ledamöters upptagande i församlingarne recommenderas slutligen att antagas af alla våra församlingar, dock med borttagandet af ordet "containing"; hvarefter sammankomsten afslutades med bön.

E. m. kl. 3 hölls offentlig gudstjänst som åter talrikt besöktes, och församlingen som i predikan blifvit allvarligen erinrad derom att kyrkoåret just nu gick till ända, åtskildes med djup känsla af tacksamhet mot Herran, för alla hans nådevälgörningar under det förflutna kyrkoåret.

Advents Söndag d. 3 December, var en särdeles nådes- och högtidsdag. Guds hel. ord förkunnades för en särdeles talrik församling i Andans och kraftens bevisning, och en betydlig del begingo H. h. nattvard. Dagens förnämsta och utmärkande högtidlighet utgjorde i synnerhet invigningen af församlingens kyrka. Ledamöterna, som efter mer än 3 års arbete och sträfvan, nu samlades uti det nära fullfärdiga Herrans hus, höjde med fröjd tacksamhetens lofsång till Herrans thron, och det var lätt att förmärka, att de kände sig högeligen uppbyggde och styrkte att utan vankelmod fortsätta Herrans strid.

E. m. kl. 3 hölls Engelsk predikan af Rev. Doing.

Måndag d. 4 December. Efter hällen bön förehades frågan om fordringarne för ledamöters upptagande i församlingarne och beslöts att allvarligen uppmana församlingarne att samvetsgraunt följa den af Ev. Luth. General Synoden uti Cap. 4, Sec. 5 af "Formula etc. of the Lutheran Church" uttalade grundsats.

Conferensen beslöt, att Pastor Håkanson skulle underätta sig om Svenska settlementets tillstånd uti Boone Co., Iowa, om det är förmöget och villigt att underhålla en lärare, om de känna någon de kunna kalla dertill, eller önska att Conferensen skall kalla en från Sverige.

Såsom ingen närvarande kunde bestämdt upplysa huruvida Pastor Hasselquist ännu författat de 2:ne skrifter, hvilas uppsättande åt honom uppdrogs af Conferensen uti Moline och Andover 1853, så uttryckte Conferensen en önskan, att det måtte ofördröjeligen ske och skrifterna föreläggas Conferensen. Conferensen uttryckte ock en liflig önskan att samma broders värderika afhandling om Dopet måtte snart blifva fulländad och tillgänglig för våra landsmän.

Äfven beslöts att utfärda och underskrifva en recommendation till förmån för församlingarnes kyrkobyggnader uti Chicago och Geneva.

En protokollsbok skulle af Secreteraren inköpas och Conferensens öfverläggningar och beslut deruti inskrifvas, samt räkning derå nästa Conferens föreläggas. Föregående Conferensers Protokoll skulle äfven efter för handen varande anteckningar derstädes införas. Om justeringen af detta närvarande protokoll beslöts, att det genom Secreterarens försorg skall införas i den snart utkommande Svenska tidningen och om ej derefter anmärkningar till Secreteraren komma, anses Protokollat justerat och införas i Protokollsboken.

Nästa Conferens utsattes att hållas nästkommande 12 April 1855 uti f. d. Norska numera Svenska Lutherska kyrkan i Chicago.

Afslöts med bön.

In fidem prot.

L. P. ESBJÖRN, Secreterare.

Redogörelse öfver förhandlingarne vid Chicago-Konferensens sammanträde i Milwaukee, Wis., den 13—15 Januari 1855.

Da icke tillräckligt antal af sådana konferensmedlemmar, som voro be- myndigade att företaga någon förrättning, var närvarande begyntes icke mötet, som var bestämdt till den 11 förrän på Lördagen den 13 Januari.

Lördagen kl. 9 f. m. samlades konferensen i den nyligen uppbyggda Norska kyrkan i Milwaukee och öppnade sina förhandlingar med sång, bibelläsning och bön.

Följande medlemmar voro närvarande:

Rev. Paul Anderson, Chicago, Ill.

“ O. Andrewson, Mission Point, Ill.

Delegat O. Anfinsen, A. A. Scheie, Milwaukee, Wis., T. Soneland.

Frånvarande:

Rev. O. J. Hatlestad, Waverly Station, Ill.

“ J. Johnson, Decorah, Iowa.

“ E. Carlsson, Chicago, Ill.

Nu skred man till val af Embetsmän, hvilket utföll sålunda:

Rev. P. Andersen, Ordförande.

O. Andrewson, Sekreterare.

Förhandlingarna vid föregående möte lästes och förekom deruti följande oafslutade ämne till öfvervägande.

1. En kommittee bestående af Pastorerna E. Carlsson och O. Andrewson, som hade att utfärda en i kyrkligt och lekamligt hänseende vägledande skrift för emigranter. Kommitteen hade ännu icke fullgjort sitt uppdrag och derför beslöts, att den fortsattes och rapporterar vid nästa möte.

2. Översättningen och tryckningen af E. Pontoppidans “Sandhed till Gudfrygtighed” i det Engelska språket.

Derom togs följande beslut: Att vi skrifa till Prof. och Theol. Doct. Reynolds och Past. L. P. Esbjörn för att få veta om endera eller de båda tillsammans ville öfvertaga översättningen af denna bok på Engelska språket och att sedan närmare afgöra saken vid nästa möte.

3. Nödvändigheten att haiva E. Pontoppidans “Sandhed till Gudfrygtighed” tryckt på Norska språket.

Derom fattades följande beslut: Att Pastor O. Andrewson anmodas att upplägga och trycka ofvannämnda bok med tillökning af den Augsburgiska bekännelsen på Norska språket och att inbjudning till subskription utsändes allestädes bland vårt folk. Boken skall tryckas på godt papper och förses med godt band och vidare fordras att Pontoppidans Översättning af den 3:de artiklen skall följas.

4. Förslag till val af ställe för nästa Konferens och beslöts enstämmigt att det skall hållas i Chicago den 12 nästkommande April.

Då intet vidare var att företaga, upphäfdes mötet för att åter samlas på ofvanbestämda tid och ställe.

Söndagen den 14 blef den af Församlingen nyligen uppbyggda kyrkan högtidligt invigd med dertill passande ceremonier. Invigningspredikan hölls af Past. P. Andersen på Norska och på eftermiddagen predikade han på Engelska språket. På aftonen predikade O. Andrewson öfver Barndopet.

Kyrkan var uppfylld under hela tiden dels af stadens innevånare och dels af våra vänner från landet.

Samtal och predikandet under tiden vi vistades här gjorde mötet i det hela intressant.

O. ANDREWSON,
Sekreterare.

Rätteligen afskrifvet och så troget som möjligt översatt intygar

G. PETERS.

**Redogörelse öfver förhandlingarna på det i Chicago
fr. den 12:te till den 15:de April 1855 hållna Conferens-
mötet af Chicago och Mississippi Ev. Luth. Conf.**

Thorsdagen den 12 April samlades Chicago och Mississippi Ev. Luth. Conf. till ett förenadt möte i Chicago, Ill., i den Svenska Luth. kyrkan och började om morgonen kl. 9 med bibelläsning, sång och bön.

Följande medlemmar voro tillstädes:

Pastor L. P. Esbjörn, Andover, Ill. Delegat John G. Gustus, Andover.

“ T. N. Hasselquist, Galesburg, Ill. Del. John Johnson, Knoxville.

“ P. Andersen, Chicago. Del. K. Nerison, Chicago.

“ E. Carlsson, Chicago. Del. M. Munter, Chicago.

Lic. O. J. Hatlestad, Waverly. Del. A. Klove, Waverly.

“ P. A. Cederstam, Princeton. Del. O. Peterson, Princeton.

Del. C. M. Carlson, Moline.

Frånvarande medlemmar:

Pastor O. Andrewson, Norway, Ill. Håkanson, New Sweden Ia.

Lic. J. Johnson, Decorah Ia. C. J. Valentine, Princeton, Ill.

“ A. A. Scheie, Milwaukee, Wis. B. G. Bergenlund, Sugar Grove, Pa.

Pastor L. P. Esbjörn valdes till Ordförande och O. J. Hatlestad till Sekreterare.

På förslag blef Dr. Harkey, som var närvarande vid mötet, inbjuden att deltaga i mötets förhandlingar såsom rådgifvande medlem.

På förslag af Br. Carlsson antogs enstämmigt följande beslut: Då gemenamt samtal och öfverläggningar äro af mycken nytta och välsignelse, så väl för Christna i allmänhet, som för församlingsmedlemmar i synnerhet, vill dock Conferensen för denna gång ursäktat de frånvarande bröderna, på samma gång Conferensen dock allvarligen förmanar hvar och en af dess medlemmar, i synnerhet dess yngre medlemmar, att flitigt bevista dessa Conferensmöten i det vissa hopp, att de deraf skola erhålla särskild uppbyggelse, samt vägledning och uppmuntran i utöfvandet af dess viktiga kall. Beslutadt, att på grund deraf, att Br. J. C. Valentine, utan tillåtelse af synoden eller dess president två gånger har lemnat sin församling och då en sådan handling anses ganska lagstridig, anser dock Conferensen att denna sak bör hemställas till Synodens pröfning och bedömande. Ogillar dock på det högsta hans förhållande som våller tillbakakallandet af hans license nästa Synod.

Beslutadt: Att de närvarande ordinerade presterna utgöra en examinerscommittee, för att anställa examen med de Candidater, som anmäla sig till erhållande af ad interim license till förvaltande af predikoembetet. Följande Candidater anmälde sig och begärde examen: Erik Norelius, A. Andren, Ole Anfinson, A. G. Zethraeus, hvilken senare dock tillbakatog sin ansökan.

På förslag upplöstes mötet för denna f. m. för att sammanträda nästa dag kl. 9 f. m. Bön af Br. P. Andersen. Kl. 2 e. m. sammanträdde Ministeriet och examinandi. Fredagsmorgonen den 13 April sammanträdde Conferensen enligt beslut, och begyntes med sång, bibelläsning och bön af Br. E. Carlsson.

Öfversättningen af Dr. E. Pontoppidans förklaring på Engelska, som vid ett Chicago Conferens föregående möte var tagit under öfvervägande upptogs åter och på förslag af Dr. Harkey beslutades, att Dr. Erik Pontoppidans förklaring öfver Dr. Luthers Lilla Cathekes, kallad "Sandhed till Gudfrygtighet" skall öfversättas på Engelska.

På förslag af Br. Hasselquist beslutades, att denna Conferens utnämner en committee som har att ombesörja öfversättningen af förklaringen, och att när

arbetet är fullbordadt det skall framläggas för N. Ill.-synoden, på det att om den gillar detsamma den kan recommendera detsamma till begagnande af dess särskildta medlemmar och att det kan af synoden anbefallas General Synoden, att om möjligt det kunde begagnas i allmänhet af den Lutherska Kyrkan i Amerika.

Likaledes beslutades på förslag af Br. Hasselquist, att Br. Esbjörn och Andersen utgöra en Committee den der har att översätta Pontoppidans förklaring och ombedes denna Committee att snaraste ske kan fullborda arbetet, och skall Committeeen hafva full rättighet, att kalla till hjelp vid utförandet af arbetet sådana män, som af Committeeen anses nödvändiga, till arbetets fullbordan.

Beslutadt, att denna dagens möte upplöses, för att sammanträda i morgon kl. 8. Afslutadt med bön. E. m. kl. 2 sammanträdde Ministerium med examinandi.

Lördagsmorgonen den 14 April.

Mötet börjades med sång och bön. Följande beslut och petition med anledning af den af Statens legislatur vid dess sista möte antagna och för Statens röstberättigade Borgare förelagda Prohibitory Liquor Law blefvo efter någon öfverläggning antagne:

WHEREAS, The people of the State of Illinois are required, on the 4th day of June next to cast their votes on the subjects of the Prohibitory Liquor Law, passed by the last Legislature, now therefore

1. *Resolved*, By the ministers and Lay Delegates of the Chicago & Mississippi Conference of the Ev. Lutheran Synod of Northern Illinois, representing the large majority of the Swedish and Norwegian population of this State, that though we do not approve of ministers and churches of Christ meddling with the delicate affairs of politics, yet, as in this instance, a great question affecting the religious, moral and social happiness of men, is submitted in its marked form to the decision of the ballot box, we humbly hope and believe that we may express our opinion on this subject, without exposing ourselves to the charge of interfering with the politics of the country.

2. *Resolved*, That we highly approve of said law, and that we will give it all its support in our power.

3. *Resolved*, That as many of our people are not entitled to the privilege of voting we affectionately and earnestly recommend to them the following petition to be signed by them and addressed to the voters of this State, urging them to cast their votes in favor of said Liquor Law.

4. *Resolved*, That we earnestly request the public papers in this State, to give this our petition one or more insertions in their papers, and to recommend this subject to the voters of Illinois at large.

PETITION TO THE VOTERS OF ILLINOIS.

WHEREAS, The Legislature of this State has wisely submitted the Prohibitory Liquor Law to the vote of the people on the 4th day of June next, and as it is of the utmost importance to the sacred interests of religion, morality and social happiness that this law should be adopted by an overwhelming majority, therefore, we the undersigned, not being ourselves in the enjoyment of the precious privilege of voting, hereby address ourselves to you, most earnestly requesting and beseeching you, that you will on said day cast your votes in favor of said law, and exert yourselves to the utmost to induce other voters, by all lawful means to do the same, and to circulate this our appeal. In the

name of religion and humanity and domestic happiness, stand up, citizens! Do your duty! We and all the virtuous people in the land and all posterity will bless you and thank you now and henceforth!

Derpå upplästes ett bref från Minnesota Territory, hvari uttalades en innerlig begäran om att få en Luthersk prest dit och blef det beslutadt, att närmare härom öfverlägga efter slutad examen med Candidaterna. Derpå upptogs frågan om hållandet af kyrkoböcker och efter ömsesidigt meddelande af åsigt här om beslutades, att en Committee skulle nedsättas, hvars pligt det skall vara, att noggrant undersöka denna sak och att nämnda Committee utarbetar ett utkast till formulär för nämnda kyrkoböcker och att samma blir förelagdt nästa möte af båda Conferenser, tvenne dagar före Synodens möte i Waverly den 4 Oktober 1855. Bemänte Committee består af Pastor P. Andersen och Erl. Carlsson.

Beslutadt, att Protokollet af våra Conferensmöten blifver af densammas Secreterare förelagda Synoden vid dess årliga möten. Derpå beslutades, att Mississipp-Conferensen sammanträder i New Sweden den sista Thorsdagen i Juni d. å. kl. 9 f. m.

Mötet slutade kl. 4 e. m.

Ministerium sammanträdde åter kl. 2 e. m. med Candidaterna och examen fortsattes.

Kl. 4 e. m. sammanträdde Conferensen för att öfverlägga på hvilka ställen de licentierade Candidaterna skulle anställas, dels efter folkets egen begäran, dels genom att anbefalla dem folkets förtroende och välvilja. Ole Anfinson hade kallelse från en del Norskar i Lisbon, Ill., hvilka hafva för åsigt att flytta derifrån till Iowa i närheten af Fort Des Moines. A. Andren hade kallelse från den Sv. Ev. Luth. Församl. i Chicago, som Pastor E. Carlssons biträde. E. Norelius tillrättades att resa till LaFayette, Indiana. P. A. Cederstam tillrättades att gå till Minnesota.

Beslutadt, att en Committee nedsattes, hvars pligt det skall vara att sammanträda nästkommande Måndag för att utfärda kallelser till Prester i Sverige, på de menigheters vägnar, hvilka hade begärt prester. Committee består af Presterna Esbjörn, Hasselquist och Carlsson. Mötet upplöstes för att sammanträda i Waverly d. 2 October 1855. Under Conferensens samvaro blef högtidlig gudstjänst hållen hvarje afton på Svenska, Norska och Engelska och var det ett i alla hänseenden både lärorikt och uppbyggligt möte.

O. J. HATLESTAD, Secreterare.

TIDSKRIFT

FÖR

SVENSK EV. LUTH. KYRKOHISTORIA I N. AMERIKA

OCH FÖR

TEOLOGISKA OCH KYRKLIGA FRÅGOR.

E. NORELIUS,

Redaktör.

INNEHÅLL.

Historiska dokument rörande de svenska ev.-luth. församlingarna i N. Amerika före
Augustana-synodens organisation 1860.

UTGIFVEN AF
LUTHERAN AUGUSTANA BOOK CONCERN,
ROCK ISLAND, ILLINOIS.

Anmälan.

Detta tryckalster kallas *Tidskrift*, emedan meningen är att fortsätta dess utgifvande häfte efter häfte och detta, allt efter som efterfrågan visar sig vara.

Då inom Augustana-synoden frågan väckts att publicera sådana historiska dokument, som för allmänheten icke hittills varit tillgängliga, och som borde i någon form förvaras åt eftervärlden, och då samma behof kännes med afseende på våra församlingars och samfunds löpande historia, och då ändtligen teologiska och kyrkliga frågor af olika slag, men mera solidt, än som kan ske i de mera populära bladen, behöfva diskuteras, så har man tänkt, att dessa olika önskringar kunna vinnas genom en tidskrift, som särskildt ägnar sig åt dessa ämnen. Detta häfte vill vara ett försök i denna riktning. Skulle det visa sig, att vår kyrkliga allmänhet gillar och gynnar företaget, så kan tidskriften utvidgas efter behof; i annat fall kan företaget nedläggas när som helst. Hvarje häfte säljes till ett bestämdt pris; dock kan subskription ske hos L. A. B. C. i Rock Island, som i så fall bestämmer villkoren.

Undertecknad har åtagit sig redaktionen åtminstone till att börja med, och, om hälsa och krafter medgifva, kommer han troligen att skriva en del originalartiklar; men tager gärna emot bidrag af den art, som tidskriften afser, för tidningens innehåll, då de äro med omsorg och sanningskärlek författade.

Beställningar om och subskription på tidskriften sker hos The Luth. Aug. Book Concern, Rock Island, Ill.

Vasa, Minn., i jan. 1898.

E. NORELIUS.

**Redogörelse öfver förhandlingarna vid det af Chicago
& Mississippi Ev. Luth. Conferensen i Waverly hållna möte
den 3 October 1855.**

Närvarande medlemmar:

- Pastor L. P. Esbjörn, Del. N. M. Kihlberg, Andover.
 " T. N. Hasselquist, Per Håkanson, Galesburg.
 " P. Andersen, Chicago.
 " E. Carlson, do.
 " Håkanson, New Sweden.
 Lic. A. A. Scheie, Milwaukee.
 " O. J. Hatlestad, Waverly.
 " E. Norelius, Attica, Ind.
 " P. A. Cederstam, St. Paul.
 " B. P. G. Bergenlund, Andover.

Frånvarande:

- Lic. J. Johnson, Decorah.
 " Ole Anfinen, Iowa.
 " A. Andren, Chicago.

Pastor O. Andrews, Mission Point.

Conferensen sammanträdde Onsdagen d. 3 October i den Ev. Luth. kyrkan i Waverly och började sina förhandlingar kl. 9 f. m. Ordföranden började mötet med sång, bön och Bibelläsning.

Rev. L. P. Esbjörn valdes till Ordförande och O. J. Hatlestad till Sec. protom.

Den Committee, som på föregående Conferens var utvald för att utarbete ett utkast till formulär för kyrkoböcker inlemnade sin rapport, som antogs efter någon öfverläggning.

Den af Conferensen nedsatta Committee för undersökning af hvad lagen bestämmer för en menighets lagliga organisation och vidmakthållande, samt kyrkoböckers hållande, beder att framlägga följande Rapport:

Ett större eller mindre antal menniskor kunna efter gemensam öfverenskommelse, när och hvar som helst förenas till en menighet och utvälja af medlemmarne icke flera än nio (9) och icke färre än tre (3) som Trustees, och är det sedvanligt att minst 10 dagar förr än valet skall ske, församlingen derom underrättas. Sedan valet skett skall ett certificat af valet utfärdas och undertecknas af alla de valda Trustees, och skall en af dem gå till en Justice of the Peace och inför honom under edsbekräftelse stadfästa sanningen af detta certificats innehåll och få hans (the Justice) attest derpå och sedermera afsända det till Countiets Records office för att der recorderas.

Vid alla påföljande val förhållas på samma sätt dock med den åtskilnad, nämligen, att icke en af de valda utan en af de afträdande Trustees skall införa Justice of the Peace med edsbekräftelse stadfästa certificatet, hvilket dock skall utfärdas och undertecknas af alla de valda Trustees och skall det attesteras och recorderas som ofvan sagdt är.

Emellertid har hvar menighet full rättighet att antaga sådana regler för sin styrelse som den för godt finner endast dessa icke äro stridande mot Förenade Staternas Constitution, eller denna Stats (Illinois) Constitution.

Hvad angår Kyrkoböcker och deras förande föreslår Committeeen följande:

1. En bok för medlemmars inskrifning som upplinieras och föres i öfverensstämmelse med Schemat No. 1.

2. En för Nativitet och Mortalitet i öfverensstämmelse med Nos. 2 och 3.*)

På passande ställe i boken för medlemmarnas inskrifning införes årligen confirmanderna samt confirmationsdagen. Tillhöra barnen församlingen införes också deras confirmation i rubriken "Anmärkningar". Men tillhöra de icke församlingen gifves dem särskildt confirmationsbevis.

Hvarje prest bör för sin egen del föra en dagbok öfver alla presterliga för rättningar, hvilka hvarje månad, eller minst fjerndelsår böra införas i församlingens böcker.

3. En protokollsbok, i hvilken sockenstämmo- och kyrkorådsbesluten införas från den ena ändan och församlingens räkenskaper från den andra ändan af boken.

Formulär för Certificate of Trustees val:

This is to certify that a regular meeting of the N. N. Evangelical Lutheran Church and Congregation the following of the members of said congregation were elected as its Trustees for the term of (X) years, and until their successors are elected and qualified, at least ten days' notice of such election having previously been given.

N. N. (seal) N. N. (s.) (N. N.)

Efter öfverläggning blef detta enhälligt antaget.

Committeen som vid sista Conferensen var utnämnd att sända kallelsebref till prester i Sverige, rapporterade, att den hade uppfyllt sin pligt, men hade ännu icke erhållit något svar.

Med anledning af den stora brist på lärare bland våra Svenska och Norska Lutherska församlingar och den långa tid, som nödvändigt åtgår innan vi kunna få våra unga studerande vid vårt Universitet i Springfield fullt bildade för lärarekallet, därför

Beslutadt:

Att vi framlägga för Synoden till öfvervägande behöfligheten af att afsända en af våra medlemmar till fäderneslandet för att om möjligt intressera våra Christliga trosbröder hemma, så väl för Universitetet, som för att få fromma Präster så väl från Sverige som Norge till att komma hitöfver och hjälpa oss.

Enstämmigt antagit.

Mötet upplöstes till efter slutad e. m. Gudstjenst. Enligt beslut sammanträdde Conferensen efter slutad Gudstjenst.

Vidare talades man vid huruvida det vore görligt att få upprättadt ett Pastoral Bibliotek för våra Scandinaviska lärare i förening med vår Synod. Efter någon öfverläggning beslutades: Att ett Pastoral Bibliotek tillhörande Chicago och Mississippi Conferensen tillvägabringas på det sätt, att en uppmaning utgår till författare och förläggare i Scandinavien så väl som America att gratis sända ett exemplar af deras resp. skrifter till en dertill nedsatt Commission. Uppmaningen ställes till Gustaf Adolfs-föreningen i Sverige med begeran om dess medverkan.

Carlson utnämndes till Commissionär för att utarbета uppmaningen till Sverige.

Beslutadt, att de förenade Conferensernas ordförande och secreterare sammankalla ett möte af begge konferenserna när det anses nödvändigt under nu ingångna synodalår.

Beslutadt, att Mississippi Conferensen sammanträder i Galesburg den sista Thorsdagen i November d. å.

Afslutadt med bön.

O. J. HATLESTAD (Sec. p. Tem.)

*) Dessa schemata åtfölja protokollet.

Protokoll hållet vid sammanträdet af Mississippi Conferens i Galesburg, Ills., den 2—4 October 1856.

Enligt ordentlig kallelse i *Hemlandet* sammanträdde Conferensens medlemmar den 2 October kl. 9 f. m. och öppnades mötet af ordföranden Br. L. P. Esbjörn med bibelläsning och bön.

Till ordningen hörde först att utvälja nya embetsmän och skred man genast till valet, hvarvid Br. T. N. Hasselquist blef vald till Ordförande och Br. E. Norelius till Secreterare.

Derpå blefvo Conferensens närvarande medlemmar upptecknade och voro:

Pastorerna L. P. Esbjörn, T. N. Hasselquist, M. F. Håkanson och Licentiaterna P. A. Cederstam, B. G. B. Bergenlund, och E. Norelius, samt såsom delegat från Andover Sven John Svensson.

Såsom Br. Erl. Carlson från Chicago var närvarande och det ännu ej var bestämdt till hvilkendera af Conferenserna han hörer, blef beslutadt att han inväljes såsom rådgifvande medlem med rösträtt i detta möte.

Äfvenså hade Conferensmedlemmarne glädjen att se och välkomna trenne nya bröder ibland sig, neml. Coll. Sch. Mag. A. Cervin, samt Pastorerna O. C. T. Andrén och J. Swenson, hvilka alla invaldes såsom rådgifvande ledamöter med rösträtt och säte i denna Conferens.

De ämnen som förekommo, discuterades och afgjordes voro följande:

I. Emedan de beslut som af Mississippi Conferensen vid dess föregående möten blifvit fattade, ännu icke blifvit införda eller samlade i en särskild bok, blef

1:o Beslutadt, att en sådan bok skall anskaffas och i densamma införd, ej blott besluten i denna utan ock de af den föregående Chicago och Mississippi Conferensen fattade.

2:o Beslutadt, att emedan Br. O. C. T. Andrén lofvat införa de redan för handenvarande protokoller åt honom äfven uppdrogs att anskaffa ifrågavarande protokollsbok.

3:o Beslutadt, att en collect på det ställe, der Conferensen hålles, upptages till betäckande af denna och andra nödiga utgifter för Conferensen.

II. Emedan det af Hasselquist begagnade boktryckeriet tillhör denna Conferens och som frivilliga bidrag till detsamma blifvit samlade, och utgifter af Br. H. gjorde, och han förklarade sig villig och färdig att framlägga räkenskaperna, blef

1:o Beslutadt, att en Committee utväljes bestående af tre, som tillkommer att granska räkenskaperna och inventera boktryckeriet, samt nästa sessionsdag rapportera.

2:o Att bröderna Carlson och Svensson utgöra en Committee att med utgifvaren af tidningen *Hemlandet* rådgöra och uppgöra förslag huru och på hvad vilkor tryckeriet skall begagnas för tryckningen af denna tidning och andra skrifter, hvilken Committee eger att under nästa session afgifva sin rapport.

III. Nu uppstod en diskussion om nödvändigheten af en församlings-Constitution för våra församlingar i detta land, och sedan man temligen allmänt uttalat sina åsikter i ämnet, kom man till följande beslut:

Beslutadt, att Bröderna L. P. Esbjörn, Erl. Carlson, O. C. T. Andrén och E. Norelius utgöra en Committee, som skall uppgöra förslag till en församlings-Constitution och skall detta förslag framläggas för Conferensen vid dess nästa sammanträde.

Såsom middagstimmen var inne upplöstes mötet för att sammanträda i morgon kl. 8 f. m.

Bön af O. C. T. Andren.

2 Sessionen, October 3.

Mötet sammanträdde enligt beslut och öppnades med bön af Br. Bergenlund.

Protokollet af gårdagens förhandlingar upplästes, justerades och antogs utan anmärkningar.

Committeen för granskningen af Conf. tryckeris räkenskaper rapporterade nu sålunda:

Committeen för granskningen af Conf. tryckeris räkenskaper får, jemte räkenskapernas öfverlemnande, härmedelst vördsamt inberätta, att den noga granskat sagda räkenskaper, och funnit dem riktigt förda samt öfverensstämmande med tillgängliga verificationer. Endast en misräkning befanns uti räkningen för 1855, utgörande \$1.00 till tryckeriets vinst och \$1.98 till dess förlust, hvilken uti 1856 års räkning blifvit rättad. Committeen har också inventerat boktryckeriet och funnit det till alla dess delar öfverensstämmande med räkningen. Räkningen utvisar, att utgifterna för 1855 varit \$537.81 och för 1856 \$255.10, tillhoppa \$792.91, och inkomsterna för 1855 \$353.18 och för 1856 \$190.87, tillhoppa \$545.05, så att tryckeriets skuld ännu utgör \$248.86. Committeen får ock med särdeles tillfredsställelse anmäla, att hr Past. Hasselquist icke påfört någon betalning för postporto, resekostnader (utom en enda resa till Chicago), ränta för öfver \$400, för skatt och brandförsäkringsutgift för 1855, ehuru omkostnaderna i dessa fall påtagligen varit betydliga.

Slutligen får Committeen föreslå 1) att ordentlig inventarium öfver tryckeriet och alla dess tillhörigheter upprättas, och 2) att brandförsäkringen å tryckeriet, som tilländalupit d. 24 förl. September, åter förnyas och ständigt vidmakthålles.

Med vördnad hemställt,

L. P. ESBJÖRN,

O. C. T. ANDRÉEN,

Sv. JOHN SWENSON.

Rapporten blef mottagen och antogs i dess helhet.

I afseende härpå blef beslutadt att Br. Hasselquist uppdrages att verkställa de i rapporten gjorda förslagen.

För tryckeriets underlättande fattades följande beslut:

Tillfölje deraf att tryckning med handpress går långsamt och derför äfven blir dyr

Beslutadt, att Br. Hasselquist uppdrages att försälja förhanden varande press för minst \$150 och i stället på bästa och lämpligaste sätt anskaffa en snäll-press eller åtminstone del i en sådan.

Vidare blef i afseende på boktryckeriet beslutadt, att Mag. Cervin och J. Brandt tillsättes till en Committee med hvilken Br. Hasselquist vid behof, kan rådgöra sig vid åtgärder rörande tryckeriet. III. Härpå uppstodo frågor och öfverläggningar om inrättandet af ett Colpotoskap för vår Sv. Luth. kyrka i detta land. Ämnet discuterades till betydlig längd å flera sidor, hvilket var särdeles intressant, och kom man till följande allmänna beslut:

Emedan vår kyrkas lärare icke förmå utsträcka sin själavårdande verksamhet till många aflägsna församlingar och settlementer af våra landsmän, som äro i stora behof:

Beslutadt, att en Committee af 3 tillsättes, som uppgör förslag till ett reglemente för en Colpoteur eller flera, att efter tillfälle och behof utgå för spri-

dandet af bepröfvade och goda andliga skrifter och böcker, samt arbetande för våra landsmäns andliga väl uti aflägsna settlementer i detta land.

På begäran fick Br. Bergenlund tillåtelse att lemna mötet nu för att resa hem. — Som nu kl. redan var 12 upplöstes mötet för att åter igen sammanträda kl. 3 e. m.

Bön af Br. M. F. Håkanson.

3dje sessionen.

Mötet öppnades med bön af Br. Esbjörn.

Protokollet af f. m:s förhandlingar upplästes, justerades och antogs utan anmärkningar.

Committeen för att uppgöra ett förslag till ett reglemente för Colpotorer blef nu tillsatt, och utgöres af Br. Hasselquist, Carlson och Svensson.

Br. Norelius blef derpå uppdragen att å Conf. vägnar författa en adress till våra landsmän i afseende på Colpotosaken.

Br. Cervin blef utvald till Conferensens kassör. Bidragen till Colpotosaken kunna till honom öfversändas. Nästa Conferens blef beslutad att hållas i Moline, Rock Island Co., Ills., Onsdagen den 8 Januari 1857.

Mötet blef nu upplöst med bön af Br. P. A. Cederstam. Under Conferensens sammanträde hölls Gudstjenst hvarje qväll och mycket och härligt var det Guds ord som förkunnades.

Kyrkan, ehuru temligen rymlig, var dock vid hvarje tillfälle öfverfylld af andäktiga åhörare, och vi hoppas och tro, att de skördade mycken välsignelse under dessa uppfriskningsdagar. Samvaron var i alla afseenden så trefflig och rik på inbördes kärlek, att den icke snart kan förglömmas. Våra bröder i Galesburg bevisade med ord och handling att de äro ett Herrans folk, uti hvilkas hjärtan Christi kärlek bor. Mätte de så förblifva intill ändan, och få trons ändalykt som är själarnas salighet.

E. NORELIOUS
Secreterare.

Redogörelse öfver förhandlingarna vid Mississippi-Conferensens sammanträde i Moline, Rock Island Co., Ills., den 9—12 Januari 1857.

Conferensen, som enligt beslut i Galesburg den 4 sisl. October var utsatt till den 8 Januari innevarande år, kunde, i anseende till de flesta af dess medlemmars fördröjda ankomst icke taga sin början förrän Fredagen den 9, då den öppnades i Ev. Luth. kyrkan med sång, Bibelläsning (Es. 30) och bön af Ordföranden, Br. T. N. Hasselquist.

Vid derefter anställd omröstning blefvo utsedde till Ordförande T. N. Hasselquist och till Secreterare O. C. T. Andrén.

Närvarande voro: Pastorerna L. P. Esbjörn, T. N. Hasselquist och O. C. T. Andrén, Licentiaterna B. G. P. Bergenlund, samt såsom ombud fr. församlingarna: C. Lindman fr. Moline, N. P. Peterson fr. Andover och P. Ingemanson fr. Knoxville.

Då dessutom till Conferensen hade infunnit sig Coll. Sch. Mag. Cervin, Pastor Holmgren*), nyligen anländ från fosterjorden och snart dit återvändande,

*) Bland alla äfventyrare och grofva bedragare, som kommit hit till landet från Sverige, torde få, om någon, öfverträffa den s. k. pastor Holmgren. Hans

E. N. Stone fr. Fulton och J. Sandblom från New Sweden, Iowa, beslutades, att i denna Conferens upptaga de 3 senare såsom rådgivande ledamöter, samt Mag. Cervin såsom rådgivande ledamot med rösträtt. Sedan protokollet fr. föregående möte var uppläst, började öfverläggningarna med redogörelse af vederbörande rörande de uppgif, hvilka till Conferensens sammanträde härstädes borde vara fullgjorde.

Emedan O. C. T. Andrén genom långvarig sjukdom blifvit förhindrad att fullgöra sitt åliggande, att i särskild bok införa protokollerna från Mississippi Conferensens föregående sammanträden, beslutades att låta fortfarande gälla, hvad härom vid sista Conferens afgjordes.

Br. Hasselquist företedde upprättadt inventarium öfver Conferensens tryckeri med alla dess tillhörigheter samt tillkännagaf, att brandförsäkringen å tryckeriet var förnyad.

Emedan tvenne af medlemmarne i den Committee, som hade sig uppdraget att utarbета och införa i Moline sammanträdande Conferens framlägga förslag till en församlings-Constitution, en längre tid hade hållits på sjuksängen och Committeeen dessutom icke erhållit utlofvade afskrifter af de inom vissa af våra församlingar redan antagna Constitutioner, hvilka enligt Conferensens beslut borde rådfrågas, beslutades:

1:o) Att Committee för utarbetande af förslag till en församlings-Constitution fortfarande skall utgöras af redan invalda ledamöter;

2:o) att Conferensens medlemmar borde på sätt redan nämndt ärfgifva Committeeen del af inom deras resp. församlingar redan antagna Constitutioner; samt

3:o) att någon bestämd tid, inom hvilket förslaget skulle vara färdigt, ej borde föreläggas Committeeen, hvilken sjelf intresserad i denna för vår Sv. Luth. kyrka i detta land så viktiga angelägenhet, tvifvelsutan snart och med allvar ville gripa sig an med sitt arbete.

Committeeen för uppgörande af förslag till reglemente för kolpotörer hade icke heller något sådant att införa denna Conferens framlägga, men kände sig uppmannad, att dermed med snaraste gå i befattning, så mycket mer som man redan funnit och hoppades till framgång för Guds rike kunna använda en person hvilken medelst bidrag af enskildta personer i Galesburg och Knoxville

historia fr. Sverige känner jag icke; men jag har anledning att tro, att han stamade från Västergötland, och att hans egentliga namn var Holmgren. Han bytte dock tidt och ofta om namn. Där han var okänd, utgaf han sig för att vara präst från Sverige; men fartyget, med hvilket han kom, hade lidit skeppsbrott, och han hade då förlorat alla sina saker, böcker, och i synnerhet sina betyg. Han för omkring, höll predikningar och uppbar kollekter. Hans text och ämne var: "Den förlorade sonen," men predikan blef skral. Hans starkaste sida var att ur minnet uppläsa en hel hop med psalmversar. Den svenska psalmboken var han väl hemmastadd uti. När han predikade, hade han prästkappa och prästkrage. Så snart mässan var slut och han hade fått kollekten, skyndade han bort från sina svenska åhörare, klädde om sig och satte på sig "goggles," så att han skulle vara fullkomligt oigenkännlig och lefde sedan på krogarna och de dåliga nästena. Att tala om alla hans kända äfventyr och skojerier skulle taga för mycket rum. Då kriget bröt ut 1861, fann han en förträfflig marknad. Han lät då tidt och ofta inskrifva sig i arméen och fick i början god betalning, rymde och inskref sig åter på något annat ställe. Ofta var han arresterad och fördes i bojar från den ena platsen till den andra, men besynnerligt nog syntes lyckan vara med honom, så att han kom lös igen och kunde spela sina spratt på andra ställen. Han lär äfven haiva uppträdt på nytt i Sverige; men om hans slutliga öde känner jag intet.—E. N.

redan gjort en resa inåt Iowa, som nedanstående af Br. Cervin till Conferensen benäget inlemnade skriftliga meddelande närmare upplyser:

”På bekostnad af Pastor och några enskildta sakens vänner i Galesburgh och Knoxville, utsändes den 13 December Mr Håkan Olson på en liten profresa såsom kolpotör eller bokspridare bland Svenskarne i Iowa, hvarifrån han återkom den 23 s. m. Under tiden hade han besökt 7 familjer i Burlington och 18 i New Sweden, försålt 55 böcker och bortskänkt 5. Han talade dessutom vid tillfälle inför större samlingar. Blott af denna lilla resa har det trängande behovet af sådan verksamhet å vår Luth. Kyrkas sida än mer visat sig och kan man för visso hoppas, att densamma, understödd med det deltagande, som för dess fortsättande och utvidgande behöfves och framför allt med förbön, skall varda till mycken välsignelse. Kolpotören hade i Galesburg fått till understöd \$4.50, i New Sweden en kollekt af \$3.10 samt försålt böcker för \$3.60, summa \$11.20. Till inköp af böcker har Pastor Hasselquist förskjutit \$7.78, dessutom hafva böcker bortskänkts för 60 cents och kolpotörens resekostnad varit \$3.20, summa \$11.58.”

Såsom ombud från landsmännen i Fulton City, Ills., utbad sig Pastor Holmgren Conferensens uppmärksamhet och deltagande för hvad han ärnade andraga.

Det vexande behovet af ett ordnad församlingsskick och Gudstjenst i egen helgedom hade bland Svenskarne i Fulton framkallat en innerlig önskan, att snarast se detta behof afhulpet; hade äfven uppenbarat sig i ansträngningar i och för vinnandet af denna önskan. Såsom bevis härpå ville han nämna att den vackra subskriptionssumman af nära \$700 hade ensamt af Svenskarne i Fulton blifvit antecknad; att somliga af subscriberterna hade tecknat sig för \$20, \$25 ja \$30, såsom den subscriptionslista, han nu ville förelägga Conferensens medlemmar utvisade. Ehuru de hade fått löfte om kyrkolott, var den subscriberade summan dock ej tillräcklig, till att betäcka omkostnaderna vid den tillernade kyrkobyggnaden. Minst behöfdes dubbla summan. Svenskarne i Fulton hade genom honom vänt sig till Conferensen, för att genom densamma vinna församlingarnas deltagande för en subscription, hvilken de voro öfvertygade desto hellre skulle villfaras som man i Fulton redan tillförne villigt tillhandagått med understöd till kyrkobyggnader på andra ställen.

Beslutadt: Då Conferensen med verkligt deltagande och glädje i den af de fåtaliga landsmännen i Fulton högt uppbringade subscriptionssumman såg det otvetydigaste bevis på deras allvarliga åstundan efter tempel och ordnad Gudstjenst, men derjemte tog i öfvervägande de stora utgifter, som de fleste redan ordnade Församlingarna nyligen haft eller ännu hafva, vågade Conferensen väl icke upptaga Pastor Holmgrens förslag om subscription inom församlingarne, men då befrämjandet af sådana våra landsmäns bemödanden utgör ett af föremålen för Conferensens verksamhet, vill den dels genom sina ledamöter, dels ock i protokollet som i tidningen *Hemlandet* kommer att intagas, uppmåna församlingarna och de landsmän i församlingringen till hvilka *Hemlandet* kan hinna, att genom kollekter och frivilliga bidrag understödja Fultonboarnes så goda början. Dessutom vill Conferensen bedja Pastor Holmgren uppmåna landsmännen i Fulton, att vid Synoden af N. Illinois nästa sammanträde söka vinna inträde inom densamma, då också lättare skulle beredas utväg, att genom lån erhålla medel till kyrkobyggnaden.

På begäran fick Br. L. P. Esbjörn tillåtelse att följande dag lemna mötet för att resa hem.

Sessionen upplöstes för att åter efter enskildta öfverläggningar och samtal på e. m. sammanträda i morgon kl. 9 f. m.

Bön af O. C. T. Andrén.

2dra sessionen den 10 Januari öppnades kl. $\frac{1}{2}$ 10 af Br. Esbjörn med bön och Bibelläsning (Ps. 23).

Br. Hasselquist uppläste ett fr. Sv. Luth. församlingen i New Sweden, Ia., ankommit bref, i hvilket de anhålla om Conferensens förord för Mr. J. Sandblom till erhållande af license att förvalta det hel. predikoembetet.

Efter ett med anledning af denna skrifvelse inledt längre samtal, som upptog de för sessionen bestämda timmarne samt då några Conferensens ledamöter önskade samtalets fortsättande på e. m., uppskjöts till e. m. sessionen att besluta angående i skrifvelsen innehållna begäran.

Sessionen upplöstes för att åter sammanträda kl. 3 e. m.

Bön af Br. Hasselquist.

3dje sessionen den 10 Januari e. m. öppnades med bön af Br. Bergenlund.

Företogs och beslutades, att innan Conferensen kunde något vidgöra rörande begäran om license åt Mr. Sandblom, genom predikoföredrag, det Mr. Sandblom uppdrogs hålla vid aftongudstjensten, samt genom med honom anställd examen, som utsattes till Måndagen den 12 kl. 8 f. m. borde utrönas, huruvida Conferensen skulle honom till license erhållande recommendera.

Åter upptogs och discuterades med värme frågan om kolpotörers utsändande bland våra landsmän.

Med anledning deraf, att en Församling i Minnesota i bref till Br. Hasselquist begärt lärare, samt då behovet af dem kändes flerstädes, men Conferensen ej ser sig i stånd att härifrån fylla detta behof beslutades att befullmäktiga Conferensens Ordförande och Secreterare, att utfärda kallelse till fromma och tjänliga prestmän i fäderneslandet. Nästa Conferens blef beslutad hållas i Chicago, Ills., den 15 instundande April.

Sessionen upplöstes med bön af Deacon Lindman och sammanträder åter Måndagen den 12 kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m.

4 sessionen. Måndagen den 12 kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m.

Sedan Mr. Sandblom sistl. Lördagsafton aflagt honom förelagda predikoprof, samt i dag på morgonen undergått examen, beslöt Conferensen att hos N. Ills.-Synodens president genom Conferensens Ordförande recommendera honom till erhållande af license för den tid som återstår till Norra Illinois-synodens sammanträde.

Conferensen afslutades kl. $\frac{1}{2}$ 10 f. m. med bön af Ordföranden Br. Hasselquist. Må då äfven detta möte och dess öfverläggningar, måtte det ord, som under detsamma hvarje afton utsåddes bland åhörarne i Molines kyrka, bära sina frukter och uträtta sitt ärende.

Låtom oss bedja Sädens Herre, att Han sänder arbetare i sin myckna säd, att Han församlar våra landsmän allestädes kring sitt rena och klara ord, att Han bevarar de samlade och att Han sköter hvar och en ibland oss, som vi det betariva, att hans namn må varda helgadt, hans rike komma till oss, befästa sig och tillvexa på djup och vidd, hans vilje ske allt mer ibland oss, såsom den sker i himmelen, och sålunda Jesus Christus, alla Herrars Herre och alla Konungars Konung, hvilkens är riket, magten och härligheten i oss vinna ett beredt folk, som utgifver sig sjelf till ett offer lefvande, heligt och Gudi behagligt, samt kungör hans dygd, som oss igenlöst hafver Gudi med sitt blod.

O. C. T. ANDRÉN,

Secreterare.

Protokoll, hållet vid den förenade Chicago och Mississippi-Conferensens af den Ev. Luth. Kyrkan sammanträde uti Chicago den 18—23 Mars 1857.

Sedan de på Onsdagsaftonen den 18 Mars ankomme medlemmarne af den förenade Conferensen samlats till Gudstjenst i Norska Kyrkan dervid Pastor A. Andréén höll predikan, sammanträdde Conferensen å nämnda ställe Thorsdagen den 19 Mars kl. 9 f. m.

1sta sessionen.

Sammanträdet öppnades med Bibelläsning och bön af Pastor P. Andersen.

Följande medlemmar antecknades som närvarande vid denna Conferens:

Rev. L. P. Esbjörn, Princeton, Ill.

“ T. N. Hasselquist, Galesburg. Del. H. Olson, Galesburg.

“ P. Andersen, Chicago. Del. Andr. L. Flage, Chicago.

“ E. Carlson, Chicago. Del. M. Munter, Chicago.

“ O. Andrewson, Clinton, Wis.

“ A. Scheie, Milwaukee, Wis.

“ O. J. Hatlestad, Leland, Ill. Del. Knud Halvorsen.

“ A. Andréén, Rockford, Ill. Del. L. Grönlund.

“ O. C. T. Andréén, Moline, Ill. Del. N. P. Peterson.

På förslag af Erl. Carlson blef Coll. Sch. Mag. A. Cervin upptagen som medlem af Conferensen med rösträtt vid detta möte.

Mr. E. Stone anmälades som delegat för nu grundade Ev. Luth. församlingen i Fulton och upptogs som medlem af Conferensen.

Vid nu anställt val utsågs till Ordförande Br. P. Andersen, till Secreterare Br. A. R. Cervin.

Uppstogs frågan, att så vidt möjligt vore förse med andlig vård här och der kringspidda Svenskar och Norrmän som hittills saknat sådan.

Conferensens uppmärksamhet fästades nu derpå, att så väl i och omkring Rock Island, Ill., som Keokuk, Iowa, ett icke så litet antal Norrmän voro bosatta, som af Ev. Luth. lärare hittills icke varit besökte och beslöts, att Pastor O. J. Hatlestad skulle vid första tillfälle dessa platser besöka.

Vidare meddelades åt Conferensen, att i Muskegon och på åtskilliga andra platser i Michigan äfvenledes voro sedan flere år tillbaka Norrmän bosatta, som ej blifvit med Ev. Luth. predikan besökte och beslöt att Pastor A. Scheie skulle dem med görligaste första besöka och dervid äfven göra hvad han kunde för der bosatta Svenskar.

I afseende på förhållandet bland Svenskarne upplystes, att de på mångfaldiga ställen i N. Illinois, Indiana och Minnesota voro i större antal bosatta, utan att der annat än tillfälligtvis, stundom alls icke hafva blifvit af vår kyrkas lärare besökte. Som Conferensen ingen utväg hade att med här tillgängliga krafter kunna tillfredsställa nästan det minsta af detta behof beslöts: att den skulle utfärda kallelse till Pastorerna G. Flyborg i Erkestiftet, Melander i Backaryd och J. Bring i Tullstorp, de båda sista af Lunds stift, att komma hitöfver och hjälpa med arbetet i den myckna säden. Och uppdrogs Br. Carlson att förslag till kallelse till nämnde prestmän uppsätta och Conferensen förelägga.

Delegaten fr. Fulton Mr. E. Stone framställde för Conf. dervarande församlings tillstånd och bekymmer samt begärde Conf.'s råd och hjälp, med anledning hvaraf följande blef föreslaget och enhälligt antaget.

Tillfölje deraf att Mr. J. A. Holmgren, hvilken, sägande sig vara prestman fr. Skara stift sedan början af detta år företagit sig att verka såsom prest bland landsmännen i Fulton, antingen icke velat eller icke kunnat förete prestbref eller andra nödiga betyg, som ock derföre att han, ehuru anländ hit kort före detta mötes början och enträget ombedd och uppmanad att qvarstanna och afgifva förklaringar öfver åtskilliga tvetydiga förhållanden i sitt uppförande, likväl aflägsnat sig före mötets öppnande samt slutligen med afseende på ofvannämnda församlings brydsamma ställning med dess påbörjade kyrkobyggnad, beslöts:

1:o Att Conferensen finner sig nödsakad att allvarligt varna våra landsmän och församlingar för att betjena sig af sagde Holmgren i andliga eller andra förtroende mål.

2:o Att Pastorerna O. C. T. Andrén i Moline och E. Carlson i Chicago efter öfverenskommelse dem emellan skola med möjligaste första och sedan så ofta ske kan besöka församlingen i Fulton för att betjena den i andlig måtto och i dess kyrkliga angelägenheter.

3:o Att våra församlingar och landsmän på andra ställen uppmanas att efter råd och lägenhet sammanskjuta bidrag till den redan påbörjade kyrkobyggnaden i Fulton och dem till hvardera sina pastorer eller skattmästare aflemnna, hvilka sedan skola för dessa medel redovisa och dem till "the Trustees" i Fulton, bland hvilka Mr. E. Stone är en, på säker väg öfversända.

I afseende på de i Indiana till kyrkubyggnaden redan utloivade bidrag beslöts, att Pastor E. Carlson skulle desamma upptaga.

På e. m. hade den förut utsedda Committeen sina göromål, hvarföre Conferensens nästa sammanträde utsattes tills i morgon kl. 8 f. m.

Conferensens sammanträde afslutades med bön af Br. L. P. Esbjörn och upplöstes.

2dra Sessionen. Fredagen den 20 Mars kl. 8 f. m. Sammanträdet öppnades med Bibelläsning och bön af Br. T. N. Hasselquist.

Gårdagsprotokollet blef uppläst och godkänt.

Nu företogs ånyo frågan om platser der Norrmän och Svenskar bosatt sig, men äro i saknad af andlig vård. Sedan ytterligare åtskilliga upplysningar i detta hänseende lemnats, företogs och beslöts,

1:o Att Pastor P. Andersen i sällskap med endera af Pastorerna L. P. Esbjörn eller T. N. Hasselquist af denna Conferens uppdragas att instundande sommar företaga missionsresor ibland våra på platser i Minnesota och annorstädes kringspredda Norska och Svenska bröder.

2:o Som dessa resor först på sommaren kunde och skulle företagas, uppmanades Pastor E. Norelius i Red Wing, med anledning af enträgna önskingar från landsmän kring Minnesota River, att så tidigt på våren som möjligt besöka nämnda settlementer.

3:o Att Conferensen uppdrager åt Pastor O. Andrewson att instundande sommar besöka de Norska settlementerna i Norra Wisconsin, i synnerhet Neenah, Scandinavia m. fl.

4:o Att ombedja förenämnda Svenska och Norska Församlingar, att lemna sina pastorer sitt medgifvande till dessa resor, samt uppmana de landsmän, som komma att besökas, att efter förmåga söka att betäcka de besökande pastoreernas resekostnader.

På förslag af Br. P. Andersen blef efter en längre liflig discussion beslutadt:

Att ehuru vi anse dopet, af behörig person, med vatten i den Treenige Gudens namn förrättadt, för att vara fullgiltigt, — dock de pastorer, som äro

medlemmar af den förenade Conferensen, hafva icke blott rättighet, utan äfven skyldighet, att när sådant af barnets föräldrar särskildt önskas för de svaga samvetens skull förrätta dopet efter de gamla formulärerna; särskildt äro våra Norska bröder ålagda, att hvar det såsom ofvan nämndt är önskas, bruka det dopformulär, som det Norska kyrkoritualet föreskrifver.

Den för utarbetande af en Constitution (församlingsordning) tillsatte Committee inkom nu med sin rapport så lydande:

Den vid Mississippi-Conferensens sammankomst uti Galesburg den 1 Oct. 1856 tillsatte Committee för utarbetandet af ett förslag till församlings-Constitution får härmed i ödmjukhet framlemna sitt arbete. Committee har vid detsamma sökt att gå tillväga med all den omtänksamhet den förmått, rådfrågat icke mindre än 6 särskilda gällande Constitutioner för Lutherska Församlingar af särskilda skiftningar i läroåsigter.

Hvarje punkt i detta förslag har blifvit noga betraktadt från alla sidor icke endast af oss, utan ock af de mest erfarne lärare af Conferensen, hvilkas råd vi inhemtat och samvetsgrannt öfvervägt. Vid drista derföre hoppas, att Conferensen skall i det hufvudsakliga antaga och till församlingarna allvarligt recomendera detta förslag att af dem antagas, utan att söka deri anbringa förändringar, som äro mera egnade att tillfredsställa enskilda tycken och önsknningar än visserligen gagna Guds rike och församling. Det är endast derigenom att Committee handlat i denna anda, som den kunnat komma till en lycklig och som den hoppas gägnelig utgång af sitt arbete, och det är dess innerliga öfvertygelse att Conferensen och Församlingarna endast sålunda kunna få en Constitution, som främjar deras andliga utveckling, och i sin mån bidrager till deras eviga välfärd, det Herren för Jesu Christi vår Frälsare skulle nådeligen gifva.

L. P. ESBJÖRN, ERL. CARLSON,
E. NORELIUS, O. C. T. ANDRÉN.

Efter en kort öfverläggning beslöts att i anseende till det trängande behofvet af ett gemensamt ordnad församlingsskick förslaget skulle uppläsas af nu samvarande Conferens punkt för punkt genomgå och derefter af densamma godkändt, till församlingarnas antagande anbefallas:

Förslaget hann, i anseende till den framskridna tiden på f. m. blott att uppläsas, hvaremot dess öfvervägande uppskjöts till nästa sammanträde, som utsattes till kl. 2 e. m.

3dje sessionen. Fredagen den 20 Mars kl. 2 e. m. Sammanträdet öppnades med bön af Br. L. P. Esbjörn.

Det på f. m. upplästa förslaget togs nu under öfvervägande och genomgick dess fyra första artiklar till kl. 6 e. m., då sammanträdet i anseende till Gudstjänsten på aftonen afslutades med bön af Br. T. N. Hasselquist och upplöstes.

Nästa sammanträde utsattes till i morgon Lördag kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m.

4de sessionen. Lördagen den 21 Mars kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. Sammanträdet öppnades med bön af Br. O. C. T. Andrén.

Conferensen hade nöjet ibland sig helsa Rev. Thomas W. Kempe, Engelsk Luth. missionär i Chicago.

Protokollet från gårdagen blef uppläst och godkändt.

Företogs till fortsatt öfvervägande det Conferensen föreliggande förslaget till församlings-Constitution.

Art. 5 genomgicks och granskades. Denna granskning upptog hela f. m. sammanträde, som afslutades med bön af Br. O. Andrewson.

Nästa sammanträde utsattes till kl. 2 e. m.

5te sessionen. Lördagen den 21 Mars kl. 2 e. m. Sammanträdet öppnades med bön af Br. O. J. Hatlestad.

Granskningen af Constitutionsförslaget fortsattes och genomgicks blott paragraf 1 af Art. 6, dels i anseende till den utförliga discussionen som uppstod, dels i anseende dertill att sammanträdet redan kl. 5 måste upplösas.

Secreteraren tillkännagaf sig ej mera än denna sessionen kunna tjenstgöra, hvarför Conferensen beslöt att vid nästa session ny Secreterare p. t. utvälja.

Sammanträdet afslutades med bön af Br. A. Andreen. Nästa sammanträde utsattes till nästa Måndag kl. 8 f. m.

6te sessionen den 23 Mars kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m.

Sammanträdet öppnades med bibelläsning och bön af Br. Andrewson. Som förre Secreteraren afrest, utvaldes T. N. Hasselquist till Secreterare i hans ställe.

Granskning af Constitutionsförslaget fortsattes och genomgicks Constitutionen fr. och med Art. 6 paragraf 2 till och med Art. 8 och antogs med tillägg på åtskilliga ställen. Sammanträdet afslutades med bön af Br. Carlson och utsattes att åter begynna kl. 2 e. m.

7de sessionen. Den 23 Mars kl. 2 e. m.

Bön af Br. Scheie.

Protokollet för f. m. sessionen upplästes och godkändes.

Granskningen af Constitutionen fortsattes från och med Art. 9 till dess slut, hvarefter Constitutionen som ett helt antogs. Det beslöts att det antagna Constitutionsförslaget skall införas i den förenade Conferensens protokolls-bok, samt tryckas särskildt i bokform, så väl på Svenska som Norska språket. Tryckningskostnaden betäckes genom kollecter.

Beslöts att en Committee, bestående af Pastorna P. Andersen, O. Andrewson, O. J. Hatlestad och E. Carlson, eger att verkställa översättningen af den nu antagna församlings-Constitutionen på Norska språket. Det Svenska originalet af sagda Constitution öfverlemnas i Br. Carlsons förvar.

Br. Carlson aflemnade nu förslag till kallelsebreff till embetsbröder i fäderneslandet, hvilket upplästes och antogs.

Derefter uppstod öfverläggning rörande det Skandinaviska professoratet, angående hvilket följande beslut fattades:

Då tillräckliga medel till grundande af det Skandinaviska professoratet vid Universitetet i Springfield ännu icke kunnat samlas, och som det är af största vikt att med möjligaste första få en professor för att gå de Skandinaviska studerande ynglingarne tillhanda med nödig undervisning; derför beslutadt:

1:o) Att ofördröjeligen hemställa till församlingarna, om de skulle vara villiga att förbinda sig, hvar för sig, årligen bidraga minst \$25, till professorsn lön, intill den nödiga fonden kan bli samlad.

2:o) Att så snart på denna väg 500 dollars för året blifvit försäkrade, företages val af professor.

3:o) Att då en betydlig del af de subscriberade medlen ännu utestå, uppdraga åt Pastorerna, att hvar och en inom sin församling vinnlägga sig att insamla dessa medel; särskildt skola de Pastorer, hvilka fått i uppdrag att under sommaren företaga missionsresor till åtskilliga ställen här i Western, under dessa resor göra hvad de kunna för sagda ändamål.

4:o) Att alla insamlade medel öfverlemnas till den tills vidare tillförordnade skattmästaren, Pastor E. Carlson i Chicago, som för dem har att redovisa.

Slutligen beslöts, att den förenade Conferensens sammanträde kommer att hållas i Rockford Måndagen den 20 Sept. detta år.

T. N. HASSELQUIST,
Secreterare p. t.

Den vid detta möte antagna församlingskonstitutionen lyder ordagrant sålunda: *)

Förslag till Constitution för Evangelisk-Lutherska församlingar i Norra Amerika.

I. J. N.

Då enligt Guds ord (1 Cor. 14: 40. Col. 2: 5) allting i Christi kyrka bör ordentligen och skickligen tillgå, hafva vi ledamöter af Lutherska församlingen i ——— enhälligt antagit och fastställt följande Församlings-constitution; och förpligta vi oss härmed, inför Gud och hvarandra inbördes, att ställa oss densamma till efterrättelse.

ARTIKELN I.

OM FÖRSAMLINGENS NAMN.

1 §. Denna församlings rätta och lagliga namn är: Svenska (Norska etc.) Evangelisk-Lutherska församlingen i (Place ——— County ——— State ———).

2 §. Detta namn får aldrig förändras, med mindre Stats-Legislaturen det beviljar.

ARTIKELN II.

OM LÄRAN.

1 §. Såsom allmänt Christlig, och särskildt såsom Ev. Luthersk, erkänner denna församling, att den Hel. Skrift, såsom Guds uppenbarade ord, är den enda tillräckliga och ofelbara reglen och rättesnöret för människors tro och leverne; samt fasthåller och bekänner ej allenast de tre äldsta Symbola (det Apostoliska, det Nicenska och det Athanasianska), utan ock den oförändrade Augsburgiska bekännelsen, såsom en kort men sann sammanfattning af Christendomens hufvudläror, förstådd i enlighet med den utveckling deraf, som de öfriga vår Lutherska kyrkas Symboliska böcker innehålla.

2 §. Vid offentlig Gudstjänst och ungdomens undervisning skola renläriga böcker begagnas.

ARTIKELN III.

OM LÄRARE.

1 §. Församlingens Pastor skall vara behörigen pröfvad, lagligen kallad och rätteligen bemyndigad att embetet förvalta, samt medlem af den Lutherska Synod, som församlingen tillhör. Är han det icke, när han tillträder församlingen, skall han vid första derpå följande Synodal-möte inträda i Synoden.

2 §. Läraren skall förkunna Guds Ord och förvalta de Hel. Sakramenterna i trogen öfverensstämmelse med församlingens bekännelse (se Art. 2); skall för sin egen del vara en rättskaffens och uppriktig Christen samt föra ett Christligt och uppbyggligt leverne, besöka de sjuka och nödlidande, beflita sig om de ungas Christliga undervisning och uppfostran, trösta, undervisa, bestraffa, förmana och varna både offentligen och enskildt, såsom Guds ord föreskrifver (1 Tim. 2).

3 §. Han skall föra noggranna kyrkoböcker, såsom "Church Record, Records of Baptism, Confirmations, Marriages and Deaths."

*) Konstitutionsförslaget finnes ej inskrifvet i konferensens protokolls-bok. Att den i Galesburg 1857 tryckta första upplagan fullt öfverensstämmer med det af konferensen antagna förslaget, därför kan Red. gå i borgen.

4 §. Beskylldingar mot läraren skola ej tillstädjas utan två eller tre vittnen (1 Tim. 5: 19). Skulle han olyckligtvis befinnas fara vilse i lära eller lefverne, skall Kyrkorådet i ödmjukhet och kärlek förmana honom. Men om detta ej skulle hafva åsyftad verkan, hänföres has sak till Synoden.

5 §. Läraren skall ej från församlingen mot sin vilja afskedas med mindre två tredjedelar af församlingens röstegande medlemmar deruti instämma; dock skall icke slutlig omröstning om sådant afskedande ega rum förrän 60 dagar efter det förslag derom blifvit på allmän sockenstämma väckt.

ARTIKELN IV.

OM KYRKOFÖRESTÅNDARE.

Dessa äro Deacons och Trustees.

1 §. *Deacons.*

Antalet af Deacons skall vara sex, hvaraf två årligen afgå och två inväljas.*) Deras pligter äro:

1) De skola med Guds hjälp i sitt eget hus och inför hela församlingen iakttaga och ådagalägga ett Christligt lefverne i ord ochandel.

2) De skola i Pastors frånvaro leda den offentliga andakten, samt i allmänhet uppmäna till, och söka befrämja, en sann och lefvande Christendom.

3) De skola besöka sjuka, samt vinlägga sig om att anskaffa hjälp åt behöfvande och nödställda medlemmar inom församlingen.

4) De skola tillse att församlingens Lärare enligt Guds ord få sitt tillbörliga underhåll.

5) De skola ock draga försorg om att församlingens barn och ungdom bli behörigen undervisade i Christendomen, och att skolor för detta ändamål inrättas och underhållas.

6) Ändtligen skola de ock i allmänhet tillse, att allting inom församlingen ock skildt vid den offentliga Gudstjensten tillgå med ordning och skick.

2 §. *Trustees.*

Antalet af Trusteer skall ej vara mindre än 3 och ej flera än 9, valda efter samma regel som Deacons och stadfästade i sitt embete enligt statens lagar. Deras pligter äro:

1) Att hålla församlingens egendom i troget förvar, till dess bruk och förmon, att hafva om händer alla deeder och andra nyttiga och viktiga papper, samt dem noggrannt förvara.

2) Trusteerna skola icke hafva makt att köpa, sälja, utbyta eller pantsätta någon fast eller lös egendom, eller uppsätta och bygga någon kyrka, boningshus eller annan byggnad, så framt de icke äro af församlingen dertill vederbörligen bemyndigade.

3) Trusteerna skola icke hafva makt att utesluta Lärare och församling från kyrka och predikstol, eller på något sätt hindra Läraren från utöfningen af hans pligter, när han blifvit af församlingen ordentligen kallad och antagen.

4) Det skall ock vara deras skyldighet att upprätta och fortsätta ordentligt Inventarium öfver alla församlingens tillhörigheter, hvilket medföljer de årliga räkenskaperna; att tillse det kyrka och andra församlingens byggnader icke förfalla; att för skada och förstörelse bevara all annan egendom, och att uppbära och redovisa alla församlingens räntor och inkomster.

5) De skola ock inom sig själva utse en skattmästare, men vara en för alla och alla för en inför församlingen ansvarige för alla penningar och annan

*) Vid ny församlings stiftelse väljas 2 Deacons för 1 år, 2 för 2 år och 2 för 3 år.

församlingens egendom. Skattmästaren skall föra riktiga räkningar öfver alla inkomster och utgifter och förete dem församlingen vid hvarje års-möte. De öfriga Trusteerna är han räkenskap skyldig, då de det påfordra.

6) Alla församlingens inkomster till Pastors aflöning och för välgörande ändamål skola vara underkastade kyrkorådets anordning, ehuru de må gå genom Trusteernas händer.

Andra medel utbetalas efter församlingens beslut.

3 §. Endast goda och oförvitliga medlemmar af församlingen må väljas till Deacons och Trusteer; men en och samma person kan på en gång bekläda båda embetena, och kan, när hans embetstid är ute, ånya inväljas.

ARTIKELN V.

OM KYRKORÅD.

1 §. Kyrkorådet består af Pastor och Deacons, och äro att anse såsom de der handla å församlingens vägnar. Pastor är ex officio ordförande.

2 §. Sekreterare välje kyrkorådet årligen inom sig sjelft, och skall han föra korrekt protokoll öfver kyrkorådets öfverläggningar och beslut.

3 §. Kyrkorådet sammankallas af Pastor, då han det nödigt finner, eller tre medlemmar af Kyrkorådet det begära. Är församlingen vakant, kallas Kyrkorådet af Sekreteraren på uppfordring af samma antal.

4 §. För att fatta beslut måste minst fem af kyrkorådets ledamöter vara närvarande, ordföranden inbegripen, hvilken i händelse af vacans eller Pastors frånvaro väljes för tillfället inom kyrkorådet. Inga göromål hörande till församlingens styrelse och kyrkotukt må utom Pastors vetskap och samtycke i hans frånvaro företagas, så framt församlingen icke är vacant.

5 §. Skulle den bedröfliga omständigheten inträffa att någon af församlingens medlemmar öfvergifver, förtyder, eller öppet motstår församlingens heliga tro och lära, eller förfaller uti ett syndigt och ogudaktigt lefverne, såsom dryckenskap, sköraktighet, svordom, trätgirighet, ondskefullt förtal eller annat som länder till allmän förargelse och Guds församling till bedröfvelse; skall det vara Kyrkorådets pligt att i thy fall kyrkotukten utöfva. (Matth. 18: 15—18. 1 Cor. 5).

1) I alla händelser der kyrkotukten är nödvändig, skall Frälsarens föreskrift i Matth. 18: 15—18, så vida möjligt är, efterföljas.

2) För att kyrkotukten handhafva, skall Kyrkorådet haiva rätt att införa sig inkalla hvilken af församlingens medlemmar som helst. Skulle tillkallad person utan giltigt skäl uteblifva, upptage och afgöre Kyrkorådet saken.

3) När vittnesmål anses nödvändigt, skall Kyrkorådet haiva rätt att affordra församlingsmedlem följande förklaring (declaration): Betygar du inför Gud att du i denna sak skall tala sanningen, hela sanningen och intet annat än sanning? Ansas borgerlig ed (civil oath) nödvändig, afläggas den inför en tillkallad Fredsdomare eller annan dertill berättigad person.

4) Skulle förmaningar vara fruktlösa, och den tillkallade befinnas skyldig, skall Kyrkorådet en sådan efter omständigheterna suspendera eller excommunicera, enligt Guds ords föreskrift. Excommunicerad person förlöre ock all rätt till delaktighet uti församlingens fasta och lösa egendom.

5) Är församlingsledamot obelåten med Kyrkorådets beslut, rörande honom sjelf, må han vädja till hela församlingen, så vida han för Kyrkorådet tillkännagifver sin afsigt inom en vecka efter det beslutet blef honom kunnigt, och bifogar skäl och grund för sitt vädjande. Hela församlingens beslut i saken skall i alla händelser vara slutligt afgörande.

6 §. Kyrkorådet skall ock till åtnjutande af alla församlingens förmåner återupptaga alla sådana excommunicerade personer, som ådagalägga sann bot och bättring. (2 Cor. 2: 5—11).

7 §. Finner Kyrkorådet nödigt, må det hålla sina öfverläggningar inom slutna dörrar, och vid rådgöring om utslag skola alltid parterna afträda.

8 §. Hvarje Kyrkorådets beslut rörande medlemmars excommunication och återupptagande skall, så snart ske kan, från predikstolen offentligen förkunnas.

9 §. Församlingens pastor ege rätt att tills vidare (ad interim) förneka sådana personer Herrens Hel. Nattvard, hvilkas lefverne är evangelium ovärdigt. Den häröfver missnöjde hänvände sig till Kyrkorådet.

ARTIKELN VI.

OM FÖRSAMLINGSMEDLEMMAR.

1 §. *Medlemmars upptagande.*

1) Barn och odöpta äldre personer upptagas genom dopet enligt formulärer brukliga i den renläriga Lutherska kyrkan. Före sin första nattvardsgång skall ungdomen af Läraren flitigt undervisas i Christendomens hufvudstycken, hvarvid Luthers Lilla Cateches (i Norska församlingar derjemte Pontoppidans "Sandhed till Gudfrygtighed") lägges till grund och sedan ordentligen confirmeras.

Äldre personer åter böra före deras dop likaledes undervisas, och ej blott den inhämtade kunskapen, utan äfven deras christliga sinne noga prövas, men för dem blir dopet tillika Confirmationen.

2) När deremot någon, som redan blifvit ordentligen döpt och confirmerad, vill ansluta sig som medlem till denna församling, så har han att anmäla sig hos församlingens Pastor, som dels genom enskildt samtal, dels genom rådgöring med kyrkorådet bör göra sig noga underrättad om hans Christeliga sinne och vandel, ty allra minst bör någon som är känd för en ochristlig och lastfull vandel till medlem af församlingen upptagas. Bifaller Kyrkorådet hans upptagande, sker detta vid vanlig Gudstjänst, eller helst vid förberedelse-Gudstjänsten till den Hel. Nattvardens begående, enligt föreskrifvet formulär.

Sammalunda förhåles med deras upptagande, som förut tillhört andra Christna kyrkosamfund. För dem blir upptagandet tillika Confirmationen.

De åter, som komma attesterade från andra församlingar i förbindelse med vår Synod, blifva medlemmar af denna församling efter att hafva hos dess Pastor begärt inträde samt aflemnat sina betyg. Läraren meddelar då kyrkorådet deras önskan, och finnas ej hinder för deras upptagande och de förklara sig villige att efterleva Församlingens Constitution, så anses de i allo såsom församlingens medlemmar, hvilket för församlingen kungöres.

2 §. *Medlemmars pligter äro*

1) Att föra ett Christligt lefverne och vandra med hvarandra inbördes i kärlek, ödmjukhet, och frid, vinnläggande sig om att med förmaning, tröst och uppmuntran uppbygga hvarandra på vår allra heligaste tro; att befrämja församlingens endragt och väl; flitigt och under bön läsa och ransaka Guds Ord, helga hvilodagen, flitigt besöka församlingens offentliga Gudtjänster och andakts-stunder, med vördsamt bruk af de Hel. Sakramenterna, Dopet och Herrens Nattvard; att öfva enskildt huslig och gemensam andakt och bön, allt till den ändan att de sjelfva må tillvexa i nåd och helgelse, samt Guds rike förkofras och hans Hel. namn förherrligas.

2) Hvarje medlem är skyldig att vid påfordran infinna sig inför kyrkorådet, och att underkasta sig församlingens ordning och disciplin.

3) Det är medlemmarnes, men i synnerhet alla föräldrars, pligt att draga försorg om det uppväxande släktets Christeliga undervisning och uppfostran.

4) Vidare är det hvarje medlems pligt att efter förmåga bidraga till Kyrkans och Lärarens underhåll samt andra för Guds församling nödiga utgifter.

3 §. Vid uraktlåtenhet af ofvan anförda pligter, skall kyrkorådet icke försumma att i tid meddela tillbörliga varningar och förmaningar. Särskildt stadgas, att om någon, efter föregående varning, uppsåtligen i 3 månaders tid uteblifver från församlingens allmänna Gudstjänst, eller ock försummar sina barus Christeliga uppfostran, skall en sådan icke tillåtas att såsom medlem kvarstå, utan hans namn utstrykas, och församlingen derom underrättas. Sålunda utstruken person förlöre ock all rätt till delaktighet uti församlingens fasta och lösa egendom.

ARTIKELN VII.

OM SOCKENSTÄMMOR.

1 §. Sockenstämma utlyses af Pastor, då han pröfvar det nödigt eller der-till uppfordras af minst 5 röstegande medlemmar af församlingen. Är församlingen vacant, kallas sockenstämma af Kyrkorådet; och pålysningen skall, då lag eller allmänt bruk så fordrar, ske 10 dagar förut samt angiäva ämnena för öfverläggning och beslut.

2 §. En årlig sockenstämma skall hållas den —, då det slutade årets räkenskaper skola för församlingen framläggas, Revisorer till deras granskning, samt Trustees och Deacons, jemte sockenstämmo-sekreterare utväljas.

3 §. Pastor är ex. officio Ordförande, och i hans frånvaro den, som församlingen för tillfället utväljer.

4 §. Röstegande vid Sockenstämmor och Val i denna församling äro alla manspersoner, som stå i full förening med densamma såsom communicanter, underkasta sig disciplinen, bidraga efter förmåga till församlingens utgifter, och icke äro under tilltal för förakt för och öfverträdelse af denna Constitution.

5 §. Enkel majoritet är afgörande vid alla omröstningar, då ej annorlunda är stadgadt. Ordförandens röst är afgörande, då vid omröstningar röster-na stanna lika mot lika.

6 §. Sockenstämmans beslut är gällande från den stund detsamma blifvit justeradt.

7 §. Sockenstämmans och Kyrkorådets förhandlingar begynnas och avslutas med bön.

ARTIKELN VIII.

OM VAL.

1 §. Alla val af församlingens embetsmän skola, så vida möjligt är, företagas vid den årliga sockenstämman.

2 §. Vid inträffande Pastors ledighet skall Församlingen, der görligt är, kalla en eller flere renlärige Lutherske profpredikanter att på utsatte dagar aflägga predikoprof. Derpå utlyser Kyrkorådet två på hvarandra följande Söndagar allmän sockenstämma att på utsatt tid hållas för val af pastor. Dervid afgifver hvarje röstberättigad församlingsmedlem, på upprop af Ordföranden, sin röst på den prestman, han åstundar, antingen muntligen eller med underkrifven och bevitnad valsedel. Den prestman, som erhåller två tredjedelar af alla afgifna röster är vald. Församlingen skall ock vid samma tillfälle bestämma Pastors årliga lön och andra förmåner. Intyg om valets gång, undertecknad af Ordföranden och Sekreteraren, öfverlemnas åt Kyr-

korådet som på grund deraf skall utfärda och afsända kallelsen till den valde. Deremot, så länge det är nödigt att kalla församlingslärare från Fäderneslandet, bör församlingen derom först rådgöra med konferensen.

3 §. Der görligt är, installeras den tillträdande Pastorn högtidligen i sitt embete af Synodens President med biträde af några närmast boende pastorer. Vid installationen skall Pastor högtidligen inför församlingen förpligta sig till att offentlig och enskildt lära i öfverensstämmelse med församlingens trosbekännelse.

ARTIKELN IX.

OM EGENDOMSRÄTT.

I händelse af församlingens söndring, det Gud dock nådeligen afvände, skall församlingens fasta och lösa egendom evärdeligen tillhöra dem, som vidblifva denna Constitution.

ARTIKELN X.

SLUTARTIKEL.

1 §. Uttryckligen bestämmes, att Artiklarna I, II, IX, X, samt 1:sta och 2:dra §§ af Artikeln III af denna Constitution få aldrig förändras.

2 §. Förändringar i och tillägg till öfriga delar af denna Constitution skola föreslås och uppläsas inför Församlingen vid ett årsmöte, men få ej antagas förr än vid följande årsmöte och då endast genom en majoritet af två tredjedelar af de afgifna rösterna.

Vår Herras Jesu Christi nåd och frid vare med och öfver denna församling nu och i allan tid. Amen.

Att förestående artiklar på allmän och i rätt ordning sammankallad sockenstämma äro denna dag antagne såsom denna församlings Constitution, bekräftas genom våra egenhändiga underskrifter och Sigill.

— den — A. D. —.

På församlingens vägnar

A. B.
Ordf.

B. C.
Skr.

Protokoll hållet vid den förenade Chicago och Mississippi Conferensens af Ev. Luth. Kyrkan sammanträde i Rockford den 28, 29 September 1857.

Medlemmarne af den förenade konferensen sammanträdde i Svenska Lutherska Kyrkan kl. 3½ e. m.

1:sta Sessionen.

Sammanträdet öppnades med Bibelläsning och bön af Br. T. N. Hasselquist. Följande medlemmar antecknades såsom närvarande vid detta möte:

FÖRSAMLINGSOMBUD:

Rev. L. P. Esbjörn.

“ T. N. Hasselquist.

“ P. Andersen.

“ Eland Carlsson.

“ Jonas Swensson.

“ O. C. T. Andrén.

“ E. Norelius.

“ A. Andrén.

Pet. Brandt fr. Galesburg.

B. Olson fr. Chicago.

M. Munter fr. Chicago.

Jon Anderson fr. Andover, ankom d. 29.

P. Beckman fr. Stockholm.

Isac Lindgren fr. Rockford.

Till Ordförande valdes L. P. Esbjörn och till Secreterare J. Swensson.

För att genomgå protocollet af förenade Conferensens sista möte tillsattes en Committé af Br. P. Andersen och E. Norelius.

Br. O. C. T. Andrén anmälde att han nu fullgjort det honom gifna uppdraget att i protocolsboken införa de honom tillhandakomna protocoller af förr hållna conferensmöten, hvarpå Conferensen beslutade att den hembär honom sin tacksägelse för hans arbete och besvär dermed.

På framställning af Br. Erl. Carlsson beslöts, att de ännu icke insända collectmedlen till Församlings-constitutionens tryckning och alla medel som upptagas för Conferensens räkning skola insändas till dess skattnästare, hvilken det åligger att årligen vid det möte, som hålles före Synodens sammanträde, därför göra redovisning.

Committeen, som skulle granska sista mötes protocoLL, ingaf sin berättelse, som gjorde Conferensen uppmärksam på följande punkter:

1:o) Hvad berättelse de, som vid sista möte fått uppdrag att göra missionsresor till våra spridda svenske och norske bröder, hade för Conferensen att ingifva.

2:o) Huru det vid sista möte beslutade förslaget om församlingarnes tillfrågande huruvida de ville med \$25 årligen från hvarje församling bidraga till professors aflönande tills en tillräcklig fond hunne samlas, blifvit emottaget.

3:o) Om Församlings-konstitutionens översättning på Norska språket.

4:o) Om val af Skandinavisk professor.

Committeens berättelse antogs och företogs till genomgående.

De Bröder, som sedan sista möte gjort missionsresor, afgåfvo nu inför Conferensen muntlig berättelse om dessa resor. Br. P. Andersen, T. N. Hasselquist och E. Norelius hade hvardera besökt åtskilliga platser i Minnesota, Br. Erl. Carlsson norra delen af Indiana och Fulton. Deras berättelse visade att säden är mycken och arbetarena äro få. På många ställen funnos landsmän till icke så ringa antal; på flera ställen hade församlingar börjat att bildas; men lärare saknades. Detta trängande behof af trogna arbetare i Ordet kändes af Conferensen så mycket sorgligare som den nu icke såg någon utväg att snart få det afhjelpat, då det tillika af Br. Carlsson anmälades att af de enligt sista mötes beslut från Fäderneslandet kallade blott en gifvit svar och detta nekande.

Öfverläggningen leddes härigenom på frågan om sådana församlingar, som för det närvarande saknade lärare, hvarvid uppgåfvos:

Baileytown och La Porte såsom behöfvande en lärare;

Attica och kringliggande ställen, en;

Andover, en;

Fulton, en;

New Sweden och Burlington, en;

St. Peter och Torkels Lake*), en;

Carver, en;

St. Paul och Stillwater, en;

förutom flere norska församlingar, som begärt prest i förbindelse med vår synod.

Alldenstund landsmännen i Carver äro så många och behofvet af lärare der särdeles trängande, så beslutades, att Ordföranden och Secreteraren skulle gifva Colportören Peter Carlson en recommendation att, som han vistades i

*) Torkels Lake, samma som Scandian Grove.

Minnesota, göra Carver till sin hufvudstation för att der genom Guds Ord söka verka till landsmännens uppbyggelse till dess lärare kan erhållas.

För att ännu försöka erhålla någon lärare från fäderneslandet tillsattes en Committé af E. Carlsson, A. Andreen och P. Beckman, för att göra förslag till kallelse till lärare i Sverige.

Sammanträdet afslutades med bön af E. Carlsson för att fortsätta efter Gudstjenstens slut.

2dra Sessionen.

Conferensen sammanträdde efter aftongudstjenstens slut.

En Committé af T. N. Hasselquist, O. C. T. Andrén och Isac Lindgren tillsattes, för att uppsätta en anhållan till fosterländska stiftelsen i Sverige, att den måtte söka att sända oss några skickliga lärare.

Då den stora bristen på lärare redan nu och ännu mer för framtiden icke kan afhjelpas genom lärares kallande från Fäderneslandet, så fördes nu Conferensens tankar så mycket allvarligare på frågan om det Skandinaviska professoratet. Tio församlingar anmälde hafva blifvit tillfrågade, hvilka hade lofvat att hvar och en bidra med minst \$25 årligen till professors aflöning, till dess tillräcklig fond kan samlas.

Sammanträdet afslutades med bön af O. C. T. Andrén, för att ånyo börja i morgon kl. 9 f. m.

3dje Sessionen.

Conferensen sammanträdde omedelbart efter morgon-Gudstjenstens slut.

Gårdagens protocoll upplästes, rättades och erkändes.

I afseende på frågan om församlings-constitutionernas*) översättning på Norska språket befanns att detta blifvit fullgjordt af dem som dertill fått uppdrag hvarjemte det inberättades att nämnde Constitutioner*) blifvit oförändradt antagna af Norska församlingen i Chicago, och af Svenska församlingarne i Galesburg, Knoxville, Wataga och Red Wing. Af Svenska församlingen i Princeton hade de (den) blifvit antagna (antagen) med några förändringar. På andra ställen hade Constitutionerna (Constitutionen) ännu ej hunnit tillräckligt spridas, så att frågan kunnat afgöras; men Conferensen uttryckte den önskan och hopp att Constitutionerna (Constitutionen) må så fort ske kan blifva antagna (antagen).

Hvad det Skandinaviska Professoratet angår, beslutades att, då godt hopp är förhanden att förskaffa professorslön, Conferensen vid detta möte uppgör förslag till Professors utnämnamde vid nästkommande Synodalmöte i Cedarville.

Djupt kännande vigten af detta steg förenade sig Conferensens medlemmar bön till Kyrkans hufvud, att han ville styra detta val efter sin vilja till sin församlings välfärd. Derefter afgjordes saken genom omröstning, hvarvid alla röster, utom två, föllo på Br. L. P. Esbjörn. Conferensen beslutade derpå, att vid Synodens nästa möte för Synoden nämna Br. L. P. Esbjörn såsom den hvilken Conferensen önskade må blifva till Skandinavisk professor utvald.

På derom väckt fråga beslutades att till Synoden hemställa begäran, att ett formulär till betyg för flyttande personer måtte blifva uppgjordt och antaget.

Då några personer företagit sig att under namn af Lutherska prester resa omkring ibland vårt folk, utan att vara i förbindelse med den Lutherska kyrkan här i landet eller ens kunna visa att de någonsin fått predikoembetet åtsig

*) Fel. I stället för Constitutionens och Constitution. Man hade ju icke mer än ett förslag.

uppdraget, får Conferensen härmed allvarligen varna våra landsmän för dylika, andliga äfventyrare och bör ingen betjena sig af okända personer till några kyrkliga förrättningar, så framt de icke kunna förete bevis från Conferensen eller Synoden.

Då tiden för detta Conferensmöte är så trångt begränsad, beslutades, att de tillsatta Committeerna hafva att inlemnna sina rapporter under synodalmötet i Cedarville till Conferensens Ordförande och Secreterare, hvilka hafva att öfversända de uppsatta skrivelserna till vederbörande i Sverige.

Conferensen upphäldes för att den 8:de nästkommande Januari sammanträda i Svenska Lutherska Kyrkan i Chicago.

Mötet afslutades med bön af Br. Norelius.

JON SWENSSON

Secreterare.

Tillägg bestående af de tillsatta Committeernas uppsatta skrivelser, hvilka till Conferensens Ordförande och Secreterare inlemnades i Cedarville.

1:o Skrifvelse till Doct. P. Fjellstedt af Committeen Erland Carlsson, A. Andreen och P. Beckman.

Högrördige Theol. Dr. Herr P. Fjellstedt.

Nåd och frid!

Fastän vår Conferens och våra Församlingar ofta besväradt Hr. Dr. med många uppdrag för vår kyrkas bästa, måste vi åter, dertill tvingade af det tryckande behovet af församlingslärare, falla till besvär, förvissade att Hr. Dr. gerna vill tjena sina här i förskingringen andligen nödställda landsmän och trosbröder, hvilka med sitt förtroende vända sig till honom.

Vid ett i Rockford, Illinois, den 28 och 29 Sept. hållet Conferensmöte företogs frågan om huru många ställen här i den aflägsna vestern finnas, der behovet af själasörjare är stort och tryckande, och befanns att, om detta behof skulle någorlunda tillfredställas, vore minst tio prestmän för närvarande af nöden förutan här redan befintliga.

Detta stora behof och de senast gjorda sorgliga erfarenheter af svårigheten att erhålla någon medarbetare i den myckna säden, hafva gjort det mest nedslående intryck både på lärare och folk, och hvad skola vi göra? Skall fältet lemnas öde? Det får, det kan icke ske. Vi hoppas att Herren ville höra våra böner, se till vår nöd och sända oss hjälp. Och derföre sända vi åter igen det Macedoniska ropet öfver andra sidan hafvet till vår moderkyrka och dess trogne tjenare: Kom hit öfver och hjälp oss! Och i denna vår angelägenhet vända vi oss till vår dyre Dr. Fjellstedt anhållande, att Hr. Dr. ville blifva ett medel i Herrns hand till att om möjligt sända oss flere arbetare, varesig redan ordinerade eller beredda och skickliga att emottaga det heliga predikoembetet. Vi behöfva män med Christligt sinne, antaglig underbyggnad, fasta i bekännelsen samt utrustade med natur- och nådegåfvor att förvalta församlingens embete. Hr. Dr. varder härmedelst befullmäktigad, att å Conferensens och församlingarnes vägnar kalla sex män af ofvannämnda beskaffenhet för att komma hit öfver och arbeta i Herrans vingård.

Mätte Kyrkans Öfverhufvud genom sin Anda leda Hr. Dr:ns val, beveka sina tjenares hjertan att komma och draga evangelii not på denna sidan hafvet och sålunda på denna väg bereda oss någon hjälp i våra tryckande behof. Vi anhålla tillika, att så snart utsikt visar sig att vår begäran kan blifva i allo eller till en del uppfylld, svar må blifva sändt till oss till vår uppmuntran och tröst i vår smärtsamma väntan.

Till slut bedja vi, att Herren Gud i dessa söndringens och förbistringens tider rikligen måtte utgjuta sin Anda öfver sin Kyrka och leda henne den rätta vägen förbi alla förvillelser, att vi må behålla rent ord och rena sakramenter intill vår sista stund och så länge vi här äro tillväxa i tro, kärlek och hopp.

2:o) Skrifvelse till Fosterländska Stiftelsen i Sverige af Committeen T. N. Hasselquist, O. C. T. Andrén och Isaac Lindgren*).

Till Fosterländska Föreningens Styrelse i Stockholm.

Käre Bröder i Herranom Jesu!

Guds lifgifvande, saliggörande och öfversvinneliga nåd hvile öfver Eder, Eder Förening och verksamhet i och genom Jesum Christum vår Herra!

Tillfölje af den närmare kunskap vi erhållit om Fosterländska Stiftelsen, dess ändamål och verksamhet, hafva vi känt en önskan och behof att träda i gemenskap med densamma. Vår kärlek till den bekänneelse, som föreningen håller och försvarar, så väl som till den dyra svenska Församlingen, som är byggd och bör byggas på den, har framkallat denna önskan, om ock vårt behof af Föreningens hjälp och medverkan på vårt arbetsfält härute är det egentliga föremålet för denna vår skrifvelse. Vi kunna väl förstå att Föreningens eget fält, Fosterlandet, är stort nog och erfordrar mer än de krafter Föreningen har att använda, synnerligen under det motstånd, som Föreningen utan tvifvel får röna från många håll. Men icke heller vårt arbetsfält är litet; det utsträcker sig öfver en stor del af de Förenta Staterna. Men vi böra här i synnerhet nämna, att ehuru de flesta af oss hafva flera församlingar och predikoställen, några fem eller sex, vi likväl vid det möte vi nu hålla, funnit tio platser obesatta med lärare. Dessa platser äro dock blott de viktigaste, liggande mera för sig sjelfva än andra och derföre omöjliga för oss att besöka mer än kanske en gång om året. De utgöras till en del af stora nybyggen, några af dem innefattande ett antal af fem och sex hundra själar. De hafva alla begär med mycken åstundan själavård och äfven visat sin åtrå dermed att somliga af dem utan någon påstötning utifrån och utan hjälp begynt större eller mindre kyrkobyggnader. Det gör oss hjertligen ondt att ej kunna förse dessa dyrköpta och efter bröd hungrande själar med skaffare till Guds hemligheter. Under den långa väntningstiden stå de i fara att förlora den kärleken till Guds hus och villigheten att höra Guds ord, som svenskarne i allmänhet medtagit från moderlandet, hvarigenom en dörr vore stängd till deras hjertan. Vi hafva genom den af oss högt älskade Dr. Fjellstedt sändt den ena gången efter den andra kallelser till sådana personer inom Fäderneslandet, om hvilka vi icke blott hyst det hoppet att de skulle låta landsmännens nöd gå sig till hjertat och deraf låtit sig beveka att komma hitöfver och hjälpa oss i den myckna säden, utan äfven varit af den sinnesbeskaffenhet att Herren ville gå med dem och välsigna deras arbeten till sin ära. Men för det mesta hafva vi fått nej på våra enträgna böner. Skola vi uppgifva allt hopp och låta händerna falla? Nej, icke så länge Herren lefver! Vi vilja fortfarande lyda vår Frälsares ord i Matth. 9: 37, 38 och derjemte denna gång klappa på eder dörr, käre Bröder, i det hopp att I ej vänden oss ryggen och tillsluten edert hjerta för oss. Vi förmoda att Dr. Fjellstedt är en ibland Eder och genom honom kunna våra behof bliwa mera bekanta än genom en fullständig redogörelse här. Vi hysa det hoppet att I viljen och genom Guds nåd äfven kunnen bistå oss, tillfölje af Eder bekantskap med församlingslärare i Sverige, och äfven i anledning af den

*) Denna skrifvelse är inskrifven i protokolls-boken med Erland Carlssons egen hand. Troligen skedde detta under synodalmötet i Cedarville.—E. N.

skola vi med glädje förnummit, blifvit upprättad af Eder i Stockholm. De egenskaper som behöfvas af dem, som här skola kunna vara "till gagnar" äro i synnerhet: innerlig och ödmjuk tro på Jesum, bepröfvad fasthet i bekännelsen och så vidt möjligt är ordination eller ock egandet af de kunskaper som vanligen erfordras till erhållandet af ordination, ehuru vi skola med glädje äfven emottaga sådana Bröder som vill sakna en del af nämnda kunskapsmätt, men ega de förstnämnda gåfvorna.

Om I, käre Bröder, kunnen göra någonting för vår Kyrka i detta fjerran land, önska vi att det måtte ske i samråd med Hr. Dr. Fjellstedt, till hvilken skrifvelse i detta ämne äfven gått.

Det skulle innerligen glädja och uppmuntra oss att från Eder få emottaga ett hugnande svar, hvarom vi ock ödmjukligen anhålla, på samma gång som vi begära att vara i Edra förböner inneslutna. Eder sak, vi kunna derom försäkra, är icke förgäten på denna sidan hafvet.

ANM. Från konferensmötet i Rockford reste dess medlemmar omedelbart till synodens möte i Cedarville, Stephenson co., Ill.—E. N.

Protokoll hållet vid Chicago och Mississippi Conferensens sammanträde i Chicago, Ills., den 7—9 Januari 1858.

Chicago och Mississippi Conferensen samlades till ett förenadt möte i den Svenska Luth. kyrkan i Chicago Thorsdagsafton den 7 sisl. Januari och börjades detsamma med högtidlig gudstjänst, hvarvid Pastor P. Andersen predikade.

Den 8 Januari begynte Conferensen sina förhandlingar. Mötet öppnades med sång, bön och bibelläsning af Pastor Hasselquist.

Följande medlemmar voro närvarande:

Pastor T. N. Hasselquist, Galesburg, Ill.

" P. Andersen, Chicago. Del. Sjur Knudsen.

" E. Carlson. Del. M. Munter.

" O. Andrewsén, Ogden, Wis.

" O. J. Hatlestad, Leland, Ill.

" O. C. T. Andren, Moline, Ill.

" A. Andren, Rockford, Ill.

Del. M. Esping, Geneva.

Del. Peter Larson, Andover.

Pastor Hasselquist valdes till Ordförande och Pastor O. J. Hatlestad till Secreterare.

Föregående mötes förhandlingar blefvo upplästa. Under uppläsningen anmärktes, att hvad der omtalas angående insamling af bidrag till betäckande af omkostnaderna för församlings-constitutionens tryckning, gäller allena Svenskarne.

Med anledning af Conferensens beslut att uppmana kolpotören Peter Carlson att besöka Carver i Minnesota, har den glädjande underrättelsen kommit oss tillhanda, att Br. Carlson följt Conferensens råd, besökte Carver och funnit der en öppen dörr för Guds ords predikan, hvilket fröjdar oss alla att höra.

Deremot var ej ännu svar ankommit på de tvenne skrivelser, som tillfölje af sist hållna Conferensbeslut, afsändes till Dr. Fjellstedt och till Fosterländska

Stiftelsen i Stockholm i Sverige, men Conferensen motser dock med längtan goda svar på nämnda skrivelser.

Från församlingen i Andover inberättades genom dess delegat att nämnda församling hade beslutat att, i likhet med andra församlingar, erlägga \$25 årligen till den Scandinaviska professors lönen.

Liknande underrättelser mottogos äfven från församlingarne på Jeffersons Prairie, Wis., och Leland, Ill.

Beslutadt: att en Committee af två medlemmar nedsättes, hvilken har att insända både till engelska och tyska kyrkliga tidningar här i landet en allvarlig varning för en Svensk, hvars rätta namn är Holmgren, ehuru han gifver sig olika, falska namn, hvilken, efter att vara temligen väl känd som en bedragare bland sina landsmän, företagit sig att besöka engelska och tyska församlingar och bland dessa — genom falska uppgifter och bedrägerier — åstadkomma mycket ondt.

I anledning af föregående resolution blefvo Pastorerna P. Andersen och E. Carlsson utsedde till Committee, i ändamål att utföra nämnda varning.

Ett bref från den svenska församlingen vid Chisago Lake i Minnesota, som var insändt till Conferensen, öfverlemnades till Pastorerna T. N. Hasselquist och E. Carlsson, som skulle genomgå nämnda bref och inberätta till Conferensen.

Dagens möte slutades med bön af O. Andrewson.

Conferensen sammanträdde åter Lördagsmorgon kl. 9 och begyntes med bön, sång och bibelläsning af Br. O. C. T. Andrén.

Derpå upplästes föregående dags protocoll. Committee, som skulle genomgå brefvet från församlingen vid Chisago Lake, inberättade som följer:

Brefvet innehåller: att församlingen är vacant, att den på allmän stämma på förslag till kallelse af prest fr. Sverige har uppsatt S. M. Adj. J. Fr. Hörberg, Johan Magni från Wexjö stift och A. Heimer i Ronneby af Lunds stift, samt att församlingen förbinder sig att betala till Pastors aflöning årligen \$500, fri bostad och andra inkomster.

På grund af församlingens stora behof af Pastor, som ock på grund af den kännedom Committee har om nämnde prester föreslås att kallelse på vanligt sätt af Conferensen vid detta möte utfärdas.

Med vördnad framstält

T. N. HASSELQUIST,
E. CARLSSON.

Rapporten antogs enhälligt.

Förslag till kallelsebref till prester från Sverige upplästes och antogs.

Genom delegaten från Andovers församling erfor Conferensen med glädje att nämnda församling i en allvarlig och hjertelig skrifvelse uppmanat Pastor Pettersson i Sverige, att taga den till honom afsända kallelsen i förnyadt öfvervägande, förändra sitt nej och komma hitöfver.

I anledning deraf att flere af de till denna Conferens hörande prester äro frånvarande, och då så väl pligten mot dem som äro tillstädes som till kyrkan i det hela kräfver, att de skola vara närvarande, därför beslutadt: att vi af innerlig kärlek förmana alla våra embetsbröder, att bevista dessa möten och i den händelse detta skulle vara dem omöjligt, att de då låta höra från sig och inberätta till Conferensen orsaken till deras frånvaro samt allt som kan vara af allmänt intresse och betydelse för våra församlingars välfärd.

Det blef derpå beslutadt, att vår förenade Conferens samlas ånyo i Princeton, Ill., Fredagen före Synodens möte nästa höst.

Mississippi Conferensen sammanträder i New Sweden, Iowa, den 3 nästk. Juni.

På förslag af Pastor P. Andersen fattades följande beslut: "Då det otvifvelaktigt skulle vara till mycken välsignelse, om vår förenade Conferens årligen utfärdade en circularskrifvelse angående ämnen af allmänt intresse, därför beslutadt:

1) Att Conferensen härefter, så vidt görligt är, låter sådana skrifvelser utgå.

2) Att Conferensen härmed ålägger alla våra presterliga medlemmarsamt i kärlek anmodar lekmän i våra menigheter, som ega förmåga dertill, att utarbeta afhandlingar öfver praktiska ämnen, eller åtminstone väcka uppmärksamhet på ämnen och inlemna dem till Conferensen, som efter noggrann pröfning begagnar sig af dem efter godtfinnande.

Beslutadt, att Committeen, som fått i uppdrag att utarbeta en öfversättning af Dr. E. Pontoppidans Katekesförklaring på engelska, uppmanas på det allvarligaste och enträgnaste att så snart som möjligt söka få sitt arbete färdigt, alldenstund behovet af denna öfversättning gör sig allt mer och mer kännbar i våra församlingar.

Följande ämnen bestämdes till förehavande vid Chicago och Mississippi Conferensens nästa sammanträde. "Sabbatsbudet i det N. Testamentet"; och "Församlingens medverkan med dess lärare till församlingens gemensamma uppbyggelse och Christliga utveckling."

För Mississippi Conferensen: "Liknelsen om den förlorade sonen."

Mötet slutades med bön af Br. E. Carlsson.

Gudstjänst hölls hvarje afton under Conferensens samvaro, dels i norska och dels i svenska kyrkan och är det att hoppas att den vid dessa tillfällen utsädda säden skall bära rik frukt till Guds ära och församlingens uppbyggelse.

O. J. HATLESTADH

pr. t. Secreterare.

Protokoll hållet vid Mississippi Conferensens sammanträde i Galesburg den 21—24 April 1858.

Conferensens medlemmar samlades den 21 April kl. ½8 e. m. i Sv. Ev. Luth. kyrkan i Galesburg.

Mötet börjades med sång, bön och predikan af Pastor E. Carlsson.

Efter slutad gudstjänst bestämdes, att Conferensen skulle sammanträda i kyrkan påföljande dagen kl. 8 f. m.

Thorsdagen den 22 April. Sammanträdet öppnades med sång, bön och Bibelförklaring af Pastor A. Andreen.

Conferensens medlemmar:

Pastor L. P. Esbjörn fr. Princeton. Del. Andrew Larson (ej närv.).

" T. N. Hasselquist fr. Galesburg. Del. Jonas Peter Johnson.

" E. Carlson fr. Chicago. Del. Ola Person (ej närv.).

" O. C. T. Andrén fr. Moline.

" A. Andreen fr. Rockford.

Del. C. J. Brodin, Andover.

Del. Sv. Nilson, New Sweden, Iowa.

Ordföranden tillkännagaf, att han sammankallat Conferensens medlemmar:

1:o) Med anledning af Scandinaviska befolkningens i Carver, Minnesota, begäran om license åt Colportören Peter Carlson, samt

2:o) för att överlägga och besluta angående tryckeriet och tidningen.

Till Ordförande vid denna Conferens valdes Pastor E. Carlsson och till Secreterare O. C. T. Andren.

Protokollet hållet vid förenade Chicago och Mississippi Conferensens sammanträde i Chicago den 7—9 Januari detta år upplästes och beslutades:

1) Att de förenade Conferensernas protokoll införas i Mississippi Conferensens särskildta protokollsbok med undantag af sådana ämnen som tydligen rör Chicago Conferensen ensamt. *)

2) Att den översättning af den sammansatta Chicago och Mississippi Conferensens protokoll, som finnes intagna uti tidningen *Hemlandet* No. 4, 1858, förklaras vara sagde Conf. correcta protocoll, hvaruti dock Pastor E. Carlssons namn bör införas näst efter Pastor Hasselquists namn under rapporten rörande församlingen vid Chisago Lake, och att de trenne första afhandlingsämnena skola förekomma, icke vid Chicago — utan vid sammansatta Conferensens nästa sammankomst. **)

Angående Scandinaviska befolkningens i Carver, Minnesota, begäran om licence åt Colportören Peter Carlson,

Beslutadt: Att Ordföranden utväljer en Committee, som har att examinera Colportör Peter Carlson.

Ordföranden utsåg Pastorerna L. P. Esbjörn och O. C. T. Andrén.

På Conferensens begäran redogjorde Colportör P. Carlson för sin verksamhet ibland Scandinaverne i Carver sedan sistl. Jul, då han emottog förenade Chicago och Mississippi Conferensernas uppmaning att med Guds Ord betjena landsmännen i Carver.

Från Sv. Ev. Luth. Församlingen i New Sweden, Iowa, emottog Conferensen en skrifvelse, som överlemnades åt en Committee bestående af Pastorerna E. Carlsson, T. N. Hasselquist och Delegat Sven Nilsson.

Emedan svar icke ankommit på de skrivelser, hvilka sistl. höst afsändes till Dr. Fjellstedt och Fosterländska Stiftelsen och Conferensen befarar att skrivelserna ej nått deras bestämmelse, derför beslutadt: att Ordföranden och Secreteraren skola besörja om förnyade skrivelserns ofördröjligen afsändande.

Conferensen upplöstes för att åter sammanträda i morgon kl. 8 f. m. Bön af Br. Esbjörn.

2 Sessionen. Fredagen d. 23.

Bön, sång och Bibelläsning af Br. Esbjörn.

Protocollet för gårdagens session upplästes och erkändes. Conferensen beslöt att i protocollet intaga följande uppmaning till Sv. Ev. Luth. församlingarna:

”Då Conferensen erfarit att Chicago Conferensen vid dess sammankomst förliden vecka uti Leland låtit utgå en uppmaning till de Norske Luth. Församlingarne att med det första insända de utlofvade bidragen af \$25 till det Scandinaviska Professoratet; så instämmer ock denna Conferens uti samma beslut och uppmanar härmed allvarligen och käriligen alla Svenska försam-

*) Sådana ämnen angingo de norska församlingarna. Det kan vara möjligt, att de protokollerades särskildt, eller att Chicago-konferensen hade en egen protokollsbok; men jag har aldrig sett den.

**) Detta beslut syftar på föregående protokoll öfver mötets förhandlingar i Chicago jan. 7—9 1858. Såsom det fördes på norska, översattes det på svenska, men af hvem, vet jag ej, troligen Hasselquist, och infördes i *Hemlandet*, No. 4, 1858. Det är denna översättning, som härmed justeras.

lingar, som redan utlofvat sagda bidrag, att desamma ofördröjligen till Academiens Skattnästare Mr. Wm. S. Conkling i Springfield, Ill., insända, så ock de församlingar, som ännu icke gifvit något sådant löfte, att äfven utfästa sig till detsamma och likaledes första årets bidrag med det snaraste insända, på det den utnämnde Professorn, derest dessa bidrag till den 1:sta Augusti innevarande år insamlas och afsändas, må kunna till nästa hösttermin sin verksamhet vid läroverket begynna.

Committeen som emottagit församlingens i New Sweden skrifvelse inlemnade sin rapport.

“Committeen, till hvilken skrifvelsen från församlingen i New Sweden öfverlemnades, får inberätta att bemälte skrifvelse innehåller en begäran om Conferensens bistånd i och för anskaffande af lärare för församlingen. En contant lön af minst \$200 utfästes jemte fri bostad och vedbrand utom extra inkomster. Då äfven andra platser finnas i närheten att betjena, från hvilka också bidrag till Pastors aflöning säkert skola erhållas, och således utsigt för Pastors ordentliga underhåll förefinnes, så föreslår Committeen att kallelse på vanligt sätt afsändes till S. M. Adj. Eklund fr. Bleking, om hvilken man genom bref från fäderneslandet har fått den underrättelsen, att han skall vara villig en sådan kallelse emottaga.

Med vördnad

E. CARLSSON,
T. N. HASSELQUIST,
SWEN NILSSON.

Rapporten blef emottagen och dess förslag antogs som Conferensens beslut.

Då det emellertid torde dröja åtminstone några månader innan lärare från Sverige kan erhållas, så uppmanar Conferensen Pastor Hasselquist att vid tillfälle besöka denna församling, men då detta endast sällan kan ske vill Conferensen ställa samma uppmaning till John Johnson och Håkan Olson i Galesburg*), hvilka båda bröder genom deras besök med Guds hjälp äfven kunna blifva församlingen till uppbyggelse, och att församlingen deremellan måtte uppbygga sig med godkända böcker, skrifter och postillor af vår egen bekännelse.

En af orsakerna till Conferensens sammankallande var frågan rörande vårt tryckeri och tidning. Emedan Pastor Hasselquist, tillfölje af sina många presterliga göromål åstundar blifva fri åtminstone från hufvudbestyret med tidningen, och som Conferensen önskar att så väl tidning som tryckeri måtte blifva ej blott af varaktighet för framtiden utan ännu mera omfattande och fruktbärande för vår kyrka och för vårt folk; derföre beslutadt:

Att bilda en ordentlig tryckförening under namn af The Swedish Lutheran Publication Society in the United States.

Följande punkter skola utgöra grunddrag till föreningens Constitution:

§ 1. Föreningens ändamål skall vara ej blott att fortsätta tidningen *Hemlandet* utan ock att utvidga tryckeriet samt tillhandahålla och sprida allmänt nyttiga och i synnerhet Christliga böcker förnämligast af Luthersk bekännelse.

§ 2. Föreningen skall grundas på actier (shares) hvardera å \$20 att betalas med $\frac{1}{4}$ årligen, räknadt från den tid Bolaget träder i verksamhet, hvilket sker när \$3,000 äro tecknade.

*) John Johnson och Håkan Olson, sedermera präster inom Augustanasynoden, höllo vid den tid på att emottaga privat undervisning af pastor Hasselquist.—E. N.

§ 3. För den genom actier tecknade summan anskaffas fast egendom, lott med hus, att begagnas för föreningens räkning, och skall denna egendom hållas af de i nästa § nämnda Trustees såsom säkerhet, intill dess actieegarne erhållit sina utlagda penningar, jemte ränta efter tio procent, hvarefter Conferensens Trusteer ensamt öfvertaga egendomen.

§ 4. Conferensen utnämner årligen 4 trusteer, hälften prester och hälften ekmän, hvilka skola hafva beslutande rätt i alla religiösa och litterära frågor, t. ex. rätt att till och afsätta tidningens utgifvare och bestämma hvilka böcker skola tryckas och spridas. De skola ock tillsammans med 4 af actieegarne valda Trusteer besluta om alla ekonomiska angelägenheter, såsom bestämmande af redaktörens lön, inköp af egendom, utgifter för egendomens och tryckeriets underhåll, böckers tryckande, väljande af öfriga embetsmän, ombesörjande af räkenskapernas förande, behållningens utdelande bland actieegarne. Dock skola de för alla sina åtgärder vara Conferensen och actieegarne räkenskap skyldige.

§ 5. Emedan dessa paragrafer endast äro ett kort utkast, tillsättes en Committee af 3, som har att till nästa Conferensmöte uppdraga utförligare stadgar för föreningen och särskildt tillse att den må blifva inrättad i öfverensstämmelse med statens lagar. Denna Committee består af Pastor E. Carlsson, Pastor L. P. Esbjörn och målaremästaren Strömberg i Chicago.

§ 6. Actielistor skola vid innevarande möte uppsättas och öfverlemnas till Pastoreorna och öfriga som intressera sig för företaget. Listorna insändas till Pastor E. Carlsson före Juli månads utgång.

Sessionen upplöstes kl. $\frac{1}{2}$ 1. Conferensen sammanträder åter kl. $\frac{1}{2}$ 2. Bön af O. C. T. Andrén.

3 Sessionen.

Bön af Br. P. Carlsson.

Öfverläggningarne fortsattes öfver vid förra sessionen inlemnade förslag, hvilket antogs sådant det i protocollet finnes infördt. Sessionen upplöstes kl.

5. Conferensen sammanträder i morgon kl. 9 f. m. Bön af Br. Hasselquist.

4 Sessionen, Lördagen den 24 April.

Sång, bön och Bibelläsning af Pastor E. Carlsson.

Examinerings Committeeen inlemnade följande rapport:

Examinerings Committeeen har anställt examen med Colportoren P. Carlson och funnit honom besitta antaglig kunskap och insigt i Christendomsläran. Då Carlson dessutom eger goda prediko- och undervisningsgåfvor, samt christlig erfarenhet i förening med christligt sinne och vandel; så får Committeeen recommendera honom till erhållande af Conferensens förord till Norra Illinois Synodens President för undfående af interimslicense till predikoembetets förvaltning.

Med vördnad

L. P. ESBJÖRN,

O. C. T. ANDRÉN.

Rapporten blef antagen och beslöts att hos vår Synods President recommendera P. Carlson till erhållande af i rapporten nämnda license.

Tillfölje af särskild begäran förändras tiden för Conferensens sammanträde i New Sweden, Iowa, fr. d. 3 Juni till den 10 samma månad, då den möter i Sv. Ev. Luth. kyrkan kl. 3 e. m.

Conferensen upplöstes. Bön af Br. E. Carlsson.

Rik på vederqwickelse har denna nu tilländalupna tid för Conferensens samvaro varit. Vid Ordet och i Bröders gemenskap tillbringades de stunder,

som ej eignades åt arbetet och kroppens hvila. Ofta voro vi samlade i Herrens Helgedom. Der möttes vi vid dagens början, der skiljdes vi vid dagens slut. Stor var åhörarskaran om morgonen, större dock om aftnarne. Understundom var den rymliga kyrkan för liten. Det Ord, som nyttigt är till lärdom, till straff, till bättring, till tuktan i rättfärdighet utdelades der flitigt och rikligt. En sådde, en annan vattnade. Vid tvenne tillfällen förekommo utförliga samtal i viktiga stycken af den christliga läran. Med sanningens allvar och i broderlig kärlek afhandlades dessa stycken.

Mätte frukterna från dessa dagar blifva rikliga för både lärare och åhörare. Utan frukt skola, kunna de ej blifva. Es. 55. Ps. 84.

O. C. T. ANDRÉN
Secreterare.

Ett uteblifvet möte.

Det möte, som Mississippi-konferensen skulle hafva hållit i New Sweden, Iowa, i juni månad, blef alldeles om intet på grund af vägar och väderlek. I nr 14 af *Hemlandet* för den 22 juni 1858 lämnar Pastor Hasselquist följande upplysning om förhållandet:

“Den 10 Juni skulle Mississippi-konferensen sammanträdt i New Sweden, Iowa; men utgifvaren af *Hemlandet* var nu, som en gång förr, den ende som infann sig. Vägarnes såväl som vädrets beskaffenhet var dock sådan, att det svårligen lät sig göra att företaga resan.

Jernvägarne så väl på Illinois sidan som i Iowa voro i ett uselt skick. Omkring 6 mil af jernvägen denna sidan Mississippi stod alldeles under vatten och naturligtvis är hela banvallen förstörd, om ej till det mesta helt och hållet bortspolad. Man hade att gå på ångbåt ungefär 8 mil dels på floden, dels på de vidsträckta ängarne o. s. v.”

Protocoll hållet vid den förenade Chicago och Mississippi Conferensens möte i Princeton, Ill., den 10—14 September 1858.

Enligt kungörelse sammanträdde Chicago och Mississippi Conferensens ledamöter i Svenska Ev. Lutherska kyrkan i Princeton fredagsmorgonen den 10:de Sept. kl. 9 f. m.

Mötet börjades med en kort gudstjänst, hvarvid Pastor Erland Carlsson predikade öfver 2 Tim. 1.

Derpå kallade Ordföranden Conferensens ledamöter till ordning och namnlistan upplästes. Följande ledamöter befunnos vara närvarande:

PASTORER.
T. N. Hasselquist.
E. Carlsson.
L. P. Esbjörn.

DELEGATER.
P. Pilström.
John Pehrson.
Olof Carlson.

O. J. Hatlestad.
M. F. Håkanson.

J. Swensson.
O. C. T. Andrén.
P. A. Cederstam.

E. Norelius.

A. Andreen.

LICENTIATER.

P. Beckman.

P. Carlson.

Frånvarande voro:

Pastor P. Andersen.

“ O. Andrewson.

“ A. Scheie.

“ P. Asbjörnson.

“ L. Norem.

Licentiat O. Anfinson.

T. Halleqve.

N. M. Kihlberg.

O. Suneson.

Jonas Larson.

Val af nya embetsmän kom nu näst i ordning och blef Pastor O. C. T. Andrén vald till Ordförande och E. Norelius till Secreterare.

På derom gjordt förslag blef den sista förenade Conferensens i Chicago och Mississippi Conferensens i Galesburg protocoller uppläste för att utröna hvilka ämnen, förekommande i sagde protocoller, fordra detta mötes uppmärksamhet.

I förening härmed upplystes att den till den 13 Juni detta åri New Sweden, Iowa, utlyste Conferensen blef för vägarnes ofarbarhet icke hållen.*)

På förslag af Br. E. Carlsson blefvo de nu från Sverige nyligen ankomne Bröderna, J. P. Carlsson Borén och S. G. Larson för Conferensen presenterade och af densamma upptagne såsom rådgifvande medlemmar. Ordföranden helsade dem hjertligen välkomna till detta land att med de härvarande Bröderna dela deras viktiga arbete uti Herrens vingård.

De punkter, som vid uppläsningen af nämnde Protocoller syntes fordra mötets uppmärksamhet voro:

1:o) Församlingarnes åtgörande i afseende på Collectors upptagande för vår Professors lön för det första året.

Härvid upplystes att de utlofvade \$25 hafva blifvit uppburna uti följande Församlingar: Svenska församl. i Chicago, do. Geneva, Norska församl. i Chicago, Svenska församl. i Galesburg, do. Knoxville, do. Moline, do. Rockford, do. Andover, do. Sugar Grove, Pa.

Svenska församl. i Red Wing, Minnesota, har uppburit \$9 och lofvat så fort möjligt fylla hvad som fattas i summan.

De församlingar, som lofvat bidrag, men ännu icke uppburit penningarne voro: Norska församl. i Leland, do. Jefferson Prairie, Wis., do. Bostviks Valley, Wis.; Svenska församl. i Vasa, Minn.; do. Cannon Falls och Wastedo, Minn.; Norska församlingen i Decorah, Iowa. Dessa församlingar hafva ännu icke uppburit de utlofvade summorna för de svåra tidernas och andra hinders skull, men ämnna göra det så fort ske kan.

Dessutom har man en nästan säker förhoppning att erhålla bidrag af följande församlingar, fastän de icke formligen utlofvat det, neml. af Norska församlingarne i Milwaukee, Muskigo och Racine samt af Svenska församl. vid

*) Hvarifrån "den 13 juni" kom, kan jag ej förklara. Det hade varit fråga om först "den 3" och sedan "den 10 juni."

Chisago Lake, Minn.;
 Union settlementet, Carver, Minn.;
 St. Peter, Minn.;
 Princeton, Ill.;
 New Sweden, Iowa;
 Attica, Indiana;
 Bailytown, Indiana;

hvardera \$25. Man trodde ock att man skulle kunna samla \$25 på några smärre platser. Häraf synes att i de Svenska församlingarne redan \$209 äro samlade, och i de Norske \$25. Af de Svenske församlingarne kan också ytterligare förväntas \$291 och af de Norske \$175, utgörande således tillsammans en summa af \$700 till Professorns lön för det första året.

Såsom middagstimmen nu var inne uppskötos förhandlingarne till kl. 2 e. m.

Bön af Br. P. A. Cederstam.

2 Sessionen, kl. 2 e. m.

Förhandlingarne börjades åter med bön af Br. Beckman.

Frågan om Professoratets angelägenheter förekom återigen och fattades följande beslut i afseende på saken:

Såsom de Scandinaviska församlingarne oaktadt de svåra tiderna kunnat samla så stor summa, och såsom man har säkra förhoppningar att de kunna samla hela summan af \$700, derföre,

Beslutadt, att Conferensen önskar att den Scandinaviske Professorn så fort möjligt under instundande hösttermin begynner sin verksamhet vid Läroverket i Springfield.

2:o) *Vacanta församlingar.* Den andra punkten som förekom, rörde de vacanta församlingarne. Härvid meddelades af de särskildta Conferensledamöterna att vacanta församlingar funnos

a) i *Minnesota*. Minnesota har många platser der Svenskar och Norrmän äro bosatte, men hvad Svenskarne angår, äro många af deras settlementer så små att de icke sjelfva kunna underhålla lärare för närvarande. Den mest viktiga platsen i Minnesota och nära nog i hela America hvarest Lärare bland vårt folk behöfves, är Chisago Lake och St. Croix-dalen i allmänhet. Conferensen ansåg det vara af största vikt att landsmännen derstädes med allra första blifva försedda med lärare. Från Minnesota öfver gick man till

b) *Iowa*. Följande platser nämndes på hvilka landsmännen derstädes äro i behof af andlig vård, neml. ett settlement i Jefferson Co., ett do. i Boone Co. och på flera andra ställen i det inre af staten, samt vid McGregors och Lansing i norra delen. Det upplystes att dessa landsmän äro hårdt ansatte af sektmakare. New Sweden är dock det viktigaste settlementet i Iowa, och bör utan dröjsmål förses med lärare.

c) *Illinois*. Flera ställen uppräknades, hvar Svenskar äro bosatte och behöfva andlig vård, såsom Fulton, DeKalb, Oquaka, Monmouth, Altona, Henry m. fl. Landsmännen på dessa platser känna dock de andliga behoven mindre, emedan Bröderna i Illinois kunna tidt och ofta besöka dem. Det är ock att hoppas att blomstrande församlingar med tiden på flera af dessa ställen skola uppstå. Vigtigast af alla ställen i Illinois är Princeton, hvars Sv. Ev. Lutherska församling kommer snart att blifva vacant då Pastor Esbjörn flyttar till Springfield.

d) *Indiana*.*) I denna stat uppräknades Bailytown, Porter Co. der god utsigt till en stadigvarande församling förefinnes. Vidare i La Porte, der en kyrka redan är uppbyggd, samt Attica, der ett viktigt fält ligger öppet. Den Lutherska församlingen derstädes torde haiva omkring 200 personer. Omkring \$1,000 haiva blifvit för en kyrkobyggnad subscriberade och skall arbetet på densamma taga sin början i höst. Man stannade vid den öfvertygelsen, att arbete och bröd finnas tillräckligt för en prest i Indiana.

e) *Pennsylvania*. Då nu Br. Swenson flyttat från Sugar Grove så är församlingen derstädes numera vacant. Det upplystes att 28 familjer tillhöra församlingen i nämnda plats och i trakten deromkring flera andra strödda familjer. I Jamestown, N. Y., tillhöra omkring 30 familjer vår kyrka och äfven der i trakten finnas många strödda landsmän. Utsigterna på denna ort ansågs visserligen icke ljusa, dock var Conferensens ledamöter ense derom, att nöden kräfver deras uppmärksamhet och att något bör göras till dess afhjelpande.

Resultatet af detta stora fälts öfverskådande syntes blifva detta, att: Chisago Lake, New Sweden, Princeton, Attica och Sugar Grove äro för närvarande de mest behöfvande ställen och fordra Conferensens allvarliga uppmärksamhet.

Frågan: Huru skall nöden på dessa ställen afhjelpas? förekom i sin ordning. Från församlingen i New Sweden upplästes ett sockenstämmobeslut, innehållt af hvilket var en kallelse till lärare för en Broder i Galesburg, Håkan Olson, tillika med begäran till Conferensen att den ville förskaffa nämnde broder licence.

På derom gjordt förslag, emottogs den upplästa skrifvelsen och bordlades. Följande beslut blef derpå fattadt:

Beslutadt: att vidare öfverläggning om de vacanta församlingarnes förseende med Lärare, uppskjutes till nästa dag på eftermiddagen.

3:o) Har Committeen, som fick till uppdrag att ombesörja afsändandet af förnyade skrifvelser till Fosterlandsstiftelsen och Dr. Fjellstedt i afseende på att erhålla Lärare, fullgjordt sitt åliggande och har den fått något svar?

Till svar på denna fråga rapporterade Komiteens Ordförande Br. Erl. Carlsson att skrifvelserna hade blifvit afsända, men att intet svar erhållits utan blott ett enskildt bref från Fosterlandsstiftelsens sekreterare.

4:o) "The Swedish Lutheran Publication Society."

I afseende på detta ämne uppstod frågan, om den kommittee, som skulle uppdraga utförliga stadgar för föreningen fullgjort denna pligt?

Derpå svarades att särskilta hinder varit i vägen för kommitteen att göra det. Diskussionen afbröts med förslaget att uppskjuta förhandlingarne tills morgondagen kl. 9 f. m. Bön af Br. Hasselquist.

3:dje Sessionen den 11 Sept. kl. 9 f. m.

Mötet öppnades med sång, bibelläsning och bön af sekreteraren.

Protocollet upplästes och justerades. Derpå fortskred Conferensen till öfverläggning öfver de ämnen som redan förelågo Conferensen och förekom frågan:

5:o) Har kommitteen, som hade fått till uppdrag att öfversätta på

*) Så långt förde E. Norelius protokollet. Härifrån och till dess slut fördes det af pastor A. Andrén. Orsaken dertill var att den förre med några flere fingo uppdrag att resa till Andover och installera pastor Jonas Swensson i den Sv. Ev. Luth. församlingen derstädes.

Engelska språket Biskop Pontoppidans "Sandhed till Gudfrygtighed" fullgjort sitt åliggande?

Till svar på frågan upplyste en af kommittéens ledamöter att intet ännu kunnat göras i saken.

Såsom intet annat nu förelåg mötet inlemnade Conferensens Kassör, Br. O. C. T. Andrén sin redovisning för Conferensens räkenskaper. På förslag blef redovisningen emottagen och öfverlemnades till en kommitté bestående af Pastor E. Carlsson och Br. N. M. Kilberg. I sammanhang härmed fattades följande beslut:

Beslutadt: att Br. O. C. T. Andrén förblir kassör för nästa år.

Beslutadt: att redovisningen för räkenskaperna alltid skall tryckas tillsammans med Protocollen som offentliggöras i Conferensens tidning.

Frågan om "The Publication Society" blef nu åter upptagen, och följande inledning och beslut med afseende derpå framställdes och upptagne:

Såsom man nästan från alla håll, till och med från fäderneslandet försport ett glädjande intresse för den företagna inrättningen; men då få af dess vänner velat sätta i fråga aktieteckningen på de olika ställena i anseende till den svåra penningtiden, så att endast omkring 100 aktier blifvit tagne och omöjligheten för de flesta att under denna höst verkställa någon inbetalning af föreskrifne \$5.00, beslöts,

1:o) Att fortsätta aktieteckningen och att listorna före utgången af innevarande år insändas till Pastor E. Carlsson i Chicago.

2:o) Att då så säkra utsigter äro förhanden att sätta detta viktiga företag i verk, den kommitté, som fått uppdrag att utarbета förslag till fullständiga bolagsreglor, skall fortsätta sitt arbete och framlägga det för nästa Conferens.

I sammanhang härmed diskuterades på Br. Hasselquists begäran frågan om *Hemlandets* utgifvande och en bokhandels upprättande.

Broder Hatlestad, dennes delegat samt P. Carlson fingo nu tillåtelse att lemna mötet.

Diskussionen öfver ifrågavarande ämne fortsattes, men afbröts genom förslaget att uppskjuta förhandlingarne till e. m. kl. $\frac{1}{3}$.

Bön af Br. J. P. Carlson Borén.

4:de Sessionen kl. $\frac{1}{3}$ e. m.

Ordföranden kallade Conferensens ledamöter till ordning. Bön af Br. A. Andreen. Protocollat af f. m. förhandlingar upplästes, rättades och godkändes.

Ämnet om de vacanta församlingarnes ombesörjande med lärare förekom nu under öfverläggning.

"Beslutadt": Att skrifvelsen från församlingen i New Sweden, hvilken i går bordlades, nu tages i betraktande. Skrifvelsen blef änyo återuppläst.

Nu anlände Pastor A. A. Trimper från Mendota till Conferensen och blef på förslag anvisad plats såsom rådgifvande ledamot.

"Beslutadt": Att Conferensen uppmanar Broder H. Olson att antaga kallelse från New Sweden och att recommendera honom till synoden för examens undergående och license erhållande.

Tillfölje deraf att bestämdt svar icke från Sverige ankommit på kallelsen från församlingen vid Chisago Lake kunde Conferensen icke göra någonting särskilt för att afhjelpa församlingens behof af lärare; men då det likväl torde dröja något innan någon man kan erhållas, därför

"Beslutadt": Att till vår Synod recommendera Br. J. P. Carlson Borén,

som nyligen anländt hit från Sverige, för license erhållande samt tillstyrka honom att tillsammans med Bröderna från Minnesota, gå till Chisago Lake, för att om Församlingen derstädes så besltar, tills vidare stanna där såsom lärare.

I afseende på församlingen i Princeton blef frågan om dess behof af lärare uppskjuten till Måndagen.

Beträffande församlingarne i Indiana upplystes att de fortfarande stå under Pastorerna E. Carlson och A. Andreens vård och tillsyn.

Hvad församlingen i Sugar Grove och Jamestown angå, beklagade Conferensen deras behof, men såg sig ingen utväg för närvarande att afhjelpa det.

Hvad tillfredsställandet af det andliga behofvet i allmänhet bland våra landsmän beträffar syntes försöken att erhålla församlingslärare från Sverige numera vara fruktlösa, då alla kallelser under de sista åren blifvit afslagne, men Herren har derföre icke öfvergifvit oss.

Vi fröjda oss öfver att redan under den instundande höstterminen vår utnämnde Skandinaviske Professor kan komma att begynna sin verksamhet vid vårt läroverk i Springfield; samt att Herren af sin stora nåd uppväckt i flera Christligt sinnade ynglingars hjertan en allvarlig åstundan att studera för att uppoffra sig åt det heliga predikoembetet. Vi hafva här en ibland oss, hvilken nyligen anländt från Sverige i detta uppsåt. Inom våra församlingar i Illinois finnes icke mindre än 9 som tillkännagifvit sin önskan och beslut i detta fall; samt 4 i Minnesota.

Men då största delen af dem äro fattiga och behöfva understöd vid Läroverket derföre "Beslutadt": Att bröderna E. Carlson och L. P. Esbjörn tillsättes såsom en Committee att uppsätta ett förslag till Resolution i afseende på fattiga studerandes underhåll vid Springfields Universitet.

Beslutadt: Att vi nu uppskjuta förhandlingarne till Måndagsmorgonen den 13 kl. 8 f. m.

Bön af Br. Hasselquist.

5:te Sessionen den 13 Sept. kl. 8 f. m.

Förhandlingarne började med sång, bibelläsning och bön af Br. A. Andreen. Protocollet af den sista sessionen upplästes, rättades och godkändes.

Då sedan sista sessionen underrättelse ankommit att Pastor L. P. Esbjörns utnämning till Skandinavisk Professor blifvit af alla vederbörande bekräftadt derföre "Beslutadt": Att Conferensen uttrycker sin innerliga glädje deröfver och hjertligen lyckönskar Br. Esbjörn till denna utnämning, och att Conferensen förenar sig i gemensam bön att Herren i sin nåd ville styrka och uppehålla honom att i många år och med mycken välsignelse fortsätta sin verksamhet vid vårt *Läroverk* och att denna inrättning måtte blifva af rikaste välsignelse för vår kyrka i tid och för everlderliga tider.

Conferensen förenade sig nu ledd af Br. E. Carlson uti en innerlig förbön till Herran för den viktiga saken.

Derpå uppstod Professor Esbjörn och i ett kort men intrycksfullt tal tackade Conferensens ledamöter för den välvilja och förtroende de ådagalagt för honom och uppmanade dem och deras församlingar till trogna förböner.

Committeen som fått i uppdrag att uppsätta förslag till Resolution i afseende på fattiga studerandes underhåll vid Springfields Universitet, får ödmjukast andraga följande: Tillfölje deraf att penningebristen inom våra egna församlingar så väl som i allmänhet här i vestern är ganska stor, och vi dessutom nyligen haft insamlingar för Professoratet och andra ändamål, och

sålendes tillräckliga medel för denna sak icke bland oss för närvarande kunna samlas, derföre beslutadt:

1:o) Att Pastor E. Norelius utses till agent att denna höst gå till Östern för att bland våra trosbröder der samla medel för detta ändamål; hvilka medel han eger aflemna till Skattnästaren för Norra Ills. Synodens uppfostringssällskap med order att använda dem för fattiga Svensk-Lutherska Studerandes understöd enligt executiva Committeens anordning.

2:o) Att följande resolutioner beträffande detta viktiga ämne föreläggas Synoden med vördnadsfull begäran om dess antagande:

WHEREAS, The Mississippi and Chicago Conferences of this Synod have appointed the Rev. E. Norelius their agent to go to the East this Fall to make an effort to collect benevolent contributions for the support of worthy Swedish Lutheran Students in Illinois State University, therefore,

Resolved, That he be and is hereby most cordially recommended to our Eastern brethren in faith and to all others who love the cause of Christ and a good education and that we hereby most earnestly bespeak for him a cordial welcome and a liberal response to his appeals in behalf of this cause.

3:o) Att våra församlingar allvarligen och hjertligen uppmanas, att inom sig bilda sällskap för samlandet af medel för "The Education Society" och att dessa sällskaper söka förmå hvarje församlingsmedlem att bidraga för detta ändamål en viss summa till exempel 25 cents årligen, hvilka medel antingen directe insändas till Skattnästaren för "The Education Society" eller särskildt användas för den studerande, som församlingen själf bestämmer.

Vördnadsfullt ERLAND CARLSON,
L. P. ESBJÖRN.

Förslaget blef i sin helhet antaget.

Frågan om församlingens i Princeton förseende med Lärare blef härnäst upptagen och efter någon öfverläggning beslöts:

Att Bröderna O. C. T. Andrén, A. Andreen, Jonas Swenson, T. N. Hasselquist, E. Carlson besöka församlingen hvar 14:de dag till dess den kan erhålla en fast lärare på platsen.

Det är med sorg Conferensen erfarit att en insändare R. i No. 51 af Sv. Tidningen *Väktaren* för innevarande år har, fastän såsom det synes uppsättligen och utan ond afsigt, likväl så framställt våra kyrkliga förhållanden här att det skall gifva anledning till ofördelaktiga och falska föreställningar hos våra vänner i det gamla hemlandet; derföre

Beslutadt: Att en kommittee nedsättes bestående af Pastorerna E. Carlson och O. C. T. Andrén att uppsätta ett berigtigande och detsamma till nämnda tidning insända med begäran om dess införande.

Vid betraktande af medels förskaffande för vårt Professorats fund blef frågan väckt huruvida man borde göra en ansökning hos H. M. Konungen af Sverige att i Sverige få uppbära Collecter i alla kyrkor för några år.

Br. Esbjörn framlade ett förslag till ansökningen, som enhälligt efter en längre diskussion antogs.

På förslag blef nu beslutadt att ansökningen underskrièves af Ordföranden och Secreteraren å Conferensens vägnar.

Tillfölje af särskild anledning blef Conferensens Ordförande Br. O. C. T. Andrén ursäktad från att vidare föra ordet under den återstående tiden af Conferensens sittande och Br. E. Carlsson på förslag vald uti hans ställe.

Såsom middagstimmen var inne uppsköts förhandlingarne till kl. 2 e. m.

Bön af Broder O. C. T. Andrén.

6:te Sessionen kl. 2 e. m.

Förhandlingarne börjades åter på bestämd tid med bön af Br. P. Carlson (som nu var återkommen till Conferensen). Protocollet af förmiddagens förhandlingar upplästes, rättades och godkändes.

Revideringskommitteen rapporterade: Kommitteen till hvilken räkenskaperna af Conferensens kassör blefvo öfverlemnade, har genomgått och granskat desamma samt funnit dem rigtiga och utan anmärkning.

Vördnadsfullt

E. CARLSON,

N. M. KILBERG.

Rapporten antogs utan anmärkning.

Ämnet rörande Conferensens tidning och boktryckeri kom derpå under öfverläggning. Saken diskuterades med värme och ledde till följande allmänna beslut:

”Beslutadt”: 1:o) Att en kommittee bestående af 3 utväljes för att undersöka tryckeriets ställning i Galesburg, att försöka förena båda tidningarne *Hemlandet* och *Minnesota Posten* och de båda tryckerierna, samt om möjligt förflytta hela inrättningen till Chicago till nästa år. Kommitteen består af Pastorna E. Carlson och Jonas Svensson samt Mr. John Johnson i Knoxville.

”Beslutadt”: 2:o) Att samma kommittee har äfven att uppgöra med Pastor Hasselquist om öfvertagande af hans förlagsartiklar och subscriptionslistorna å Luthers Huspostilla.

”Beslutadt”: 3:o) Att i den händelse boktryckeriet och tidningen blifva flyttade till Chicago bör i och med detsamma bokhandeln så vidt möjligt är sättas i verket och derföre requisitioner på böcker till Sverige afsändas, hvarmed föregående Committee har att taga befattning.

Frågan om Minnesota Brödernas förening med Lutherska Synoden i Minnesota förekom nu och diskuterades å ömse sidor i broderlig kärlek och med mycken tillfredsställelse, hvilket ledde till följande beslut:

”Beslutadt”: Att Conferensen på grund af flera andragna skäl önska, att våra Svenska Bröder och Församlingar i Minnesota måtte under närvarande förhållanden fortfara att stå i förening med Synoden af Norra Illinois, samt förordar vid nämnde Synods nu instundande möte bildandet af en Skandinavisk Luthersk Conferens i Minnesota.

Särskilta Beslut.

Beslutadt: Att Bröderna E. Norelius och L. P. Esbjörn utgöra en kommittee att till Synoden rapportera om Conferensens förhandlingar sedan sista Synod.

Att nästa möte af Mississippi Conferensen sammanträder i Chicago kl. 7 på Måndagsaftonen den 6:te nästkommande December i den Sv. Lutherska kyrkan därstädes.

Att Conferensens Ordförande vid gudstjensten i afton å Conferensledamöternas vägnar hembär församlingen deras hjertliga tacksägelse för all den välvilja som de blifvit bevisade.

Att nästa förenade Conferens möter på kallelse af Ordföranden veckan före nästa synodalsammanträde.

Att vi nu upphäffa våra förhandlingar för att möta i morgon kl. 8 f. m. såsom Pastoral-Conferens.

Slutades med bön af Br. T. N. Hasselquist.

Söndagen den 12:te September blef Svenska Evangeliska Lutherska Kyrkan i Princeton högtidligen invigd på förmiddagen, hvarvid Pastor A. Trimper från Mendota predikade på Engelska språket. På eftermiddagen predikade Pastor Hasselquist och om qvällen hölls åter Gudstjenst. En collect lyftades till kyrkans förmån, uppgick till mellan \$50 och \$60 dollars. Kyrkan är ett snyggt främhus, är 30 med 42 fot, och mycket smakfullt inredd. Den kostar omkring 16 a 1700 dollars och länder församlingen i Princeton till heder att icke mer än omkring 400 dollars af denna summa är skuld. Vi glädja oss innerligen med våra vänner i Princeton att de nu hafva ett härligt Herrans tempel, hvest de ostörda kunna tillbedja Herran Zebaoth. Mätte Herren snart sända dem en trogen herde, som bryter åt dem lifsens bröd, i stället för deras älskade Pastor, nu mera Professorn Esbjörn, hvilken Han nu kallat till ett ännu viktigare arbete i vingården. Under mötets samvaro predikades hvarje qväll för fullt hus, och vågar man hoppas att Herren sjelf skall välsigna sitt Ord till mångas eviga välfärd och nytta.

E. NORELIIUS
Sekreterare.

ANM. AF RED. Den större delen af detta protokoll är med pastor A. Andreens egen hand inskrifven i protokollsboken. Orsaken, hvarför han icke satt sitt namn under detsamma, är den, att han icke valdes till sekreterare utan blott tillsattes under E. Norelii tillfälliga bortovaro, såsom ofvan anmärkts.

Rörande frågan om "Minnesota Brödernas" anslutning till den nysynoden i Minnesota se för vidare utredning "De Sv. Luth. Förs. och Sv. Historia i Amerika", sid. 840 ff.

Protokoll hållet vid Mississippis Conferensens sammanträde i Chicago från den 6:te till den 9:de December 1858.

Enligt beslut på sista konferensmötet i Princeton samlades en del af dess medlemmar i Svenska Luth. Kyrkan i Chicago om aftonen den 6:te Dec. då gudstjenst hölls, hvarvid bröderna E. Norelius och A. Andreen predikade.

Påföljande morgon kl. 9 öppnades konferensens förhandlingar med sång, Bibelläsning och bön af Br. Hasselquist.

Efter vanlig ordning antecknades nu de närvarande medlemmarne och voro:

FÖRSAMLINGSOMBUD:

T. N. Hasselquist.

John Johnson.

E. Carlson.

Carl Stromberg.

J. Swenson.

A. Andreen.

Licentiaten Håkan Olson.

Dessutom voro närvarande Pastor E. Norelius från Minnesota Konferensen, som på förslag blef upptagen till ledamot med säte och stämma; samt Pastor J. H. Peterson från Chicago Conferensen, hvilken upptogs som rådgivande ledamot.

Derpå fortskred man till val af embetmän och blef Pastor J. Swenson vald till ordförande och Pastor A. Andreen till sekreterare.

På förslag upplästes protokollet af sista mötet hvarpå man öfverenskom att upptaga följande punkter för öfverläggning vid detta möte:

I. Vakanta Församlingar och predikoplatser.

II. Professorns lön och uppfostringssaken.

III. Svenska Lutherska Tryckföreningen.

a) Vacanta Församlingar. Inom konferensens område befanns följande församlingar vara vacanta neml. Svenska Ev. Luth. Församlingen i Attica, Fountain Co., Indiana, från hvilken en skrivelse upplästes, men bordlades för att vidare tagas i betraktande; Svenska Ev. Luth. Församlingen i Jamestown, N. Y., från hvilken äfvenledes upplästes en skrivelse med hvilken förfors på samma sätt; Svenska Ev. Luth. Församlingen i Princeton, Ill., samt La Port och Bailytown, Ind.

b) Predikoplatser der ett större antal Svenskar och hvilka behöfva själarvård äro följande: I Burlington, Iowa; Altona, och Victoria, Aurora och Montgomery, Ill., DeKalb, Sycamore och Malta, Elgin, Ill., samt Grand Rapids, Michigan, och äfvenledes i vestra Iowa, derifrån Konferensen med glädje försporde Br. Håkanson arbetat med välsignelse och hoppades att han fortfarande vill göra det.

Dessutom gjordes Konferensen uppmärksam på New York och Boston i hvilka städer ett stort antal landsmän finnas för hvilkas kyrkliga angelägenheter man benäget borde hafva omsorg.

Förhandlingarne afbrötos nu på derom gjordt förslag till kl. 2 e. m. Bön af Br. Carlson.

2 Sessionen kl. 2 e. m.

På kallelse af Ordföranden togo förhandlingarne sin början och öppnades med bön af Br. E. Norelius.

Ämnet om de vacanta församlingarnas förseende med själarvård blef nu upptaget till öfverläggning. Skrifvelsen från Församlingen i Attica, som på förmiddagen bordlades togs i behjertande. Den innehöll en begäran till Konferensen att antingen få Br. E. Norelius till lärare, eller att åtminstone en söndag i månaden få besök af prest. Härvid beslöts att då det första ej kunde uppfyllas, villekonferensen likväl draga försorg om att församlingen en söndag hvarje månad blir besökt af prest enligt deras önskan tills vidare.

Skrifvelsen från Jamestown, N. Y., hvilken på f. m. mottogs och bordlades, togs nu i öfvervägande. Den innehöll en innerlig och förtroendefull begäran att sedan deras förutvarande lärare afflyttat, konferensen ville draga försorg om att de blifva försedda med den själarvård de högeligen behöfva. Konferensen ser sig visserligen ur stånd att gå den yttrade önskan fullt till mötes, men det blef dock

Beslutadt, att någon af våra församlingslärare skall så fort som möjligt besöka landsmännen och trosbröderna i Jamestown och derigenom*) samt vidare att sända någon af de äldre studerande vid vårt Universitet i Springfield, för att under en längre tid nästa sommar förkunna Guds Ord ibland dem.

Tillfölje deraf att Pastor A. Andreen afsagt sig kallelsen från församlingen i Princeton, blef i öfverensstämmelse med begäran beslutadt:

1:o) Att kalla lärare från Sverige och emedan bland dem af Församlingen föreslagna Per Nymanson var den ende, om hvilken Konferensen har någon kännedom, kallelsen till honom afsändes.

2:o) Att under tiden till lärare erhålles, församlingen besökes af kringboende prestmän, hvilka emellan sig hafva att uppgöra predikoturer beträffande dessa besök.

*) Förmodligen: deromkring. Anm. af korr.-läs.

Rörande Burlington beslöts att pastorerna T. N. Hasselquist och H. Olson uppmanas att besöka denna plats, så ofta som möjligt.

Beträffande Altona och Victoria uppdrogs åt pastorerna Hasselquist och Swenson, samt Br. John Johnson att uppgöra öfverenskommelse om besök på dessa ställen.

Med afseende på Fulton beslöts, att pastor O. C. T. Andrén i Moline uppmanas att så ofta som möjligt är besöka våra landsmän derstädes.

Rörande de ställen som ligga närmast Chicago såsom Montgomery, Aurora, DeKalb, Sycamore, Malta, Ill., Bailytown och La Porte, Ind., m. fl. beslöts att bröderna i Chicago besöka dem så ofta ske kan.

Beträffande New York och Boston såsom platser af vikt för vår kyrka alldenstund der finnas många af våra landsmän, hvilka ännu lysa den varmaste kärlek för deras moderkyrka och som icke böra lemnas åt sig sjelfva eller utan andlig vård:

Beslutadt:

1:o) Att en kommittee bestående af två tillstädes*) till att sätta sig i förbindelse med någon af våra trosbröder och landsmän på nämnde platser för att se hvad som kunde göras till församlingars bildande och lärares anskaffande på dessa platser.

2:o) Att denna kommittee utgöres af pastorerna E. Carlson och E. Norelius.

Derefter upptogs 1) frågan om Professorns lön, hvarvid upplystes genom Minnesota Konferensens protokoll, att församlingen vid Chisago Lake, Minnesota, har sedan sista Konferensmöte i Princeton inbetalt de \$25.00 och icke allenast gjort det för innevarande år utan äfven utfäst sig att fortfarande i fyra år göra detsamma.

Norska församlingen i Milwaukee har likaledes inbetalt \$25.00 till nämnda lön.

Då ännu en del församlingar icke hafva fullgjort deras pligt emot läroverket i detta hänseende, derföre

Beslutadt, att Konferensen härmed enträget uppmanar dessa att med första görliga uppbära medlen som nu äro af största behof och dem till den Skandinaviske Professorn i Springfield afsända.

Vidare förekom 2) frågan om medels samlande till uppfostringssällskapet hvarvid beslutades:

1:o) Att som behofvet verkligen är stort, Konferensen anser att Pastor E. Norelius, som vid sista Konferens och Synod blef utsedd till agent för detta ändamål, så fort tid och omständigheter medgifva, företager resan till trosbröder i östra Staterna och derpå använder så mycken tid som hans öfriga pligter kunna medgifva.

2:o) Att pastor Norelius såsom agent för uppfostringssällskapet erhåller alla reseomkostnader jemte en skälig ersättning för sitt arbete.

3:o) Att Konferensen uttrycker sin glädje att 25-cents-planen redan inom flera församlingar blifvit påbegyndt och kärleksfullt uppmanar dem som redan börjat det goda verket att fortsätta det; de öfrige att så fort som möjligt gripa saken an, på det våra fattige studenter tillfölje af brist på underhåll icke må nödgas afbryta sina studier.

På derom gjordt förslag afbröts nu förhandlingarne tills i morgon kl. 9 förmiddagen. Bön af Br. H. Olson.

*) Skall troligtvis vara: tillsättes. Anm. af korr.-läs.

3 Sessionen den 8 kl. 9 f. m.

Ordföranden kallade Konferensens ledamöter till ordning, förhandlingarne öppnades med bibelläsning och bön af Sekreteraren.

Frågan om Tryckföreningen ("Publication Society") och tryckeriet företogs nu, hvarvid framlemnades följande rapport: Den kommittee, som utaf Konferensen vid dess möte i Princeton fick i uppdrag att granska tryckeriets räkenskaper och ställning, att söka åstadkomma en förening mellan *Hemlandet* och *Minnesota Posten*, samt att företaga förberedande åtgärder för bokhandels upprättande och i sammanhang härmed uppgöra med pastor Hasselquist om öfvertagande af hans förlagsartiklar, sammanträdde i Galesburg den 17 sistl. Nov. och får om sina tillgöranden afgifva följande rapport:

1:o) Först företogs och granskades tryckeriets räkenskaper, hvilka befunnos rigtiga och som derföre med nöje blefvo godkända och underskrifna:

Uti Debet befanns den skuld som hvilade på tryckeriet då förra kommitteen i October 1856 genomgick dess räkenskaper utgörande...	\$248.86
hvar till komma tvenne års intresse efter 10 procent.....	48.00
Nya stilar inköpta sedan Okt. 1856.....	306.79
"Leads and slugs" 65 lb.....	18.10
Diverse inventarier (boards, roller mould, etc.).....	28.55
2ne års brandförsäkringsafgift.....	16.25
Summa	\$666.55

Uti Kredit förekomma följande inkomster:

Afgiften för tryckeriets begagnande till tryckning af <i>Hemlandet</i> för 2ne år.....	\$300.00
Dito för tryckning af A B C-boken.....	20.00
" " " " Lilla Catechesen.....	20.00
" " " " Lutherboken.....	33.00
" " " " en del småsaker.....	14.50
Gåfva af Pastor Hasselquist.....	25.00
Summa	\$412.50

Häraf synes att tryckeriets skuld för närvarande är..... \$254.05

Då man besinnar att tryckeriet i dess närvarande skick kostar i inköp \$1,212.10 och att icke större skuld än \$254.05 finnes kvar, kan kommitteen icke underlåta att uttrycka såväl sin glädje öfver tryckeriets finansiella ställning, som ock den stora tacksamhetsförbindelsen i hvilken Konferensen står till Pastor Hasselquist för hans uppföring och möda för denna för vår kyrka så viktiga inrättning.

2:o) Kommitteen upprättade efter räkenskapsboken en förteckning på hvad som för tryckeriet var inköpt och vägledd af denna förteckning jemte ett af Mag. Cervin för två år sedan uppgjort inventarium inventerade Kommitteen tryckeriet, hvilket befanns i god ordning och dess tillbehörigheter oförskingrade. Och får Kommitteen härmed öfverlemnna det upprättade inventariet med förslag att det införas i räkenskapsboken.

3:o) Beträffande Kommitteens andra göromål, föreningen mellan *Minnesota Posten* och *Hemlandet* hade *Postens* egare framställt följande villkor såsom de viktigaste å deras sida för föreningen neml. 1) en skälig ersättning för *Postens* upphörande, 2) att *Gamla och Nya Hemlandet* blir veckotidning, så att tillräckligt rum kan erhållas för Minnesotas angelägenheter och 3) att hela inrättningen flyttas till Chicago och blef följande uppgörelse träffad:

1:o) Konferensen öfvertager *Postens* tryckeri till inköpspriset, samt för binder sig att sända *Hemlandet* gratis till alla dem, som för förra året prenumererat på *Posten* tills dessa erhållit alla nr. de betalt.

Som middagstiden var inne, blef på derom gjordt förslag förhandlingarne upphäfn till kl. $\frac{1}{3}$ e. m.

Bön af Br. Hasselquist.

4 Sessionen kl. $\frac{1}{3}$ e. m.

Konferensen kallades till ordning af ordföranden och förhandlingarne begyntes med bön af E. Carlson.

Kommitteen som fått i uppdrag att uppsätta stadgar för "Publication Society" inlemnade följande rapport jemte förslag till stadgar:

Den Kommittee åt hvilken blifvit uppdraget att uppsätta förslag till stadgar för Svenska Lutherska tryckföreningen i Amerika har lagt hand vid detta uppdrag. Den har dock afviket till en del från den ursprungliga planen, i det, i stället för ett Bolag, Tryckföreningen blir ifrån början uteslutande Konferensens inrättning, ty fastän våra landsmän visat sig ganska villiga att anteckna sig för actier och intet tvivel finnes att ett tillräckligt antal skulle erhållas, och en materiel hjelp på denna väg vinnas; ansåg dock Kommitteen det önskligt om denna inrättning kunde komma i stånd utan att betjena sig af actieplanen, och hoppas att detta kan ske genom att till en början hyra lokal för tryckeri och bokhandel och på denna väg fortsätta tills möjligtvis inrättningens tillgångar medgifva inköp af fast egendom. Ett allvarligt och moget öfvervägande har ledt Kommitteen till den övertygelsen, att om det låter sig göra, det onekligen är bäst att redan ifrån början ställa hela inrättningen under de Svenska församlingarnes uppsigt och ledning och får derföre framlägga det gjorda förslaget.

Vördsamligen meddeladt,

E. CARLSON,

CARL STRÖMBERG.

Beslutadt, att Pastor Hasselquist och Carl Strömberg utses till en Kommittee att uppsätta petition till Gustaf Adolfsstiftelsen i Sverige.

På derom gjordt förslag upphäfde Konferensen nu sina förhandlingar för att möta i morgon förmiddag kl. 9.

Bön af Br. E. Norelius.

5 Sessionen d. 9 kl. 9 f. m.

Konferensen sammanträdde på förut bestämd tid och kallades till ordning af ordföranden.

Förhandlingarne öppnades med sång, bibelläsning och bön af Br. H. Olson.

Förslaget till stadgar för Svenska Tryckföreningen genomgicks och godkändes punkt för punkt och blef ändteligen antaget såsom ett helt. För att få detta förslag lagligt beslöts: att Br. Esbjörn, Carlson och Norelius utgöra en Kommittee, för att på Engelska översätta stadgarne och söka legislatures stadiästelse derpå vid nästa sammanträde af Illinois Stats Legislatur.

Derefter företogs val af Direktörer för den Svenska Tryckföreningen hvilket utföll som följer:

Rev. T. N. Hasselquist,

" E. Carlson,

" E. Norelius,

" A. Andren,

Herr C. J. Anderson, Chicago,

" Carl Stromberg,

" John Johnson, Knoxville,

" P. Fagercrantz, Princeton.

Till utgifvare af Tidningen valdes Pastor E. Norelius. Till föreståndare för bokhandeln Pastor E. Carlson och till inrättningens Cassör valdes Mr. C. J. Anderson.

Beslutadt:

1:o) Att halva nettobehållningen tillfaller tidningsutgifvarne och föreståndaren för bokhandeln såsom lön för ett år.

2:o) Att utaf hvad som inkommer för de böcker som blifvit öfvertagna af Pastor Hasselquist endast beräknas 15 procent, såsom nettobehållningen, som enligt föregående beslut skall delas.

Beslutadt: Sällskapets första årsmöte kommer att hållas på samma tid och ställe som nästa gemensamma Konferensmöte.

Beslutadt: Att en Komitee af två tillstädes*) att uppsätta förslag till Konstitution för Mississippi Konferensen att framläggas för nästa Konferensmöte. Pastorena Hasselquist och Svenson utsågos till nämnde Komitee.

Såsom flere af Konferensens medlemmar hafva blifvit genom bref från Minnesota förfrågade huruvida B. G. P. Bergenlund är Luth. prest, ansåg Konferensen nödigt att gifva den underrättelsen att Bergenlund blef på Synoden i Cedarville, Stephenson Co., Ill., 1857 betagen sin Lincens och har han derföre ingen kyrklig myndighet att åberopa sig på såsom Luthersk prest. Konferensen vill ock härmed allvarligen påminna församlingarne att taga sig till vara för alla sådana andlige partimakare.

I afseende på tiden och stället för nästa Konferens beslutades, att Konferensen nästa gång sammanträder i Andover vid den tid på våren som anses tjenlig, på kallelse af ordföranden.

Konferensen slutade nu sina förhandlingar med bön och välsignelse af ordföranden.

Under Konferensens sammanträde hölls Gudstjenst hvarje afton; mycket och härligt var det Guds ord som förkunnades och vi måga hoppas att de talrike åhörarne så väl som Lärarne skördade mycken välsignelse under dessa upptriffringsdagar. Samvaron var i alla afseenden så treflig och rik på inbördes kärlek att den icke snart kan förglömmas. Måtte Herren utbreda sina nådesvingar öfver sin församling, och välsigna alla företag som göres för att uppbygga densamma!

A. ANDREEN,
Secreterare.

Protokoll hållet vid Mississippi Konferensens sammanträde i Andover den 1—4 Juni 1859.

På kallelse af Ordföranden samlades Konferensens medlemmar i Andover den 1 Juni.

Dagen derpå eller Christi Himmelfärdsdag hölls Gudstjenst i både Andover och Berlins Kyrkor, hvilka voro uppfyllda af åhörare.

Fredagen den 3 kl. 8 f. m. öppnades Konferensens förhandlingar med bibelläsning och bön of ordföranden.

Närvarande medlemmar:

Pastor T. N. Hasselquist.

“ E. Carlson.

*) Tillsättes? Korr.-läs.

Pastor J. Swenson.

“ O. C. T. Andreen.

“ E. Norelius.

“ A. Andren.

Licentiaten Olsson.

Deleg. Nils Håkanson fr. Galesburg.

“ Carl J. Samuelson fr. Andover.

“ N. J. Erickson fr. Moline.

“ John Anderson fr. New Sweden.

“ Olof Carlson fr. Princeton.

Till Ordförande valdes Rev. T. N. Hasselquist och till Sekreterare O. C. T. Andreen.

Protokollet från föregående Konferens upplästes. Derefter upptogs frågan om vacanta församlingar.

Br. E. Norelius meddelade att han besökt Attica en gång hvarje månad samt Påskdagen konfirmeradt 11 barn. Församlingen eger en stor, prydlig kyrka med vacker belägenhet. Arbetet på densamma fortgår ännu och man hoppas att få den färdig under innevarande sommar. Landsmännen derstädes haiva mycken hunger efter Guds Ord och detta i förening med sektmåkares oförtrutna arbetande uppå att föra dem bort från vår Kyrka gör behöfvet af stadigvarande lärare så mycket kännbarare. Intill dess detta behöf kan fyllas, vill Br. Norelius fortfara att en gång hvarje månad besöka Attica.

Br. Norelius meddelade vidare, att han sistl. Maj besökte Svenskarne i Jamestown och Sugar Grove. I Jamestown förmärkes ett växande begär efter Guds Ords hörande. Det ord som Br. Swenson under sin tvååriga vistelse på denna plats utsädde, har efter hans afresa genom Guds barmhertighet blifvit välsignadt till själars uppväckelse, omvändelse och stadfästande i nåden. Längtan efter lärare är innerlig. I Sugar Grove var tillståndet mindre tillfredsställande. Tillfölje af sekternas bearbetande hade söndringar uppstått inom denna församling.

Bref undertecknadt af några församlingsmedlemmar i Sugar Grove inlemnades till Konferensen. På förslag valdes pastorerne Hasselquist, Svenson och O. C. T. Andren till en kommittee, som har att, i de ärenden, som utgöra föremål för tvisten skriftvexla med församlingen.

Konferensen beslutade äfven att genom Ordföranden uppmana Stud. John Pehrson i Springfield, att vid terminens slut gå till Jamestown och Sugar Grove, för att bland landsmännen på dessa platser förkunna Guds ord.

En gång sedan senaste Konferensen hade E. Norelius besökt La Porte och Bailytown. Utsigterna för vår kyrka på dessa platser lemna rum för de bästa förhoppningar. Man hoppas, att kyrkan i La Porte blir färdig för invigning i sommar. Br. E. Carlson lofvade att besöka dessa platser så ofta som möjligt.

Princeton har hvarannan söndag blifvit besökt af omkringboende pastorer. Ombudet från Princeton öfverlemnade till Konferensen ett sockenstämmobeslut, hvilket document emottogs och lemnades åt Kommitteen: E. Carlson, J. Swenson och O. Carlson från Princeton.

Följande församlingar haiva blifvit organiserade: i De Kalb, Geneseo, Henry Co., och i Monmouth, Warren Co., Ill.

De predikoplatser som blifvit besökta äro: Burlington i Iowa af Rev. Hasselquist och Håkan Olson; Altona af Mr. John Johnson i Knoxville och Rev. Hasselquist; Aurora, Montgomery, Sycamore af Rev. E. Carlson; Elgin af Rev. A. Andren; Fulton, Cordova och Rapid City i Rock Island Co. af O. C. T. Andren.

Rev. A. Andren och O. C. T. Andrén anmodades besöka Fulton och sjelfva uppgöra predikotur.

Rev. E. Carlson och E. Norelius lofvade att försöka att om G. v. någon gång under sommaren besöka landsmännen i Grand Rapids, Michigan.

Den Komitee, som vid sisthållna Konferens uppdrogs att sätta sig i förbindelse med trosbröder i New York och Boston inberättade, att den skriftvexlat med ett par i New York boende landsmän, hvilka svarat att om en duglig lärare ditsändes de trodde på möjligheten af en församlings bildande.

Från Boston kunde inga upplysningar meddelas, enär Komiteen icke kände någon derstädes, med hvilken den har kunnat öppna brefvexling.

Föreslogs och beslutades, att Komiteen, tillsatt för att bevaka vår kyrkas fördelar i New York och Boston fortfar.

Då här finnes så många platser som behöfva besök, men dessa besök på många håll sällan kunna göras; Beslutadt: att Konferensen föreslår att ett par af våra äldre studenter, neml. G. Larson och O. Sunesson uppmanas att under sommaren besöka våra settlementer för att hålla uppbyggelsestunder bland vårt folk, och skola Konferensens Ordförande och Secreterare dem detta meddela, samt gifva dem nödiga upplysningar och råd, så väl och hvilka platser böra besökas, som ock huru de härvid böra gå till väga. Agenten för uppfostrings-sällskapet tillkännagaf att han ej fullgjort sitt uppdrag, emedan han varit förhindrad af sina många göromål som tidningsutgivare af Tidningen *Gamla och Nya Hemlandet* samt *Rätta Hemlandet* och af Konferensens flesta medlemmar blifvit uppmanad att vänta tills bättre tider.

Den Komitee, som blifvit uppdragen att uppsätta och afsända petition till Gustaf Adolfsstiftelsen i Götheborg, tillkännagaf, att den fullgjort sitt uppdrag och att svar ankommit af innehåll, att stiftelsen beviljat åt Sv. Ev. Luth. Kyrkan i Chicago för år 1858 Bko. Rdr. 150, med löfte om bidrag äfven för innevarande år. Stiftelsen i sin skrifvelse anhåller det Konferensen ville årligen öfversända en berättelse om de Sv. Ev. Luth. församlingarne och deras belägenhet, samt loftar att med ledning af de meddelade upplysningarne lemna understöd åt den församling som deraf har största behof. Med anledning häraf Beslutadt:

1) Att Konferensens uttrycker sin innerliga förnöjelse och tacksamhet för den Christliga åtankan och välvilja stiftelsen har ådagalagt.

2) Att en Komitee af 3 nedsättes att gå stiftelsens önskan till mötes med att lemna årliga underrättelser om de Svenska Luth. församlingarnes tillstånd i Amerika.

Till medlemmar i föreslagna Komitee utsåg ordföranden Prof. L. P. Esbjörn, O. C. T. Andrén och Mr. John Johnson i Knoxville.

Emedan det kommit till Konferensens kännedom att från de Norske Lutherske prester, tillhörande Norska Ev. Luth. Synoden af Wisconsin utgått en inbjudning till en allmän Scandinavisk Luthersk Konferens i Chicago i nästkommande Juli månad, hvilken inbjudning dock icke blifvit Konferensen meddelad derföre

Beslutadt, att vi prester af Mississippi Konferensen äro villige att, så framt formlig kallelse utiärdas, i detta möte deltaga i den förhoppning, att, då det hålles i Christlig ande det skall lända till ömsesidig nytta och välsignelse.

Beslutadt, att en Komitee utses, för att uppsätta en circularskrifvelse till våra församlingar och landsmän rörande vigten af enskild och offentlig andakt. Denna Komitee utgöres af E. Carlson, A. Andren och N. J. Erikson.

Förhandlingarne afbrötos nu, för att fortsättas på e. m. strax efter slutad Gudstjenst.

Bön af Br. A. Andren.

2 Sessionen.

Efter slutad Gudstjenst öppnades Konferensens förhandlingar med bön af Br. E. Norelius.

Protocollet från förmiddagens session upplästes och godkändes.

Kommitteen E. Carlson, J. Svenson och O. Carlson inlemnade följande rapport:

Kommitteen, till hvilken församlingens i Princeton sockenstämmbeslut öfverlemnades, får härmed aflemla följande rapport:

Detta document innehåller församlingens beslut om kallande af lärare, enligt hvilket Konferensen uppmanas att göra förfrågan om någon af följande prestmän skulle vara villig att mottaga församlingens kallelse, neml. pastorerna E. Norelius, P. Beckman och A. Andren och har skrifvelse i ämnet till Beckman afgått, och allvarligt samtal blifvit hållet med Norelius och Andren, hvarvid den senare sade sig icke för närvarande kunna någon ny kallelse emottaga, men den förre begärde någon betänketid.

Om icke full visshet kunde erhållas att få någon af de ofvannämnde, anhåller församlingen att Konferensen måtte uppsätta kallelse till prestmän i Sverige och föreslår vice pastorn N. G. Lidren och S. M. Adj. John Wallengren, öfverlemnande tillika åt Konferensen att föreslå några flera, på det att om kallelsen af dem nu icke antages, den då må ställas till den dernäst i ordningen. I sammanhang härmed tager Kommitteen sig frihet göra följande förslag:

1:o) Pastor Norelius uppmanas att taga saken i allvarligt öfvervägande och att inom 14 dagar delgifva församlingen sitt beslut.

2:o) Emedan det är ovisst om någon af de härilandet varande föreslagna prestmännen kan emottaga församlingens kallelse, Konferensen upprättar kallelse till följande prestmän i Sverige, neml. v. pastor N. G. Lidren af Linköpings stift, Pastor C. M. Svenson af Wexiö stift, S. M. Adj. Kock och S. M. Adj. John Wallengren af Lunds stift.

3:o) Att denna kallelse öfverlemnas till församlingens i Princeton kyrkoråd, för att densamma till Sverige afsända, derest Norelius och Beckman skulle våga att kallelsen emottaga.

4:o) Att om lärare icke strax kan erhållas, församlingen då härafter såsom hittills utaf kringboende pastorer besökas och att en predikotur för detta ändamål uppgöres.

Med vördnad meddeladt

ERL. CARLSON,
JOHN SWENSON,
OLOF CARLSON.

Rapporten mottogs och blef antagen.

Beslutadt, att till Theologiae Studiosus John Sjöstrand i Kalmar stift afsända kallelse att komma hit öfver för att hjälpa oss med arbetet bland vårt folk.

Till Scandinaviske Professorns aflönande hafva sedan senaste Konferens influtit endast \$46.00.

Tillfölje deraf att icke hälften utaf Scandinaviske Professorns lön ännu influtit, derföre beslutadt:

Att Konferensen kärleksfullt och allvarligen uppmanar såväl våra församlingar hvilka ännu restera, att dessa medel med det möjligaste första insända,

som ock Kommitteen, hvilken fått denna sak sig anbefalld, göra flit med med-
lens indrivande.

Som Scandinaviske Professorn vistats tvenne terminer eller ett läroår vid
Universitet derföre

Beslutadt: Att Konferensen vänligen anhåller att Professorn till nästa
Konferensmöte inlemnar en berättelse om undervisningens fortgång och de
ämnen som dermed sammanhånga.

Förhandlingarne afbrötos nu för att fortsättas i morgon kl. 8 f. m.

Bön af E. Carlson.

3 Sessionen.

Konferensens medlemmar sammanträdde kl. 8 f. m.

Bön af J. Svenson.

Protokollet från föregående session upplästes och erkändes.

Ombudet från Princeton begärde och erhöll Konferensens tillåtelse att
lemna Konferensen för att begiwa sig hem. Mr. John Rudbeck från Geneseo
ankom under sessionens lopp och anmälte sig som ombud från Församlingen
derstädes och blef på förslag upptagen i Konferensen som rådgifvande medlem.

Såsom många Svenska nybyggen af vår bekännelse finnas, hvilka känna
en innerlig längtan att få sig egen kyrka, men för ett sådant företag behöfva
hjälp och uppmuntran, och som det ej blott är Christligt att bistå hvarandra
utan äfven skall bidraga till att närmare sammanknyta brödrabandet mellan
våra församlingar derföre

Beslutadt: 1:o) Att Konferensen vill uppmana sådana församlingar,
hvilka önska och behöfva hjälp att ordentligen organisera sig, antaga den af
Konferensen föreslagna Konstitutionen och draga försorg om att alla lagens
föreskrifter rörande betryggandet af församlingens egendom blifva noga upp-
fyllda.

2:o) Att sådana församlingar må inför Konferensen ådagalägga att före-
gående fordringar blifvit fullgjorda och begäran om hjälp framställa.

3:o) Att Konferensen vill rekommendera dylika behöfvande församlingar
till att erhålla en vanlig kollekt inom våra öfriga församlingar.

På grund af detta beslut anhöll Mr. John Rudbeck om Konferensens
recommendation, till erhållande af understöd till fullbordandet af den påbörja-
de kyrkobyggnaden i Geneseo. Med anledning af denna begäran fattades
följande beslut:

Då en liten församling i Geneseo, Henry Co., Ill., blifvit bildad samt före-
tagit kyrkobyggnad och är storligen i behof af hjälp derföre

Beslutadt: Att Konferensen rekommenderar denna församling till erhål-
lande af en kollekt inom våra öfriga församlingar samt att kollektmedlen in-
sändas till Konferensens Skattmästare Rev. O. C. T. Andrén, Moline, Rock
Island Co., Ill., som eger att de uppburna medlen i *Hemlandet* qvittera, samt
till Sv. Ev. Luth. Församlingens i Geneseo Trustees öfverlemla.

Beslutadt: Att frågan om "lekmäns verksamhet inom församlingarna"
uppkommer för discussion på nästa gemensamma Konferens.

Beslutadt: Att nästa Konferens hålles i New Sweden, Iowa, första Tis-
dagen i Augusti månad d. å.

På förslag upplöstes Konferensen för att möta i New Sweden på utsatt tid.

Protokollet upplästes och erkändes.

Bibelläsning Math. 10 och bön af Ordföranden.

Frid vare bröderna och kärlek med trone af Gud Fader och Herran Jesus
Christus.

O. C. T. ANDRÉN, Secreterare.

Protokoll hållet vid Chicago och Mississippi Conferensernas gemensamma sammanträde i Geneseo, Ill., den 31 Augusti—5 September 1859.

Mötet öppnades med sång och bön af ordföranden, E. Carlson.

Närvarande medlemmar voro:

Professor L. P. Esbjörn.

Pastor T. N. Hasselquist.

” Paul Anderson. Deleгат B. Olson.

” E. Carlsson. ” C. Strömberg.

” Jon. Svenson. ” Wm. Linder.

” O. T. C. Andreen.

” A. Andreen. ” Johannes Anderson.

” E. Norelius.

” P. A. Cederstam.

” P. Beckman.

” P. Carlson.

” J. P. C. Boreen.

Deleгат från Princeton Joh. Field.

Derpå företogs val af ämbetsmän och valdes pastorerna J. Svenson till Ordförande och T. N. Hasselquist till Sekreterare.

På förslag blef protokollet för gemensamma Conferensens möte i Princeton sistlidne år uppläst, på det utrönas måtte hvilka ämnen med anledning deraf bör upptagas.

Tre helt nyligen från Sverige ankomna unga bröder presenterades för Conferensen neml. Gustaf Petterson, A. W. Dahlsten, och W. Lindberg, hvilka bröder af Ordföranden hälsades hjertligen välkomna, hvarjemte de blefvo enstämmigt upptagne till rådgifvande medlemmar af Conferensen.

En Committee tillsattes bestående af Professor Esbjörn och pastorerna O. C. T. Andrén och E. Carlson för att pröfva och afgifva rapport öfver af Herr C. J. Vallentin inlemnade handlingar. Derefter företogs frågan om det Skandinaviska Professoratet. Professor Esbjörn uppläste en fullständig berättelse om sin verksamhet under sitt nu slutade första tjänstår. Berättelsen antogs till behandling punkt för punkt.

Den lyder så:

Rapport.

Till följe af Mississippi Conferensens beslut vid dess sammanträde i Andover i Juni, får undertecknad afgifva värdsam rapport om det Skandinaviska Professoratet och dess verksamhet under det första året af dess tillvaro.

1. Jag inställde mig förliden höst vid Illinois Stats Universitet, så snart jag efter synodens beslut hann flytta från Princeton, och blef ganska vänligen mottagen af Universitetets President och öfrige Lärare. Den af Synoden i Geneva år 1856 föreskrifna förpligtelsen till Augsburgiska Bekännelsen (Se prot.: 4 sid. 2 sess. 2 resol.) affordrades mig med samma ordalag, som äro brukliga vid Theologie Professorernas installation uti Gettysburg Seminary, hvilka innehålla ett ovilkorligt erkännande af Augsburgiska Bekännelsen och Luthers Catecheser.

2. Under återopande af det första Synodalbeslutet uti ofvannämnde session uppdrog fakulteten åt mig att uti Collegen undervisa uti Chemi och Astro-nomi samt efter någon tid äfven uti Natural Philosophy. Denna undervisning upptog under största delen af året 11 läsetimmar hvarje vecka.

3. Säsom afsigten var, att jag skulle deltaga uti den Theologiska undervisningen, så erböd jag mig dertill och mottog efter öfverläggning med Hr. Doktor Harkey undervisningen uti Catechetik och Judiska antiquiteter. Sedermera utbyttes de senare emot det Grekiska Nya Testamentet. Dessa ämnen upptogo endast 3:ne timmar i veckan.

4. I saknad af instruktion för den Skandinaviska undervisningen och utan råd i den delen från fakulteten, har jag varit nödsakad att ställa densamma efter eget bepröfvande och befintliga omständigheter.

De 4 timmar i veckan, som för denna undervisning kunnat afsättas, hafva hufvudsakligen blifvit begagnade till studerande af Svensk och Norsk grammatik. Dessutom hafva hvarje vecka 1 och ofta 2 timmar af min och de studerandes fritid på Lördagseftermiddagarna blifvit begagnade till öfningar uti disputationer, declamationer och uppläsningar af skriföfningar, hvilka senare på särskild tid blifvit af de studerande författade på Svenska och Norska språken och af mig rättade. Vid disputationerna hafva viktiga bibliska och kyrkliga frågor blifvit afhandlade.

5. Så väl för uppbyggelse som öfning skull har och hvarje söndagseftermiddag hållits gudstjenst med Svensk eller Norsk predikan och samtidig sång uti båda psalmböckerna på samma melodi; äfvenså en afton hvarje vecka så kallad bönsammankomst. Vid dessa andaktsöfningar hafva de Skandinaviske studerande merendels tjenstgjort, och nästan utan undantag uti en sannt Christlig och uppbyggelig anda. Efter hvarje gudstjenst hafva vid särskildt tillfälle både lärare och kamrater framställt de anmärkningar rörande predikan som kunnat anses nödiga. Vid detta ämne kan jag icke annat än beklaga, det uti Springfield icke finnes någon Skandinavisk Luthersk församling, som kunde åt dessa öfningar gifva den nödvändiga högtidligheten och intrycksfullheten och genom ömsesidigt umgänge mellan församling och studerande underhålla och utveckla den sannt, Christliga och Lutherska andan; äfvensom att tillfälle till praktisk öfning uti Catechetik alldeles saknas, då Luthers cateches icke brukas i någon söndagsskola i staden (med undantag kanhända af den Tyska Lutherska församlingen).

6. Vidare får jag med särdeles tillfredsställelse betyga, att de Skandinaviske Studerande, hvilkas antal varit 15, neml. 7 Svenskar, 7 Norskar och 1 Dansk i allmänhet förhållit sig ganska väl, ådagalagt mycken flit vid sina studier jemte ett stadgadt och värdigt uppförande, visat tillbörlig vördnad mot sina lärare, och icke låtit dåliga exempel af andra studerande förleda sig till efterföljd.

7. I afseende på det ekonomiska anmärkes, att professoratskassan enligt Skattmästarens skriftliga uppgift till mig stiger till \$1,382.40, deraf utlånte till Hr E. K. Ulrich, Springfield, \$456.70, till Svenska Lutherska kyrkan i Chicago mot in-teckning \$750.00 och kontant \$175.70 jemte in-nestående ränta \$78.26. Till vidare upplysning bifogas här sagde uppgift.

Dessutom har jag tills vidare uti Bunn's Bank i Springfield deponerat \$100, hvarå betalas 6 procent ränta, hvilken summa utgöres af \$81 erhållne från Gustaf Adolfsstiftelsen i Stockholm jemte andra insamlingar.

Af Professorslönen för första året äro endast inkomne \$428 nemligen fulla summan af \$25 från följande 12 församlingar:

Sugar Grove, Rockford, Milwaukee, Andover, Galesburg, Moline, Knoxville, Chicago, Svenska, do. Norska, Geneva, Chisago Lake, Bostwick (Valley), utgörande.....	\$300
Red Wing \$9, Jefferson Prairie \$20, Austin, Texas, \$11.....	40

Professoratskassans Intresse.....	70
Rev. Passavant 5, Decorah 13.....	18
	<hr/> \$428

Således återstå för förra tjänståret icke mindre än \$272, hvilken summas indrivande är alldeles nödvändigt så väl som fulla lönesummans erhållande för nästa år. Eljest är det mig omöjligt att fortfarande sköta tjensten, och lefva med en stor familj uti en så dyr stad som Springfield, samt anskaffa den mängd böcker, som äro alldeles nödvändiga för ett riktigt och verksamt skötande af min tjenst.

Jag dristar derföre enträget anhålla, att alla Konferensens medlemmar ville göra det allvarligaste bemödande för dessa medels insamlande.

9. För de behöfvande Skandinaviske Studerandes underhåll har Education Committee haft stora svårigheter och de hafva understundom verkligen lidit brist. Hade icke betydliga insamlingar för detta ändamål skett vid Generalsynoden i Pittsburg, så hade det varit rent af omöjligt att draga dem fram. Många Svenska församlingar hafva dock sändt de Svenske behöfvande studerande säng- och gångkläder, skjortor, strumpor. Detta ämne förekommer naturligtvis uti Educations Committee's rapport till Synoden, men jag har dock trott mig böra vidröra det, emedan det ligger mig ömt om hjertat, och jag önskar att Konferensen ville taga kraftiga mått och steg att uppbära rikliga bidrag till de behöfvande, och särskildt att detta ämne måtte läggas de Norska församlingarne på hjertat, hvilka utan tvifvel skola göra mycket derför, om de blott lära känna behovet. Jag får ock intyga, att ingen Skandinav begärt understöd, så länge han sjelf haft egna medel att hjälpa sig fram med.

10. I afseende på agentskapet för professoratets kassa får nämnas att min afsigt var att använda förflutna sommar, att göra resor omkring i detta land och insamla medel till densamma.

Jag gjorde ock början dermed uti Chicago, men fann så väl af erfarenheten der, som af underrättelser från de flesta embetsbröderna och från en verksam och pålitlig vän till vår sak uti Pennsylvania, att den närvarande tiden är alldeles otjenlig dertill, och att ett försök i den delen endast skulle blifva ett förlösande af resekostnad utan motsvarande fördel för kassan, enär tillgången på penningar i landet synbarligen är otroligt knapp.

11. Slutligen anser jag mig pliktig att uttrycka den övertygelse, som jag under detta första tjänsteåret mera än någonsin fått, att ehuru denna vår läroanstalt naturligen i sin början är ganska ofullkomlig, så är den dock af så stor vikt för våra församlingars förseende med prester och skollärare samt för Skandinaviske ynglingars uppfostran till andra yrken som fordra kunskap och bildning och så angelägen för våra församlingars behållande vid Guds rena ord och en sann och lefvande Christendom samt för det rena ordets förkunnande på landets eget språk, att vi måste uppehålla densamma, kosta hvad den kosta vill.

Vi hafva satt handen till plogen och vi få icke se tillbaka, om vi skola vara beqväme till Guds rike, och genom Guds nåd blifva medel att göra andra beqväma dertill. Vi hafva undfått ett rikt pund, Guds rena ord och sakrament. Herren vill, att vi skola ockra dermed i detta land, der dessa välsignade nådemedel äro så sällsynta. Dertill förhjelpe han oss genom Jesum Christum! Amen!

Med vördnad

L. P. ESBJÖRN.

I anledning af ofvanstående rapports innehåll i allmänhet fattades följande beslut:

1. Att oaktadt vårt företag att upprätta ett Skandinaviskt Professorat i Springfield har haft sina svårigheter, vi dock hafva orsak att tacka Gud för den goda begynnelse som allaredan blifvit gjord och vi se deri så väl en uppmuntran till som en bjudande nödvändighet att fortsätta vårt arbete.

2. Att vi äro professor Esbjörn särskildt tacksamhet skyldige för den flit och omsorg han haft om våra Skandinaviske studerande, i det han äfven på sina fritimmar har läst med dem och lemnat dem tillfälle till gagneliga öfningar, och gläder det oss att i sammanhang härmed förnimma att de hafva vetat värdera detta och med flit begagnat sig deraf, samt öfver det hedrande vittnessbörd Prof. Esbjörn aflagt om deras uppförande.

3. Att vi samtligen vilje allvarligt lägga hand vid denna sak; vi vilje uppmuntra våra församlingar att göra detsamma, och vilja framför allt, nu som framdeles, bedja Gud att han ville kröna det med sin välsignelse.

1. I anledning af par. 2, 3, 4 i rapporten som meddela upplysning om Professorns verksamhet, nedsattes en Committee, som eger att taga denna vigtiga sak i öfvervägande och rapportera till denna Conferens. Committeeen består af pastorerna P. Andersen, E. Carlson och O. C. T. Andreen.

2. En Committee bestående af Bröderne Norelius, A. Andreen och Johannes Anderson tillsattes att öfver den 7:de punkten afgifva sådan rapport hvar till de finna den gifva anledning.

3. Rörande 8:de punkten beslutades att den af Synoden tillsatte Committee angående Professorns lön, skulle anmodas inberätta till denna Conferens, hvad den gjort eller tror sig kunna göra för utförandet af ändamålet med sin tillsättning.

Protocollet för dagen upplästes och godkändes. Sessionen upplöstes för att åter sammanträda i morgon kl. 9 förmiddagen.

Bön af Br. O. C. T. Andreen.

Andra Sessionen den 1 September.

Sessionen begynte med sång och bibelläsning samt bön af Br. P. Andersen.

Första Committeeen öfver Professor Esbjörns Embetsberättelse afgaf sin rapport så lydande.

The Committee, to whom was referred that part of the report of Prof. Esbjörn relating to his labors at Illinois State University as our Scandinavian Theological Professor in said University, beg leave to report:

That we are sorry to learn that more than one-half of the time of our Professor has been taken up in teaching other branches, foreign to his duties as contemplated by his appointment, therefore,

Resolved, 1. That we respectfully, but earnestly, request of the Trustees and Faculty of said University as well as of our professor to see to it that this be not done in the future.

2. That, as in the language of the fundamental Resolution of which said Professorship was established, "the Scandinavian professorship is a Theological one and, the object contemplated is, to qualify young men for the gospel ministry among our Scandinavian brethren." We therefore request that our Professor shall use orthodox textbooks in Church History, Dogmatics, Symbolics and Pastoral Theology in our Scandinavian languages so long as the wants of our churches require the use of those languages.

Respectfully submitted,

P. ANDERSEN,
E. L. CARLSON,
O. C. T. ANDRÉN.

Rapporten blef enhälligt antagen.

Andra Committeens rapport öfver Prof. Esbjörns Embetsberättelse afgafs, emottogs, men bordlades för att lemna rum för

Tredje Committee öfver nämnde Embetsberättelse, som framlemnade följande:

Committeen, som af Synoden tillsattes för att biträda Skandinaviske Professorn med medels insamlande så väl för hans lön som professorsfonden, har blifvit uppfordrad att inför Conferensen afemna redogörelse för hvad som blifvit gjordt och förslag om hvad som bör göras och får derföre framlägga följande meddelande och förslag:

1. Både lärare och församlingar hafva så väl muntligen som skriftligen blifvit uppmanade att insamla de bestämda \$25.00 till professorslönen, men likväl hafva icke mer än \$358.00 influtit, af hvilka \$250 äro från Svenska landsmän och församlingar och \$108 från de Norska.

Då professorn på våren var i stort behof af medel till sitt underhåll och dessa icke kunde komma från församlingarne, gafs honom anvisning att hänvända sig till Universitetets Skattmästare för att erhålla \$75 a \$100 utaf Professorsfondens intressemedel och erhöi han blott \$70.00.

2. Den uppsatta petitionen om Collecter i Sveriges kyrkor för professorsfonden afsändes till H. Mjt. Konungen i Sverige, men såsom redan bekant är fann H. Mjt. icke skäl denna vår ödmjuka begäran bevilja.

3. Vid samma tid som detta för oss och våra församlingar nedslående afslag erhöi, hade vi den glädjen att från Gustaf Adolfsstiftelsen i Stockholm emottaga ett välkommet bidrag, som mycket uppmuntrade oss i vårt sträfvanande för uppbyggande af vårt Lutherska Zion i detta fjerran land, isynnerhet som vi se deruti ett broderligt deltagande för oss. Detta bidrag utgjorde \$81 och tillåtelse gafs att använda detsamma antingen för någon af våra församlingar eller för vårt professorat. På förfrågan af professorn tillstyrktes att sätta dessa medel i en säker bank intill detta möte.

4. Till följande af de tryckande tiderna har icke ansetts tjenligt att någon agent för medels insamlande utsända.

I sammanhang härmed föreslås:

1. Att förut fattade beslut att samla \$25.00 inom våra församlingar ännu vidblifvas och vilja och skola vi göra allt i vår förmåga att på denna väg samla så mycket som möjligt af den ifrågavarande lönen.

2. Men då till följande af de hårda tiderna, hela lönen icke kunnat och svårigen för närvarande kan samlas; det nödvändiga behovet fylles af för handen varande medel.

3. Att en Committee åter af Synoden tillsättes för att tillsammans med professorn rådgöra, besluta och samverka angående hans lön och medels insamlande till kassan.

4. Att det från Gustaf Adolfsstiftelsen erhöiinna bidraget användes för professoratet och att förr omnämnde Committee å Conferensens vägnar detsamma tacksammeligen qvitterar.

Vördsamligen

ERL. CARLSON,
E. NORELIUS.

Rapporten mottogs och blef punktvis antagen.

Committeen, som fått af Hr. C. J. Valentin inlemnade handlingar om händelser, ingaf derom följande berättelse:

Kommitteen, till hvilken åtskilliga papper tillhörande f. Bibelkolpotören C. J. T. Valentin blifvit öfverlemnade, får vördsamt rapportera, att dessa papper utgöra en förfrågan till Konferensen, om det för närvarande finnes någon ledig församling, för hvilken han kunde blifva ordinerad, tillika med en journal öfver hans verksamhet såsom Bibelkolpotör i Sverige från början af år 1855 till den 18 Juli 1857, jemte prestebetyg af den 6 Maj 1859 och en samling af andeliga bref från åtskillige personer för åren 1855 och 1856 så ock fullmakt att vara Brittiska och Utländska Bibelsällskapets Kolportör för 1855 och 56, förnyad den 2 April 1857 på ett år. Committeeen har med uppmärksamhet genomgått dessa handlingar, och finner icke skäl att tillstyrka sagde Valentins ordination 1) dels emedan sättet, hvarpå han skrivit sin ansökning och både förr och nu förhållit sig uti församlingarne der han vistats, efter Komiteens öfvertygelse utvisar, att han saknar den ödmjukhet och den visdom, som äro nödvändiga för en ordets tjenare,

2) dels och medan ofvannämnde handlingar intet betyg af Bibelsällskapet innehålla, huru han skött sin kolpotörs befattning och dessutom hans andeliga verksamhet i allmänhet synes hafva upphört år 1857 samt sjelfva hans andeliga brefvexling icke utvisar någon gemenskap eller förtroende af Christligt sinnade personer sedan 1856.

Vördsamligen

L. P. ESBJÖRN,
ERL. CARLSON,
O. C. T. ANDRÉN.

Rapporten blef antagen i sammanhang hvarmed beslutades att Hr. Valentins till Conferensen ställde skrifter, hvarpå Committeeens berättelse sig grundar, böra åtfölja Conferensens Protocoller*).

Sessionen upplöstes till i eftermiddag omedelbart efter slutad gudstjänst. Bön af Br. Norelius

3:dje Sessionen.

Conferensen sammanträdde enligt bestämmande efter slutad Gudstjänst och börjades med bön af Br. Erl. Carlson.

Derefter upptogs den på förmiddagen bordlagda rapporten af Andra Committeeen rörande Professor Esbjörns embetsberättelse och var af följande innehåll:

Komiteen, som fick uppdraget att inrapportera till Konferensen i anledning af punkten 7 i Professor Esbjörns rapport rörande Scandinaviska professoratfonden, får vördsamt andraga följande:

Kommitten finner med stor ledsnad att utaf fonden, som belöper sig till \$1,382.40, \$456.70 äro af Skattmästaren utlånta till hr. E. K. Ulrich i Springfield utan motsvarande föreskrifven laglig säkerhet. Vidare finner Kom. att Skattmästaren af samma medel innehar \$253.96 som åtminstone sedan förleden vinter legat ofruktbara, hvilket Kom. ej annorlunda kan betrakta än såsom ett missbruk af Skand. Professoratmedlen. Komiteen öfverlämnar åt Konferensen att uti denna sak fatta det beslut, som dess vigt anses fordra.

Vördsamligen

E. NORELIIUS,
A. ANDREEN,
JOHANNES ANDERSON.

*) Det är samme C. J. Valentin, som redan 1852 på N. Ill.-synodens möte i Chicago fick fullmakt att predika, och som sedan figurerade i flere undersökningar.—E. N.

Med anledning häraf fattades följande beslut:

"Whereas the funds for our Scand. Professorship have hitherto been delivered over to the Treasurer of Illinois State University, and whereas we are convinced that it is essential to our success in this undertaking, that this fund be left in the sole control of a Committee of our own members, therefore resolved, that a Committee of three of our Scand. brethren be appointed to receive and have full control over the funds already collected, and to be collected by us for the establishment and maintenance of said professorship and that Synod be respectfully requested to concur herein and appoint said committee.

Den förut tillsatta Committee, som har till uppgift att på Engelska översätta Pontoppidan's Cateches Kallad, "Sandhed till Gudfrygtighed", och redan verkställt en del däraf, beslöts skulle anmodas fortfara med sitt göromål.

Då tvenne ledamöter af den Committee, som vid Skandinaviska Conferensen i Chicago fick i uppdrag att bestämma tid och ställe för nästa Conferens, begära höra denna Conferens' mening beträffande ett sådant möte blef följande enhälligt antaget:

På grund deraf att Presterna af Norska Lutherska Synoden i Wisconsin hafva så väl i tal som skrift brutit den öfverenskommelse, som ingicks på mötet i Chicago den 8:de Juli d. å., derföre beslutadt:

1. Att hela ansvaret för att ånyo hafva väckt, denna i sig sjelf obehagliga strid hvilar uppå dem så mycket mera, som det eljest visade sig tecken till en närmare förening.

2. Att vi under ett sådant beteende å dessa presters sida, icke anse det gagneligt, ja icke en gång rätt att med dem hafva ett nytt möte eller inlåta oss med dem i några underhandlingar, så länge vi icke blifvit förvissade om en större uppriktighet å deras sida.

3. Att på samma gång som vi icke viljainlåta oss med dem i någon strid, måste vi tillbakavisa de gjorda angreppensåsom grundlösa och isynnerhet det påståendet att det icke skulle finnas en full öfverensstämmelse emellan de Skandinaviske medlemmarne af vår Synod, då der likväl råder ett odeladt förtroende och enighet oss emellan.

Sessionen slutades med bestämmande att sammanträda ånyo på kallelse af Ordföranden.

Bön af Br. P. A. Cederstam.

4:de Sessionen den 3 Sept. kl. 8 f. m.

Bibelläsning och Bön af O. C. T. Andréén. Först upptogs frågan om vacanta församlingar och ibland dessa i främsta rummet Princeton och beslöts att de pastorer, som hittills besökt denna församling, fortsätta att hvarannan Söndag förrätta gudstjenst derstädes, enligt dem emellan uppgjord predikotur.

Ombudet från Princeton John Field fick tillåtelse att lämna mötet.

Bland vakanta församlingar förekom ytterligare Fulton, Ill., hvilken skulle enligt öfverenskommelse besökas af O. C. T. Andréén.

Följande rapport ingafs:

Committeen, N:o 5, får vördsamt rapportera att åtföljande handling som till densamma blifvit öfverlemnad, utgör en skrifvelse från en mängd församlingsledamöter uti Jamestown och Sugar Grove till Conferensen af innehåll att Studeranden John Person är dessa församlingars ombud och att de enhälligt önska det han måtte erhålla licence att ibland dem förvalta läroembetet till nästa vårtermin vid Universitet och att någon annan måtte då tillsändas den,

om det är nödvändigt för honom att dit återgå, hvarjämte skrivelsen innehåller omisskänneliga prof, att Person med flit och till allmän tillfredsställelse denna sommar arbetat på dessa församlingars Christliga uppbyggelse. Kommitteen föreslår, att i anseende till dessa församlingars afhängenhet och stora behof af presterlig betjening just för närvarande, Person måtte af Konferensen hos synoden rekommenderas till erhållande af licence för ett år, med vilkor att att han därunder fortsätter sina studier och sedan infinner sig vid Universitetet för att fullborda dem.

Vördnadsfullt

L. P. ESBJÖRN,
O. C. T. ANDRÉN.

Rapporten blef enhälligt antagen.

Br. Cederstam, jämte flera af Minnesotabröderna lämnade upplysningar om församlingarnes belägenhet i deras stat och särskilt vid Chisago Lake. Conferensen fann med bedröfvelse attingen af de från fäderneslandet eller af de två prästmän här i landet kallade kunnat den till dem från Chisago Lake tillsända kallelsen antaga och beslöts att nämnde församling erhindras att skyndsamligen utfärda den redan beslutade kallelsen till Pastor Norelius, hvilken ock härmed på det innerligaste uppmannas att taga kallelsen i samvetsgrannt öfvervägande och densamma antaga, på det att åtminstone ett af de stora behofven i Minnesota må varda fylldt.

Till Conferensen hade intet svar från någon af de i Fäderneslandet kallade prestmän ankommit, men Studeranden Sjöstrand, också kallad, har tillsändt Conf. en broderlig skrivelse full af hjärtligt deltagande för våra behof, ehuru ett vilkorligt afslag gifves.

Då Conferensen med glädje erfarit att åtminstone 3ne fromma ynglingar, 2ne nyligen från Sverige anlända och 1 från församlingen i Moline, önska att till nästa termin begifva sig till vårt läroverk för att beredas till det Heliga predikoämbetet, men som dessa äro alldeles utan medel, därför beslutadt:

1. Att vi rekommendera dessa ynglingar till erhållande af hjälp från uppfostringssällskapet i likhet med våra öfriga fattiga studenter.

2. Att vi inom våra församlingar under ingående året så väl som under det förflutna, vilja fortsätta insamlande af bidrag för uppfostringssällskapet enligt 25 cents planen.

Följande rapport aflemnades:

De handlingar, som öfverlemnats åt Committeen N:o 4 utgöra Conferensskattmästarens räkenskaper och får Committeen ödmjukast anhålla att få aflemla följande rapport: att inkomsterna, utgörande collecteri de församlingar der Conferenser under året hållits, uppgå till \$31.51, utgifterna till 15.38, utlånta medel \$15.00 och i kassan är \$1.21, samt att desse handlingar äro af oss noga granskade och funna i alla delar riktiga.

P. A. CEDERSTAM,
A. ANDRÉN,
WM. LINDER.

Rapporten blef antagen.

I anledning af föregående rapport beslöts, att i anseende till tryckningen af allt jämt ökade protokoll och andra handlingar, det vid föregående årsmöte fattade beslutet rörande tryckningen af Conferenskassörens räkenskaper återkallas och att i hvarje Conferens protokoll intages beloppet af den collect som under Conferensens samvaro uppburits. Pastor O. C. T. Andrén anmodades och samtyckte att fortfara med kassörsbefattningen.

Pastorerna P. Anderson, J. Swenson och P. Carlson utsågos till Committee att inrapportera till Synoden det nödiga så väl af den gemensamma Conferensens som särskildt Skandinaviske Conferensernas förhandlingar.

Till följe af svårigheten att erhålla äkta communion-vin beslutades:

1. Att der det kan ske, vilda vindruvfor anskaffas och vin däraf, utan tillsats af sprit, för ändamålet beredes.

2. Att Professor Esbjörn uppdrages att göra försök att anskaffa äkta vin för de församlingar, hvilka icke själfva kunna bereda detsamma.

Beslutades att Conferensen sammanträder nästa Måndag kl. 9 såsom pastoralconferens.

Då nu Gemensamma Conferensens egentliga göromål voro slutade, upplöstes den för att åter sammankomma på kallelse af dess embetsmän.

Bön af P. C. Boreen.

Beslutades att Mississippi Conferensen sammanträder i Moline onsdagen den 11:te Januari 1860 på aftonen.

Ojusterade delar af detta protokoll upplästes, rättades och godkändes.

Slutligen anmodades Conferensens ordförande att å Conferensens vägnar och efter slutad Gudstjenst i morgon till församlingens respective medlemmar frambära en innerlig tacksägelse för under den ovanligt långa samvaron visad välvilja och gästfrihet.

Herren öfvergifve oss icke och tage icke händerna ifrån för sin Sons skull! Amen.

T. N. HASSELQUIST,
Conf. sekr.

Collecten till Conferensen gick till \$2.62.

Protocoll hållet vid Mississippi Conferensens möte Moline den 11—15 Januari 1860.

Mötets förhandlingar öppnades med sång, bibelläsning och bön d. 12 Jan. kl. ½9 i. m. Emedan på det i New Sweden utsatta mötet, på grund deraf att medlemmarne icke samtidigt inträffade der, inga egentliga förhandlingar kunde företagas, användes tiden där till Guds Ords förkunnande och andaktsöfningar. Tillfölje deraf kallades Conferensens medlemmar till ordning af pastor T. N. Hasselquist, Ordförande vid mötet i Andover.

Närvarande voro:

Past. T. N. Hasselquist. Ombud: John Håkanson.

“ Erl. Carlsson.

“ O. C. T. Andrén.

“ Jonas Swensson.

“ Per Larsson.

“ Gustaf P. Fair.

“ John Gustus fr. Geneseo.

“ Anders Olsson fr. Princeton.

Frånvarande voro: Prof. L. P. Esbjörn, pastorena E. Norelius, A. Andreen, M. F. Håkansson, G. Peters och John Persson. Från de tre första hade bref ankommit, hvori de framställt skäl för sitt uteblifvande.

Derefter valdes E. Carlsson till Ordförande och J. Swensson till secreterare.

Protocollet för Mississippi Conferensens möte upplästes.

Derefter företogs frågan om vacanta församlingar och predikoplatser, hvarvid följande upplysningar meddelades och beslut fattades:

Committeen, som fått i uppdrag att se till hvad göras kunde för landsmännen i New York och Boston i kyrkligt hänseende anmärkte, att ingenting blifvit gjordt i denna sak sedan sista möte. I anledning häraf förklarade Conferensen, att den fortfar att med deltagande omfatta landsmännen i New York och Boston, och att den skulle glädja sig öfver att från dem få ytterligare underrättelse samt är villig att lemna dem allt det bistånd den kan i hvarje ämne, som framställes för densamma,

Församlingen i Attica, Ind., har blifvit försedd med lärare derigenom att Br. Norelius antagit kallelsen från densamma och redan ditflyttat.

Baileytown och La Porte, Ind., hafva blifvit besökta af Bröderna i Chicago, som funnit ställningen där nedslående. Br. Carlsson uppmanades af Conferensen och lofvade då tid och omsändigheter medgifva det, fortfarande besöka dessa platser. Broder Carlsson har tillika med Br. Peters fortfarande besökt Aurora, Montgomery, Elgin, Sycamore och De Kalb och är ställningen på åtskilliga af dessa platser mera uppmuntrande än förr.

Likaledes hade Br. Carlsson besökt ett svenskt settlement i Michigan, 16 mil från Grand Rapids och där funnit 9 svenska familjer, som i årtal där lefvat lemnade åt sig själfva och nu med begärlighet och glädjemottogo besöket af en lärare. Br. Carlsson hade redan lofvat att, då hans tid medgifver det, ånyo besöka dem.

Altona och Wataga hade blifvit besökta af Br. Hasselquist och John Johnson fr. Knoxville, och på första stället hade, sedan sista möte, en församling blifvit bildad.

Br. Hasselquist hade äfven liksom förr besökt Monmouth och Burlington och där funnit uppmuntrande utsigter. På senare stället hade församling nyligen blifvit bildad och beslut fattadt att företaga Kyrkobyggnad. Br. Hasselquist lofvade att fortfarande besöka dessa platser.

Från församlingen i Bergholms settlement i Iowa, hvilken genom Br. Håkansson's flyttning blifvit vacant, hade ingenting försports, hvarför Br. H. Olsson uppmanades att besöka densamma.

Församlingen i Princeton hade, enligt fattadt beslut blifvit besökt af kringboende pastorer. Ombudet derifrån upplyste att nekande svar ankommit från två af de från Sverige af denna församling kallade lärarne, samt att församlingen på sockenstämma beslutat att anmoda John Johnson fr. Knoxville att söka license att tills vidare blifva deras lärare. Då John Johnson var närvarande, uppmanades han af Conferensen att öfverväga saken och under innevarande möte låta Conferensen veta sitt beslut, hvarpå frågan uppskjöts till följande dag.

Fulton hade blifvit besökt af Br. O. C. T. Andrén och G. Peters, som af Conferensen uppmanades att därmed fortfara.

Geneseo hade då och då blifvit besökt af Br. O. C. T. Andrén och uppmanades han att fortfarande så göra.

Då derefter fråga uppstod om den Committe, som blifvit tillsatt för att till Gustaf Adolfs stiftelsen i Göteborg afgifva berättelse om våra församlingars ställning, upplystes att ingen sådan berättelse ännu blifvit afsänd, hvarför det beslöts, att Conferensen uppmanar nämnda Committe, att med det allra första fullgöra sitt uppdrag.

På därom framställd fråga, underrättade Committeen för upprättande af

förslag till Constitution för Conferensen, att den icke var färdig med sitt förslag.

Tillfölje däraf att församlingen i Attica, Ind., gjort så stora och ovanliga uppoffringar för sin kyrka i det hvarje familjeåder betalt från \$20 till \$30.00, hvarje dräng från \$10.00 till \$20.00, och hvarje piga från \$15.00 till \$18.00 och församlingens egna medlemmar fastän fattiga och få, genom denna ovanliga uppoffring samlat öfver \$1,000.00 för detta ändamål; äfvensom tillfölje deraf att, ehuru kyrkan redan blifvit invigd, åtskilliga ting ännu äro ofullbordade, och därför en liten hjälp icke blott skulle vara till uppmuntran utan äfven välkommen för en församling, som sålunda ansträngt sig till det yttersta; därför vill Conferensen på det hjertligaste recommendera denna församling till erhållande af en collect i våra församlingar. Förhandlingarne afslötos nu för att åter börja i e. m. kl. $\frac{1}{3}$ 3. Bön af Br. Olsson.

2:dra Sessionen, $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Bön af Br. Andréu.

Förmiddagens protokoll upplästes och godkändes. På derom väckt förslag beslöts att vi i morgon kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. sammanträda såsom pastoral Conferens, då till gemensam uppbyggelse liknelsen om "Förlorade sonen" företages till betraktelse. En större del af eftermiddagen användes sedan till samtal om och öfvervägande af vår ställning inom Lutherska kyrkan i Amerika.

En committe af Erl. Carlsson, O. C. T. Andreen och John Gustus tillsattes, för att uppsätta förslag till formulär för dop- confirmations- vigsel- och flyttningsattester.

Förhandlingarna afbrötos nu för att fortsättas i morgon e. m. Bön af Br. Hasselquist.

3:de Sessionen, e. m. d. 17.

Bön af Br. J. Swensson.

Pastor Selle från Tyska församlingen i Rock Island introducerades för Conferensen och blef upptagen såsom rådgifvande ledamot vid detta möte.

Den från förra dagen uppskjutna frågan om Princetons församlingsförseende med lärare blef nu upptagen och följande beslut fattadt: Då John Johnson icke ännu kunde gifva bestämdt svar, men det är ganska angeläget att församlingen får egen lärare, så finner sig Conferensen efter enskildta samtal med John Johnson föranlåten att hjertligen och allvarligen uppmuntra honom att kallelsen antaga, samt att bemyndiga Conferensens Ordförande att, ifall Johnson tillkännagifver sitt beslut att kallelsen antaga, rekommendera honom hos Synodens President till erhållande af adinterimslicence.

Committeen som fått i uppdrag att utarbete förslag till attestformulär framlemnade sådana för dop- och flyttningsattester, hvilka af Conferensen antogs. I anledning häraf beslöts att ett tillräckligt antal blanketter för dessa attester skulle tryckas på tryckföreningens tryckeri i Chicago och kostnaden derför bestridas ur Konferensens kassa, på det att de må lemnas utan betalning åt dem som sådana attester önska.

Conferensen uttryckte sin önskan att nästa gemensamma Conferensmöte, som enligt beslut kallas af Ordföranden, måtte börjas i Chicago den 23 nästkommande April. På framställt förslag beslöts, att vi i morgon kl. 2 e. m. sammanträda såsom pastoral Conferens och då till samtalsämne företaga "Sammanhanget mellan rättfärdiggörelsen, helgelsen och herrliggörelsan".

Conferensens förhandlingar afslutades nu för detta möte.

Nästa möte hålles på kallelse af ordföranden.

Omedelbart efter afslutandet fortsattes med det på förmiddagen började samtalet.

De förut bestämda tider användes till samtal öfver de uppgifna ämnena, hvilka med mycken uppmärksamhet följdes af de närvarande och aflupo till gemensam uppmuntran, och kan man med glädje hoppas, att så väl dessa stunder, som de gudstjänster som höllos hvarje qväll under mötet och flera gånger på söndagen skola bära frukt till sann upplysning, tro och helgelse.

Herre, vi bide efter dig i din rätts väg!

JON, SWENSSON
sec'ret.

Den på söndagen för Conferenskassan upptagna collecten uppgick till \$7.73 och blef af skattnästaren emottagen.

Anm. Här sluta protokollen i den gamla protokolls-boken.

E. N.

Kungörelse.

(Införd i Hemlandet för d. 4 april 1860.)

Konferensmöte. Förenade Chicago-Mississippi- och Minnesota-konferensen kallas att sammanträda i Svenska (Norska) Evang. Lutherska kyrkan i Chicago på aftonen Måndagen den 23 nästkommande April. Då för vår kyrka ganska viktiga frågor vid detta möte komma under öfverläggning, hoppas man att den förenade konferensens medlemmar så mangrant, som möjligt, vid detta möte samlas.

T. N. HASSELQUIST

Sekreterare.

JONAS SWENSSON

Ordförande.

 Norsk Luthersk Kirketidende behagade aftrycka!

Protokoll hållet vid de förenade Chicago-, Mississippi- och Minnesota-konferensernas sammanträde i Svenska Lutherska Kyrkan i Chicago den 23—27 April 1860.

Den förenade Konferensens medlemmar samlades till offentlig gudstjänst i den Norska Lutherska Kyrkan på aftonen den 23 kl. ½8.

Kl. 9 på morgonen den 24 samlades Konferensens medlemmar i den Svenska Kyrkan.

Br. Hasselquist började med bön och uppläsande af Esaie 54 kap., hvar öfver han gjorde några anmärkningar och Br. Paul Andersen slutade med bön. Embetsmännen vid det förra Konferensmötet kallade församlingen till ordning, hvarpå upprop af medlemmar skedde.

Närvarande prester med deras delegater voro :

Prof. L. P. Esbjörn.

Pastor T. N. Hasselquist.

“ Erl. Carlsson.

“ Paul Andersen.

“ Jonas Swensson.

Pastor O. C. T. Andréén.

“ A. Andreen.

“ E. Norelius.

“ O. Andrewson.

“ O. J. Hatlestad.

“ P. Asbjörnsen.

“ H. P. Pedersen.

“ John Pehrson.

“ Gustaf Peters.

Lic. John Johnsson.

Delegater: Olof Johnson, Galesburg.

“ Ola Swenson, Chicago.

“ John Amundsen, “

“ S. P. Lindell, Andover.

“ Andr. Larson, Moline.

“ Carl Jönsson, Rockford.

“ E. M. Sörelý, Jefferson Prairie.

“ Isac Jensen, Milwaukee.

“ G. Esping, Geneva.

Följande församlingar, utan lärare, hade också insändt kommissionärer, neml.

Förs. i La Porte, Ind., A. Gustafsson.

“ i Baileytown, Ind., John Jonson.

“ i DeKalb, Ill., A. F. Engström.

Derpå skred man till embetsmäns utväljande för närvarande Konferens.

Valet som skedde med slutna sedlar, utföll sålunda:

Pastor T. N. Hasselquist, Ordförande.

“ O. Andrewson, Secreterare.

Den förra förenade Konferensens förhandlingar öfverlemnades åt en af Ordföranden tillsatt Komite, bestående af O. C. T. Andréén, P. Andersen och S. P. Lindell.

Professor Esbjörn från Illinois Stats Universitet uppläste nu sin rapport, hvori han underrättade om och framlade grunderna och orsakerna till sin embetsafsägelse.

Rapporten mottogs och hänsköts till kommittén N:o 2, som likaledes utnämndes af Ordföranden. Denna kommitte består af pastorerna P. Andersen, O. J. Hatlestad, E. Carlsson och A. Andreen, samt delegaterna E. M. Sörelý, Carl Jönson och Olof Johnson.

Dr. Reynolds och Dr. Harkey framträdde nu såsom delegater från Universitetets fakultet, och fingo konferensens tillåtelse att afgifva de upplysningar angående prof. Esbjörns afsägelse, hvilka de kunde finna nödiga till sakens ytterligare belysning.

Doktorerna begärde, att prof. Esbjörns rapport måtte för dem översättas på det engelska språket, hvilket beviljades och Br. Norelius blef derföre utsedd att uppläsa och återgifva de viktigaste punkterna på förenämnda språk.

Dr. Reynolds uppläste och öfverlemnade en rapport från fakulteten vid Illinois Stats Universitetet angående prof. Esbjörns embetsafsägelse.

Dr. Harkey uppläste och inlemnade äfven en rapport från uppfostrings-sällskapets bestyrelse angående de bidrag, som de Skandinaviska studenterna erhållit af nämde sällskaps kassa.

Båda dessa dokumenter öfverlemnades åt Kommitteen N:o 2.

Förmiddagsmötet slutades med bön af Br. Peterson.

2:dra Sessionen.

Kl. ½3 e. m. börjades åter förhandlingarna med bön af Br. J. Swensson.

Mundtliga meddelanden af doktorerna Reynolds och Harkey upptog hela eftermiddagen.

3:de Sessionen.

Onsdagen den 25 kl. 9 börjades förhandlingarna med bibelläsning, sång och bön af Br. O. C. T. Andrén.

Följande rapport inlemnades:

Kommitteen N:o 1, till hvilken protokollet för sista förenade Konferensmöte i Geneva öfverlemnades, har genomgått detsamma och finner följande punkter derstädes kräfa vår uppmärksamhet:

1:o Hvad har den nedsatta kommittén för att öfversätta Pontoppidans "Sandhed till Gudfrygtighed" gjort, för att fullborda detta arbete?

2:o Professor L. P. Esbjörn uppfordrades att försöka skaffa de församlingar äkta kommunionsvin, som sjelfva icke äro i stånd dertill.

O. C. T. ANDRÉN,
PAUL ANDERSEN,
S. P. LINDELL.

Rapporten mottogs och godkändes (sic), och de deri omnämnda kommittéerna uppmanades att fortsätta sina arbeten och rapportera.

Professor Esbjörns svaromål på doktorerna Reynolds' och Harkey's andraganden föregående dagen upptog det öfriga af sessionen, som slutades med bön af Br. Norelius.

4:de Sessionen

öppnades kl. ½3 e. m. med bön af Br. O. Andrewson.

Doktorerna Reynolds och Harkey lemnades åter tillfälle att göra sina anmärkningar till professor Esbjörns yttranden på förmiddagen, hvilket upptog nästan hela sessionen, och sedan de sålunda hade andragit allt hvad de önskade, togo de ett vänligt afsked af Konferensen.

A. Gustafsson anmälde nu såsom kommissionär från Svenska församlingen i La Porte, Ind., och emottogs såsom sådan.

Från samma församling, äfven som från församlingen i Baileytown inlemnades en ansökan, som hänsköts till Kommitteen N:o 3, bestående af prof. Esbjörn och Norelius.

Sessionen upplöstes för att sammanträda kl. 2 e. m. följande dagen.

5:te Sessionen.

Sammankomsten öppnades på följande dag kl. 2 e. m. med bön af Br. P. Asbjörnsen.

Kommittén N:o 3 inberättade som följer:

Kommittén N:o 3, till hvilken ett dokument blifvit öfverlemnadt, får vördsam rapportera, att det utgör en begäran från åtskilliga landsmän eller församlingsledamöter uti Baileytown, Calumet och La Porte, Indiana, att Gustafson, som en tid förrättat gudstjenst derstädes, måtte tillåtas att förblifva der vid församlingarne. Vi hafva förskaffat oss all tillgänglig underrättelse om dessa församlingars tillstånd och hr Gustafsons verksamhet derstädes, och få så väl på grund deraf som af den stora nödvändigheten att våra försam-

lingars lärare erhålla all den lärdom och bildning, som åstadkommas kan, för Konferensen till antagande förelå följande

Beslut:

Konferensen erfar med särdeles tillfredsställelse och glädje, att församlingarne i Baileytown och La Porte äro angelägna att hafva en "fast lärare" ibland sig och vilja vidtaga alla nödiga åtgärder för detta viktiga ändamål, samt att de gifva hr Gustafson det goda vittnesbördet, att han "är en nitisk yngling att predika Guds Ord och, som de tro, samlar folket till enighet i fridens band." Men som Konferensen i. n. hvarken kan rekommendera någon till erhållande af licence eller är så konstituerad, att den kan licentiera någon, så gifver den br. Gustafson den anvisningen att återgå till de tre församlingarne såsom skollärare och att som sådan tills vidare uppehålla gudstjensten derstädes huivudsakligen genom föreläsning af Guds Ord utur godkända och rätttrogna Lutherska postillor, samt ändtligen att, så snart en Skandinavisk läroanstalt för bildande af Lutherska prester för våra församlingar hinner af oss inrättas, infinna sig der och genomgå en ordentlig undervisningskurs för att bliwa gjord skicklig att åtaga sig och förvalta det ansvarsfulla läroembetet. Sist får Konferensen vänligen uppmana ofvannämnda församlingar, som önska sig br. Gustafsons tjänst, att under hans undervisningstid underhålla honom vid läroverket, hvilket konferensen hoppas de skola anse mera som en förmån, än som en skyldighet.

Vördsammeligen hemställt

L. P. ESBJÖRN,
E. NORELIIJS.

Beslutet blef antaget.

Kommitteen N:o 2 uppläste och inlemnade sitt utlåtande till konferensen, hvilket blef emottaget för att genomgås punkt för punkt, och medhanns under eftermiddagssessionen till och med beslutet N:o 2.

Då detta viktiga beslut genom uppstigande (standing vote) enhälligt blifvit antaget, förenade Konferensen sig i gemensam bön att Herren nådeligen ville välsigna detta steg, välsigna våra församlingar och låta oss och våra efterkommande få behålla rent ord och rena sakramenter intill dagarnes ända.

Förrättningarne uppskötos till kl. 8 följande dagen. Bön af Br. E. Carlsson.

6:te Sessionen

Fredag kl. 8 f. m. öppnades med sång, bibelläsning och bön af A. Andreen.

Professor L. P. Esbjörns framlemnade redogörelse för sitt agentskap för Skandinaviska professoratsfonden, hvilken emottogs och öfverlemnades till kommitteen N:o 4, bestående af pastor E. Norelius och S. P. Lindell.

Överläggningen rörande utlåtandet från Kommitteen N:o 2 fortsattes och blefvo äfven besluten N:o 3 och 4 enhälligt antagna, hvarpå det hela blef uppläst och enstämmigt antaget och lyder som följer:

Kommitteen, till hvilken de dokumenter öfverlemnades, som hafva afseende på prof. L. P. Esbjörns afsägelse af sin befattning såsom Skandinavisk professor vid Illinois Stats Universitet, får vördsamt aflemna följande rapport:

Dessa dokumenter bestå af

1) Professor Esbjörns redogörelse, i hvilken han framlägger de orsaker, som förmått honom att nedlägga sitt embete.

2) Ett dokument från fakulteten vid nämnda Universitet, innehållande förklaringar och beslut angående prof. Esbjörns afsägelse.

3) Äfvenså tvenne dokumenter, af hvilka det ena endast angår de synoders uppfostringssällskap, som stå i förening med läroanstalten, och det andra utgör en räkning öfver penningar, som prof. Esbjörn enskildt mottagit och använt till de studerandes underhåll.

Beträffande de dokumenter, som röra prof. Esbjörns afsägelse, har Kommitteen noggrant genomgått och jemfört dem med de muntliga förklaringar, som af båda parterna blifvit inför Konferensen afgifna. Kommitteen finner, att den icke kan betrakta och behandla prof. Esbjörns afsägelse såsom en ensstaka handling, utan såsom stående i sammanhang med och härflytande från de svårigheter, som sedan någon tid funnits i vår Synod. Och på det man må få ett klart begrepp om hela denna sak och vi ställa oss i ett rätt ljus inför den Christna allmänheten, anse vi det nödigt att korteligen uppräknat några af dem.

Det är väl känt, att vår Synod enligt dess Konstitution i anseende till läran står obetingadt på den Augsburgiska bekännelsens grund. På ett extra synodalmöte uti Geneva, Ill., i Maj 1856 beslöts upprättandet af det Skandinaviska professoratet; men då dess egentliga karaktär skulle bestämmas, mötte detta redan då ett afgjort motstånd. Vid synodens ordinarie sammanträde uti Dixon i Oktober samma år visade sig detta motstånd så väl emot oss och vårt professorat som emot vår doktrinella ståndpunkt ännu tydligare, och försök gjordes att upphäfva synodens beslut i Geneva beträffande vår professors förbindelse till kyrkans bekännelse, och ehuru det lyckades att förekomma detta, visade det sig dock, att vi icke "voro af samma sinne och sökte samma sak." Vår synod har sedan den tiden synbarligen icke varit enig. Stridigheterna hafva snarare till- än aftagit, och de iirigaste bemödanden hafva blifvit gjorda icke blott att förändra vår synods lärogrund utan också att utestänga all hjelp från läroanstalten i Springfield i fall utlänningars inflytande och den mycket föraktade symbolismen skulle vinna insteg inom inrättningen. Det är lätt att inse, att dessa förhållanden nödvändigt hafva haft ett stort inflytande på vår ställning till Universitetet i Springfield: vår professor har känt det, vi alla hafva med sorg och bedröfvelse känt det. Vi hafva därför en längre tid tillbaka tydligen insett, att vi under sådana omständigheter icke mycket längre kunde förblifva i den förbindelse i hvilken vi hittills stått.

I betraktande af allt detta föreslår kommitteen antagandet af följande inledning och beslut, neml.:

Alldenstund vi äro fullt öfvertygade, att der finnes uti vår synod en bestämd skiljaktighet i läran; och alldenstund der redan i verkligheten är en söndring i stället för förening inom synoden och alldenstund tvister och stridigheter tjena till att förminska förtroendet, försvaga våra krafter och förhindra vår framgång; och alldenstund vi äro blottställda för att när som helst genom en tillfällig majoritet af röster emot oss påtvingas en förändring i vår doktrinella ståndpunkt; och alldenstund det är vår heligaste pligt att försvara och bevara vår trosbekännelse obesmittad så väl i våra församlingar som i den theologiska undervisning, hvilken meddelas åt våra studerande, och i den inflytelse, hvilken utöfvas på dem, som skola blifva våra församlingars prester och själasörjare; och alldenstund vår erfarenhet klarligen visar oss, att vi i dessa delar icke hafva någon säkerhet i den förbindelse, hvaruti vi hittills stått, derföre

Bestlutes 1:st att vi godkänna prof. Esbjörns embetsnedläggelse såsom vår

Skandinaviske professor uti Illinois Stats Universitetet, och att vi gifva honom vår uppriktiga tacksägelse för den flit, hvarmed han arbetat för, och den trohet, hvarmed han vakat öfver våra församlingars välfärd i egenskap af professor, samt för den faderliga omsorg och godhet, han bevisat våra studerande; och att vi godkänna det sätt, hvarpå han utdelat de medel, som kommit honom tillhanda för deras understöd.

2 Beslutes, att vi Skandinaviske prester och menigheter, som härtills varit förenade med den Evang. Lutherska Synoden af Norra Illinois, härmed fredligen utträda från vår kyrkliga förening med nämde Synod, och att vår Konferens' embetsmän värdsamt meddela nämde Synods president underrättelse om detta vårt utträdande.

3 Beslutes att vi härmedelst bestämma att tisdagen den 5:te nästkommande Juni kl. 3 e. m. sammankomma uti Norska evang. Lutherska Kyrkan i Clinton*), Rock County, Wisconsin, för att stifta en Synod och att en Kommittee af tre utnämnes för att utarbete en Konstitution, som vid nämde sammankomst skall framläggas till antagande.

4 Beslutes, att vi uti den räkning, som blifvit oss meddelad från tre medlemmar af uppfostringsällskapets verkställande Kommittee i Springfield med förvåning se, att intet af de penningar, som mottagits från de evang. Lutherska församlingarne i Östern för uppfostringsällskapet erkännes såsom gifvet till de Skandinaviska studerandes underhåll, då vi likväl äro fullt öfvertygade att åtminstone något af dessa penningar är uttryckligen gifvet för detta ändamål, och vi dessutom veta, att våra medlemmar och församlingar vid åtskilliga tillfällen bidragit till läroverket i Springfield för andra ändamål så väl som för uppfostringsväsendet. Vi kunna derföre icke finna någon billighet uti deras fördran att vi skole ersätta hvad som af den gemensamma kassan blifvit använd för våra studerande under det vi varit i förbindelse med läroanstalten. Hvilket allt härmed värdsamt framlägges.

PAUL ANDERSEN,
ERL. CARLSSON,
O. J. HATLESTAD,
A. ANDREEN,
E. M. SÖRELY,
CARL JÖNSSON,
OLOF JOHNSON.

Sedan Konferensen antagit ofvanstående rapport förklarade den att detta steg icke tagits tillfölje af någon personlig ovilja mot någon, utan af den innerligaste kärlek till vår bekännelse, samt att vi äro förvissade att alla vår Kyrkas sanne vänner så väl här i landet som vårt gamla hemland ej blott icke skola taga förargelse, utan glädja sig öfver vår handling och omfatta oss och våra församlingar med vänskap och förböner.

Ordföranden tillsatte derpå den i beslutet N:o 4 bestämda Kommitteen, som består af prof. Esbjörn, pastor P. Andersen och Andrew Nilsson Testal.

Förhandlingarne afbrötos för att fortsättas på eftermiddagen kl. $\frac{1}{2}$ 3. Bön af Pastor A. Andreen.

*) Egentligen skulle det heta: Jefferson Prairie nära Clinton. Kyrkan der synoden stiftades låg 5 mil från Clinton i pastor O. Andrewsons församling.

7:de Sessionen

Kl. ½3 e. m. öppnades med bön af O. C. T. Andrén.

Ombudet från församlingen i DeKalb County framställde denna församlings begäran om besök af lärare, åtminstone en Söndag i månaden samt upprättande af en barnskola för innevarande sommar. Konferensen hörde med nöje ombudets framställning och beslutade att uppmana pastorerna Carlsson och Peters att om möjligt uppfylla den gjorda begäran, samt att rekommendera studeranden B. M. Halland att gå till DeKalb för att för några månader hålla skola med dervarande barn.

Kommitteen No 4, till hvilken professor Esbjörns redogörelse för de Skandinaviske professoratsmedlen öfverlemnades, inlemnade följande rapport:

Alla insamlingar gjorda af prof. Esbjörn i de Skandinaviska församlingarne utgöra \$1,550.56. Af denna summa äro \$1,017 öfverlemnade till Universitetets Skattnästare; \$444.44 utbetalde såsom agents lön och resekostnader; \$9.60 utgöra falska och odugliga sedlar; \$79.52 äro i professor Esbjörns händer. Kommitteen har jämfört dessa uppgifter med tillgängliga qvittenser och subskriptionsboken och funnit dem rigtiga, samt föreslår att Konferensen godkänner och öfverlemnar den till Kommitteen, som har professoratsmedlen om händer.

Vördsamligen hemställt

E. NORELIUS,

S. P. LINDELL.

Rapporten antogs.

Beslutadt att en kommittee af 4 nedsättes, för att uppgöra förslag beträffande vårt professorat och upprättandet af en egen läroanstalt och inlemna nämnda förslag till det redan beslutade mötet i Clinton, Rock Co., Wisconsin. Kommitteen består af prof. Esbjörn, Erl. Carlsson, K. Langeland och Iver Laswon.

Ett bref upplästes från Norska församlingen i Racine, i hvilket omnämndes att den var i fara att mista sin kyrka för skuld; och fattades till följe häraf följande beslut:

Alla våra Norska prester och församlingar uppmanas härmedelst upptaga kollekt eller subskriptioner till hjälp för skuldens afbetalande och att hvad som samlas sändes till församlingens Trustees, Engerud & Simonsen, Racine, Wis.

Beslutadt att pastorerna, Paul Andersen och Erl. Carlsson utses till en Kommittee för att öfversända till Rev. Dr. Harkey och Passavant Konferensens beslut beträffande prof. Esbjörns afsägelse och vårt utträdande ur Synoden af Norra Illinois.

Protokollet blef för hvarje session uppläst och antaget.

Mötet upplöstes för att möta i Clinton såsom förut beslutadt.

Herren lede oss i sitt ljus och sin sanning!

O. ANDREWSON

Sekr.

Under konferensen höllos gudstjenster hvarje afton skiftesvis i Svenska och Norska kyrkorna. Mätte det predikade ordet blifva ett vårsäde, som bär välsignelserika frukter till den stora skördedagen.

En kollekt uppbars i Svenska kyrkan till Mississippis Konferensens förmån belöpande sig till \$7.07.

ANM. 1. Ofvanstående protokoll är hämtadt från "Hemlandet" för den 2 maj 1860, där det förekommer i sin helhet. Då pastor O. Andrewson var sekreterare, så är det gifvet, att originalet skrefs på norska språket; men jag minnes icke, att jag någonstades sett ett spår däraf. Utan tviivel infördes det dock i den Norske Kirke Tidende, som på den tiden utgafs af de norska medlemmarne af konferensen, och den, som äger ett exempl. däraf, borde sända det till vårt synodala arkiv i Rock Island. Hvad det svenska protokollet angår, så är det så korrekt som möjligt, ty det sammanskrefs under mötet och utgjordes till en stor del af sådana rapporter, som voro affattade på det svenska språket. Imellertid måste man beklaga, att prof. Ebsjöns rapport om sin ämbetsafsägel-se icke blef införd i protokollet. Den hade säkert varit mycket upplysande. Hvart den tog vägen, mäktar jag icke säga.

Denna viktiga tid i vår kyrkas historia i Amerika behöfver att ännu vidare belysas, och jag har för afsikt att så göra genom att offentliggöra en hel hop bref från prof. L. P. Esbjörns hand, sedan jag blifvit färdig med de gamla konferensprotokollen. Nästa år någon gång vore måhända rätta tiden att utgifva ett Esbjörns-häfte af Tidskriften, efter som det då blir just 50 år, sedan han började vår kyrkliga verksamhet här i Amerika.

ANM. 2. Ingenting annat förekommer i detta häfte än konferensprotokoll. Denna auordning har blifvit gjord för att tillmötesgå önskan att få alla protokollen tillsammans utan inblandning af andra saker.

E. NORELIIUS.

AUGUSTANA COLLEGE LIBRARY
ROCK ISLAND, ILL.

TIDSKRIFT

FÖR

SVENSK EV. LUTH. KYRKOHISTORIA I N. AMERIKA

OCH FÖR

TEOLOGISKA OCH KYRKLIGA FRÅGOR.

E. NORELIUS,

Redaktör.

INNEHÅLL.

Minnesota-konferensens af Augustana-synoden protokoll från 1858 till 1868.

UTGIFVEN AF
LUTHERAN AUGUSTANA BOOK CONCERN,
ROCK ISLAND, ILLINOIS.

Anmälan.

Detta tryckalster kallas *Tidskrift*, emedan meningen är att fortsätta dess utgifvande häfte efter häfte och detta, allt efter som efterfrågan visar sig vara.

Då inom Augustana-synoden frågan väckts att publicera sådana historiska dokument, som för allmänheten icke hittills varit tillgängliga, och som borde i någon form förvaras åt eftervärlden, och då samma behof kännes med afseende på våra församlingars och samfunds löpande historia, och då ändtligen teologiska och kyrkliga frågor af olika slag, men mera solidt, än som kan ske i de mera populära bladen, behöfva diskuteras, så har man tänkt, att dessa olika önskingar kunna vinnas genom en tidskrift, som särskildt ägnar sig åt dessa ämnen. Detta häfte vill vara ett försök i denna riktning. Skulle det visa sig, att vår kyrkliga allmänhet gillar och gynnar företaget, så kan tidskriften utvidgas efter behof; i annat fall kan företaget nedläggas när som helst. Hvarje häfte säljes till ett bestämdt pris; dock kan subskription ske hos L. A. B. C. i Rock Island, som i så fall bestämmer villkoren.

Undertecknad har åtagit sig redaktionen åtminstone till att börja med, och, om hälsa och krafter medgifva, kommer han troligen att skriva en del originalartiklar; men tager gärna emot bidrag af den art, som tidskriften afser, för tidningens innehåll, då de äro med omsorg och sanningskärlek författade.

Beställningar om och subskription på tidskriften sker hos The Luth. Aug. Book Concern, Rock Island, Ill.

Vasa, Minn., i jan. 1898.

E. NORELIUS.

Minnesota-konferensens af Augustana-synoden protokoll från 1858 till 1868.

Inledande anmärkningar.

Rörande de första svenska lutherska församlingarnas uppkomst och organisation i Minnesota hänvisas läsaren till: "De Svenska Lutherska församlingarnas och Svenskarnes historia i Amerika."

De protokoll, som här meddelas åt allmänheten, äro aftryckta ordagrant från "Protocols Bok för Minnesota Konferensen Af Skandinaviska Ev. Lutherska Augustana Synoden i Nord Amerika", blott med någon ändring i stafsättet och rättelse af uppenbara språkfel.

Rörande titelbladet får anmärkas, att, då konferensen organiserades under den tid församlingarna voro förenade med Ev. Luth. Norra Ills. Synoden, så är det ej fulltriktigt att säga: "Minnesota Konferensen af Augustana Synoden"; men det var endast en kort tid, som den stod i förening med "Norra Ills. Synoden", näml. ifrån hösten 1858 till våren 1860.

Boken, ur hvilken protokollen äro tagna, är 7x11¼ tum samt ¾ tum tjock och innehåller 30 protokoll med endast några få luckor. De valda sekreterarne hafva icke alltid infört protokollen i boken, utan har detta skett i flere fall af andra, i synnerhet i början. De 3 första äro införda af J. P. C. Boreen; n:o 4 af P. Beckman; n:o 5 af P. Carlson; n:o 6 af P. Beckman; n:o 7, 8, 9, 10 af E. Norelius; n:o 11 af A. Jackson; n:o 12 af E. Norelius; n:o 13 af John Pehrson; n:o 14 af N. Olsen; n:o 15 af P. Beckman; n:o 16 af A. Jackson; n:o 17 af J. P. C. Boreen; n:o 18 af E. Norelius; n:o 19 delvis af E. Norelius och A. Lindholm; n:o 20 af C. A. Hedengran; n:o 21 af John Pehrson; n:o 22 af P. Beckman; n:o 23 af E. Norelius; n:o 24 af A. Jackson; n:o 25 af E. Norelius; n:o 26 af John S. Nilson; n:o 27 af A. Jackson; n:o 28 af John S. Nilson; n:o 29 af fru T. H. Dahl; n:o 30 af John S. Nilson.

**Protokoll, hållet vid ett möte af svenska medlemmar af
synodalkonferensen i Red Wing den 6:te juli 1858.**

Enligt öfverenskommelse sammanträdde de svenska medlemmarne af konventionen föregående afton i och för ändamål att öfverlägga om de kyrkliga angelägenheter, som särskildt angå våra församlingar och vår kyrka i Minnesota.

Efter slutad bibelläsning och bön blef br. Cederstam på därom gjordt förslag vald till mötets ordförande.

Då vi enligt afgifven förklaring och beslut i konventionen hänskjutit frågan om vår anslutning till den nybildade luth. synoden i Minnesota eller icke till Chicago och Mississippis förenade konferensers möte i Princeton nästkommande september, uppstod nu fråga om, huru vi borde förhålla oss, och hvilka åtgärder som voro nödvändiga för att komma till något resultat i saken. Efter en tämligen lång diskussion kommo mötets medlemmar till följande beslut:

Beslutadt: 1:o) Att vi alla, så vidt möjligt är, vilja infinna oss på ofvannämnda konferensmöte och, där det görligt är, taga en delegat med oss från våra särskilda församlingar.

Beslutadt: 2:o) Att vi vilja sammankalla våra församlingar till en offentlig sockenstämma och höra deras yttrande i ämnet samt af dem erhålla ett skriftligt beslut, underteckadt af kyrkovärdarna, för att framlägga detsamma för konferensen.

Beslutadt: 3:o) Att vi härmed uppmana alla vakanta församlingar att, därest görligt är, sända en delegat till meranämnda konferens, och att de i alla händelser åtminstone sända ett skriftligt beslut.

Såsom denna frågas omfattande af oss möjligen kunde betraktas såsom en söndringslusta, därför *beslutadt*:

Att detta ingalunda är fallet, utan församlingarnas välfärd och våra särskilda omständigheter hafva nödgat oss därtill.

Mötets medlemmar togo nu i betraktande vår kyrkas tillstånd i Minnesota, och hvad som härvid blef klart för dem alla var, att "såden är mycken, men arbetarne äro få". Det var därför hugnande för dem att hoppas, det två bröder från Sverige skulle under sommaren föröka arbetarnes antal. Detta oaktadt insåg man nödvändigheten af en öfverenskommelse sig emellan, att på ett systematiskt och kraftfullt sätt verka för vår kyrkas så väl upprätthållande som utvidgning, hvilken verksamhet mötets medlemmar kallade "hemmissionssaken", och i afseende på hvilken följande allmänna beslut blefvo fattade:

Beslutadt: 1:o) Att, alldenstund vi i alla händelser komma att utgöra en egen konferens, så är det vår fulla öfvertygelse, att hemmissionssaken är ett af de viktigare ämnen, som fordra denna konferens' uppmärksamhet.

Beslutadt: 2:o) Att vi, medlemmar af detta möte, vilja bemöda oss om att uti våra särskilda församlingar verka för hemmissionssaken: 1) därigenom, att vi hvarje månad särskildt hålla en predikan för hemmissionssakens befrämjande; och 2) att kollekter upptagas, antingen hvarje gång missionssammankomst hålles, eller så ofta som det må anses vist och klokt att så göra.

Beslutadt: 3:o) Att föremålet för denna hemmissionsverksamhet bör framför någonting annat blifva att upprätta och underhålla kristliga församlingsskolor på sådana ställen, där de behöfvas; och att, då förmågan det medgifver, använda medlen till andra till evangeli utbredande hörande ändamål.

Beslutadt: 4:o) Att vi utvälja en kassör, till hvilken alla medel insändas, och som har att för desamma redovisa och enligt konferensens beslut utbetala.

Till kassör till nästa möte valdes br. Norelius.

Beslutadt: 5:o) Att en kommitté utväljes, som å nästa konferensmöte framlägger ett förslag till reglemente för hemmissionsverksamheten, hvilket reglemente skall utgöra en del af konferensens framtida konstitution.

Kommittéen består af bröderna P. Beckman, C. G. Wernström och E. Norelius.

Beslutadt: Att vi nu upphäfva våra förhandlingar för att möta igen i Union settlement, Carver co., Minnesota, på sådan tid, som närmare kommer att bestämmas.

Mötet slutades med bön af br. E. Norelius.

P. A. CEDERSTAM,
ordförande och sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:o 1: Med "synodalkonferensen" och "konventionen", som förekomma i detta protokoll, menas det möte, som gamle missionsnären, fader Heyer, fick i stånd i Red Wing för organiserandet af en ev. luthersk synod i Minnesota. Han ifrågade mycket för detta företag och understöddes däri genom uppmaningar därtill från dr. Passavants sida. Han hade hoppats i det längsta att få de svenska pastorerna och församlingarna med i denna organisation, för hvilken de senare utom P. Carlson kände sig icke så litet benägna på grund af förhanden varande omständigheter inom norra Ills.-synoden, och då de ändtligen drogo sig tillbaka, blef fader Heyer mycket bedröfvad däröfver. Imellertid blef E. Lutherska Minnesota-synoden organiserad i den gamla svenska kyrkan i Red Wing vid detta tillfälle. Utom de svenska pastorerna voro pastorerna Heyer, Wier, Thompson och Malinson närvarande och ingingo som medlemmar i synoden. De voro emellertid så olika i afseende på bekänneelse, språk och fostran, att de omöjligen kunde draga jämnt.

De två bröder, som väntades från Sverige, voro J. P. C. Boreen och S. G. Larson. Den senare kom dock icke till Minnesota.

Protokoll, hållet vid sammanträdet af Minnesota-konferensen af Evangeliskt Lutherska Synoden af Norra Illinois i svenska lutherska kyrkan vid Chisago Lake, Minnesota, den 7—9 oktober 1858.

Konferensen var utsatt till den 6:te, men för oväder och andra hinder hunno icke medlemmarna att samlas förrän vid middagstiden den 7:de, då gudstjänst hölls på e. m., hvarvid bröderna P. Carlson och J. P. C. Boreen predikade.

Konferensmötet öppnades den 8:de kl. 9 f. m. med sång, bibelläsning och bön af br. P. Beckman. På därom gjordt förslag blef br. J. P. C. Boreen vald till ordförande och E. Norelius till sekreterare.

Ordföranden kallade konferensen till ordning, och dess medlemmar blefvo antecknade. Närvarande voro: E. Norelius, P. Beckman, P. Carlson, J. P. C. Boreen.

Delegater: Från församlingen vid Chisago Lake, H. Svedberg; från församlingen i Marine, Daniel Nilson. Säsom O. Paulson från Carver var närvarande, blef han på förslag inbjuden att deltaga i konferensens förhandlingar. Likaledes Frans C. Björklund, som var närvarande säsom kommissionär för svenskarne vid Rush Lake.

Frånvarande: Pastor P. A. Cederstam.

Säsom synoden vid sitt sista möte i Mendota, Ill., hade gifvit bröderna i Minnesota tillåtelse att organisera sig till ett eget konferensdistrikt, framlade br. E. Norelius ett förslag till konstitution för Minnesota-konferensen af Ev. Luth. Synoden af Norra Illinois. Förslaget blef emottaget och granskadt paragraf för paragraf, och uti sin helhet ändtligen antaget. Det lyder sålunda:

FÖRSTA KAPITLET.

OM NAMN OCH MEDLEMMAR.

§ 1. Denna konferens' namn och kännemärke skall vara: "Minnesota-konferensen af Ev. Luth. Synoden af Norra Illinois."

§ 2. Alla medlemmar af Ev. Luth. Synoden af Norra Illinois, boende i Minnesota och närliggande stater, och som stå i god förbindelse med nämnda synod, skola hafva rättighet till medlemskap i denna konferens och skola betraktas som medlemmar af densamma efter att hafva infunnit sig på ett ordentligt konferensmöte och därom framställt sin begäran.

§ 3. Hvarje präst, som står i förbindelse med konferensen, bör medhafva ett församlingsombud, som är en ordentlig medlem af hans församling och är ordentligen vald af församlingen för sådant ändamål, och skall sådan person, sålunda vald, betraktas säsom medlem af konferensmöte med full rösträtt och säte.

Hvarje sådant församlingsombud skall medhafva ett betyg från församlingen om sitt val.

§ 4. Hvarje vakant församling äge rättighet att sända en kommissionär till konferensmötet för att för detsamma föredraga församlingens angelägenheter, och skall sådan kommissionär medhafva betyg om sitt val.

ANDRA KAPITLET.

OM ÄMBETSMÄN.

§ 1. Konferensens församlade medlemmar välja vid början af hvarje möte en ordförande bland de närvarande prästerna, hvars tjänstetid räcker till nästa val. Ordföranden tillkommer att föra ordet och tillse, att allting ordentligt och skickligt tillgår, och att i förening med "pastor loci", darsådan finnes, tillkännagifva, hvilka som skola predika under mötet.

§ 2. Konferensens medlemmar välja på samma gång en sekreterare, hvilken har att föra riktigt protokoll öfver förhandlingarna och dem i bok införa, samt gifva underrättelse om nästa konferensmöte enligt fattadt beslut.

§ 3. Likaledes väljes vid samma tillfälle en kassör, hvilken skall taga vara på konferensens kassa och redovisa för konferensens inkomster vid hvarje konferensmöte. Han skall icke utbetala några penningar utan på beordrande af konferensen.

§ 4. Alla val ske "viva voce".

TREDJE KAPITLET.

OM KONFERENSENS GÖROMÅL OCH FÖREHAFVANDEN ETC.

§ 1. Konferensens göromål och förehafvanden skola vara att söka församlingarnas och vårt folks andliga välfärd inom konferensens gränser, och skola i synnerhet omfatta följande punkter:

- 1) Berättelser om tillståndet uti hvars och ens församling.
- 2) Berättelser om besök och missionsresor bland vårt folk, som sakna lärare — vakanta församlingar.
- 3) De andliga behofvens afhjälpande.
- 4) Kristliga församlingsskolors upprättande och underhåll på sådana ställen, där icke lärare finnas.
- 5) Att ransaka uti och bilägga oenigheter och strider i församlingarna, i synnerhet emellan lärare och församling, då parterna vända sig till konferensen. Konferensen kan här uttrycka sin mening och fälla utslag; men de stridande parterna äga dock rättighet att vädja till synoden.

6) Att förorda alla lofvärda, kristliga välgörenhetsföretag och träffa råd och anstalter att dem på bästa sätt befordra.

7) Att examinera kandidater för predikoämbetet och rekommendera dem till synoden för ordinations erhållande.

§ 2. Konferensmötenas stora hufvudsak skall vara att gifva lärare och församlingar tillfälle till rik andlig uppbyggelse. Predikan bör därför hållas minst en gång om dagen, så länge mötet varar.

§ 3. Konferensen skall icke företaga sig sådana göromål, som tillhöra synoden eller på något sätt ingripa i dess angelägenheter.

§ 4. Minst 3 konferensmöten skola årligen hållas, men vid hvarje möte bestämmes tid och ort för nästa sammanträde.

§ 5. Sekreteraren af konferensmötet näst före synodens sammanträde skall inrapportera till synoden konferensens viktigaste förhandlingar under året.

§ 6. En kollekt skall alltid uppbäras på det ställe, där konferensen sammanträder, till förmån för konferensens kassa.

§ 7. Denna konstitution kan förändras när som helst, då två tredjedelar af konferensens närvarande medlemmar det begära.

På förslag blef nu br. O. Paulson vald till kassör till nästa möte.

Såsom de flesta af konferensens medlemmar nyligen hade på synoden under rättat om tillståndet i församlingarna och om missionsresor etc., ansåg man det icke nödvändigt att nu därmed upptaga tiden, utan fortskred man till behjärtande af de vakanta församlingarnas förseende med andlig vård. Talet vände sig först på Chisago Lake och St. Croix-dalen i allmänhet, och fortsattes öfverläggningen, tills middagstimmen var inne. Utan att komma till något beslut, uppskötos förhandlingarna och frågans diskussion till kl. 4 e. m. Bön af br. P. Carlson.

Andra sessionen.

Förhandlingarna togo åter sin början kl. 4 e. m. Bön af br. Paulson.

Protokollet från förmiddagens förhandlingar upplästes, granskades och godkändes.

Frågan, som man sysselsatte sig med, då man afslutade förmiddagens förhandlingar, upptogs åter, och ledde diskussionen till följande beslut:

Såsom församlingen vid Chisago Lake icke har något hopp om att få stadig lärare under instundande vinter och närmaste halfår, och såsom församlingens behof af lärare är ganska stort och icke bör lämnas utan afseende, därför

Beslutadt: 1:o) Att br. Boreen stannar härstädes från denna dag till mot slutet af oktober månad, och därest det icke låter sig göra för honom att stanna längre, bröderna P. Carlson, P. Beckman och J. P. C. Boreen ordentligt besöka församlingen turvis hvarje månad åtminstone till våren.

Beslutadt: 2:o) Att br. Boreen under de veckor, som han nu stannar härstädes, besöker svenskarne vid Rush Lake och andra ställen, som ligga omkring Chisago Lake.

Såsom svenska lutherska församlingen i Vista settlement, Waseca co., behöfver tillsyn, därför

Beslutadt, att br. Cederstam, såsom boende närmast detta settlement, så ofta som ske kan, besöker församlingen därstädes.

I afseende på konferensens verksamhet förmedelst kristliga församlingskolor beslöts att vidbliiva det beslut, som fattades på mötet i Red Wing, nämligen att fortfara med missionsböner och kollekters upptagande.

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i Union settlement, Carver co., onsdagen före andra söndagen i februari 1859.

Bröderna P. Carlson och Ola Paulson lämnade nu mötet för att resa mot hemmet. Förhandlingarna blefvo nu uppskjutna till nästa dag kl. 9 f. m.

Bön af br. Norelius.

Tredje sessionen.

Förhandlingarna togo åter sin början på bestämd tid. Bibelläsning och bön af ordföranden. Det var med glädje, som konferensen förnam, att församlingen vid Chisago Lake uppburit de \$25 för den skandinaviske professors lön och lofvat göra det för 4 år. Med anledning däraf fattades följande beslut:

Såsom intet viktigare nu förelåg för våra församlingars välfärd än att ställa det skandinaviska professoratet på säker fot, därför

Beslutadt: 1:o) att vi uppmana alla våra församlingar och allt vårt folk i Minnesota att med första möjliga uppbära kollekter för professors lön, och att alla församlingar, som möjligen kunna det, icke stanna vid mindre än \$25.

2:o) Att hvar och en, som önskar ägna några penningar åt något välgörenhetsföretag, icke bättre kan använda dem än lägga dem till det skandinaviska professoratets fond.

Såsom konferensens medlemmar ansågo den svenska lutherska tryckföreningen, som af den svenska konferensen i Illinois blifvit förordad, vara af viktig beskaffenhet och beräknad för vårt folks nytta, och såsom man trodde, att den kommer att lyckas på den grund, som blifvit föreslagen, därför

Beslutadt, att Minnesota-konferensen på det högsta rekommenderar detta företag; att konferensens medlemmar vilja bemöda sig att skaffa aktier för föreningen.

Beslutadt, att protokollet öfver detta mötes förhandlingar tryckes i Minnesota-Posten, och att några exemplar för församlingarnas bruk tryckas i bokform.

Beslutadt, att vi nu afsluta våra förhandlingar för att möta igen enligt redan fattadt beslut.

Bön af br. Norelius.

Gudstjänst hölls hvarje eftermiddag, så länge mötet varade, och på söndagen höllos två gudstjänster och nattvardsgång. Kyrkan var alltid besökt af talrika och uppmärksamma åhörare, och särskildt om söndagen var en väldig skara af människor församlad. Med särdeles välvilja och hjärtlig kärlek blefvo konferensens medlemmar bemötta af de kära landsmännen vid Chisago Lake, och säkert skall hågkomsten af detta möte lefva länge i mångas minne.

På söndagsförmiddagen upptogs en kollekt till förmån för konferensens kassa, belöpande sig till \$5.09.

* * *

De svenska lutherska församlingarna i Minnesota hafva uti den nu bildade konferensen i Minnesota en kyrklig organisation och ett föreningsband, som, därest den alltid får vara under Herrens ledande hand, mer och mer skall tjäna till att sammanknyta och förbrödra dem till deras gemensamma och sanna välfärd. Vi lefva visserligen uti småsakernas dagar, men allting stort har också börjat smått, och vi äro fullkomligt öfvertygade om, att, då Herren är med oss, skola vi tillväxa i kraft och styrka både inåt och utåt. Oss tillhör det att vara trogna skaffare och hoppas, bedja och arbeta för vårt älskade Sions väl bland oss och våra efterkommande.

Vår Herre Jesu Kristi nåd och frid hvile öfver våra församlingar i Minnesota.

E. NORELIUS,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:O 2.

1. De närmare omständigheterna vid detta möte finnas beskrifna i "Minnen af Minnesota Konferensens 25- och 40-års-fester" af E. Norelius.

2. Pastor Cederstam var emot sin vilja frånvarande från mötet. När vi voro på väg dit, mötte vi honom i Stillwater. Han hade då varit i Chisago Lake, men omständigheterna nödgade honom att resa till sitt hem, som då var i Scandian Grove.

3. Minnesota-Posten var den första svenska tidning, som utgafs i Minnesota, nämligen under åren 1857 och 1858, hvilkens redaktör undertecknad var. Den förenades med Hemlandet nyåret 1859, då jag valdes till den förenade tidningens redaktör.

4. Det var i den första kyrkan i Chisago Lake, ett "frame"-hus, som konferensen stiftades. Den stod alldeles där den nya kyrkan, den tredje i ordningen, nu står.

5. J. P. C. Boreen, född i Borås den 30 mars 1824 och död i Stockholm, Wis., den 23 mars 1865, begrafven i Vasa, Minn. Pastor B. var den förste af Augustana-synodens präster, som med döden afgick.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens af Ev. Luth. Synoden af Norra Illinois sammanträde i östra sv. luth. kyrkan i Union settlement, Carver co., Minnesota, den 10—12 febr. 1859.

Konferensens medlemmar samlades i kyrkan den 9 febr. på aftonen, då br. Boreen predikade öfver Ebr. 11.

Påföljande dag öppnades konferensens förhandlingar med bibelläsning och bön af ordföranden.

Konferensens medlemmar antecknades, och närvarande pastorer voro: P. A. Cederstam, J. P. C. Boreen, P. Beckman och P. Carlson.

Delegater: O. Paulson för församlingen i Union settlement, Carver co., John Nelson från församl. i Scandian Grove och St. Peter, G. Westman från Cannon Falls, samt såsom kommissionärer: J. Johansson från första skandinaviska luth. församl. i St. Paul och Thor Grimson från församl. i Camden, Carver co.

Frånvarande var: Pastor E. Norelius.

Val af ny ordförande och sekreterare företogs nu, och blef pastor P. A. Cederstam vald till ordförande och J. P. C. Boreen till sekreterare.

På därom gjordt förslag upplästes protokollet från föregående konferensmöte.

Bröderna afgåfvo därpå berättelse om tillståndet i deras egna och i de vakanta församlingar samt de platser, som de besökt sedan sista mötet.

Härvid utröntes, att oaktadt det motstånd, som Guds ord mångenstädes röner, samt den strid, som här och där förefinnes ibland folket, Guds ord dock haft en glädjande framgång, nya församlingar blifvit bildade samt hopar af den förskingrade hjorden här och där blifvit samlade, och att äfven Minnesota mer och mer synes vilja blifva en plats i Amerika, där den skandinaviska lutherska kyrkan kommer att kraftigt utveckla sig, så framt Herren allt framgent får leda dess medlemmars sinne och handlingar.

På förslag uppskötos nu förhandlingarna till påföljande dag kl. 2 e. m. Bön af br. Carlson.

Andra sessionen.

Bön af ordföranden.

På kallelse af ordföranden togo åter förhandlingarna sin början.

Protokollet från gårdagens förhandlingar upplästes, granskades och godkändes.

Frågan kom nu till de vakanta församlingarna och platserna och deras andliga behofs afhjälpande.

1:o. Chisago Lake, hvarifrån konferensen hade väntat ett ombud, men hvilket uteblef. Då denna församling, så vidt man vet, ännu ej erhållit någon bestämmelse om blifvande lärare, så blef beslutadt att vidblifva det beslut, som fattades å sista konferensmötet, nämligen att bröderna Boreen, P. Carlson och Beckman fortfara att månatligen besöka Chisago Lake och St. Croixdalen samt, så vidt möjligt är, äfven under samma resor St. Paul.

2:o. I Vista settlement, Waseca co., är en liten svensk luth. församling, bestående af emellan 30 och 40 medlemmar. Br. Cederstam och Beckman blefvo uppmånade att besöka denna församling, så ofta möjligt är.

3:o. Svan Lake och trakten väster ut därifrån.

Beslutadt, att past. Cederstam någon gång under vintern besöker dessa platser.

4:o. Som br. Carlson underrättade, att en norsk luthersk församling blifvit bildad i Zumbro, Dodge co., men att denna församling ännu ej har någon lärare, så blef beslutadt, att br. Boreen i sällskap med kolportör O. Paulson någon gång besöker denna plats.

5:o. Forest City och trakten där omkring. Såsom det redan lär vara omkring 50 familjer på denna plats, ansåg konferensen det vara af största vikt att icke lämna dessa våra landsmän utan andlig vård, därför blef

Beslutadt, att br. Carlson, så fort möjligt är, företager en missionsresa dit.
6:o. Hvad beträffar de nybildade församlingarna Götaholm och Camden, så beslöt konferensen, att br. Carlson reser dit en gång i månaden.

Konferensen fann med ledsnad, att under denna svåra pennugetid ingenting kunnat göras för professorslönen sedan sista konferensmötet, därför

Beslutadt, att denna viktiga sak icke bör efterlätas, utan uppmana vi våra församlingar att med allra första insamla medel härtill, på sätt som församlingsstyrelserna anse mest tjänliga.

På förslag blefvo nu förhandlingarna uppskjutna till nästföljande dag kl. 1 e. m.

Bön af J. Johansson.

Tredje sessionen.

Ordföranden kallade konferensen till ordning, och förhandlingarna fortsattes åter.

Bön af br. Beckman.

Protokollet öfver föregående sessions förhandlingar upplästes, granskades och godkändes.

Angående insamlandet af medel till våra fattiga studerande bröders hjälp upplystes, att föga kunnat göras ännu, därför

Beslutadt: 1:o) Att söka insamla medel och afsända så fort som ske kan, och 2:o) vill konferensen verka för att åstadkomma arbetsföreningar ibland vårt skandinaviska folk, och detta, om möjligt är, i hvarje församling och settlement. Huru ringa dessa föreningar till en början kunde blifva, så hoppas vi dock, att de samverkande skulle åstadkomma en god hjälp, vare sig i penningar för sålda arbeten eller kläder för de studerande, och uppmanar därför konferensen villiga och dugliga personer att medverka för ordnandet och ledandet af dessa föreningar.

Af protokollet, hållet vid Mississippi-konferensens sammanträde i Chicago, Ill., den 6—9 dec. 1858, fann konferensen, att en viktig förändring med afseende på "Svenska Lutherska tryckföreningen i N. Amerika" blifvit gjord af denna (Miss.-) konferens. Och alldenstund konferensen ansåg, att enligt Mississippi-konferensens beslut vid nämnda sammanträde denna för vår kyrkas närvarande och framtida väl så högst viktiga förening nu mera är en inrättning, tillhörande de svenska lutherska församlingarna i Amerika, och således en inrättning tillhörande äfven oss och våra församlingar i Minnesota, hvarför konferensen icke allenast gillar denna förening utan ock högeligen gläder sig öfver att denna förening redan trädtt i verksamhet, därför

Beslutadt: 1:o) Att Minn.-konferensen vill verka för föreningens bestånd och utveckling, rekommendera föreningens tidningar "Hemlandet" (de båda) till vårt folk i Minnesota och söka förmå hvarje familj att hålla dem;

2:o) att denna konferens gör Mississippi-konferensen det förslaget, att ett gemensamt möte af de båda konferenserna hålles en gång om året näst före synodens sammanträde, och att tryckföreningens årsmöte hålles vid detta gemensamma möte.

Konferensens kassör aflämnade nu redogörelse för konferensens medel.

Konferenskassan:

Kollekt den 6 juli 1858 i Red Wing	38
" den 10 okt. 1858 i Chisago Lake.....	5.09
	<hr/> \$5.47

Utgifter: Konstitutionens tryckning i bokform.....	.47
Behållning.....	5.00

Missionskassan:

Kollekter den 25 nov. och 29 dec. 1858 samt 26 jan. 1859 i Red Wing...	5.00
“ i Union settlementet Carver, östra kyrkan.....	6.46
“ do västra kyrkan	1.58
“ i Cannon Falls.....	2.51
“ i Spring Garden.....	1.66
Summa \$	17.21

På förslag antogos och godkändes räkningarna, och kolportör O. Paulson blef åter invald till konferensens kassör.

Konferensen glädde sig öfver att något kunnat göras för missionens sak, dock ansåg den denna summa vara så liten, att man icke nu kunde på ett för missionen fördelaktigt sätt använda den, därför

Beslutadt: 1:o) Att man fortfar med missionsböners hållande och kollekters upptagande.

2:o) Att kassören utlånar de inestående penningarna mot laglig procent och på sitt eget ansvar.

Beslutadt, att lärarne tillhörande denna konferens vilja insända till utgifvaren af "Hemlandet" berättelser om sina missionsresor och tillståndet i de skandinaviska settlementen i Minnesota, hvilka de besöka.

Beslutadt: 1:o) Att en bok inköpes, i hvilken sekreteraren före nästa konferensmöte inför konferensens protokoll.

2:o) Att en bok inköpes, i hvilken konferensens räkenskaper införas.

Beslutadt, att sekreteraren gör en afskrift af protokollet öfver detta konferensmöte och insänder den till redaktionen af "Hemlandet", med begäran att den blifver införd i tidningen "Gamla och Nya Hemlandet".

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i Första ev. luth. församlingen i Scandian Grove, Nicollet co., Minnesota, onsdagen före tredje söndagen i nästa juni månad.

Som intet vidare förekom, beslöts att nu upplösa mötet.

Protokollet upplästes, granskades och godkändes.

Mötet afslöts med bibelläsning och bön af ordföranden, samt afsjungandet af ps. 316: 2:

Dem, som arbeta i din säd,
som dyrbar är och mycken,
med kraft af höjden dem bekläd,
att de i alla stycken
må vara Herrens tjänare
och finnas trogna skaffare,
att säden ej fördärfvas.

Till förmån för konferensens kassa upptogs en kollekt på söndagen, som uppgick till \$7.61.

Gudstjänst hölls i settlementets båda kyrkor alla konferensdagar på f. m. såsom ock påföljande söndag, hvarvid alltid en talrik skara af uppmärksamma åhörare voro församlade.

Utom redan nämnda ombud och kommissionärer, infunno sig äfven andra af våra landsmän, såsom från Göthaholm och St. Paul m. m., hvilka med intresse för Guds rikes framgång bevistade konferensens möten; och skola vi alltid behålla i kärt minne den kärlek och välvilja, hvarmed trossyskonen äfven

på denna plats bemötte oss, och tillönska vi dessa och alla våra landsmän all Guds nåd och välsignelse, och att Jesus, all världens ljus, städse må vara midt ibland dem med sin frid!

J. P. C:SON BOREEN,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens af den Evangeliskt Lutherska Synoden af Norra Illinois sammanträde i Scandian Grove den 15—18 juni 1859.

Konferensen var utsatt att taga sin början onsdagen den 15 dennes, men som alla af konferensens medlemmar ännu icke kommit tillstädes till följd af det svåra väglaget, så tog det sin början först på torsdagsmorgonen kl. 9, då konferensen öppnades med sång, bibelläsng och bön af ordföranden.

Som konferensens sekreterare J. P. C. Boreen var frånvarande, så valdes P. Beckman till sekreterare för tillfället.

Närvarande medlemmar voro: Pastorerne P. A. Cederstam, P. Carlson och P. Beckman. Delegater: Mr Hans Paulson från församlingarna i Union settlement, Carver co.; mr A. Thorson från församlingarna i Scandian Grove och St. Peter, Nicollet co. Som kolportören mr O. Paulson från Carver var vid mötet närvarande, så upptogs han på förslag som rådgivande medlem med rösträtt vid detta möte.

Frånvarande voro: Pastorerne E. Norelius och J. P. C. Boreen.

Sedan företogs val af ordförande och sekreterare. Pastor P. Carlson valdes till ordförande och pastor P. Beckman till sekreterare.

Ordningen kom nu till brödernas berättelse om tillståndet inom derasegna församlingar, och fann konferensen med tillfredsställelse, att Guds ord äger framgång ibland vårt folk, oaktadt alla svårigheter och strider det har att genomkämpa.

Vidare förekom berättelser om gjorda missionsresor och besök i vakanta församlingar. Br. P. Carlson har månatligen besökt församlingarna i Göthaholm och Camden samt landsmännen i Skandia äfvensom församlingarna i Chisago Lake och Marine Mills samt landsmännen i St. Croix-dalen. Den på förra konferensmötet beslutade missionsresan till landsmännen vid Forest City kunde icke företagas förrän i slutet af maj, då br. P. Carlson med egen häst företog resan, men måste på grund af den svåra vägen och myckna vattnet återvända, sedan han rest 40 mil, där häst och åkdon måste lämnas och han gå till fots hem. Br. P. Beckman har besökt församlingarna i Chisago Lake och Marine Mills samt St. Croix-dalen äfvensom församlingen i Vista settlement, Waseca co., enligt förra konferensens beslut.

Konferensen upplöstes nu för att sammanträda i morgon kl. 8 f. m.
Bön af br. O. Paulson.

Andra sessionen.

Ordföranden kallade konferensen till ordning, och förhandlingarna fortsattes. Bibelläsning och bön af ordföranden.

Protokollet öfver föregående sessions förhandlingar upplästes, granskades och godkändes.

Som nu broder Boreen hade anländt, upplästes protokollet från förra konferensen, granskades och godkändes.

Frågan kom nu till de vakanta församlingarna och platserna och deras andliga behöfs afhjälpande.

1:o Chisago Lake. Därifrån upplästes ett bref till konferensen, hvori församlingen underrättar om, att den ännu är utan lärare, ehuru kallelse blifvit utfärdad till tre, uppmanar konferensen att så mycket som möjligt medverka till kallelsens mottagande af någon bland de kallade samt begär en ändring uti de predikobesök, den förut har åtnjutit. Därför beslutades: 1) att en kommitté tillsattes för att brefväxla med församlingen i Chisago Lake och de af dem kallade prästerna i ändamål att, hvad på konferensen ankommer, uppfylla deras begäran att få egen lärare. Bröderna P. A. Cederstam, J. P. C. Boreen och kolportören O. Paulson tillsattes att utgöra nämnda kommitté. 2) Som broder Carlson icke kunde efterkomma deras begäran (nämligen att ensam besöka dem), därför beslutadt, att bröderna P. Carlson, J. P. C. Boreen och P. Beckman hädanefter såsom hittills skola turvis besöka dem, åtminstone till nästa konferens.

2:o Med afseende på Göthaholm och Camden beslutades, att br. P. Carlson besöker dem en gång i månaden.

3:o Vista settlement i Waseca co. Som br. Beckman just nu kom därifrån till konferensen och frambar deras önskan att få besök minst fyra gånger om året, beslutades därför, att bröderna P. A. Cederstam och P. Beckman uppfylla deras önskan och själflva öfverenskomma om resturer.

Nu förekommo i ordning frågor om missionsresor och välgörande inrättningar. Därom beslutades, att vi vidblifva de beslut, som därom fattades på förra konferensmötet.

Konferensens kassör aflämnade nu redogörelse för konferensens och inre missionens medel.

Konferenskassan:

Behållning från föregående konferensmöte.....	.09
Kollekt i Carver.....	7.61
Fyra månaders ränta å \$7.1085
	<u>\$8.55</u>
Utgifter: En bok till sekreteraren80
Behållning.....	<u>7.75</u>

Missionskassan:

Behållning från förra konferensmötet.....	17.21
Fyra månaders ränta.....	2.06
Kollekt från Union, Carver co.....	4.29

Summa \$23.56

På förslag antogs och godkändes räkningen, och kolportören O. Paulson blef åter invald till konferensens kassör till nästa konferensmöte.

Som missionskassan ännu är för liten för att kunna på ett för missionen fördelaktigt sätt användas, därför beslutadt, att ännu vidblifva det beslut, som fattades därom på förra konferensen.

Beslutadt, att sekreteraren gör en afskrift af protokollet öfver detta konferensmöte och insänder den till redaktionen af Hemlandet med begäran, att den blifver införd i tidningen.

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i Spring Garden, Goodhue co., Minn., onsdagen före den fjärde söndagen i augusti, som är den 24 aug.

Som intet vidare förekom till öfverläggning, beslöts att nu upplösa mötet och åter sammanträda som ofvan. Bön af br. Boreen.

På söndagen upptogs en kollekt till förmån för konferensens kassa, hvilken uppgick till \$3.73. På alla konferensdagarna hölls gudstjänst på e. m. samt påföljandesöndag, hvarvid alltid en mängd uppmärksamma åhörare voro församlade. Mätte ordet falla djupt uti deras hjärtan och bära frukt, på det att den lära, som vi tro och bekänna, må blifva allt mer och mer känd för vårt folk i allmänhet, så att Jesus Kristus, all världens ljus, städse må vara midt ibland dem med sin nåd och frid.

P. BECKMAN,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid sammanträdet af Minnesota-konferensen af Ev. Lutherska Synoden af norra Illinois i Spring Garden, Goodhue co., Minn., den 26 och 27 augusti 1859.

Konferensens medlemmar samlades i det vanliga samlingshuset den 25 augusti, då P. Carlson predikade.

Påföljande dag öppnades konferensens förhandlingar med bibelläsning och bön af ordföranden.

Närvarande medlemmar voro: Bröderna P. A. Cederstam, J. P. C. Boreen, P. Beckman och Pet. Carlson. Frånvarande E. Norelius.

Församlingarnas ombud voro: Ole Olson från Carver och J. Engberg (den äldre) från Cannon Falls; och kommissionärer voro: Petter Johanson från Spring Garden, Johan Johansson från St. Paul samt Joh. Petterson från skandinaverna vid Zumbrota, och endast den förste som rådgörande medlem med rösträtt.

Val af ny ordförande och sekreterare företogs, och blef J. P. C. Boreen vald till ordförande och P. Carlson till sekreterare.

På förslag upplästes protokollet från föregående konferensmöte.

1:o) Ordningen kom nu till brödernas berättelser om tillståndet inom deras egna församlingar, och fann konferensen med tillfredsställelse, att Guds ord äger framgång ibland vårt folk, oaktadt alla svårigheter och strider det har att bekämpa.

2:o) Berättelser förekommo om gjorda missionsresor och besök i vakanta församlingar, af hvilka framgick, att besöken i de vakanta församlingarna varit någorlunda regelbundna.

Den förut af br. P. Carlson påbörjade missionsresan till trakten omkring Forest City var nu fullbordad, och berättades, att i väster och söder om nämnda stad äro omkring 70 svenska familjer och dessutom några norska bosatta.

3:o) Små församlingar bildades, en i Monongalia co., där 30 familjer förenade sig. Församlingens namn blef New Sweden. En i Meeker co., hvilken består af 12 @ 14 familjer; dess namn blef Marineland. En i samma county af ett lika antal; dess namn blef Skandinavien. Med stor uppmärksamhet åhördes ordets predikan, och många suckade efter andlig hjälp. Mätte Herren höra deras böner och sända dem trogna herdar, som rätt predika sanningens ord.

En resa var gjord af br. Boreen till Stockholm, Wis., och McGregor, Iowa, och i synnerhet på sistnämnda plats var en allmän önskan, att de skulle blifva något oftare besökta, hvilket br. Boreen lofvade att efterkomma.

Den ofvannämnde Joh. Petterson från Zumbrota framställde deras begäran på följande sätt: Eftersom Herren har fått väcka hunger i mångas hjärtan efter Guds ord, så är det vår önskan, att någon af de lutherska prästerna ville besöka oss åtminstone en gång i månaden. Och beslutades därför, att alldenstund br. Beekman bodde närmast dit, han skulle efterkomma deras begäran.

Konferensen upplöstes nu för att sammanträda på följande dag kl. 2 e. m. Bön af br. Boreen.

Andra sessionen.

Ordföranden kallade konferensens medlemmar till ordning. Bön af broder Cederstam.

Frågan förekom om Chisago Lake. Den kommitté, som tillsattes vid förlidet konferensmöte att korrespondera med församlingen vid Chisago Lake, berättade, att den genom Cederstam skrivit till församlingen men icke fått något svar; och då ej något ombud eller skrifvelse kommit till konferensen, så kunde intet annat beslut göras, än att kommittéen fortfar och besöken fortsättas såsom förut.

Som icke någon af lärarne för närvarande kan besöka landsmännen vid Forest City, så uppmanas de att genom Guds ords betraktande och bön uppbygga sig själva på vår allra heligaste tro. Dock är det likväl konferensens önskan att, så snart sig göra låter, göra dem ett och annat besök.

I afseende på de öfriga vakanta församlingarnas och platsernas besökande beslutades att vidblifva föregående konferensmötes beslut.

Val af ny kassör företogs, och Ole Paulson blef ånyo invald till nästa konferensmöte.

Som inga medel inkommit sedan sista mötet, så äro räkenskaperna, såsom de då befunnos.

Beslutadt, att konferensen allvarligt uppmanar församlingarna att, så vidt möjligt är, sända ombud till våra konferensmöten, samt de församlingar och platser, som önska besök af konferensens lärare, att sända kommissionärer eller, om detta ej är möjligt, åtminstone bref innehållande underrättelse om tillståndet ibland dem samt önsksningar angående deras andliga vård.

Beslutadt, att konferensen uppdrager åt bröderna P. A. Cederstam och J. P. C. Boreen att inför den skandinaviska konferensens nästa sammanträde i Geneva, Ill., framlägga vår kyrkas ställning i Minnesota och dess behof, med begäran, att konferensen ville taga i allvarligt öfvervägande om dess afhjälpande.

Beslutadt, att sekreteraren skall göra ett utdrag af det viktigaste af konferensens förhandlingar för att införas i tidningen Hemlandet.

Beslutadt, att nästa konferensmöte kommer att hållas i Chisago Lake onsdagen före den sista söndagen i februari 1860.

Som intet vidare förekom till öfverläggning, så beslöts att avsluta mötet.

Bön af br. Boreen.

Våra gudstjänster voro hvarje dag mangrant besökta på ofvannämnda plats. På söndagen var ett ännu större antal samladt i Cannon Falls, då en kollekt upptogs för konferensen, som uppgick till \$2.24.

Mätte Herren få leda alla våra förhandlingar till sitt namns förhålligande och till hans rikets utbredande och befastande ibland oss.

P. CARLSON,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:O 5.

1. Det "vanliga samlingshuset" i Spring Garden, där konferensen vid detta tillfälle höll sitt möte, var en stock-koja på C. A. Häggströms land, och som i kontanta penningar ej kostade mer än \$2.50. Hela konferensen blef ock dit upphämtad i en "vagn-box" från Red Wing.

2. De tre församlingar, som P. Carlson organiserade väster om Forest City,ingo sedan andra namn. Norra delen af nuvarande Kandiyohi co. hette då Monongahia, och den församling, som där bildades, blef början till nuvarande församlingen i New London. *Marine Lund*, sedermera *Suede Grove*, är nu *Grove City*. "Skandinaviens" lokal är mera obestämd, men torde hafva legat väster ut från Litchfield, eftersom den säges hafva legat inom Meeker co.

Protokoll, hållet vid sammanträdet af Minnesota-konferensen af Ev. Luth. Synoden af Norra Illinois i sv. lutherska kyrkan i Chisago Lake, Chisago co., Minnesota, den 22 febr. 1860.

Konferensens medlemmar samlades i kyrkan kl. 3 e. m., då br. P. Carlson predikade öfver Uppb. 3: 14—18.

Påföljande dag öppnades konferensens förhandlingar med sång, bibelläsning och bön af ordföranden.

Konferensens medlemmar antecknades, och närvarande voro: Pastorerna P. A. Cederstam, J. P. C. Boreen, P. Beckman och P. Carlson. Broder C. A. Hedengran anmälde sig och upptogs såsom medlem af konferensen. Delegater voro: Broder O. Paulson från församlingarna i Union settlement, Carver co.; J. Sundell från församlingarna i Wasa och Red Wing, Goodhue co.; G. Wästman från församlingarna i Cannon Falls och Spring Garden, Goodhue co.; A. Molin från församlingen i Chisago Lake, Chisago co. John Johanson från St. Paul upptogs såsom kommissionär från den första skandinaviska lutherska församlingen i St. Paul med full rösträtt under detta möte.

Val af ny ordförande och sekreterare företogs nu, och blef pastor P. A. Cederstam vald till ordförande och P. Beckman till sekreterare.

På därom gjordt förslag upplästes protokollet från föregående konferensmöte, antogs och godkändes.

Bröderna afgåfvo därpå berättelse om tillståndet i deras egna samt de vakanta församlingarna och platserna, som de besökt sedan sista mötet. Härvid utröntes, att oaktadt det motstånd, som Guds ord mångenstädes möter, samt den strid, som här och där förefinnes ibland folket, Guds ord dock haft en glädjande framgång, så att på allt flere och flere orter vårt folk börjar ropa efter lifvets bröd och bedja: Kom hit och hjälp oss, så att vi allt mer och mer få se och erfara sanningen af Herrens ord: "Säden är mycken, men arbetarne äro få, bedjen för den skull sädens Herre, att han sänder arbetare i sin säd." Vi hafva äfven fått erfara sanningen af Herrens ord: "Gud är vår tillflykt och starkhet, en hjälp uti de stora bedröfvelser, som uppå oss komma äro, därför frukta vi oss intet, om än världen förginges och bergen midt i hafvet sjönke, om än hafvet rasade och svallade, så att för dess bullers skull bergen omkull fölle; likväl skall Guds stad lustig blifva med sina brunnar, där den högstes heliga boningar äro; Gud är när dem där inne, därför skall han väl blifva; Gud hjälper honom bittida." Psalmen 46.

På förslag uppskötos nu förhandlingarna till påföljande dag kl. 9 f. m.
Bön af broder C. A. Hedengran.

Andra sessionen.

Bibelläsning och bön af ordföranden.

Protokollet från föregående dagens förhandlingar upplästes, granskades och godkändes.

1. De andliga behofvens afhjälpande.

b) *Trakten omkring Forest City.* Konferensen uppmanade kolportören O. Paulson att, om möjligt är, under vintern besöka dessa trakter, och br. P. Carlson lofvade att efter våren resa dit.

b) *Settlementet vid Afton.* Br. John Johansson från St. Paul lofvade på konferensens uppmaning att besöka svenskarne därstädes, så ofta tiden det medgifver.

2. Som en mängd mindre församlingar och settlement finnas i Minnesota, som ännu äro utan lärare, så fann konferensen af behofvet påkalladt att anskaffa en resepredikant för Minnesota, därför beslutadt:

Att en kommitté tillsättes, som genom breiväxling eller på annat sätt söker därtill anskaffa en prästman, som är passande och villig att såsom resepredikant verka bland vårt folk i Minnesota. Oifvannämnda kommitté har ock i uppdrag att rådgöra och föranstalta om nämnda predikants underhåll.

Till denna kommitté valdes bröderna P. A. Cederstam, P. Carlson och P. Beckman.

3. För att få en förbättring i ungdomens kristliga uppfostran väcktes den frågan, luruvida husförhör kunde införas i församlingarna. Däröfver fattades detta beslut: Att lärarne skola rådgöra med sina församlingar om bästa sättet att gå till väga i denna sak.

4. Kassören inlämnade räkenskaperna, hvilka antogos och godkändes.

5. Val af ny kassör företogs nu, då br. John Johansson från St. Paul valdes till kassör till nästa möte.

6. Såsom det från flere håll kommit till konferensens kännedom, att B. G. P. Bergerlund reser omkring och besöker våra landsmän på åtskilliga platser i Minnesota, föregifvande sig vara luthersk präst, och att han därtill skulle hafva erhållit tillåtelse af presidenten för den lutherska synoden i Minnesota, vill konferensen härmed upplysa:

Att B. G. P. Bergerlund för närvarande icke står i förening med någon luthersk myndighet; och alldenstund han en gång blifvit ifråntagen sin license af Synoden af Norra Illinois, emedan nämnda synod efter 3 eller 4 års pröfning ansåg honom oskicklig att prästämbetet förvalta; och enär denna konferens fått denna upplysning af Minnesota-synodens president, att föregiina rättighet icke blifvit Bergerlund gifven, så uppmanar konferensen härmed landsmännen att hafva uppseende på honom och alla sådana partimakare, "som tvist och förargelse åstadkomma emot den lärdom, som I hafven lärt, och vik ifrån dem; ty sådana tjäna icke Herren Kristus, utan sin egen buk, och genom söta ord och smekande tal förföra deras hjärtan, som menlösa äro." Rom. 16: 17, 18.

7. Emedan en fråga väcktes, i hvilket förhållande denna konferens börstå till den lutherska synoden i Minnesota för att kunna befrämja vår kyrkas sanna väl inom våra gränser, så ansåg konferensen, att emedan nämnda synod hvilat på den rena ev. lutherska bekännelsen; och emedan vi hafva ett och

samma arbetsfält, hvad lokalen beträffar, man bör söka att fortfarande stå uti ett förtroligt förhållande till densamma, därför beslutadt:

Att konferensen sänder ett ombud till nämnda synod, hvilken harsitt möte i St. Paul den 5 juli detta år. Såsom delegat till ofvannämnda synodalmöte valdes pastor P. A. Cederstam.

Beslutadt att upplösa denna session för att sammanträda följande morgon kl. 8.

Bön af br. P. Carlson.

Tredje sessionen.

Konferensen kallades åter tillsammans.

Bibelläsning och bön af br. P. Beckman.

Föregående dagens protokoll upplästes, granskades och godkändes.

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i Union settlement, Carver co., den 27 juni detta år.

Tiden för denna session upptogs med samtal om hvarjehanda saker, som angår den kyrkliga ställningen inom våra församlingar.

På förslag upplöstes nu detta möte för att sammanträda som ofvan. Bön af br. O. Paulson samt afsjungandet af sv. psalmen 316: 2.

Gudstjänst hölls hvarje eftermiddag, så länge mötet varade, och på söndagen tvenne jämte nattvardsgång. Kyrkan var alltid besökt af talrika och uppmärksamma åhörare, och särskildt på söndagen var en väldig skara människor församlad. Med synnerlig välvilja och kärlek blefvo konferensens medlemmar bemötta af de kära landsmännen vid Chisago Lake, och säkert skall hågkomsten af detta möte lefva länge i mångas minne.

På söndagen upptogs en kollekt till förmån för konferensens kassa, uppgående till \$8.95.

Vår Herre Jesu Kristi nåd och frid, Faderns kärlek och den helige Andes delaktighet hvile öfver våra församlingar i Minnesota.

P. BECKMAN,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:o 6.

Prästernas antal hade sedan synodens möte i Chicago, Ill., på hösten 1859 ökats med en, C. A. Hedengran. Chisago Lakes församling hade, sedan den förgäfves kallat präst både från Sverige och Illinois, vändt sig till Hedengran med sin kallelse, och ehuru han saknade utbildning för prästämbetet, tillrättades han dock af vederbörande kyrkliga myndigheter att antaga kallelsen, och fick han vid ofvannämnda tid fullmakt att förvalta ämbetet. Han prästvigdes 1860 af Augustana-synoden. Därigenom fick Chisago Lake och kringliggande församlingar en god hjälp, och det blef till stor lättnad för de andra pastorerna, som med stor försakelse och besvär hade besökt dessa trakter, dit ingen hade närmare än 80 mil och fingofärdas på hästskjuts. För en mera fullständig berättelse om C. A. Hedengrans lif och verksamhet hänvisas läsaren till "De Sv. Luth. förs. historia etc."

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Union settlement, Carver co., Minn., den 27—30 juni 1860.

På onsdagskvällen den 27 juni voro en del af konferensens ledamöter samlade tillika med församlingen till gudstjänst i East Unions kyrka, hvarvid br. Andrew Jackson och Ola Pålson predikade. Följande dag kl. 9 f. m. samlades man till allmän gudstjänst, och predikan hölls af br. E. Norelius. På eftermiddagen kl. 2 togo förhandlingarna sin början. Namnlistan på konferensens ledamöter uppropades, och voro följande närvarande:

Pastor J. P. C. Boreen.

Delegater:

“ P. Beckman.

“ P. Carlson.

Johannes Hult.

Delegater och kommissionärer från vakanta församlingar etc.:

*) Johan Peter Hendricks från Göthaholm.

*) Johan Johanson från St. Paul.

Studeranden Andrew Jackson från New Sweden församling i Meeker och Monongalia counties, Minn.

Martin Peterson från Christiania, Dakota co., Minn.

*) Pastor E. Norelius från Attica, Indiana, och kolportör Ola Pålson, som voro närvarande, upptogos såsom medlemmar af konferensen.

Frånvarande:

Pastorerna P. A. Cederstam och C. A. Hedengran.

Vid omröstningen för ämbetsmän invaldes E. Norelius till ordförande och J. P. C. Boreen till sekreterare, hvilka intogo sina platser.

Sista mötets protokoll upplästes, och sådana punkter antecknades, som syntes fordra uppmärksamhet, hvarpå man öfvergick till de vanliga muntliga rapporterna om hvars och ens verkningskrets och tillståndet inom densamma. Dessa berättelser voro i allmänhet mycket intressanta, och det i synnerhet därför, att de äro en del af Guds rikes historia på jorden. Ofta har det blifvit upprepadt, att säden är mycken och arbetarne få; men kanske aldrig hade man inom denna konferens' gränser med så mycket skäl som nu kunnat tillämpa det, just därför att en lefvande hunger synes nu mer än någonsin yppa sig på detta stora fält. Till följd af dessa berättelser blef det uppenbart, att de mest behöfvande platser för närvarande äro: New Sweden eller trakten väster om Forest City, Marine, St. Paul och Afton, Christiania i Dakota co. och Waseca co.

För att afhjälpa behovet i den mån man kunde på dessa platser gjordes det förslaget i afseende på New Sweden att rekommendera studeranden Andrew Jackson, som nu är boende därstädes, hos Augustana-synodens president till erhållande af kateketlicense i ändamål att förkunna Guds ord i denna trakt. En kommitté, bestående af br. Boreen och P. Carlson, tillsattes för att samtala med br. Jackson om hans kristendom, studier, och huruvida han vore villig att åtaga sig en katekets ämbete och därom rapportera till konferensen.

I afseende på St. Paul och Afton glädde sig konferensen, att br. Johan Johanson fortfarande uti Herrens fruktan fortsätter sin verksamhet med attleda gudstjänsten och uppmåna våra landsmän till gudaktighet. Hvad som nu egentligen kunde göras för St. Paul vore att förskaffa en lott för en kyrka.

*) Betecknar rösträttighet för de ibland dem, som egentligen icke äro medlemmar af konferensen.

Detta skulle för framtiden blifva af stort värde. För detta ändamål beslöts, att en kommitté af två tillsättes för att söka verka för erhållandet af en kyrkotomt. Kommittéen består af pastor P. A. Cederstam och br. Johan Johanson.

Hvad beträffar Marine och Christiania, ansåg konferensen, att de redan nu voro i stånd att underhålla egna lärare, och beslöt att uppmana dem att, så fort görligt är, kalla egna lärare.

Konferensen glädde sig öfver att bröderna Beckman och Cederstam haiva under tiden, så ofta sig göra låtit, besökt skandinaverna i Waseca co., samt uppmanade dem samt äfven br. P. Carlson att hädanefter göra detsamma.

Kommittéen, som blef tillsatt vid sista konferensmötet för att anskaffa en resepredikant, rapporterade: Den hade korresponderat med åtskilliga personer om saken, men något resultat hade dock ej vunnits.

Rapporten mottogs, och en diskussion uppstod nu om, huruvida konferensen borde gifva sin kommitté i uppdrag att fortsätta, alldenstund synoden redan uppdragit åt sin hemmissionskommitté att förskaffa en resepredikant. Men då det var bekant, att den man, som sagde synodalkommitté blifvit uppmanad att kalla vistas i Sverige, och då det är osäkert, om han kommer, eller åtminstone icke kommer på ett år, och alldenstund en resepredikant just nu behöfves i Minnesota, beslöt konferensen att förlänga tiden för sin kommitté, med uppmaning att den söker genomdrifva sitt uppdrag, om möjligt, innan hösten, emedan saken är af stor vikt.

Förhandlingarna upphädes nu för att åter fortsättas följande dag kl. 2 e. m. Bön af Ola Pålson.

Andra sessionen den 29 kl. 2 e. m.

Förhandlingarna togo åter sin början, sedan konferensen beredt sig därtill genom bön af pastor P. A. Cederstam, som jämte sin delegat M. P. Chilgren från Scandian Grove nu hade anländt.

På uppmaning berättade br. Cederstam om tillståndet inom sin verkningsskrets, hvilket med glädje åhördes.

Kommittéen, som fick i uppdrag att samtala med br. Jackson, rapporterade nu som följer:

Kommittéen har hållit ett samtal med br. Jackson, och på grund af den kännedom, som kommittéen erhållit om hans kristliga allvar, erfarenhet och kunskaper, får den hjärtligen rekommendera, att konferensen hos synodens president söker utverka kateketlicense för honom.

Vördsamligen

J. P. C. BOREEN,
P. CARLSON.

Rapporten mottogs och följande beslut fattades:

Beslutadt, att ordföranden för konferensen å dess vägnar rekommenderar br. Andrew Jackson hos vår synods president för erhållande af kateketlicense till nästa synodalmöte, för att verka bland landsmännen väster om Forest City och i synnerhet i New Sweden, Monongalia co., Minn.

Förslag gjordes nu att diskutera några kyrkliga frågor, och beslöts att först upptaga följande:

1. Frågan: Bör man döpa de barn, hvilkas föräldrar ej tillhöra våra församlingar?

Diskussionen af denna fråga upptog återstoden af eftermiddagen, hvarpå beslöts:

Att vi nu upphäffa våra förhandlingar för att sammanträda i morgon kl. 2 e. m.

Bön af br. Beckman.

Tredje sessionen den 30 juni kl. 2 e. m.

Förhandlingarna togo åter sin början med bön af br. P. Carlson.

Den vid sista sessionens slut afbrutna frågan upptogs ånyo, och uttryckte konferensen ändtligen sin mening i ämnet sålunda: 1) Dopet är nya födelsens bad och ett livets frö, som, nedlagdt uti barnens hjärtan, utvecklar sig under en kristlig barnuppfostran. 2) Ser man ett bestämdt hinder i vägen för dess utveckling genom en kristlig barnuppfostran, så bör man där icke meddela dopet; 3) men ett sådant förhållande kan ej gärna uppkomma ibland oss. 4) Anser konferensen det ej vara rätt att döpa sådana barn, som äro så gamla, att de kunna förstå och emottaga undervisning om Frälsaren, men ej vilja göra det. 5) Böra föräldrarna allvarligen förmanas att uppfostra sina barn i Herrens fruktan; och bör läraren hafva ett vaksamt öga på barnen och befitta sig om att meddela dem kristlig undervisning.

Kassören inlämnade nu sin rapport om konferensens räkenskaper, hvilken antogs och godkändes.

Beslutadt, att kassören väljes för året, och att räkenskapsåret räknas från den 1 juni till den 1 juni.

Därpå företogs val af kassör för ett år enligt föregående beslut, och blef br. Johan Johanson återvald.

Beslutadt, att konferens- och missionskassan sammanslås till en kassa under namn af *konferenskassa*.

Alldenstund landsmännen väster om Forest City hafva enträget begärt att blifva besökta så fort som möjligt af någon eller några af våra präster, blef på därom gjordt förslag

Beslutadt, att bröderna P. Carlson och Cederstam, så fort ske kan, göra hvar sitt besök i ofvannämnda trakt och komma öfverens med hvarandra om resturer.

Det blef nu bestämdt att hålla nästa konferensmöte i Wasa settlement, Goodhue co., Minnesota, första onsdagen i oktober månad 1860.

Då tiden tillät det, företogos åter några kyrkliga frågor till öfverläggning:

2. Frågan: Böra sådana föräldrar, som icke vilja uppfostra sina barn i vår evangeliska lära, få kvarstå såsom medlemmar i våra församlingar?

Under diskussionen af denna fråga framställdes flere exempel, där föräldrar, fastän de själfva vilja vara medlemmar af vår ev. lutherska kyrka, ingalunda vilja uppfostra sina barn i dess lära. Många föreställa sig, att blott barnen besöka en distriktskola, där de få lära läsa och skriva, så äro de därmed undervisade till Guds rike, ehuru icke ett Guds ord förekommer i dessa skolor. Många säga ock, att de ej vilja inpräglä sin tro och bekännelse hos barnen, emedan detta skulle vara ett band på deras frihet; de må hellre växa upp utan någon kristlig undervisning och sedan, när de äro komna till åren, välja för sig själfva. Efter fullt öfvervägande af ämnet, uttryckte konferensen enstämmigt sin åsikt sålunda: Att, sedan sådana föräldrar och målsmän efter tillräcklig upplysning och varning likväl fortfara att icke vilja uppfostra sina barn uti vår ev. luth. lära, böra de icke vidare få kvarstå såsom medlemmar af våra församlingar.

3. Frågan: Är det rätt att i offentliga predikningar uppträda emot andra religionsbekännare?

I afseende på denna fråga kom man till följande resultat: Vid vissa tillfällen är det icke endast rätt utan nödvändigt att offentligen uppträda emot och vederlägga andra religionsbekännares villfarelser (då nämligen dessa vilja tränga sig in på oss och hafva för afsikt att vilja nedbryta vår kyrka); men man bör akta sig för att indraga onyttiga ord och partistrider uti sina predikningar. Man bör predika Guds ord, lag och evangelium, hvilka uppenbara all lögn och all synd samt föder lif och salighet af sig.

På därom gjordt förslag antogs följande fråga för öfverläggning på nästa möte:

Är det skriftens lära, att den synliga kyrkan på jorden endast består af troende?

Beslutadt, att konferensen nu upphäfver sina förhandlingar för att sammanträda på tid och ställe, som ofvan är bestämdt. Bön af ordföranden.

Detta konferensmöte var mycket trefligt och uppbyggligt. Många landsmän hade samlats från olika håll för att få tillfälle att höra Guds ord. Gudstjänst hölls hvarje förmiddag i båda kyrkorna, och stundom var det äfven gudstjänst på kvällen efter konferensens förhandlingar.

Gudi allena äran!

E. NORELIOUS,
ordförande.

J. P. C. BOREEN,
sekreterare.

**Protokoll, hållet vid konferensens sammanträde i Wasa,
Goodhue co., Minnesota, den 19—21 oktober 1860.**

Efter slutad gudstjänst på förmiddagen, hvarvid pastorerna C. A. Hedengran och T. N. Hasselquist predikade, kallades konferensens ledamöter till ordning af ordföranden, och namnen antecknades. De närvarande voro:

Pastor P. A. Cederstam.

" P. Carlson.	Delegat: Ola Pålson.
" C. A. Hedengran.	
" P. Beckman.	" J. Engberg sr.
" J. P. C. Boreen.	" A. Westerson.
" L. Norem.	
" E. Norelius.	

Pastor T. N. Hasselquist var närvarande, och på därom gjordt förslag upptogs han såsom ledamot med full rösträtt. Äfven Håkan Olson såsom kommissionär från församlingen i Red Wing blef upptagen såsom ledamot af konferensmötet.

Därpå företogs val af ämbetsmän, hvarvid pastor Hasselquist valdes till ordförande och E. Norelius till sekreterare. Förhandlingarna uppskötos nu för att återtagas på e. m. kl. $\frac{1}{2}$ 3. Bön af br. L. Norem.

Andra sessionen kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Förhandlingarna togo åter sin början med bön af br. P. Carlson. På förslag upplästes sista mötets protokoll för att utröna ofullbordade göromål, hvarvid befanns, att det ålåg tvenne kommittéer att vid detta möte rapportera.

Kommittéen, som tillsattes för att försöka skaffa en kyrkolott i St. Paul, inberättade, att den på grund af vissa omständigheter ingenting kunnat göra

i saken. Härvid fattade konferensen det beslut, att samma kommitté, bestående af pastor Cederstam och mr Johan Johanson i St. Paul, fortsätter samt tillökes med pastor E. Norelius, och att den sistnämnde blir ordförande i denna kommitté.

Den andra kommittén, som fick i uppdrag att anskaffa en resepredikant i synnerhet för Minnesota, berättade, att den i förening med och genom synodens hemmissionskommitté kallat br. E. Norelius, hvilken antagit kallelsen och är nu här ibland oss.

Rapporten antogs, men innan man beslöt något vidare i afseende på frågan om resepredikant, tog man det kyrkliga tillståndet bland vårt folk i Minnesota i öfvervägande.

Alldenstund tiden var kort, var man ense om att denna gång förbigå de vanliga församlingsberättelserna, och då pastor Hasselquist i dessa dagar såsom synodens president gjort en vidsträckt visitationsresa i Minnesota, begärde man, att han skulle afgifva en kort berättelse om det kyrkliga tillståndet i Minnesota i allmänhet, hvilket han också gjorde.

Pastor Hasselquist ansåg, att vår kyrkas ställning i allmänhet vid denna tid är både i andligt och lekamligt hänseende mycket uppmuntrande. Han uttryckte också sin glädje öfver, att partimakarne med alla deras ifriga ansträngningar icke lyckats vinna några vidare insteg i våra församlingar och bland vårt folk.

De flesta af de närvarande bröderna afgåfvo också några korta berättelser om sina resor och sin verksamhet i settlementen utomkring deras församlingar, hvilka utvisade detsamma.

Härefter öfvergick man till frågan om resepredikanten och hans blifvande verksamhet, hvarvid man öfverlade dels om platsen, där han bör hafva sin station, dels ock om hans lön; men såsom dagen var förliden, hann man ej komma till något resultat, och på förslag uppskötos förhandlingarna till följande morgon efter gudstjänsten. Bön af br. Beckman.

Tredje sessionen.

Konferensen började åter sina förhandlingar, enligt beslut, med bön af br. Cederstam.

Protokollet öfver gårdagens förhandlingar upplästes och justerades.

Frågan om resepredikanten blef åter upptagen och diskuterad under återstoden af förmiddagen, och förberedelser gjordes för ett bestämt beslut i saken; men såsom middagstimmen var inne, afbrötos förhandlingarna. Bön af br. Hedengran.

Fjärde sessionen kl. 2 e. m.

Ledamöterna samlades på bestämd tid, och göromålen återtogos med bön af br. Beckman.

Diskussionen öfver frågan, som förelåg konferensen, fortsattes och ledde omsider till följande beslut:

Alldenstund det är konferensens önskan och begäran, att br. E. Norelius skulle såsom resepredikant hafva sin station i St. Paul, så beslöts:

1:o) Att konferensen härmed uppmanar skandinaviska ev. lutherska församlingen i St. Paul att såsom sin pastor kalla br. E. Norelius samt, om det står i dess förmåga, förse honom med nödigt boningshus för det den åtnjuter hans tjänst den tid, som ej nödvändigt behöfver användas till resor i settlementen;

2:o) att samma församling på det innerligaste uppmanas att med allt allvar fullfölja frågan om kyrkolotts anskaffande och en kyrkas uppbyggande, utiästande sig konferensen till det kraftigaste biträde i denna sak, som den anser för församlingarnas i Minnesota gemensamma, då vi alla där såsom Minnesotas hufvudstad behöfva ett kyrkligt hem;

3:o) att konferensen förbinder sig att till resepredikanten anskaffa, utom föreslagen lön, äfven foder för en häst, så vida br. Norelius efterkommer konferensens begäran att bosätta sig i St. Paul.

4:o) att konferensens kassör anmodas att till resepredikanten öfverlämna konferensens kassa att såsom räntefritt lån för ett år begagnas till inköp af häst och vagn;

5:o) att vi härmed ödmjukligen bedja de församlingar utom Minnesota, som tillhöra vår synod, att med deras bättre förmåga och ofta visade beredvillighet lämna oss allt det understöd de kunna för denna för oss alla så högst viktiga saks framgång.

Då tiden icke medgaf det, så blef beslutadt,

Att diskussionsfrågan, som skulle behandlas vid detta möte, uppskjutes till nästa möte.

Beslutadt, att sekreteraren anmodas att göra ett kort utdrag af detta protokoll för införande i "Hemlandet".

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i St. Paul första torsdagen i februari 1861 kl. 7 e. m.

Förhandlingarna afslutades nu för detta möte med bön af ordföranden.

Under mötet predikades ordet flitigt af bröderna, och det är att hoppas, till gagn och välsignelse för åhörarne. På söndagen höllos tvenne gudstjänster och nattvardsgång, hvarvid den vanliga kollekten för konferensens kassa upptogs; äfvenledes upptogs en dylik kollekt i Red Wing.

På söndagsaftonen åtskildes bröderna, uppmuntrade och styrkta för deras viktiga arbete i vingården på deras olika platser.

E. NORELIVS,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i St. Paul, Minn., den 7—10 februari 1861.

Enligt pålysning samlades konferensens ledamöter den 7 februari kl. 7 e. m. i en för tillfället hyrd tysk kyrka, då gudstjänst förrättades, hvarvid pastor P. Carlson predikade öfver Es. 40: 1 och följ.

Första sessionen.

Fredagsmorgonen den 8 februari togo konferensens förhandlingar sin början efter en kort morgonandakt, ledd af br. Beckman.

Då ordföranden vid sista mötet icke var närvarande, kallade sekreteraren konferensens ledamöter till ordning, och de närvarande antecknades, hvilka voro:

Pastorer:

P. Carlson.

P. Beckman.

J. P. C. Boreen.

Delegater:

G. Wessman.

E. Norelius.

Johan Johanson.

C. A. Hedengran.

Daniel Peterson.

N. Olson.

Frånvarande voro: Past. L. Norem, A. Scheie, P. Asbjornson, P. A. Cederstam.

Nytt val af ämbetsmän företogs nu, hvarvid br. J. P. C. Boreen valdes till ordförande och br. C. A. Hedengran till sekreterare.

Efter vanligheten upplästes protokollet för sista mötet för att utröna de ofullbordade göromålen, och befanns det, att en kommitté i afseende på kyrkan i St. Paul har att vid detta möte rapportera, men såsom samma sak förekommer i resepredikantens rapport, gick man förbi detta nu.

Därpå afgåfvo bröderna hvar för sig en muntlig berättelse om deras verksamhet och om det kyrkliga förhållandet i hvars och ens arbetskrets. I afseende på saken i sin helhet kom man till följande resultat:

1:o) Herren har bekänt sig till oss och välsignat vårt svaga arbete i Heran bland många växlande motgångar och uppmuntringar.

2:o) På det hela hafva våra församlingar förökadt sig och tillvuxit både inåt och utåt, och större uppmärksamhet börjar öfver allt uppvakna i afseende på kristliga skolor och barnens kristliga undervisning.

3:o) De ställen, där lärare äro mest af behof, äro settlementen i Meeker och Monongalia counties samt i Waseca county, och den svenska församlingen i Marine.

I förening härmed afgaf resepredikanten en skriftlig berättelse om sin verksamhet, och blef det beslutadt att införa den i protokollet. Den lyder sålunda:

”Pastorer och församlingsombud, församlade till konferens härstädes!

Älskade bröder i Kristus! Då jag nu går att lämna en kort berättelse om min verksamhet såsom resepredikant sedan sista konferens i förliden oktober, får jag först tacka den nådige Fadern i himmelen för en någorlunda god hälsa och för hans faderliga omhändertagande på alla mina resor. Hans namn vare därför af mig hjärtligen lofvadt.

Daterar jag min verksamhet från den tid jag först kom till Minnesota förliden oktober, så har jag därunder på 4 månaders tid rest omkring 600 mil, predikat 67 gånger, döpt 5 barn och stiftat en församling.

De ställen jag besökt äro: de svenska församlingarna i Goodhue co.; St. Paul; Carver-settlementet; Scandia; Göthaholm; norrmännen i Camden och trakten af Glencoe, McLeod co.; svenskarne i Afton, Washington co., samt svenskarne och norrmännen i Meeker och Monongalia counties. Det är således många ställen, som jag ännu ej hunnit besöka; jag har ock sport från somliga håll missnöje öfver, att jag icke har besökt dem; men jag är säker om att de skola hafva fördrag med mig, då jag nämner, att allt hvad jag varit hemma på de sista två månaderna är tillsammans ej mer än 5 dagar, och före den tiden hade jag ingen häst. Jag får äfven nämna, att den myckna snön, som inträffade under min sista resa till nordvästra Minnesota, gjorde mig mycket hinder, för att ej säga stora svårigheter.

Jag får nu nämna något om de särskilda ställen, som jag besökt, men förbigår naturligtvis de församlingar, där lärare finnas, och

1:o) *St. Paul.* Församlingen är ännu liten, och för närvarande synes det ej vara material till dess förökelse. Blott få skandinaver bo nu i St. Paul, och de få, som äro här, äro splittrade i flere partier, och en del fråga alls icke efter någon religion. Tillståndet inom församlingen är så till vida godt, som ordet

synes vara lefvande i de flestas hjärtan och frid och endräkt råder. Behovvet af en kyrka är mycket kännbar, och det var egentliga afsikten med min flyttning hit, att jag skulle kunna verka något för detta ändamål. Något särdeles stort har väl icke kunnat göras, men likväl så mycket, att vi kunna hafva orsak att vara uppmuntrade. Vi hafva köpt en lott i norra delen af staden, hvilken kostar \$525. På denna summa hafva vi betalt \$50 och hoppas snart kunna betala \$50 till. Det öfriga skall betalas i årliga terminer af \$100 hvardera med 10 procent ränta, tills det blir betaldt. Vi hafva försökt samla frivilliga bidrag till kyrkan bland stadens invånare och fått \$59.50, hvariförutom \$33 äro subskriberade. Församlingens medlemmar hafva subskriberat \$266. För närvarande hafva vi ansett det otjänligt att göra några enträgnare försök för att samla subskriptioner, utan hafva vi velat vänta till längre fram, i förhoppning på bättre tider. Emellertid, hvad som blifvit gjordt är icke så mycket frukten af min egen verksamhet, som fast mer församlingens egen.

För närvarande hyra vi ett litet privat rum för våra gudstjänster och möten och betala därför \$2 i månaden.

Det beror på tiderna och utsikterna nästa vår, huruvida vi kunna företaga någon kyrkobyggnad; men så vida det är möjligt, vilja vi försöka få fullägnaderätt till lotten.

2:o) *Afton*, Washington co. Jag har besökt denna plats blott en gång ännu. Ej så få voro då församlade, och man bad mig komma igen så ofta som jag kunde. Jag hoppas också att snart kunna stifta en församling därstädes, och jag tror äfven, att där blir kyrkobyggnad af inom en ej aflägsen framtid.

Där bo också några amerikanska familjer, som äro lutheraner, och som utlåt sig vilja vara med om en blifvande kyrkobyggnad.

3:o) *Göthaholm*, Carver co. Jag har gjort tvenne besök därstädes och har med tillfredsställelse funnit ett stort begär efter Guds ord, hvilket också är lefvande i fleres hjärtan. Såsom bekant är, hafva de en liten kyrka på västra sidan af Göthaholmssjön. Frid och endräkt synas råda, och ordning och skick hafva där fått ett godt rotfäste, hvilket till en stor del må anses som en frukt af br. Carlsons osparda möda. Han besöker församlingen en gång hvarje månad, hvilket är så ofta som kan ske, men likväl icke så ofta som det borde vara. Egen lärare är utan tvifvel af stort behof.

4:o) *Camden*. Detta settlement, som, med undantag af några få familjer, består af norrmän, ligger 18 @ 20 mil ofvan Göthaholm, vid södra grenen af Crow-floden, Mc Leod co. Där äro omkring 40 familjer på en omkrets af 4 @ 5 kvadratmil. Jag har gjort ett besök därstädes, då jag predikade två gånger — den ena gången på söndag. Där syntes ej vara något stort begär efter att höra Guds ord, ehuruval de voro tämligen allmänt församlade på söndagen. På tillfrågan, om de önskade besök och tillsyn af oss, syntes de allmänt önska det, då det kunde låta sig göra. Några däremot mente, att de hellre borde hålla sig vid norska synodens präster, hvarpå andra svarade, att, om man skulle vänta på dem, så finge de vara utan. De beslöto emellertid att hålla ett möte vid jultiden, då de med hvarandra skulle öfverlägga om sina kyrkliga angelägenheter, men hvilket resultat däraf blef, har jag mig icke bekant.

5:o) *Glencoe* settlement, Mc Leod co. Denna plats ligger 5 mil söder om Glencoe och består af omkring 10 @ 12 norska familjer. Vid mitt besök därstädes i december höll jag tvenne gudstjänster, och flere syntes anamma ordet med glädje. Några af dem hade kommit från br. Norems församling i Wisconsin.

sin. På deras begäran stiftade jag en församling under namn af "Pontoppidans menighet", och blefvo 8 familjer inskrifna. Församlingskonstitutionen, som rekommenderas af Augustana-synoden, antogs oförändrad. Församlingen står således i förbindelse med oss, och äro vi därför förbundna att draga försorg om dess andliga vård. Jag lofvade besöka den ett par gånger detta år, och br. Carlson har också lofvat resa dit några gånger.

Dessa tre platser, Götaholm, Camden och Pontoppidan, äro ett tillräckligt fält för en lärare, och jag hyser den förhoppningen, att vi snart skola hafva den glädjen att kunna stationera en man därstädes.

✓ Väster om den ofantliga Big Woods öppnar sig liksom en ny värld, som i sanning är så storartad, som den är förtjusande naturskön. Upphöjda slättmarker, sjöar och skogslundar omväxla med hvarandra i den skönaste harmoni, hvilken själfva vinterns dysterhet ej förmår tillintetgöra. I början af januari företog jag en resa dit ut via Minneapolis, Wayzota, Watertown och Hutchinson. Storskogen tvärsöfver från Minneapolis till Hutchinson vid södra grenen af Crow-floden är 65 mil bred. Från Hutchinson till första settlementet, omkring 20 mil i nordväst, måste jag plöja öfver prärien i djup snö utan väg, så godt jag kunde. Obekant med folk och vägar hade jag svårt att taga mig fram, men kom dock lyckligen fram till

6:o) *Lake Ripley settlement*, Meeker co., 6 mil väster om Forest City. I detta settlement, som består af svenskar och norrmän, äro omkring 40 familjer bosatta. Landet är ibland det vackraste och bördigaste jag någonsin sett, och i lekamligt hänseende synas utsikterna vara ganska goda. I kyrkligt hänseende däremot är stor förbistring. Här äro två eller tre slags baptister, dessutom metodister och lutheraner. Lutheranerna bo dock för det mesta på den västra och sydvästra sidan om Lake Ripley och hafva blifvit organiserade till en församling af br. P. Carlson förlidet år. En del af norrmännen hafva ännu icke förenat sig med församlingen, men synas dock vara villiga att göra det, så snart som en lärare blifver anställd på platsen. Jag höll tvenne gudstjänster där, och den senare var väl besökt, oaktadt det var ovanligt djup snö.

7:o) *Marine Lund* ligger endast tre mil från västra kanten af sistnämnda settlement tvärs öfver en jämn vacker prärie. Där är kanske omkring 15 @ 20 familjer, mest svenskar, hvilka likaledes äro söndrade i flere partier. Där predikade jag fyra gånger, och syntes Guds ord åhöras med uppmärksamhet. Båda dessa platser hafva material för en ej så liten luthersk församling. Där äro nu åtminstone mellan 30 och 40 familjer, som man redan nu kan påräkna vilja vidblifva den lutherska bekännelsen. De voro angelägna att få lärare och kyrka, och jag tror, att det blir fråga om att bygga kyrka nästa sommar, och lofvade jag att hjälpa dem i dessa angelägenheter, så långt jag kan förmå.

8:o) Omkring 20 @ 30 mil längre åt nordväst besökte jag följande platser i Monongalia co.: Nest Lake, Heden, Norway Lake och Eagle Lake, hvilka ligga i en fyrkant ungefär 4 till 6 mil från hvarandra. Där äro också svenskar och norrmän, dock flere af de förra, tillsammans omkring 40 familjer. Svenskarne organiserades till församling förlidet år, och jag märkte ibland dem mycken enighet. Metodisterna göra äfven där, i synnerhet vid Eagle Lake, besök, dock så till vida utan någon framgång. Br. Jacksons verksamhet därstädes hade icke varit utan frukt. Jag predikade på dessa platser sju gånger och höll nattvardsgång och fann det ganska trefligt och uppbyggligt i samvaron med dessa bröder. Det första och sista var, att br. Jackson, för hvilken

de hafva stort förtroende, snart måtte återvända till dem, och i sanning behöfves det för deras vidare utveckling och befästande.

I denna trakt är följaktligen ett stort fält och arbete och bröd nog för tvenne nitiska lärare. Där finnas säkerligen öfver 400 själar. Om behofvet af lärare någonstädes är stort, så är det där. Må vi icke med vissnet hoppas att under detta år få se tvenne af våra präster stationerade där? Låtom oss såsom konferens göra hvad vi förmå att skaffa dessa våra bröder tvenne trogna arbetare, som bryta åt dem lüsens bröd, och resultatet skall blifva högst uppmuntrande.

Den lutherska kyrkan har ett viktigt arbetsfält i Minnesota, därom blifver jag under mina resor allt mer och mer förvissad. Här finns det minst 15,000 skandinaver, som åtminstone till namnet äro lutheraner, och som med förkärlek öppna sina dörrar för den lutherska bekännelsens präster. Dessutom finnes här en stor mängd tyskar och en del amerikaner, med hvilka det förhåller sig på samma sätt. Ibland denna folkmängd arbeta för närvarande omkring 20 präster af alla nationer; "men hvad förstår det ibland så många"! Låtom oss dock bedja och arbeta oförtrutet. Herren skall gifva oss den ena segern efter den andra.

Eder broder och medarbetare i evangelium

E. NORELIUS."

Efter några muntliga tillägg till ofvanstående berättelse fattades följande beslut:

Beslutadt, att konferensen härmed uttrycker sin tacksamhet till br. Norelius för det tålmod och den trohet och uppoftning, han ådagalagt i sin verksamhet såsom resepredikant.

Förhandlingarna uppskötos nu till kl. 2 e. m.

Andra sessionen.

Konferensens ledamöter samlades på bestämd tid, och man tog nu i betraktande, hvad man borde och kunde göra för ofvannämnda ställen i afseende på lärare.

Behofvet i Meeker och Monongalia counties fann man vara störst, och det var med stor glädje konferensen fick sig bekant, att br. A. Jackson, som nu studerar vid vårt seminarium i Chicago, ämnar efter slutade studier återvända till sistnämnda county, men på det han icke onödigtvis skulle förlänga sin vistelse nere i landet, fattade man följande beslut:

Beslutadt, att konferensens sekreterare skriver till honom och lägger honom församlingarna i Monongalia co. på hjärtat.

I afseende på skandinaverna i Meeker co. beslöts:

Att konferensen i skandinavernas namn därstädes utfärdar kallelse till någon af våra prästkandidater i Chicago, som vid nästa synod blifva färdiga att utgå.

Då konferensen förnam af br. Olson, att han blifvit kallad af en del norrmän i Waseca co. att blifva deras lärare, men att det var något obestämdt därmed, så blef beslutadt:

1:o) Att konferensen hjärtligen rekommenderar br. Olson hos våra landsmän därstädes.

2:o) Att, om det är möjligt, br. Olson i sällskap med br. Norelius strax efter konferensen gör en predikotur till Waseca co. i ändamål att taga reda på, om

landsmännen därstädes äro villiga att bättre ordna sina kyrkliga angelägenheter och att betjäna sig af br. Olson såsom deras lärare.

Angående församlingen i Marine hade det kommit till konferensens kännedom, att den kallat pastor G. Peters i Moline, Ill., till sin själasörjare samt fått af honom ett svar, som väl icke innehåller ett bestämdt ja, men likväl icke heller är afslående, därför blef beslutadt,

att konferensens sekreterare skriver till br. Peters och lägger honom församlingens sak på hjärtat, samt uppmanar honom att, om möjligt, antaga dess kallelse.

Dåstundom produkter skänkas till hemmissionen och resepredikanten kan behöfva något däraf, och återigen en del måste säljas och det fordras någon, som kunde hafva bestyr med att emottaga, värdera eller försälja och i penningar förvandla sådana bidrag, så blef beslutadt,

att en kommitté af två för detta ändamål tillsättes.

Denna kommitté består af mr Johan Johanson och Martin Nilson i St. Paul.

Ett förslag till konstitution för konferensen blef nu af br. Norelius framlämnadt, hvilket mottogs, och blef beslutadt att granska det punkt för punkt. Men innan man hann genomgå det, blef beslutadt att uppskjuta förhandlingarna för i dag till i morgon kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m.

Tredje sessionen.

Lördagen den 9 februari kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. voro konferensens ledamöter återsamlade, och sedan en kort bibelförklaring och bön blifvit hållen af br. C. A. Hedengran, började åter förhandlingarna.

Man fortsatte med det förutnämnda konstitutionsförslagets betraktande. Sedan det punkt för punkt blifvit granskadt och blott en liten ändring befunnits nödvändig, blef det såsom förslag antaget för att inför nästa synodalmöte framläggas för att sanktioneras.

Därpå gjorde man förfrågningar, huruvida lönen till professor Esbjörn hade blifvit af församlingarna i Minnesota insänd. Härvid tillkännagafs, att ehuru någon insamling för samma ändamål försiggått i åtskilliga församlingar, likväl ingen hade insändt den utlovade afgiften för det sistförflutna året, med undantag af församlingen vid Chisago Lake. På grund häraf blef beslutadt:

Att pastorerna framhålla för sina församlingar, som restera, deras skyldighet i denna viktiga sak jämte professors stora behof.

Alldenstund pastorerna behöfva enskildt öfverväga, rådgöra och samtala med hvarandra om sådana ting, som angå utöfningen af deras ämbete, så beslöts,

att pastorerna, så vidt möjligt är, skola lämnas tillfälle att använda en dag eller en half dag enskildt för detta ändamål, och att konferensen såsom sådan icke vill inblanda sig i sådana pastoralmöten.

Överläggningarna vände sig nu till St. Paul och en kyrkas uppförande därstädes. I afseende härpå blef beslutadt:

1:o) Att en subskription nu upptages bland konferensens medlemmar, hvilken bör betalas med det allra första;

2:o) att pastorerna i hvar sina församlingar framhålla nödvändigheten af en kyrka i Minnesotas hufvudstad samt söka genom subskriptioner och kollekter hopsamla något för detta ändamål.

Belutadt:

Att nästa konferensmöte hålles i Decorah, Winneshick co., Iowa, i br. P. Asbjörnsens församling, och börjas den sista onsdagen i maj 1861 kl. 7 e. m.

Hvarje session börjades och slutades med bön, och Guds ord förkunnades om kvällarna under mötet, så väl som påföljande söndag, då tre gudstjänster höllos och den hel. nattvarden begicks.

Ditt namn vare evinnerligen lofvadt!

C. A. HEDENGRAN,
sekr.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i norska ev. luth. församlingen i Decorah, Winneshick co., Iowa, den 29— maj 1861.

Enligt pålysning infunno sig konferensens ledamöter onsdagsaftonen den 28 maj i sagda församlings kyrka, då gudstjänst hölls och pastor J. P. C. Boreen predikade öfver Davids 23 psalm. På torsdagsmorgonen hölls åter gudstjänst, hvarpå ordföranden kallade konferensens ledamöter till ordning och öppnade förhandlingarna med bön.

Alldenstund sekreteraren icke var närvarande, blef E. Norelius på förslag vald att föra protokoll ad interim.

Vid upprop af namnlistan svarade följande till sina namn:

Pastorer:

Delegater:

P. Beckman.

J. P. C. Boreen.

E. Norelius.

L. H. Norem.

A. Scheie.

Ole Rue.

P. Asbjörnsen.

Germund Johnson.

N. Olson.

A. Jacobson.

Frånvarande voro pastorerna P. A. Cederstam, P. Carlson och C. A. Hedengran.

Val af nya ämbetsmän företogs nu, och blefvo br. L. H. Norem och E. Norelius invalda, den förre till ordförande och den senare till sekreterare.

Protokollet från förra mötet upplästes för att upplysa om ofullbordade göromål; men för att vid detta tillfälle få en ledning för förhandlingarna beslöts:

Att en kommitté af två tillsättes för att uppsätta och på eftermiddags-sessionen framlägga ett program öfver förhandlingarna.

Ordföranden utnämnde sekreteraren och br. A. Jacobson till denna kommitté.

På förslag uppskötos nu öfverläggningarna till kl. 2 e. m.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogos på bestämd tid med bön.

Protokollet från förmiddagen upplästes och justerades.

Kommittéen, som på förmiddagen tillsattes, var nu färdig att rapportera:

Kommittéen, som tillsattes att uppgöra ett program för förhandlingarna vid detta möte, får vördnadsfullt föreslå följande ämnen att till behandling upptagas:

1:o) Såsom pastorerna af denna konferens snart skola afgifva berättelse om sin verksamhet på hvar sina ställen vid instundande synodalmöte i Galesburg, så låter man nu detta bero till dess; men om konferensen finner det tjänligt, må den uppfordra resepredikanten att afgifva sin berättelse vid detta möte.

2:o) Då fråga om en kolonis upprättande och plats för vårt läroverk kommer före på synodalmötet, så vore det skäl att upptaga den till diskussion å detta möte och få ett uttryck af denna konferens' önskan i saken.

3:o) Då det skulle tjäna till att gifva kraft åt det beslut, som konferensen fattar, och äfven medföra reda i dess öfverläggningar, vore det icke skäl att införa en paragraf i konferensens konstitutionsförslag, som ålägger ordföranden att se till, att konferensens beslut verkställas, samt att vid hvarje möte uppläsa och inlämna en berättelse om församlingarnas kyrkliga tillstånd och behof m. m., och hvari han kunde yända uppmärksamheten på de ämnen, som konferensen bör taga i öfvervägande?

4:o) Såsom detta konferensdistrikt redan är så stort, att bröderna endast med stor svårighet kunnat sammanträda; vore det icke tjänligt att inlämna en begäran till synoden om att dela Minnesota-konferensen i tvenne distrikt?

5:o) Öfriga göromål. Kassörens redogörelse m. m.

Vördnadsfullt

E. NORELIUS,

A. JACOBSON,

kommitterade.

Rapporten mottogs och antogs punkt för punkt, hvarvid man skred till öfverläggning af de särskilda punkterna. I afseende på första punkten beslöts, att resepredikanten uppläser sin rapport, hvilken lyder sålunda:

I afseende på den delen af rapporten, som handlar om St. Pauls kyrka, blef beslutadt:

Att vi såsom konferens känna ett lifligt intresse i det påbegynta verket i St. Paul, och att vi såsom pastorer vilja framställa saken för våra församlingar och begära en kollekt för densamma innan årets slut.

Rörande resepredikantens verksamhet beslöts,

att det är konferensens önskan, att han ville fortsätta densamma åtminstone till hösten.

Därpå företogs andra punkten i programmet, hvilken väckte ett lifligt intresse, och kom man äntligen till det resultatet, att det är denna konferens' åsikt, att sagda koloni bör blifva i Minnesota, och helst i Dakota co., om land kan fås där för någorlunda billigt pris.

Den tredje punkten antogs, som han stod, och uppdrogs det på förslag åt bröderna Jacobson och Boreen att sammanskrifva och i konstitutionsförslaget införa sagda paragraf, innan förslaget lämnas fram till synoden.

Tiden var nu förliden, och uppskötos göromålen till efter gudstjänsten nästa morgon.

Tredje sessionen.

Efter gudstjänsten på fredagsmorgonen den 31 maj samlades åter konferensens ledamöter till öfverläggning.

Fjärde punkten i programmet upptogs nu, men ämnet, som den förordar, blef vid omröstning förfallet.

Femte punkten. Kassörens räkning, som blifvit inlämnad, upplästes och godkändes. Mr Johan Johanson i St. Paul blef åter invald till kassör på ett år.

Få förslag blefvo de frånvarande bröderna ursäktade.

Beslutadt, att nästa konferensmöte sammanträder i svenska luth. kyrkan i Marine, Washington co., Minnesota, den första onsdagen i oktober 1861.

Beslutadt, att vi nu upphäfva våra förhandlingar för att möta, såsom ofvan beslutadt.

Protokollet för de sista sessionerna upplästes och godkändes samt antogs i sin helhet.

Hvarje session öppnades och afslutades med bön, och gudstjänst hölls tvenne gånger hvar dag i kyrkan och dessutom på andra omkringliggande ställen. Mycket folk var församladt under mötet, och Guds ord åhördes med stor uppmärksamhet. Måtte Herren låta det bära frukt till evinnerligt lif.

In fidem: E. NORELIIUS,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:o 10.

1. En lucka förekommer i detta protokoll, emedan resepredikantens rapport, som upplästes vid mötet, icke blifvit införd. Då jag icke har denna rapport i behåll, kan jag endast ur minnet anföra följande: Efter mötet i St. Paul i februari 1861 besökte jag i sällskap med pastor Nils Olson Kristiania, Farri-bault, norra Waseca, Vista samt en del församlingar i Goodhue co. Sedan gjorde jag en besvärlig resa till Marine, Taylors Falls och Rushaby i närheten af närvarande Rush City. Under sommaren verkade jag hufvudsakligen i St. Paul och Afton samt gjorde besök i några af de vakanta församlingarna och fortsatte därmed till i september samma år.

2. Koloni-frågan stod i sammanhang med frågan om att flytta Augustana-synodens skola från Chicago. Man trodde nämligen, att man någonstades skulle kunna bilda en större koloni af vårt svenska lutherska folk och så förlägga skolan dit. Redan 1860 hade synoden haft ett anbud att upprätta en sådan koloni i Grundy co., Iowa, och prof. Hasselquist hade varit där och besett landet, men funnit det för lågt. Man fortlor att spana efter plats i Butler co., Iowa, i Peshtigo och Green Bay-trakten till och med, i Wis.—Minnesota skulle också få vara med på ett hörn, och det är därpå beslutet syftar. Imellertid vände man sig slutligen till Ills. Central R. R.-bolaget, och Paxton utsågs till plats för vår skola.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Marine, Washington county, Minnesota, den 3 okt. 1861.

Som ordföranden icke var tillstädes, öppnades konferensens förhandlingar af sekreteraren E. Norelius med predikan öfver "*Guds vaksamma beskydd*", hvartill Davids 121 psalm lades till grund. Därefter skedde upprop, då följande medlemmar befunnos närvarande:

Pastorerna P. A. Cederstam, P. Carlson, P. Beckman, E. Norelius, N. Olsen, A. Jackson.

Delegater: Lars Anderson, Knud Östbo.

På förslag blef Joh. Johanson upptagen såsom ombud från St. Paul.

Frånvarande voro pastorerna C. A. Hedengran, J. P. C. Boreen, L. H. Norrem, P. Asbjörnsen, A. Sheie, A. Jacobson.

Protokollet från förra konferensen upplästes, och som det allaredan var justeradt, gjordes inga vidare anmärkningar därofver.

Nu företogs val af ämbetsmän, därvid på förslag E. Norelius blef antagen till ordförande och A. Jackson till sekreterare.

De närvarande medlemmarne af konferensen gjorde därefter i korthet reda för sina församlingars andliga ställning, hvaraf konferensen med glädje fann, att Herrens nåd fortfarande är verksam ibland vårt folk och i våra församlingar, och att det gamla goda Guds ord tränger sig igenom, om också sakta, dock med en hjärtat omskapande och förnyande kraft. Under det dessa berättelser aflades, anlände från församlingen i Chisago Lake en delegat, Anders Molin, som på anmälan blef emottagen. På förslag upphäfdes konferensen för att åter sammanträda fredagen kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. Bön af broder P. Carlson.

Andra sessionen fredagen den 4:de

björjades med bön och bibelläsning af broder P. Beckman.

Studerande G. R. Esping, som nyligen anländt till Chisago Lake för att biträda pastorn därstädes i hans ämbete, var nu närvarande och blef på förslag upptagen såsom medlem af konferensen.

Broder E. Norelius uppläste sedan berättelsen om sin verksamhet såsom resepredikant sedan sista konferensmötet, hvarvid den stora vikten af hemmissionens bedrifvande lades konferensen på hjärtat. Död kristendom och sektmakeri synes taga öfverhanden på alla de ställen, där Guds rena ord icke predikas. På förslag bordlades rapporten tills vidare för att åter upptagas och genomgås, sedan några andra angelägenheter blifvit tagna i betraktande. Därefter förekom till öfverläggning vakanta församlingar och deras förseende med Guds ords predikan så snart som möjligt. Följande församlingar kommo under konferensens behjärtande: Marine, Afton och St. Paul.

Med afseende på den förstnämnda sporde konferensen med glädje, att församlingen hyser en liflig önskan att få sig en egen lärare; och som kallelse allaredan hade blifvit utfärdad till pastor A. Andrén, så uttryckte konferensen sitt hopp, att de skulle få se sin önskan uppfylld och få honom att bryta lifvets bröd ibland sig. Emellertid, som det väl kan draga ut på tiden därmed, uppmanades broder Esping från Chisago Lake att så ofta som möjligt besöka församlingen.

I afseende på St. Paul och Afton gjordes det förslag, att en af pastorerna E. Norelius, P. Beckman, P. Carlson och N. Olsen, med deras församlingars tillåtelse kunde besöka dessa platser en gång i månaden, helst på söndag, resatur att uppgöras dem emellan, hvilket förslag antogs.

Resepredikantens rapport, som blifvit bordlagd, upptogs nu åter till närmare öfvervägande. Den lyder i afskrift som som följer:

“Pastorer och församlingsombud! Käre bröder i Kristus Jesus! Härmed får jag lämna min tredje och sista berättelse om min verksamhet som resepredikant inom detta konferensområde. Sjukdom i min familj har hindrat mig något i mitt resande till aflägsnare platser, men jag har dock på närmare håll varit så verksam, som krafter och hälsa medgifvit. Vissa omständigheter hafva gjort, att jag måst ägna mera tid åt settlement, som ligga på närmare håll från St. Paul, såsom Marine, Red Wing och Vasa. Emellertid utom de oivån-

nämnda har jag besökt Chisago Lake, Taylors Falls, Afton, Christiania, St. Peter och Swan Lake m. fl.

Då broder Hedengrans hälsa under hela sommaren varit mycket dålig, har jag måst göra flere turer hit till Marine, och äfven för samma orsaksskull måste jag för en tid sedan besöka Chisago Lake. Vasa har jag ett par gånger besökt, redan innan jag flyttade ned till Red Wing, och detta har sin grund däri, att br. Boreen icke vidare tjänstgjorde där sedan midsommartiden.

Afton har jag besökt, så ofta som stått i min förmåga, men långt ifrån så mycket som borde ske. Mycket folk har uppehållit sig där på sensommaren, och en och annan familj har flyttat dit för att bosätta sig. Jag har den förhoppningen, att Marine snart måtte få sin egen präst, och då kunde Afton få reguliera besök därifrån.

Under min senaste resa, hvarom jag litet omständligare vill berätta, tog jag vägen om Cannon Falls till Christiania, där jag under br. Olsons frånvaro predikade. Det var mig en glädje att förnimma, att br. Olsons verksamhet har en sund och stilla framgång. En och annan af de motsträfviga måste gifva vika och gifva sanningen rätt, och motståndarne hafva ingenting annat att upprepa emot honom än det gamla dumma, "han är en frankianer"! Därför gick jag genom Northfield och Farribault, hvarest jag hälsade på några familjer af våra landsmän, som äro tacksamma för den tjänst, man kan göra dem. Därför reste jag öfver storskogen till St. Peter och Scandian Grove och predikade i båda dessa br. Cederstams församlingar. I St. Peter har man sin lilla kyrka färdig och i Scandian Grove har i sommar rest sig en liten nätt "frame"-kyrka med en liten spira just i kanten på prärien, och gifver i sin hvita dräkt ett kärt föremål för ögat att skåda på från den vidsträckt slätten. Man ämnar snart inreda den och göra den bekväm för vintern. Församlingen i Scandian Grove är väl icke så stor ännu, men den förökar sig i liten mån ständigt.

Församlingen var också god på nästföljande söndag att uppbära en kollekt för vår kyrka i St. Paul. Härifrån gjorde jag en utflykt till ett settlement 10 mil västerut, som kallas Swan Lake, hvarest 5 @ 6 svenska familjer bo, jämte många flere norrmän. Några af de svenska familjerna voro campbelliter, ett slags baptister, och norrmännen voro mycket smittade af metodismen. Jag höll en predikan där, då en del voro samlade; jag tror ej, att någon af våra präster varit där förr. Ett folk, som saknat Guds ords predikan så länge och för öfrigt varit öfverlupet af sektmakare, får man icke undra på, om det är bortkommet. Man kan komma bort med mindre.

I trakten omkring St. Peter och västerut, bortom Swan Lake, finnas en mängd norrmän, af hvilka en del kommit i sommar. Dessa äro mycket smittade af metodismen. De bo midt i br. Cederstams verkningsskrets, om hvarandra med svenskarne, men hafva icke förenat sig med hans församlingar, utom högst få undantag. Orsakerna därtill kunna vara flere, men jag tror, att förnämsta orsaken ligger däri, att deras egna präster varna dem för oss, under det de lämna öppna dörrar för metodismen. Det vore en verklig glädje, om en norsk luthersk präst, han må vara af hvilken synod som helst, komme dit ut, innan metodisterna taga alltsammans. Samma förhållande råder bland norrmännen på flere andra ställen, som vår synods präster fruktade, de önska hafva präster från Wisconsin-synoden, men under det de vänta på dem, gå de gärna och höra metodisterna. Hvarför gifver ej Kirkelig Maanedstiden en gång en varning också för metodisterna, som i så stor skala förföra

normmännen i Minnesota? Jag tror det skulle göra godt. Såsom ett exempel på huru vårt folk kan komma bort i detta land, skall jag nämna hvad jag sporde där ute. Långt bort i ödemarkerna, väster om Fort Ridgely, finnas några skandinaviska familjer, som lefva ute på prärierna bland indianerna. Det sades, att de delade deras lefnadssätt i många stycken, oaktadt de äro komma från själfva Skandinavien.

Den tid, för hvilken jag blef kallad att verka såsom resepredikant i Minnesota, är nu med denna månads början tilländalupen. Då jag ser tillbaka på denna tid och min verksamhet, så synes det för mig, som om jag ej mycket har uträttat. Jag måste dock tro, att Guds ord, som blifvit i hundratals predikningar och tal utsäddt, icke allt skall återvända fäfängt. Jag lämnar för öfrigt den saken åt Herren. Till följd af arbetsfältets stora vidd har jag ej kunnat besöka många ställen mer än en gång; jag har ock sökt följa den regeln, att gå dit, där behovet syntes störst. Jag skulle önska fortifara längre, om det vore utsikter att kunna göra det. Men för närvarande synes det ej vara det, och hvad svenskarne angår, kan det sägas, att de äro någorlunda försedda med lärare, då man undantager Marine, som man hoppas snart måtte få en egen lärare. Det kan således ej vara ett absolut behof att ibland dem och inom vårt konferensdistrikt underhålla en resepredikant, om hvar och en af våra präster besöker de ställen, som ligga närmast hans verkningsskrets. Men det vore högst af nöden att få en norsk resepredikant för Minnesota, och jag tror, att konferensen borde fästa en synnerlig uppmärksamhet på denna sak. Vi få icke låta hemmissionen, som är och blir för oss en viktig sak, falla; vi böra hellre såsom en konferens kraftigt verka för den och söka bringa å bane ett ordentligt system för välgöreheten, i den så väl som i andra riktningar.

Ändtligen får jag tacka alla, som bidragit till hemmissionen, och lämnar härmed en summarisk redogörelse för hvad som influtit å min lön, samt hvad som ännu återstår på densamma.

Influtna medel till synodalmötet och förut erkända i Hemlandet..... \$338.75
Influtit sedan den tiden, och hvilka skola i detalj redovisas i tidningen 39.01

Summa \$377.76

De expenser, som konferensen i Vasa lofvade ersätta utom den utlofvade lönen, nämligen hushyra, foder åt hästen m. m., uppgå, då de tagas i den lägsta beräkning, till \$95.00. Således återstår på den utlofvadelönen, \$400, \$117.24, af hvilka jag är i stort behof, emedan jag fått utsätta mig för betydliga skulder för att kunna fortsätta min verksamhet, och öfverlämnar jag härmed åt konferensen att fatta sådana beslut i saken, som den för godt finner.

Mätte Herren få verka en allt större ifver för hemmissionen ibland oss, och kröna den med riklig framgång, sitt namn till ära och sin kyrka till evig fromma.

Eder medtjänare i evangelium

E. NORELIUS."

Men innan den diskuterades, fann konferensen för godt att, på grund af resepredikantens däri gjorda tillkännagifvande, att hans tjänstetid redan tilländalupit, och att hans verksamhet såsom resepredikant upphört, fatta följande beslut:

"Konferensen uttrycker sitt tacksamma erkännande af broder Norelii uppoffrande verksamhet såsom resepredikant och förklarar sin ledsnad däröfver, att han ej längre kan fortsätta detta visserligen mödosamma, men dock så nödvändiga arbete ibland vårt förskingrade folk."

Under genomgåendet af rapporten, som nu följer, kom man, med anledning af de åtskilliga punkter, som däri vidrördes, till följande beslut:

1:o) Hvad en norsk resepredikant beträffar, skall konferensen genast börja göra förberedelser därför och gå i förlätning om dess anskaffande.

2:o) En kommitté af 3, bestående af pastorerna E. Norelius, N. Olsen och A. Sheie tillsattes att sins emellan afgöra, hvad som i detta afseende kan göras.

3:o) Som det befanns, att resepredikanten icke utfått den lön, som honom blifvit ulofvad, därför beslutades, att konferensens kassa, bestående af \$74.87, användes till hans afbetalande, och hoppas konferensen, att synodens hemmissionskommitté söker finna utväg att betala de 43 dollar, som ännu befinnas obetalda.

4:o) Att rapporten skall offentliggöras i Hemlandet.

I sammanhang härmed företog sig konferensen att ytterligare öfverlägga om hemmissionsärendet och bästa sättet att uppväcka välgörenhetsandan inom våra församlingar. Ett förslag för detta ändamål framlades af ordföranden, som åsyftade bildandet af välgörenhetsföreningar, men hann nu icke vidare att öfvervägas, emedan på förslag konferensens förhandlingar afbrötos för att ånyo fortsättas kl ¼7 e. m. Bön af br. Olsen.

Tredje sessionen

börjades med bön af broder Johanson. Öfverläggningen om antagandet af ett mera systematiskt bedrivande af välgörenheten och uppväckande af den fria kristliga kärlekens verksamhet, som blifvit afbruten vid slutet af förra sessionen, fortsattes nu åter. Efter en längre diskussion i ämnet fattades följande beslut:

Att pastorerna, hvar och en i sina församlingar, skola framhålla nödvändigheten af en systematisk välgörenhet och, där detta synes vara godt, söka verka för bildandet af välgörenhetsföreningar.

Som en mängd skandinaver, hvaraf en del äro utgångna från våra församlingar, äro under exercisöfningar på Fort Snelling, så togs deras andliga vård af konferensen i öfvervägande, och fattades därvid följande beslut:

1:o) att bröderna Norelius, Olsen, Carlson, Boreen och Beckman anmodas att besöka dem, så att de åtminstone kunde få gudstjänst en gång i veckan under den tid de vistas där, och att de uppgöra resturer sins emellan.

2:o) Ordföranden uppmanas att skrifa till redaktionen af Hemlandet och bedja dem sända tio exemplar af båda tidningarna för tre månader, en del till Fort Snelling och en del till Fort Ridgeley med begäran, att Tryckföreningen åtager sig denna utgift.

3:o) Därest Tryckföreningen icke kan uppfylla konferensens önskan, åtager sig konferensen att ansvara för betalandet af beloppet.

Broder P. A. Cederstam uppmanades i sammanhang härmed att så ofta som möjligt besöka Fort Ridgely för att därstädes hålla uppbyggelse med dem af vårt folk, som äro där förlagda.

Med afseende på de frånvarande medlemmarne af konferensen var det bekant, att C. A. Hedengran var af sjukdom förhindrad och L. H. Norem af flyttningsbestyr, och blevo de därför ursäktade, men de öfriga fann sig konferensen icke kunna ursäktas, emedan deras förhinder icke voro konferensen bekanta.

Nästa konferensmöte kommer att hållas i Göthaholm, Carver co., den 3:dje onsdagen i februari 1862, kl. 6 e. m.

På alla eftermiddagarna och större delen af söndagen hölls gudstjänst i den nya kyrkan, som ännu ej var färdig men dock sådan, att den kunde begagnas. Mätte Herren få välsigna det rika utsäde, som därunder gjordes, till mångas väckande, uppmuntrande och stadiästande i nåden!

Beslutadt: Att protokollet skall offentliggöras i Hemlandet.

Som ingenting vidare förekom till öfverläggning, afslutades konferensens förhandlingar.

Ut supra in fidem

ANDREW JACKSON,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:O 11.

I detta protokoll är åter en lucka af samma slag och innehåll som föregående protokoll. Den kan dock här ifyllas från "Hemlandet", där rapporten finnes i n:r 44 för 1861.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i svenska ev. luth. församlingen i Göthaholm, Carver co., Minn., den 19— febr. 1862.

Enligt sista konferensens beslut sammanträdde konferensens närvarande ledamöter i Göthaholms kyrka d. 19 februari på aftonen, då gudstjänst hölls, hvarvid bröderna E. Norelius och P. A. Cederstam predikade, framställande de välsignelser vi åtnjuta uti kyrkans sköte, med anledning af den 84 psalmen.

Följande dag kl. 9 f. m. togo konferensens förhandlingar sin början med bibelläsning och bön af br. Carlson. På upprop befunnos följande ledamöter vara närvarande:

Pastorer:
P. A. Cederstam.
P. Carlson.
E. Norelius.

Delegater:
Andrew Nelson.
A. J. Carlson.

På förslag blef Olof Andersson såsom kommissionär från församlingen i Göthaholm upptagen till ledamot af detta möte.

Vid val af ämbetsmän, som därpå företogs, blef br. Cederstam vald till ordförande och br. E. Norelius till sekreterare.

Protokollet för sista mötet upplästes, och ofullbordade göromål bemärktes; hvarvid

1:o efterfrågades, huruvida de bröder, åt hvilka uppdrogs att besöka Afton, St. Paul samt soldaterna i Fort Snelling och Fort Ridgeley, fullgjort sitt åliggande.

Till svar därpå inrapporterades, att bröderna E. Norelius, P. Beckman, N. Olson, den första 2 gånger och de andra hvar sin gång, besökt Afton och St. Paul, och att Norelius och Beckman besökt Fort Snelling en gång hvardera. Br. Cederstam uppgaf, att han för sjukdoms skull varit förhindrad att besöka Fort Ridgeley.

2:o) Hvad har kommitteén, som tillsattes för att göra beredelsen för och att anskaffa en norsk resepredikant, gjort i ämnet?

Därpå gafs det svar af ordföranden i kommitteen, att densamma brefväxlat i ämnet, men ännu ej kunnat finna någon man, som vore villig att åtaga sig detta uppdrag; ej heller finnes för närvarande medel inne i kassan för ändamålet.

I afseende härpå blef beslutadt:

Att kommitteen fortfar och inrapporterar sina göromål till konferensen.

3:o) Har br. Norelius erhållit resten på sin lön såsom resepredikant?

Därpå svarades, att icke ännu något erhållits.

Härvid beslöts:

Att konferensens ordförande meddelar synodens hemmissionskommitté konferensens beslut i ämnet, som fattades vid dess sista möte i Marine.

På förslag blef konferensens förhandlingar afbrutna för att återtagas igen kl. 2 e. m.

Bön af sekreteraren.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogos enligt beslut och öppnades med bön af ordföranden.

Protokollet upplästes och justerades. Br. Jackson anlände nu och tog sin plats.

Ofullbordade göromål uppmärksammades vidare, och

4:o) frågades, om tidningarna enligt sista konferensens beslut blifvit rekvirerade för våra soldater på Fort Snelling och Fort Ridgeley, hvilken fråga besvarades med ja af ordföranden för sista mötet, men att han icke hade sig bekant, om de skickats och huru länge.

Genom br. Norelius framlades en skrifvelse från Mississippi-konferensen med begäran, att Minnesota-konferensen ville utlåna sin kassa till Tryckföreningen till bestridande af kostnaderna för tryckningen af en ny upplaga af den svenska A-B-C-boken. Med anledning häraf blef beslutadt:

Då konferensens kassa är så helt obetydlig, och då vi hafva så trängande behof inom vår konferens af alla de medel, som vi kunna insamla, så kan konferensen, på samma gång som den erkänner behofvet af en A-B-C-bok, icke uppfylla Mississippi-konferensens begäran.

Då frågan var om en A-B-C-bok, uttryckte konferensens ledamöter den önskan, att i den tilltänkta upplagan en del läsöfningar borde utbytas för de vanliga kristendomsstyckena "Fader vår", "Tron", "Tio Guds bud" m. m., som man hade i A-B-C-böckerna i Sverige, och trodde, att den då skulle blifva kärare för vårt folk. För den skull beslöts, att sekreteraren i en särskild skrifvelse framlägger denna önskan för Tryckföreningen.

Därpå öfvergick man till de vanliga berättelserna om arbetet uti vingården, som upptogo den öfriga delen af sessionen. Berättelserna afbrötos nu för att åter fortsättas i morgon kl. 9 f. m. Bön af br. Jackson.

Tredje sessionen.

Förhandlingarna återtogos på bestämda tiden med bibelläsning och bön af ordföranden.

Berättelserna om brödernas verksamhet fortsattes och upptogo hela förmiddagssessionen och blefvo därmed afslutade.

Af dessa berättelser förnam man visserligen, att otro, synd, värld och djäfvul såsom ett mörksens rike upphäfver sig och vill förhindra Guds verk; men

den glädjande trösten uppenbarade sig ock, att oaktadt alla strider af ondskans makt, Guds rike såsom en mäktig surdeg bevisar sin kraft och oemotståndligt skrider fram till sitt bestämda mål. På fyra ställen är kyrkobyggnad i pågående, och på flera ställen tänker man på detsamma. I alla de församlingar, som spordes ifrån, hafva medlemmarnes antal förökadt sig betydligt, men mest i br. Carlsons, där öfver 40 medlemmar inkommit sedan nyåret. Allvarliga väckelser, fastän mera stilla, visa sig på flere ställen, och en märkbar hunger efter Guds ord nästan öfver allt. Församlingsskolor äro i gång i nästan alla församlingar, hvilka tillika med husförhören, som börja allt mera blifva i bruk, äro till välsignadt nytta för den uppväxande ungdomen.

För detta Guds verk kände bröderna sig tacksamma och blefvo uppmuntrade att hämta nya krafter till verkets fortsättning. Förhandlingarna blefvo nu upphälda till kl. 2 e. m. Bön af br. Jackson.

Fjärde sessionen.

Göromålen återtogos enligt beslut, sedan man beredt sig därtill med bön af br. Carlson.

Hemmissionssaken blef nu i sin ordning upptagen till öfverläggning, och

1:o) fästes uppmärksamheten på de ställen, som i främsta rummet böra besökas med Guds ord. Dessa voro: Chisago Lake, Marine m. m., Afton, St. Paul, Lansing och McGregor, äfvensom Stockholm.

I afseende på Chisago Lake, Taylors Falls och Marine beklagade konferensen, att br. Hedengrans hälsa är så svag, att han ännu icke kan betjäna dessa sina församlingar. Konferensen kände ett hjärtligt och ömt deltagande med honom och församlingarna, och beslöt:

Att bröderna Cederstam, Beckman och Jackson, under förbidan på hvad Herren vill göra, uppmanas härmed att göra ett besök hvar i dessa församlingar och uppehålla sig där en vecka eller fjorton dagar, samt aflåta skrifvelse till dem, när de komma; men att de resa dit i följande ordning: br. Cederstam i mars, br. Beckman i april och br. Jackson i maj.

Beslutadt, att samma bröder äfven besöka Afton, St. Paul och Fort Snelling på samma gång.

Därjämte hoppades konferensen, att bröderna Olson och Boreen skulle kunna göra ett besök på de senare ställena.

Med afseende på Lansing, McGregor och Stockholm samt för öfrigt alla de ställen, som kunna öppnas längs Mississippi-floden, hade konferensen sig bekant, att bröderna Beckman och Boreen gjort åtskilliga besök på dessa platser, men var af den öfvertygelsen, att en lärare borde särskildt ägna sig åt detta fält. På grund därpå beslöts:

Att bröderna Beckman och Boreen härmed varda uppmanade att under sina besök på dessa ställen väcka folkets uppmärksamhet på detta ämne samt göra sig underrättade, huruvida Åby församling i Iowa ej skulle kunna kalla egen lärare, som tillika kunde besöka de öfriga ställena efter floden upp till Stockholm.

Från församlingen i Marine framställdes genom br. Norelius en särskild begäran, nämligen att konferensen måtte vara den behjälplig med att få en egen lärare med det allra första. I anledning härpå blef beslutadt:

Alldenstund man tidigt på sommaren väntar tvenne lärare från fäderneslandet, konferensens ordförande vid sitt tillämnade besök i Marine, biträder församlingen med att till den ene af dem afsända kallelse.

2:o) Tog man i betraktande befrämjandet af ett mera verksamt missions-sinne inom konferensens område. Härvid fattades det beslut:

Att pastorererna göra det till en plikt att hålla missionsbetraktelse och bön en gång hvarje månad på den för hvar och en tjäulingaste tiden, och att uppmärksamheten då i synnerhet bör fästas på vår konferens' missionsfält.

Beslutadt, att de medel, som insamlas för missionssaken, skola insäändas till konferensens kassör, Joh. Johanson i St. Paul, som har att redovisa dem i "Hemlandet".

Därnäst tog man i betraktande behovet af en katekes och biblisk historia för allmänt bruk i våra församlingar. Ämnet blef under öfriga delen af eftermiddagen diskuteradt. Man ville naturligtvis ej hafva någon annan katekes än Luthers lilla katekes, men man ville hafva en bestämd översättning; såsom det nu är, har man tre, hvilket förorsakar svårigheter. Man var äfven af den öfvertygelsen, att utgifvandet af en katekes och biblisk historia skulle lända till vår Tryckförenings fromma. Men innan något beslut i ämnet blef fattadt, blevo förhandlingarna på förslag upphäfdas till i morgon kl. half 9 f. m. Bön af sekreteraren.

Femte sessionen

Tog sin början på bestämd tid med bön af br. Olof Anderson.

Frågan om katekesen och bibliska historien fortsattes, hvarpå följande beslut blef fattadt:

Då vi känna behovet af en likformig lärobok för ungdomens undervisning i kristendomen i våra församlingar, som innehåller Luthers lilla katekes med de bevisande bibelspråken tryckta under hvarje stycke, samt Barths bibliska historia, och då det skulle vara en fördel att hafva båda bundna tillsammans i ett band, så beslutas, att konferensen förordnadt fullt framställer den begäran till synoden, att den med första tager saken i betraktande och föranstaltar om utgifvandet af en sådan bok.

I afseende på konferensens kassa blef beslutadt:

Att allt hvad som är inne och hvad som inflyter till den 1:sta april 1862 härmed anslås till kyrkan i St. Paul.

Konferensen beklagade, att så många af dess ledamöter voro frånvarande från detta möte, och då en viss benägenhet visar sig hos somliga att alltid vara frånvarande från konferensens sammanträden, fann man nödvändigheten af att vidtaga några strängare åtgärder. Efter öfverläggning i saken fattade man följande beslut:

1:o) Att br. Hedengran, som för sjuklighet är borta, är ursäktad.

2:o) Att br. Beckman och Olson, som man vet voro beredda att komma, men af elakt väder troligtvis blevo förhindrade, äro också ursäktade.

3:o) Men att de öfriga, som icke ens skrifvit och angifvit någon orsak för sitt uteblifvande, kan konferensen ej ursäkta, men vill inrapportera dem till synoden.

Nästa konferens blef bestämd att hållas i Scandian Grove, Nicollet co., Minn., andra onsdagen i oktober 1862, kl. 2 e. m.

Beslutadt, att sekreteraren gör ett utdrag af protokollet, för att offentliggöras i "Hemlandet".

Protokollet för sista sessionen upplästes och justerades.

Beslutadt, att vi nu upphäfva våra förhandlingar för att åter sammanträda enligt beslut. Bön af ordföranden.

Predikan hölls tvenne gånger om dagen, gudstjänsterna besöktes flitigt och Guds ord skördade synnerlig uppmärksamhet. Mätte det rota sig och frukt bära.

Ut supra in fidem:

E. NORELIUS,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i East Union, Carver county, Minn., den 8 okt. 1862.

I öfverensstämmelse med föregången kungörelse sammanträdde bröderna. och mötet öppnades med gudstjänst på förmiddagen. Men då flere af medlemmarne icke anländt, börjades icke förhandlingarna förr än torsdags eftermiddag, efter att på förmiddagen gudstjänst åter hållits.

I ordförandens frånvaro kallade sekreteraren konferensmedlemmarne till ordning och inledde göromålen med bibelläsning och bön.

På upprop funnos följande ledamöter vara närvarande:

Pastorer:	Delegater:
P. Carlson.	John Nilson.
P. Beckman.	O. Walström.
J. P. C. Boreen.	
E. Norelius.	
N. Olson.	Ole Larson.
Andrew Jackson.	
John Pehrson.	Carl Carlson.

Johan Johanson, kommissionär från sv. luth. församlingen i St. Paul, upptogs på förslag till medlem af detta möte.

Därpå valdes nya ämbetsmän, nämligen br. A. Jackson till ordförande och br. J. Pehrson till sekreterare.

Protokollet för sista mötet upplästes. Vid frågan om huru det aflupit att anskaffa norsk resepredikant, rapporterade kommitteen, åt hvilken det blifvit uppdraget, att saken hänskjutits till synoden; och då nu br. A. Jackson, oakadt han är svensk, blifvit antagen till resepredikant, blef kommitteen upplöst.

2:o) Beslutades, att ur konferensens kassa erlägges betalning till "Hemlandets" redaktion för de tidningar, den sändt till de svenska soldaterna i Minnesota.

Därefter begyntes berättelserna om församlingarnas tillstånd, som upptog den öfriga delen af sessionen.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogos följande dag kl. 2 e. m., och de förenämnda berättelserna fortsattes, hvaraf visade sig:

1:o) Att det stora inbördeskrig, som nu pågår inom landet, har bortkallat många af våra församlingsmedlemmar, så att våra församlingar hafva därpå blifvit förminskade, och de utgångna hafva därvid äfven kommit i en svår ställning för deras andliga behof. I betydlig grad sakna de tillfälle till nådemedlens bruk. Kriget har hittills och kommer säkert äfven härefter att hafva ett skadligt inflytande på kristendomens framgång. Folkets sinne är bestän-

digt uppfyllt med oro och med tankarna på kriget, huru det föres, och hvad ände det vill taga. Herren synes ej heller nu vara i stormen; men vi hoppas och bedja, att han vill komma i den stilla susande vinden efteråt. Herren slår; men människorna synas bliwa allt hårdare. Han talar med svärd och lands-plåga; men de vilja ju icke höra. Vi vänta dock, att han vill låta ett nådigt regn falla till de hårda hjärtans uppmjukande.

2:o) Att de vilda indianernas uppror och grymma framfart i denna stat har alldeles förstört br. Jacksons församlingar på västra gränsen. Så många af folket där, som icke blefvo vildarnes rof, måste bortflytta. För samma orsak har församlingen i Scandian Grove förlorat sin lärare, hvilken på grund af dessa oroligheter ansåg sig böra flytta till Illinois. Detta hans steg ogillas och beklagas mycket af oss och af hans församling. Af denna förödelse har uppstått mycken nöd, som fordrar våra församlingars deltagande och uppoffrande bidrag, som eljest kunnat användas på annat sätt.

3:o) Att mycket ännu bör göras för nykterhet, kristliga församlingsskolor, hemmissionen o. s. v.

4:o) Under allt detta hafva vi likväl stor orsak att tacka Herren för den förskoning och välsignelse vi njuta. Han har välsignat årets gröda med korn och kärna. Sedan sista mötet hafva inom konferensen flere kyrkor blifvit byggda, ehuru somliga icke ännu äro färdiga. Församlingsskolor synas för-ökas, ehuru de icke ännu äro, hvad de borde vara. Några särskildt märkvärdiga väckelser hafva väl icke förekommit, men Guds ord har dock icke varit utan sin kraft, fastän mera i det stilla och fördolda.

Tredje sessionen.

Då förhandlingarna därvid företogs och frågan om vakanta församlingar upptogs, fästes i synnerhet uppmärksamheten vid församlingen i Scandian Grove. Det beslutades, att den besökes åtminstone en gång i månaden af br. Jackson och de öfriga bröderna till nästa konferens.

Med tacksamhet erkändes, att betydliga sammanskott från landsmännen i Illinois, Indiana och annorstädes blifvit hitsända för dem, som blifvit nödlidande genom indianernas våldsamheter. På förslag beslutades därför:

1:o) Att en kommitté af tre tillsättes, som kunde mottaga och utdela de penningar och andra medel, som blifvit eller möjligtvis kunna bliwa samlade för sådana landsmän och trosbröder, som blifvit försatta i nöd genom vildarne.

2:o) Att endast sådana böra erhålla hjälp, som äro i verkligt behof och icke kunna på annat sätt försörja sig själfva.

3:o) Att okända personer, som vända sig till kommitteen för att erhålla understöd, böra förevisa ett skriftligt intyg från pålitliga personer, att de äro uti verklig nöd.

4:o) Att kommitteens kassör redovisar i "Hemlandet" för alla mottagna och utdelade medel. Den tillsatta kommitteen utgöres af E. Norelius, Joh. Johanson och A. Jackson.

5:o) Frågan om församlingsskolor upptogs och föranledde en diskussion, som ledde till följande resultat:

Då i våra församlingar behovet af skollärare är så stort, att vi icke längre kunna bära det, så blef beslutadt, att br. Norelius anmodas att åtaga sig undervisa sådana ynglingar, som församlingarna kunna sända till honom, att de genom sådan undervisning måtte vardas skickliga att hålla skola på svenska och engelska språken. Br. Norelius åtog sig detta uppdrag.

6:o) Vidare beslutades, att härefter skola barn förhöras en förmiddag på det ställe, där konferensen sammanträder.

7:o) Konferensens räkenskaper upplästes och godkändes. I kassan är nu \$12.20, upptagna såsom kollekt vid detta tillfälle. Det beslutades att utlåna dessa penningar till A. Jackson.

8:o) Nästa konferens beslöts att hållas i Scandian Grove, Nicollet co., Minn., den 3:dje torsdagen i jan. 1863, kl. 10 f. m. Också beslutades, att ett sammandrag af detta protokoll sändes att offentliggöras i "Hemlandet".

I församlingarnas bägge kyrkor predikades hvar dag på förmiddagen. På söndagen räckte gudstjänsten nära hela dagen. Den besöktes af talrika och uppmärksamma åhörare. Mötets förhandlingar vid hvarje session hade alltid börjats och slutats med bön. Måtte Herren välsigna sitt ord och låta det hafva framgång, däruti han utsänder det!

In fidem: JOHN PEHRSON,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL No. 13.

1. Orsaken, hvarför detta möte icke hölls i Scandian Grove, enligt föregående mötes beslut, var den, att de upproriska indianerna hade i aug. skingrat församlingen, och dess lärare hade på grund däraf afflyttat. Församlingen samlades visserligen snart nog igen, men man ansåg dock, att mötet icke borde hållas därstädes denna gång.

2. Det klander, som uttalas mot pastor Cederstam, därför att han fann sig föranlåten att flytta från Scandian Grove undan de vilda indianerna till Ills., är tämligen oberättigadt, när man öfverväger de särskilda omständigheterna. Han lämnade icke sitt hem, förrän flere af grannarnes hus stodo i ljusan låga och underrättelsen kom, att några af dem redan blifvit dödade. Alla flydde först till St. Peter, och så gjorde han med sin familj. Förbistringen var stor; ingen kunde veta, när det blef lugnt och stilla, eller när församlingen åter kunde samlas. Någon passande plats på något annat ställe i Minnesota stod icke öppen för honom för tillfället. Han behöfde en mot de vilda indianerna tryggad tillflyktsort för sin uppskrämda familj samt något att lefva af, och såsom det såg ut i slutet af augusti och i början af september månader, så såg det icke ljust ut i Minnesota. Vi, som bodde på östrassidan af Minnesota-floden, kände oss aldrig så som de, som bodde på den andra sidan.

3. Den skola, som man å detta möte fattade beslut om, är själfva upphövet till Gustaf Adolfs College i St. Peter. På flere ställen i mina uppgifter har jag förlagt detta beslut till mötet i Marine, hvilket härmed rättas.

Protocol, holdet ved Minnesota Confirensens samentræ-
de i Scandian Grove, Nicollet Co., Minnesota, den 15:de
Januari 1863.

Kl. 10 f. m. samledes Conferensens Medlemer tillige med den derværende Menighet til almen Gudstjeneste i den derværende Kirke, hvilke forrettedes af Pastorerna P. Beckman och P. Carlson.

1 Session.

Paa eftermiddagen kl. 2 samledes Confirensens Medlemmer i Menighedens Kirke och kaltes till ordning af Ordföreren med Bibellæsning og Bön, og der-

efter blev de nærværendes Navne optægnede, som vore følgende: Pastorerne P. Carlson, P. Beckman, J. P. C. Boreen, C. A. Hedengran, N. Olson, A. Jackson og John Pehrson. Delegaten fra Menigheten i Chisago Lake, Nels Svendsen, Del. fra Carver, Lars Anderson, fra Skandian Grove, A. Westerberg.

Fraværende vore: E. Norelius, P. Asbjörnson, A. Scheie, L. Norem og O. Estrem. Til nye Embedsmænd valgtes C. A. Hedengran til Ordfører og N. Olson til Sekretær. Paa forslag oplæstes Protokolen fra faaregaaende Confirens Möde og kum da deraf nogle Pungter under behandling.

1) Vægtes det Spørgsmaal, hvorvit Menigheden i Skandia Grove havde blevet betjent af Brødrene i Overensstemmelse med sidst afholte Confirensens Beslutning, hvorpaa gaves et tilfredsstillende svar.

2) Ansaaes det nødvendigt at gjøre et tillæg, til den 5:te Pungt i 3 Session, af den oplæste Protocol, saa at i steeden for der staaer, at Undervisningen i vor Skole skulde blive paa Svensk och Engelske Sprogene, det maa hede paa Svensk, Norsk og Engelske Sprogene.

3) Vægtes Spørgsmaalet om hvorhvit Br. Norelius havde begynt nogen Skoleundervisning for saadane personer der kunde befindes villige og duelige til Skolelærere m.m., hvorpaa man tilkjendegav, at han havde paabegynt Skolen, og at han allerede havde 11 Elever, samt at nogle af dem efter at de have taget nogen forberedende Undervisning i denne Skole, tenker at gaa til Augustana Seminariet for at studere til Prester, hvilken Underrettelse Confirensen glædede sig ved at høre, og besluttede derfor at Brødrene skulde søge i deres Menigheder at vække Interesse og Velvilie for Sagen.

4) Confirensen tog da i Overveielse hvor denne vor Skole for eftertiden skulde henlægges, men da man for nærværende ikke noget kunde beslutte i denne Sag, saa lagdes Brødrene paa Hjertet at tale med sine Menigheder om denne vor Skoles Henleggelse, paa det baade Brødrene og Delegaterne kunde være forberede at ved næste Confirens videre tage denne Sag under Behandling.

5) Besluttet, at imedens man havde Haab om at kunde indsamle Midlen til denne Skole, saa blev derfor Br. Johan Johanson i St. Paul valgt til Kasserer for denne Skole for nærværende, og at han har at bekjætgøre i "Hemlandet", hvor meget han i saakensende modtager til understøttelse for nævnte Skole.

6) Imedens forskjellige af Skolens Elever kunde komme at behøve understøttelse, saa besluttedes, at allene saadane skulde erholde hjælp af de indsamlede bidrag, som kunde befindes Christelig sinnede samt villege og duelige at blive Skolelærere i vore Menigheder eller ønsker at imodtage en forberedende undervisning til det Hellige Prædikeembede, men saanende fornødne Midler at underholde sig selv i Skolen.

7) Der som nogen af Skolens Elever virkelig skulde befindes at være i en saadan Tilstand, at de behøver understøttelse fra Skolens Kasse, saa maa Læreren opbære af Kassereren saa meget han finder nødvendigt samt uddele det i Overensstemmelse med foregaaende Paragraf.

8) Paa Forslag blev Mødet hævet för at möde i Morgen kl. ½ 2 paa Eftermiddag.

2 Session.

Paa bestemte Tid och Sted samlede Confirensens Medlemmer.

1) Paa forslag oplæstes Protocolen fra föregaaende dag, hvilke antoges og godkjæntes.

2) Besluttet, at Confirensen lægger Br. Jackson paa Hjerte, at han under sin Virksomhed saasom Reiseprædikant søger at opvække Menighedernes Interesse for denne Skole, og naar han da finder Anledning, at indsamle Midlen.

3) Derefter foretoges Berettelserne over Menighedernes Aandelige tilstand, hvorved erfarede at Herrens Gjerning gaaer fremad, om endskjønt ikke saa store Vækkelser spøres, saa viser det sig dog, at de troende stadfæstes i Naaden, de bedrøvede trøstes, de syge og saarede helbredes, men beklageligt er det vist, att saa mange hører Guds Ord uden Frugt og lægger mere Vind paa det timelige end det aandelige; men vi vil haabe paa Ham, som har sagt, at hvor jeg sender mit Ord, der skal det ikke kome tomt tilbage.

4) Derpaa toges under Overveielse vacante Menigheders Tilstand, og Opmærksomheden ledes helst til Skandia Grove, og besluttedes derfor, at Brøderne skulde herefter som før besøge den maanedlig. Og i Forening hermed overveiedes hvad der kunde gjøres for Soldaterne her iblant os, og blev det ligeledes besluttet, at Brødrene besøge de Soldater der ere stationerede i Man-kato, Henderson og Glencoe.

5) Besluttet, at Confirensen næste gang kommer att holdes i Christiania Menighed, Dakota Co., den 13 Juni d. A., kl. 10 Formiddag, og ligeledes besluttedes det, at Brødrene besøge Menigheden i Bostwick Valley, Wis., den 19 Juni d. A.

6) Besluttet, at Confirensens Forhandlinger trykkes i "Hemlandet".

Löverdagen den 17de holtes paa Formidag Overhoring og Cattection med Ungdomen og forrettedes af Brødrene John Pehrson og A. Jackson. Gudstjenester holtes hver dag, undtagen Löverdagen, og alle Forhandlinger begyntes og entes med Bön.

Söndagen den 18de holtes Gudstjenesten næsten hele dagen. Den begyntes om morgenen kl. 9 med Skriftetale, Hoimessegudstjeneste og Altergang og derefter sluttedes. Omtrent en time derefter begyntes atter Gudstjeneste, dog saaledes at Brødrene taledet lidet hver og alt sluttedes i mörkningen. Det var visselig en velsignelserig Dag for os alle! Kirken var overfyldt med andægtige tilhørere hele Dagen. Maatte det udsaaede Guds Ord blive en saadan Sæd i mange Hjerten, saa det maatte komme til at bære frygt til det Evige Liv. En Collect blev ogsaa optagen til Confirensens Kasse, som beløb sig til \$7.66.

Maatte Herren være med os alle fra nu og til Evigtid! Amen.

NELS OLSON,
Sekretær.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i norska ev. luth. församlingen i Christiania, Dacota co., Minn., den 18 juni 1863.

Enligt pålysning i "Hemlandet" sammanträdde konferensens ledamöter i Christiania skolhus, där gudstjänst hölls, hvarvid bröderna J. P. C. Boreen och P. Beckman predikade öfver Joh. 1: 1—13 och Ps. 85: 8, 9.

Följande dag kl. 2 e. m. togo konferensens förhandlingar sin början med bibelläsning och bön af ordföranden. På upprop befunnos följande ledamöter vara närvarande:

Pastorer:
 Peter Carlson.
 P. Beckman.
 J. P. C. Boreen.
 E. Norelius.
 C. A. Hedengran.
 Nels Olson.
 J. Person.

Delegater:
 John Olson.
 C. Holm.

 Carl Carlson.
 Daniel Peterson.
 Knut Esberg.

A. Wetterberg, Skandian Grove.

Vid val af ämbetsmän, som därpå företogs, blef broder J. P. C. Boreen vald till ordförande och broder P. Beckman till sekreterare samt br. Johan Johanson återvald till kassör.

Ett förslag till ordning för Minnesota-konferensen inlämnades, hvilket granskades och antogs. *)

En kommitté, bestående af pastorerne E. Norelius och C. A. Hedengran, tillsattes för att granska protokollet för sista konferensmötet.

Berättelse öfver tillståndet i församlingarna afgafs och förnams, att något godt blifvit uträttadt genom ordets predikan, församlingsskolors upprättande m. m. Men då det ännu står så mycket tillbaka med hvad som borde och kunde göras, må vi alla med ännu mera flit förena oss i bön och verksamhet för Guds rikes utbredande.

Konferenskassans räkenskaper inlämnades, hvilka mottogos, granskades och godkändes.

Kommitteen no. 1 rapporterade som följer:

Kommitteen, som fick i uppdrag att granska förra mötets protokoll för att utröna, om några ämnen där förekomma, som böra vid detta möte tagas i betraktande, får vördsamt rapportera, att den fullgjort sitt uppdrag och funnit, att frågan om en förberedande skola i Minnesota i följande afseende är till detta möte hänskjuten, nämligen:

1:o) Ha bröderna i hvar sina församlingar gjort sig underrättade om allmänna meningen, hvar skolan bör förläggas?

2:o) Bör icke kassören vid detta möte inrapportera till konferensen huru mycket penningar blifvit insamlade för skolan, och huru mycket blifvit utbetalt ifrån dess kassa?

Vördsamt,

E. Norelius, C. A. Hedengran.

Vid 1:sta punktens besvarande befanns, att bröderna icke allmänt, för särskilda orsaker, fullgjort sista konferensens beslut i denna fråga. Därpå föreslogs, att skolfrågan upptages till allmän öfverläggning.

En kommitté tillsattes för att utarbete en plan för skolans organisation. Kommitteen består af C. A. Hedengran, N. Olson och Carl Carlson. I afseende på den andra punkten, angående räkningarna, blef det beslutadt, alldenstund kassören endast insäudt räkningarna hopsummerade, att återremittera dem för att specificeras.

Förhandlingarna afbrötos nu för att åter fortsättas nästföljande dag kl. 2 e. m. Bön af br. E. Norelius.

*) Detta förslag finnes på sidan efter namnlistan.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogs enl. beslut och öppnades med bön af N. Olson. Protokollet upplästes och justerades.

Ofullbordade göromål uppmärksammades och kommittéen no. 2 rapporterade. Rapporten mottogs, genomgicks punkt för punkt, ändrades och slutligen antogs såsom ett helt, som följer:

Den kommitté, som fick i uppdrag att uppsätta ett förslag rörande Minnesota-konferensens skola, får värdsamligen rapportera:

I. I afseende på skolans närmaste framtid beslutas:

1:o) Att nästa skoltermin kommer att begynnas, v. G., den 1 nästkommande oktober och fortsättes till den 18 december, samt att den därpå följande terminen begynner den 6 januari 1864 och fortsättes till den 15 april.

2:o) Att skolan fortfarande kommer att vara i Red Wing, till dess konferensen hunnit att gifva den en bestämd plats.

3:o) Att en kommitté af tre tillsättes, som befullmäktigas att kalla en lärare för skolan, och att den i första rummet vänder sig till past. A. Jackson.

4:o) Att konferensen förbinder sig att för de 6 månaders skolehållning under vintern till lärarens lön betala \$200.00.

5:o) Att en kommitté af två tillsättes, som i förening med seminariefakulteten uppgör en undervisningskurs för skolan.

II. I afseende på skolans framtida lokal och betryggande, beslutas:

1:o) Att till lokal för skolan föreslås Vasa, St. Paul och Carver, och att nom hvarje församling, tillhörande konferensen, före dess nästa möte en omröstning hålles för att bestämma lokal för skolan, och att vid nästa konferensmöte de afgifna rösterna räknas, då den plats, som erhåller en enkel majoritet, förklaras vara för detta ändamål utvald.

2:o) Att vid nästa konferensmöte en direktion eller styrelse utväljes för skolan.

3:o) Då denna skola icke allenast kommer att blifva en allmän bildningsanstalt för skandinaver i Minnesota utan tillika en förberedelseskola för dem, som önska att gå till seminariet, så beslutes, att konferensen vid nästa synodalmöte anholder, det synoden ville till det bästa rekommendera densamma.

4:o) Att den församling, som får skolan till sig, skall för de större förmåner, som den därigenom kommer att åtnjuta, till byggnadskassan betala \$300.

5:o) Att den redan påbörjade frivilliga insamlingen för skolan fortsättes.

6:o) Att pastorerna inom hvar sina församlingar tydligt och noga framställa nyttan och nödvändigheten af en sådan inrättning ibland oss för att därigenom väcka folkets intresse för saken och ändamålet därmed vinnes.

7:o) Att sekreteraren skyndsamligen låter i "Hemlandet" införa dessa förslag i sin helhet. Till kommitté för att kalla lärare för skolan utnämndes: P. Carlson, J. P. C. Boren och Håkan Olson i Red Wing. Till kommitté för att uppgöra en undervisningskurs utnämndes: E. Norelius och John Pehrson.

Kommittéen no. 3 rapporterade sålunda: Rapport af nödhjälpskommittéen, som förliden höst tillsattes af konferensen för att mottaga medel för de jandsmän, som blifvit bragta i nöd genom indianernas uppror och desamma till sådana nödlidande utdela. Då två af denna kommittés ledamöter icke äro vid detta möte närvarande, får undertecknad ensam och på eget ansvar värdsamt rapportera, att inkomsterna för de nödlidande till denna dag från alla källor uppgå till \$743.70, samt utgifterna till \$555.45. Således inne i

kassan \$188.85. Hvad bidragen angår, så hafva de inkommit, med undantag af en obetydlig del, från våra landsmän i olika delar af landet, både inom och utom Minnesota, och är kommitteen öfvertygad, att den endast uttrycker konferensens mening, då den säger, att konferensen med den hjärtligaste tacksamhet erkänner dessa bidrag, hvilka gjort det möjligt för oss att räcka en hjälpsam hand till så många nödlidande landsmän.

Hvad utdelningen angår, har kommitteen sökt att så noggrant som möjligt följa konferensens föreskrifter; men kan likväl icke uraktlåta att nämna, att den haft ett i många fall svårt uppdrag, då det icke alltid var så godt att afgöra, hvilka af de många, som begärt hjälp, foro fram med ärlighet eller icke. Den har dock sökt att handla samvetsgrant inför Gud och människor och framlämnar härmed räkenskaperna i detalj för konferensens granskning. Utom pänningebidrag har kommitteen också emottagit och utdelat tvenne boxar af kläder till de mest behöfvande, af hvilken den ena var ifrån sysällskapet af pastor Andrewsons församling, Jeffersons Prairie, Wis., och var särdeles värderik. Utom de mellan 60 och 70 familjer, som fått mer och mindre hjälp, hafva 3 gamla och sjukliga änkor nästan hela tiden sedan i höst fått understöd ur kassan och behöfva ännu till någon del att vidare försörjas. Kommitteen öfverlämnar åt konferensen att bestämma, på hvad sätt de i kassan varande medlen böra användas.

Med vördnad hemställt,

E. NORELIUS,
kommitteens kassör.

Denna rapport blef antagen, och kommitteen blef på förslag anmodad att fortsätta sitt arbete som hitills.

Alldenstund det skulle tjäna till enskild odling och till gemensamt gagn för konferensens ledamöter, att vid hvarje möte en afhandling af kristligt innehåll uppsattes och kritiseras, så varder det beslutadt, att konferensens präster i tur bli ålagda att till nästa möte sammanskriiva och där uppläsa en sådan afhandling, som sedermera af konferensens ledamöter granskas och diskuteras.

Nästa konferensmöte hålles i Chisago Lake onsdagen den 23 september 1863, kl. 3 e. m.

Konferensen upphäufde nu sina förhandlingar för att möta som ofvan. Bön af ordföranden.

Detta konferensmöte var mycket treffigt och uppbyggligt. Många landsmän hade församlat sig från olika håll för att få tillfälle att höra Guds heliga ord. Gudstjänst hölls hvarje förmiddag, utom söndagen, då förhör hölls med församlingens barn och ungdom. Hela söndagen användes till Guds ords förkunnande samt altarets sakraments anammande. Efter högmässogudstjänstens slut uppbars en kollekt till förmån för konferensens kassa, som uppgick till \$.....*)

P. BECKMAN,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:O 15.

Skolfrågan utvecklades fortare, än man hade beräknat. Då pastor Jacksons församlingar i norra delen af nuvarande Kandiyohi co. upplöstes genom indianernas uppror, blef han ledig och kunde därför en tid verka som resepredikant. Men snart fästes tankarna på honom såsom den blifvande föreståndaren för skolan, och man gaf honom anvisningar att börja samla medel för

*) Beloppet ej uppgifvet. E. N.

dess ändamål. På synodens möte i Chicago 1863 ställdes skolan i det rätta förhållandet, som det sades, till samfundet, och det föranstaltades om valet af en direktion för densamma därstädes, då E. Norelius och Håkan Olson i Red Wing valdes för 4 år; C. A. Hedengran och Håkan Svedberg från Chisago Lake för 3 år; Peter Carlson och Elof Anderson från Götaholm för 2 år; Nils Olsen och Johan Johanson från St. Paul för 1 år. (Se Aug.-synodens protokoll för 1863, sid. 27).

Skolans lokal blef genom omröstning bestämd, näml. Öst Union, Carver co., och flyttades dit på hösten 1863, då pastor A. Jackson blef dess föreståndare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i ev. lutherska församlingens kyrka i Chisago Lake den 23—28 oktober 1868. 2

Som ordföranden och sekreteraren från förra mötet icke voro närvarande, valdes pastor P. Carlson till ordförande och A. Jackson till sekreterare pro tempore, hvarefter mötet börjades med bibelläsning och bön af ordföranden.

Vid uppropet befunnos följande medlemmar vara närvarande, näml.: pastorer P. Carlson, E. Norelius, C. A. Hedengran, N. Olsen, A. Jackson och John Pehrson, samt såsom delegater: Måns Olson från Carver, Peter Svenson från Marine, Anders Moline från Chisago Lake och G. R. Esping från Cannon Falls. Sedan ankommo pastor P. Beckman samt såsom delegat från Vasa Ola Månson. Johan Johanson från St. Paul och A. P. Carlson från Afton blefvo på förslag upptagna till medlemmar af konferensen. Vid valet till ämbetsmän vid denna konferens blefvo de redan pro tempore tillsatta till ordförande och sekreterare invalda.

Därpå följde de vanliga berättelserna om det andliga tillståndet inom församlingarna. Några ovanliga företeelser hade bröderna icke att inberätta, dock hade de hvar och en inom sin verkningskrets fått förnimma evangeliets kraft till enskildas uppväckande till andlig omtanke och till de troendes styrkande och stadfästande i nåden. Särdeles glädjande var att höra, det församlingarnas omtanke om ungdomens uppfostran mer och mer synes vakna och gifver sig tillkänna i synnerhet genom församlings- och söndagsskolornas utvidgande och det lifligare intresse, hvarmed de skötas.

Konferensen afbröt sina förhandlingar för att sammanträda torsdagen kl. 2. e. m.

Andra sessionen.

Bön af br. Beckman.

Protokollet från förra mötet blef på förslag öfverlämnadt åt kommitteen n:o 1, bestående af br. E. Norelius och P. Beckman, för att genomse detsamma samt rapportera, om några ofullbordade göromål däri finnas som nu fordra konferensens uppmärksamhet. Konferensen mottog voteringslistor för bestämmande af lokalen för Minnesota Elementarskola från så många af församlingarna, som velat betjäna sig af sin rösträtt. Kommitteen n:o 2 tillsattes, bestående af John Pehrson, C. A. Hedengran och Johan Johanson, att räkna dessa röster och till konferensen inberätta det röstantal hvardera af de föreslagna platserna erhållit.

Kommitteen n:o 1 inkom med följande rapport:

Kommitteen, som fick i uppdrag att genomläsa protokollet för sista mötet och utröna, om några beslut där finnas, som fordra detta mötes uppmärksamhet, får rapportera, att den fullgjort sitt uppdrag och funnit, 1:o att skolans kassör blef ålagd att vid detta möte specificera räkenskaperna och framlämna dem för konferensen; 2:o att en af konferensens prästerliga ledamöter i tur uppläser en afhandling af ett kristligt innehåll, och att en således vid detta tillfälle bör fullgöra detta åliggande.

Vördnadsfullt,

E. NORELIIUS.

I afseende på första punkten var kassören icke nu färdig att afgifva räkenskap.

I afseende på den andra beslöts, att en sådan afhandling skulle uppläsas och diskuteras kl. 2 e. m. nästkommande dag.

Kassören för den kommitté, som haft om händer förvaltningen af de medel, som inkommit till de nödlidandes i Minnesota understöd, lämnade underrättelse, att af de mottagna medlen ännu \$118 voro i kassörens händer. Som åtskilliga af de af indianerna fördrifna till följd af ålder eller sjukdom äro oförmögna att försörja sig själva samt i betraktande därpå, att ett och annat fall ännu torde förekomma, där hjälp åt andra från kommitteen kan komma att påkallas, beslöts, att kommitteen tills vidare fortsättes.

Konferensen öfvergick nu till frågan om Minnesota Elementarskola. Därvid beslutades, att de punkter, som direktionen vid sitt sista möte hänsköt åt konferensen, samt det reglemente för öfningarna och tukten inom skolan, som då uppsattes, nu upptagas till diskussion. I sammanhang därmed beslöts, att hvad som på förra mötet beslutades med afseende på skolterminerna upphäffes, och att i dess ställe höst-terminen tager sin början den 1 sept. och fortfar till den 15 dec. och vårterminen börjas den 5 jan. och slutar den 30 maj. Med afseende på betalningen, som af eleverna bör erläggas, beslöts, att direktionsens förslag, att hvarje elev erlägger 5 dollar för hvarje termin i förutbetalning, antages. Den ytterligare diskussionen i detta ämne afbröts, emedan kommitteen n:o 2 var färdig att rapportera.

Kommitteen n:o 2 rapporterade som följer:

Kommitteen, som fått i uppdrag att räkna rösterna för att välja plats till Minnesota Elementarskola, får vördsamt rapportera, att efter noggrann räkning och sammanläggning finnas de hafva, nämligen: Carver 409 röster, St. Paul 278 och Vasa 242 röster.

John Pehrson, C. A. Hedengran, Johan Johanson.

Rapporten mottogs och antogs.

Diskussionen om skolans reglering fortsattes nu. Direktionens förslag att tillsätta en uppfostringskommitté för att mottaga och handhaifa medel, som inkomma till skolans underhåll, antogs. Såsom kommitté tillsattes past. P. Carlson och A. Jackson samt Ole Nilsen från East Union, Carver co. Med afseende på den frågan, hvilka elever som skola mottaga understöd af skolans medel, *beslutades* att antaga och vidblifva det beslut, som angående denna sak fattades på konferensen i Scandian Grove den 15 jan. 1863, så lydande: "Då åtskilliga af skolans elever kunna komma att behöfva understöd, beslutades, att allena sådana skulle erhålla hjälp af de insamlade bidragen, som kunna befinnas kristligt sinnade samt villiga och dugliga att blifva skollärare i våra församlingar eller önska att mottaga en förberedande undervisning till

det heliga predikoämbetet men sakna nödiga medel att underhålla sig själva i skolan."

Rörande den frågan, om konferensen ville ersätta skoldirektionen för dess resor och besvär för skolans räkning, *beslutades*, att konferensen beviljar resekostnader för sådana resor, som direktionen kan bli påkallad att göra emellan konferenserna, och att detta tages ur skolkassan. På förslag upphäfde konferensen sina förhandlingar för att sammanträda igen fredagen kl. 2 e. m. Bön af ordföranden.

Tredje sessionen.

Bön af br. Norelius.

Den diskussion, som nu skulle företagits, blef på förslag uppskjuten, tills konferensen hunnit undangöra sina nödigaste göromål.

Följande beslut fattades:

1:o Direktionens förslag till reglemente för skolan godkännes af konferensen.

2:o En sammandragen redovisning af influtna gåfvor till skolan skall vid hvarje konferensmöte intagas i protokollet öfver konferensens förhandlingar.

3:o Att skolan vid denna hösttermins början förflyttas till Östra Union i Carver county.

4:o Konferensen förbinder sig att för skolåret till läraren utbetala \$400.

5:o Konferensen uppdrager åt skoldirektionen att nu genast gå till Carver för att 1:o utse och inköpa lokal för skolan; 2:o att 40 acre skogland inköpas för skolan, och om skolan icke kan på desamma förläggas, må den inköpa ytterligare ungefär 5 acre på någon plats, som anses vara passande till lokal för skolan; 3:o att, tills vi bli inkorporerade, skall egendomen inköpas i kassörens namn.

6:o Att en kommitté af 3, bestående af pastor E. Norelius samt Håkan Olson och C. G. Wernström, tillsättes att uppgöra byggnadsförslag och inlämna till nästa konferens.

Kassören för Minnesota Elementarskola framlämnade redovisning öfver skolkassans närvarande ställning. Räkningen öfverlämnades åt en kommitté, bestående af John Pehrson och Ola Månson, för att granska densamma.

Frågan om vakanta församlingar kom därefter i öfvervägande.

Som pastor Pehrson antagit kallelse till Scandian Grove, komma följaktligen Marine och Afton församlingar, som han senast betjänat, om en kort tid att bli vakanta. Konferensen uppmanade dessa församlingar att vända sig med kallelse till pastor J. P. C. Boreen att bli deras lärare och uppdrog åt ordföranden att särskildt uppmana honom att sådan kallelse antaga. Församlingarna i Lansing och McGregor hade insändt begäran att om möjligt bli oftare besökta. Konferensen uppmanade därför br. Isaac Jensen i Bostwick Valley att besöka Lansing och br. O. Estrem i Decorah att besöka McGregor så ofta som möjligt.

Beslutadt: Att nästa konferens hålles i Spring Garden den första onsdagen i februari 1864 och börjas kl. 3 e. m. med gudstjänst.

Pastor Jackson, som under sommaren gjort missionsresor inom konferensen för att samla bidrag till skolan, begärde att af konferensen bli ersatt för detta sitt arbete med 40 dollar, hvilken begäran beviljades.

Kommitteen, som fick i uppdrag att granska kassörens för Minnesota Elementarskola räkningar, framlämnade följande rapport:

Kassörens för skolan räkningar befunnos riktiga.

JOHN PEHRSON.

Rapporten mottogs och antogs.

Beslutadt: Att konferensen på sitt nästa möte diskuterar ett visst ämne, hvilket då skall blifva "Nykterheten".

Konferensen upphäufde sina förhandlingar för att möta lördagen kl. 2. e. m. Bön af br. Hedengran.

Fjärde sessionen.

Den diskussion, som för andra göromåls skull blifvit uppskjuten, företogs nu. Pastor Norelius uppläste en afhandling om söndagens helgande, hvarpå följde ett ganska intressant och uppbyggligt samtal, som vi hoppas gjorde ett godt intryck både på konferensens ledamöter och de öfriga, som voro närvarande. Konferensen uppmanade br. Norelius att insända sin afhandling till "Rätta Hemlandet" för att där vid tillfälle intagas.

En kollekt upptogs till konferensens kassa, hvilken uppgick till \$13.

ANDREW JACKSON,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Spring Garden, Goodhue co., Minn., den 3—7 febr. 1864.

Konferensens medlemmar samlades i sv. ev. luth. kyrkan i Spring Garden, onsdagen den 3 febr. kl. 3 e. m., då mötet öppnades med predikan af pastor N. Olson.

Första sessionen.

Ordföranden kallade konferensen till ordning, hvarpå sekreteraren uppräknade medlemmarnes namn, och följande befunnos vara närvarande:

Pastorer: P. Carlson.

Delegater: O. Wahlstrom.

P. Beckman.

Peter Gustafson.

J. P. C. Boreen.

E. Norelius,

samt ombuden { J. Miller, Red Wing,
A. Westerson, Vasa.

C. A. Hedengran.

N. Olson.

Jens Johanson.

John Pehrson.

Sven Jonson.

A. Westerson från Vasa blef på förslag upptagen såsom delegat och Johan Johanson från St. Paul till medlem af konferensen.

Därpå valdes nya ämbetsmän.

På förslag blef past. E. Norelius vald till ordförande och J. P. C. Boreen till sekreterare.

Sekreteraren uppläste sista mötets protokoll, och de ämnen, som vid detta möte borde förekomma, antecknades.

Därefter afgåvo bröderna berättelser om tillståndet och behofven inom församlingarna. Dessa berättelser voro i allmänhet uppmuntrande, men visade också behofvet af förökad verksamhet och flere arbetskrafter på denna del af Herrens åkerfält.

Såsom vakanta församlingar förekommo följande: Marine, Afton och St. Paul. Angående Marine och Afton blef beslutadt:

1:o) Att konferensen uppmanar dessa församlingar att vända sig med kal-
lelse till någon af de studerande, som vid nästa synod komme att ordineras.

2:o) Att past. Hedengran, Norelius, Carlson och Pehrson besöka Marine,
Afton och St. Paul under tiden före nästa konferensmöte.

Konferensen afbröt nu sina förhandlingar för att möta i morgon kl. 1 e. m.
Bön af br. C. A. Hedengran.

Andra sessionen.

Nödhjälpskommitteen ingaf sin rapport, hvaraf framgick, att \$14 blifvit
utbetalda sedan sista mötet, samt att \$104.89 funnos kvar i kassan.

Beslutadt, att kommitteen fortfar till nästa möte.

Uppfostringskommitteen ingaf följande rapport:

Kommitteen för uppfostringsällskapet får härmed värdsamt inberätta,
att från skolans början den 15 oktober 1863 till dato hafva följande gäfvor
penningar influtit:

Från församlingen i Vasa.....	\$20.00
“ “ Chisago Lake.....	9.75
“ “ Rice Creek	3.00
“ “ Carver.....	15.75
Summa.....	\$49.50
Utbetalt	\$18.25
I kassan.....	31.25

Dessutom hafva åtskilliga familjer i Öst Union frivilligt underhållit tvenne
fattiga studerande första terminen samt fyra studerande så långt tiden fram-
flutit på innevarande termin. Äfven har Öst Union skänkt en del ved till
skolan.

Vördsamligen, å kommitteens vägnar,

P. CARLSON.

Rapporten mottogs och antogs.

Beslutadt, att uppfostringskommitteen fortfar till nästa konferensmöte.

Beslutadt, att konferensen uppmanar församlingarna att bidraga till de
fattiga studerandes underhåll.

Skoldirektionen rapporterade följande:

Direktionen för Minnesota Elementarskola, som vid sista mötet ålades att
resa till Carver-församlingen i höst, i ändamål att inköpa land för skolan, får
härmed rapportera, att, då den icke utan svårighet kunde hafva ett sådant
sammanträde, uppdrog ordföranden åt pastor Jackson att å sina vägnar i
samråd med de direktionsledamöter, som bodde närmast och bekvämligast
kunde komma tillsammans, uppköpa några acre land, nära intill Öst Union
kyrka, till lokal för skolan, men afrådde ifrån att köpa det 40 acre skogland,
hvarom fråga var på sista mötet. Ordföranden har icke erhållit upplysning
om huruvida något landköp skett, men har på indirekt väg sport, att några
acre blifvit inköpta, men icke huru många. Direktionen föreslår nu, att pas-
tor Jackson nu upplyser konferensen därom, och att denna fattar de beslut
med afseende därpå, som den för godt finner.

Vördsamligen hemställt å direktionens vägnar:

E. NORELIIUS,
ordförande i direktionen.

På grund af ofvanstående rapport upplyste past. Jackson, att något land icke blifvit inköpt, men att en passande plan af några acre blifvit utsedd och föreslagen.

Konferensen fattade följande beslut:

1:o) Att det förslag, som vid sista konferensmötet gjordes om inköpanDET af 40 acre skogland, upphäfves.

2:o) Att fem acre af den utsedda planen inköpas för skolans räkning, samt att konferensen med tacksamhet emottager det tillbud, som P. Carlson gjorde, nämligen att åtaga sig betalningsansvaret.

Kommitteen, som vid sista mötet fått i uppdrag att upprätta och för detta möte framlägga ett förslag till skolbyggnad, rapporterade, att den haft saken i öfvervägande, men var knappt beredd på att framlägga ett tillfredsställande förslag. Emellertid föreslog den till antagande en af de tvenne punkter, som den hade att framlägga, nämligen att antiugen uppskjuta med byggandet eller ock att för närvarande uppföra ett mindre hus.

Efter någon diskussion fattades det beslut, att byggandet uppskjutes till nästa höst.

Konferensens kassör inlämnade sin rapport, och befanns, att kassans innehåll nu var \$947.00. *)

Beslutades, att kassören får i uppdrag att utlåna \$700 mot 10 procents ränta, på icke öfver 2 år, räknadt från den 1 nästk. mars, mot inteckning i fast egendom.

Beslutades, att i brist på biträde vid undervisningen, pastor Jackson må för närvarande, mot ersättning, använda någon af de äldre eleverna till monitor, till dess något annat biträde kan fås, och att direktionen under tiden söker att finna någon passande person, som kunde blifva medhjälpare.

Br. Jackson rapporterade, att han i samråd med br. Carlson nedsatt terminsafgiften från 5 till 3 dollar för sistlidne hösttermin, emedan den blott varade i tre månader, hvilken åtgärd af konferensen gillades och godkändes.

Beslutades, att de, som blott på en kortare tid besöka skolan, må betala i förhållande till den tid de åtnjuta undervisning.

Beslutades, att följande tillägg till 4:de paragrafen af reglemente för Minnesota Elementarskola göres: "Inga elever under 10 års ålder emottagas, utom i de fall, då uppfostringskommitteen finner skäl att intaga yngre".

Beslutades, att pastor Jackson får i uppdrag att på konferensens bekostnad från Sverige införskrifva 50 exemplar af nödiga skolböcker i hvarje ämne.

Beslutades, att ett exemplar af Websters Dictionary inköpes för skolans räkning.

Beslutades, att nästa konferensmöte hålles i Carver, onsdagen den 1 juni kl. 9 f. m., då examen med eleverna företages.

Konferensen afbröt nu sina förhandlingar för att möta i morgon kl. 1 e. m. Bön af J. Johanson.

Tredje sessionen.

Därvid behandlades: "Hvad är att göra för församlingen i St. Paul?" Och beslutades att låna \$100 från skolfonden för att betala församlingens kyrkolott. Lånet göres för 5 år. Det "mortgage", som är inlämnadt för den skuld, som är på kyrkolotten, transporteras på skoldirektionen.

*) Konferensens kassör var också kassör för skolan, och den uppgifna summan var skolans penningar.

Beslutades, att en subskription upptages, att påbörjas bland konferensens ledamöter och fortsättas i församlingarna, för att användas för kyrkobyggnad för församlingen i St. Paul.

Beslutadt, att hvad som för närvarande finnes i konferensens kassa, hvilket uppgafs till \$14, tillika med kollekten nästa söndag, öfverlämnas till J. Johanson såsom ersättning för hans besvär med konferensens penningar.

Beslutadt, att allt bruk af rus- eller alkoholdrycker, med undantag då de behöfva brukas såsom medicin, anses för att vara en synd, som bör på allt möjligt sätt motarbetas.

Beslutadt, att vid nästa konferensmöte företages till diskussion "Kyrkotukten".

Konferensen upphäufde nu sina förhandlingar för att möta, som ofvan blifvit beslutadt. Bön af E. Norelius.

En subskription gjordes bland konferensens medlemmar för kyrkobyggnaden i St. Paul, hvilken uppgick till \$82.

En kollekt upptogs på söndagen till förmån för konferenskassan, hvilken belöpte sig till \$9.51.

Gudstjänster höllos alla dagar på förmiddagen samt på söndagen både för- och eftermiddagen, då den lilla väl ordnade kyrkan näppeligen kunde rymma de från flere håll samlade åhörarne.

Mätte Herren välsigna sitt Sion ibland oss!

J. P. C. BOREEN,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Carver, Minnesota, den 2 juni 1864.

Konferensens ledamöter blefvo efter slutad gudstjänst kallade till ordning af ordföranden, och förhandlingarna togo sin början med bön.

Vid upprop af namnlistan funnos följande närvarande:

Pastorer:

P. Carlson.

P. Beckman.

J. P. C. Boreen.

E. Norelius.

C. A. Hedengran.

A. Jackson.

John Pehrson.

Delegater:

O. Paulson, Carver.

G. Lagerstrom, Spring Garden.

Sven Jönson, Vasa.

John Nilson, Scandian Grove.

K. H. Esping, Christiania.

A. Anderson, Göthaholm.

Joh. Johanson, St. Paul.

Carl Carlson från församlingen i Marine blef upptagen såsom kommissionär från församlingen därstädes.

Därpå skedde val af nya ämbetsmän, hvarvid J. Pehrson utsågs till ordförande och E. Norelius till sekreterare.

På förslag blefvo nu förhandlingarna uppskjutna till kl $\frac{1}{2}$ 2 e. m. Bön af br. Jackson.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogos på bestämd tid. Bön af br. Carlson.

Protokollet öfver i. m. förhandlingar upplästes och justerades. Äfven upplästes och justerades protokollet öfver sista sessionen af konferensen i Spring Garden detta år.

På förslag tillsattes en kommitté af två, bestående af bröderna Jackson och Hedengran, att genomläsa sista mötets protokoll och inrapportera sådana ämnen till konferensen, som vid detta möte behöfva handläggas.

Därpå öfvergick man till berättelserna om tillståndet inom församlingarna och om verksamheten för Guds rikes sak ibland oss. Man hade icke någonting ovanligt att berätta, men på det hela visade det sig, att församlingarna hade förökats, Guds ord afhöres öfver allt med begär, och löftet är, att det icke skall återvända ifåfångt. De ekonomiska förhållandena hafva blifvit något förbättrade samt välgörenheten tilltagit, och ansåg konferensen sig hafva skäl att känna sig uppmuntrad och att med förnyad ifver fortsätta sitt arbete.

Då församlingen i Marine ännu icke vet, huruvida den kan få någon lärare, så blef beslutadt:

Att konferensens präster besöka den en gång i månaden, till dess den kan erhålla lärare, samt att Afton och St. Paul på samma gång besökas, och att predikolistan uppgöres vid synoden i Rockford.

Beslutadt, att studeranden Jonas Magnusson rekommenderas till synodens president för erhållandet af kateket-licens, i ändamål att resa till Cambridge och verka därstädes genom skolkällning under ferietiden.

Broder Boreen blef uppmänad att under sommaren besöka Minneiska och andra platser utefter Mississippifloden och bröderna Beckman och Norelius att besöka Hastings samt bröderna Jackson och Pehrson att göra missionsresor i Forest City-trakten, och att den sistnämnde besöker skandinaverna uppefter Minnesotafloden ofvan St. Peter.

Läraren i vår elementarskola uppläste sin rapport, som på förslag blef mottagen och genomgången stycke för stycke, och lyder som följer:

Till den högvördiga Minnesota-konferensen:

Med en känsla af innerlig tacksamhet mot Herren, som under det nu tillryggelagda läsåret låtit oss få åtnjuta så rika prof af sin faderliga omvårdnad, får jag härmed för Minn.-konferensen framlägga en kort underrättelse om skolans verksamhet och tillstånd därunder. Icke blott i det, som rör skolans timliga bestånd och underhåll, har Herren i nåd och kärlek sörjt för oss, såsom kan ses af medföljande redovisning öfver mina inkomster tillsammans med uppfostringskommittéens rapport, utan hvad som är af ännu större värde, vi hafva äfven fått röna den helige Andes nådiga närvaro, till lärdom, till straff, till bättring, till tuktan uti rättfärdighet, till tröst under bekymmer och uppmuntran till arbete i kärleken och försakelse i Kristi efterföljd. Under inflytelsen af detta Herrens nådesarbete på våra hjärtan har det varit mitt sträfvande och min innerliga önskan att framför allt söka göra denna skola till en sant kristlig inrättning. Den stillhet och ordning, som härskat ibland oss under den större delen af tiden, hoppas jag äro vittnesbörd, att detta i någon mån hafver lyckats. För det lekamliga understöd vi åtnjutit hafva vi, näst Gud, i synnerhet att tacka denna församling, som visat mycket intresse för skolans framgång och gjort icke så ringa uppoffringar för dess underhåll och bestånd.

Till framgången inom skolan hafva en del af eleverna betydligt bidragit, genom att bistå mig både uti att upprätthålla tukt och ordning och med att turvis hjälpa till vid undervisningen, hvarigenom äfven de gjort sig förtjänta af konferensens tacksamhet. Särskildt har stud. John Nilson beredvilligt understödt mig vid sångöfningarna.

Under läsåret hafva 68 personer åtnjutit undervisning här under längre eller kortare tid. Det högsta antalet på en gång har varit 50. Vid denna termins slut var antalet 36. En af dessa, Anna Peterson, kommer väl nu att utgå efter att hafva genomgått den kurs, som under närvarande omständigheter kan anses nödigt för dem, som vilja ägna sig åt skollärarekallet.

Tre af dem, nämligen John Nilson, G. Lagerström och Jonas Magnusson, har jag uppmanat att i höst begiiva sig till Paxton, så vida konferensen tillstyrker detta steg. De ämnen, hvori undervisning blifvit meddelad, äro: kristendom, historia, engelska och svenska språken, sång, räkning och skrifning. Latin, grekiska och tyska samt naturvetenskaperna hafva ännu icke blifvit upptagna.

Då min hälsa under sist förflutna året och särdeles under den sista terminen varit mycket svag och det således synes, som jag ej länge skall kunna hålla ut med det myckna och mödosamma arbetet, och då äfven under bättre omständigheter en lärare icke är i stånd att med fördel sköta så många elever, hvilka i afseende på ålder och framsteg i studier äro hvarandra så olika, så tager jag mig friheten påminna konferensen om nödvändigheten att med det snaraste anskaffa mera lärarehjälp.

De bröståkommor, hvaraf både jag och en del af skolungdomen lidit under denna vår, påminna oss också om nödvändigheten att påskynda uppförandet af ett skolhus, som kan skydda oss för kölden.

Mätte Herren, den högste, bevara oss i sin nåd och sanning och nu och allt framgent göra oss till förvaltare af sina bästa och dyraste gåfvor!

Vördnadsfullt,

ANDREW JACKSON.

Med afseende på ofvanstående rapport blefvo följande beslut fattade:

1:o Att konferensen hembär sin tacksamhet till de ynglingar, som under sista terminen biträdt med undervisningen i skolan, och att den beviljar J. P. Lindquist \$3 och L. Anderson \$5 såsom ersättning för deras arbete.

2:o Att de trenne studerande, som i rapporten omnämnas, rekommenderas att gå till seminariet i Paxton nästa höst, så vida synodens president tillstyrker detsamma.

3:o Att konferensen hör sig för hos mr Ola Paulson, huruvida han ej skulle vara villig att blifva biträdande lärare vid skolan.

4:o Att direktionen får i uppdrag att nu genast gå i underhandling med Öst Union församling för att köpa dess kyrka, så vida den vill sälja den för ett någorlunda billigt pris, samt låta flytta den på skollandet och inreda densamma till skolhus.

Förhandlingarna blefvo därpå uppskjutna till följande dag kl. 1 e. m.

Bön af br. Beckman.

Tredje sessionen.

Bön af br. Jackson. Protokollet öfver föregående session upplästes och justerades.

Då br. Jackson framställde nödvändigheten af att få ett boningsrum, så blef beslutadt:

Att, om köpet af kyrkan kan uppgöras och kyrkan flyttas, en nödvändig tillbyggnad för läraren göres till kyrkan eller skollhuset, så snart flyttningen försiggått, och att, därest icke någon sådan handel uppgöres, direktionen hyr ett hus för honom på ett års tid, räknadt från nästa höst.

Äfven beslöts, att direktionen får i uppdrag att anskaffa skolrum, därest man icke lyckas få köpa kyrkan.

Uppfostringskommitteen rapporterade sålunda:

Infutna gåfvor sedan sista konferensen uppgå till \$13.55. Inne i kassan sedan sista konferensen \$31.56. Utbetaladt sedan sista konferensen \$8.87. Kassabehållning \$36.24. Dessutom hafva åtskilliga af Östra Union församlings medlemmar på frivillig väg underhållit 4 studerande med föda, husrum och tvätt m. m. Ved till skolan har till största delen blifvit skänkt och framkörd. Räkenskaperna för uppfostringskassan öfverlämnas härmed på samma gång till konferensen för granskning.

Huru stor orsak hafva vi icke att tacka Gud, som så underligen uppehållit sin sak, fastän vi icke ägde en enda cent i kassan den första morgonen, som skolan börjades, och nu kunna vi se slutet på skolåret utan skuld, ja, till och med hafva penningar öfver. Detta bör vidare uppmuntra oss.

Hemställdt,

PETER CARLSON, A. JACKSON, OLA NILSON.

Rapporten antogs, och räkenskaperna öfverlämnades till en kommitté, bestående af E. Norelius och O. Paulson, för granskning.

Alldenstund uppfostringskommitteens tjänstetid var slut, blef nytt val företaget och utföll sålunda, att samma ledamöter invaldes för ett år.

Beslutadt, att uppfostringskommitteen anskaffar en ordentlig räkenskapsbok och betalar den ur kommitteens kassa; samt att

Kommitteen icke behöfver att rapportera mer än en gång om året, nämligen vid konferensmötet, som föregår synoden.

Kommitteen, åt hvilken det blef uppdraget att granska förra mötets protokoll och inrapportera de ämnen till konferensen, som nu behöfde handläggas, inkom med följande till konferensens betänkande:

1:o) Skall nödhjälpskommitteen fortfara längre?

2:o) Har byggnadslott för skolan ännu blifvit inköpt?

3:o) Huru mycket har blifvit subskriberadt i församlingarna till kyrkobyggnad i St. Paul?

Vördsamligen,

A. JACKSON, C. A. HEDENGRAN.

I afseende på dessa punkter gåfvos upplysningar och fattades beslut, som följer:

1:o) Att nödhjälpskommitteen upphör, och att kassan af konferensen förvaras för ett blifvande barnhem i Minnesota, till hvilket den kan öfverlämnas.

2:o) Besvarades sålunda, att byggnadslott blifvit skänkt till skolan af åtskilliga skand. soldater i Co. H., 9th Regm't, Minn. Vols. från Carver co., och att fastebref därå kan när som helst erhållas.

Beslutadt, 1:o) Att konferensen hembär gifvarne af denna lott sin hjärtliga tacksägelse och nedkallar Guds välsigelse öfver dem; samt att denna resolution sändes af konferensens sekreterare till gifvarne.

Beslutadt, 2:o) Att kassören för skolfonden, så fort möjligt är, skaffar deed på byggnadsplatsen.

3:o) Att omkring \$110.00 blifvit subskriberade för kyrkobyggnaden i St. Paul och en del däraf inbetaladt.

Då det är af stor vikt, att vi snart måtte få en kyrkobyggnad i St. Paul, och då ingen utsikt är att på kort tid kunna samla de erforderliga medel, som behöfvas för kyrkobyggnaden, så blef beslutadt:

Att konferensen uppdrager åt br. Norelius att resa till östern för att samla medel för kyrkobyggnaden i St. Paul, så vida det är honom möjligt och hans församlingar vilja tillåta det.

Konferensens kassör rapporterade, hvaraf framgick, att kassabehållningen var \$25. Räkenskaperna godkändes. Br. J. Pehrson blef på förslag vald till kassör för ett år.

Kassören för skolfonden rapporterade sålunda:

Influtna medel till dato	\$1,046.20
Utgifter vid konf. i Spring Garden detta år.....	20.20
Febr. 9, 1 Webster Dictionary.....	7.50 27.50

Kassabehållning denna dag.....\$1,018.50

Däraf är utlånadt mot säkerhet i fast egendom \$600.00. Kontanta medel i kassan denna dag \$418.50.

Vördsamt, JOH. JOHANSON.

På förslag blef rapporten antagen och räkenskaperna godkända.

Vid nytt val af kassör för skolfonden blef Joh. Johanson återvald för ett år.

Då tvenne ledamöter vid nästa synod utgå ur direktionen, näml. pastor Nils Olson och Johanson, blef val af tvenne nya för 4 år företaget, hvarvid br. Olson återvaldes samt Ola Paulson i Carver.

Kommitteen, som fick i uppdrag att genomse och granska uppfostringskommitteens räkenskaper, rapporterade, att den fullgjort sitt uppdrag och funnit allt riktigt. Rapporten antogs.

Därpå gjordes följande förslag, som blef antaget: Då behöfvet af böcker är så stort, att man öfver allt möter ropet: "Hvar skola vi få böcker!" Och då Tryckföreningen i sin närvarande organisation icke synes kunna möta detta behof, så beslutas:

Att konferensen genom sin sekreterare ingår med begäran till Tryckföreningen vid dess nästa möte, att föreningen täcktes taga sådana mått och steg, att den stora bokbristen måtte blifva afhjälpt; och att konf. vördsamligen föreslår, att Tryckföreningen och bokhandeln öfverlåtes i händerna på högst trenne pålitliga personer, mot en skäligen ersättning och på det villkor, att de komma att stå i en tjänlig förbindelse med synoden.

Beslutadt, att konferensens sekreterare får i uppdrag att inköpa en blecklåda, för att däri förvara konferensens protokoll, papper och handlingar.

Beslutadt, att nästa konferensmöte hålles i Red Wing den 5 oktober 1864, kl. 6 e. m.

Då pastorerna A. Scheie, Norem, Estrem och Jacobson hvarken infinna sig vid våra sammanträden eller låta skriftligen höra af sig, så blef beslutadt, att konferensen anhåller hos synoden om ett afgörande svar, antingen de skola betraktas tillhöra vår konferens eller icke.

Förhandlingarna blefvo nu upphäfdas tills i morgon e. m. kl. 2. Bön af Hedengran.

Fjärde sessionen

Börjades på bestämd tid med bön af br. Johanson. Protokollet lästes och justerades. I frågan om byggnadslott för skolan blef på förslag ordet Byggnadslott af 5 acre antaget.

Det ämne, som vid sista konferensen blef föreslaget att diskuteras vid detta möte, näml. "Kyrkotukten", blef nu upptaget, och br. Beckman uppläste en af honom författad uppsats i ämnet. Br. Beckman nämnde först, att det varit en brist i våra församlingar i afseende på att genomdriva kyrkotukten, och visade sedan vår kyrkas uppfattning af kyrkotukten. Han påvisade: 1:o) Hvad själfva kyrkan är. 2:o) Att det är kyrkans plikt att tillse, att dess medlemmar följa Guds ord i lära och lifverne. 3:o) Medlen för att genomdriva kyrkotukten. En annan br. visade, att vår kyrka icke är så bristande i denna fråga, som kunde synas, emedan den alltid drivit en allvarlig och sträng botpredikan, o. s. v.

Under diskussionen kom man äfven in på frågan om hemliga sällskap, såsom frimureri etc. Därvid fattades följande resolution:

Beslutadt, att konferensen anser det såsom oförenligt med sann kristendom att vara medlem af hemliga sällskap, såsom frimureri eller Odd Fellows m. m., och förmanar allvarligt hvarje församlingsmedlem, som tillhör sådana, att skilja sig därifrån. ✓

På det hela ansåg man, att vi genom vår församlingskonstitution stå på den rätta punkten i afseende på kyrkotukten, och att det icke behöfs mera än en noggrannare efterföljd af konstitutionen, och att man i synnerhet bör vara angelägen att välja sådana ämbetsmän inom församlingen, som nitälska för Guds ära och själars frälsning, men äfven med nitet förena visdom och tålmod och sann ödmjukhet.

Ämnet, som föreslogs till nästa möte, var: "Huru vidt kunna vi samverka med andra religionssamfund?" Br. Boreen blef utsedd att däröfver författa en uppsats.

På förslag afslutades nu förhandlingarna. Bön af ordföranden.

Gudstjänst hölls dagligen i båda kyrkorna, och var i synnerhet på söndagen en stor massa människor samlade i båda kyrkorna, hvilka med uppmärksamhet syntes åhöra det predikade ordet. Måtte Herren själf välsigna det, att det bure frukt i tålmod.

På onsdagen före konferensen hölls examen med den studerande ungdomen i Elementarskolan, och utföll så tillfredsställande, som man kunde vänta.

Ut supra in fidem:

E. NORELIUS,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i skand. lutherska kyrkan i Red Wing, den 12—16 okt. 1864.

Enligt pålysning i "Hemlandet" samlades konferensens ledamöter i Red Wings skand. lutherska kyrka onsdagsaftonen den 12 oktober 1864, då högtidlig gudstjänst hölls med predikan af pastor Lindholm.

Följande morgon kallade ordföranden, efter slutad bibelläsning, konferensens ledamöter till ordning, och befunnos vid upprop följande ledamöter vara närvarande:

Pastorer:	Delegater:
P. Carlson.	J. P. Gustafson.
P. Beckman.	
J. P. C. Boreen.	F. K. Simons.
E. Norelius.	
Nels Olson.	
A. Jackson.	Johannes Lind.
John Pehrson.	
A. Lindholm.	

Johan Johanson blef på förslag upptagen såsom ombud från församlingen i St. Paul.

Vid nytt val af ämbetsmän blef A. Jackson utsedd till ordförande och A. Lindholm till sekreterare.

På därom gjordt förslag tillsattes en kommitté af två, bestående af J. Pehrson och P. Carlson, för att genomgå förra mötets protokoll och inrapportera de ämnen till konferensen, som vid detta möte såsom ofullbordade göromål böra komma under behandling.

Därpå afgåfvos de vanliga berättelserna om verksamheten och tillståndet inom församlingarna. Det andliga tillståndet tycktes vara tämligen lika inom alla församlingarna, dock märktes här och där undantag. Den allmänna klagan hörde man af flere bröder: "Såden är mycken, men arbetarne äro få". Församlingarna tycktes hafva blifvit ordentligt skötta, och äfven de vakanta hafva efter omständigheterna fått sina besök. Skolväsendet, både med afseende på vecko- och söndagsskolorna, är i förbättring. Några särdeles synbara väckelser hade icke försports, utan Herrens verk tycktes ha gått fram mera i det fördolda; dock tycktes bröderna hafva orsak att glädja sig, att deras arbete i Herren icke är förgäfvat.

På förslag uppskötos förhandlingarna till kl. 2 e. m.

Andra sessionen.

Göromålen återtogos på bestämd tid, och kommitteen på förra mötets protokoll afgaf följande rapport:

Kommitteen, som fick i uppdrag att genomse och rapportera öfver förra mötets protokoll, får inberätta, att den fullgjort sitt uppdrag och funnit följande punkter fordra detta mötes behandling:

1:o Hafva bröderna besökt de vakanta församlingarna och gjort de missionsresor, som konferensen ålade dem?

2:o Har mr O. Paulson åtagit sig att vara biträdande lärare vid skolan?

3:o Har skolans direktion köpt kyrkan af församlingen i Carver?

4:o Har räkenskapsbok för uppfostringskommitteens räkenskaper blifvit inköpt?

5:o Har "deed" på skolans byggnadslott erhållits?

6:o Huru går det med Norelii resa till östern?

Vördsamligen, J. PEHRSON, P. CARLSON.

Rapporten blef mottagen, genomgången punkt för punkt och därvid följande beslut fattade samt upplysningar gifna:

1:o Att bröderna, med få undantag, fullgjort sina uppdrag.

2:o Att med Paulson ännu ingenting bestämdt blifvit beslutadt.

Härvid beslöts: Då det icke är bestämdt, huruvida Paulson antager kallelsen till att biträda med undervisningen vid skolan, så uppdrages åt direk-

tionen att vidare underhandla med honom därom eller söka skaffa någon annan, om behovet det kräfver.

3 o) Att kyrkan blifvit inköpt för skolans räkning enligt konferensens beslut, men att den ännu icke blifvit flyttad.

I afseende härpå beslöts: 1:o) Att den kommitté, direktionen utnämnt att handla på sina vägnar med kyrkans flyttning, uppmanas att gå i befattning med flyttningen; men att flyttningen ej får öfverstiga \$125. 2:o) Att, därest flyttningen ej kan ske på villkor, som äro nämnda, samma kommitté får i uppdrag att underhandla med församlingen, att kyrkan får stå kvar på sin närvarande plats, så länge som den kan användas för skolan, och att konferensen i sådant fall vore villig gifva någon liten ersättning såsom "lease" för grunden.

4:o) Att bok blifvit inköpt.

5:o) Att "deed" ännu ej erhållits. Beslutadt, att kassören anskaffar deed, så fort möjligt kan ske, och tager den i sitt namn, "in trust" för skolan, till dess den kan blifva inkorporerad.

Beslutadt, att en kommitté af två tillsättes, som har att göra förfrågningar om skolans inkorporation och framlägga upplysningar därom vid nästa konferens.

6:o) Att Norelius uppskjutit sin resa till östern på grund af upplysningar från dr Passavant. Beslutadt, att denna resa af Norelius företages, enligt konferensens förra beslut, då det synes, att ändamålet därmed kan vinnas.

Sedan gjordes följande förslag, som antogs:

Då det är konferensens skyldighet att i alla riktningar befrämja Guds rikets framgång, så långt dess förmåga sträcker sig, och det i synnerhet inom dess eget område, och då äfven genom pressen något godt torde kunna uträttas förmedelst upplysningar, varningar och fömaningar, så beslutas:

1:o) Att en kommitté af tre tillsättes, som uppsätta en cirkulärskrifvelse till våra landsmän i Minnesota, hvilken bör innehålla följande trenne ämnen förnämligast: 1) Kristliga tankar om det pågående kriget. 2) Råd och uppmuntringar om en förmånlig bosättning ("settlement"). 3) En uppmaning till kristliga ynglingar att offra sig åt evangelii tjänst, såsom skollärare och lärare. ✓

2:o) att kommitteen låter trycka 1,000 ex. af detta cirkulär och utsänder detsamma efter dess bästa insikt, och att omkostnaderna betalas af konferensens kassa.

3:o) Att kommitteen äfven anmodar "Hemlandets" redaktion att intaga cirkuläret i dess spalter. Nämnda kommitté utgöres af E. Norelius, A. Jackson och J. P. C. Boreen.

Förhandlingarna blefvo nu uppskjutna till följande dag kl. 9.

Tredje sessionen, f. m. den 14 oktober.

Förhandlingarna begyntes åter, och gårdagsprotokollet blef uppläst och justeradt.

Skoldirektionen framlade därpå följande rapport:

Direktionen, som vid sista sammanträdet fick i uppdrag att anskaffa boplingsrum för skolans lärare, får vördsamt rapportera, att den genom en kommitté sökt att fullgöra uppdraget, men får beklaga, att den hvarken funnit något hus att hyra ej heller kunnat göra någon tillbyggnad till kyrkan, såsom meningen var, så länge hon står på sin gamla plats. Då husrum emellertid

oundgängligen behöfdes och måste anskaffas, vågade direktionen efter flere förfrågningar och rådplågningar begynna med byggandet af ett nytt hus på skolans land, storlek 18x24 fot och 1½ våning hög och med ett kök vid sidan, och får direktionen öfverlämna åt konferensen att godkänna dess åtgärder eller icke. Kassören blef af konferensen befullmäktigad att utlämna penningar till husets fullbordan.

På direktionens vägnar:

P. CARLSON, O. PAULSON, E. NORELIUS.

Rapporten mottogs och antogs, och allt hvad direktionen gjort i saken gillades samt med afseende därpå ytterligare beslutadt:

1:o) Att direktionen genom sin kommitté får i uppdrag att fullborda byggnaden, samt göra ett ordentligt kök och källare, som kunna blifva till varaktig nytta.

2:o) Beslutadt, att direktionen befullmäktigas att verkställa den byggning och förbättring, som behöfvas på skolans lott, såsom fence, stall, gräfning af brunn m. m., allt efter som medel därtill finnas tillgängliga.

Middagstiden var nu inne, och blefvo förhandl. upphäfdä till kl. 2. e. m.

Fjärde sessionen

Görömlen återtogos enligt bestämmelse, och ämnet om vakanta församlingar och predikoplatser blef upptaget. Säsom vakant församling nämndes St. Paul och säsom predikoplatser: 1) Meeker co., 2) Cambridge, Fish Lake, 3) Hastings, 4) Minneapolis, 5) Northfield, 6) Fox Lake, 7) Rockford, 8) Jordan, 9) Judson, 10) Minneiska, 11) Willow River, Wis.

I afseende på St. Paul beslöts, att pastorena turvis besöka församlingen därstädes en söndag hvarje månad, och att predikoturer uppgöras, innan man skiljes åt.

I afseende på de andra platserna beslöts, att pastor Pehrson besöker Meeker co. och Judson en gång innan nästa konferens. Likaledes att Hedengran och Lindholm besöka Cambridge och Fish Lake; Fox Lake, Northfield och Hastings af N. Olson, P. Beckman och E. Norelius; Willow River af A. Lindholm; Rockford och Jordan af P. Carlson; Minneapolis af A. Jackson och Minneiska af Boreen. I afseende på församlingarna Åby och Meden i Iowa, som hittills haft vård och tillsyn från denna konferens, men nu kommit inom La Cross konferens' område, beslöts, att Beckman om möjligt ännu en gång gör ett besök hos dem i höst, samt att en skrifvelse medsändes från konferensens ämbetsmän till La Cross konferens, anbefallande dessa församlingar åt dess omvårdnad.

Frågan om den stora bokbristen, som allmänt förspörjes bland oss, blef upptagen, och man öfverlade allvarligen, huru den skulle kunna afhjälpas. Man fattade följande beslut: Att br. Norelius uppmuntras af konferensen att börja en liten bokhandel, och att för sådant ändamål konferensen vill söka mot antaglig säkerhet och ränta att bisträcka honom med medel därtill.

Då konferensen vid detta tillfälle hade glädjen att se 4 unga fruntimmer närvarande, som stodo färdiga att begifva sig till Dr. Passavants hospital i Milwaukee för att ägna sig åt diakonisttjänsten, kunde den uti denna företeelse ej annat än se ett uppmuntrande exempel på ett nyvakadt friskt kristligt lif ibland oss, och beslöts, att konferensen med synnerlig lust ville understödja dem med penningar till deras resa, af hvad som fattades af det, som blifvit annorstädes samladt för detta ändamål.

Med afseende på de ynglingar, som åtnjutit underhåll vid Elementarskolan, beslöts, att de elever, som öfvergifva sin bestämmelse, åläggas att återbetala till uppfostringskassan, hvad de därifrån erhållit.

Nästa konferensmöte beslöts att hållas i Marine, Washington co., tredje torsdagen i januari 1865, och börjar kl. 9 f. m. med predikan i kyrkan.

Beslutfadt, att pastorerna uppmanas inom hvar sina församlingar framhålla vår uppfostringskassas behof.

Förhandlingarna för dagen blefvo nu afbrutna, och beslöts att sammanträda i morgon kl. 9 f. m.

Femte sessionen.

På lördagsförmiddagen katekiserades med församlingens ungdom i kristendomskunskapen, och på eftermiddagen diskuterades följande fråga, sedan en uppsats i ämnet blifvit uppläst af pastor Boreen: "Huru vidt kunna vi samverka med andra religiösa kyrkosamfund?" Omsider ledde diskussionen till följande allmänna resultat: Vi kunna samverka med andra religiösa samfund uti motarbetandet af samhällssynder eller nationella synder, nykterhetsverksamhet och bibelspridning, men icke uti sådant, som innefattar i sig lärande, undervisande och uppbyggelse.

Nu led det åt lördagsaftonen, och konferensen afslutades för att åter igen sammanträda i morgon kl. 9. f. m. i courthuset, där predikan, tillika med de andra gudstjänsterna, förrättas.

A. LINDHOLM,
sekreterare.

ANMÄRKNINGAR TILL N:o 19.

De norska pastorerna i La Crosse, Wis., södra Minnesota och norra Iowa, hvilka hittills hade räknats till Minnesota-konferensen, fastän de sällan infunno sig vid dess möten, fingo 1864 af Aug.-synoden rättighet att organisera sig till en egen konferens, under namn af *La Crosse konferens*.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Marine, Minnesota, den 19—21 januari 1865.

Enligt pålysning hölls gudstjänst på förmiddagen i den därstädes varande luth. kyrkan, då pastor J. Pehrson predikade.

Första sessionen.

På eftermiddagen kl. $\frac{1}{2}$ 2 sammanträdde konferensens medlemmar i kyrkan, och då ordföranden från förra mötet icke var tillstädes, kallade sekreteraren konferensens medlemmar till ordning, hvarefter ett kapitel ur den heliga skrift blef uppläst samt bön hållen.

Vid upprop af konferensens medlemmar befunnos följande vara närvarande:

Pastorer:

P. Carlson.
P. Beckman.
E. Norelius.
C. A. Hedengran.
N. Olson.

Delegater:

Olavus Anderson.
Bengt Anderson.
G. Collin.

John Pehrson.

A. Lindholm.

C. Carlson.

Johan Johanson från St. Paul var äfven närvarande såsom ombud från den svenska luth. församlingen därstädes.

Frånvarande voro: Bröderna J. P. C. Boreen och A. Jackson, den förra emedan han var sjuk, och den senare emedan han svårigen kunde komma ifrån skolan i Carver, för hvilken han är lärare, hvarför konferensen ansåg skäligt att ursäktas deras frånvaro.

Nu företogs val af ämbetsmän, hvarvid N. Olson blef vald till ordförande och C. A. Hedengran till sekreterare.

Förhandlingarna togo nu sin början, och tillsattes en kommitté af 2, nämligen John Pehrson och P. Beckman, för att genomse förra mötets protokoll, om där skulle vara några ofullbordade göromål, som nu behöfde tagas i betraktande.

Härefter öfvergick man till inberättandet af tillståndet inom församlingarna, hvaraf framgick, att väl inga synnerliga väckelser försports, men dock att ordets predikan icke varit utan välsignelse. Söndagsskolorna voro på de flesta ställen uti ett förhoppningsfullt tillstånd, men i församlingsskolorna kändes behovet af flere arbetskrafter. Den kristliga kärleksverksamheten syntes äfven vara i tilltagande. Besök i de vakanta församlingarna hade, så mycket sig göra låtit, blifvit gjorda af pastorerna.

Kommitteen, som hade fått i uppdrag att genomse förra mötets protokoll, inrangerade nu, hvarvid följande punkter blefvo framställda till öfvervägande:

1:o) Har någon medhjälpare vid elementarskolan i Carver blifvit anställd, och på hvad villkor?

2:o) Har kyrkan i Öst Union blifvit flyttad för skolans räkning, och om hon icke är flyttad, kan hon flyttas?

3:o) Är deed på skolans land anskaffad?

4:o) Har kommitteen, som fick i uppdrag att göra förfrågan om skolans inkorporation, fullgjort sitt uppdrag?

5:o) Har kommitteen, som fick i uppdrag att författa den bekanta cirkulärskrifvelsen och befordra den till tryck, fullgjort sitt uppdrag?

6:o) Har skolans direktion fullgjort sitt uppdrag angående uppbyggandet af boningshus för skolans lärare?

7:o) Har något blifvit gjordt till afhjälpande af bokbristen?

8:o) Uppfyllas uppfostringskommitteens behof?

Vördsamt,

J. PEHRSON, P. BECKMAN.

På förslag blef nämnda rapport mottagen för att genomgåas stycke för stycke.

I afseende på första punkten i rapporten tillkännagafs, att Ola Paulson blifvit anställd till medhjälpare vid skolan, men på obestämda villkor.

På förfrågan rörande andra punkten i rapporten, huruvida kyrkan i Öst Union församling var flyttad eller kunde flyttas, tillkännagafs af br. Carlson, att den icke var flyttad, men att det troddes, att den kunde flyttas, hvarför det blef beslutadt, att kommitteen, som hade fått i uppdrag att ombestyrja kyrkans flyttning, skulle fortfara.

På förslag af br. Norelius blef det beslutadt, att konferensen upphäfver sina förhandlingar för att återigen begyuna dem i morgon efter gudstjänstens slut. Bön af br. Beckman.

Andra sessionen.

Enligt beslut sammanträdde konferensens medlemmar i kyrkan påföljande dag kl. $\frac{1}{2}$ 2 för att fortsätta sina förhandlingar, då bön hölls af br. Johanson.

Den del af rapporten, som icke medhauss vid förra sessionen, togs nu i öfvervägande. Angående tredje punkten, rörande deed på skollandet, tillkännagafs, att både mottagaren och gifvaren af deeden hade förglömt den saken, men att densamma snart skulle fås.

Till svar på fjärde frågan i rapporten, rörande skolans inkorporation, inlämnade br. Norelius följande rapport:

Kommitteen, som konferensen vid sista mötet tillsatte för att göra sig underrättad om och till konferensen inrapportera, huru man bör gå tillväga för att inkorporera Minnesota Elementarskola, får härmed värdsamt inberätta, att den, så vidt sig göra låtit, fullgjort uppdraget och funnit, att det är tvenne vägar, på hvilka man kan inkorporera skolan: 1:o) genom en special act af legislaturen, och 2:o) genom att rekordera i County Court, hvar skolan är belägen, en handling, som framställer skolans syftemål och dess organisation m. m. Det är tveivelaktigt, att den kan inkorporeras på längre tid än 30 år i hvilket fall som helst, och kommitteen anser, att det senare sättet är enklare och på samma gång lika så säkert som det förra, och får därför värdsamt föreslå, att konferensen utnämner någon som enligt det senare sättet uppsätter en inkorporationshandling till nästa sammanträde, att då läggas före konferensen till pröfning.

Med värdsnad hemställt,

E. NORELIIUS, KNUT SIMMONSON,
kommitté.

Konferensen fattade nu det beslut, att rapporten skulle mottagas och antagas, samt att samma kommitté, som inlämnat rapporten med däri gifna förslag, uppmanades att verkställa det gifna förslaget.

I afseende på femte punkten i rapporten, rörande cirkulärskrifvelsen, ingaf br. Norelius följande rapport:

Undertecknad får som ordförande i den af konferensen vid sista mötet nedsatta kommitteen för att sammanskrifva och på konferensens vägnar låta publicera en cirkulärskrifvelse, värdsamt rapportera, att skrifvelsen uppsattes, men alldenstund tryckningsomkostnaderna blifvit mycket större än som förmodades, vågade man icke låta trycka den. Anhållan gjordes sedan att få skrifvelsen intagen i "Hemlandet", och första delen däraf nedsändes till Chicago, men ännu har den icke visat sig i tidningen. Kommitteen hemställer till konferensen att fatta beslut i ämnet, som den anser lämpligast.

Värdsamt, E. NORELIIUS.

(Öfriga medlemmar af kommitteen voro frånvarande.)

Konferensen uppmanade nu nämnda kommitté att göra ytterligare försök att få ifrågavarande skrift intagen i "Hemlandet", och hoppades konferensen, att den icke skulle blifva nekad plats där.

I anseende till sjette punkten i rapporten rörande uppbyggande af boningshus åt läraren vid vår elementarskola i Carver, tillkännagafs af br. Carlson, att boningshus hade blifvit uppfördt åt läraren, och att nedre våningen var inredd, men icke den öfre, samt att stall äfven blifvit uppsatt.

På frågan i den sjunde punkten, rörande bokhandeln, tillkännagafs af br. Norelius, att han förfrågat sig på åtskilliga håll om den saken, men att han ännu icke fått något tillfredsställande svar. Men då konferensen kände behof-

vet af böcker särdeles påträngande, uppmanade konferensen br. Norelius att göra ytterligare försök att om möjligt anskaffa böcker från Sverige.

Den åttonde punkten i rapporten, rörande uppfostringskommitteen, upplystes af br. Carlson, att behöfven hitintills hade genom Guds underliga försorg blifvit afhjelpna, men önskade, att hvarje församling ville tänka på de kommande behöfven, hvarför konferensen uppmanade pastorena att verka för den saken uti sina församlingar.

Rapporten var nu genomgången stycke för stycke.

På förslag af br. Carlson blef beslutadt, att de personer, som mottaga hjälp af uppfostringskommitteen, skola, då de lämna skolan, igenlämna de böcker eller husgerådssaker, som de haft till låns af uppfostringskommitteen.

Beslutades, att de gåfvor, som insändas till uppfostringskommitteen, skola af densamma månatligen publiceras.

Vid öfverläggningen om de vakanta församlingarna beslutades, att församlingen i Cambridge skall besökas af bröderna C. A. Hedengran och A. Lindholm, samt att församlingarna i Lansing och McGregors Landing skola besökas af br. Beckman.

Beslutades, att bröderna utan något vidare uppdrag af konferensen böra besöka de i deras distrikt eller närhet varande predikoplatser eller vakanta församlingar.

Beslutades, att nästa konferens kommer, vill Gud, att hållas i Stockholm, Wis., fredagen den 2 nästkommande juni kl. 10 f. m.

På förslag upphäfde nu konferensen sina förhandlingar för att åter sammanträda följande dag kl. 1 e. m.

Dagens göromål afslutades med bön och sång.

Tredje sessionen.

Konferensen sammanträdde åter i kyrkan enligt gårdagens beslut, och begyntes förhandlingarna, sedan bön blifvit hållen af C. A. Hedengran.

Br. Norelius uppläste nu en skrift öfver det "Kristliga äktenskapet", hvilket ledde till en lifvig diskussion, hvarvid man väl icke kom till några bestämda resultat men dock till många upplysningar i ämnet. Konferensen beslutade sedan, att nämnda skrifvelse skulle publiceras.

Beslutades, att nästa diskussionsämne skulle blifva "Absolutionen".

Beslutades, att en kommitté af 2 skulle tillsättas för att om möjligt få reseomkostnaderna till nästa synod i någon mån lindrade. Pastor J. Pehrson i Scandian Grove och Johan Johanson i St. Paul blefvo utnämnda till denna kommitté.

Konferensen upphäfde nu sina förhandlingar. Bön af ordföranden samt afsjüngandet af en psalmvers.

Hvarje dag under konferensen predikades där på förmiddagen, och på söndagen begyntes som vanligt med skriftermål, därefter högmässogudstjänst och nattvardsgång. Litet uppehåll gjordes nu för att intaga litet middag, hvarefter folket åter församlades för att afhöra ännu några, ehuru korta förmaningar och uppmuntringstal af bröderna.

Herren gifve sin välsignelse både till konferensens där fattade beslut och öfverläggningar samt till det i enfaldighet och Herrens fruktan utsädda Guds ord.

C. A. HEDENGRAN,
sekreterare.

**Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde
i svenska ev. luth. församlingen i Stockholm, Wis., den
2—6 juni 1865.**

Enligt pålysning i "Hemlandet" samlades konferensens ledamöter i Stockholm, Wis., i därvarande skolhus, och på förmiddagen predikade pastor A. Jackson.

På eftermiddagen begyntes konferensens förhandlingar, och då ordföranden och sekreteraren icke hade kommit, valdes för tillfället E. Norelius till ordförande och J. Pehrson till sekreterare.

När konferensens medlemmar uppropades, befunnos följande vara närvarande:

Pastorer:

P. Carlson.

P. Beckman.

E. Norelius.

J. Pehrson.

A. Lindholm.

Delegater:

C. P. Swenson, Red Wing.

Jacob Peterson, Stockholm.

J. Johanson, St. Paul.

E. Norelius valdes till ordförande och J. Pehrson till sekreterare.

Följande kommittéer tillsattes:

Kommitteén n:o 1, A. Jackson och P. Beckman.

" " 2, A. Lindholm, P. Carlson, A. Jackson och E. Norelius.

Sedan begyntes de muntliga berättelserna om församlingarnas tillstånd. Af dessa berättelser visade det sig visserligen, att våra lärare och församlingar haiva stora anledningar att förödmjuka sig. Under dessa krigsår, då landets folk blifvit så hårdt hemsökt, har Herrens hand varit tung äfven på oss och våra församlingar. Sedan sista konferensen haiva våra lärarekrafter blifvit minskade genom pastor Boreens död. Sedan det sålunda har begynt, är anledning att frukta, att det icke stannar vid denna minskning. Under det Herren tillika varnat, bestraffat och kallat oss genom sitt ord, är det visst nedslående, att icke mer andligt frälsningsbekymmer förekommit, och att icke flere eller tydligare tecken till ett allvarligt frågande efter Jesus visat sig. Dock är tillståndet på det hela uppmuntrande. Guds ord har blifvit flitigt förkunnadt, och af flere med uppmärksamhet afhördt, så att syndare känt behovet af sin Frälsare och sökt honom. Många förhoppningsfulla församlingsmedlemmar väntas snart hem från kriget. Det är väl att hoppas, att ibland dem finnas de, som, när de besinna, huru Herren skonat och hulpt dem genom, Guds ords kraft låta Guds Ande göra sig till redliga Jesu Kristi stridsmän. Somliga församlingar haiva förökats, och på åtskilliga ställen synas nya församlingar komma att bildas. De i dessa tryckande tider icke så ringa sammanskotten till lärarnes och fattiga studerandes underhåll samt till missionen äro tecken till församlingarnas fortvarande bestånd. Församlings- och söndagsskolor haiva varit och äro i verksamhet, och det är att hoppas, att de skola med ännu mera framgång fortsättas.

Kassören för konferensens kassa rapporterade. Rapporten mottogs och godkändes.

Läraren för Minnesota Elementarskola rapporterade. Rapporten mottogs, genomgicks stycke för stycke och antogs såsom ett helt. Därvid beslutades:

1:o) Att konferensen hembär sin tacksägelse till Herren för den framgång, han gifvit åt skolan, och att den tacksamt erkänner pastor A. Jacksons bemödande och arbete för skolan.

2:o) Aldenstund aflidne studeranden A. Engholm testamenterat sina efterlämnade böcker till skolan, ser konferensen äfven i denna gåfva ett tecken till Guds välbehag, och beslutades, att de utgöra början till ett bibliotek för skolan.

A. Jackson valdes till bibliotekarie för skolan på obestämd tid, hvarvid han får uppbära medel från uppfostringsällskapetets kassa för utgifter, som därvid förekomma.

Kassören för skolans kassa rapporterade. Rapporten mottogs och godkändes.

3:o) Konferensen vill gärna efterkomma pastor Jacksons uppmaning att uppmuntra till skollärarekallet, och beslutas, att församlingarnas lärare och "deacons" på enskild väg söka uppmuntra kristligt sinnade ynglingar att ägna sig åt skollärarekallet.

Andra sessionen.

1:o) Johan Johanson i St. Paul återvaldes till skolans kassör för ett år.

2:o) Till uppfostringskommitté återvaldes för ett år P. Carlson, A. Jackson och O. Paulson.

3:o) Elefavgiften uppbäres af uppfostringskommitteen, och lärarens lön betalas till honom af denna kommitté.

Då uppfostringskommitteen hade rapporterat, blef rapporten mottagen och godkänd.

Kommitteen n:o 2 rapporterade. Rapporten mottogs, genomgicks stycke för stycke och antogs som ett helt, hvarvid beslöts, att konferensen vänder sig till synoden med begäran, att en visitation hålles vid församlingen i Chisago Lake.

I afseende på vakanta församlingar uppdrogs åt A. Jackson och J. Pehrson att besöka Meden och Åby på resan från synoden; A. Jackson besöker landsmännen i Mecker och Monongalia counties före nästa konferens, och P. Beckman och E. Norelius besöka församlingen i Stockholm, så ofta de möjligen kunna.

Frågan om "Absolutionen" diskuterades. Af de två punkter, som behandlades, antogs den ena; men vid den andra afbröts, och samma diskussionsämne kommer att fortsättas vid nästa möte.

Tredje sessionen.

På tisdagen återtogos förhandlingarna, då kommitteen n:o 1 rapporterade. I rapporten förekommo följande frågor:

1:o) Har deed på skolans land ännu blifvit anskaffad?

2:o) Har kyrkan, som blifvit inköpt till skolhus, ännu blifvit flyttad?

3:o) Har huset, som blifvit uppsatt för läraren vid Elementarskolan, blifvit färdiggjort?

4:o) Har kommitteen, som fick i uppdrag att inkorporera skolan, fullgjort sitt uppdrag?

5:o) Har br. Norelius funnit någon utväg att anskaffa böcker?

Vördnadsfullt, A. JACKSON, P. BECKMAN.

Härtill svarades: 1:o) Deed är ännu icke färdig, men direktionen ålägges att anskaffa den så snart som möjligt, och den ställes till direktionen.

2:o) Vid kyrkans flyttning har ingenting blifvit gjordt, men flyttningskommitteen fortsättes och ålägges att gå till verket därmed före nästa konferens.

3:o) Huset är ej färdigt, och därvid beslöts, att byggnadskommitteen fortsättes, öfre våningen göres färdig och huset målas.

4:o) Inkorporationskommitteen har fått dokumentet i ordning, och det behöfves endast, att det registreras; men då skolans namn ansågs behöfva ändras, uppsköts registreringen till nästa konferens.

5:o) En del böcker hafva blifvit anskaffade från bokhandeln i Chicago, och E. Norelius erbjöd sig att anskaffa böcker åt dem, som rekvirera.

6:o) Handbok för söndagsskolor rekommenderas af konferensen till allmänt bruk i våra söndagsskolor.

7:o) I afseende på skolverminerna beslutades, att höstterminen begynner den 1 september och slutas den 22 december, och att vårterminen begynner den 2 januari och slutas den 15 maj, samt att direktionen årligen, den 15 maj, håller ett möte.

8:o) Beslutades, att nästa konferens hålles, v. G., i St. Peter, Minn., och börjas torsdagen den 21 nästkommande september kl. 10 f. m.

Hvarje session börjades och slutades med bön. På förmiddagarna predikades, och på söndagen, som var pingstdagen, hölls skriftetal, predikan och nattvardsgång. På eftermiddagen predikades, en jordfästning förrättades samt invigning af församlingens begravningsplats. På måndagen, som var Annandag Pingst, hölls gudstjänst och på eftermiddagen förhör med församlingens barn och ungdom. För konferensens kassa upptogs på söndagen en kollekt, som uppgick till \$18.52.

Mätte Herren gifva framgång till de beslut, som konferensen här gjorde, och måtte han gifva sin välsignelse till det Guds ord, som här talades och afhördes.

In fidem, JOHN PEHRSON,
sekreterare.

Skollärarens rapport för det gångna skolåret lyder som följer:

Rapport från Minnesota Elementarskola för skolåret, begynnande den 1 september 1864 och slutande den 31 maj 1865.

Till den ärade Minnesota-konferensen!

Då vi under det nu förflutna läsåret fått åtnjuta så många och oskattbara bevis på Guds faderliga omvårdnad och kärleksfulla omsorg, känner jag mig i första rummet förbunden att uttala min erkänsla af den välsignelse, hvarmed Herren behagat bekröna både mitt arbete såsom lärare och elevernas sträfvan att inhämta nyttiga kunskaper. Det bristfulla i min egen uppföstran, som af mig vid ett och annat tillfälle rätt kännbart förnummits, skulle ofta hafva gjort mig modlös, om jag icke under tiden fått förnimma, att Herrens välsignelse är viktigare än höga kunskaper.

68 elever hafva under årets lopp längre eller kortare tid bevilstat skolan. Största antalet på en gång har varit 60. Tvenne af dessa ämna i höst begifva sig till Paxton och fortsätta sina studier därstädes. En af de elever, som vistats i skolan 2:ne år i älsikt att utbildas för något ämbete i kyrkan, och som under nämnda tid åtnjutit fritt underhåll, har nu förklarat sig vilja ändra sin bestämelse och ingå på någon annan bana. En annan, näml. studeranden Anders Engholm från Göthaholm, Carver co., Minn., som kommit till skolan med samma planer som den förut nämnde, blef förliden sommar draftad till krigstjänst och dog förliden vinter på ett hospital i Iowa. Denne sistnämnde hemsände strax efter sin afresa från oss en skrifvelse, genom hvilken han, i händelse af dödsfall, testamenterade till Elementarskolan sina efter-

lämnade böcker, hvilka nu äro i mitt förvar, och hemställer jag till konferensen, huru de skola ytterligare disponeras.

Då elevernas antal vid början af vårterminen blef så stort, att jag icke ensam kunde sköta dem, begagnade jag mig af konferensens förut gifna tillåtelse att begagna mig af lärarebiträde. Mr. Ole Paulson åtog sig detta och fortsatte under $2\frac{1}{4}$ månad, hvarefter, då elevernas antal något minskats, en af de studerande, först hvarje eftermiddag och sedan en timme om dagen, biträdde mig med undervisningen.

Den af konferensen till mitt underhåll bestämda lönen, 400 dollar, har äfven detta år inkommit, dels genom den af de studerande erlagda skolafgiften, dels genom de offer jag mottagit i Östra och Västra Union såsom ersättning för predikobiträde. Då det synes visa sig, att allt för få af de studerande äro hugade att ägna sig åt kyrkans tjänst, i synnerhet såsom skollärare, kan jag icke annat än begagna mig af tillfället att lägga det på våra hjärtan såsom en konferens att flitigt bedja sädens Herre att sända arbetare i sin säd. Mätte Herren, som är rik af nåd, allt framgent välsigna och befrämja vår skola och genom den utsprida sina himmelska gåfvor till våra kära församlingar.

Vördsamligen,

ANDREW JACKSON.

Skolfondens kassör rapporterade som följer:

Årets räkenskaper för Elementarskolan efter den 3 juni 1864, då inkomsterna voro sammanlagda till.....	\$1,046.20
Ytterligare inkomster	232.85
Summa	\$1,279.05
Utgifter till den 3 juni 1864 sammanlagda.....	\$ 27.70
Vidare utgifter.....	760.35
Summa	\$ 788.05
Behållning i kassan.....	491.00
Summa	\$1,279.05

Vördsamligen

JOHAN JOHANSON.

Uppfostringskommitteen rapporterade sålunda:

Kommitteen för Minnesota Elementarskolas uppfostringskassa får inför konferensen vördsamt rapportera:

Åter är ett skolår till ända, och Herren har bevisat sig vara den han verkliga är, en trofast Fader mot alla sina skapade verk, således äfven mot vår skola.

Två studerande hafva under hela läsåret erhållit allt hvad de hafva behöft, samt tre den sista terminen. Och för detta ändamål har en liten matinerättning blifvit påbörjad, och något tillbehör har blifvit inköpt, däribland en liten värmstove.

En säng är skänkt af Jonas Magnuson samt sängkläder af våra syföreningar.

Ole Paulson har arbetat i skolan såsom underlärare i $2\frac{1}{4}$ månad och är betalt med \$56.25. Ved är inköpt så mycken, att vi hafva 8 cord öfver till nästa år. Mediciner, kläder med mera ha ock blifvit inköpta för de behöfvande samt olja till lyse.

Inkomsterna under året i kontanta penningar (utom några matvaror, som hafva begagnats) uppgå till.....	\$287.26
Utgifterna tillsammans.....	\$238.35
Kassabehållning	48.91
	287.26

Alla matvarorna (med få undantag) hafva kommit från våra församlingar i Carver. Således se vi, att Herren hafver hittills hulpt oss. Intresset har icke hvarken hos våra eller de andra församlingarna afsvunnat, utan mer och mer upplifvats. Vördnadsfullt,

P. CARLSON, A. JACKSON, OLE PAULSON.

Rapporten från konferensens kassör lyder så:

Konferenskassans inkomster sedan den 6 juni 1864, med äldre fordringar, uppgå till.....	\$ 178.58
Utgifterna sedan den 6 juni 1864 uppgå till.....	\$ 30.50
Behållning i kassan, fordringar.....	148.08 178.58

Vördsamt

JOHN PEHRSON, K. o. S.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i svenska ev. luth. församlingen i St. Peter, Nicollet co., Minn., den 21 sept. 1865.

Enligt sista konferensens beslut sammanträdde konferensens ledamöter i St. Peter kyrka på förmiddagen den 21, då högtidlig gudstjänst hölls, hvarvid br. A. Jackson predikade öfver Luk. 24: 5.

På eftermiddagen kl. 2 togo konferensens förhandlingar sin början med bön af ordföranden.

På upprop efter namnlistan befunnos följande ledamöter vara närvarande:

Pastorer: P. Carlson, P. Beckman, E. Norelius, N. Olson, A. Jackson, John Pehrson, A. Lindholm. Delegater: S. G. Källberg från Carver; S. Törner från Vasa, Goodhue co.; Johanson Skovstad från Christiania; P. Ahlström från St. Peter. På förslag blef A. Thorson från Scandian Grove upptagen såsom delegat.

Broder N. Olson framlade orsakerna, som förhindrade honom från att komma till föregående konferensmöte. Konferensen upptog br. Olsons ursäkter såsom giltiga för sitt uteblifvande, hvarpå han blef ursäktad.

Vid val af ämbetsmän, som därpå företogs, blef P. Carlson vald till ordförande och P. Beckman till sekreterare.

En kommitté tillsattes af ordföranden för att genomgå protokollet från föregående möte och ingiiva rapport om de ofullbordade göromål, som där kunna förekomma, och som under detta möte behöfva komma under behandling. Kommittéen består af A. Jackson and A. Alström.

Därpå öfvergick man till de vanliga berättelserna om arbetet uti vingården, då hvar och en af bröderna afgaf sina erfarenheter af sin verksamhet uti densamma. Af dessa berättelser kunde man förnimma, att otro, synd, värld och djäfvul såsom ett mörksens rike upphäver sig och vill förhindra Guds verk. Men den glädjande trösten uppenbarar sig ock, att oaktadt alla strider och onskans makt Guds rike såsom en mäktigt surdeg småningom visar sin kraft, oemotståndligt skrider fram till sitt bestämda mål. Söndagsskolorna fortsättas, och barnen besöka dem flitigt. Dock förnimmes en stor brist på dugliga, kristliga skollärare för våra söndagsskolor och ännu mera för våra församlingsskolor. De vakanta församlingarna hafva blifvit besökta så godt sig göra låter, och på flera ställen ha sådana församlingar uppstått, som

begynna att höja sitt rop: 'Kom och besök oss!' Så att nog hafva vi orsak att fortfarande säga: Säden är mycken, men arbetarne äro för få.

Beslutades, att berättelserna om tillståndet inom församlingarna hädanefter skola skriftligen författas, uppläsas och sedan öfverlämnas till konferensen att förvaras.

Sedan förekom frågan om de vakanta församlingarna samt deras vård och tillsyn.

1. Med afseende på Stockholm fattades det beslut, att E. Norelius och P. Beckman turvis besöka den församlingen en gång i månaden, den ena månaden på söndag och den andra månaden på sökendag.

2. Beslutades, att St. Paul-församlingen besökes på samma sätt som förr, och att resetur uppgöres bröderna emellan. Detta skedde, och utföll sålunda: A. Lindholm besöker St. Paul under oktober; E. Norelius, november; A. Jackson, december; John Person, januari; P. Beckman, februari; N. Olson, mars; Peter Carlson, april; C. A. Hedengran, maj.

3. Nest Lake: Beslutades, att br. John Pehrson besöker dem i höst.

4. Församlingarna i Iowa, Meden och Åby: Beslutades, att P. Beckman besöker dem nu som förr, tills det visar sig, att La Cross konf., under hvilkens distrikt de äro, vill taga den under sin vård.

Beslutades, att konferensen upphäfver sina förhandlingar för att möta i morgon kl. 2. Bön af N. Olson.

Andra sessionen.

Bön af ordföranden. Protokollet från föregående session upplästes och justerades.

Kommitteen, som hade fått i uppdrag att genomse förra mötets protokoll, rapporterade nu, hvarvid följande punkter blefvo framställda till öfvervägande:

1) Har kyrkan, som blifvit inköpt till skolhus, ännu blifvit flyttad?

2) Är huset, som blifvit uppsatt för lärarens (vid skolan) räkning, ännu fullt färdigt?

3) Om skolans namn skall förändras, hvad skall det blifva?

Vördnadsfullt,

A. JACKSON, P. AHLSTRÖM.

På förslag blef nämnda rapport mottagen för att genomgås stycke för stycke.

a) I anseende till första punkten i rapporten tillkännagafs, att kyrkan ännu icke, för vissa orsakers skull, är flyttad; därför beslutades, att kyrkans flyttning öfverlämnas i direktionens händer, och att alla förut fattade beslut i denna sak upphävas.

b) I afseende på andra punkten upplystes, att skollärarens hus nu är färdigt.

✓ c) Angående tredje punkten fattades följande beslut: Att skolans namn skall förändras till St. Ansgarii skola.

Beslutades, att de tidningar, som E. Norelius sändt till Minnesota-soldaterna, betalas af konferensens kassa.

✓ Beslutades, att br. E. Norelius korresponderar med dr. Passavant om landet, som genom honom är skänkt till St. Ansgarii skola.

Då bristen på dugliga skollärare blifver allt mera kännbar och konferensen finner, att en af anledningarna till denna brist är, att våra församlingar allt

för litet intresera sig för församlingsskolan, därför beslutas, att konferensen ålägger sina präster att hvar och en i sina församlingar hålla en eller flere predikningar om nödvändigheten af kristliga skolor för våra församlingars välstånd och förkofran.

Beslutades, att nästa konferensmöte hålles, v. G., i Göthaholm, den sista torsdagen i jan. 1866.

Beslutadt, att konferensen upphäfver sina förhandlingar för att möta i morgon kl. 2. Bön af P. Beckman.

Tredje sessionen.

Bön af John Pehrson.

Enligt förut fattade beslut upptogs nu åter igen till diskussion artikeln om aflösningen, då man kom till följande allmänna beslut, som svar på den andra frågan: Aflösningen är aflösning endast för dem, som äro botfärdiga, och som bekänna sina synder och vänta sig syndernas förlåtelse för Jesu Kristi skull allena.

Beslutat, att sekreteraren gör ett sammandrag af protokollet och insänder det till "Hemlandet" för att där intagas.

Beslutadt, att A. Jackson, i samråd med direktionen, anskaffar nödig lärarehjälp, efter som behöfvat påkallar.

Nästa diskussionsämne kommer att blifva det ämne, som 1:sta Augsbургiska artikeln innehåller.

Konferensen upphäfde nu sina förhandlingar för denna gång.

På hvarje förmiddag predikades Guds heliga ord. På lördagsförmiddagen hölls katekisation med församlingens barn och ungdom. På söndagen var den lilla kyrkan fullpackad med, som det syntes, uppmärksamma åhörare. Gudstjänsten begyntes med skriftermål, därpå följde högmässa och nattvardsgång. Efter en stunds uppehåll begyntes åter gudstjänsten och fortsattes med korta förmaningar och uppmuntringstal intill aftonen, då bröderna togo afsked af församlingen för att dagen därpå begiiva sig af mot sina hem och församlingar. På söndagen uppbars en kollekt till förmån för konferensens kassa.

Måtte nu Herren få gifva sin välsignelse till det ord, som blef utsådt på dessa hugneliga dagar, och utrusta sina svaga tjänare med vishet och kraft af höjden, att de med sann tro på sin Frälsare och uti en rätt kärlek till sina församlingar måtte verka hans verk, medan dagen är; ty natten kommer, då ingen kan verka. "Gif, att ditt ord oss lyser så, att vi i mörkret icke gå". Amen.

P. BECKMAN,
sekreterare.

TILLÄGG.

I afseende på frågan om aflösningen hölls en längre diskussion icke blott öfver den satsen, som rör: Hvilkas synder har man då makt att förlåta, utan äfven öfver själfva definitionen af aflösningen. På frågan: Hvilka människor hafva vi makt att tillsäga syndernas förlåtelse? blef svaret egentligen af följande innehåll: Endast dem, som vi finna botfärdiga, som bekänna sina synder och vänta sig syndernas förlåtelse för Jesu Kristi skull allena.

Anm. af E. NORELIUS.

**Protokoll, hållet vid konferensmötet i Göthaholm, Carver
co., Minnesota, från den 25—28 januari 1866.**

Enligt beslut samlades konferensens ledamöter f. m. torsdagen den 25 januari i Göthaholms kyrka, och predikan hölls af pastor Hedengran. Alldenstund få af ledamöterna ännu hunnit anlända, företog man ingen organisation den dagen. Dagen därpå hade flere samlats, och konferensen öppnades med bibelläsning och bön af ordföranden. I sekreterarens frånvaro valdes Johan Johanson från St. Paul till sekr. pro tempore. Namnlistan uppropades, och följande svarade till deras namn:

Pastorer: P. Carlson, E. Norelius, C. A. Hedengran, A. Jackson och A. Lindholm. De andra voro frånvarande.

Närvarande delegater voro: And. Johnson, Vasa, och P. Åberg, Göthaholm.

Mr. Johan Johanson blef äfven på förslag upptagen till ledamot af detta möte.

Vid val af ämbetsmän blef pastor A. Jackson utsedd till ordförande och pro tempore-sekr. valdes till ordinarie sekr.

Enligt sista konferensbeslut uppläste de närvarande pastorerna hvar sina skrifna berättelser om deras verksamhet sedan sista konferens, och var man öfvertygad, att denna författning var en betydlig förbättring från det gamla bruket att lämna muntliga berättelser. Man fick veta mera — veta det med mera reda och på mycket kortare tid.

Af dessa berättelser märkte man, att, ehuru det gièves mycket, som man kan glädja sig åt såsom en sann kyrklig utveckling och framgång, är det allt för mycket af världssinne och världskarlek i församlingarna, som på ett märkbart sätt framträder och gör sig gällande. Mätte Herren hjälpa!

Vakanta församlingar kommo därpå i fråga. Därvid nämndes nu blott en, nämligen församlingen i Nest Lake, för hvilken inga besök voro anordnade. Man beslöt, att pastor Jackson om möjligt besöker församlingen före nästa konferens. Konferensens uppmärksamhet vändes sedan på de förskingrade landsmännen, som äro förströddas nästan öfver hela Minnesota, och man åstundade att kunna göra någonting för deras andliga väl. Man öfverlade om anskaffandet af en resepredikant, och för att se, hvad man på den vägen kan göra, beslöts:

Att en kommitté af 3 tillsättes, för att höra sig för, huruvida en resepredikant kan fås att utsändas, samt rapportera till nästa konferens. Kommittéen består af E. Norelius, A. Jackson och C. A. Hedengran.

Då mrs Borens erbjudit konferensen att inköpa aflidne pastor Borens böcker för Ansgarii skolas bibliotek och konferensen redan vid sitt möte i Stockholm, Wis., upptagit förslaget till betraktande och utnämnt E. Norelius att värdera böckerna och komma öfverens med henne; och då E. Norelius fullgjort sitt uppdrag och nu hade böckerna med sig samt underrättade konferensen, att priset för desamma var \$140.00, beslöt konferensen att för detta pris inköpa böckerna, och att de nu öfverlämnas till skolans bibliotekarie, pastor Jackson.

På gifven tillåtelse, uppläste pastor Norelius följande berättelse:

Ibland de kristna på olika ställen inom staten har sedan en längre tid tillbaka tanken på de värnlösa och deras försorg många gånger uttalat sig. Då Gud hjälpt oss till ett hem och rikligen välsignat oss med kläder och föda,

böra icke vi tänka på de arma värnlösa och hjälpa dem i deras nöd; böra vi icke upprätta ett värnlösas hem äfven ibland oss? Sålunda haiva många tänkt och talat; men då unga värnlösa barn eller andra nödställda personer blifvit kastade på dem, så har frågan åter igen fallit och för någon tid liksom afsvunnet. Allt hvad som blifvit gjordt för saken har varit att insamla medel för redan för handen varande barnhem, jämväl för barnhemmets upprättande i Paxton.

Förliden höst blef undertecknad af br. Johanson i St. Paul uppmanad att mottaga och vårda tvenne värnlösa barn, två gossar, den ene 6 och den andre 4 år gammal. Jag tvekade länge, hvad jag borde göra. Hvad skulle jag göra med dem? Hvar sätta dem —, huru föda och kläda dem? Min otro gjorde många invändningar — alla möjliga farhågor framställdes för mig. Åter igen, när jag tänkte på de värnlösa små, och att det ej vore kristligt eller månskligt att låta dem gå och komma hvar som helst i världen, så beslöt jag mig ändtligen, i Herrens namn, att jag ville lofva mottaga barnen. Sedan jag då fick se barnens ansikten, kände jag ingen farhåga mer att mottaga dem; de talade till hjärtat på ett oemotståndligt sätt. Hemkommen framställde jag barnen för mina församlingar och berättade för dem om deras ställning. Därigenom uppväcktes mycken sympati för barnen, hvilken har visat sig på ett mera väsentligt sätt än i bara känslor. Jag lyckades i detsamma att finna en from änka, Britta Nilson från Stockholm, Wis., som åtog sig att bliwa barnens vårdarinna, och för tillfället fick jag plats för barnen och deras sköterska i ett litet rum under Vasa lutherska kyrka. Allt har gått väl hittills. Barnen äro raska och snälla, och den äldre gossen går i skolan. Det är rörande att se den glädje och tacksamhet de ådagalägga, när de få några gåfvor, och deras små böner äro lika hjärtliga som de äro rörande.

Till kläder och föda har hittills inkommit tillräckligt, såsom ock kan ses af den redovisning för inkomster och utgifter, som jag efteråt vill framvisa. Tyst och stilla, utan någon vidare uppmaning, haiva födoämnen ditburits. På barnens räkning får jag härmed tacksamt erkänna den dem bevisade välviljan, och nedkallar jag tillbaka Guds välsignelse öfver gifvarne.

Man må nu kalla detta hvad man vill — där nere kallar man det vanligen "Britta och barnen", — så kan man icke undgå att se en Herrens styrelse däri. Utan någon förut fattad plan har denna lilla inrättning tillkommit, och Herren har visat sitt välbehag, så långt man kan finna. Hvad skola vi göra med denna företeelse? Måne vi skola bryta upp inrättningen, skicka barnen hvar som helst i världen och låta husmodern gå hvart hon vill? Ellers skola vi kanske sända barnen till något barnhem nedåt landet? Det förra kunna vi icke, emedan det vore att handla emot Guds ord och samvetet; och det senare haiva vi ännu icke haft någon anvisning på att göra. Jag tror äfven, att ingendera delen är af nöden, ty efter som det synes, tyckas våra församlingar i Minnesota vara villiga och skickliga nog att bidraga till några värnlösa barns underhåll.

Det ser äfven ut, som om flere värnlösa snart vore att vänta, och då vore ju godt att haiva ett hem för dem. Herren göre emellertid efter sitt eget goda och visa behag. Jag har velat framlägga för konferensen denna enkla berättelse om saken, icke för att därmed vilja frammana någon lagstiftning i ämnet, utan blott för att få höra dess mening i afseende på ämnet för berättelsen samt för att bereda mig ett tillfälle att erkänna de medel, som till de värnlösa influtit.

(Därpå följde redovisning för influtna medel, men hvilken icke anses nödvändig att här införa.)

Vördsamt, E. NORELIUS.

I afseende på denna berättelse fattade konferensen följande beslut:

1:o) Att konferensen med glädje hört denna berättelse och ser en Herrens fingervisning till upprättande af ett värnlösas hem ibland oss.

2:o) Att konferensens åstundan är, att br. Norelius ville fortsätta därmed, och ville rekommendera inrättningen till dess församlingars åtanka och giffmildhet.

Konferensen upphäufde nu sina förhandlingar till i morgon kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Andra sessionen.

Förhandlingarna återtogos på bestämda tiden, och protokollet upplästes och justerades.

Uppfostringskommitten gjorde en framställning om dess kassas ställning, hvaraf framgick, att medel fattas för lärarens lön m. m. Därvid beslöts, att uppfostringskommitten gör en framställning om saken i "Hemlandet" till församlingarna.

Alldenstund en af skolans direktörer, näml. Olof Anderson af denna församling, afsonnat sedan sista konferens, var nödigt föreslå en annan i hans ställe för att tjäna ut hans tid, och blef för det ändamålet Johan Carlson i East Union, Carver co., föreslagen och invald.

Beslutadt, att nästa möte hålles i Vasa församling, Goodhue co., Minn., och tager sin början torsdagen den 7 juni kl. 10 f. m.

Därpå företogs den bestämda diskussionen af Augsburgiska bekännelsens 1:sta art., öfver hvilken pastor Jackson uppläste en uppsats. Diskussionen var intressant, och man blef därunder ännu mera varse, att vår Gud är en förunderlig Gud, ty fastän man tror på Gud och tyckes veta bra mycket om honom, så visar sig likväl, både huru litet man tror på och vet om honom, då man begynner att tala om honom.

Åt sekreteraren uppdrogs att göra ett sammandrag af protokollet och publicera det i "Hemlandet".

På förslag upphäufde och afslutade konferensen sina förhandlingar.

Som ofvan, JOHAN JOHANSON,
sekreterare.

Pr E. N.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Vasa, Goodhue co., Minn., den 7—10 juni 1866.

Mötet öppnades med bibelläsning och bön af förra mötets ordförande.

Vid upprop af namnlistan befunnos följande medlemmar vara närvarande:

Pastorer: E. Norelius, P. Beckman, P. Carlson, N. Olson, C. A. Hedengran, A. Jackson och A. Lindholm.

Delegater: Peter Gustafson från Spring Garden, Ole Olsen från Östra Union, Gustav Colin från Chisago Lake.

Johan Johanson från St. Paul och A. P. Janson från Cannon River blefvo på förslag upptagna såsom delegater från nämnda församlingar.

Vid val af ämbetsmän, som sedan företogs, blef pastor C. A. Hedengran vald till ordförande och A. Jackson till sekreterare.

Kommitteen n:o 1 tillsattes, bestående af P. Beckman och mr Ole Olsen.

Parochialrapporter blefvo nu af de närvarande pastorerna upplästa, hvar af inhämtades, att, fastän fortfarande många anledningar till sorg och bedröfvelse förefinnas inom våra församlingar, vi dock hafva orsak att prisa och tacka Herren för hans herdetrohet och kärleksfulla omvårdnad. Församlingarnas både invärtes och utvärtes välstånd hade under striderna förökats, och bröderna kände sig i det hela uppmuntrade till förnyade ansträngningar för Guds rikets uppbyggande. Brist på lärarekrafter, till följd hvaraf församlingarna icke kunnat så väl vårdas, som behöfvat påkallar, uttalade sig tämligen allmänt i deras berättelser, och konferensen kände sig uppmärad att flitigt bedja sådets Herre: "Herre, sänd arbetare i din säd". Till afhjälpan af bristen, åtminstone i någon mån, blef under mötets vidare förhandlingar en hemmissionskommitté tillsatt, hvilken det åligger att göra sig närmare undermåttad om både behöfvat af och tillgångarna på förökade lärarekrafter. Omständigheterna därvid synas af följande: Kommitteen, som vid förra mötet tillsattes att söka anskaffa en resepredikant och äfven göra undersökningar, om några utsikter kunde öppna sig att löna en sådan, afgaf sin berättelse, att den sökt fullgöra sitt uppdrag, men icke lyckats att finna någon präst, som kunde åtaga sig detta arbete. Då det emellertid synes vara mycket af nöden, att våra förskingrade landsmän uppsökas och andligen vårdas, så beslutade konferensen, att kommitteen fortfar och hädanefter utgör en stående kommitté under namn af Minnesota-konferensens hemmissionskommitté, som äger att taga de mått och steg, den finner för godt, för att afhjälpa bristen. Kommitteen består af pastorerna E. Norelius, C. A. Hedengran och A. Jackson.

Vakanta församls angelägenheter kommo nu under behandling. Såsom vakanta uppgåfvo: St. Paul, Minneapolis, Marine och Afton samt Nest Lake.

Rörande de 2 förstnämnda fattade konferensen följande beslut:

Konferensen uppmanar dessa församlingar att genast gå i befattning med att kalla sig en egen lärare, och vill uppmuntra dem att icke misströsta om anskaffande af lön åt en sådan.

2:o) Att sätta sig i förbindelse med konferensens hemmissionskommitté för att höra, hvad den kan bidra till anskaffande af lärarens underhåll.

Tills vidare skola dessa församlingar erhålla ett månatligt besök såsom hittills, intill nästa konferens. Reseturen blifver som följer: Juni månad, A. Jackson; juli, E. Norelius; augusti, P. Carlson.

Rörande Marine och Afton beslutades, att br. Hedengran uppmanas att utbedja sig tillåtelse af sin församling att en söndag hvarje månad besöka Marine, samt att br. Beckman uppmanas att besöka Marine en gång före nästa konferens och Afton, så ofta som tid och omständigheter medgiiva.

Br. John Pehrson och John Nilson, den blifvande läraren i Göthaholm, uppmanas att hvaradera besöka Nest Lake och landsmännen i Meeker co.

Läraren vid St. Ansgarii skola framlämnade sin rapport. Den mottogs och öfverlämnades åt direktionen att vidare behandlas.

Uppfostringskommitteen rapporterade. Rapporten mottogs och öfverlämnades åt direktionen.

Kommitteen n:r 2 tillsattes, bestående af A. Lindholm och Ole Olsen.

Kommitteen n:o 3 tillsattes, bestående af E. Norelius och A. Jackson.

På förslag upphäfde konferensen sina förhandlingar för att möta följande dag kl. 1 e. m. Bön af O. Olsen.

Andra sessionen

börjades med bön af br. Beckman. Kateketen Carl Nilson från Stockholm, Wis., hade ankommit och blef upptagen till medlem af konferensen. Carl Hedström blef upptagen såsom delegat från samma församling.

Kommitteen n:o 1 afgaf följande rapport:

Kommitteen, som tillsattes att genomse förra mötets protokoll, får vördnadsfullt inberätta, att den fullgjort sitt uppdrag och icke funnit några ofullbordade göromål, utom det, som redan i går upptogs för behandling.

P. BECKMAN, O. OLSEN.

Rapporten mottogs och antogs.

Kommitteen n:o 2 afgaf följande rapport:

Kommitteen, som fick i uppdrag att granska skolkassörens räkenskaper, har fullgjort sitt uppdrag och funnit räkenskaperna för förra året riktiga.

Vördsamt, A. LINDHOLM, O. OLSEN.

Rapporten mottogs och antogs.

Kommitteen n:o 3 rapporterade som följer:

Kommitteen, som fick i uppdrag att granska skolans räkenskaper, får vördsamt rapportera, att den fullgjort sitt åliggande och funnit dem, med undantag af några brister i bokföringen, riktiga.

Vördsamt, A. JACKSON, E. NORELIUS.

Rapporten mottogs och antogs.

Direktionen för St. Ansgarii skola ingaf följande rapport:

Rapport af Direktionen för St. Ansgarii skola till Minnesota konferensen:

Direktionen har under sista året hållit tvenne möten, hvarvid fråga förnämligast varit om kyrkans flyttning och inredning till skolhus. Flere förslag ha varit å bane, men intet har kunnat utföras. Vid sist afhöllna möte härstädes, dagen före konferensen, fattades följande beslut:

1:o) Att söka utverka tillåtelse af församlingen i Östra Union för kyrkans kvarstående, och att i sådant fall inreda den till skolhus med de medel, som äro inne i kassan. För närvarande finnas endast \$307.00, men för den summan kunna vi likväl få kyrkan bekvämlig, inredd till skolhus, och vi kunna vara belåtna med den för flere år. Vi hoppas därför, att konferensen godkänner detta förslag, då det är det enda, som nu synes vara utförligt.

2:o) Med anledning af lärarens vid skolan rapport har direktionen beslutat att anskaffa en underlärare i skolan, om någon kan fås på förmånliga villkor.

3:o) Tillsammans med lärarens hafva vi också tagit i öfvervägande uppfostringskommitteens rapport och finna ingenting vidare uti denna, som fördrar några särskilda beslut.

4:o Direktionen får också göra konferensen uppmärksam på, att följande ledamöter i direktionen nu utgå, näml. pastor Hedengran och Daniel Pettersson, och att andra få i deras ställe inväljas.

5:o) Äfven bör en kassör väljas, och direktionen vill föreslå, att samma kassör äfven får uppfostringskassans räkenskaper om händer.

Vasa, Minn., den 8 juni 1866.

På direktionens vägnar:

E. NORELIUS, sekr.

P. CARLSON, ordf. pro temp.

Rapporten mottogs för att genomgås punkt för punkt, och beslutades därvid följande:

1:o) Konferensen godkänner direktionens beslut i fråga om skolhusbyggnaden.

2:o) Beslutet att anskaffa en underlärare vid skolan godkännes.

3:o) Att C. A. Hedengran återväljes till medlem i direktionen för 4 år, och att Johan Johanson i St Paul inväljes på samma tid i stället för Daniel Pettersson.

4:o) Att hädanefter skolas byggnadskassa och edukationskassa förvaltas af samma kassör.

Till kassör valdes för ett år pastor A. Jackson.

Till uppfostringskommitté återvaldes för ett år pastorena P. Carlson och A. Jackson samt mr O. Paulsen.

Följande beslut fattades:

1:o) Att alla ynglingar skola under första året af sitt vistande vid skolan underhålla sig själva; dock må undantag göras med afseende på elevafgiften, när edukationskommitteen finner särskilda skäl därtill.

2:o) Att konferensen rekommenderar församlingarna i St. Paul och Fari-bault till synoden till erhållande af kollekter för hjälp till att bygga sig egna kyrkor.

3:o) Att Johan Johanson i St. Paul utväljes till konferensens kassör för ett år, och att pastor Pehrson (den förre kassören), som icke var närvarande vid detta möte, redogör för den nu valde.

4:o) Att nästa konferensmöte hålles i Vista församling, torsdagen den 20 sept., kl. 10 f. m.

Konferensen diskuterade något den frågan, huru och hvarifrån medel skola anskaffas, att hemmissionskommitteen må kunna utföra de uppdrag, som blifvit dem gifna, och kom därvid till följande resultat:

Då konferensen finner, att så väl hemmissions- som hednamissionssaken samt kristlig välgörenhet i allmänhet icke omfattas af våra församlingar med det nit och allvar, som ske borde, så beslutas: Att konferensen härmed uppmäntar alla Guds ords och Kristi kyrkas vänner inom våra församlingar att förena sig uti kristliga föreningar under namn af missionsföreningar eller annat passande namn, i ändamål att verka för kristlig välgörenhet i allmänhet och särskildt för hemmissionen ibland oss.

Konferensen upphäufde sina förhandlingar för att möta följande dag till de för densamma bestämda göromål. Bön af br. C. Nilson.

Tredje sessionen

öppnades med bön af br. Lindholm.

Såsom tillägg till beslutet rörande skolhuset, fattades följande beslut: Skulle så hända, att församlingen i Carver afslår direktionens begäran att låta den gamla kyrkan kvarstå på den plats, där den nu är, så öfverlämnas åt direktionen att vidtaga de mått och steg den finner tjäuliga för att anskaffa behöfliga skolrum.

Den för denna konferens bestämda diskussionen öfver Augsburgiska bekännelsens andra artikel, om arfsynden, företogs nu.

Konferensen tycktes vara mycket intresserad i att samtala i detta ämne, och uttryckte alla det hjärtligaste gillande och mest odelade bifall till hvad som läres och bekännes i denna artikel. Vi kände oss lifvade och styrkta att bevara och försvara vår oförgängliga tro och lära. Konferensen upphäufde nu sina förhandlingar för att möta på tid och plats, som ofvan tillkännagivits.

På söndagen upptogs en kollekt till konferensens kassa, som uppgick till \$13.05.

ANDREW JACKSON,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Vista församling, Waseca co., Minnesota, den 20—23 september 1866.

Enligt beslut öppnades sammanträdet torsdagen den 20 sept. kl. 10 f. m. med predikan af E. Norelius öfver den 50 Ps.

Första sessionen, kl. 2 e. m.

I frånvaro af ordföranden öppnades förhandlingarna med bibelläsning och bön af sekreteraren.

Närvarande medlemmar voro:

Pastorer:

E. Norelius.

P. Beckman.

Nils Olson.

John Pehrson.

J. Nilson.

Delegater:

Göran Johnson.

John Mattsson.

Nils Anderson.

Johan Lundholm.

Dessutom voro närvarande följande delegater: Knud Esping från Rice Lake, Carl Johnson från Vista, hvilka på förslag upptogos som medlemmar af konferensen för detta möte.

Frånvarande voro: Pastorerne P. Carlson, C. A. Hedengran, J. P. Lundblad.

Vid nytt val af ämbetsmän utsågos pastor J. Pehrson till ordförande och pastor E. Norelius till sekreterare.

På förslag nedsattes en kommitté af två, bestående af br. Jackson och delegaten Carl Johnson för att genomse förra mötets protokoll och rapportera nästa dag.

Därpå öfvergick konferensen till berättelserna om församlingarna och arbetet i dem. De närvarande pastorerne, utom Nilson, uppläste sina skrifna berättelser, hvilka vittnade om att deras arbete icke varit fåfängt i Herren. Br. Nilson gaf en muntlig berättelse om sin verksamhet, och från br. Carlson upplästes en insänd berättelse; äfven upplästes ett bref, däri åtskilligt om hans verksamhet förekom.

Beslutadt, att de pastorer, som ej äro närvarande, skola insända sina berättelser till konferensen eller dess sekreterare.

Sedan upptog man frågan om de vakanta församlingarna. Följande församlingar uppgåvos såsom vakanta, samt blef följande anordning gjord för deras förseende med själavård:

1) *Cambridge och Fish Lake*. Denna församling har förökt sig ganska betydligt under sommaren. Pastor Hedengran uppmanades att besöka dessa platser så ofta som möjligt.

2) *Marine*. Vid detta möte underrättades konferensen, att pastor Lundblad helt hastigt lämnat församlingen och gått till Kansas. Därvid fattades följande beslut:

a) Då det kommit till konferensens uppmärksamhet, att pastor Lundblad helt oförmodadt och, som det synes för konferensen, utan orsak lämnat för-

samlingen i Marine och antagit kallelse från församlingen i Mariadahl i Kansas, därför beslutadt: a) att konferensen på det högsta beklagar och ogillar detta steg och måste inrapportera saken till synodens president med anmodan, att han gifver pastor Lundblad den tillrättavisning, som han förtjänt; b) att, till dess församlingen i Marine kan få egen lärare, pastor Hedengran uppmannas att draga försorg om församlingen, och att konferensens ämbetsmän öppna korrespondens med församlingen i afseende på anskaffandet af lärare.

3) *Vista*. Beslutadt, att bröderna Olson, Beckman och Pehrson besöka församlingen fyra gånger hvardera under året och uppgöra turer sins emellan.

4) *St. Paul och Minneapolis*. Beslutadt, att bröderna Jackson, Olson och Norelius göra ett besök hvardera därstädes till nästa konferensmöte och uppgöra restur sins emellan.

5) *Nest Lake och Oscars Lake*. Beslutadt, att pastor Nilson uppmannas att besöka dessa församlingar en gång i höst.

Konferensen upphörde nu med sina förhandlingar för att nästa dag sammanträda kl. 2 e. m.

Andra sessionen, kl. 2 e. m. den 21 sept.

Efter bön återupptog konferensen sina förhandlingar.

Kommitteen på protokollet rapporterade.

Rapporten antogs och genomgicks punkt för punkt, antogs som ett helt, och lyder sålunda:

Kommitteen, som tillsattes att genomse förra mötets protokoll, får härmed göra konferensen uppmärksam på följande, hvarom konferensen torde önska att få upplysningar:

1:o) Hvad har konferensens hemmissionskommitté kunnat uträtta sedan sista mötet?

2:o) Huru synes det vilja lyckas med de på förra mötet förordade missionsföreningarna för samlandet af bidrag till missionen?

Vördsamt,

A. JACKSON, CARL JOHNSON.

Till svar på första punkten uppläste hemmissionskommitteen sin rapport, som lyder sålunda:

Till den ärade konferensen!

Ehuru vi icke hafva något så särdeles att inberätta, få vi dock till Guds pris säga, att hemmissionskommitteen synes blifva till mycken nytta inom konferensen. I början af juli månad uppdrog kommitteen åt studeranden Jonas Magny, som var försedd med katekets fullmakt, att företaga en resa uppåt nordvästern för att besöka de förskingrade landsmännen därstädes, och hafva vi nöjet att härmed bifoga en berättelse om hans verksamhet. Landsmännen, som besöktes, hade välvilligt upptagit kollekt för honom, dock kunde ej bland nybyggarna dessa belöpa sig till mycket. Kommitteen var lycklig nog att kunna dessutom lämna honom \$20.00, som blifvit till kommitteen öfverlämnade af Goodhue co. missionsförening.

Äfven har på kommitteens föranstaltande studeranden Cavallin uppehållit sig i Nest Lake församling under sommaren, där han hållit skola och predikat Guds ord och verkat med välsignelse, för hvilket församlingen bevisade sin välvilliga erkänsla emot honom genom ett vackert penningbidrag.

Vördsamligen,

E. NORELIOUS, A. JACKSON.

Sedan upplästes br Magnys berättelse, hvilken blef lagd till konferensens arkiv för att förvaras såsom ett historiskt dokument. Konferensen glädde sig öfver hvad som blifvit uträttadt och hoppades, att kommittéen genom Guds nåd måtte blifva i stånd att fortsätta sin verksamhet.

I afseende på 2:dra punkten upplystes, att en missionsförening enligt konferensens uppmaning blifvit stiftad i Goodhue co., hvilken synes verka med framgång.

Beslutadt, att konferensen vidhåller sin uppmaning, som gafs vid förra mötet, och vill särskildt påminna därom de pastorer, som ännu icke försökt verka för ändamålet.

Frågan om kyrkobyggnaden i St. Paul upptogs till öfverläggning, och beslöt man ändtligen att öfverlämna pådrifvandet med byggandet åt hemmissionskommittéen.

Konferensen gjordes äfven uppmärksam på de många kringstrykande personer, som uppgifva sig för lärare och vilja komma sig in bland vårt folk.

Med anledning häraf fattade konferensen följande beslut:

Då så många landstrykare och skälmar draga omkring i landet och utgifva sig för präster, begärande att få predika i våra församlingar, i synnerhet de vakanta, för att narra till sig penningar, så beslutas, att konferensen härmed allvarligen varnar församlingarna för alla sådana lösa personer och kringstrykare, och att de icke tillåta några sådana okända personer att utan betyg och rekommendation från våra kyrkliga myndigheter predika för eller ibland sig, se 2 Joh. 1: 10, 11.

Följande förslag till förhandlingsordning vid konferensmöten blef diskuteradt och antaget, nämligen:

1. FÖR HVARJE MÖTE.

1. Ordföranden kallar konferensens ledamöter till ordning och öppnar förhandlingarna med bibelläsning och bön.

2. Medlemmarnes namn uppropas, och antecknas de närvarande så väl som de frånvarande. Ursäkter för frånvarande vid förra mötet höras.

3. Nya ämbetsmän väljas.

4. Protokollet för sista mötet öfverlämnas till en kommitté.

5. Berättelser om hvarje pastors verksamhet. Dessa berättelser böra, om möjligt, vara skriftligen affattade.

6. Vakanta församlingar och deras förseende med själavård.

7. Rapporter af protokollskommittéen och andra samt af stående kommittéer.

8. Förslag af hvad beskaffenhet som helst.

9. Afslutning med bön och sång.

2. FÖR HVARJE SESSION.

1. Förhandlingarna begynnas med bön.

2. Protokollet från föregående session läses och justeras.

3. Ofullbordade göromål.

4. Nya göromål.

5. Afslutning med bön.

Beslutadt, att hemmissionskommittéen får lof att använda de tillgängliga medlen i konferensens kassa för hemmissionen.

Förhandlingarna uppskötas till i morgon eftermiddag kl. 2.

Tredje sessionen.

Konferensens förhandlingar togo åter sin början på bestämd tid, och efter protokollets uppläsning och justerande öfvergick man till diskussion öfver den 3 artikeln i Augsburgiska bekännelsen. Nästan hela den öfriga delen af eftermiddagen upptogs med denna diskussion, hvori man uttalade, hvad vår kyrka tror och lär om Kristi person, hans ämbete och välgärningar, hvilket var för tron stärkande, befastande och uppbyggande.

Nästa gång upptages 4 artikeln af Augsburgiska bekännelsen, och pastor Hedengran är den, som det tillkommer att skriva en afhandling i ämnet.

Beslutadt, att sekreteraren i sammandrag meddelar allmänheten konferensens förhandlingar genom *Hemlandet*.

På förslag afslutades nu förhandlingarna för detta möte med bön och sång. Nästa möte bestämdes att hållas i Chisago Lake, Minn., den tredje torsdagen i januari 1867, och begynnes med högtidlig gudstjänst kl. 10 f. m.

Ut supra in fidem,

E. NORELIIUS,
sekreterare.

TILLAGDA ANMÄRKNINGAR:

Settlementet och församliagen Vista ligga vid Le Sueur-floden inom Otisco township i Waseca co. Det begyntes för ungefär 9 a 10 år sedan och består af en del svenskar och en del normmän. Svenskarne äro dock de talrikaste i församlingen. Undertecknad bildade församlingen där 1858 i aug. För några år har pastor N. Olson mestadels ensam besökt församlingen ungefär en gång i månaden och haft en närmare 60 mil högst besvärlig väg att färdas. Där äro många norska settlare i närheten, som icke tillhöra denna församling. Ännu hade man ingen kyrka där, hvilket gjorde, att konferensmötet ej heller kunde blifva så högtidligt som eljest. Man ämnar dock med snaraste söka bygga. Folket åhörde Guds ord med stor flit och uppmärksamhet. Mätte Herren få välsigna det till lifs.

E. NORELIIUS.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Chisago Lake, Chisago co., Minnesota, från den 17 till och med den 20 januari 1868-67

Enligt beslut af förra konferensmötet öppnades sammanträdet torsdagen den 17 januari kl. 10 f. m. med allmän gudstjänst, hvarvid kateketen Carl Nilsson predikade.

Första sessionen, kl ½2 e. m. s. d.

Emedan ordföranden var frånvarande, öppnades förhandlingarna med bibelläsning och bön af sekreteraren.

Vid förprop af namnlistan befunnos följande medlemmar närvarande:

Pastorer:

E. Norelius.

P. Beckman.

P. Carlson.

C. A. Hedengran.

A. Jackson.

Delegater:

Frans Samuelson,

J. A. Holm.

Sten Olson.

Gustaf Collin.

John S. Nilson.
P. A. Cederstam.
J. P. Lundblad.

John Peter Miller.
Sven Anderson.

Kateketen Carl Nilson.

På förslag upptogs följande ombud till stämma och säte: Anders Peter Johanson från Cannon River och Nils J. Mattson från Moore's Prairie.

Frånvarande voro pastorerna: John Pehrson och Nils Olson.

Bröderna P. Carlson och C. A. Hedengran samt J. P. Lundblad anförde skäl för sin frånvaro vid föregående möte, hvilka konferensen ansåg giltiga, och blefvo de till följd däraf ursäktade.

Vid nytt val af ämbetsmän blef pastor E. Norelius vald till ordförande och undertecknad till sekreterare för mötet.

På förslag tillsattes en kommitté af två för att genomse föregående mötes protokoll och därom rapportera nästa dag. P. A. Cederstam och delegaten från Chisago Lake, Gustaf Collin, valdes till medlemmar af denna kommitté.

Nu följde i ordningen ämbetsberättelser af församlingens pastorer, hvilka alla, utom pastor Lundblads, voro skriftligen affattade. Br. Lundblad afgaf en muntlig berättelse angående sin församling i Marine. Detsamma gjorde äfven Carl Nilson angående Stockholms församling.

Något ovanligt nedslående förspordes ej i församlingarna; fast mer äro de i fortskridande till det bättre och hålla på att uppbyggas inåt och utåt.

Br. Jackson berättade äfven något om Ansgarii skolas framgång, hvilken berättelse konferensen afhörde med intresse och nöje.

Nu upptogs frågan om de vakanta församlingarna, och hvad som kunde göras för dem i andlig och lekamlig måtto.

1) *Cambridge och Fish Lake*. Dessa har pastor Hedengran ensam vårdat, men emedan de behöfde oftare besök, än han är i stånd att göra, uppmanades pastor Lundblad att deltaga däri, så att de kunna få ordentliga besök en söndag hvarje månad.

2) *Vista*. Denna församling besökes enligt förra konferensens beslut.

3) *St. Paul och Minneapolis* skola intill nästa konferensmöte hafva tillsyn af samma bröder, som förut besökt dem, en söndag i månaden.

3) *Oscars Lake och Nest Lake*, samt landsmännen i Meeker co. Angående dessa beslutades, att det öfverlämnas åt hemmissionskommitteen att till våren, så fort möjligt är, förse dem med prästerligt besök samt sända någon eller några ditut, dels att resa omkring, och predika Guds ord, dels hålla skola, där behovet påkallar. Broder Lundblad uppmanades att resa till *Afton* och *Stillwater* så ofta som möjligt.

Fråga uppstod näst om att sammankalla Ansgariiskolans direktion på aftonen, men som en af dess direktörer, nämligen O. Pålson, ej nu var inom konferensens område, så invaldes delegaten från West Union, Sten Olson i Pålsons ställe, tills han återvänder.

Konferensen upphörde nu med sina förhandlingar för att åter sammanträda i morgon kl. half 2 e. m. Bön af broder Beckman.

Andra sessionen.

Konferensen återtog sina göromål med bön. Kommitteen för protokollets genomseende rapporterade:

Kommitteen, som fick sig uppdraget att genomgå förra mötets protokoll,

får härmed vördsamligen rapportera, att vi hafva fullgjort vårt uppdrag, men finna ingenting, som fordrar detta mötes åtgärd.

Vördsamligen,

P. A. CEDERSTAM, GUSTAF COLLIN,
kommitté.

Sekreteraren för Ansgariiskolans direktion inrapporterade nu, hvad som blifvit gjordt och beslutadt på gårdagens direktionsmöte, som följer:

Protokoll, hållet vid direktionsmötet i Chisago Lake den 14 januari 1867.

Från direktionen för St. Ansgarii skola framlades ett anbud från *Bevens Creek Mission Mill Company* i Carver settlement af följande innehåll:

✓ Vi öfverlämna härmed åt St. Ansgariiskolans direktion vår närvarande rätt till vårt kvarnfall på följande villkor: a) att direktionen inom ett år vid nämnda kvarnfall uppbygger en kvarn, hvartill vi förbinda oss att anskaffa medlen, under den förståelsen, att dessa medel återbetalas jämte 10 procent ränta, så snart kvarnen kan afkasta de behöfliga medlen; b) att afkastningen af denna kvarn tillfaller St. Ansgariiskolan, att uteslutande användas till dess underhåll och befrämjande, så snart alla skulderna, som kvarnens uppbyggande förorsakat, äro betalda.

CHAS. J. SÖRENSEN,	} Direktörer af Bevens Creek Mission Mill Company.
SWEN MELLGREN,	
P. CARLSON,	

Med afseende på detta anbud beslutadt:

Att St. Ansgariiskolans direktion härmed antager med tacksamhet anbudet och öfvertager på samma gång kvarnen, och att det uppdrages åt skolans kassör att föra räkenskaperna öfver kvarnen och gifva kvitto på alla demedel, som på ofvannämnda villkor användas till kvarnens uppbyggande.

Utdrag af protokollet, hållet vid direktionens möte i Chisago Lake den 19 januari 1867.

En skrifvelse hade blifvit insänd till direktionen från mr. A. J. Carlson i East Union, Carver co., hvori han erbjuder sig: 1) att förestå arbetet, till dess ofvannämnda kvarnbyggnad blifver färdig, mot en ersättning af \$54.00 i månaden; 2) att ett litet boningshus uppföres på kompaniets bekostnad i närheten af kvarnen, som jag med familj kan bebo under arbetet räntefritt. Och äfven är det min önskan, att rättighet gifves åt skolans direktion att köpa rättigheten af en mr. Duffy att gräfva en kanal tvärs öfver en liten udde af hans land.

Carver, Minnesota, den 14 januari 1867.

Vördnadsfullt, A. J. CARLSON.

På förslag blef denna proposition till alla delar antagen, samt den önskan uttryckt, att allt måtte göras väl, så att kvarnen kan blifva såräntebringande som möjligt, och att äfven plats beredes för åtminstone 2 par stenar; och att direktionen förklarar härmed på förhand sin tacksamhet emot mr. A. J. Carlson för sitt åtagna arbete och besvär för vår skolas räkning, och likaledes tacksamt erkänna vi de välvilliga bidragen, som förskjutas till kvarnens byggande och stanna i stor förbindelse till dem för detta prof på intresse för vår skola.

Äfven gifva vi härmed byggmästaren rättighet att köpa den nämnda rättigheten för en kanal, och för öfrigt befullmäktiga vi honom att göra och låta i allt i öfverensstämmelse med hans bästa insikt i saken.

P. CARLSON, ordförande.

E. NORELIUS, sekreterare.

Öfvanstående direktionens beslut gjordes genom tagen omröstning till konferensens egna.

Beslutadt, att konferensen tillika med skolans direktion uppmanar församlingar och pastorer att göra hvad de kunna för att afhjälpa skolans behof, hvilken i år haft stora omkostnader och därför kommit i en betydlig skuld.

En resolution angående bibelagenten Winberg blef fattad och är af följande lydelse:

✓ Alldenstund en viss person vid namn Winberg reser omkring i egenskap af bibelagent eller kolportör och har som sådan besökt flere af våra församlingar, men uppfört sig på ett sätt, som är högst ovärdigt hans kall, så beslutades, att konferensens ämbetsmän få i uppdrag att rapportera hans beteende för hans förmän samt att låta publicera om samma hans beteende i *Hemlandet* och varna vårt folk för honom.

✓ Som konferensen uttryckte sin önskan att höra något om barnhemmet i Vasa, så afgafs en muntlig rapport af dess upphofsman, pastor E. Norelius. Ett tillägg gjordes äfven af pastor Cederstam, som under sin vistelse i Vasa tagit kännedom om detta barnhem. Konferensen afhörde med nöje, hur underligt Herren uppehållit detta på enskild väg upprättade, de värnlösa hem, och som konferensen anser det för sin plikt att mera allmänt deltaga i dess underhåll, beslutades, att församlingarna inom konferensens område uppmanas att rätta en hjälpsam hand till dess underhåll.

Vidare togs i öfvervägande, om någonting mer kunde göras för församlingarna i St. Paul och Minneapolis, och efter diskussion kom man till det resultatet att uppmana br. Cederstam att, om hälsan det tillåter, gå dit så fort ske kan och blifva där någon tid för att se, hvad som kunde göras med kyrkobyggnad jämte ordnande af församlingsskick å båda platserna, hvilket han äfven beredvilligt åtog sig.

I anseende till att inga andra göromål förefunnos till behandling, så togs omröstning på tid och ställe för nästa konferensmöte, och blef beslutadt, att nästa möte hålles i Cannon Rivers sv. lutherska kyrka och börjar torsdagen den 6 juni 1867 kl. 10 f. m. med högtidlig gudstjänst. Därpå ajournerade konferensen för att åter sammanträda i morgon på kallelse af ordföranden. Bön af br. Jackson.

Tredje sessionen, lördagen kl. 2 e. m.

Förhandlingarna börjades med bön, hvarefter protokollet för föregående dagen upplästes, och efter rättelse af ett visst ordasätt blef detsamma justerat.

Beslutadt, att sekreteraren gör ett utdrag af protokollet för att publicera i "*Hemlandet*".

Därefter företogs diskussion öfver 4 artikeln i Augsburgiska bekännelsen. Br. Hedengran uppläste en skriven uppsats öfver ämnet, hvarefter diskussionen började. Under fortgången yttrade ingen några afvikande tankar från denna grundartikel, utan alla voro i harmoni därmed.

Må Herren bibehålla och befästa oss på denna grund i lära och lefverne, så skola vi stå, då de, som lära i strid därmed, falla; den grunden nämligen, att människan varder rättfärdiggjord genom tron allena för Kristi skull.

Nästa gång diskuteras 5 artikeln, då pastor Nilson kommer att skriva uppsats öfver ämnet.

Efter bön af ordföranden samt sång ajournerade man för att, om Gud vill, åter sammanträda på tid och ställe som ofvan.

På fredags förmiddagen hölls äfven gudstjänst samt lördags förmiddagen det vanliga förhöret med församlingens barn, som här var en anseelig skara, och var deras inläsning jämte svar på till dem ställda frågor, tillfredsställande för de närvarande åhörarne.

På söndagen hölls nattvardsgång och högmässogudstjänst på förmiddagen. Efter en stunds uppehåll samlades folket åter, då de flesta af bröderna uppmuntrade de uppmärksamma åhörarne med Guds ord.

En kollekt upptogs för konferensens kassa, belöpande sig till \$15.11.

JOHN S. NILSON,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde den 6—9 juni 1867 vid Cannon River, Goodhue co., Minnesota.

Då förra mötets ordförande och sekreterare icke voro närvarande, börjades mötets förhandlingar af pastor P. Carlson med uppläsandet af ett stycke ur Guds ord, hvaröfver talades en stund, samt bön, hvarefter P. Carlson och A. Jackson valdes till konferensens ämbetsmän pro tempore.

Vid upprop af namnlistan befunnos följande pastorer och delegater närvarande:

Pastorer:	Delegater:
P. Beckman.	Sven Nilson.
P. Carlson.	
C. A. Hedengran.	
N. Olsen.	Otter Iversen.
A. Jackson.	
John Pehrson.	
J. P. Lundblad.	

Frånvarande voro pastorerna E. Norelius, P. A. Cederstam och J. Nilson.

Johan Johanson från St. Paul blef på förslag upptagen till medlem af konferensen.

De medlemmar, som voro frånvarande vid förra mötet blefvo efter afhörda ursäkter på förslag ursäktade.

Vid val af ordinarie ämbetsmän, som nu företogs, blefvo pastor P. Carlson vald till ordförande och A. Jackson till sekreterare.

Kateketen Carl Nilson från Stockholm anlände och intog sitt säte i konferensen.

Förra mötets protokoll blef, efter därom tagen omröstning, uppläst. I anledning däraf uppförades past. Lundblad att underrätta konferensen, om han fullgjort sitt uppdrag att besöka Cambridge, Fish Lake och Afton. Med afseende på de två förstnämnda svarades ja, men med afseende på Afton befanns, att br. Lundblad försummat att gifva den något besök.

De närvarande ämbetsbröderna uppläste nu sina skrifna rapporter rörande deras ämbetsverksamhet och ställningen i deras församlingar. Innehållet af dessa rapporter var i det hela uppmuntrande och det syntes däraf att, oaktadt mycket som är nedslående, vårt arbete och våra försakelser äro icke fruktlösa.

Därefter företogs frågan om vakanta församlingar, men innan man kom till något resultat rörande dem, blefvo konferensens förhandlingar på förslag upphädda till den följande dagen kl. 2 e. m.

Andra sessionen, fredagen den 7 kl. 2 e. m.

John Lagerström från Spring Garden blef på förslag upptagen såsom medlem af konferensen.

Frågan om vakanta församlingar företogs nu åter till behandling, men då åtskilliga af konferensens medlemmar voro frånvarande, kunde man icke komma till något afgörande i denna fråga, och blef det därför beslutadt, att konferensen håller en extra session under synodalmötet, hvartill bröderna voro på väg, för att ytterligare rådgöra i detta ämne.

Direktionen för Ansgarii skola ingaf sin rapport, men då sekreteraren pastor E. Norelius icke var närvarande, kunde endast en muntlig underrättelse af direktionens ordförande meddelas. Lärarens vid skolan rapport blef emellertid uppläst och var af följande lydelse:

Till direktörerna för St. Ansgarii skola!

Rapport från skolan för skolåret, som börjades den 1 september 1866 och slutades den 15 maj 1867.

Under nu förflutna läsår har skolan oafbrutet och i stillhet fått fortsätta sin verksamhet. Det sedliga tillståndet inom skolan har varit godt och uppmuntrande, och jag har haft att glädja mig åt Guds ords kraftiga verkan på åtskilliga af elevernas hjärtan till någras uppväckande ur syndasönnen och andras stadiästande i nåden. Då det i synnerhet varit skollärarekandidaterna, som varit föremål för detta nådens verk, så har det glädt mig dess mera för våra församlingars skull, för hvilka det visserligen är och vill blifva en stor och oskattbar välsignelse att blifva försedda med kristligt sinnade skolmästare, åt hvilka de kunna anförtro sina barns undervisning; och då det ju är ett af skolans hufvudändamål att uppfostra dugliga skolmästare åt våra församlingar, böra vi häraf känna oss alla upplifvade och uppmuntrade att fortsätta våra ansträngningar och försakelser för dess upprätthållande och ytterligare utbildande. Under året hafva inalles 47 personer bevistat skolan, några af dessa dock endast en kort tid. Tre af dessa hafva nu afslutat sin kurs för att ägna sig åt skollärarekallet. Deras vetenskapliga utbildning är visserligen långt ifrån hvad önskligt vore; men så mycket hafva de dock inhämtat, att, om de vilja troget bruka sitt pund till Jesu namns pris, så skall deras arbete visst blifva till välsignelse i församlingsskolorna, där deras plats egentligen bör vara, och hvilket mål jag vid undervisningens meddelande i synnerhet haft i sikte. Utom de vanliga undervisningsämnena hafva också kyrkohistoria och Grauls skiljeläror blifvit upptagna, men af brist på böcker har endast under den sist flutna termen undervisning däri meddelats. Herren välsigne allt framgent vår skola, att den må verka till våra församlingars uppbyggelse och Herrens namn till pris.

Vördsamt,

ANDREW JACKSON.

Rapport från Ansgariiskolans edukationskommitté blef därefter uppläst, lydande som följer:

Undertecknade få härmed till skolans direktion inlämna följande underrättelse om skolans ekonomiska ställning för det förflutna skolåret:

Oaktadt vi under detta år icke haft att sörja för några fattiga studerandes underhåll och endast en åtnjutit fri undervisning, hafva vi dock haft mörkare utsikter för skolans underhåll än under något föregående år. Dels till följd däraf, att skolan varit mindre flitigt besökt än under de förra åren, så att mindre influtit genom elevavgiften, dels också till följd af lärarekrafternas för-

ökande har skolan fått vidkännas en brist i kassan af några hundra dollar. Vid skolhusets flyttning måste dessutom \$200.00 upplånas emot 10 procent ränta, som äro förfälna till betalning i början af nästkommande augusti månad. Affäerna stå för närvarande som följer:

Inkomster under året (lånta penningar inberäknade).....	\$ 765.30
Utgifter.....	1,069.25
	<u>Kassabrist 303.95</u>

Då denna skuld är till lärarne å deras löner och de behöfva att med det snaraste utfå, hvad dem tillkommer, så öfverlämna vi åt direktionen att taga i betraktande, huru medel därtill kunna insamlas.

East Union den 15 maj 1897.

Vördsamt,

A. JACKSON, P. CARLSON.

Genom direktionens ordförande pastor P. Carlson underrättades konferensen, att direktionen på grund af dessa rapporter på sitt sista möte fattat följande beslut:

1:o) Att för det följande året ingen underlärare kommer att i skolan anställas; men det öfverlämnas åt skolans lärare att, om behöfvet påkallar, engagera tillfällig hjälp.

2:o) Då pastor E. Norell och mr Håkan Olsons i Red Wing tjänstetid såsom direktörer för skolan nu var ute, så blef det beslutadt, att den förre återväljes på 4 år, och att i stället för H. Olson mr. Carl Lagerström från Spring Garden inväljes — deras val att underställas synodens stadlästande. Till uppfostringskommitté invaldes pastorerne P. Carlson och A. Jackson samt mr. Hindrick Paulsen.

3:o) Direktionens beslut rörande sättet att samla medel till afbetalande af skolans skuld gillas af konferensen, och särskildt beslutades, att konferensen uppmanar lärarne inom konferensen att för sina församlingar allvarligen framhålla vikten af Angariiskolans arbete och nödvändigheten af att understödja den. De församlingar, som under året gjort endast litet eller ock alldeles intet för skolan, uppmanas också att med det första göra något till den närvarande skuldens afbetalande.

Pastor Jackson blef åter invald på ett år till kassör för skolan.

Konferensens kassör afgaf sin rapport så lydande:

Årsräkenskap med Minnesota ärade konferens från den 7 juni 1866 till den 7 juni 1867.

INKOMSTER:

Den 9 juni 1866 genom pastor P. Carlson, kollekt från Göthabohm.....	\$ 8.30
“ 10 juni “ kollekt vid konferensmötet i Vasa.....	13.05
“ 24 sept. “ kollekt vid konferensmötet i Vista.....	9.56
“ 20 jan. 1867 kollekt vid konferensmötet i Chisago Lake.....	15.11
	<u>Summa \$46.02</u>

UTGIFTER:

Den 20 januari 1867. Odugliga penningar i kollekten från Chisago Lake.....	\$.55
Behållning för året.....	45.47
Förut i kassan och utestående fordringar.....	173.38
	<u>Summa summarum i behållning \$218.85</u>

Vördsamt,

JOHAN JOHANSON.

Denna rapport blef på förslag öfverlämnad åt en kommitté, bestående af pastor John Pehrson och mr. John Lagerström, som skulle genomse räkenskaperna och rapportera, så snart den blefve färdig.

Kommitteen afgaf följande rapport:

Undertecknade hafva genomsett föregående räkning och funnit den korrekt. Vördsamt,

JOHN LAGERSTRÖM, JOHN PEHRSON.

I sammanhang härmed beslutades, att konferensens skuld till mrs. Boreen först afbetalas, och att hvad som sedan finnes i kassan användes till hjälp att afbetala Ansgariiskolans skuld.

Nästa konferens sammanträder, vill Gud, i Scandian Grove torsdagen den 19 september kl. 10 f. m. och börjas med offentlig gudstjänst.

Konferensen upphäfde nu sina förhandlingar för att sammanträda följande dag kl 2 e. m. till diskussion öfver Augsburgiska bekännelsens 6 artikel.

Tredje sessionen, lördagen kl. 2 e. m.

Katekisation med församlingens ungdom anställdes och förrättades af pastor P. Carlson.

Därefter företogs diskussion öfver 6 artikeln af Augsburgiska bekännelsen, som handlar om predikoämbetet, hvarunder både de tillstädesvarande medlemmarne af församlingen och konferensen hade anledningar att behärta predikoämbetets stora vikt och betydelse såsom en stiftelse af öfverherden Herren Jesus Kristus till hans församlings uppbyggande och människors salighet. Herren göre oss allt mera skickliga att detta ämbete förrätta till Jesu namns förhärlikande och mångas salighet!

Söndagen hölls skriftermål, högmässa och nattvardsgång samt en predikan på eftermiddagen, vid hvilket tillfälle kyrkan invigdes, hvarefter vi skildes åt, glada och förnöjda öfver de dyrbara nåderätter, Herren för oss låtit framsätta.

Kollekten till konferensens kassa uppgick till \$7.84.

ANDREW JACKSON,
sekreterare.

Protokoll, hållet vid ett extra möte af Minnesota-konferensen i Dunleith på resan till synoden i Berlin, Ill., den 11 juni 1867 kl. 9 e. m.

Enligt beslut af Minnesota-konferensen på dess möte vid Cannon River den 6 juni sammanträdde konferensen på kallelse af ordföranden, att öfverlägga om vakanta församlingars förseende med själavård, och blef därvid först fråga om St. Paul och Minneapolis.

Beslutadt, att pastor Cederstam uppmanas att besöka dessa platser, samt att hemmissionskommiteen söker att förmå studeranden Beckström att uppehålla sig där under sommaren och äfven söker anskaffa något penningeunderstöd till hans underhåll.

Med afseende på församlingarna i västra Minnesota, nämligen Meeker co., Nest Lake, Oscars Lake och Kandyiohi m. fl., beslutadt, att konferensen framhåller för synoden det stora behovet af att utsända en resepräst att verka i dessa trakter.

I sammanhang härmed förekom en berättelse af pastor Cederstam, att öfverste Mattson erbjudit sig att anskaffa land för prästboställen, kyrkor, begravningsplatser etc., för de landsmän, som nu äro eller framdeles kunna blifva

bosatta i dessa trakter, hvilken berättelse konferensen beslutade att framlägga för synoden.

Med afseende på Cambridge och Fish Lake beslutades, att pastor Jackson uppmanas att besöka dessa under sommaren.

Med afseende på Marine beslutades, att pastor Hedengran uppmanas att, så långt tid och krafter medgifva, förse dem med själavård.

Pastor Beckman uppmanades att under sommaren göra en resa till Afton, Stillwater och Marine.

Ut supra,

ANDREW JACKSON,
sekreterare,

Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens sammanträde i Scandian Grove, Nicollet co., Minnesota, den 19—22 September 1867.

Enligt beslut öppnades sammanträdet torsdagen den 19 september kl. 10 f. m. med predikan af pastor P. Carlson öfver 1 Kor. 13 kap.

Första sessionen, kl. 2 e. m.

Konferensen började sina förhandlingar med bibelläsning och bön, hvarefter uppkallades de närvarandes namn, och följande befunnos tillstädes:

Pastorer:	Delegater:
P. A. Cederstam.	
P. Beckman.	
P. Carlson.	John Paulson.
C. A. Hedengran.	
N. Olson.	
A. Jackson.	
John Pehrson.	A. Thorson.
John S. Nilson.	J. A. Miller.
T. H. Dahl anlände sedermera.	

Dessutom voro närvarande Sw. Holmberg, ombud irån St. Peter, och Joh. Peterson, ombud irån New Sweden, hvilka upptogos till säte och stämma vid mötet.

Pastor E. Norelius var frånvarande för att bevista en konferens med de norska bröderna af Ellings samfund, hållen i Decora, Iowa.

Pastorerna E. Norelius, P. A. Cederstam och John S. Nilson blefvo efter gjorda förklaringar ursäktade för sin frånvaro under förra konferensen.

Vid nytt val af ämbetsmän utsågs pastor P. A. Cederstam till ordförande och John S. Nilson till sekreterare.

Protokollet för förra mötet blef på tagen omröstning öfverlämnadt åt en kommitté till genomseende och för att i morgon rapportera, om något däri förekommer, som fordrar detta mötes åtgärd. Denna kommitté bestod af pastor Cederstam och mr. A. Thorson.

Pastorernas ämbetsberättelser blefvo nu i ordning upplästa, och då broder Dahl följande dagen anlände, aflade han en berättelse om sin verksamhet i västern. Af dessa berättelser finner konferensen med glädje, att Herrens hand är utsträckt till vårt beskydd mot den omkringsiggripande otron och emot

sektmakeri, så att vår kyrka tillväxer och sanningen vinner segrar. Men om mera lif inom vårt samfund vilja vi bedja och därpå arbeta samt tro och hoppas framgång och bönhörelse.

Pastor Cederstam talade äfven något om sin verksamhet i St. Paul och Minneapolis; på det förra stället är kyrka under byggnad, och på det senare stället är en kyrktonit inköpt för ett pris af \$450.00. Man tog sedan i öfvervägande, att båda dessa platser voro i stort behof af egen lärare, som kunde betjäna dem båda, och blef beslut fattadt, att konferensens hemmissionskommitté sätter sig i förbindelse med vår synods hemmissionskommitté att i samråd med nämnda församlingar försöka att åt dem anskaffa egen lärare.

En skrivelse till konferensen från pastor Norelius upplästes nu, däri åtskilligt förekom, som torde komma att af konferensen tagas i betraktande, — därför öfverlämnades den till genomseende åt den kommitté, som fick förra mötets protokoll om hand.

Emedan konferensen finner, att de af synoden beviljade kollekterna till understöd af kyrkobyggnader i St. Paul och Faribault från de flesta församlingarna ej inkommit, så uppmanas konferensens ordförande att till "Hemlandet" insända en artikel, påyrkande ett skyndsamt upptagande och insändande af nämnda kollekter, samt at br. Olsen insänder en artikel i samma syfte till den "Norske Lutheraner".

Mötet afslutades nu för att sammanträda i morgon kl. 2 e. m. Bön af br. Beckman.

Andra sessionen, den 20 september.

Protokollet för förra sessionen upplästes och justerades. Kommitteen, som granskat förra mötets protokoll, rapporterade som följer:

Till den ärade Minnesota-konferensen!

Kommitteen, som fick i uppdrag att genomse förra mötets protokoll, får härmed underrätta konferensen, att den funnit följande punkter, hvarpå den vill göra konferensen uppmärksam:

1:o) Om konferensens präster efterkommit beslutet att söka uppväcka ett större intresse för Ansgariiskolans skuld och dels till ditsändande af begåfvade ynglingar.

2:o) Om skolans skuld blifvit afbetald och i annat fall, hvarifrån medel till dess afbetalande skola anskaffas. Rapporten emottogs för att genomgå punkt för punkt.

Rörande första punkten upplystes, att saken lämnats uppmärksamhet af de flesta, dock uppmanas pastorerna att lägga mer vikt på detta ämne.

Rörande andra punkten upplystes af br. Jackson, att lärarens lön förra året blifvit afbetald, samt att skolans kassör gifves rättighet att, då behövet påkallar, genom lån anskaffa det erforderliga för skolans fortgång.

Rapporten antogs såsom ett helt.

Åtgående br. Norelii skrivelse rapporterades som följer: En skrivelse från pastor E. Norelius till Minnesota-konferensen blef äfven lämnad i kommitteens händer. I denna påpekas den fara, i hvilken vårt samfund står, att genom inverkan af präster från Episkopal-kyrkan förvirring och oreda skulle åstadkommas.

Med afseende härpå vill kommitteen föreslå, att konferensen uppmanarsina präster att bereda sig på bekämpandet och motarbetandet af denna fara, dels genom allvarlig bön till Herren, som allena kan bevare sin församling, och dels

genom att söka bibringa sina åhörare upplysning om hvad Guds ord lärar i detta ämne.

Den andra punkten i skrifvelsen, hvarpå kommittéen vill göra konferensen uppmärksam, är en förfrågan, om en lekman såsom kolportör anses kunna uträtta någonting i västern, jämte anvisning, att en sådan finnes att tillgå i Stockholm, Wisconsin. Kommittéen vill föreslå med afseende härpå: 1) att konferensen ser med glädje hvarje tillfälle, som erbjudes till lärarekrafternas förökande att arbeta bland vårt mycket kringspidda folk; 2) men för att göra sig så långt som möjligt förvissad, att lekmannaverksamheten må medbringa den välsignelse, som därmed åsyftas, bordede, som konferensen vill utsända såsom kolportörer, någon tid hafva vistats vid någon af våra skolor, eller ock vistas hos någon af våra lärare; 3) att de, som utsändas, skulle vara dugliga att äfven hålla församlingsskolor och, så ofta tillfälle gäfvos, äfven sysselsätta sig med de ungas undervisning, jämte Guds ords predikande för de äldre.

Rapporten emottogs, genomgicks punkt för punkt och antogs hvarje punkt oförändrad af konferensen, sedan antogs den såsom ett helt.

Konferensens uppmärksamhet vändes nu till de vakanta församlingarna, hvilka man sökte att sörja för på bästa sätt.

1) *Vista* åtogo sig pastorerna Pehrson och Beckman att besöka en gång hvardera innan nästa möte, jämte det att pastor Olson fortfar att resa dit som vanligt.

2) *St. Paul och Minneapolis* skola hafva besök af följande präster och i följande ordning: John S. Nilson kommer att resa dit andra söndagen i oktober, pastor Olson andra söndagen i november och pastor P. Carlson andra söndagen i december.

3) *Marine* skall hafva besök af pastorerna Hedengran, Norelius och Beckman. De båda senare uppmanades att äfven resa till *Afton* en gång hvardera innan nästa möte.

4) *Cambridge och Fish Lake* uppmanades br. Hedengran att förse med själavård. så mycket görligt är. De skola hafva ett besök af br. Nilson i okt. månad.

Vidare beslutades, att vi såsom konferens vilja högtidligen fira lutherska kyrkans tillstundande halfsekeljubileum samt äfven vid detta tillfälle framhålla vikten för vårt skandinaviska folks väl af St. Ansgari skolans uppehållande.

Tid och rum för nästa konferensmöte bestämdes nu, hvilket kommer att börjas den tredje torsdagen i januari, kl. 10 f. m., med gudstjänst i evangeliskt lutherska kyrkan i Christiania, Dakota co., Minnesota.

Göromålen afslutades för i dag att återtagas följande dag kl. 2 e. m. Bön af pastor Dahl.

Tredje sessionen, den 21 september.

Sedan broder Olson inledt förhandlingarna med bön, upplästes föregående dagens protokoll och justerades, hvarefter diskussion öfver 6 artikeln af Augsburgiska bekännelsen påbörjades, hvilken sedan med värme, lifighet och kärlek fortsattes, tills tiden för ajournering var inne. Af pastor Cederstam upplästes en skrifven uppsats öfver ämnet.

Såsom vanligt hölls gudstjänst på förmiddagarna, utom på lördagen, då förhör med församlingens barn och ungdom trädde i predikans ställe. Dessa

förhör synas hafva intagit ett värdigt rum vid våra konferenser och böra ägnas uppmärksamhet i förhållande därtill.

Söndagens högtidligheter börjades med invigning af den lilla snygga kyrkan i Scandian Grove, hvarvid br. Jackson höll invigningstalet, hvarpå följde skriftetal af br. Hedengran samt sedan högmässopredikan af ordföranden och sedan nattvardsgång, hvarefter man gjorde uppehåll en liten stund, och sedan förkunnades åter Guds ord af bröderna.

Man skildes nu åt i ömsesidig kärlek och tacksamhet mot den käre Fadern i himmelen.

En kollekt upptogs för konferensens kassa, belöpande sig till \$9.37.

JOHN S. NILSON,
sekreterare.

Protokol over forhandlingerne paa Conferentsmødet i Christiania, torsdagen den 15:de Januari 1868.

Conferentsen aabnedes med Oplæsning af Ephesernes 4 Cap. og Bön af Pastor John Nelson. Da Ordføreren for forrige Møde, Pastor P. A. Cederstam, ikke var nærværende, valgtes til Ordfører pro tempore Pastor P. Carlson. Derpaa opraabtes Pastorernes Navne, og følgende befandtes at være nærværende:

Pastorer:	Delegater:
E. Norelius.	
P. A. Cederstam.	A. Jungberg,
(hvilke dog først infaandt sig efterat Conferentsen var begyndt).	
P. Beckman.	Anders Holm.
P. Carlson.	A. E. Carlson.
N. Olsen,	M. S. Sjørli.
A. Jackson.	
John Pehrson.	
John Nelson.	J. Peterson.
T. H. Dahl.	

Fraværende var pastor C. A. Hedengran.

Ved Valget af nye Embedsmænd indsattes John Pehrson till Ordfører og T. H. Dahl till Sekretair. Protokollen fra forrige Møde overleveredes til en Committee bestaaende af Pastor John Nelson og mr. Anders Holm.

Af Ombud fra vacante Menigheder befandtes: Johan Larson fra Menigheden i Vista, Alfred Johnson fra Minneapolis og Carl Nelson fra Stockholm, hvilke Alle, tilligemed S. G. Sjöquist, Student fra Ansgarii Skolen, blefve optagne som stemmeberettigede Medlemmer af Conferentsen.

Derefter afgav de tilstedeværende Præster en skriftlig Rapport om deres Virksomhed.

A. Jackson underrettede Conferentsen mundtligt baade om sin Virksomhed som Præst, assisterende broder Carlson, og som Lærer ved Ansgarii Skolen.

Alle Rapporter vidnede om Guds underfulde Hjælp og hans Riges Fremvæxt men dog ogsaa om Faren for Fiendens Overmagt, hvilket maatte opfordre os til Aarvaagenhed og Guds Paakaldelse.

Af vacante Menigheder forekom:

1) *Vista*, hvilken Menighed Pastor Olson paatog sig at besøge fire Gange inden førstkommende Synode. Ligeledes skulde Pastor P. J. Pehrson besøge den to Gange inden næste Conferents.

2) *St. Paul og Minneapolis* skulde Pastorerne J. Nelson, N. Olsen, A. Jackson og P. Carlson besøge en Gang hver paa 1:ste Søndagen i hver Maaned inden næste Conferents.

Delegaten fra Minneapolis frembar Menighedens Önske om Conferentsens Raad med Hensyn til at faa egen Præst, hvilket Conferentsen besluttede siden at tage under Overveielse.

3) Menigheden i *Marine* skulde Pastor C. A. Hedengran opmuntres til at besøge saa ofte han fandt det beleiligt. Pastor P. Beckman paatog sig at besøge Marine og River Falls, Afton og Stillwater en Gang inden næste Conferents.

Endelig blev der föreslaaet og besluttet, at Conferentsen skulde ophæve sine Forhandlinger for idag, forat möde imorgen paa samme Sted, een Time efter Formiddagsgudstjänsten. Pastor A. Jackson sluttet med Bön.

Session 2.

Conferentsmödet aabnedes som sædvanligt med Bön.

Protokol fra forrige Session oplæstes og justerendes. Delegaten fra Stockholm, Carl Nilson, leverede en skriftlig Rapport angaaende denne Menighed. Sagen angaaende Præst for St. Paul og Minneapolis, hvilken igaar nedlagdes indtil videre, optoges nu til nöiere Overveielse. Resultatet heraf blev, at Conferentsen besluttede, at opmuntre disse ovennævnte Menigheder til at kalde Student O. Paulson til sin Præst, og anstrenge sine Krafter for at reise en saa stor Sum til Præstens Belöning som mueligt, og siden ansöge Synoden og Conferentsen at understötte dem med hvad der maatte restere.

De ligeledes vacante Menigheder i Cambridge og Fish Lake skulde broder C. A. Hedengran opmuntres til at besøge saa ofte som mueligt. Dernæst oplæstes en Fuldmagt til Pastor E. Norelius fra Menighederne i Stockholm, myndigende ham til at forskafe dem Præst fra Fædrelandet Sverige. Ligeledes oplæstes en Skrivelse fra Stockholms övre Menighed Sabylund, indeholdende Menighedens Önske om Conferentsens Raad, angaaende at faa Katechet Carl Nilson ordineret til deres Præst paa næste Synodemöde. Disse Skrivelser overdroges till en Committee af to, bestaaende af Pastorerne P. A. Cederstam og P. Carlson. Den igaar nedsatte Committee til at undersøge forrige Conferentsmödets Protokol, indleverede derpaa sin Rapport, hvilken modtoges og antoges. Den lyder som følger:

Committeen som blev overdraget at gjennemgaa forrige Mödes Protokol, har fuldfört sit Hverv, men finder Intet, som fordrer dette Mödes Agtpaagivenhed.

Aerbödigst,

JOHN S. NILSON, A. HOLM.

Pastor A. Jackson afgav en skriftlig Rapport, angaaende Hjemmemissionscommitteen, hvilken ligeledes mottoges og antoges, og lyder som følger:

Vor Virksomhed som Hjemmemissionscommittee siden forrige Conferents, har fornemlig bestaaet i att see os omkring efter Personer, där vare tjenlige for det store Arbeidsfeldt, som ligger for os i denne Stat. De vidt adspredte Landsmænd i vestre Minnesota ere i Særdeleshed de, som behöve mere Betjening end den Præst kan overkomme, der for Nærværende arbeider paa de vestre Grændser. For at dette Behov idetmindste for en Deel kunde inödekommes,

ville vi henlede Conferentsens Opmærksomhed til en ung Mand, der för har varit Colportör i vort Fædreland, S. G. Sjöquist, där for nærværende Tid opholder sig ved Angarii Skolen, og som er villig til att gaa ud som Katechet, om Conferentsen ville ogsaa behage at tage i Betragtning, hvorledes Midler til hans Belønning skulle anskaffes. Tillige ville vi anmode Conferentsen, at, til Følge af Pastor Norelii forestaaende Reise og hans lange Fraværelse, indsætte en anden til Medlem i Committeen.

Aerbödigst,

A. JACKSON, E. NORELIUS.

Da der heraf oplystes, at Trangen til en Katechet var stor, blev det besluttet, at Hjemmemissionscommitteen skulde opmuntres til at anholde hos Synodens President om Katechet-Licence for Broder S. G. Sjöquist til at virke blandt sine Landsmænd i Vestern. Ligeledes besluttedes, at Conferentsen skulde være ansvarlig for hans Lön, bistaaende ham med understøttelse, om saaledes maatte behöves. For at blive dygtig til at yde denne Understøttelse besluttedes, att Conferentsen skulde opmuntre Missionsselskaberne til, særskilt at erindre Hjemmemissionen i Vestern ved Uddeelsen af sine Midler. Dernæst blev det besluttet, at Hjemmemissionscommitteen skulde foröges med Pastor P. Carlson. Pastor E. Norelius afgav derpaa en mundtlig Rapport angaaende Barnehjemmet i Vasa, og da der af Rapporten fremgick, at dette i mange Henseender behövede Understøttelse, at det ubindret kunde fortsætte sin velgjørende Virksomhed.

Næste Conferentsmöde bestemtes at afholdes i Red Wing Torsdagen den 21 Mai 1868 Kl. 10 Formiddag. Tilsidst besluttedes där, at Conferentsens Secretairskuldegjøre et udrag af Protokollat for dette Möde, og indrykke det i "Den norske Lutheraner" og det svenske "Hemlandet". Conferentsmötet blev derpaa ophæved, for att möde i morgen paa samme Sted, een Time efter Formiddagsgudstjärnen. Som sædvanlig sluttedes der med Bön.

Session 3.

Protokollen fra forrige Session oplæstes og justeredes.

Committeen, som nedsattes for at opstille et Forslag med hensyn til de tvende Skrivelser fra Stockholms Menigheder, Pepin Co., Wisconsin, oplæste sin Rapport, hvilken modtoges og antoges. Rapporten lyder som følger:

Det glæder Conferentsen at höre, at C. Nilsens Virksomhed som Katechet har været saa tilfredsstillende, og ve haabe ogsaa, til Velsignelse for Menigheden, at han har vundet en saa almindelig Tiltro; og Conferentsen skulde vistnok gjerne seet, at den kunde have tilskyndet Medighederne til at kalde Nilsen til sin fremtidige Lærer, men finder dog adskillige Hindringer i saa Henseende. Först Vanskeligheder for Broder Nilsen i at kunne tillfredsstille Synodens Fordringer for Ordination; og for det Andet, at hine to Menigheder for nærværende ikke godt kunne underholde hver sin særskilte Lærer. Derfor anseer Conferentsen, at deres fælles interesse og locale Forholde ere saadanne, at de bör förene sig om een Lærer. Conferentsen vil derfor paa det Hjerteligste og Alvorligste tilraade og anbefale disse tvende Menigheder, at de, i Fortröstning til Herrens Naade, skulde vedblive den Beslutning, som fattedes ved det ordentlige Menighedsmöde af den 7de Januar, d. A. med Hensyn til at kalde Præst, eller og sammenkalde et nyt Menighedsmöte og fatte nye Beslutninger. Videre besluttedes, at Conferentsens Embetsmænd snarest mueligt skulde lade Menighederne vide nævnte Conferentsens Beslutning.

Aerbödigst,

P. A. CEDERSTAM, P. CARLSON.

Derefter fremlagdes det Spöragsmaal, om den Collect, der skulle optages imorgen, Söndag, skulle tilfalde Conferentskassen eller Ansgarii Skolen. Det besluttedes da, at de Midler, som Conferentsen modtager ved Collecter, skulle tilfalde Ansgarii Skolen, och leveres til Skolens Kasserer, indtil Skolen har erholdt hvad Conferentsen lovede den paa Mödet i Cannon River.

Discussionen over 7:de Artikkelen af Conf. Aug. begyndtes derpaa, og aabnedes med en mundtlig Disposition derofter til videre Overveielse af Pastor E. Norelius. Kirkens Væsen i Almendelighed, dens væsentlige Kjendtegn, Egenskaber og Usynlighed paapegedes, baade paa en belærende og opbyggende Maade. Derefter gjorde de andre Brødre sine Anmærkninger over Artikkelen, isærdeleshed dvælende ved den store Fordeel vi have, fremfor saa mange, ved at have rent Evangelium og rene Sacramenter i vor Midle. Ligeledes taltes der lidt om de kirkelige Ceremonier, hvilke Alle syntes at være enige i at betragte som Adiaphora.

Da Discussionen var sluttet, besluttede Conferentsen at skjænke den Collect der imorgen efter endt Höimessesgudstjeneste skulle optages, til Pastor T. H. Dahl, som Hjælp til Dækkelse af hans Reiseomkostninger, hvilken ogsaa optoges og beløb sig til en Sum af \$33.00. Conferentsen ophævede derpaa sine Forhandlinger, for siden at møde paa ovenfor bestemt Tid og Sted. Denne Session som de övrige, begyndtes og sluttedes med Bön. Paa Formiddagene holdtes Prædiken hver Dag under Conferentsen, med Undtagelse af Löverdag, paa hvilken der holdtes Catechisation med Menighedens Ungdom. Söndagsgudstjenesten begyndtes med Skriftetale af Pastor A. Jackson, og, efterat Pastor T. H. Dahl havde holdt Prediken over Dagens Evangelium, uddeltes den Hellige Nadvere. En Masse Tilhørere bivaanede Gudstjenesten, og det var opmuntrende at see, hvorledes Folket strömmede til for at höre Guds Ord; thi ikke blot paa Söndagen, men ogsaa paa de övrige Dage var Kirkehuset for det meste overfyldt.

Aerbödigst

T. H. DAHL,
Secretair.

**Protokoll, hållet vid Minnesota-konferensens
sammanträde i Red Wing, den 21 maj 1868.**

Enligt föregående bestämmelse sammanträdde konferensens närvarande medlemmar i Red Wings sv. ev. lutherska kyrka ofvannämnda dag kl. 10 f. m., då högmässogudstjänst hölls, hvarvid pastor Jackson predikade öfver texten för Kristi himmelsfärdsdag, hvilken samma dag inföll.

Första sessionen, kl. 2 e. m.

Såsom ordförande och sekreterare från förra mötet voro båda frånvarande, öppnades förhandlingarna med bibelläsning och bön af pastor Jackson, ordförande pro tempore.

Närvarande medlemmar voro:

Pastorer:
P. A. Cederstam.
P. Beckman.
N. Olson.
A. Jackson.
John S. Nilson.

Delegater:
Sw. Peterson.
Gustaf Wessman.

Ombuden Peter Gustafson från Spring Garden, J. Swanström från Red Wing och Carl Hedström från Säbylund Stockholm, upptogs till säte och stämma vid konferensen.

Valet af nya ämbetsmän utföll sålunda, att pastor A. Jackson blef ordförande och undertecknad sekreterare.

På förslag tillsattes en kommitté af två, bestående af pastor N. Olson och delegaten Wessman att genomse förra mötets protokoll och rapportera nästa dag.

Därnäst öfvergick konferensen till berättelserna om församlingarna och arbetet i dem. De närvarande prästerna uppläste sina berättelser jämte en, insänd från pastor P. Carlson, som för sjuklighets skull ej var tillstädes.

Sedermera upptogs frågan om de vakanta församlingarna.

1) *Vista*. Denna församling ombesörjer br. Olson, men emedan den behöfde något besök af svensk lärare, så uppmanas br. Pehrson att resa dit tvenne gånger innan nästa konferens.

2) *St. Paul och Minneapolis*. Dessa togos i betraktande, men som inga ombud däriifrån voro anlända, hvilka dock väntades, så bordlades saken till morgondagen; likaledes skedde det med Stockholm.

3) *Marine*. Denna församling, hoppas man, upphör att vara vakant, så vida Lundblad håller sitt löfte att blifva dess lärare efter synoden.

4) *Cambridge och Fish Lake*. Dessa har br. Hedengran hittills vårdat, men konferensen anser, att Lundblad må hjälpa honom därmed, och därför uppmanas han att så göra.

Platserna Hastings, Afton, Stillwater och River Falls, där ej så få af våra landsmän bo eller vistas, åtog sig br. Beckman att på en resetur veckan näst efter pingst besöka, för att predika Guds ord och taga kännedom om ställningen på dessa platser.

Församlingen i Red Wing önskade att, tills den erhåller egen lärare, få prästerliga besök så ofta som möjligt. Pastor Cederstam har gjort det och vill fortsätta därmed, så ofta han kan. Det uttrycktes dock af församlingen, att ett oftare ordets förkunnande var behöfligt; till den ändan begärde församlingen att genom konferensens ordförande anhålla hos synodens president om att under sommaren få någon af de studerande i Paxton att här förkunna Guds ord.

Konferensen upphäufde nu sina göromål för att sammanträda nästa dag kl. 10 f. m.

Andra sessionen, fredagen kl. 10 f. m.

Konferensen kallades till ordning, och förhandlingarna återtogos med bön. Förra sessionens protokoll upplästes och justerades, hvarefter upptogs från gårdagen frågan om Stockholm, hvarom delegaten gaf den upplysning, att dei afbidan på bestämmande svar från den från Sverige kallade läraren ej vilja begära många prästerliga besök, något åstunda de dock. Att göra dessa besök öfverlämnades till bröderna Cederstam och Beckman. Därefter upptogs Spring Garden och Cannon Falls, såsom varande vakanta efter Pastor Beckmans afsägelse med att betjäna dem. Härvid kom konferensen till följande resultat: a) Som lärarekrafterna i denna afdelning af konferensen för närvarande äro så svaga, så kan konferensen icke nu lofva mycket, men vill rekommendera dem till synoden, att den må söka skaffa dem någon vård, åtminstone en student

under sommartiden; b) att konferensens ordförande med det snaraste underrättar synodens president härom.

Emedan direktionen för St. Ansgariiskolan enligt pålysning skulle möta här, men ej mer än tvenne af dess ledamöter befinnas närvarande, nämligen pastor N. Olson och mr. C. Lagerström, så kan konferensen ej annat än uttrycka sitt ogillande af ett sådant uteblifvande af dem, som därtill ej haft giltiga orsaker. Till följd häraf, att ej fler äro tillstades, kan ej något direktionsmöte hållas, utan konferensen öfvertager för detta tillfälle de göromål, som annars tillkomma direktionen.

Kommitteen för protokollets genomseende rapporterade:

Til den Erverdige Minnesota-Conferents!

Committeen som blev overdraget at gjenemgaa forrige Mødes Protokol har fuldført sit Hverv, og finder ikke noget andet at anmærke end den beslutning Conferentsen fattede med hensyn till S. G. Sjöqvist. 1) Om Hjemmemissions-committeen har udvirket Katechet-Licens for Herr Sjöqvist. 2) Om hans virksomhed og hans Lønning.

Aerbødigst,

N. OLSON, G. WESSMAN.

Rapporten emottogs och antogs samt besvarades af pastor Jackson såsom medlem i hemmissionskommitteen. Kommitteen har utverkat kateket-license åt Sjöqvist för att verka i Minnesotas väster, men att kommitteen intill synoden anställt honom i St. Paul och Minneapolis. Församlingarna på dessa ställen hafva lofvat ersätta honom för den tid, han där vistas.

På förslag upphäldes förhandlingarna för att återtagas kl. 2 e. m.

Tredje sessionen, kl. 2 e. m.

Förmiddagens protokoll upplästes och justerades, därpå företogs val af kassör för konferensen, till hvilken syssla pastor Jackson invaldes i stället för mr. Joh. Johanson, hvilkens tjänstetid var tilländalupen.

St. Ansgariiskolans lärare afgaf nu sin rapport, hvilken lyder som följer:

Rapport från läraren vid Ansgariiskolan för skolarbetet från den 2 sept. 1867 till den 15 maj 1868.

Till den ärade direktionen!

Under Herrens hägn och trogna omvårdnad har skolan i stillhet och ro fått fortsätta sin verksamhet under det nu förflutna skolarbetet. Utan pröfningsar har det väl ej varit, men dessa har Herren gifvit nåd till att bära. Den har icke heller saknat uppmuntran, ehuru intresset för densamma i församlingarna visserligen icke ännu är, hvad man kunde önska, och hvad jag hoppas det skall bli, allt efter som utsikten af denna skolas arbete ibland oss blifver mera allmänt känd. Under årets lopp hafva 53 elever bevistat skolan, endast en mindre del af dessa hafva dock för afsikt att studera, största delen har varit sådana, som endast velat begagna tillfället att öfva sig litet i att skrifa och räkna, samt läsa engelska. Tre hafva åtnjutit undervisning under hela skolarbetet, 14 så mycket som en hel termin och de öfriga från några veckor till några månader hvardera.

Undervisningen har blifvit skött till större delen af mig ensam. Studeranden J. Lindström från Paxton, Ill., har hjälpt mig tidtals, hvarför han mottagit i arvode \$25.00.

Undervisning har blifvit meddelad i de vanliga ämnena: kyrkohistoria,

religionslära, svensk grammatik, engelsk grammatik, U. S. historia, geografi, räkning, skrifning, sång.

Ett melodium har under året blifvit köpt för skolans räkning genom välvilliga bidrag från många af våra församlingar, och lektioner i musik hafva blifvit gifna åt några af de studerande genom stud. J. Lindström.

Med afseende på nationalitet hafva alla varit svenskar; intresset från den norska afdelningen af konferensen har alldeles saknats.

Då orsaken härtill väl hufvudsakligen är att tillskrifva den omständigheten, att undervisning i norska språket icke kunnat meddelas, så ville jag härmed göra direktionen uppmärksam härpå, att den må taga de mått och steg, den finner lämpliga för uppväckande af detta intresse. Anställande af norsk-engelsk lärare vid sidan af den svenske skulle icke blott afhjälpa detta utan också fylla andra brister, som nu förefinnas vid undervisningen. Och då stud. O. Pålson nu är färdig att utgå från seminariet i Paxton, vill jag förorda hans kallande, då det dessutom är mig bekant, att han är villig att antaga en sådan kallelse.

En liten förändring i den närvarande bestämmelsen för elevers intagande i skolan ville jag äfven föreslå; den nämligen, att ingen elev där bör intagas på kortare tid än en hel termin. Herren gifve oss visdom och nåd att frimodigt besluta och troget utföra hvad som kan göra denna skola till ett välsignadt medel till Kristi församlings uppbyggelse och hans namns pris.

Vördsamt,

ANDREW JACKSON.

Rapporten emottogs för att genomgås punkt för punkt, hvilken ock sedan antogs såsom ett helt.

Angående första punkten beslöts, efter att hafva öfvervägt och diskuterat saken, att såsom Norsk-Danske Trefaldigheds-Menigheten i Minneapolis kallat studerande O. Pålson, som vid nästa synodalmöte fått löfte om prästerlig ordination, till sin lärare och därvid haft afseende på att lämna honom tillfälle att verka såsom lärare vid Ansgariiskolan den tid denna pågår, i det denna församling endast begärt honom hvarannan söndag, samt underferietiden och om möjligt vid högtiderna och lofvat honom i lön \$250.00, så beslutar konferensen att kalla honom till norsk-engelsk lärare vid nästa termins början. Att utfärda denna kallelse, med däri bestämmande villkor, överlämnades åt skolans direktion.

I sammanhang härmed beslutades, att en kommitté tillsattes, bestående af pastorerna T. H. Dahl och N. Olson, samt messrs. S. M. Sjölie från Christiania och Sten Olson från Carver, hvilken har i uppdrag att genom skrivelseri "Den Norske Lutheraner" och "Skandinaven" meddela konferensens ofvanstående beslut och att framställa vikten och nyttan af detta steg samt uppmana till understöd åt saken, och ditsändande af ynglingar, som i bemälda skola kunna beredas till befrämjande af norska folkets andliga väl.

Vidare beslutades, att församlingar och välgörande föreningar inom konferensen uppmanas att vid utdelningen af sina medel särskildt tänka på Ansgariiskolan.

Lärarens sista förslag antogs med det tillägg, att lärarne införa förändringen, då de finna det lämpligt och nödigt.

Skolans kassör rapporterade följande:

Såsom kassör för Ansgariiskolan får undertecknad till skolans direktion vördsamt rapportera:

Under året hafva följande summor influtit till skolan:

Missionsföreningen i Carver co.....	\$ 9.00
“ i Goodhue co.....	50.00
Synodens hemmissionskassa.....	100.00
Elevafgiften under höstterminen.....	77.10
“ under vårterminen.....	119.20
Kollekter för församlingar och bidrag från andra håll.....	142.85
	<u>Summa 579.15</u>
Fordran af församlingen i St. Paul	100.00
	<u>Totalsumma 679.15</u>

Följande summor hafva utbetalts:

Skuld från förra året.....	\$303.95
Ränta å \$200.00 för ett år.....	20.00
Utgifter till skolans underhåll, såsom ved, assurancesarivode, etc.....	27.75
Lärarebiträde.....	25.00
Till pastor Jackson å detta årets lön.....	202.43
	<u>Summa 579.13</u>
Skuld till pastor Jackson.....	197.57
Skuld till pastor P. Malmquist.....	200.00
	<u>Summa summarum 976.70</u>
	<u>Summa inkomster 679.15</u>
	<u>Balans 297.55</u>

Vördsamt,

A. JACKSON.

Rapporten emottogs och öfverlämnades åt en kommitté af två, bestående af pastor Beckman och mr. J. Swanström, hvilka skola granska den och rapportera vid nästa session.

Edukationskommitteen rapporterade:

Undertecknade, utgörande Aungariiskolans edukationskommitté, få härmed vördsamt till skolans direktion rapportera:

Under detta år hafva tvenne af skolans elever åtnjutit understöd, den ene hela året, den andre ungefär tre månader. Men då detta understöd har lämnats af några få personer inom Östra Union församling, så har edukationskommitteen icke haft anledning att göra några insamlingar eller föra några böcker.

Vördsamt,

A. JACKSON, P. CARLSON, HENDRICK PAULSON.

Rapporten emottogs och antogs, och kommitteen fortsattes med.

Utgående skolans direktörer voro: Pastor N. Olson och mr Ole Pålson. Blir Pålson ordinerad, är han invald såsom prästerlig medlem, i annat fall är N. Olson återvald. I O. Pålsons ställe invaldes mr Aaron H. Johnson från Minneapolis.

Till kassör för skolan återvaldes pastor A. Jackson.

Nästa konferens beslutades att hållas i Nest Lakes ev. luth. församling, Monongalia co., den 8 okt. 1868 och börjas kl. 10 i. m. med gudstjänst.

Konferensen upphäufde nu sina förhandlingar för att sammanträda dagen därpå kl. 2 e. m.

Fjärde sessionen, lördagen kl. 2 e. m.

Föregående sessions protokoll upplästes, granskades och godkändes.

Angående bibelsaken tog man i betraktande svårigheten för oss att stå i förbindelse med vår synods bibelsällskap. I anledning häraf beslutades att till synoden hemställa lämpligheten af att Minnesota-konferensen stode i direkt förbindelse med New York, likväl i samband med synodens sällskap, eller om

det ej låter sig göra — utgå för att antingen bilda ett eller flere sällskap eller ock förena oss med de särskilda "County Societies".

Beslutadt, att sekreteraren hädanefter insänder, utom till "Hemlandet", äfven till den "Norske Lutheraner" ett sammandrag af konferensens förhandlingar.

Kommitteen, som fick kassörens för skolans rapport att granska, inrapporterade, att den utfört sitt uppdrag och funnit räkningarna till alla delar korrekt förda, hvilken rapport emottogs och antogs.

Nu öfvergick man till diskussion öfver den 8 artikeln af Augsburgiska bekännelsen. Pastor Beckman uppläste en skrifven uppsats öfver ämnet. Äfven i diskussionen öfver denna artikel visade de särskilda konferensens medlemmar sin kärlek till vår bekännelse och den rätta uppfattningen af kyrkans lära.

Efter diskussionens slut ajournerade konferensen för att möta på tid och ställe, som förut beslutades. Denna session, så väl som de öfriga, börjades och slutades med bön.

Gudstjänster höllas som vanligt hvarje morgon samt torsdags och fredags aftnarna och på lördags förmiddagen den vanliga katekisationen med församlingens barn och ungdom. På söndagen hölls skriftermål, högmässa och nattvardsgång i Red Wing, samt högmässogudstjänst i Vasa kyrka.

Eftermiddagen tillbringades äfven en del af i kyrkan, då bröderna höllo till församlingen föredrag, väl afpassade för tillfället och tillståndet inom densamma.

Kollekt upptogs till konferensens förmån, belöpande sig till \$10.63.

JOHN S. NILSON,
sekreterare.

ANGLICAN CATHOLIC LIBRARY
ROCK ISLAND, ILL.

**Namnlista öfver Minnesota-konferensens präster, i ordning
efter tiden som de inkommit i konferensen.**

1. P. A. Cederstam. *)	8. John Pehrson,
2. E. Norelius.	9. A. Lindholm.
3. P. Beckman.	10. John Nilson.
4. P. Carlson.	11. J. P. Lundblad.
5. C. A. Hedengran.	12. T. H. Dahl.
6. N. Olson.	13. O. Paulson.
7. A. Jackson.	
-

**Lista öfver församlingarna tillhörande Minnesota-
konferensen.**

1. Vasa.	15. Christiania.
2. Red Wing.	16. Faribault.
3.	17. Vista.
4. Stockholm, Wisconsin.	18.
5. Spring Garden.	19.
6. Cannon River.	20. St. Paul.
7. Öst Union.	21.
8. West Union.	22. Afton.
9. Göthaholm.	23.
10.	24. Marine.
11.	25. Chisago Lake.
12. St. Peter.	26. Taylors Falls.
13. Skandian Grove.	27.
14.	28. Nest Lake.

*) Flyttade 1862 — kom åter hit 1866.

TIDSKRIFT

FÖR

SVENSK EV. LUTH. KYRKOISTORIA I N. AMERIKA

OCH FÖR

TEOLOGISKA OCH KYRKLIGA FRÅGOR.

E. NORELIUS,

Redaktör.

INNEHÅLL.

Om betydelsen af vår svenska lutherska kyrkas verksamhets begynnelse i detta land.

Tal vid Augustana-synodens årsmöte i St. Paul den 15 juni 1899.

Bref och utdrag ur bref från L. P. Esbjörn till E. Norelius, T. N. Hasselquist och Erl. Carlsson, i kronologisk ordning.

Utdrag ur pastor L. P. Esbjörns dagbok. Personliga hägkomster af L. P. Esbjörn.

UTGIFVEN AF
LUTHERAN AUGUSTANA BOOK CONCERN,
ROCK ISLAND, ILLINOIS.

Esbjörn-Häftet.

Detta häfte, det 4:e af TIDSKRIFTEN, är särskildt ägnadt åt pastor och professor Lars Paul Esbjörns minne, hvarför vi kalla det "Esbjörn-häftet". Det är nämligen i år ett halft århundrade, sedan denne man kom till Amerika och började den verksamhet, som tagit sin gestalt i svenska lutherska Augustana-synoden i Norra Amerika. Meningen är icke att här gifva någon vidsträcktare eller fullständigare lefnadsteckning öfver honom, utan hellre att meddela några materialier eller bidrag till en sådan.

Såsom en inledning vill jag först anföra den påminnelse, som synodens president, dr. P. J. Svärd, gör i sin årsberättelse för 1899 om betydelsen af vår svenska lutherska kyrkas verksamhets början i detta land genom pastor Esbjörn, och i sammanhang därmed det tal, som undertecknad på samma presidents uppmaning höll den 15 juni 1899 i St. Paul, Minnesota.

Därnäst kommer ett större antal bref från Esbjörn till undertecknad, till Hasselquist och till Erland Carlsson att delgifvas, åtföljda af nödiga anmärkningar och upplysningar. Många af dessa bref kunna visserligen i många fall anses såsom mindre märkvärdiga, emedan de beröra helt vanliga och hvardagliga saker och förhållanden; men såsom märken på sin tid äro de ganska märkvärdiga, ty genom dem kan man få en bättre bild af tiden än på något annat sätt. Därefter vill jag meddela några få utdrag ur den dagbok, som pastor Esbjörn förde under resan öfver hafvet.

Ändtligen vill jag meddela läsaren några personliga hågkomster af Esbjörn.

Jag hade väntat för detta häfte några bidrag från herr doktor C. M. Esbjörn, som jag vet äger en stor samling af historiska upplysningar rörande sin fader; men utan tvifvel hafva sådana hinder kommit emellan, att han icke kunnat uppfylla min begäran. Ingen kunde så väl som han gifva oss en gedigen och fullständig lefnadsteckning öfver hans fader, och många hoppas varmt med mig, att han snart måtte kunna gifva oss en sådan. Vi böra taga vara på våra minnen; de visa oss Guds hand i vår historia, och i den mån vår utveckling blir en sann historisk utveckling, desto bättre för oss.

Rock Island, Ill., den 5 juli 1899.

E. NORELIUS.

Om betydelsen af vår svenska lutherska kyrkas verksamhets begynnelse i detta land.

Af Dr. P. J. Swärd.

För 50 år sedan landsteg en fattig svensk präst, L. P. Esbjörn, i Amerika och bosatte sig i Henry county, Ill. Under några år hade han ett litet löneunderstöd från amerikanska kongregationalister, men detta tog snart slut. Då han begynte predika och undervisa syndare om vägen till himmelen samt förvalta de heliga sakramenten och med stor fruktan och under mycket motstånd organisera små församlingar, hvem anade då, att dessa församlingar skulle efter 50 år stiga till ett antal af cirka 900? Efter några år kommo fyra andra svenska präster till hans hjälp: Hasselquist, Carlsson, Swensson och Andrén. Ingen af dem ägde något i jordiskt afseende stort, men Jesus älskade de, och genom egen personlig erfarenhet visste de, hvem han är, och honom ville de tjäna.

Rätt stora likheter finna vi mellan Jesu första sändebud i världen och dessa gudfruktiga, försakande och outtröttliga grundläggare af vår synod. Ett arbete, som är börjadtt under så mycken bön, så samvetsgrant aktande på Guds ord, så uppriktig angelägenhet, att församlingsordning och kyrkoskick i öfrigt måtte blifva i öfverensstämmelse med Guds ord, ett arbete, som först och sist afsåg Guds ära och själars salighet — ett sådant arbete kan icke vara annat än välbehagligt för Herren.

De flesta af dessa arbetare äro redan borta från fältet; andra äro ingångna för att fortsätta verket. Hvarje andligt vaken arbetare ibland oss betraktar det som en stor Guds nåd att få tjäna Herren i ett sådant samfund, hvars A och O är Guds och Lammets pris och själars frälsning.

Tal vid Augustana-synodens årsmöte i St. Paul den 15 juni 1899.

Vid firandet af prof. L. P. Esbjörns minne, hvilken för 50 år sedan lade grunden till vår kyrkliga verksamhet i Amerika.

Af E. Norelius.

Ärade medlemmar af Augustana-synoden! Trosbröder och landsmän!

Då jag i afton uppträder inför denna ärade församling af representativa män, har jag orsak att fråga: Hvarifrån komma de? Hvilka representera de? Och hvad hafva de för sig i egenskap af en representativ församling?

Jag ser framför mig landsmän och trosbröder från öster och väster, från norr och söder; från de olika Nya Englands-staterna, från New York, New Jersey, Pennsylvania, Ohio, Indiana, Michigan, Illinois, Wisconsin, Minnesota, Iowa, Nebraska, Kansas, Texas, Colorado, Californien, Oregon, Washington, Utah, Montana, Idaho, Dakota-staterna och från hennes Majestät drottning Victorias länder i Canada. Redan denna upplysning måste väcka vårt varma intresse för denna församling.

Hvilka representera de? En liten bok från förlidet år säger, att de representera 8 konferenser och ett missions-distrikt, nämligen Illinois, Minnesota, Iowa, Kansas, New York, Nebraska, Columbia, California och Utah missionsdistrikt. Den säger vidare, att dessa konferenser tillsammans hafva 932 församlingar med ett kommunikantantal af 111,458 och 189,858 medlemmar; 445 pastorer, 704 kyrkor, kyrkoegendom, värderad till \$4,340,676. Den säger vidare, att denna ärade församling representerar 3:ne fullständiga "Colleges", ett teologiskt seminarium, 2 andra högre lärdomsskolor, 6 barnhem, 3:ne större hospital, 1 diakonissanstalt m. m., och att Augustana-synodens utgifter för sin kyrkliga verksamhet endast för året 1898 gingo till den betydliga summan af \$853,585.55.

Men *hvarför* äro dessa ärade representanter här, eller *hvad* taga de sig för?

Svaret lämnas af deras förhandlingar: De äro här för att utsända ännu flere evangelii budbärare till olika delar af detta stora land, där landsmän bo och vistas och behöfva andlig vård. De äro här för att vårda, befästa och befrämja den sanna kristendomen och den därpå grundade civilisationen genom kristliga församlings- och högre lärdomsskolor. De äro här för att befrämja kristlig barmhärtighet, goda seder och sann kristlig upplysning. Korteligen, de äro här för att verka för Guds stora rikssak på jorden, nämligen att evangelii ljus allestädes måtte lysa, och framför allt att våra egna landsmän måtte få åtnjuta och bibehålla dess välsignelser ibland sig. Det är därför en storartad, en vidtomfattande och en följdrik verksamhet, som Augustana-synoden har för händer.

Undrar man, *när* denna verksamhet tog sin början, och *huru* den var i sin begynnelse, så torde jag därom få upplysa följande: För 50 år sedan, när vi komma till nästa höst, tog denna verksamhet sin början. Man har ansett det passande att ägna en särskild stund åt minnet af denna början, som varit så följdrik för de svenska lutheranerna i Amerika.

Vår Frälsare liknar Guds rike vid ett senapskorn, som en man tog och sådde i sin åker. Senapskornet är litet och oansenligt, men det har en förundransvärdt stark lifsgrodd och växer upp och blir ett träd, på hvilkas grenar himmelens små fåglar bygga sina nästen och finna skydd i dess skugga. I krubban i Betlehemsstallet se vi detta lilla korn; omkring och från detsamma har hela kristenheten på jorden uppväxt och håller på att uppväxa.

Den svenska evang. lutherska kyrkans verksamhet i detta land har senapskornets kännemärke, således Guds rikets sanna kännemärke, ty den har utvecklats sig från en ringa början till den påtagliga betydelse, som den nu har. Eder gamle medbroder, som har äran att tala till eder i kväll, är lycklig nog att kunna säga, att han har sett början till Augustana-synodens stora verksamhet; men skillnaden imellan början och nu, *hvad* den yttre sidan angår, är så stor, att det icke står i hans förmåga att riktigt framställa densamma. Äfven den tillfredsställelsen har jag att under flere år hafva fått åtnjuta den mannens kärlek och förtroende, hvilken var den förste, som genom Guds skickelse var utkorad att börja vårt kyrkliga arbete i detta land, nämligen

LARS PAUL ESBJÖRN.

Den 18 mars 1850 stiftade han i *Andover*, Henry co., Ill., den första svenska lutherska församlingen i Amerika på detta århundrade, och bestod densamma af 10 personer. Dessa voro: L. P. Esbjörn och hans hustru, Jon Anderson och hustru, Mats Erson, O. Nordin, Samuel Janson, Anders Peter Larson, Christina hos Knapp och Stina Hallgren.

I november månad samma år såg jag denna församling, som då hade ökat sig något, församlad till gudstjänst i pastor Esbjörns kök, det största rummet i huset, där vi sutto på några lösa bräder omkring köks-*“stoven”*. Där och då hörde jag Esbjörn predika första gången. Det var öfver domssöndagens evangelium, som han predikade, och hans predikangjorde ett djupt intryck på mitt sinne. Såsom han då stod vid ett enkelt bord och vördsamt och med kristligt nit förrättade gudstjänsten, står han ännu lifs lefvande för min själs ögon. Det är om denne man, som jag är anmodad säga några ord vid detta tillfälle, efter som det nu är 50 år, sedan han kom hit och började den verksamhet, hvilken antagit de märkvärdiga proportioner, såsom nu för ögonen är. Han uppträdde här i tvenne egenskaper, först såsom *pastor* eller rättare missionär och sedan såsom *professor*. Men innan jag nämner något om hans verksamhet, vill jag lämna en kort lefnadsteckning öfver honom.

Esbjörn föddes i Delsbo socken, norra Helsingland, den 16 oktober 1808. Fadern var sockenskräddaren Esbjörn Pålson, en äkta *“delbo”* i god mening; modern hette Karin Lindström och hade kommit från Hafverö i Medelpad. Föräldrarne dogo snart, och vid 7 års ålder stod den unge tillhålsansvagegossen ensam i världen. En gammal from, ogift kvinna vid namn Stina, som bodde i en stuga helt nära kyrkan, tog den värnlöse till sig och fostrade honom, till dess han var på sitt 12:te år. Hon var en öm och omtänksam fostermoder, och då hon märkte, att gossen hade håg och begåfning för studier, gaf hon sig ingen ro, förrän hon hade fått in honom på den högre lärdomsskolan i Hudiksvall. I likhet med alla andra fattiga skolgossar hade han att underkasta sig många försakelser. Under denna tid blef han konfirmerad och admitterad till H. H. nattvard i stadskyrkan i Hudiksvall. *“Min rörelse var så stor”*, säger han, *“att jag raglade lik en drucken, då jag gick till kyrkan.”* —

Med hedrande betyg kom han till gymnasium i Gefle på

hösten 1825, där han fortsatte studierna med berömlig flit. Han tog studentexamen, då han var på sitt 20:de år, och fortsatte och avslutade sina studier i Upsala för prästexamen och blef den 11 juni 1832 prästvigd af ärkebiskop Rosenstein, innan han fyllt sitt 24:de år. Pastorsexamen tog han den 12 juni 1839. Han tjänstgjorde såsom pastorsadjunkt i Östra Wåhla hos dr Forsell i 3 år; därefter var han brukspredikant på Oslättfors bruk och skollärare i Hille i 14 år; gick med understöd af Svenska Missionssällskapet i Stockholm till Amerika 1849; kom till Andover, Henry co., Ill., den 24 oktober samma år och började genast prästerlig tjänstgöring bland svenskarne. Han organiserade lutherska församlingar i Andover, Galesburg, Henderson, Moline och Princeton; reste omkring i de östra staterna sommaren 1851 för att samla medel till kyrkors byggnad bland de fattiga svenskarne i Illinois och Iowa; 1856 reste han omkring i våra nybyggen för att samla medel för den skandinaviska professuren i Springfield, Ill.; antog kallelse samma år till församlingen i Princeton. Han kallades till att beträda det skandinaviska professorsämbetet i Springfield på hösten 1857 och tillträdde detsamma hösten 1858. Då Augustanasynoden stiftades 1860, blef Esbjörn kallad till föreståndare för och professor vid dess då upprättade skola, Augustana Seminarium i Chicago. Han besökte Sverige 1862 och utnämndes af k. m:t till kyrkoherde i Östra Wåhla och flyttade dit från Amerika 1863. Här fortsatte han sin verksamhet till den 2 juli 1870, då Herren kom och förlossade honom från allt ondt. Detta är blott den yttre ramen af hans lif; hans verkliga bild borde nu målas inom denna ram; men vi kunna nu endast uttala några få tankar om honom såsom *pastor* och såsom *professor*.

Förutsättningarna för en god pastor och själasörjare hade han utan tvifvel, då han kom till Amerika. Ingen kan vara en god pastor och själasörjare utan en *levande* och *sann* gemenskap med öfverherden Herren Kristus. Då Esbjörn blef präst och under hans första tjänsteår, synes han väl hafva varit en sedlig ung man, och man hade aldrig lärt känna honom annorlunda från själfva hans barndom, men syndakännedomens synes icke för honom varit af djupare slag, ej heller hade syndandén på ett mera allvarligt sätt tvingat honom att fråga: hvad skall jag göra, att jag må blifva salig. Att tro på syndernas förlåtelse i rätt evangelisk mening var för honom icke någon egentlig hjärtesak, änskönt han hade kunskapen i hufvudet.

Men småningom kom han till allt djupare och större allvar, fastän hans uppfattning af kristendomen var för en längre tid af en mera lagisk än evangelisk natur. I Sverige var han en sträng bot- och nykterhetspredikant och var vida känd inom ärkestiftet för nit om och allvar i kristendomen. Omkring 1852, sedan han kom hit till landet, undergick hans åskådning en märkbar förändring. Under kampen och slitningarna mellan hvarjehanda läromeningar kom han att närmare ransaka och studera den lutherska kyrkans bekännelseskrifter och allvarligt pröfva dem efter den heliga skrift. Följden häraf blef ett nytt, klart ljus, som uppgick för honom, och som uppfyllde hans hjärta och sinne med glädje och frimodighet. Han blef i sann mening lutheran. Nu kunde han af lefvande erfarenhet visa om sin salighet bekymrade själar raka vägen till Guds Lamm, som borttager världens synder.

Vidare måste en god, evangelisk luthersk pastor vara *väl hemmastadd i den heliga skrift och vår kyrkas bekännelse*. Denna egenskap hade Esbjörn i hög grad. Han predikade Guds ord *rent och klart* och byggde aldrig sina lärosatser på lössand, utan på den oryggliga klippan. Han betonade ordet och sakramenten såsom de enda rätta nådemedlen, genom hvilka den helige Ande gifves, verkar tron och fullbordar helgelsen hos dem, som tro. I sammanhang härmed får ock sägas, att han i sina predikningar vinnlade sig om att predika enkelt och att göra texten så klar, att äfven ett barn skulle kunna förstå densamma. Han var alldeles i saknad af hvad man i vanlig mening kallar vältalighet. Hans röst var heller icke passande därför, och de, som hörde blott med de yttre öronen, tyckte nog, att han var en dålig predikant. Men de, som verkligen ville höra Guds ord, kunde aldrig få höra nog af hans predikan, ty han förstod att göra saken så klar och intressant, att man alldeles glömde bort talaren. Detta kallar jag den högsta vältalighet hos en predikant, talare och författare. Till detta bidrog äfven den stora anspråkslöshet och ödmjukhet, hvarmed han uppträdde. Han kunde aldrig påtaga sig en främmande min, ett konstladt och efterhärmadt uttal eller en åtbörd, som icke var hans egen. Han var precis sig själf och ingen annan. — En god pastor och själasörjare måste vidare vara i sann mening *kristligen folklig*. Han måste sänka sig ned till sina åhörare och skriftebarn i det afseendet, att han har ett ömt hjärta för dem, deltagar i deras glädje så väl som i deras sorg och detta helt naturligt, sant och oförställdt. "Icke såsom herrar öfver för-

samlingen, utan såsom en föresyn för hjorden", säger Petrus. Endast den, som djupt tager del med folket och vill lyfta det upp från synd och elände, kan på ett ingående sätt straffa och förmana dem till bättring. Esbjörn satte sig aldrig på de höga hästarna, spelade aldrig herre i sitt förhållande till folket; men därpå förlorade han hvarken vördnad eller förtroende. Om du hade sett honom omgifven af de elända, som klagade sin nöd för honom, huru det djupa deltagandets tårar droppade från hans stora, blå ögon, skulle du hafva sagt: där är en herde för sin hjord, en rättsinnig själasörjare i sin sanna prydnad!

En sådan pastor och själasörjare var det, som Herren visste att vi behöfde här i Amerika för att bland våra fattiga, sörjande immigranter börja kyrklig verksamhet och rädda dem från att förlora den fäderneärfda kristendomen. Låt mig sluta denna del af mitt föredrag med att anföra ett utdrag ur hans dagbok, som han förde under resan till Amerika, hvaraf man kan finna, med hvilket sinne han begaf sig af på den viktiga färden, som skulle blifva så betydelsefull för oss. Han säger:

"Den 27 juni 1849 flyttade vi i Herrens namn ut till fartyget och intogo neder kajutan, vår blifvande boning för flere veckor och under helt nya och okända förhållanden. Uti kajutvar trångt och mycket ofärdigt, icke en stol fanns att sitta på, och en kista insattes att för hela resan begagnas till bord. Vi sutto på golfvet. De bägge små tvillingarne placerades i en hängmatta, som sträcktes tvärs öfver rummet. Dock voro vi glada och frimodiga, ty vi tröstade på Herren, som kallat mig, sin ringaste tjänare, att, försakande allt, utgå såsom evangelii budbärare för landsmännen i främmande land."

Såsom teol. professor ägde Esbjörn goda förutsättningar, *en kristlig personlighet, gedigna kunskaper och förmåga att kunna meddela undervisning.*

En teologie professor utan en kristlig personlighet är att likna vid snö i andtiden. Det är en andlig onaturlighet, en motsägelse af egenskaper till den grad, att ändamålet med en sådan professors verksamhet omöjlig kan vinnas. Med rätta sätter man den egenskap, som vi beteckna med en *kristlig personlighet*, hos en teologie professor i första rummet, ty utan denna egenskap nedrifver han hvad han har uppbyggt med sin lära. I det teol. seminariet är det icke blott kunskaper, som skola inhämtas, utan det är af ännu större vikt, att den kristliga karakteren och personligheten där blifva utbildade. Med kristlig personlighet hos en teologie professor förstår man icke

blott, att han i allmänlig bemärkelse är en sann, lefvande kristen, utan han måste ock göra den sanna kristendomen snart sagdt till princip för hela sin verksamhet. Han har icke på långt när uppfyllt sina åligganden därmed, att han på ett regelrätt sätt från katedern föreläst de pensa, som kursen föreskrifver, utan han har ock att med sin egen kristliga personlighet väcka, lifva, utbilda och stadfästa den kristliga karakteren hos sina lärjungar, såsom vi se, att Herren Jesus fostrade och utbildade sina lärjungar. En af professor Esbjörns forna lärjungar från Chicago-tiden, nämligen pastor A. Jackson, säger: "Hans verksamhet såsom professor gick ut på att göra oss till renläriga predikanter och redliga själasörjare. Han var såsom en fader för oss studenter, och han åtnjöt vårt fulla förtroende."

Han hade en *andlig* kommunikation med sina lärjungar, och hans allvarliga uppgift var att utbilda dem till *andliga* präster för församlingarna. Därmed vill jag ingalunda påstå, att denna Andens gåfva är ensam tillräcklig för en god teologie professor. Om han skall lyckas i sitt kall, så måste han äfven hafva *gedigna kunskaper*, vara hemma i sina ämnen och kunna från sin fatatur framtaga både nytt och gammalt. Han måste vara lika fri från den förmöglade skolastiska lärdomens rätthål som för det osofrade mångvetandets pedantiska jästbubblor och äfventyrliga spekulationer. Det kan synas vara förmåtet för en utanför stående att våga fälla ett omdöme i en så viktig sak som denna; men om det är sant, att äfven små grytor hafva öron, och om det i någon mån är tillåtligt att döma efter intryck, så kan till och med jag säga, att Esbjörn gaf det intrycket om sig såsom teologisk lärare, att han *visste, hvad han sade*, och han *sade, hvad han ville*, på ett sätt, som i sak icke var så lätt att bortdisputera. Han hade grundliga kunskaper, på samma gång som de omfattade nästan alla teologiens grenar, och han förstod att göra dem fruktbarandeför sina lärjungar efter det mått af förberedelse, som de ägde. Med denna förberedelse var det i många fall klenst beställt, hvarför han äfven måste använda mycken tid och möda på att bibringa dem de nödiga förkunskaperna.

Men utan förmåga att meddela undervisning skulle en professor vara till ringa nytta i någon lärdomsanstalt, hvarför denna egenskap är en nödvändig förutsättning för en god lärare. Här är det icke så mycket *retorik*, som fordras, utan fast mer *logik* och enkel reda samt tålmod att äfven för de mindre begåfvade klargöra det, som är mera inveckladt. I detta fall

tror jag, att Esbjörn hade goda förutsättningar, och hans syntes äfven i detta afseende hafva lärt mycket i den högste professorn Herren Jesu skola.

Mycket har förändrats sedan 1858 och början af 60-talet. Vårt teologiska seminarium har flere gånger bytt om platser så väl som lärare; det har ock länge sedan växt från sin barnoms ålder och kan godt tåla en jämförelse med andra institutioner af samma slag; men oaktadt alla förändringar står det ännu egentligen på samma grund, som lades af professor Esbjörn, och vi hafva stor orsak att tacka Gud, att gudsfruktan, god lärdom, bekännelsetrohet och skicklighet ännu hafva burskap därstädes. Men heder åt den man, som under otroliga hinder lade grunden till vår skola och därmed öppnade en källa till den rikaste välsignelse för vårt svenska lutherska folk i Amerika! Länge lefve ibland oss hans minne, och framför allt vare Herren tackad och prisad, som uppväckte, beredde och sände denne sin tjänare till oss för att lägga en god grund till våra institutioner och vår kyrkliga verksamhet!

Bref och utdrag ur bref från L. P. Esbjörn till E. Norelius,
T. N. Hasselquist och Erl. Carlsson
i kronologisk ordning.

Med upplysande anmärkningar af E. N.

To Mr. E. NORELIUS,
Columbus.

Andover, Henry Co., Ills., den 21 augusti 1851.

Min käre broder i Herren!

Nåd och frid vare med dig nu och alltid!

Jag tackar dig hjärtligen för ditt kära bref! Som vanligt har jag af mångahanda bestyr varit så upptagen och min tid af resor så inskränkt, att jag ej kunnat besvara det. Här äro många saker, som för samma orsaka skull ligga på efterkälken. Dessutom blir jag nedtryckt och uttröttad, när så mycket ligger på mig. Det är bedröfligt höra, att du åter varit sjuk, men Herren vare lofvad, att du åter blifvit frisk igen. Jag hoppas, att du fortfar att åtnjuta Herrens nåd i detta hänseende, men i synnerhet hoppas och beder jag, att du måtte enfaldeligen och uppriktigt hålla dig vid Herren Jesus Kristus, att han må vara ditt lif, att du må hafva honom till icke allenast rättfärdighet utan ock helgelse. Det är ofta en svår ting att rätt allvarligt och i rätt ordning hafva och öfva dessa båda ting. Mången är strängt renlärig och ifrar för sann lutherdom, bekänner och tror den sanna rättfärdigheten genom tron, men förgäter helgelsen och ropar så Herre, Herre, och frågar föga efter Faderns vilja, som är i himmelen. Andra åter äro så angelägna om helgelsen, att de förgäta dess sanna grund, som är tron, och ropa, Christian duty, Christian efforts, Christian life från morgon till afton. Det förra är lika farligt, som det senare; båda föra till förtappelse — både trolös kärlek och kärlekslös tro. De, som äro ifrigast för renlärigheten, äro oftast i fara att falla i den förra snaran. Jag ser af ditt bref, att du träffat på några af det slaget, hvilkas kristendom tyckes sitta utanpå skinnet. Jag har under de 12 åren, jag åtnjutit Herrens oförskylda nåd, sett många sådana både i Sverige och här och för öfrigt på många håll erfarit, att det icke är allt guld, som glimmar. När du får vara mera med och insamla mera erfarenhet, så får du säkert se detsamma. ! Låt allt lända till din egen förödmjukelse och förökelse i uppriktighet och trofasthet emot nåden. Låt ditt hjärta sysselsätta sig icke endast med tron utan med trons föremål, som är Kristus Jesus, den korsfäste, ty endast däraf uppkommer och tillväxer tron. Ingen människa blir trogen eller fortfar i tron, om hon söker truga sig själf eller andra söka truga henne att tro, sägande: *du måste tro*, du *måste* tro tvärt emot alla känslor m.m. Detta ordet *måste* är ett lagbud, som intet godt verkar. Nej, skall en människa komma till trons "hemlighet", så att hon icke endast kan *tala* därom,

utan ock får *erfara* den, så måste hon betrakta Kristus i hans försoningsverk och hans kärlek, så att han blir henne likasom målad för ögonen, såsom han var för de galater. Se du därför på Kristus, som tron begynt och fullkomnat hafver, så skall du tillväxa i tro och kärlek och blifva beredd att en gång med välsignelse bryta lifsens bröd åt dina landsmän.

Den studiekurs, du bör taga för detta ändamål, ser du bäst själf. Ändamålet är, att du måtte bli så skicklig som möjligt "både att förmana genom hälsosam lärdom och öfvervinna dem, som däremot säga." Därtill är nödigt att hafva kännedom uti Skriftens originalspråk, hebreiska och grekiska, kyrko- och dogmhistoria, pastoral-teologi, dogmatik och symbolik, polemik och apologetik, exeges och homiletik och, såsom hjälpmedel att ösa ur de gamla goda källorna, tyska och latin samt engelska. Historia och geografi kunna icke heller gärna undvaras. Detta allt vill nog taga dig en god tid. Herren gifve dig hälsa och framgång.

Så snart som någon lägenhet kan finnas, vill jag efter din önskan sända dig en psalmbok. Nu vet jag ej, huru det skall kunna ske. När jag kommer på posten, skall jag höra åt, hvad det kan kosta att sända en med den. Det är godt, att du fått psalmodikon. Bok får du låna af dr. Reynolds. Mr. Everhard har varit ganska god, som anskaffat instrumentet. Jag tänker, att ni nu har nöje och uppbyggelse däraf. — Laga, att du öfvar dig med svenska, så att du ej förgäter den. Om ej annat gäller, så tala, sjung och bed på svenska för dig själf, och när du träffar dr. Reynolds, så tala svenska vid honom, så lär äfven han sig.

Tack för dina nyheter. Jag har ej många, utom att jag den 7 juli kom hem med öfver \$2,100 till vår kyrkobyggnad. Vi hoppas äfven kunna få en kyrka i Moline och en vid Skunk River. I Andover göra vi nu tegel med full fart. Den grufligt regniga väderleken har varit ett hinder, men nu börjar det gå bättre. Mycket svenskar hafva kommit hit från Östergötland och Småland. Helsingar ha ännu ej hörts af. Det säges, att 300 svenskar ligga i Peru. Andra söndagen jag var hemma ökades Andovers församling med 18 personer. Metodismen här håller på att gå ut. Medan jag var borta, frågade metodistpredikanterna föga efter sitt folk härstädes. Detta har öppnat mångens ögon öfver deras partisinne och liknöjdhet om själarna. Här i västern har denna vår och sommar varit grufligt med regn och öfersvämningar. I Andover äro kvarnen och sågarna mer och mindre förstörda. I Moline är en del af dammen gången, likaså i Camden och på de flesta andra ställen. Från Sverige hörs af mycken oro och strid och föga *sann* kristendom. Rolin skrifver korteligen så här: "A. Viberg är nu vederdöpare, och är suspenderad på 3 månader, för han döpt barn efter gamla handboken." Min kära hustru och barn hälsa så mycket till dig. Hälsa du ock mycket från mig till dr Reynolds, prof. Lehman, mr Spielmann, mr Hayl, mr Everhard och andra kända och vänner. Jesus vare ditt allt i allom!

Din vän i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. De bref från Esbjörn, som jag förut offentliggjort i "De sv. ev. luth. förs. Historia" eller i "Korsbaneret", införas icke här.

Den 24 april lämnade jag i Esbjörns sällskap Moline för att inträda i "Capitol University" i Columbus, Ohio, och han för att

samla penningar för kyrkors uppbyggande i Andover, Moline och New Sweden, Iowa.

Vi reste först till Burlington, Iowa, där vi stannade några dagar, hvarunder Esbjörn ock besökte New Sweden. Därefter reste vi via St. Louis, Cairo, Cincinnati och kommo till Columbus den 10 maj. Sedan reste E. österut och besökte åtskilliga platser i de östra staterna. Ofvanstående bref är det första, som han skref till mig efter sin hemkomst från den långa resan.

“Dr. Reynolds” var president den tiden för Capitol University, en kunnig man, förstod äfven svenska och har till engelska språket öfversatt Acrelii Nya Sverige. Esbjörn fattade då stort förtroende för honom; men i Springfield, Ill., där han en tid också var president för Ill. State University, fick han lära känna honom från en annan, kanske den rätta sidan. Jag har på annat ställe karakteriserat mannen.

“Prof. Wm. Lehman” var en utmärkt teolog, föreläste på tyska och engelska på samma gång och detta utan den minsta brytning.

“Camden” är det nuvarande Milan vid Rockfloden.

Den kristliga åskådningen i brefvet är den gamla pietistiska, som då utmärkte Esbjörn.

Postporto å enkelt bref var den tiden 5 cent.

Andover, Henry Co., Ill., november 24 1851.

Käre broder i Herren Kristus!

Nåd och frid!

Ehuru brådt jag har, måste jag dock hasteligen tacka dig för ditt kära bref, som var mig mycket välkommet. Jag finner däraf, att Herren bevarar och för dig, sitt namn till pris. Han ledsage och hjälpe dig vidare! Men jag ser ock, att du är i förlägenhet om lekamliga medel, och har därför tagit upp några kollekter af vårt folk till att hjälpa dig med det nödigaste. De öfversändas härmed, till en början \$10, hvarå du skall vara god och med nästa post skicka mig ett kvittens, så att jag får läsa upp det för gifvarne. Om du tillika ville införa en liten tacksägelse till dem, så vore det uppmuntrande för dem. — Detta är icke mycket, men det hjälper dig dock ett litet stycke till vägs, och Gud förser väl mera.

Det är ledsamt, att du ej har mycken lägenhet att tala svenska. Du gör väl att åtminstone läsa modersmålet dagligen. Så vore det ock godt att tala för dig själf, i synnerhet att göra din enskilda bön på svenska. Ehuru du ej kan ha andligt nöje af de svenskar, som äro i Columbus, vore dock nödigt att söka dem någon gång för språkets skull. Så bör du ock passa på att tala svenska till dr Reynolds, när du träffar honom enskildt. Var äfven god och hälsa honom rätt hjärtligen, att jag har länge önskat skriva honom till, men som jag haft så mycket att göra och min hustru en lång tid varit sjuk, så att

jag ej haft någon tid att skriva berättelser om min resa, som bör vara med på samma gång, så har det icke kunnat ske; men nu inom kort hoppas jag kunna göra det.

Du har, broder, misstagit dig litet på hvad jag sade om tron, rättfärdigheten och gärningarna. Jag sade icke, att de *hafva* och *tro* den sanna rättfärdigheten; utan att de "*bekänna* och *tro*" den sanna rättfärdigheten. Det var just om sådana *bekännare* och döda troshjältar, som jag talade, om de kunna tala än så väl och *hafva förut haft* än så mycket erfarenhet, och de *nu* icke bära trons frukter, så äro de förtorkade grenar med all sin bekännelse. Jag dömer ingen för strängt efter gärningarna, men jag vill se andaus fattigdom och botfärdighet hos dem, som säga sig tro. En kristen kan brista på gärningarna, men han *ursäktar* icke sin brist, så som jag under min mångåriga erfarenhet bland åtskilliga sorter kristna beklagligen ofta funnit det. Jag har ganska ofta fått röna sanningen af hvad du själf säger, att "*det sätter utanpå skinnet*", och det mången gång mest hos dem, som tala störst och döma käckast.

Tack för din utförliga berättelse om tilldragelserna i Columbus. Jag läser med nöje hvad du meddelar mig, fast jag har gruffligt knappt om tiden att svara därpå. Nu rispar jag dessa ord mellan mycket bestyr och bråk hos Johansons i Moline. Kyrkan där är nu täckt på taket och 3 sidor. Hon är 24 och 36 fot och blir rätt snygg. I Andover hoppas vi att få undervåningen färdig, så att den kan begagnas till jul. Den kyrkan blir 30 och 45 fot, en god tegel- och stenbyggnad. Trusteerna hafva skänkt oss 10 acre land på stadsplatsen.

Du önskar resa hitåt. Det skulle ock jag och andra gärna se. Men för en fattig yngling, som lefver på andras understöd, lærer det ej gå an att göra en så kostsam färd, hvilken mången skulle kalla en lustresa.

Jag fröjdas, att du håller dig vid Kristus och hans dyra allena saliggörande förtjänst. Vaka och bed, och låt Herren vara ditt allt i allom. Han skall sannerligen hjälpa dig genom *alla* svårigheter, ty så har han lofvat. Om nu förnuft och människor och kött och djäfvul och allt sade däremot, så är det dock sant och visst och kan oss icke fela. Jag för min del, får ligga som ett svagt nådebarn vid Jesu bröst, och där vill jag hålla mig, fast satan och världen bullra. Metodismen här håller på att gå ut mer och mer. Svenskarne börja ledsna vid dess hocus pocus. Palmqvist är nu i Galesburg, en tid åtminstone, och arbetar där bland svenskarne såsom luthersk predikant. Han har dock icke ännu license. Om vi hade en 300 eller 400 dollar, så kunde vi återköpa den kyrkan, vi där hafva tillika med wesleyanerna, till lutherska församlingens evärdeliga ägo.

Johanson och hans gumma och andra vänner hälsa hjärtligen.

Herrens frid vare med dig och din broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Rörande G. Palmqvist, som då var i Galesburg, se min "De sv. luth. förs. Historia". Han var redan då hemlig baptist.

Karl Johanson, som bodde hos en mrs Bell i Moline och var på den tiden den lutherska församlingens värd, öfvergick till baptisterna kort därefter och blef en mycket arg motståndare.

Fragment af ett bref från 1852.

INLEDANDE ANM. Då ganska många af mina följeslagare från Sverige genom G. Palmqvists verksamhet öfvergingo till baptisternas samfund, började Esbjörn frukta, att äfven jag skulle gå samma väg, ehuru jag aldrig yttrat något till honom, som kunde gifva honom anledning att så tänka. Emellertid förklarar hans fruktan orden i följande fragment, hvars första del är bortkommen.

— — — — “Den allmänna befallningen att göra alla folkslag till Jesu lärjungar skall verkställas, nämligen *därigenom*, att man döper och lärar. Många hafva af den icke noggranna engelska och svenska öfversättningen dragit den falska slutsatsen, att man skall *först* lära folket, och *sedan* döpa dem, och *sd* lära dem igen. Men man måste besinna, att rätta betydelsen af *Μαθητεύω* är att *göra en till lärjunge* och icke att *lära*, hvilket är endast en härledd betydelse och utgör blott en del af den handling, som icke med ett enda svenskt verbum kan uttryckas, så framt man icke skulle säga: *lärjunga alla folkslag* m. m. Detta synes klart af början af 20 versen, där det står *Λιδοσκοῦντες*, hvilket ord rätteligen betyder *lärande*. Detta är samma ordställning, som om jag skulle säga: Gör det eller det *tigande* och *smygande*. Då är ej meningen, att jag skall *först* göra den befallda saken, och *sedan* tiga, och *slutligen* smyga; utan meningen är, att jag skall tiga och smyga, *medan* jag gör det befallda; eller att jag skall fullgöra befallningen *på det sättet*, att jag tiger och smyger, eller med andra ord, på ett *tyst och smygande sätt*. Participier (näml. presens) *efter* verbum finitum hafva gärna i alla språk den betydelsen, att de utmärka någon handling, som är *samtidig* med verbum finitum, och icke en, som sker *efter*. Så är ock ett stort missförstånd uppkommet af den svenska öfversättningen af Mark. 16: 16, där det låter, såsom man skulle tro först och sedan *blifva* döpt. Men märk, hvad Jesus säger i sitt eget språk: “*Den troende och döpte skall frälsas, men den otroende (eller otrogne) skall fördömas.*” Där hafva vi nu en aoristus eller presens participii och en aoristus 2:des eller preteritum. Hvad vill det säga? Jo, det fordras 2 villkor att bli frälst, näml. 1) att *vara troende* d. ä. *fortfarande i tron*, 2) att *vara döpt*, d. ä. *hafva blifvit döpt*. Det står icke, att den blott troende skall frälsas, icke eller, att den blott döpte skall frälsas; utan att den, som är bägge delarna, både troende och döpt, han skall frälsas. Och till slut heter det, att den otroende (om han än *varit* både troende och döpt, men nu icke är *fortfarande* i tron) skall fördömas. Dessa äro ju klara ord, som måste bestå tvärt emot djäfvulen och alla partiandar. Så är det ock med Joh. 3: 3, 5. Där har Herren i denna sommar gifvit mig klarare ljus än någonsin förr. 3:dje versen är *allmän* för alla människor, emedan vi alla af naturen äro vredens barn och hafva alla syndat i Adam (Rom. 5: 12 följ.). Detta förstod ej Nikodemus. Då gjorde Frälsaren, såsom man i slika fall alltid gör, *förklarade samma sak* med andra ord uti v. 5. Således är *föddas på nytt* och *föddas af vatten och anda* ett och detsamma, d. v. s. föddas på nytt genom dopet. Detta är således nödigt för barnen ock, om de skola blifva saliga, ty deras arfsynd är lika så väl fördömlig, som de äldres verksynd, om de ej få *tron på Jesus*. Att de det *kunna* hafva, synes af Matt. 18: 6 och Luk. 1: 15. Här om vore ännu mycket mer att säga, men jag måste afbryta och bedjadt för all del läsa dr Kurtz’ bok “On infant baptism”.

Kurtz står väl ej på ren luthersk grund i sin mening om döpelsens kraft och nytta, men han har dock tydligen så väl af bibeln som af kyrkohistorien bevisat, att den baptistiska läran är falsk, grundfalsk och stridande mot alla de äldsta, ansedda kyrkofädernas, såsom Justini martyrs, Irenæi, Clemens Alexandrini, Tertulliani, Origenis, Cypriani, Augustini och själfva kättaren Pelagii enstämmiga intyg om första kristenhetens och apostlarnes bruk. Baptisternas påstående om motsatsen är det största mästerstycke af okunighet eller oförskämdhet, som man någonsin sett. Emedan många af dina vänner nu fallit i denna villfarelse (däribland äfven Viberg), så lägger jag inför Gud på ditt samvete att granska allt detta, som jag nu uppgifvit, att du måtte hafva kännedom af saken, när de förmodligen komma och vilja så småningom draga dig in i samma villa. Och är du redan däraf intagen eller blir det, så bed Herren upplysa dig, och antag ingen mening i en så viktig sak för människors skull. Fattar du ändå olyckligtvis smak för denna villfarelse, så haf åtminstone så mycket samvete, att du ej längre låter ett *lutherskt* uppfostringssällskap föda dig för att till slut blii en främmande församlings och villoläras tjänare. Undra ej, och var ej missnöjd, att jag i kärleken talar så. Jag har sett så många, som i denna punkt hade mindre reda på grunderna, de fasta grunderna för vår bekännelse, svikta och falla. När Viberg och Palmqvist kunde låta sig hänföras, så är det ock fara för deras vänner. Gamle Smithen och Per Söderström kunna nu ej stå kvar i lutherska församlingen för nödvändighetens skull att döpa barnen, fastän de inga barn kunna få. Så långt är det kommet.

En annan sak. Du yttrar dig så förtjust öfver filosofi och studier och säger, att du bestämmer ingenting hvad du ämnar bli, präst eller något annat. O min broder, kom ihåg mina ord, som jag sade dig vid vårt afsked — vakta dig för lärdomens tjusning. Förvärfa den, men låt det vara ditt fasta beslut att därmed tjäna Herren och dina fattiga landsmän. Se, säden är mycken, och arbetarne äro få. O, låt oss aldrig irukta, att du skyr mödan att predika Guds rena ord bland dina landsmän, att lida och umgälla såsom en god Jesu Kristi stridsman. Detta är härligare än vetenskapens nöjen och människors pris och världens förmån.

Herren Gud vare med dig, upplyse, lede och läre dig, och gifve dig all andlig och lekamlig välsignelse.

Skrif snarligen till din sörjande uppriktige vän i Kristus Jesus

L. P. ESBJÖRN.

Andover, Henry Co., Ill., aug. 14 1852.

Min käre broder i Herren!

Nåd och frid!

Jag tackar dig hjärtligen för ditt kära bref, som gjorde mig stor glädje, först för ditt kristliga medlidande och vänliga tröst i mina bedrövelser, och för det 2:a för det jag finner, att du är alldeles fri från den baptistiska villfarelsen och ensidigheten, som åtskilliga af dina vänner hafva fallit uti. Jag kan icke nog uttrycka, huru mycket det gläder mig. Denna min glädje är så mycket större, när jag äfven förnimmer, att du ur de kalvinistiska författarnes böcker vet att hämta det goda och sila bort det odugliga och lösa. De prata många sidor och böcker fulla, bara för det de icke kunna taga Joh. 3: 3, 5 och 1 Petr.

3: 21 m. fl. helt enfaldigt och barnsligt, just som Herren har sagt, utan bråka med sitt förnuft. Deras förnuftsmakeri märkes förnämligast uti det ordet: "Huru kunna barn *tro*, när de ej kunna *förstå*?" Herren visar dock annat uti Matt. 18: 6 och senare hälften af Luk. 1: 15. — Nu är min begäran, att du för all del skriver kristligen, allvarligen och kärleksfullt om detta ämne till dina kristliga vänner, särdeles Per Anderson, Anders Ersson, Per Söderström och Smidt i Moline samt andra, så ock till Sverige, samt om du känner någon uti Galesburg. Denna villfarelse har slagit rot särdeles uti Galesburg och äfven något uti Rock Island och Moline, men icke här uti Andover, där jag varit bättre i tillfälle att vakta mot den. Gubben Vesterlund, tror jag, var väl en gång litet på väg och äfven en vid namn Larsson, men det har gått öfver. Johanson i Moline har varit mycket inne däruti, men det säges, att han är lossad igen. Jag har på länge ej kunnat komma ut för sorg, sjukdom, död och hästbrist. Här har varit en förfärlig kolera bland nykomlingar från Småland och Västergötland. Vi ha här begrafvit omkring 30, och många flere hafva varit sjuka. Ja, de flesta af oss hafva haft diarré, och jag har det ännu. Jag intog i huset 3 familjer, och nästan alla personer af dem hafva varit sjuka, somliga hårdt, och 2 hafva dött.

Kyrkan är täckt och försedd med fönster och golf i undervåningen, men tornhålet är öppet, och det fattas golf och öfvertak i öfvervåningen samt fönsters insättning där (fast de finnas här), så ock rappning och inredning med bänkar, predikstol och altare, och våra medel äro slut. Hjälp, alla som hjälpa kunna. Huru kommer det till, att dr Reynolds icke skriver mig några ord till svar på mina två frågor? Hälsa honom hjärtligen och äfven alla andra vänner. Jag åstundar högligen, att jag vore hos eder en gång till. Hälsa honom (R.) särskildt och tacka för det jag ordentligen ifår "The Evangelical Review". Jag läser den med särdeles nöje, och anser den som en värderik tidskrift. Så är jag ock ganska tacksam för "The Standard", hvilken jag ingalunda ville undvara.

Det gläder mig ock, att du är angelägen att snart komma till ditt arbetsfält. Men det synes mig, som det vore nödvändigt att gå igenom seminariekursen först. Och på andra sidan igen är nöden här uppåt Norden förfärligen stor. P. och Svedberg och Sund Erik sprida ut baptism allt hvad de förmå. Herren hjälpe för Jesu skull! Skulle icke några vänner kunna hjälpa dig att göra en resa uppåt norr i sommar. Det skulle göra osägligen godt bland svenskarne uppföra hela Mississippi ända från Rock Island till St. Croix. Käre, tänk på den saken, och återvänd sedan på hösten till Columbus igen.

Vet du, huru det går, om baptistiskt sinnade komma öfver från Sverige? Det säges vara en hop i Stockholm. Ursäkta, att jag har f. n. ingen poststämpel, som jag kan undvara.

Käre, skicka mig "a Catalogue of the Capitol University" med posten. Glöm ej det. Var äfven god bed rev. Greenwald införa detta papper i "The Standard". Säg honom, huru brådt jag har. Hälsa ock prof. Lehman, och säg honom, att jag ej har tid att svara nu.

Jag måste sluta. Sista post medförde till mig 10 bref. Jag har grufvig brefväxling.

Frid med dig i Kristus Jesus, vår Herre. Amen. Tänk i bönen på din broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Rev. Greenwald, sedermera den bekante dr. Greenwald, var på den tiden pastor för den engelsk-lutherska församlingen i Columbus. Han var då i sina yngre dagar och en mycket eftersökt predikstolstalare.

Till Hasselquist.

Andover, mars 24 1853.

Broder!

Det är väl litet dumt, att Wedekinds svar dröjt så länge. Hos mig måste det ock dröja, emedan jag stod på resande fot till Moline, när ditt bref kom. Wedekinds adress hade du kunnat finna uti "The Lutheran Almanac". Jag har nu på länge ej fått tid med tyska boken mot vederdöparne. Jag ser dock ingen möjlighet att få "subskribenter" på den till \$40 a 50. Kanske den kunde bättre säljas till en förläggare, eller publiceras af "The Lutheran Book Co.", när det kommer i ordning. Håller visst med, att man kunde sätta dit ett litet företal. Dock tror jag ej, att den skriftens hela udd bör afbrytas. Om den ej gagnar vederdöparne själfva, så må den dock afskräcka många från att bli det. Uti Moline står illa till. Vederdöparne rasa och banna, kalla Valentin en "kättare" etc. etc., och han har icke lämpa att mildra dem. En af dem, And. Norelius (bror till studenten Er. Norelius i Columbus, O.), har skrivit till sin bror, att Valentin är en "högst ovärdig människa." Jag sporde A. Norelius, hvad han gjort, och fick efter många frågor veta, att han 1) vid mottagandet af en pris snus på en meeting sagt, att det var ett "förbannadt godt snus"; 2) flyttat en meeting midt i veckan från onsdag till tisdag, när baptisterna flyttade sin meeting; 3) icke gifvit ett barn namn vid dess dop. Vid undersökning befanns första punkten vara lögn. Lindman och Nordin stodo nära Valentin, då han på en *sångöfning* mottog det beryktade snuset, och hörde bestämdt, att han icke kallade det "förbannadt", fastän den *döfve* gubben, som gaf honom det, sagt så. Andra punkten befanns vara ingenting annat än flyttningen af sångskolan från onsdags till tisdags kväll, för att ge rum åt en engelsk skola, som besökes af både lutheraner och baptister, och som baptisterna ej ville hafva på tisdagsafton för deras meetings skull. Tredje punkten är en gammal bekant förglömmelse af Valentin vid hans första barn-dop. Så var det med de "svåra klagomålen". För öfrigt är där ett stort larm. Det förljöds ock, att ditt bref till Bodelsons styrkt gumman i hennes baptistiska tendenser. Både hon och gumman Lindman visade dock mig förtroende. Valentin ämnar nu ej flytta till Princeton. Han sade sig ock ej ha råd att komma till Iowa. Hvad väg far du? Ämnar du fara denna väg, så måste du vara här måndagen den 4, ty jag vill sätta ut på måndags morgon. Kunde du ej komma hit till söndagen den 3 april. Det vore godt, att vi tillhoppa kunde komma till Moline. Hälsa hjärtligen din gumma från mig och min samt andra bekanta. Guds frid med eder!

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

De \$100 från Pennsylvania-synoden äro komna. Jag skref tillbaka (som du en gång sade), att, om du får tillåtelse att behålla de \$100 från Luth. Hemmissionssällskapet, så behöfver du kanske ej dessa \$100, hvilka jag i den händelsen vill reservera för den, som kommer till Chicago.

Tidskrift,

ANM. På Norra Ills.-synodens möte i Chicago år 1852 erhöjll efter ett slags examen Carl Johan Valentin, som i Sverige hade ägnat sig åt någon andlig verksamhet, fullmakt att på ett förberedande sätt sköta predikoämbetet (license) och stationerades i Moline och Rock Island under Esbjörns öfverinseende. Det lyckades icke med den mannen.

Wedekind var en luthersk pastor i New York.

Till Hasselquist.

Andover, Henry Co., Ill., april 30 1853.

Käre broder i Herren!

Nåd, frid!

I går afton skickade jag dig på posten ett bref från samme Berglund eller Bergenlund, som äfven tillskrifvit mig, såsom du ser. Jag blef så lurad på Valentin, att jag är tvehågsen, hvad man skall säga. Det bästa vore visserligen, om du kunde fara till Jamestown och se själf. Kommer du dit, så examinera honom uti de vanliga prästerliga lärdomsämnen, så att man får något tillförlitligt att skrifva till Miller. Om tiden tillåter, så vore det väl, om du ock kunde besöka svenskarne uti Sugar Grove, Warren Co., Pennsylvania. Detta county ligger rätt söder ifrån Chautauque Co., N. Y., och närmast därintill samt har ett stort och gammalt svenskt settlement, där förhållandet förmodligen är detsamma som i Jamestown. Dock, så nödigt det är att besöka allt hvad du kan, så nödigt är ock att *ej vara för länge hemifrån*. Medan vi fara bort, försumma herrar sektmakare sig icke, och vi skadas lätt mer, än vi vinna. — Frågan om utdelandet af H. h. nattvard är väl litet svår. Dock synes mig, att Bergenlund *under de omständigheterna* kan göra't. Se appendix till Schmalkald, art. om bisk. makt och jurisdiktion. Dock, om du reser dit och vi få en license åt honom, så gjorde han väl bättre att spara, tills vi fått licensen, *för den kristliga ordningens skull*. Brefven behåller jag, såsom du säger. Det ser ut, som det till svensken vore det bästa och ledigaste, och att, när han ville skrifva till oss, så har han, af ångslighet att göra't rätt väl, blifvit något stel och utstuderad. — Från Moline intet. —

Jag sänder härhos till låns 13, 14 och 15 af the Evang. Review. Jag förmodar, att det är sådana artiklar, som Schock's (15—1) och Thomasii (13—5; 15—5), som Anderson finner "torra", men att däremot Schmuckers (15—2) smakar honom bättre. För min del kan jag i den senare ej se stort annat än ett nytt prof på författarens kända skicklighet att dra gränsen mellan "andans" och "formens" religion så, att han skall få in den symboliska luthernismen på det senare området. Käre, gör dig tid att titta på detta allt. — Sänder ock 8 nr af "Standard". Titta på "Letters to an acquaintance" och artiklarna om "Union with the General Synod". "Ohios" artiklar äro förmodligen af dr. Reynolds. Ändamålet är klarligen att visa, det en sådan för-
ening icke innebär något erkännande af "New Lutheranismens" eller "New Measurismens" utmärkande doktrinella lösaktighet, och att, ehuru denna lösaktighet är gängse nog hos Generalsynodens ledare, så finns där dock i synodens konstitution tvetydiga uttryck nog, så att de symboliska kunna tyda dem efter sin åsikt och under deras skydd inträda och fortfarande stå på sin

fasta grund. "Ohio" vill tydligen lugna sinnena. "Adelphos" däremot (tillhörande samma ortodoxa sida som den förre) vill, att man skall se sig väl före, så att man ej obetänkt löper i herrar Schmuckers & Co. råttfälla. Annars är det eget att se, att "New Lutherans", som förr bittida och sent manat till enighet och till inträde i Generalsynoden, nu visa stor förfäran, när fråga är om de gamla ortodoxa synodernas (Pennsylvania, Ohio och Tennessee-synodernas) inträde. Men saken är den. De vilja visst ha *enighet*, men n. b. genom allas antagande af deras half presbyterianska-metodistiska ståndpunkt. — Tidningarna vill jag ha igen, ty jag samlar dem ordentligt.

När jag nyss rest, kom min gumma ihåg *äggen*. Nu följa 6 dussin, som hon beder syster H. hålla till godo.

Att skicka Dwights Theol. på järnvägen blir förmodligen dyrt, ty paketet är litet, då det alltid är dyrare i proportion till tyngden.

Guds frid! Far för all del häråt på Chicago-färden.

Din broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Rörande Bergenlund se min "De sv. luth. församl. Historia".

Miller, Ephraim M. var då president för N. Ill.-synoden.

The Ev. Review, en teol. tidskrift, som utgafs inom General-synoden.

Schock, dr. S., senast pastor i St. James luth. församling i New York. Någon tid efter 1853 försvann han spårlöst, och man har aldrig sedan hört, hvad det blef af honom.

Anderson är Paul A., den norske luth. pastorn i Chicago, hvilken teol. lutning härmed betecknas.

Schmucker är den bekante S. S. S. New Lutheranisms mest framstående riddare. Man ser, att Esbjörn trodde, att ortodoxa och nylutheraner skulle kunna stå på samma synodalplattform.

Till Hasselquist.

Andover, Henry Co., Ill., april 2 1853.

Käre broder i Herren!

Nåd och frid!

Tack för brefvet! Jag har denna vecka varit rätt dålig till hälsan och är det ännu. Måste därför vara kort. Din bästa väg till Iowa, efter du har egen häst, är väl att gå till Monmouth och därifrån till Burlington. Där kunde vi, vill Gud, träffas torsdagsafton och gå uppåt landet 50 mil till Hokanson. Jag har ämnat gå från Burlington med stage, men kanske vi kunde fixa't på ett annat sätt. I Burlington vet jag ej bättre råd att få reda på mig, än att du frågar efter svenskar och genom dem får spaning på hvem som husbergerar mig. Om det icke vore för nödvändigheten att gå till Moline, och att vägen åt Galesburg är mig för lång och krokig, så ville jag komma din

väg, men nu måste jag taga Rock Islandvägen och på ångbåt gå däriifrån ner till Burlington. — Ditt bref till Matsson tycker jag om. Herren gifve däråt kraft och välsignelse. Jag tackar ock för dina önskingar och förböner för mig, att jag måtte något kunna uträtta. Herren höre dem för Jesu skull! — Härhos sänder jag den erhållna växeln på \$100, som du väl nu behöfver hel. Skrif nu genast till "Rev. John C. Baker, D. D., Philadelphia, Pa., care of Mr. A. T. Chur, No. 9, Bank Alley", och tacka honom för penningarna, samt säg, att du, för att undvika all kollision mellan de två missionssällskapen, funnit dig föranlåten att afsäga dig kommissionen från det lutherska, som var dig skaffad af någon vän utan din vetskap, och jag ej visste af denna din afsägelse vid den tiden, då jag sist skref honom till och sade honom, att jag skulle behålla dessa penningar för en annan ankommande svensk präst. Glöm ock ej säga, att din afsägelse ingalunda innebär likgiltighet för lutherska kyrkan och läran, som du är af hjärtat tillgifven etc. Det var endast kännedomen om det lutherska sällskapets mindre tillgångar och det Am. Hemmiss. sällskapets rikare kassa och oegennyttiga biträde åt andra denominationer, som kom din församling att begära hjälp från det hållet. Både du och församlingen äro fullt lutherska, antaga konkordieboken o. s. v. Säg ock, att du hoppas, det den andre prästen, som kommer, må få det understödet, som du afsagt dig.

Jag visste ej af din afsägelse, när jag skref till dr. Baker.

Nog tror jag det går an, att du tar hästen ända fram; men då behöfver du kanske 4 dagar. Fråga dig före, huru långt det är från Galesburg till Burlington. Jag förmodar den delen af vägen tager 2 dagar. Från Burlington till Hokanson* är nog nödigt att ha 2 dagar.

Om Moline-ställningen, då vi träffas. Hälsning från mig och de mina till din kära hustru och dig.

Din i Kristus Jesus

L. P. ESBJÖRN.

Ursäktat brådskan, jag skrifver sent på lördagskvällen under en besvärlig hufvudvärk.

Åtföljande check på \$100 kan du väl få sälja till Colton eller Sanderson eller Villard. Hjälper ej annat, så tag gubben Blanchard till hjälp, och förklara saken för honom, att Baker ej kände dig och därför utfärdade checken åt mig.

Söndagsmorgon den ¼. Äfven i dag är jag rätt krasslig, så att jag ej kan gå i kyrkan. Sänder därför \$70 mera, som du ville vara god lämna Hokanson, om jag ej kan komma, och om du finner omständigheterna med honom sådana, att han bör ha det lutherska understödet. \$20 däraf äro från "The English District Synod of Ohio," för hvilka han bör skriva och tacka "Rev. D. Rothacker, Chippewa Wayne Co., Ohio," och \$50 från "The Western District Synod of Ohio," för hvilka han bör skriva och tacka "Rev. Prof. W. F. Lehmann, Columbus, Ohio," om han icke redan gjort det. Han skref en gång, att han skulle göra det. Herren vare med dig. Kan jag ej komma, så gör ditt bästa ensam.

Obs. Sedlarna jag sänder eder, äro de samma, som kommo till mig från de respektive gifvarne.

* Svenska settlementet i Jefferson Co. vid Skunk River. Vägen går förbi New London, Mount Pleasant och Rome.

ANM. Matsson är den sedermera bekante öfverste Mattson. Han hade i Sverige blifvit konfirmerad af Hasselquist.

M. F. Hokanson hade genom Esbjörn först fått license från den gamla Ohio-synoden redan 1851. 1852 fick han den förnyad af N. Ills.-synoden.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill. maj 12 1853.

Tack, käre älsklige broder i Herren, för dina 2 bref (det senare erhållet i dag). Jag ville ej besvara det förra, förr än jag skulle få reda på förhållandet med Valentin. Vid en resa dit ned för en liten tid sedan fann jag, att där var en stor strid mellan honom och vederdöparne, i hvilken det tycktes, som de å bägge sidor voro felaktiga (såsom oftast händer). Han har i några delar gått häftigt tillväga och är dessutom något lagisk i sina predikningar (hvilket dock de, såsom tillhörande en annan församling, hafva intet att göra med). De åter, och däribland din bror, äro beklagligen rätt bittra och fördömlsesjuka. Om det verkligen vore för andlig samvetsömhets skull, som de ej kunnat vara belåtna med Valentin, så ginge de tillväga med lämpa och kärlek, ty dessa äro trons rätta och egentliga frukter. Om deras tro är bättre än hans, så får den icke bevisa sig med skällsord, sådana som: "död ox" m. fl. Din bror till och med *gillade* sådana uttryck om en *annan* församlings predikant, när jag påminde honom, huru illa de baptister burit sig åt, som fällt dem. Att där är strid, det undrar jag icke på, när de blifvit intagna af den baptistiska villfarelsen, och den ena parten dessutom lutar åt lagisk kristendom och den andra åt antinomism; men att de så förfärligt sätta den kristliga andan åsido och förgäta skriftens tydliga ord: Tillstäd inga klagomål mot en präst, utan med 2 eller 3 vittnen, hvilka ord icke äro talade om goda, fromma och trogna präster, utan om felaktiga och brottsliga —, det är alldeles beklagligt. Jag fick af din bror själf reda på, att det var han, som hade skrifvit till dig, eljest hade jag med den anonyma anklagelse, du sände mig, icke kunnat göra någon ting, just för ofvannämnda skriftens ords skull. När jag då frågade honom, hvad Valentin hade gjort, att han kunde anföra "svåra klagomål på honom" och säga, att han var "en högst ovärdig människa att föra predikoämbetet" (dina ord uti ditt bref till mig), så sade han, att han icke ville anklaga honom. Jag måste ock fråga flere gånger, innan jag fick annat svar på frågan, hvad han gjort, än detta: "Å det är mycket det". Slutligen reducerade det sig till följande 3 punkter: 1) Han hade vid det första dop, han verkställde, *glömt* gifva barnet namn, 2) flyttat sin meeting från onsdags- till tisdagskväll, när baptisterna flyttade sin till samma kväll. 3) På en meeting, vid mottagandet af en pris snus, sagt: "Det var förbannadt godt snus." När jag sedan i deacons närvaro examinerade Valentin, så befanns, 1) att han verkligen vid sitt första dop i häpenheten och ovanan begått den nämnda förlåtliga förseelsen. 2) Att denna flyttning (hvertill han och hans församling dessutom hade fullkomligt rätt) endast bestod uti flyttningen af en sångöfningstimme till tisdagsafton, för att på onsdagskväll ge rum åt en engelsk skola, som både lutheraner och baptister ville besöka, men som baptisterna ej kunde besöka, om den hölls på tisdagskväll, då Palmqvist utsatt meetingar. Således

var det en uppsätlig förvändning af sanningen. 3) Befanns tredje punkten vara lögn. De bägge deacons hade vid tillfället stått mellan Valentin och gubben, som bjöd honom snus, och sett honom taga't, men intygade bägge, att han ej därvid sagt de anförda orden eller något annat anstötligt. Gubben, som fört ut historien, lär dessutom vara *döf*. Du ler kanske häråt; men jag försäkrar dig, att detta var verkligen allt hvad din bror kunde anföra såsom bevis på, att Valentin var död och hade handlat okristligen. Jag bad honom, som hörde till en annan församling, lämna domen om Valentins död åt Gud och icke döma dem, som utantill äro, nämligen för honom och vederdöparensamfundet. Valentin åter förmanade jag att iakttaga mera saktmod och ödmjukhet i sitt förhållande mot de villfarande och bedja Herren om nåd att få mera insikt och erfarenhet i evangelium och ett mera evangeliskt predikosätt. Efter hemkomsten fick jag från honom ett litet häftigt bref, hvarpå jag skref ännu allvarsammare till honom. Därpå fick jag ett bref med tacksägelse, att jag hade varnat honom som en fader, och dessutom ett annat sedan i samma anda. Om det annars är uppriktigt (som det ser ut), så tycks det, som hans stela natur härvid ödmjukat sig under Guds allsmåktiga hand, det Herren för Jesu skull gifve! För öfrigt var det den svåra bristen på lärare, som förmådde oss att ge Valentin license såsom lärare i Moline. Hade han icke varit där, så hade Palmqvist förvillat hvarenda svensk i Rock Island och Moline.

Tack för dina notiser om synoden. Jag skulle önska vara närvarande. Om det icke gör dig besvär och olägenhet, så skulle jag bli ganska tacksam för några ord om slutet och beslutet af synoden. Min öfvertygelse är den, att, om synoden förenade sig med Generalsynoden, så skulle den bra mycket bidra till att utöda den lösa, osymboliska andan bland en del af den senares ledamöter och församlingar. New Lutherans tyckas frukta det, att döma af deras invändningar mot Ohio-synodens inträde, och just detta bör vara Ohio-bröderna ett tecken, att de just nu böra göra gemensamsak med Pennsylvania, Tennessee och Missouri-synoderna. — Att norskarne till slut skulle ursäktas sig för förening med Ohio-synoden, kunde jag förstå och har alltid trott; ty de äro för mycket formalistiska och sätta lutherska läran uti utvärtes ting. — Jag har på en tid funnit det nödigt att än en gång genomläsa symboliska böckerna, i anseende till de många meningarna och striderna härstädes. Denna läsning har på en gång gjort evangelium mera klart och lefvande för mig samt än mera stadgat min öfvertygelse om vår församlings läras renhet och öfverensstämmelse med skriften. Särskildt har jag af Koncordieformeln funnit, att den lutning till antinomism, som somliga hafva, hvilka bekänna sig vara de striktaste lutheranerna, *icke* är lutherska församlingens lära. Så befinnes det ock, att det i Luthers privata skrifter, särdeles de tidigare af dem, finnas uttryck och idéer, som *församlingen* aldrig antagit. Så är t. ex. det Luther säger om ångern i början af dess sermon om bättringen af 1518 (2 §) alldeles förkastadt uti Apologia Conf. Aug., art. 5, skrifven 12 eller 13 år senare med den dyre faderns eget bifall. Dock nog härom. Jag har för öfrigt af denna förnyade omläsning af vår församlings symbola haft så mycken glädje, nytta, tros- och lifsförökelse, att jag just ville råda dig, att om du icke nyligen gått detta igenom, just göra som jag, börja med Augsb. bekännelsen och fortgå till slutet af Koncordieformeln. — För öfrigt gläder det mig högligen, att du mår väl till själ och kropp. Herren vare ytterligare med dig, uppehälle, styrke, stödje och stadfäste, och Guds frid, som öfvergår allt förstånd,

förvare ditt hjärta i Kristus Jesus. — Leder Herren dig häråt, så kom för all del först till mig. Jag längtar att omfamna dig.

Din broder i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Mina barn och andra vänner hälsa rätt mycket. Hälsa du ock gubben Reynolds och de andra. Särskildt var god säg br. Greenwald, att jag väntar några upplysningar från honom rörande Smithsonska institutet, enligt en hälsning till honom i Reynolds bref. Jag hade så brådt, att jag ej hann skrifva till Greenwald, hälsade därför endast på en särskild lapp i R. bref. Dr Hoge lofvade taga upp en kollekt åt vår kyrkbyggnad. Det har han ej gjort, och R. tyckes vara ovillig att påminna honom. Tänk, om du kunde se gubben och oförmärkt komma fram därmed. Guds frid!

ANM. *Dr Hage* var en på den tiden välbekant presbyteriansk pastor i Columbus, O. När Esbjörn reste i Östern 1851 för att samla medel till kyrkobyggnader åt sina fattiga landsmän, påkallade han äfven honom att gifva för den godasaken.

Till Hasselquist.

Andover, Henry Co., maj 19 1853.

Tack, käre broder, för ditt bref af den 7, som jag dock icke erhöll förr än i går den 18. Så mycket af Münkels skrift, som jag tyckt tjänligt, skickade jag dig med ett bud söndagsmorgonen den 8. Må det hafva hunnit dig! Detta skrifer jag på vinst och förlust; få se, om det kan hinna dig i Chicago. Om så är, får jag säga dig, att jag fått ett bref från Passavant i Pittsburg, att en box kläder är skickad till mig däriifrån till St. Louis, för att vidare forslas till Rock Island. Den afgick den 3 maj och är troligen nu i Rock Island. Förmodligen är det den, som varit lofvad från Wedekind. Det är således desto bättre, om du ville komma häråt, så finge du taga din andel genast. Du sade mig ingenting vidare om Bergenlunds bref och betyg m. m. Hvad skall jag svara?

Glöm för all del ej att skaffa mig goda vittnen mot Unonius. Jag har nu fått bref af herrar jurister, att de *begynt* de lagliga åtgärderna, emedan jag skref och bad de två deacons af luth. kyrkan i Chicago begära att få afskrifva brefvet till Rehnström och sade, att jag icke kunde underteckna återkallelsen, sådan de skickat mig den. Då först, när jag fått läsa en trogen afskrift af brefvet, ville jag skrifva en sådan återkallelse, som jag samvetsenligt kunde. C. J. Anderson blef icke allenast vägrad att taga afskrift af brefvet utan ock att genomläsa det i sin helhet. Hjälp nu, hvad hjälpas kan. Jag är öfvertygad, att jag sagt sanning. Det gäller nu att bevisa det för världen, som lurar på ett tillfälle att dräpa vår unga kyrka i min ringa person. Jag skref till juristerna, att jag fruktade ej för att jag icke skulle bli i stånd att bevisa, hvad jag sagt. Det tror jag ock, om nu du och Anderson och Svenson m. fl. hjälpa mig att skaffa bevis, som säkerligen finnas att få i Chicago. En metodist, Lindgren, lär vara ganska villig att vittna i den saken. Så hoppas jag, att Herren uppväcker flere att bistå oss i denna förföljelse, som på en gång går ut på att dräpa min kristliga karakter och knipa af mig pengar, så att jag skall

bli bragt till tiggarsstafven. Jag har först och sist i denna sak satt mitt hopp till Herren och troget anbefallt mig åt honom. Hjälp mig att åkalla honom.

Hälsa fru Anderson och andra, särdeles de två deacons, hvilkas beredvilighet att hjälpa mig mot förföljarna jag är högst tacksam och glad för. Herren löne dem efter sin nåds rikedomar.

Guds frid! Kom häråt till din

L. P. ESBJÖRN.

Till Hasselquist.

Andover, Henry Co., Ill., juni 6 1853.

Käre broder! Guds frid!

Hjärtans tack för brevet och för det besvär du haft med min "rysligt tillämnade" process. Jag har ej vidare hört af den, och sedan herrar juristerna underrättade mig, att mitt svar (däruti jag sade, att jag ej fruktade för att bli oförmögen att bevisa hvad jag sagt) ej lämnade dem annan utväg än att fortsätta saken, det de samma dag säga sig gjort, har jag ej svarat dem och vet ingenting om hela affären. Herren styre till det bästa och efter sin heliga vilja, så blir allt godt. — Boxen från Passavant hade jag redan anmodat Valentin att taga vara på, innan mrs Hasselquist skref mig till om honom. Men han fick ej mitt bref (såsom jag finner af en skrifvelse i dag), och boxen står ännu kvar i Rock Island. Jansson skall hämta den nästa vecka. — Glädjande, att du funnit tillståndet godt i Chicago och St. Charles. — Underrättelsen om Hedströms sjukdom höres ej af här. Undras, om den icke är ogrundad. Ja, Herren vare hans själ nådig! — Palmqvist och Viberg voro här på färden från Galesburg, hälsade på mig en 5 eller 10 minuter, höllo ett tal en kväll och foro hufvudstupa såsom brända. Men det förljudes, att Palmqvist (som brukat ett försmädande och ovetligt uttryck om mig i vittnens närvaro — ej under då, att hans lärjungar äro ovetliga) läser komma hit igen. Det förljudes, att han på denna resa predikat ett härligt evangelium. Så skref ock mrs Hasselquist till mig. Men man får lika litet gilla sådant, som man får berömma kvickheten, när hon begagnas i syndens och lastens tjänst eller belevnheten och artigheten hos en förförare. När jag hör, att man yttrar sig så om en känd partimakare, så kan jag ej förgäta komma ihåg flickor, som tala med förtjusning eller bifall om en känd förförars charmanta förhållande, artighet etc.etc. För öfrigt måste man komma ihåg, att, om ock dessa herrar aldrig så "härligt" predika *den delen* af evangelium, som handlar om en aldrig benådad syndares omvändelse och benådning, så hafva de däremot intet af *den delen*, som handlar om barns benådning och *dtergången* till samma benådning efter affall. Detta är icke att förkunna *allt* Guds råd om vår salighet. — Mycken tack för löftet att komma hit. Ack, låt det uppfyllas. Vi hafva utsatt söndagen den 31 juli och följande dagar för konferensens sammankomst här i Andover, på det skörden må vara öfverstånden. — Det exemplaret af Harkey's "The Mission of the Lutheran Church in America", som jag lämnade dig, kan du behålla, utstryka mitt namn och sätta på ditt, ty jag har nu flere. — Ditt ömdöme om Munkel är nu ungefär lika med det intryck den först gjorde på mig, såsom du minnes. Under mina forskningar i detta ämne, har jag hittat på ett par afhandlingar nr 40 och 35 uti medföljande samling af tracts. Läs genast igenom dem; få se, om du icke tycker, att det vore bättre översätta 35 på svenska och trycka den. Jag har begärt några exemplar af dessa båda tracts

med posten och med detsamma för andra gången tiggat böcker åt dig, när jag ej fick något svar på första skrifvelsen. Men annars skall jag säga, att dessa renlärighetsstolpar för N. S. presbyterianism (och kongregationalism), som "cum gratia & privilegio S. S. Ecclesiae" utsändas såsom de amerikanska hemmissionärernas läromästare i "New England Divinity", hafva högligen förväntat mig. Jag luktar "verklära" uti dem på många ställen, såsom i allmänhet i detta land. Men i söndags eftermiddag hittade jag på själfva varmodern till den rötan uti Hopkins works, vol. 2, pag. 281. Denne amerikanske reformator talar om kyrkans slutliga härlighet och fulländning i den yttersta världsåldern (Millennium) och säger bland annat: "Then, as it is predicted of that time, the work of righteousness shall be peace, and the effect of righteousness, quietness and assurance for ever (Es. 32: 17). Then the eminent degree of righteousness or holiness, to which all shall arrive, will be attended with great enjoyment and happiness, which is often meant by *peace* in Scripture. And the effect and consequence of this high degree of holiness and happiness, in seeing and loving God and divine truth, shall be that they shall have a steady, quiet assurance of the love of God and of his favor for ever, which will greatly add to their happiness." På det man nu måtte rätt veta, hvad han menar, och se, att han har medvetande om sin egen ståndpunkt, tillägger han här en not, så lydande: "Assurance of the love of God, and of enjoying his favor for ever, is here said to be the *effect* of the exercise of holiness and that peace of soul and enjoyment which attends it; so that persons must *first* be holy, and love God, *before* they can have any assurance or evidence that God loves them, and that they shall be saved; the latter being the effect, and not the cause, of the former. They, therefore, turn things upside down, and contradict this passage (Es. 32: 17) and the whole divine revelation, and even all reason and common sense, who hold that persons must *first* have assurance, or at least believe, that God loves them with an everlasting love, *before* they can love God or exercise any degree of true holiness, and that the latter is the effect of the former."

Hvad tycks om ett sådant "Gospel"? Vid bedömandet häraf måste man besinna, att *any* betyder *någon*, *hvem som helst*, *än så liten eller stor*.

Jag minns ej annat, än att Thuemmel är synodens president. Men jag tviflar, att han ger interimslicence åt en person, han ej får se eller examinera. Dock mer härom muntligen.

Jag har tagit mig före att öfversätta de af Generalsynoden tillagda frågorna i 4:de hufvudstycket af Luthers lilla katekes med några små tillägg, och skickat dem till Valentin, Rundqvist, Hokanson och Bergenlund. Det roar dig kanske att se ett exemplar af dem. De följa därför.

Om jag får bud, så följer boken, och några nummer af Standard med detta bref, annars går det på posten, och det andra kommer med bud, när det kan.

Nu hälsa hjärtligen mrs Hasselquist och andra vänner från mig och mina. Herrens nåd och frid vare med eder!

Din i Kristus Jesus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Var god bringa nu genast detta manuskript af tiggarebref till boktryckaren Gust. Cowan, och låt trycka det hufvudstupa (800 ex.) samt hitsända dem med första lägenhet. Han lofvade göra det för \$10. Det borde kunna gå cheapare. För all del läs du "the proofsheet" (korrekturet). Jag har för den orsaken dröjt, tills du skulle komma hem, äfvensom för att ge de

andra 5 tiggarna och Anderson tillfälle att hinna undan.—Skulle man i stället för Munkel trycka frågorna, sprida dem gratis och hjälpa under med de två engelska tracts jag nämnde?

Just nu fick jag senaste brevet från Chicago. Svaret afgår dit i morgon på vinst och förlust, om det kan hinna dig. Vid nogare besinning fann jag, att jag dock behöfde något sommarkläder och en överrock, hvarom jag bak- efter skref till Wedekind. Troligen är där lista i boxen på hvad hvar och en skall ha, såsom brukligt. Sam. Jansson, som sett honom, men sist ej kunde taga honom, säger, att han är stor, kostar i frakt \$3.50 och väger 5 sv. pund. — Nästa vecka hämtar han honom, vill Gud. — — I Bishophill affärdade de vederöparne ganska kort och båda icke eller tilläto icke dem att predika.

ANM. Saken med Unonius har jag behandlat i nr 1 af "Tidskriften".

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., jan. 30 1854.

Älsklige broder i Herren!

Ännu har jag ej varit i stånd att få rätt på den tidningen, som innehöll råd och varningar till emigranter, men hoppas, att den väl skall komma till rätta. Emellertid sänder jag en annan liten pjes, som kan vara nyttig att genomläsa. Efter mitt begrepp äro författarens uppgifter tillförlitliga, endast man iakttagar, att hvad han säger om nybyggarnes förmögenhet och framkomst tål afprutning i afseende på svenskarne, som i allmänhet icke varit här så länge som norskarne. På den senare torde nog hans ord i allmänhet hafva sin tillämpning.

Vi kommo aldrig att tala om "Frågorna rörande döpselen". Har du gjort något åt dem? Hvad begäres för tryckningen af 1,000 exemplar? — —

Hasselquists arbete tycks icke snart komma till fullbordan, och emellertid går baptismen framåt bland våra landsmän. Har man intet bättre att sätta emot den, så vore bäst utgifva "frågorna" så fort som ske kan. Hasselquists arbete kan någon gång komma efter ändå. Vibergs bok, som jag hel och hållen genomläst, är full af sofismer och borde hafva en grundlig vederläggning; men det tager en bok lika så tjock som hans, om icke mer.

Var god hälsa Norelius så mycket ifrån mig. Jag längtar att snart höra af honom igen och helst att se honom här uppe. — — — —

Din i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., mars 7 1854.

Min käre broder i Herren!

Hur är det med dig? Du är så tyst.— Jag har varit tyst, emedan jag haft så mycket att göra, att jag till sent blifvit tämligen utmattad och krasslig. Jag kan dock icke längre dröja att skrifva dig till, fastän det måste ske i all korthet. Hasselquist har kollekerat \$5 till tryckning af vårt konferensprotokoll och jag 4.42. Härhos följer därför \$5, hvarpå du således blir mig skyldig \$0.58, hvilket du kan vara god vid tillfälle lämna mig. Men käre, laga

nu, att protokollet blir kvickt tryckt, så att våra församlingar icke behöfva vänta för länge därpå, ty då ledsna de. Blir något öfver af kollekterna, så använd det på ett profnummer af tidningen "Svenska Posten". Denna måste vi laga, att den kommer i gång, medan tid är. Söla vi, så går tillfället oss för alltid ur händerna.

Vid närmare betänkande finner jag, att det var verkligen det bästa, att vi ej kommo i bolag med norskarne. Ju mer jag läser på "Kirketidende", ju mer inser jag, att ett dylikt bihang skulle misshaga de flesta af våra svenskar. De vilja dessutom icke haiva en stor tidning. En sådan som "Luth. Standard" eller "Kircheboten" är allt nog. — Jag får nu "N. Y. Observer" gratis för detta år. Den ger hvarjehanda att få (?)

Hälsa Er. Norelius, att jag ännu icke fått något svar från gubben Reynolds på mina många skäl, hvarför Norelius bör stanna här en tid. Denna tystnad kan tolkas så: den som tiger, han samtycker. Säg Nor. också, att, sedan februari nu är slut, vänta vi honom med längtan.

Jag har nyligen skrifvit till Ahlberg i Sverige, en sträng kallelse att komma hit. — Får se, hvad svar man får. Hälsa hjärtligen alla bekanta, Anderssons, Svenssons m. m., m. m. Herrens nåd och gåfvor vare med dem alla, så ock med dig och din skrale broder

L. P. ESBJÖRN.

P. S. — — — — —

ANM. Det konferensprotokoll, som omnämnes här ofvan, är det samma, som förekommer i "Tidskrift" 1:a häftet, sid. 6.

Man finner, att frågan om en tidning på svenska språket blef allt mer påträngande. Under mötet i Chicago i jan. var det något på tal att förena de norska brödernas "Kirketidende" med den påtänkta svenska tidningen. — Det är därpå Esbjörns ord syfta.

Till Hasselquist.

Andover, Henry Co., Ill., april 20 1854.

Min käre broder! Guds frid!

Här följer ett bref, som jag fått med posten. Var god gif det åt ägaren. Swahns bref behåller jag öfver söndagen. Sedan får du det. Översättningen följer härhos. Här följer ock översättningen af Minnesota-skrifvelsen. Jag tänkte skicka den till Greenwald, men hinner omöjligen. Du kan ju skriva litet själf till Greenwald och inlägga denna översättning. Försumma ej det. Detta dokument bör ändtligen komma i dagen. Skrifver du något fel på engelskan, så rättar Greenwald det nog. Så ha de gjort åt mig. Det är nog godt, att du rättar hvad som kan behöfva rättelse i vederöparnes sangvinska rapporter. Nämn dock ej mer om Håkanson, än hvad de kunna haiva gifvit anledning till. Ha de sagt, att han är *öfeergången*, så visa oförfärdt, att han är tydligen *återgången*, med hvad därtill hörer. Ha de åter ej nämnt honom, så är väl bäst, att du ej nämner honom heller. Han beder mig icke nämna saken för presidenten, om det kan undvikas. Hans bref af den 29 mars är för öfrigt märkvärdigt. Han synes djupt och allvarligt ångra sitt förhas-

tande och säger sig vilja hädanefter genom Guds nåd bekänna och försvara den lutherska läran. Herren hjälpe honom för Jesu skull.

Konferensen i Norway har jag ingen lust att besöka. Vi behöfva bättre hafva en konferens i någon af våra egna församlingar. Valentin ber om en konferens i Princeton. Det vore nyttigare. Jag föreslår därför, att vi gå till Princeton till den 29 april. Du hinner väl underätta Carlsson och be honom komma, och säga mig, om du antar förslaget. Jag tycker, att det är orätt att beröfva våra församlingar två konferenser efter hvarandra. Vi måste ock besinna, att Valentin skall examineras af vår konferens och ej af den samman-satta.

Nu, Guds frid med eder! Hälsa din maka och andra. Hoppas, hon blir snart frisk. Vi befinna oss väl. Norelius är här och synes vara stadig. Han insisterar på att Munkels skrift (översättningen) måtte genast tryckas. Hur går det med ditt arbete? Är det färdigt? Du måste drifva på Carlsson att genast utgifva ett profblad af "Svenska Posten". Det duger icke att dröja längre.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Kl. 5 e. m. får jag bref från Carlsson, att konferensen skall ske den 26 april (ehuru han förr skref den 3 maj). Jag kan icke komma så hufvudstupa.

ANM. Af ofvanstående finner man, att Valentin då hade flyttat till Princeton. Han förestod församlingen där en tid; sedan reste han till Sverige.

Håkanson är pastor M. F. Hokanson.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., maj 30 1854.

Min käre broder i Herren! Guds nåd och frid!

Det dröjer så länge, innan jag hör af dig, så att jag måste i hast raspa några ord, särdeles som jag fått ineliggande 3 bref för dig (af hvilka jag betalt 2 med 10 cent). Jag längtar att höra af dig, och huru du och svenskarne befinna eder, hvad du gör, hvad strider du har o. s. v., samt hur det är med br. Carlson, hur snart vi få vänta honom hit etc. Jag beder dig ock för all del föranstalta, att jag får *tall- och granfrön* eller plantor, om de kunna förvaras och sättas. Detta tillfälle får nu icke gå mig ur händerna. Här är allt som vanligt. Vi ha haft ymnigt med regn, och din kulle och soffa grönskas bra. Herren är ock med oss och hjälper oss. Från Ahlberg har jag fått bref, att han, vill Gud, kommer hit nästa år för att bosätta sig uti Moline. — Se för all del efter, om något tätgräs kan fås. — Hälsa hjärtligen till Per Anderson och hans hustru samt andra, som mig känna. För all del laga ock, att vi få hit ett exemplar af *Koncordian*.

Hokanson är nu åter glad och frimodig. Prisad vare Herren!

Nu vare Herren med dig och din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Strid för tron, som helgonen en gång gifven är.

ANM. Vid denna tid var jag i Chisago Lake, Minn.

Pastor Erl Carlsson hade en vecka före mig varit där och stiftat församling därstädes. Han stiftade också församling i Marine eller numera Scandia och i St. Paul.

Tätgräs fanns på en del mossar kring Chisago Lake.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., juli 11 1854.

Käre broder i Herren!

Hur är det med dig! Du har varit så tyst, och icke heller kom du hit till oss på din nordfärd, såsom du lofvade och vi *högligen* väntade. Jag har hört, att du skulle hafva varit krasslig efter hemkomsten; att många svenskar äro komna, och att där är mycken sjuklighet och död ibland dem. Käre, rita åtminstone några få ord med nästa post, och säg mig, huru härmed är, och hvad du någorlunda visst vet om Sverige, kriget i Östersjön, Finland etc. Hvad vi veta här är ungefär = 0.

Herren styrke dina krafter och spare dig för sjukdom och död åt sin församling och vårt folk för Jesu skull!

Jag gjorde före midsommar en tur till Princeton, Geneseo, Moline och blef därefter rätt dålig till hälsan, så att jag nu först är någorlunda återställd. Hur är det med protokollet, frågorna och tidningen? Ges ingen möjlighet att försöka utgifva ett profnummer af den senare? Nu, nu, nu är rätta tiden, som aldrig kommer åter. — Hvad tyckte du om Minnesota? Herrens frid vare med dig!

Hasteligen af din ringe broder i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. — — — Holm hälsar mycket. Norelius är i nordn. — Hur går det med din nya kateket? Vet du något om en G. P. Person, som skilt sig från Hedström i New York och nu håller gudstjänst därstädes.

19 manspersoner i Sugar Grove hafva skickat mig en klagoskrift mot Bergenlund. Min hustru och barn hälsa hjärtligen. Vet du, att Ahlberg kommer hit nästa år?

Kan du skaffa mig en "half fares" biljett på Rock Island roaden? Skall jag kunna fara till Princeton, Moline, Peru etc., så måste jag hafva den.

ANM. Pastor Erl. Carlsson sjuknade i koleran sommaren 1854 och låg en längre tid. Den sommaren och hösten var koleran mycket svår, och många af våra svenskar dogo i densamma.

Holm var P. W. Holm, en landtmätare från Jämtland, som höll sig i Chicago, Andover och sedan i Minnesota.

Den nya kateketen var den sedermera bekante pastor A. Andren.

G. P. Person eller Pehrson. Se "De sv. luth. förs. Hist." sid. 770.

I *Peru* var det inga svenskar; men N. Ills.-synoden höll sitt möte där på hösten 1854.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., sept. 5 1854.

Käre broder i Herren!

Som jag för svaghets skull ej kan komma till synoden, så måste jag sakna förmånen och glädjen att se dig, så framt du icke är god och reser med bröderna upp hitåt och far igenom Andover. Det är min och allas vår bön och begäran, att du måtte göra det. Det är mycket vi behöfde tala om, och dessutom behöfves brödernas hjälp till vår församlings uppmuntran. Kom därför och dröj något. Jag tror, att jag kan säga om dig med Paulus (sans comparaison i öfrigt): Jag hafver ingen, som med mig så lika till sinnes är.

Tack för protokollet och frågorna. Men du måste skicka mig mera, mycket mera däraf. Kostnaden får jag väl lof betala. Herren vare med dig och eder alla! Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Laga, att frågorna bli antagna på synoden, och att ordet "unaltered" blir insatt framför "Augsburg Confession" uti 1 kap., 2 § af synodens konstitution, sedan frågorna först passerat.

ANM. *Frågorna*, som förekomma på två ställen i brevet syfta ej på samma sak. "Frågorna", som han fått sig tillsända såsom tryckta, och för hvilka han tackar, syfta på de i ett föregående bref nämnda frågor till dopets försvar emot baptismen och af honom uppsatta. Däremot syfta "frågorna" i P. S., om hvilka han beder Carlsson "laga, att de bli antagna på synoden", på "Formula of questions", hvilka ock antogos af N. Ills.-synoden på dess möte i Peru 1854 och finnas i det årets protokoll på 7 sidan. Esbjörn var ordförande i den kommitté, som uppsatte förslaget, och han har själf författat det samma.

De förra frågorna meddelas här fullständigt.

"Några enkla frågor och svar rörande döpelsen.

1. Föreskrifver bibeln någon viss mängd vatten eller något visst sätt att använda det i döpelsen?

Svar: Nej, det gör den icke.

2. Sprider bruket af själfva ordet "Baptism" (dop) uti skriften något ljus öfver detta ämne?

Svar: Aposteln Paulus uti Ebr. 9: 10 kallar judarnes reningar efter lagen för "mångahanda döpelser", och när man går till 4 Mos. 19: 7, 13, 18, 19, 20, 21; 2 Mos. 29: 4; 3 Mos. 8: 6; 4 Mos. 8: 7, där dessa "tvagningar" (enligt grundtexten) "döpelser" beskrifvas, så finner man, att somliga af dem säkerligen förrättades med stänkning eller pågjutning af vatten, och somliga törhända med neddoppning. — "Döpelsen med den helige Ande och eld" (Matt. 3: 11) skedde genom Andens ut-

gjutande, enligt löftena (Es. 44: 3; Joel 2: 28; Apg. 2: 17, 18) och eldens sittande på de första kristna (Apg. 2: 3). Döpsen i skyn och i hafvet (1 Kor. 10: 2) skedde endast genom stänk af hafvets vatten, som ett starkt östauväder bortdref (2 Mos. 14: 21), och af regn ur det mörka molnet eller skyn (2 Mos. 14: 19, 20; Ps. 77: 16 till 21). Ut i Mark. 7: 4, 8 kallas kärls och bords tvättning för "döpselse"* och likaså judarnes tvättning före måltiderna. Ut i de 70 uttolkares grekiska öfversättning (gjord omkring 300 år före Kristi födelse) kallas Nebukadnessars vätning af himmelens dagg (Dan. 4: 30), att han blef "döpt af himmelens dagg."

3. Hvad synes hafva varit apostlarnes bruk?

Svar: Understundom döpte de antingen uti eller vid rinnande vatten, och understundom inom hus (Apg. 16: 33); men i ingen händelse nämnes det, huru de använde vattnet.

4. Hvad slutsats gör du ifrån alla dessa omständigheter?

Svar: Att hvilken mängd af vatten som helst, på hvad sätt som helst, af behörig person använd i Faderns, Sonens och den helige Andes namn, utgör kristlig döpselse.

5. Hvilka böra döpas?

Svar: Fullväxta, nådehungriga, och barn.

6. Hafva vi rätt att utesluta barn från döpseln?

Svar: Det hafva vi visserligen icke; ty

- 1) Har Gud uttryckligen upprättat barns ledamotskap i sin församling vid dess första synliga inrättning och aldrig sedan återkallat denna förmån. 1 Mos. 17: 11, 12. Emedan nu förbundet och församlingen, som då af Gud upprättades, var ett evigt förbund (v. 7), så måste, såsom aposteln lär ut i Rom. 11: 20, 24, i grunden samma församling räcka till tidens ända. Ty oljeträdet är det samma, om ock kvistarna äro olika. Och emedan Gud upprättade barns ledamotskap däruti, så kan ingen återkalla det, utan Gud själf, hvilket han icke har gjort.
- 2) Vår Frälsare befäller uttryckligen sina efterföljare att göra alla folk till lärjungar, döps dem och lär dem (Matt. 28: 19, 20, grundtexten), och säger ingenting om att undantaga barn. Således när barn hade i 1,900 år blifvit intagna i församlingen och judarne aldrig hört om en Guds församling, från hvilken barn voro uteslutna; så skulle Frälsaren nödvändigt hafva nämnt, att barn skulle undantagas vid alla folks döpselse, om han velat hafva dem uteslutna. Men detta har han icke gjort, och därför ämnade han icke heller, att vi skulle göra det.

* Det ord, som i svenska bibeln här är öfversatt med tvagning, heter i grekiska grundtexten "Baptismos" och betyder det samma som döpselse.

- 3) Döpseln är nödvändig för ingången i Guds rike (Joh. 3: 3, 5). Barn behöfva den lika så väl som äldre, ty de äro födda af kött (Joh. 3: 6; Ps. 51: 7) och äro af naturen vredens barn (Ef. 2: 3); måste därför döpas "till syndernas förlåtelse," (Apg. 2: 38) och göres rena genom vattnets bad och ordet (Ef. 5: 26) eller "nya födelsens bad" (Tit. 3: 5).
- 4) Det säges uttryckligen, att apostlarne döpte hela hus, hvilket uttryck just betyder föräldrar och barn (Apg. 16: 33; 16: 15. 1 Kor. 1: 16).
- 5) Origines, som var den lärdeste man på sin tid, och föddes af kristliga föräldrar endast 85 år efter aposteln Johannes död, säger, att barn döpas till syndernas förlåtelse, och att barndopet var nedkommet till hans tid från apostlarnes dagar. Det samma intyga många andra den kristna kyrkans fäder, hvilkas skrifter ännu finnas kvar.
7. Har barndopet varit allmänt brukligt inom församlingen?

Svar: Utan allt tvifvel har det så varit. Under de första fyra hundra åren från kristna kyrkans grundläggning fanns det hvarken något samfund af människor eller någon enskild person, som förnekade barn att döpas. Endast Tertulianus yrkade på döpselns uppskof åt barn och icke heller det i alla händelser. Och Gregorius uppsköt den kanhända åt sina egna barn.

Under de nästa sju hundra åren fanns det hvarken något samfund eller någon enskild person, som förnekade rättigheten och skyldigheten att döpa barn, utom de kättare, som förkastade allt utvärtes dop.

År 1120 förkastade en sekt (petrobrusianerna) barndopet, men rönt motstånd af de andra församlingarna, såsom kättersk, och blef snart till intet.

Från den tiden satte ingen sig mot barndopet, förr än vederdöparne uppkommo år 1522, och sedan den tiden har också den stora massan af kristna kyrkan fortfarit att bruka barn-dopet.

8. Hvarför har detta sakraments förrättning på svenska fått namn af döpa, som synes betyda det samma som doppa?

Svar: Emedan då kristendomen först infördes i Sverige, på 800-talet, både fullväxtas och barns dop mestadels förrättades med neddoppning, dock icke såsom någon nödvändighet.

Anmärkning.

Hvar och en uppmanas att granska dessa svar väl och, om han icke kan finna något osant i dem, för sin och de arma barnens själs skull fly vederdöparnes spetsfundiga villfarelser.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., okt. 6 1854.

Min dyre broder i Herren!

Hjärtligt tack för ditt efterlängtade och kärkomna bref! Men jag och vi alla äro rätt bedröfvade att däraf höra om dina sjukdomar. Herren styrke dig och gifve dig full hälsa igen, att du må ännu länge främja hans sak ibland vårt fattiga folk! Men käre, skona dock dig själf. Du tjänar hvarken Herren eller folket med att taga dig öfver krafterna. Jag har denna sommar varit så klen, att jag måste skona mig mycket, och därför har jag ock sluppit med blott litet frossa. Men min hustru har varit sjuk i feber — — — — — Så ser du, att jag ock haft mina bekymmer, utom de svårigheter som här varit genom kolera och ännu äro genom andra sjukdomar, ehuru Herren värdigats göra min börda betydligt lättare än din. Men "ju större kors, dess bättre kristen, se".

Af protokollet och frågorna har jag fått ett stort paket. Men är jag ej något skyldig för frågorna?

Det är godt, att du tänker på en svensk tidning. Mätte det hafva framgång! Men Hasselquist är just i görningen med utgifvandet af ett profnummer. För all del korrespondera med honom om saken, så att icke competition och villervalla uppkomma. Om dina krafter tillåta, så vore väl Chicago en tjänligare plats än Galesburg. Hvilkendera af eder, som griper saken an, vill jag efter mina ringa krafter hjälpa. Jag kan furnera åtskilligt i nykterhets-, åkerbruks- och hushållsväg; men skulle ej önska se mig absolut inskränkt till dessa ämnen. Det är för tungt för en präst, som älskar sin Herres sak, att vara afstängd från de ämnen, som stå i nära beröring med hans heliga kall.

Hvad Bergenlund angår, så har här varit ordentlig anklagelse från 19 medlemmar af hans församling, hvilken remitterades till synoden. Men när det kom till kritan, så ville hvarken kåranden eller svaranden infinna sig. Ergo förordnades Hasselquist att på stället hålla undersökning.

Innan Andreen reser till Springfield, gör honom uppmärksam på, att det är kanske icke så helt med renlärigheten i afseende på sakramenten. Låt honom läsa Formula Concordiæ.

Konferensen ville vi gärna hafva här, särdeles som därvid kunde ske kyrkoinvigning. Om söndag skall jag tala med församlingen och i P. S. tillägga, hvad vi tro kan göras.

Valentins resa vet jag ej hvad jag skall säga om. Till mig säger han, att han vill ännu en gång omfamna sin mor, och ber mig och H. (Hasselquist) om rekommendation till kristna i Sverige för att få penningar till återresan hit. Jag har skrivit till H. men ej ännu fått svar. Jag är ej mycket hugad att ge rekommendation.

Hälsningar till och från af hjärtat. Förlåt min brinnande brådska.

Din i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Den 10 okt. Min kära hustrus sjukdom och andra omständigheter göra, att vi kunna icke så snart hafva konferensen. Det påtänktes väl i söndags att hafva den omkring den 5 nov.; men vore det icke bättre att dröja ett par veckor till? Den 3 dec. är vår reguliera communionstid. Blir det för långt att vänta till dess? Säg mig din mening snarligen. 5 nov. har dock det för sig, att den dagen kunde hållas reformationsfest — — —

Still more. Jag är glad du ej blandade dig uti Nebraska-frågan. Det är förargligt att se Paul Andersens namn bland de 25 Chicago-präster, som Douglas publikt läsar upp. Vi hafva intet att göra med de herodianer.

ANM. *Nebraska-frågan* rörde frågan om slafveriet, då Nebraska organiserades till territorium 1854.

Douglas, den bekante demokratiska politikern och senatoren från Illinois, Lincolns motståndare. Esbjörn var ej för att präster skulle blanda sig i politik.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., okt. 25 1854.

Käre broder! Guds frid!

Det är glädjande höra, att din hälsa förbättras. Herren gifve ytterligare förbättring och full friskhet och kraft för sin outgrundliga barmhärtighets skull och för vårt fattiga folks skull. Min kära maka är ock nu tämligen återställd, så att hon kan vara jämt uppe. Min sjukhet har ock så där tämligen vikit, så att vi nu alla få fröjda oss öfver att Herren gör allt väl.

Jag upprepar åter, att du måste skona dig själf och icke taga hårdare för dig till kropp och själ, än du kan uthärda. Du behöfves ännu länge i vingården.

Det är emellertid bedröfligt, att där är så mycket elände bland våra landsmän i Chicago. Herren hjälpe, människohjälps synes vara fåtång.

Rörande konferensen så hafva Hasselqvist och jag nu så talats vid, att den börjas här den 1 dec. och fortfar öfver söndagen. Därmed kan nu icke göras någon ändring, ty 1:o går det ej an att ännu en gång beröfva våra svenska församlingar förmånen af ett sådant möte; 2:o är det redan annonseradt här; 3:o behöfves det väl för denna församling; 4:o är första söndagen i hvarannan månad den reguliera nattvardssöndagen här, och därutikan ingen ändring göras för de aflägsset boendes skull, och dock borde väl konferensen hållas vid nattvardstiden, då folk kommer från när och fjärran; 5:o bör äfven kyrkoinvigningen hållas här vid den tiden. Det kunde väl vara godt att komma till Milwaukee, men jag fruktar, att vi häruppe, Hokanson och jag, icke kunna det. Skall konferensen nödvändigt hållas där, så måste vi hafva särskilda konferenser, och jag tror äfven, att det af flera skäl är så godt. Det synes vara bra abnormt, att en konferens skall hållas utom sitt distrikt. Det fägnar oss högligen, att du hellre vill komma till oss. *För all del gör det*, om Herren tillstädjer, ty här är viktiga frågor att afgöra, som röra oss svenskar enkannerligen, nämligen tidningen "Svenska Posten" och det därtill hörande tryckeriet; frågan *hvar* vi skola låta uppfostra de svenska ynglingar, som kunna vara skickliga till predikoämbetet. De sista tilldragelserna vid Capitol University i Columbus och den obestämda karakteren af Springfield-teologien göra, att denna fråga måste upptagas af svenska lutherska präster och församlingar. *Ergo kom och haf ett godt ombud med dig till den 1 dec.* Hälsa och P. Andersen, att han och de norska bröderna äro välkomna och inbjudas härmed. Säg honom, att jag ej har tid att skrifa honom till, men han skall vara god och taga detta, såsom vore det lika godt ämnadt och gjordt. Bed

honom ock, att han, som känner de norskas adresser, ville inbjuda dem skriftligen. De äro alla välkomna.

Organist kunde vi väl på sitt sätt behöfva, men som här ingen utsigt är till lön åt en sådan, så kunna vi icke kalla någon. För närvarande spela mina gossar på ett godt melodeon, så att vi hjälpa oss någorlunda, såsom vi hafva det.

Man kommer just nu och kallar mig ut till en sjuk. Jag måste därför sluta med en hjärtlig hälsning från min kära maka och barn till dig och andra. Var god särskilt hälsa C. J. Anderson och Swenson och tacka dem för deras godhet mot Joseph, som var gäst hos dem med Norelius. Jag har fått bref, att de äro väl och lyckligen framkomna till Columbus och hafva begynt sina studier. Herren bistå och regere dem! Deras förnämste välgörare, dr Reynolds, är bortflyttad i anledning af några strider med ämbetskamrater och studenter. De ortodoxa hafva stött sig på hans förhållande.

Herrens frid med dig och din ringe broder i Jesu Kristi tro

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Skolläraren P. Person ville vi gärna hafva, om han kan undervisa på båda språken (engelska och svenska). Spelningen kan jag snart lära honom så mycket vi behöfva.

ANM. Pastor Erl. Carlsson betraktades såsom hörande till Mississippi-konferensen lika mycket som till Chicago-konferensen. Han besökte för det mesta bådas möten.

“Mina gossar”, som kunde spela, voro Paul och John. Paul stupade tidigt i inbördeskriget i Missouri 1861. Han tjänste i kavalleriet under general Lyon. John flyttade med fadern till Sverige 1863 och har länge haft en förmånlig anställning vid järnvägen i Karlskrona.

“Joseph” tog jag med mig till skolan i Columbus, då jag återvände dit på hösten 1854. Han var då omkring 10 år. Han tjänste sedan i inbördeskriget och är nu kapten Osborn och lefver i Minneapolis, Minn.

Rörande dr Reynolds flyttning från Columbus, se “De Sv. Luth. församlingarnas Historia” sid. 813.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill. okt. 28 1854.

Min käre broder!

Guds nåd och frid i Kristus Jesus!

Hjärtligt tack för dina båda bref från Chicago och Columbus. Vi voro innerligen glada och tacksamma, att Herren ledsagade eder lyckligen fram. Men huru hafva vi ej tagit del uti ditt bekymmer, då du fann R. vara sin kos och förhållandena sådana du beskriiver dem. Men prisadt vare Herrens namn, att andra dock hulpo eder och att Ed. Soc. tog er under armarna. Jag är däröfver hjärtligen glad. Det enda jag är ledsen öfver, är att du fått oväntadt

besvär och tyngd af Joseph. Men käre, min broder, tröttna ej. Jag vill i stället tjäna dig allt hvad jag kan, och om Herren ej ger mig tillfälle därtill, så vet jag visst, att han sätter någon annan därtill, ty han har sagt: "Sannerligen säger jag eder, det skall icke vara olönt." Förmana honom därför till flit i sina studier, lydnad, ordning och stillhet, renlighet etc. och framför allt att frukta och åkalla Herren, och se efter honom hvad du kan. Ja, jag vet väl, att du gör det, och tackar dig därför af allt hjärta. Var ock nu god och låt mig med några ord få veta, hur det går för Joseph med studeringen, samt om du själf nu börjat den teologiska kursen. När jag kort efter din afärd träffade broder Hasselquist, instämde han ock fullkomligt uti mina yttrade åsikter om nödvändigheten att nu börja teologien och dess delar, på den grund, att du studerar för församlingens skull och icke för studiernas och vetenskapernas skull. Mitt bref till R. kunde du gärna lämnat till prof. Lehmann, ty det var intet däruti, som numera angick R.

Johannes Samuelson i Hickory Grove lämnade mig \$1 åt dig efter din afärd. Om det är något i behåll af Josephs medel, så tag den dollarn af dem, och sänd mig ett ord till kvitto att visa gifvaren. Är intet af Josephs pengar att taga af, så låt mig veta't, och jag vill sända dollarn, ehuru jag är ohägad att göra't, då jag två gånger gjort förluster på posten.

Min kära maka hälsar hjärtligen (så ock barnen). Hon har nu varit uppe öfver 8 dagar, men åter i dag fått frossan. Herren hjälpe!

Hvad du berättar om dr R. har mycket förvånat mig. Jag håller alldeles med dig, att det var väl, att du ej varit där under detta året. Det skulle vara märkligt att, om tillfälle gifves, någon gång få höra några detaljer af denna striden. Det ser mig ut, som där vore egensinnighet å båda sidor. Jag märkte redan 1851 uti Ohio-synoden en särdeles animositet å tyskarnes sida, så snart något förekom, som stod i samband med nationalitetsskillnaden. Dock tror jag, att djupaste roten till denna spänning hos mången, kanske omedvetet, ligger uti en dunkel aning om oförenbarheten af det rena evangelium med den reformerta new-measure-andan.

Hälsa nu Joseph så mycket från mig, mamma och syskonen, och bed honom ej glömma svenskan. Medan I ären tillhopa, gören I bäst för er bägge att med hvarandra tala och läsa svenska. Bed honom att lära sig skriva, så att han snart kan skriva själf. Herren vare med eder nu och alltid. Amen.

Din ringe broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Allt hvad pastor Esbjörn kunde lämna tillsonens resa och underhåll var \$10.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill. nov. 27 1854.

Min käre broder i Herren!

Guds frid och välsignelse!

Mycken tack för dina kära bref! Det första dröjde jag att besvara, emedan jag genast väntade svar om Johan Samuelsons dollar, och när svaret kom, blef jag förhindrad från svaromål genom bortresa till Moline och min kära hustrus därpå följande återfall i frossa. Hon är dock nu åter, Gudi lof,

bra, och jag har af den svåra färden (som vi råkade ut för) ingen annan olägenhet än bröstvärk och snufva. Såsom Josephs penningar äro slut, så sänder jag härhos dollarn från Joh. Samuelson i Hickory Grove, ehuru det nu för tiden är bra osäkert att skicka penningar på posten. Att Josephs medel äro slut, var för mig en rätt oroande underrättelse, då jag ej har att skicka honom vidare, utan påräknat, att Education Soc. skulle biträda honom, såsom dr Reynolds lofvade. Jag beder dig därför för all del bedja Ed. Soc. att gifva honom, hvad han behöfver till att taga sig fram, så att han ej lider nöd. Var god hälsa prof. Lehmann så mycket, och säg, att jag är ganska ledsen, att min kära hustrus sjukdom och Moline-resan hindrat mig att svara honom, och att jag äfven i dag ej hinner, ty vi haiva alla händer fulla af förberedelser till vår konferens, som skall börjas härstädes den 1 dec. Bed honom ej bli ledsen på mig. Hälsa ock Joseph så mycket från oss alla, och tacka för brevet. Nästa gång hoppas vi få ett af hans egen hand. Det gör oss alla hjärtligt godt att höra, det han läser så flitigt som någon annan. Måtte han så fortfara och bli allt flitigare och göra allt mer framsteg. Paul är i bod uti Rock Island och har \$14, tvätt och board i månaden.

Nu Guds frid, som öfvergår allt förnuft, förvare eder och oss i Kristus Jesus. Amen!

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., dec. 23 1854.

Käre broder i Herren!

Nåd och frid!

Hjärtligt tack för dina bref! Det gläder mig innerligen, att du rätt ofta låter höra af dig, men jag skäms för din förebråelse, att mina skrivelser äro så knapphändiga, ty den är förtjänt. Men käre, ursäkt mig. Jag tröttnar med det myckna skrivandet, särdeles som hälsa och krafter äro svaga. Jag har lång tid haft en besvärlig bröstsjuka, och jag fruktar den skär på djupet. Annars äro vi andra friska.

Om "Svenska Posten" vet jag ungefär så litet som du. Vid konferensen hade Hasselquist ännu ej återkommit, och sedan har jag ej hört hvarken hvitt eller svart från Galesburg. Hoppas dock, att han nu är lyckligen åter (annars skulle man väl hört af motsatsen) och genast griper sig an med "Posten", så att den kan komma på nyåret.

Konferensen bestod af Carlsson, mig och Cederstam. Håkanson kunde ej komma, när det blef så kallt. Han måste hvarannan dag 2 mils väg, hämta vatten åt sina kreatur. Därtill kunde han ej sätta hustrun. Valentin är åt Sverige. Business blef således ej mycket, endast kyrkoinvigning och beslut, att Harkey tillfrågas, huru teologien läres i Springfield, och uppmannas att lära ortodoxt. Så beslöts, att konferensen kallar lärare från Sverige, dit de behöfvas, samt ger dr Fjellstedt fullmakt att kalla dem, han anser tjänliga och villiga. Detta ansågs bättre, än att församlingarna kalla själfva, ty enskilda församlingars kallelse har mindre respekt med sig i Sverige än en kyrklig myndighets. Beslöts äfven att allvarligen rekommendera församlingarna i Chicago och Geneva till hjälp med deras kyrkors betalande och fullbordan.

Allt för ledsamt och beklagligt, hvad du berättar om universitetet. Herren hjälpe! Jag tror, du bedömer orsakerna ganska rätt — ytterlighet å båda sidor. Jag finner dock med glädje, att engelska synoden icke genast afbröt gemenskapen med the Joint synod utan beslöt att än en gång sända dit ombud. Mätte frid då stiftas. Om jag kunde, skulle jag resa dit och säga dem, att västern, som åskådat Ohio-synoden med glädje och hoppfull förtröstan, nu är full af sorg öfver dessa sista händelser. Kanske ville de något låna örat till en opartisk, som talade till dem i enfaldighet. Jag tror alldeles detsamma som du, att Spielman icke är vuxen platsen som president. Den borde Lehmann hafva. Det är en man med energi.

Munkel om dopet torde nu kunna tryckas här, om H. får ett svenskt tryckeri.

Dina anteckningar om svenskarnes tillstånd har jag ej sett, hvad jag kan minnas; men förmodar, att de kunna vara nyttiga, ty jag hoppas de äro sanningsenliga. Af Ahlberg och Svenson höres intet. Herren vare nu med oss och uppfyll oss med sin nåds rikedomar och läre oss rätt värdera den stora nåden och förlossningen i Kristus! Han gifve oss ock en fröjdefull jull! Guds frid med eder!

Din broder i Kristus Jesus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "Engelska synoden" var det engelska distr. af "The Joint Synod of Ohio."

"Cederstam". Detta är första gången som det namnet förekommer i våra offentliga handlingar och har med heder och ära försvarat sin plats allt sedan. Cederstam blef då rekommenderad till erhållande af license för att tjäna såsom Hasselquists medhjälpare, men redan följande vår blef han sänd till Chisago Lake och andra platser i Minnesota för att upptaga permanent verksamhet bland våra landsmän därstädes.

"Spielman" var en from präst med mycken energi men med mindre lärdom, död för flere år sedan. Han är författaren till "Abrirs der Geschichte der evangelische-lutherischen synode von Ohio u. a. Staaten. Columbus, Ohio, 1880".

Mina "anteckningar om svenskarnes tillstånd etc." fanns endast till i ms.

"Svenson", som han nämner var pastor Carl Magnus Swenson af Växiö stift.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., mars 6 1855.

Min käre broder i Kristus!

Tack hjärtligen för brevet! Jag hoppas, att du fått fram mitt förra nu, hvaruti jag sände \$1 till Standard. Jag ville ej sända mera på en gång.

Det är glädjande, att I hafven hälsa, men beklagligt att höra, att ni är i förlägenhet för medel. Härhos följer nu åter en dollar i hörnet till Joseph.

Går detta och det förra väl, så vill jag väl plocka dit någon dollar i sänder på samma sätt, efter som jag kan halva lägenhet. Men jag beder dig, du ville sända mig nästa gång en fullständig räkning på Josephs affärer, upptagande å ena sidan, hvad han fick af mig vid bortresan, hvad Ed. Soc. lämnat för honom etc., och på den andra alla hans utgifter, som för honom äro gjorda, så att jag får se hans ställning och skuld. Jag hoppas, att du icke så missförstår denna min begäran, att du tänker den kommer af misstro till din hushållning med honom, ty jag vet väl, att du mycket mera fått och får hjälpa honom än göra *dig* nytta af hans styfrar. Jag begär endast därför en sådan räkning, emedan jag då får se hans ställning tydligt och han vänjer sig att vara ordentlig i penningeväg. Jag minns, att min förmyndare alltid af mig fordrade ordentlig räkning på hvar styfver, från första stund jag kom i skolan, och det var mig en stor nytta. Joseph behöfver lära sig ordning äfven i denna delen. Säg mig ock då, huru snart och huru mycket, om ni kan få något af Ed. Soc. m. m., samt hur din egen ställning är; om du fick något mer lån af Holm, hur mycket du nödvändigt måste haiva m. m., samt om det är någon möjlighet för dig eller Joseph att förtjåna något under ferierna i sommar. Vore ock roligt höra, hur läsningen går för honom nu, om han är flitig och beskedlig, hvad han läser o. s. v.

Det andra du nämner, anfallet på Chisago-settlementet, gjorde oss alla högst bedröfvade. Herren hjälpe det arma folket nådeligen! Jag har länge fruktat något sådant, väl vetande, att det sedan Amerikas intagande af europeer alltid varit vanliga ordningen uti gräns-settlementerna. Låt mig få veta, hvad du vidare inhämtar om dessa bedröfliga ohyggligheter. Jag och mången med mig äro högst angelägna att få veta, hur det vidare går. Är där någon betydlig garnison uti Fort Snelling, som kan gå ut och rensa landet från fienden? Kunna svenskarne under Dahlhjelm's anförande organisera sig och värja sig?

Din fundering att förena dig med Ohio-synoden undrar jag ej på. Jag hade själf säkerligen gjort detsamma, om icke afståndet varit så stort, att jag fann det omöjligt för våra svenska präster och församlingar här i västern att kommunicera med den. När det nu icke gick an, så har jag alltid åstundat, att vi måtte få oss en skandinavisk synod. Men så länge vi äro för få, kan det ej påtänkas. Det bästa jag därför, för min del, tyckte mig under närvarande omständigheter kunna göra, var att förena mig med N. Ill.-synoden, dock med den reservation i afseende på läran och symboliska böckerna, som innehålles uti synodens första protokoll, 1851, sid. 5. Hvad jag och efter mig de andra sv. bröderna gjort, har ock genom Guds välsignelse varit ganska nyttigt. Vi hafva lyckats att inverka så starkt på hela synoden, att den nu ändrat 2 art. af 1 kap. af sin konstitution och antagit de beryktade 3 frågorna, och detta sista utan att hvarken jag eller Hasselquist eller Carlsson var närvarande. Denna jämte andra omständigheter öfvertygar mig, att synoden kan mer och mer reformeras, och att det därför f. n. är vår plikt att förbliiva däruti och att inlägga däruti ett så öfvervägande ortodox element som möjligt. I betraktande af detta tror jag verkligen, att, såsom sakerna nustå, du gör största nyttan för vårt folk och våra efterkommande, om äfven du varder en ibland vår synods medlemmar. Du kan vid inträdet åberopa min reservation eller göra din egen reservation. Det är så angeläget, att det ortodoxa elementet allt mer stärkes ibland oss, att ingen, som kan göra det, bör saknas. Det är nödigt, att norskarne än mer fortskyndas på det återtag de redan begynt,

och det finnes äfven svenskar, som behöfva stärkas. Tro mig, de äro icke alla så symboltrogna, som de se ut, men de kunna, hoppas jag, hjälpas. Dessutom lider du för egen del genom Guds nåd ingen skada af att vara uti en synod, där somliga ledamöter äro så där halwa, när du offentligen gör din reservation i afseende på trosbekännelsen. Tvärtom denna reservation stärker dig själf kraftigt och inverkar mäktigt på de andra. Det synes ju klart af mitt eget eländiga och ringa exempel. Hvad annat än den sausade frimodighet och kärleksfulla allvar, som Herren värdigats gifva mig, har gjort de engelska och norska medlemmarne, doktorer och professorer, så medgörliga? Förnämsta skälet för förening med Ohio-synoden skulle således vara din egen hugnad. Men, broder, vi få ju icke endast se på vårt bästa, utan ock uppå andras. Hade Ohio-synoden handlat efter dessa grundsatser i frågan om sin förening med General-synoden, så är jag öfvertygad, att den sista beklagliga brytningen varit ogjord och General-synoden redan i full återgång tillbaka till den gamla trofasta bekännelsen. Sanningen är oemotståndligt mäktig, icke då hon står och talar på afstånd, utan då hon bringas i beröring med osanningen. Därför satt icke Jesus endast bland de lärare och bland sina lärjungar, utan gick ut bland publikaner och syndare. Allt detta synes nu mig gälla, så länge de halverande ledamöterna af synoden icke göra något försök att förhindra oss från den rena lärans bekännande och förkunnande, utan tvärt om låta af vårt exempel förmå sig att ändra bekännelse och öfvertygelse. Skulle de någon tid handla annorlunda, då måste ock vi handla annorlunda. Nu hälsa vi alla så hjärtligen till dig och Joseph. Mamma är åter fullkomligen bra i sina ögon, och vi alla friska. John spelar hvar söndag i kyrkan, i hvad tonhöjd som helst efter siffror, *utan skjutverk*. Till och med det är mycket lättare än efter noter, emedan det ger så tydligt begrepp om harmonien.

Guds frid! Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Detta bref är märkvärdigt, därför att det redogör för hans *kyrkliga ställning* vid denna tid. Det dröjde ännu i 5 år, innan hans ögon öppnades, så att han kunde inse det orätta och opraktiska i en kyrklig unionism.

Anfallet på Chisago Lakes-nybygget från indianernas sida var dess bättre blott ett rykte; men som dock på sin tid väckte ej liten oro.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., mars 7 1855.

Käre broder! Guds frid!

Just som jag i går hade afsändt mitt bref till posten, fick jag edert af den 22 febr. och finner däraf med glädje, att I mån väl. På det vi icke längre måtte så omfaras, skyndar jag att åter skrifva, särdeles som John äfven ville sända Joseph en dollar, och vi ha tyckt bäst att icke sända mer än en dollar i sänder, i fall något bref i detta osäkra landet skulle förkomma. Jag förglömd ock att svara på din fråga, om *Standard* hade missförstått våra frågor. Det hade den icke, men synoden, där jag icke var personligen närvarande, hade missförstått hela ämnet. Jag var chairman för kommittéen och hade ur-

sprungligen uppsatt förslaget och skickat det till synoden. Antingen hade nu kommittéens öfriga ledamöter eller ock synoden in pleno borttagit en liten mening, som stod där, och som lydde så: "De, som förut ej blifvit konfirmerade, skola först konfirmeras och sedan besvara den 2:a och 3:e af oifvanstående frågor." Denna mening gör saken klar. Så snart jag kan få *Observern* (= anfaller och E. Millers art.), hvilka du ville vara god skaffa mig eller afskrifva åt mig, skall jag utreda det.

Så, ni har ock haft slädföre. Vårt före räckte i 6 veckor — 1 dag, och nu är vårt bottomland likt en sjö.

Det fögnar oss särdeles att höra, att Joseph läser så många lexor om dagen, om han annars läser dem väl, och att han börjat läsa tyska. Ju mer man kan, desto dugligare blifver man till hvad som helst. Det är skada, att han icke kan få spela någon gång, ty det är en otroligt lätt väg att spela efter siffror. Det är roligt se, att detta Josefs bref är bättre än det förra. Han bör flitigt öfva sig med skrifning, och laga, att han skrifver vackert och gör i samt andra långa bokstäfver, så långa som de bör vara.

Det är bedröfligt, hvad du berättar om synoden; och är detta så, kan jag ej begripa, huru universitetet och *Standard* kunna mera uppblomstra än hittills. Låt vara, att de snart affallande delarne varit ljumma vänner till båda delarna. Men så blifva de icke heller vänligare efter affallet, utan troligen likgiltigare eller till och med afvoga.

Hälsa och tacka rev. Spielman så kärligen för hägkomsten och säg, att jag hjärtligen beklagar hans svaga hälsa, men beder till Herren och hoppas, att den må förbättras. Hälsa ock unga Spielman, att jag med särdeles glädje förnimmer hans nuvarande tänkesätt och beslut. En kär hälsning också till prof. Lehman. Hans psalmbok skulle jag lysta se. Hoppas där äro många af de gamla goda tyska psalmerna, så att man ej, som i General-synodens bok, måtte förgäfvets leta efter dem och undra, hvarför den boken skall heta *luthersk* och icke så gerna "Methodist-Presbyterian-Baptist-Episcopal-Congregationalist-independent-every thing-hymn book."

Nog kan det hända, att vi få lida af know nothingismen, men jag tänker bästa utvägen för oss att undvika stöten är den, att vi själfva frimodigt bekänna, att där är någon, ja mycken sanning i den rörelsen. Den är uppenbarligen föranledd af och riktad mot katolicismen och tyska otron, fastän amerikanen är för stolt att erkänna, att han gjorde ett groft misstag, när han proklamerade oinskränkt religionsfrihet. Nu vill han bättra det på fint vis. Han knyter näfven mot *främlingen* och menar *katoliken*. Jag tycker därför, att man kan tryggt le åt honom och säga midt i synen: "Jag vet, hvad du menar, och jag är därför alldeles ense med dig och vill hjälpa dig af hjärtans grund. Du måste endast låta mig säga rena sanningen och handla därefter. Uteslut från medborgerliga rättigheter en och hvar, som ej kan läsa och skriva dittspråk, och som erkänner sig af samvetsplikt förbunden att lyda någon utländsk regent, och vi lutheraner vilja af hjärtat säga: Amen!

Hälsa Joseph hjärtligen från oss alla, såsom vi ock hjärtligen hälsa dig. Ödmark har jag ej ännu sett eller hört af.

Din broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Hans uppfattning af "know nothingismen" visade sig snart icke vara oriktig; men på den tiden hade fågeln ej fått sina egentliga fjädrar.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., mars 27 1855.

Käre broder i Herren!

Ehuru jag ännu icke hunnit få underrättelse om två föregående bref, hvar uti John och jag sändt Joseph hvar sin dollar, så skriver jag dock nu åter, för att öfversända Marias förtjänst för samma ändamål (Josephs behof). Jag sänder hellre på detta sätt en dollar i sänder än mycket på en gång i anseende till den nuvarande osäkra postgången. Hur går det eder nu för tiden? Har du kunnat få dig något att taga dig fram med? Säg mig det.

Här är det allt som vanligt. Vi hafva nu Gudi lof hälsan, men det är kallt med allvar. Vi hafva haft ännu en veckas slädföre, sedan jag sist skref, och äfven i dag flyger litet snö.

De svenska stilarna äro nu ankomna, så att någon tryckning kan ske.

På det att slanten icke skall kännas så väl, så lägger jag en välkomsthälsning m. m. därutom. Herren med dig och oss. Alla hälsa mycket.

Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., april 4 1855.

Käre broder i Herren!

Hjärtligt tack för brefvet af den 17 mars. Det fögnar oss, att de 2 dollars framkommit, hoppas, att Marias dollar ock nu kommit rätt tillhanda. Men det är en stor bedröfvelse att höra eder nödställda belägenhet. Och särdeles förvånar det oss att höra, det Joseph så sliter och förstör kläderna. Det går ingalunda an, ty vi hafva ej råd att underhålla honom med kläder, om han så far fram. Jag får själf gå trasig, och Maria tjänar för andra, för att hjälpa honom, men huru skola vi kunna det, om han skall så förstöra på lek och ras, som dessutom är honom skadligt. Mamma säger, att hon ämnat sända honom en dollar af sina medel, men har nu icke lust, förr än hon får höra, om han ej blir aktsammare. John har en rock och ett par byxor i hela 2, 3 år, och så hade jag under min skoltid. Däraf måste Joseph lära aktsamhet. Emellertid tackar jag och vi alla dig rätt mycket, som hjälper honom. Vi verkligen beklaga dig och ditt skrädderi, och jag vill genast söka hjälpa dig så mycket jag kan (se lappen här nedan), nämligen sända dig \$25, \$20 till låns åt dig och \$5 åt Joseph. För lyse och möbler måste du äfven debitera Joseph en andel. Det går ej an, att du skall hålla det ensamt.

This I write in English, that you may show it to some friend, who can help you a week or two. I will send you \$20 and \$5 for Joseph, as soon as I come down to Rock Island. There I will deposit \$25 on your account in a bank and send you the certificate of deposit, which you can sell to a banker or merchant in Columbus, after having signed your name on the back of it. This is the only way I can do, as I have no bills at hand, and cannot send gold by mail, and in fact it is very uncertain to send anything by mail, except drafts and certificates, these being valid only when endorsed. Were it not for that reason, I would send the money to day. It is not easy for me to spare that amount, but I cannot let you suffer. Please give my most thankful respects to Pres. Spielman, who had the goodness to help poor Joseph, also to Prof. Leh-

mann, young Spielman and other friends. When will the commencement be, and how long is the summer vacation? Can you send me a catalogue?

Yours in Christ,

L. P. ESBJÖRN.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., april 22 1855.

Käre broder! Guds frid!

Mycken tacksägelse för sist och det kära fast korta vistandet hos dig. Jag kom af Herren väl bevarad till Geneseo till kvällen, höll dären afton gudstjänst och for på onsdag hem, där jag fann allt och alla godt och väl. I brådskan glömdes många ting, såsom 1) vikten på pelsen, 2) priset på brefkopieboken. Jag kommer i alla fall att göra mig en god press, och då kunde jag gärna ha en sådan kopiebok. Skulle den icke kunna skickas af dig hit upp, och du korteligen säga mig, huru jag skall göra vid aftryckningen? Ville du ock vara god och göra ett försök med detta mitt bref, och se om detta bläcket duger, och i annat fall sända mig dugligt bläck? 3) Glömde jag betala dig de två envelopes och du mig mellangiften på halsduken. Detta kunde tagas i beräkning på boken och bläcket.

I dag sporde jag församlingen, om de skulle vilja hafva Zethreus hit till skolmästare, och alla tycktes vara därmed särdeles nöjda. Säg honom det, om han synes villig och skicklig att komma. Han är välkommen till mitt hus så länge. Jag kan icke förgäta den välmenta ynglingen. Jag förebrädde mig ock eiteråt, att jag icke i förväg talade med honom om hvad en kristlig predikan bör innehålla, och anser mig därför dess mera skyldig att hjälpa honom bota den skedda skadan. Hälsa honom rätt mycket från mig. De mina hälsa så mycket och kärligen!

Din i Herren Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Detta Esbjörns besök i Chicago skedde med anledning af ett förenadt konferensmöte därstädes från den 12—15 april 1855. Se 1:a häftet af Tidskrift sid. 62.

A. G. Zethräus var enligt uppgift filosofie magister från Uppsala. Han hade någon tid studerat vid Ill. State University i Springfield och nu vid detta konferensmöte tillsammans med E. Norelius, A. Andreen och Ole Aufinsen anmälde sig till prästexamen. Denna examen fortgick på torsdag, fredag och lördag och utgjorde icke blott kolokvium utan en verklig examen i skolkunskaper och teologiens olika grenar. Till pröfningen hörde äfven att kandidaterna skulle predika en kväll. Därvid gjorde Zethräus ett fullkomligt fiasko, som gjorde ett högst pinsamt intryck. Dagen därpå var han ärlig nog att erkänna, att han icke visste något om andligt lif eller några andliga erfarenheter och drog sin ansökan tillbaka. Hans ärliga erkän-

nande och handlingssätt gjorde ett godt intryck på oss alla; men han gjorde utan tvifvel bäst, som han gjorde, ty såsom präst, oaktadt han hade goda kunskaper, skulle han icke lyc-kats, sådan han då var.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., maj 16 1855.

Käre broder i Herren!

Gratia & Pax!

Hafvande varit och ännu varande sjuk (dock bra nog bättre) han jag, efter att förut i dag hafva skrivit 4 bref och utförliga skrifter, endast tid och kraft att mycket kort hjärtligen tacka dig för ditt bref. — — — — —

Berglund har nu oförfänt kommit och utan att hälsa på eller under-rätta mig brutit in i församlingen i Moline, utan kyrkostyresmännens bifall utsatt och hållit predikningar o. s. v. I samma vefva kom bref från Ahlberg, att han kommer icke. Nu får man att göra att bli af med den persedeln.

Herren vare med dig i alla dina företag och välsigne dig nu och evinner-ligen. Amen!

Din i Kristus alltid

L. P. ESBJÖRN.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., juni 6 1855.

Käre broder i Herren!

Hjärtligt tack för sist och kära brevet, samt för kopieboken etc. För den senare följer med tacksamhet en \$2-sedel.

Särdeles öfverraskande var oss underrättelsen om ditt äktenskap. Brevet kom just hit på bröllopsdagen. Jag och min kära hustru och barn tillönska dig och din maka all nåd, lycka och välsignelse nu och evinnerligen. Vi båda bröllopsdagen och bedja fortfarande, att Herren måtte välsigna eder för sin Sons skull.

Jag och min maka hafva varit två gånger sjuka, sedan jag var i Chicago, och vi äro ännu, synnerligen hon. För min del har jag blifvit sjuk efter hvarje bortresa detta år, så att det synes, som jag måste rent sluta att resa bort. Jag tål icke mera nattvak och ansträngning. Dock, Herren hjälper.

Ineliggande fullmakt beder jag, du ville vara god och genast iå Hattle-stads påskrift på samt flux sända den, jämte mitt bref, till Fjellstedt, hvars adress jag icke känner. Du minns att i Andover beslöts, att ordföranden och sekreteraren äga på konferensens vägnar utfärda fullmakt mellan samman-komsterna. Den arma Moline-församlingen har blifvit skamligen narrad af Ahlberg. De måste hafva hjälp, ty jag kan obetydligt hjälpa dem, när jag blir sjuk hvar gång jag far dit. Således hjälp och hjälp snart, så att de kunna få en i år. Postporto betalas af kyrkkassan i Moline, nådelönnen för besväret ger Gud.

Om min gosse Joseph kommer till Chicago, så käre tag mot honom och hjälp honom på railroaden till Geneseo.

Jag glömde ändå tala med dig om paraplyet, som jag hade i stormen. Blef det skadadt? Huru mycket belöper sig skadan till? Jag är pliktig och villig att ersätta den — Säg mig!

Skrif mig ett par ord om penningarnes riktiga framkomst och om kallelsens afgång till Fjellstedt. Ursäkta din svage och lakoniske, men innerligt tillgifne broder

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Tag nu din maka med dig till New Sweden-konferensen. Om hon ej vill eller kan följa med upp till New Sweden, så kan hon stanna hos oss. Jag tviflar något på, att jag själf kan töras färdas. Således om du ej far häråt, så har jag ej hopp att få hugnaden se dig. Jag säger *hugnaden* med afsikt och full mening, ty "jag hafver ingen, som med mig så lika till sinnes är." Således gör mig hugnaden och kom häråt. Herren med oss!

N. och P. S. Jag glömde nämna, att Zethræus är här och håller skola. Han säger alldeles nej till proposition att vidare ägna sig åt teologien och tycker, att det var bäst, som det skedde i Chicago, och så var det väl då. Bergenlund är ock här. Han har ännu ingen skrivelse fått från Harlsey. Jag är brydd, hvad man skall göra med honom.

ANM. Harkey, S. W., var detta år president för N. Ill.-synoden och teol. professor i Ill. State University.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., juni 14 1855.

Käre broder Norelius!

Tack hjärtligen för brevet! — — — — —
— — — — — Joseph kom helbregda och väl hem förliden söndags morgon. För allt ditt besvär och kostnad med honom tackar jag dig af allt hjärta och önskar, att jag kunde vara dig till någon återtjänst — — — — — Josephs förkoring uti att lära är så stor, som på 8 månader möjligen kunde väntas. För detta är jag isynnerhet skyldig dig tack.

Min hälsa har en gång blifvit bättre och åter sämre igen efter en ny resa till Moline. Det ser ut, som jag icke alls tålde resa, nattvaka och tala mer. Jag har i detta år blifvit sjuk efter hvarje bortresa. Herren hjälpe mig!

Bergenlund har nu fått ny license och är här, försökande att komma ner uti Moline eller i min församling eller annorstädes. Kanske kan sakerna så ställas, att han kan bli min medhjälpare. Måtte det gå väl! — — — —

Hasteligen af din broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., juli 4 1855.

Käre broder i Herren!

Jag har länge väntat på något svar från dig på det sista brevet, innehållande fullmakten och brevet till Fjellstedt samt min skuld af \$2 till dig, och ej velat skriva, förr än jag skulle få svar. Men som jag af Hasselquist hör, att han hos dig sett fullmakten till Fjellstedt, så förstår jag, att alltsam-

mans (inberäknadt penningarna) kommit fram. Skynder därför att skriva några ord för att i korthet anmäla, att sedan Bergenlund blef slagen ur brädet i Moline, har han kommit här upp och genom flitigt kringvandrande insinuerat sig så, att man tagit honom till hjälppräst och skolmästare här till nästa synod. Därvid har han ingjutit, eller åtminstone hans härvaro ingjutit, en så bitter och hetsig anda, att jag författat min afsägelseskrift och troligen äfven uppläst den förliden söndag, om icke Hasselquist kommit och förmått mig att ej resignera.

Bergenslunds lagiska, halit eller $\frac{3}{4}$ metodistiska förfarande synes vinna nära allmänt bifall, och en bitterhet uppenbarar sig hos hans vänner, som är så långt ifrån Kristi anda, som öster är från väster. Det synes mig, att denna bitterhet, som nu brutit lös, måtte länge kokat på djupet, fostrad af metodist-emisarier, och att den egentligen är ett länge känt missnöje mot evangelium, som jag företrädesvis förkunnat. Det syntes äfven i söndags, då man visade föga belåtenhet med en härlig predikan af Hasselquist öfver evangelium på 3 söndagen post Trin. och däremot fann god smak uti en aftonsångspredikan af Bergenlund öfver Hesekiels 3; 17, 18, hvarvid sången utgjorde ps. 121: 2—4 och 124: 4, strax efter sedan han af hela församlingen blifvit antagen till hjälppräst, endast 8 röster undantagna. (Många voterade dock ej, och dessa voro med säkerhet emot B.)

Här gäller att hafva tålmod och bedja. Bed du ock med mig!

Törhända torde ock den metodistiska lags-andan koka på djupet på andra håll. Varen därför uppmärksamma på den, så att den icke oförvarandes bryter ut och under lutheranismens namn och larf. Mina aftagande krafter och tilltagande sjuklighet hafva ock en god del i detta larm, som gått så långt, att en af de hetsigaste i kyrkan slog till en af dem, som ej ville ha B.

Joseph kom lyckligen och helbregda hem. Jag hör, att broder Andreen haft den godheten och gifvit honom bistånd och understöd. Därför beder jag dig hembära honom min hjärtligaste tacksägelse. Bed honom ock anse denna skrifvelse såsom äfven till honom, emedan jag icke orkar skriva mer än ett bref. Mina krafter och min hälsa hafva ytterligare lidit af de senare oväntade tilldragelserna. Hälsa hjärtligen broder Andreen, din kära maka, C. J. Andersons hus och andra vänner från oss alla.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Andover, aug. 8 1855.

Käre broder! Herrens frid!

Jag tror jag "hugsar" (ihågkommer), att du uti ett bref sporde mig, hur du skulle bära dig åt för att få hjälp af ett missionssällskap. Detta ämne glömde jag i brådskan sist, emedan jag icke tog mig tid att uppleta dina bref. Icke eller kan jag nu i hast få rätt på dem, emedan de äro undanlagda. Dock, som sagdt, jag tror jag "hugsar", att du sporde mig därom. Således: 1:o. Hjälpen anses ej såsom hjälp åt prästen utan åt församlingen. Därför måste ansöknungen vara på församlingens vägnar och i dess namn ställd och underskrifvas af kyrkorådet eller af några andra i dess ställe (om kyrkoråd ännu ej finnes). Ehuru det amerikanska (U. S. Presb. & Congreg.) hemmissionssällskapet har mera medel än det lutherska, så torde dock vara bättre

att vända sig till det senare. Det gifver väl icke gärna mer än \$100 om året, men med den hjälpen torde ditt folk väl kunna uppehålla dig. Ansökningen ställes således till "The Executive Committee of the Lutheran Home Missionary Society" och skickas till dr John G. Morris, Baltimore, som åtminstone var Corresponding Secretary of the L. H. M. S. före sista Generalsynoden. Skulle du hafva dig bekant, att någon annan då blef vald, så skicka till den. Ämnena, som kommittéen önskar veta, äro ungefär de samma, som Amer. H. M. S:s kommitté fordrar. Jag skickar dig därför ett blad, innehållandesagda ämnen, hvilka böra korteligen inflyta uti ansökningen. Om där är någon skicklig man ibland eder, så låt den skriva ansökningen, och sedan kan du öfversätta den på engelska. Så har jag alltid gjort och därigenom undvikit obehaget eller otjänligheten af att själf författa ansökningen, och sällskapets kommitté har af stilen eller kompositionen väl sett, att det var folkets eget verk, hvilket de dess mer tyckte om, ja så, att de två särskilda gånger infört mitt folks ansökningar uti sin tidning för att visa, huru "simple hearted pious" svenskarne voro. Sedan ansökningen är uppsatt och af kyrkorådet underskrifven, så skicka den till dr Harkey för påskrifvandet af ett betyg. Sedan kan den gå till mig, och jag kan äfven påteckna den och därefter sända den till dess destination. Vi äro nu, Gudi lof! friska, och hoppas och bedja till Herren, att du och din kära maka nu äfven må vara vid hälsan. Hjärtlig hälsning från oss alla.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Tillt Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., nov. 13 1855.

Käre broder i Herren!

Tack hjärtligen för de kära stunderna af sammanvaro i Waverly! Ack, att de voro så få! Men åter endast brådska och korthet. (Det följande rör blott ett ärende om en emigrantkista, men så kommer följande:)

Dr Harkey och hans bror vilja göra mig till skandinavisk professor och assistant professor i matematik uti Springfield, innan jag reser till Sverige, och jag är nästan färdig att antaga förslaget för diverse skäl skull, bland annat emedan Fjellstedt troligen ej kan eller vill komma i anseende därtill, att han är emellan 50 och 60 år gammal. Skulle han mot förmodan vilja komma, så kan jag lämna det skandinaviska professoratet och behålla det matematiska. Hvad säger du härom? Låt mig genast veta det.

Hjärtliga hälsningar. Vi äro nu friska.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. *Waverley*, numera Leland, Ill. På denna plats eller egentligen 3 mil från staden Leland ute i norska settlementet hade den förenade konferensen sitt möte den 3 okt. 1855, och omedelbart därefter höll N. Ill.-synoden sitt årsmöte på samma plats. På dessa möten öfverlades om prästbristens afhjälpande, upprättandet af ett skandinaviskt professorat, se 2:a häftet af "Tidskrift" sid. 65 och N. Ill.-synodens protokoll för

detta möte samt "De Sv. Luth. Förs. Hist." sid. 800. Esbjörn blef tillsatt till agent för att i Amerika och Sverige—Norge samla medel till det skandinaviska professoratet, och ifall han icke kunde åtaga sig detta uppdrag, blef Hasselquist nämnd därtill.

Ännu vid dessa möten var icke Esbjörn nämnd såsom kandidat för den skandinaviska professuren. Att bröderna Harkey ville göra honom till skand. professor, det hade de ingen makt till; men möjligen hade de kunnat förmå the Board of Trustees att kalla honom till matematisk professor. Däremot ser man af Esbjörns bref, att dr Fjellstedt var påtänkt till skand. professor, ehuru hans namn icke förekom i ofvannämnda mötens protokoll.

Till Erl. Carlsson och Paul Andersen.

Andover, Henry Co., Ill., febr. 29 1856.

Käre bröder!

Jag tackar eder hjärtligen för edra vänliga bref, hvaruti I inbjuden mig att öfvervara högtidligheten af eder kyrkoinvigning. Emedan jag så ifrigt önskat detta tillfälle att vara ibland eder och se så många andra bröder, är det mig en stor smärta att nödgas säga, att jag icke kan komma. Mitt bröst har varit så uselt ända sedan jul, att sedan jag färdats omkring litet i januari, har jag hela denna månad måst hålla mig inne. Jag har hela denna vecka hoppats, att väderleken skulle bli mildare och bröstet bättre, så att jag skulle kunna gifva mig ut. Men då jag i dag tillsporde doktor Gran därom, afrådde han det alldeles och sade, att jag i detta väder säkert komme att ligga sjuk i Chicago. Jag måste således vara vis och lyda råd, särdeles läkarens. Jag gör själf därvid den största förlusten, men nöden har ingen lag. Om jag möjligen kan, vill jag gifva mig ut nästa måndag. Jag kan ändå hinna till konferensen. Kan jag icke heller då, så skall jag dock dit ned, så fort sig göra låter.

Hälsn nu alla bröderna, och sägen dem, att mitt hjärta och mina böner äro med eder, fastän jag icke kan vara personligen närvarande.

Jag beklagar högligen, att edra omständigheter äro så tryckande, och jag ser för närvarande ingen möjlighet att kunna få ihop något till hjälp för eder kyrka. Jag ligger inne och kommer ingen väg. Så snart jag något kan, vill jag söka göra mitt bästa.

Budet går och jag måste sluta.

Herren med eder alla och eder krasslige broder

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Det var till den nya norska kyrkans invigning, hvilken ägde rum Midfastosöndagen den 2 mars, som Esbjörn var inbjuden.

Det konferensmöte han nämner måste hafva varit Chicago-konferensens möte.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., dec. 20 1855.

Käre broder i Herren!

Det är åter länge sedan vi träffades. Konferensen visste jag ej om förrän 8 dagar efteråt, när jag fick "Hemlandet". Nu är tiden snart inne för mig, att jag skall ut och resa, och lönen är mager nog i jämförelse med företagets vikt och de stora kostnaderna. Jag beder dig därför: För all del sök skaffa mig "free" eller "half-fare tickets" på Rock Island och C. & B. R. R. samt andra vägar, som löpa till Chicago. Om sakens vikt rätt framställes, så torde hvarje railroads-president gärna gifva denna fördel. I synnerhet borde Rock Island och C. & Burlington-vägen gifva mig "free fare", emedan jag (ehuru en "minister") alltid åkt på dem för fullt pris, när jag farit i mina ämbetsfärder. Frågan om professoratet uppsköts, emedan så få ledamöter af direktionen voro närvarande, och så godt var det.

Herren vare nu med dig och din kära maka och utgjute sin välsignelse öfver eder och eder församling i rikt mått under de instundande högtiderna! Jag har ännu ej bestämt reseturerna, så att jag kan säga, hur snart jag kommer till eder. Guds frid!

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Jag har fått "half fare" på Ill. Central R. R. till 1 juli 1857. — —

ANM. Det konferensmöte, som han icke visste om förrän 8 dagar efteråt, hölls eller skulle hållas i Galesburg den 29 nov. Pastor Erl. Carlsson var den ende, som kom till mötet. Följden blef, att ej något möte hölls, men kyrkan i Knoxville invigdes, och tiden användes till att hålla några predikningar.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill. jan. 4 1856.

Min käre broder Norelius!

Herrens frid och all välsignelse vare med dig, din maka och församling nu under det nya året, alltid och evinnerligen! Amen.

Som tiden är inne för mig att börja min agency, så måste jag laga, att alla mina affärer uppgöras, och till den ändan ville jag be dig om uppgörelse af din affär på det sätt, att du för min räkning skickar till the Treasurer of the Lutheran Church Extension Society, Mr. W. M. Heyl, Esq., Philadelphia, Pa., följande kollekter för the Church Extension Soc., upptagna denna höst, näml.:

i Andover.....	\$ 6.10
och i Moline.....	8.34

Summa \$14.44.

Och bed honom till mig sända ett kvitto, som jag kan införa i Hemlandet.

Oaktadt en svår köld har jag ett par dagar varit ute på mitt tiggeri och fått ihop i cash och, som jag hoppas, säkra subskriptioner \$137. I dag är det allt för kallt och mitt bröst för öfver-uselt, att jag skulle våga mig ut någon väg.

Om jag icke kan komma ned till eder, så måste du hjälpa mig med att samla ihop en duktig summa i din trakt. Hör du det?

Herren vare med eder! Hjärtlig hälsning i kärleken. Din

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Jag har många gånger tänkt fråga dig, om du icke kunde sälja mig Ainsworths Lat. Lexikon, som står här, dig tillhörigt. Hur är det med det? Hur mycket kostar det? Hvad som återstår på din skuld, kunde gå i afräkning därå.

ANM. Såsom var att vänta började han insamlingen för det skand. professoratet i sin egen församling i Andover, och resultatet var ju ej så nedslående, isynnerhet när man betänker ställningen därstädes.

Till E. Norelius.

Galesburg jan. 30 1856.

Käre broder i Herren!

Nåd och frid vare med och uti dig nu och evinnerligen! Amen.

Hjärtans tack för kära breivet och dess välönskningar, hvilka alla jag i dubbelt mått återsänder dig och din kära maka. Du har förmodligen fått fram mitt bref, som jag finner har omfarits med ditt, och hvaruti jag bad dig betala din skuld till Church Extension Society i mitt namn. Jag ser nu af ditt senare, att du har svårt för det, men om du möjligen kunde låna af någon annan till det ändamålet, så vore det rätt kärt. Jag ser, att du är bekymrad öfver dina skulder, och det undrar jag ej på, ty det är tråkigt att vara skyldig. Men likväl förmodar jag, att större delen af din skuld är till Education Soc., och den är ju af den natur, att du ej behöfver betala den, förr än du i framtiden, om Gud vill, kommer i bättre omständigheter. Åtminstone står det så i sällskapets stadgar, om jag rätt minnes.

Dina bekymmer i ämbetet tager jag innerlig del uti, emedan jag har själf äfven haft dem under den tiden jag var mera — hvad skall jag säga? — metodistisk i mina religiösa åsikter. Sedan jag fick bättre ljus på evangelium och vet, att uti kristenheten sker nya födelsen i dopet och icke egentligen uti den fallnes omvändelse vid mognare år, har jag blifvit fri från dem. Jag tror nu för visso, att mången i all stillhet utan utvärtes (reformert) buller och bång står upp och går till sin Fader, bekänner och får den yppersta klädningen etc., och att således många kunna, efter den vanliga reformertaläsare-måttstocken, anses för endast "ärbara och natur-beskedliga människor," som docki hjärtat äro trogna, ehuru de icke veta *tala* så mycket därom. Jag har blifvit så bedragen på prat och munväder, att jag rakt icke frågar därefter, utan nästan endast rättar mig efter *lefnadens* pröfvosten (af deras *frukt* skolen I känna dem — icke af deras prat och bekännelse och djupa sorg, förkrosselse, glädje etc. etc. etc.). Jag har tusen gånger erfarit sanningen af de orden: "De yttersta skola vara de främsta, och de främsta de yttersta." Följaktligen misstaga vi oss ganska ofta uti omdömet om hvilka som äro trogna, och hvilka som icke äro. I öfrigt måste man ock besinna, att enligt den lutherska läran måste hvar och en anses för god (emedan han är i dopet blifven Guds barn), tills motsatsen bevisas; då däremot det följer af det reformerta lärobe-

greppet, att hvar och en anses ond, tills han bevisar motsatsen. Slutligen måste man ock icke förgäta, att till nattvarens värdiga begående fordras ej mer än *trängtan* efter nåd och efter tro, och huru veta vi, hvar denna trängtan sannfärdeligen finnes? Dessa betraktelser hafva gjort mig lugnare och frimodigare att äfven vid nattvarensbordet så på en förhoppning, tröstande till Herren att gifva växten, när evangelium rent och klart predikas. Vet du, jag har blifvit allt mer öfvertygad, att vårt folks och hela världens närvarande behof är evangelium. Vi hafva haft för mycket lag och människoverk, hvarmed både åhörare och lärare samveten hafva betungats.

Dina kval öfver predikans ofullkomlighet fruktar jag äro för det mesta fiendens verk, om du annars troget framställer evangelii härliga och lifgifvande löften och lärar folket att i sakramenterna, såsom de rätta nådens medel och kanaler, med viss förtröstan mottaga, hvad evangelium lofvar åt alla dem, som det icke med otro förkasta. Har du åter här i Amerika lärt att visa folket till det predikade och lästa *ordet* såsom det enda eller förnämsta *nådemedlet*, hvars kraft och verkan man måste på synnerligt sätt erfara, innan man får tro syndernas förlåtelse, då torde dina bedröfvelser vara ett Andens straff, hvarmed han vill bringa dig tillbaka till ett mera evangeliskt sinne och framställningssätt. Jag brukar naturligtvis icke ordet evangelisk i dess amerikanska mening.

Föröjelser, lögn och baktal etc. etc. skall du icke bedröfvas öfver, utan bed Herren, att han må gifva dig nåd att glädjas däröfver eller åtminstone fördraga det med tålmod, ty det är ett af *kännetecknen* på Kristi sanna tjänare. Fröjda dig, broder! ty lider du med Kristus, så skall du ock med honom regera.

Några anteckningar om min lefnad och erfarenheter vill jag gärna gifva dig, när jag kan få tid. Däruti vill jag ock söka närmare och tydligare utföra, hvad jag här korteligen antydtt om den bättre insikt uti evangelium Herren nådeligen gifvit mig de sista åren. Jag vill således icke, att du begagnar dessa ofullständiga och lätt missförstådda ord inför offentligheten.

Detta skrifver jag på min resa i hast. Jag är nu i Galesburg infrusen. Har fått \$730 i subskriptioner, däraf dock ej mer än \$150 äro inbetalda.

Hasselquist hälsar, att alla dina bref äro riktigt framkomna, han tackar för dina bidrag, och beder om mer — mer — mer. Engberg hälsar ock hjärtligen.

Nu farväl. Hälsa din kära maka. Herren vare med eder och tröste eder i edra bedröfvelser, och gifve eder seger öfver dem för Jesu Kristi skull!

Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. De "ofullständiga och lätt missförstådda orden" behöfver man nu icke missförstå, hvarför jag icke anser det ogrannlaga att här meddela dem. De kasta ett märkvärdigt ljus öfver hans andliga åskådning vid den tiden och den förändring han hade genomgått. — Med den utlofvade biografien, om hvilken han i ett senare bref säger, att han påbörjat densamma, blef dock ingen framförd ty värr.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., febr. 14 1856.

Käre broder!

Tack för brefvet! Jag hör, att du lider många svårigheter, bland annat äfven af kölden. Jag önskar, jag kunde hjälpa dig. Vore du här, så kunde jag hitta på någonting att hänga på dig och din kära maka; men nu kan jag endast bedja Herren för dig. Ack, att jag kunde göra det rätt troget, så skulle det göra mer än all min hjälp.

Tiden för svenska resan beror på 1) vårens ankomst, 2) kriget, 3) tiggeriets framgång i Amerika. Kan knappt säga, om jag kan medtaga några böcker, förr än jag kommer till Sverige. Det ser nästan mörkt ut att kunna, om jag ock skall resa i Norge.

Hästen och vagnen kan jag väl sälja, och äfven lindrigare till dig än till någon annan. Men visst behöfde jag få pengarna strax. När tror du, att du kommer hit? Bedröfligt att höra, hvad du säger om New York. Kommer jag dit, skall jag försöka ta reda på, hur det är. Skicka emellertid Nordqvists bref till Hasselquist. Han känner Petterson och ställningen i New York bättre än vi och kan kanske styra något till rätta med ett herdabref dit.

Jag hoppas, du har fått brefvet, jag skref från Galesburg för omkring 14 dagar sedan. Jag låg där insnöad $1\frac{1}{2}$ vecka och ligger nu likaså hemma. Mitt bröst är öfver-uset. Skrif mig snart, om du vill ha hästen och vagnen. Hälsning! Guds frid!

Din broder

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Andover, Henry Co., Ill., mars 3 1856.

Käre broder! Guds frid!

Ehuru jag nyss skrifvit, kan jag dock ej annat än åter sända några ord. En liten notis i Hemlandet nr 5 om svenska settlementet öster om Lake Pepin har hos mig upptändt hågen att komma dit, om så är Guds vilja. Nu ville jag veta något mera därom af dig och särdeles, om det skulle göra något intrång eller förfång uti dina utsikter, att jag sloge mig ned uti detta tilltänkta Swedenburg. Säg mig något därom, så fort du kan, och underrätta mig äfven, när du kommer farandes. Måhända jag kunde fara dit upp med dig och se mig före. Du förstår således, att jag framför allt önskar, att du skall taga denna vägen. Jag ville ock gärna, att du icke skulle nämna något om dessa funderingar för någon annan.

I januari blef jag så fördärfvad i mitt bröst, att jag i februari alldeles måste hålla mig inom hus, och är ännu icke återställd. Doktorn förbjöd mig fara till Chicago, och som vädret är i dag, så är jag glad, att jag ej for.

Hälsa din kära maka från oss alla.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Jag har begynt autobiografien.

ANM. "Dessa funderingar" äro nu oskadliga, men intressanta och bidraga på sitt sätt att karakterisera mannen.

Till Erl. Carlsson.

Andover, Henry Co., Ill., april 14 1856.

Käre broder i Herren!

Nåd, frid, tröst och kraft af Gud och Herren Kristus vare med dig nu och alltid!

Hemkommen från Iowa i lördags kväll fick jag ditt kära bref af den 28 mars och i dag på morgonen ditt senare af den 2 april, för hvilka du tackas af hjärtat. Jag skref dig till, så *fort jag kunde*, att jag var nöjd med invigningens verkställande i pingst, och det svaret hoppas jag du nu fått, således är därmed allt rätt.

Jag bad dig en längre tid sedan uträtta en annan dylik sak, som den du skrifer om, nämligen en fullmakt af en vid namn Johan P. Magnuson från Molija, som skulle af konsulu underskrifvas och till Sverige fortsändas jämte ett åtföljande bref. Du nämnde aldrig sedan, om du fått det eller ej. Käre, sänd hit ett ord till svar på saken. Minns jag ej orätt, så måtte jag ock halva sändt dig en dylik affär, tillhörande en vid namn Sven Pet. Swenson från Christdala. — Hur är det med den? Och hur går det? Blir det något öfver af penningarna för ditt besvär? Brevet till Bondeson skall jag söka säkert skaffa honom.

Dina bekymmer göra mig mycken oro. Herren hjälpe, som allena hjälpa kan!

Så snart jag någonsin kan, skall jag komma till dig. Jag har länge tänkt att komma till dig med det snaraste, och om Herren styr efter min önskan, så kommer jag långt före synoden. Jag ser nog, att ju mera vi arbeta på utvidgandet och stärkandet af vårt Sion, desto mera rasar fienden både själf och genom sina tjänare. Men låtom oss vara vid godt mod: "Ett ord kan honom fälla."

Min hustru är, Gudi lof, bättre, sedan kölden upphörde, och det myckna resandet och vistandet i fria luften tyckes göra mig godt. Jag är glad att höra, det äiven din hälsa är bättre. Du ser således, att när Herren vill hafva oss till att arbeta i en svår tid, så stärker han oss ock därtill. Hustru och barn förena sig med mig uti hjärtliga hälsningar till dig och din kära maka!

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Subskriptionen till professoratet stiger nu till \$1,340, däraf \$700 äro inbetalda.

ANM. Vid denna tid var Esbjörn stadd på resa för att insamla medel till skand. professoratet.

Invigningen syftar på invigningen af svenska luth. kyrkan i Geneva, där Erl. Carlsson hade en af sina församlingar. Där höll N. Ill.-synoden vid samma tid ett extra synodalmöte för att närmare bestämma om det skandinaviska professoratet. En utförligare beskrifning om Geneva, synodalmötet och invigningshögtidligheterna finnes i 2:dra årgången af Hemlandet nr 11, af T. N. Hasselquist. Han nämner dock icke, att Esbjörn förrättade invigningen. Brevet visar för öfrigt, hvilka bestyr och bekymmer som våra första pastorer hade med emigranter-

na, i synnerhet var detta fallet med Erl. Carlsson i Chicago. Tvenne föregående bref, ett af den 10 och det andra af den 25 mars går jag förbi. De innehålla dels några emigrantbestyr, dels några anordningar för hans agentskap. Han nämner i det senare, att han varit ute en tur till Princeton och Waverly, i. e. Leland.

Till Erl. Carlsson.

Princeton, Bureau Co., juni 11 1856.

Käre broder! Guds frid!

Hjärtligen tack för sist och för all den hugnad och uppbyggelse, jag hade af och hos dig och din kära maka!

Jag har länge tänkt skriva dig till, men uppskjutit, emedan jag länge väntat några ord från dr Harkey samt akademiens skattmästare mr Conklings kvittens på de \$300, jag sände honom med dr Harkey.

Slutligen har jag skickat doktorn 2 bref till, men ehuru tiden är inne, dock icke fått något svar. Jag har beslutat att icke sända mera penningar, förr än jag får Conklings kvittens på hvad jag lämnade honom i Geneva (\$300). Imellertid har tiden gått ur händerna för dig med lånet, och hur i all världen har du redt dig? Har du fått de \$300 ännu? Käre, svara mig med posten härpå, så fort du kan. Jag far härifrån till Andover den 17 och så genast till Minnesota, om Gud vill.

Här i Princeton, där min hustru är med mig, går sakerna nu lugnt. Vi ha en subskription på \$540 bland amerikanerna och \$340 bland svenskarne för en kyrkobyggnad. En metodist och en baptist ha varit här och luktat, sedan jag kom, men föga utsikter funnit, så att jag intet hör om att de ämna återkomma.

Ack, var god och hör efter hos mr Hall, hvad beslut där blef om att gifva mig fri eller half skjuts på Galena-railroaden. Om jag får något kort, så var god och skicka mig det på samma gång. — — — —

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Stockholm, Dunn Co., Wis., den 17 juli 1856.

Käre broder! Guds frid!

Nu är jag genom Guds nåd här. Kom i går afton, och håller gudstjänst på eftermiddagen i dag. Min resa till Swede Lake blef ogjord för oväder och dålig hälsas skull. I stället var jag till Carver och svenska settlementet där bredvid. Längre kunde jag ej gå, emedan för det låga vattnets skull ingen båt kan gå ofvanför Little Rapids. Eljest önskade flere, att jag skulle gått till St. Peter. — Svenskarne vid Carver gifvo mig ett uppdrag att uträtta vid landofficen i Red Wing, som jag ej hann, emedan båten stannade så kort. Jag beder dig däriör, att du ville vara god och göra det, nämligen: En vid namn Sven Nilson har "claimat" S. E. $\frac{1}{4}$ of S. E. $\frac{1}{4}$ of S. 27, T. 115, R. 24, utgörande 40 acres. Detta land har S. Nilson förklarar sig villig att lämna, och församlingen ville ha det till prästboställe. Nu frågas, om trusteeerna kunna på äm-

betets vägnar få "claima, preempta" eller köpa detta land utan att förlora sin personliga preemptionsright, hvilket ingen af dem naturligtvis vill. Var du god och hör efter detta och underrätta med det första Johan Hult, Carver, Carver co., Minn., därom.

Jag får ock nämna, att svenskarne här i Stockholm säga, att om du vill undvika den utlofvade resan hit den 21 i denna månad, så kan du spara till litet längre fram, då de med tacksamhet skola mottaga ett besök, om du i förväg underrättar dem om tiden. Du kan resa på ångbåt från Red Wing och bara tala vid kapten, att han landsätter dig vid Stockholm. Så gjorde jag, och det gick bra. Den vägen blir dig troligen lindrigast.

Jag får nu sluta med hvad jag bordt börja med, nämligen att af hjärtat tacka dig och din älskliga maka för sist och för all godhet och kärlek ni bevisade mig. Herren vare nu med eder och ledsage eder med sin nåds hand alltid! Hälsa din frus vän och alla andra så mycket från din broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Så snart jag kommer hem, skall du vidare få höra af mig.

ANM. Då Esbjörn på sin insamlingsfärd kom till Minnesota på sommaren 1856, hade jag allaredan flyttat från Indiana och var bosatt i Vasa, Goodhue Co., Minn. Han uppehöll sig där och i Red Wing något öfver en vecka.

Till Erl. Carlsson.

Princeton aug. 4 1856.

Käre broder! Guds frid!

Hjärtligt tack för brevet af den 26 juni, som icke haunn mig i Minnesota, utan först den 29 och 30 juli kom i mina händer i Andover. Här i Princeton fick jag äntligen svar och kvittens från dr Harkey i veckan 21—26 juli och skickade den 26 juli genast en draft på \$72, men hör nu åter ingenting om dess framkomst, ehuru 9 dygn äro förlupna. — — — — Jag flyttar nu med till Princeton. Dock går jag hem till Andover nästa vecka, men kommer, vill Gud, åter veckan därpå. Herren med oss!

Din högst tillgifne

L. P. ESBJÖRN.

Verte! Jag lyckas icke bland norskarne. Andersen måste besöka dem. Han förstår sig bättre på deras "differences". Jag kunde icke ens få något af Ole Bull, som jag träffade i St. Paul. Regn och illamående hindrade mig att gå till Stillwater, Marine, Taylors Falls och Swede Lake (Chisago Lake), och jag är alldeles utfaren. Måste lämna detta "business", annars "killar" jag mig själf.

Adress: Princeton, Bureau Co., Ill., box 122.

ANM. 4 bref till för 1856, näml. af den 7 och 24 nov. samt 2 och 8 dec., finnas till Erl. Carlson; med då de endast innehålla några affärssaker, förbigår jag dem. Det af den 24 nov. innehåller dock följande notis: "Jag är ledsen, att du ej kunde komma till Rockford, och att jag ej heller kunde för följande orsa-

ker: 1) Kom ditt bref till mig först förl. fredag; 2) hade vi här i går ett slags kyrkoinvigning själfva; vi begagnade nya kyrkan första gången, och det var allt pålyst, så att det omöjligen gick an att fara ifrån alltsammans, annars hade jag nog sökt komma på din begäran, ehuru jag ej var anmodad förut att bevista högtiden. — — —

Det var näml. kyrkoinvigning i Rockford.

Till Erl. Carlsson.

Princeton, Bureau Co., Ill., febr. 24 1857.

Min käre broder Carlsson!

Mycken, mycken tack för kära brefvet. Jag har nog länge önskat brev växla med dig, men som jag vet, du har så mycket att göra, så har jag haft försyn att besvara dig. — — —

(Sedan nämner han andra orsaker, sjukdom i familjen, en späd dotters död etc.)

Här är den största jämmer efter penningar, som jag någonsin hört. Folkets förnämsta vinterförtjänst är leverering af ved till railroaden. Denna har för närvarande stoppat, och alla hafva betydliga fordringar af bolaget, men ingen får något — — — —

Från Norelius hade jag bref strax efter hemkomsten från Moline-konferensen. Det var skrifvet en månad förut och innehöll församlingskonstitutionen, det enda i den vägen jag ännu fått. Var god laga, att jag får något äfven från dig och andra. Hasselquists "sketch" uti ett nr af Hemlandet har jag icke kvar. Har du det? Så snart jag kan, vill jag fara till dig, om Herren ger hälsa och krafter. Vore godt, om du till dess kunde hafva något från Ohio och annorstädes. Orsaken till att Norelius nu icke låter höra af sig är väl till en del trångmål och bekymmer, men troligen mest den, att han är illa belåten med en viss benägenhet till reformert väsende, som uppenbarar sig hos en inflytelserik skandinav inom vår synod— Han ville helst, att de skulle få en egen synod i Minnesota samt ett eget läroverk. Han sade till mig en gång efter åhörandet af en predikan af nämnde skandinav: "Det är just den andan, som fördärivar vår kyrka". Jag frågade honom, hvad Cederstam tänker? Han svarade: "Han har sina skrupler han ock" — — — —

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "Församlings-konstitutionen" skulle vara *förslag till m. m.* Mitt förslag lades till grund för kommittéens arbete.

Rörande mina skrupler torde jag få hänvisa till "De Sv. Luth. förs. Historia."

Till E. Norelius.

Princeton, Bureau co., Ill., juli 10 1857.

Min käre broder! Herrens frid!

Tack hjärtligen för brevet! Orsaken att jag så länge dröjt med svar är, att jag väntat kunna säga något visst om tiden etc. för min resa till dig. Nu har Herren tillstätt, att den förhindras. När jag och min kära hustru hade varit hos svärföräldrarna öfver midsommar och den 1 dennes kommo till Galva, blevo hästarna skrämde af "Steam whistle", skenade och med förfärlig fart drogo bägge vagnshjulen tvärs öfver min hustru, så att hon blef så fördärfvad invärtes och i rolederna, att föga hopp var om lifvet och hon ligger ännu kvar här i Galva utan att kunna forslas till Princeton, och jag vet icke rätt, när hon kan, och än mindre, när jag kunde lämna henne för en lång resa. Dessutom fick jag i går den underrättelsen, att H. i G. nästa måndag sätter ut på en färd åt Minn. Därom har han icke sagt mig ett ord, ehuru konferensens beslut var, att *jag* eller *han* skulle fara, d. ä. han skulle fara, *om jag ej kunde*. Jag är således äfven däraf förhindrad, åtminstone såvida fråga är om att få någon hjälp till resan af församlingarna. — — — — (En del af detta bref finnes aftryckt i "De Sv. Luth. förs. Historia" sid. 827 ff, och en del är af privat beskaffenhet och lämpar sig ej för offentligheten. Följande notiser torde dock för historieforskaren vara upplysande.) Hur har du det nu med ditt läroverk? Äro där några förbättrade utsikter? De insistera här nere på att vilja ha mig till Springfield. Jag tycker icke mycket om det, utan ginge mycket hellre till dig, om jag icke fruktade för kölden (som numera hvar vinter svårigen ansätter mitt bröst) och för Minnesota-spekulationen. Emellertid måste i denna sommar något bestämmas. — — — — Gud gifve dig lycka med tidningen! Vill du ha mig att lämna *insända artiklar* eller att i någon mån vara associate editor?

Jag vet visst ingen att få till Carver. Som du, är jag rädd för Bergenlund, åtminstone bör han ej släppas till någon plats utan ett bestämdt löfte att hålla sig vid den, utan att inblanda sig annorstädes.

Jaså, Cederstam är ledamot af "the Constitutional Convention." Aj, jag är rädd han får ledsamheter däraf, liksom jag af mitt ledamotskap i "Town Counciln" i Princeton. Amerikanerna äro krångliga i politiken som i mycket annat. — — — —

Du lyster kanske att veta en annan kuriös tilldragelse. De bragte upp frågan att tillsätta mig till prof. i Springfield. Jag sade strax, att jag icke var beredd att svara ja. Dock höllo de an därmed. Då begynte H. ett långt tal, att man borde spara ännu. Det vore så nödigt, att den blifvande professorn hade icke blott lärdom, utan ock gudsfruktan etc. etc., och så blef det därvid. Jag låtsades vara så dum, att jag icke begrep piken.

ANM. Esbjörns resa till Minn. afsåg att göra insamlingar för det skandinaviska professoratet. Hasselquists var en enskilt predikoresa äfvenså för att verka för Hemlandets spridning.

Förhållandet mellan E. och H. på denna tid var icke riktigt godt. I teckningen af H:s lefverne har jag i någon mån pekat på orsakerna därtill. De voro två olika lynnen och personlig-

heter, som äfven under de bästa förhållanden måste hafva svårt för att draga jämt tillsammans, icke af fåfänga, men af olika mening rörande sätt och vägar. Det var en viss framfusighet å ena sidan och en viss fruktan å den andra. Äfven måste medgifvas, att H. vid denna tid icke kommit till den stadga i afseende på bekännelsen, till hvilken han sedermera kom. Möjligen hade han äfven för afsikt att i någon mån bevaka mina företag i Minnesota, ehuru det icke var så farligt därmed, som E. föreställde sig.

Redan under sommaren 1856, då jag hade ett besök af dr Passavant, öfverlades något om en skolas upprättande i Minnesota, någonstades i Goodhue Co. De svåra penningetider, som då snart började och varade i flere år, gjorde dock att intet kunde uträttas. Först 1862 kunde ett litet försök göras med en skolas upprättande i Minnesota. Frågan om en skola i Minnesota är därför en gammal fråga.

Med den tidning, som omnämnes, menas "Minnesota Posten", som började utgifvas på hösten 1857.

Då frågan bragtes upp att få E. till prof. i Springfield, så måste detta hafva skett på förenade konferensmötet, som hölls i Chicago i mars månad 1857. Jfr. därom vidare "Hasselquists lefverne" af E. N.

Till E. Norelius.

Princeton, dec. 18 '57.

Käre broder! Guds frid!

Jag är ännu sjuk, ligger för det mesta, orkar endast stundtals sitta uppe, blir därför kort i dag. (Sedan följer endast några rader rörande Minnesota Posten.)

Herren med oss.

Din

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

(Utdrag.)

Princeton jan. 13 '58.

Min käre broder! Nåd och frid!

Tack, käre, för ditt bref! — — — Jag är nu uppe och kan gå till fots upp till staden; är dock vek och svag. Herren vare emellertid prisad för hvad som är. Rörande penningar måste jag svara, ehuru jag hjärtans gärna ville hjälpa, så kan jag dock icke nu och än mindre nu än förr. Jag hade att fordra öfver 400 dollar af handl. Peterson i Andover, som jag ej var i stånd att få ut. Nu har han rymt och lämnat föga kvar efter sig i jämförelse med sina stora skulder. Hade jag fått ut dessa penningar, så hade du haft hjälp för ett halft eller ett helt år sedan. Nu *kan* jag intet göra. På tidningen har jag ytterligare 6 prenumeranter etc. — — —

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

(Utdrag.)

Princeton mars 2 1858.

Käre broder! Guds frid!

Tack för breivet. Jag har dröjt svara, emedan jag väntat på flere subskribenter, men de dröja i den hårda tiden — — — — —

Tillåt mig ett par anmärkningar enskildt. Bruka för all del icke det danska uttrycket: "En hel del". Svenskan säger: "En stor del", eller "en betydlig del". En del är en del och kan aldrig blifva en *hel*. Äfven vore det väl att utbyta ordet "Legislatur", som svenska allmogen ej förstår, mot "Riksdag". Tänk på hvad Hassela-borna kunna begripa, så bevaras du för utländska ord. — — — — Här följa åter ett par stumpor. Den medicinska artikeln skall jag allt fortsätta. — — — —

(Underrättar sedan om en sons lyckliga födelse den 14 febr. och att hans namn är Constantin Magnus.)

Din käre vän

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

(Utdrag.)

Princeton mars 8 1858.

Min käre broder! Guds frid!

Tack för breivet af 23 pass! — — — — Du frågar hur Minn. Posten förefaller mig. Jag tycker rätt väl om honom, och så tyckes äfven många andra göra härstädes. — — — — Företeget att utge en tidning där uppe är visst icke dumt. Vore det icke för den hårda tiden, så ginge det nog bra; men jag hoppas det skall i alla fall gå. Laga att trycket blir så klart och läsbart som möjligt. Våra landsmän värdera det mycket. Hade icke Hemlandet varit så suddigt, så hade "Rep." icke haft så stor framgång. — — — — Jag ser af Hemlandet, att det är fråga om bildandet af en luth. synod i Minnesota. Om så är, så laga ändtligen, att den doktrinella grunden blir åtminstone så god som uti församlingskonstitutionen, om ej bättre.

Unonii 39 frågor lofvade jag honom väl att giäva något svar på, men det blir väl knapphändigt. Jag har hvarken tid eller lust att göra något utförligt. Icke heller tycker jag, att det är värdt för dig att skänka honom dina materialier.

Herren vare med dig och de dina och låte eder efter sorgen få glädjas öfver hans hjälp till kropp och själ!

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. — — — — Låt se: på hvad villkor I viljen ha t. ex. mig till en *partner* i tidningen?

ANM. Unonii 39 frågor syfta på de frågor, U. utsände till våra pastorer för att få reda på hvarjehanda saker i de olika nybygggena för att sedan använda svaren vid författandet af sina "Minnen". Vid den tiden kände jag mig nästan böjd för att skänka honom mina historiska samlingar; men det var nog bäst att icke så skedde.

Efter att hafva blifvit så behandlad af U., såsom vi känna af 1:a häftet af Tidskriften, var det ett vackert drag af Esbjörn, att han ville tillmötesgå honom, såsom han i detta bref omtalar.

Till E. Norelius.

Princeton mars 20 '58.

Dyre broder! Guds frid!

I går afton fick jag ditt bref af den 10 och nr 9 af tidningen. Det förras viktiga innehåll skall jag söka besvara, sedan vi fått rådgöra litet härnere. Jag skall ock, vill Gud, oförtöfvadt skicka fortsättning af artikeln om medicin. Jag ser, du ej ännu fått fram mitt sista bref med en afhandling om termometrar och en översättning ur Kurtz's Sacred History om sakramenten. Hoppas de komma. Af tidningen ser jag, att er riksdag vill inleda er i skuldsystemet. Arbeta emot det *af alla krafter*. Tag Illinois' exempel till en varnagel. Du finner märkliga ting till eder lärdom uti "Ford's History of Illinois." Det måtte väl uti hela Red Wing finnas någon, som har den boken. Läs det 6:te kapitlet, särdeles från 178 sidan till kapitlets slut, och 278 sidan samt 291 sidan och till 9:de kapitlets slut. Där skall du få ämnen nog till afskräckande betraktelser. Du kunde utfärda ditt nr 11 några få dagar före den 15 april och således hinna skriva och få sans hos de svenske röstegarne. Ja, du kunde kanske ock förmå någon amerikansk tidningsskrifvare att intaga en eller två artiklar om Illinois' erfarenheter i statsskuldsystemet. Ursäkta, jag lägger mig i detta; men mig synes *allt* bör göras att förhindra er unga stats olycka.

Hälsa din kära maka och Engberg. Herren hjälpe både henne och barn till hälsan. De mina äro nu tämligen bra och raska. I dag sänder jag \$3 till Andréén.

Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. M. Posten var en af de tidningar i Minnesota, som ifrigt arbetade mot att utlåna statens kredit åt bolag för järnvägars byggande. Den olyckliga lagen blef dock antagen, och de förutspådda följderna läto ej länge vänta på sig.

Till E. Norelius.

Princeton mars 23 '58.

Käre broder! Guds frid!

Ehuru jag skref för ett par dagar sedan (i ändamål att be dig skynda att förhålla dina Minnesota-bor Illinois' beklagliga exempel i frågan om stats-skuld och "internal improvements" — hvilket du ock borde mana edra amerikanska tidningar att göra), så måste jag åter ästad, när jag ej hör af några tidningar från dig för de nya abonnenterna. Jag skref för en tid sedan och nämnde, att jag nu har 3 nya abonnenter till, och således väntar att efter löfte få 14 exemplar. Vid slutet af förra veckan fick jag dock blott 9. Jag

sände ock uti breivet näst det sista en afhandling om termometern och en öfversättning ur dr Kurtz's Sacred History om sakramenten, alltsammans utgörande en duktigt bundt och en god spaltifyllnad för Posten. Jag nämnde ock, att Maria ej kan komma, men för Joseph vore godt, om du behöfde honom till sättnare. Har du intet fått af allt detta? Käre, säg mig med omgående.

Herren gifve, att det nu måtte vara bra hos dig som hos mig. Herren med oss!

Alltid din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

För all del tag in åtminstone det förnämsta ur "The Olive Branch" nr 6, vol. 3, om den stora väckelsen.

ANM. "The Olive Branch" var en tidning, som utgafs i Springfield, Ill., af dr Harkey och andra medarbetare, och innehåller hvarjehanda upplysningar om personer, saker och ting ibland skandinaverna från den tiden. Den blef med 1860 vår bittra fiende och hade många hårda och orättvisa anklagelser emot oss.

Till E. Norelius.

Princeton, Ill., april 26 1858.

Käre broder! Guds frid!

Jag har dröjt att besvara dina bref, emedan jag först ville höra, hvad de andre skulle säga om bildandet af en synod i Minnesota. De stämma öfverens med mig däruti, att det kunde icke gärna blifva nyttigt. Hela den mörka sidan af saken, som du själf framställde i ditt bref, har sin fulla giltighet. Vi skulle således bli åtskilda eller åtminstone synas vara så. För öfrigt synes mig, att I hafven icke ännu materialier till en verksam synod i Minnesota, och sedan det olyckliga statslånet beslutades, så fån I dem icke heller så snart. Skall synoden bestå blott af svenskar, så blir den alldeles för vanmäktig. De norska Wisconsin-prästerna tror jag knappt, att I kunnen komma till rätta med. Du och dina vänner och församlingar äro för mycket amerikaniserade för dem, och de äro för formalistiska för eder, utom det, att flere om ej alla, äro intagna af vexelianism. Tyskar, med hvilka I kunnen samverka, äro allt för få. Buffaloisterna däruppe gå visst icke med eder. Dessutom en sak. Du är obelåten med vår synod, medan en del äro new-lutheraner. Hvem försäkrar dig, att du slipper dem hos eder? Har du icke redan den gamle Heyer? Skolen I vägra honom inträde? Det vore väl att killa hela företaget. Du har af bröderna i Columbus fått en, efter min mening, oriktig öfvertygelse om en renlärig kristens förhållande till de mindre renläriga, som vilja samverka med honom och gifva honom frihet att handla efter sin tro och öfvertygelse. Jag må kalla denna öfvertygelse, du fått, för *eremitisk* eller *donatistisk*. Den går därpå ut, att den renlärige skall fly ifrån sina mindre kunniga och noggranna bröder och icke blifva uti en *unholy alliance*. Detta beteende smakar väl vår egenkärlek bäst och är onekligen det allra lättaste att iakttaga, emedan det icke kostar någon försakelse af oss själfva och våra känslor. Jesus och apostlarne

handlade dock icke så. De flydde icke ut ur den judiska kyrkan, utan höllo sig till densamma, tills de blefvo utdrifna. Icke ens J. Wesley gillade det sättet, utan predikade skarpt mot sina vänners lust att separera sig från eng. episkopal-kyrkan (Se CIX predikan, 2:a delen af Wesley's Sermons, pages 368—376). Det är en kristens plikt att förblifva hos dem, som vilja samverka med honom i det goda och gifva honom frihet att följa sin tro, ty han kan därigenom göra något för deras förbättring och sanningens seger. Se på vår synod. Så klena vi svenskar ock äro, ha vi dock bragt både norskarne och en del af amerikanerna närmare den rena sanningen. Det såg du klart förl. höst. Harkey, Miller, till och med Donmeyer hjälpte oss ju *emot* Bergenlund och *för* den stackars tysken, som förlumpade sig med "svinherdarne". Jag hörde Harkey tacka Gud, att han fått mera ljus, sedan han kom i vår synod. Utan de arma svenskarne skulle både han och de andra amerikanerna varit just hvad de voro förut, ja mera befastade uti sin villa. Ack, om Ohio- och Tennessee-synoderna hade handlat efter dessa grundsatser, så hade Generalsynoden nu varit betydligt reformerad. Jag tackar Gud af allt hjerta, att jag fått nåd att se och anamma den *rena* lärans ljus — jag tör säga — så godt som någon inom vår synod (ehuru det skedd först här i landet), men jag kan dock ej finna, att det är rätt och kristligt att säga: jag kan icke vara med i en synod, hvaruti äro en eller flere new-lutheraner. Min känsla liksom din kan icke bra "tåla dem", men jag *måste* för kärlekens och pliktens skull. Dessutom skulle *nu* en ny synod bildas i Minnesota, så blefve svårigheten med våra undervisningsverk än större än den är. Vi kunna icke och få icke söndra våra krafter och dela dem på två institutioner. Vi måste nu *alla* hjälpas åt, annars blir *ingen* hjälpt. Om vi nu först arbeta ihop att sätta Springfield på fötter, så kunna och skola vi sedan hjälpas åt med en likadan anstalt för Minnesota. Det är illa att hafva många små institutioner. Bättre hafva färre och större. De kosta jämförelsevis mindre och äro verksammare. Jag ser väl, hur svårt det är för eder att komma hit ner den långa vägen, men därför föreslår jag följande hjälp. I fån synodens beslut nästa höst att utgöra en egen konferens, kallad Minnesota-konferensen. Så kunnen i själfva sammankomma och börja lära eder "selfgovernment", liksom ett litet "territory ecclesiastical", och sedan, när I blifven starka nog därtill, bilda en egen "state" (synod). För öfrigt kunnen I fara hit ned endast hvartannat eller hvart tredje år och bytas vid med hvarandra om den saken så länge. En annan omständighet bör ock betraktas. Vi böra nu först se, hur det går med den där Hartman och hans kamrater, om de komma in, hurudana de äro, och om deras inträde i synoden ger anledning till någon delning o. s. v. Slutligen är det ock mycken sanning uti hvad dr Harkey skref i sin "Olive Branch" om "små synoder" — med anledning af "Melanchton-synoden". Dessa små samfund förlumpa sig ofta, ty viktiga frågor bli uti dem af för få belysta. Måne det icke ginge sammalunda med en synod i Minnesota af svenskar och norskar? Jag är rädd I hafven blott en enda man där, som blefve rätt duglig i den synoden.

Dock nog om detta. Herren gifve nåd att handla efter hans vilja och till största nytta för hans rike.

Till Andén lämnade jag för din räkning \$6, sedan han upplyste, att det är nu icke mera, som står åter af din skuld för papperet. Således har jag lämnat dig \$4 och Andén \$9.

Ditt förslag, att jag och Joseph skulle med \$150 hvardera ingå i tidningen, kan ty värr icke gå i tullbordan, emedan Joseph inga medel har. Naturligtvis

lär du väl icke heller vara belåten därmed, att han arbetar af de \$150, och jag kan heller icke lämna honom dem.

Din julsång tycker jag mycket om. Käre, skicka mig 15 a 20 exemplar eller flera däraf *med nästa post*. Vi skola hålla en konsert här till förmån för vår kyrka, och vi behöfva den sången på det högsta. Säg ock priset.

Vi beklaga hjärtligen, att I ännu ären sjuka. Särdeles var det svårt höra, att du spottar blod. Det kommer troligen af bekymmer och arbete. Herren hjälpe eder! Jag hoppas, att det nu är bättre. Vi befinna oss nu väl.

Hasteligen af din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Var god underrätta mig, *hvilka* församlingar i Minnesota loivat de årliga \$25 till professoratet, och drif på, att de andra göra detsamma, samt att de insända medlen med det första, ty eljest törs jag ej antaga tjänsten.

En stump för tidningen åtföljer ock. De 2 verserna behöfva kanske litet bättre åtskiljas.

ANM. Såsom utläggning till detta viktiga bref hänvisas läsaren till "De Sv. Luth. förs. Hist." sid. 840. Vi få snart höra Esbjörn tala i en annan ton efter erfarenheterna i Springfield. Ännu vid denna tid och i två år från denna tid hängde unionismens täckelse för hans ögon så väl som för Hasselquists och Carlssons. De andra hade icke någon själfständig ståndpunkt, de gingo med majoriteten. De två fattiga Minnesota-prästerna stodo ensamma såsom antiunionister.

Till E. Norelius.

Princeton, Bureau co., Ill., maj 17 1858.

Min käre broder! Guds frid!

Tack, käre vän, för brefvet. Till svar får jag korteligen nämna, att ditt anbud är visserligen ganska liberalt. Men därvid äro dock åtskilliga betänkligheter, särdeles den, att jag är så långt frånvarande från tryckeriet och tidningens utgifningsställe, och den, att det är svårt för mig ingå som partner i företaget utan att väcka obehag på vissa håll. Emellertid har jag dock lust att vidare tänka på saken och beder dig därför: gif mig en utförligare redogörelse öfver tidningens och tryckeriets ställning och utgifter, prenumerantantal etc.

Jag skref sist och bad om en 15 à 20 ex. af din julsång på folksångens 4-stämmiga melodi, om du har några kvar. Vi behöfva den här ganska mycket.

Sist kommo tidningarna hit utan omslag (som troligen gått af på vägen). Söken slå in dem så väl I kunnen.

I går afton kom nr 13 af Posten. I gifven mig nu för mycket — 15 ex. i stället för 14. Men, broder, hvarför har du ej längesedan infört återstoden af artikeln om sakramenten — nämligen den delen som handlar om H. nattvard? Efter min öfvertygelse är den tydligare, bättre och oemotsägligare än delen om dopet. För all del låt den icke längre ligga nere.

Tillåt mig fästa uppmärksamheten på en annan sak. Du har synbarligen i afseende på annonser antagit den bland tidningsutgifvare gängse grundsats-

sen att mottaga, hvad helst som erbjudes, och om något är dåligt, omoraliskt och okristligt, trösta sig med att kasta hela ansvaret på annonsens författare. Först måste jag sanningsenligt påminna, att denna grundsats är felaktig och kan icke bestå inför Gud och hans lag. 2) Lära våra landsmän hvarken förstå sig på eller erkänna denna grundsats. Tvärtom kasta de instinktmässigt skulden för *allt*, som i en tidning finnes, blott på utgifvaren. Däruti medgifver jag gärna, att de gå för långt. Men emellertid är det ett fixt factum, att de så göra. Komma de nu underfund med hvad slags moral det är som den frenologiska journalen lär, och att "kosmopol. konstföreningen" är ingenting annat än ett förklädt lotteri, så blir det en stor anstöt för alla fromma sinnen. Jag känner själf, hvilket vidrigt intryck det gör på mig att finna annonser om dessa ting i tidningen. Jag behöfver icke för dig påminna, att en kristen måste låta vinsten och fördelen fara, när ordet och samvetet tala. Det är åtminstone en grundsats, som jag skulle önska erkänd och efterföljd i en tidning, i hvilken jag hade andel och vore medarbetare. Jag säger icke detta blott af mig själf. En annan har ock fäst min uppmärksamhet på den frenologiska journalens annonsering och spridning genom utgifvarne af Posten. Käre, se ock efter att annonsen om "The Lutheran Publication Society" blir korrigerad. Han är alldeles vanställd. Jag nämner detta, emedan det så lätt händer en boktryckare att från ett nummer till ett annat öfverflytta annonser utan att se på dem.

Slutligen vore roligt veta, hvem som är författare till lof- och glädjepsalmen från "Nordanskog". Den utvisar både poetisk förmåga och beläsenhet, och jag tycker rätt mycket om den.

Hälsa hjärtligen. Alltid din broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Rörande annonseringen i "M. Posten" bör upplysas, att jag olyckligtvis icke hade något kontroll däröfver. E:s grundsats är nog fullt riktig och borde alltid följas.

Till E. Norelius.

Princeton maj 28 '58.

Min käre broder! Guds frid!

Denna gången endast en liten förfrågan. Ut "Scientific American" står en liten och tydlig beskrifning på kapten Ericssons nya förbättrade varmlufts-maskin. Denna beskrifning borde intagas uti Minn. Posten. Men därtill fordras *ritning* (woodcut). Jag har skrivit till utgifvarne af Scientific American (messrs Munn & Co., New York, 128 Fulton St.) och fått åtföljande svar. Om du därför vill hafva detta i tidningen, så skicka \$1 till Munn med ordres att sända electrotypen med express till dig, och säg mig till, så skall jag öfversätta beskrifningen med litet tillägg, så framt du icke själf har "Scientific American", då du lätt kan göra det själf. Många svenskar hafva mekaniskt sinne, och *alla* skulle finna mycket intresse i *svensken* Ericsons slutliga framgång. När du skriver till Munn, så passa på och fråga, om han vill "exchange". Hans blad är i sin sak ypperligt, och du kan hämta mycket därifrån.

Hur mån I nu? De mina äro raska och hälsa hjärtligen såsom ock jag. Joseph är på Hasselquist's tryckeri igen tills vidare. Deus nobiscum.

Tuus amicissimus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. När du skrifver till Munn, så återopar du hans benägna svar till mig. Det är en artighet, som han icke bevisar hvar man, att låta dem få begagna hans ritningar.

Till E. Norelius.

(Utdrag.)

Princeton juni 15 '58.

Min käre broder! Guds frid i Kristus Jesus!

Hur står det till? Har du haft så bedröfligt med sjukdom och elände, att du ej har tid och mod att skrifva mig några ord till? Eller är du missbelåten med min rättframhet rörande annonserna o. s. v.? Jag vill icke gärna tro det senare, ty bröder tala i kärleken uppriktigt med hvarandra och upptaga det äfven i kärleken.

Nu beder jag så mycket, du ville svara mig på den två gånger förr framställda frågan, om du har några ex. af din julsång (på folksångens melodi), som du kunde låta mig hafva. Vi behöfva den vid våra sångöfningar. Säg mig ock, huru tidningens affärer nu gå och stå.

Jag fick mig en läxa af Hasselquist för det jag, som han trodde, understödt förslaget om bildandet af en Minnesota-synod. Jag bevisade honom då, att jag tvärtom afrådt det, men sade honom ock, att jag icke tyckte det vara värdt att taga saken så hett, som om någon farlig komplot vore å bane, för det bröderna, som bo så långt borta, vilja ha en egen synod. Sedan har jag fått veta, det P. Anderson skrifvit ett häftigt bref till Passavant rörande samma ämne. Det var ganska otillbörligt, och jag begriper icke, hvad han tänkte på. Sedan har han dock, som jag finner, gjort ursäkt och återkallat alla otillbörligheter. Jag anser det icke vara tid att nu bilda en egen synod för eder, men jag kan ock icke begripa, hvarför man skall förargas, om I gören det. Jag vet ingenting annat, som kunde stå i vägen för er *rätt* att göra det än Gen.-synodens konstitution, som fordrar, om jag rätt minns, ett visst antal ordinerade präster i en trakt, innan de få bilda en ny synod.

Du har sett af Hemlandet, att konferensen i Galesburg uppmanade församlingarna att ha \$25 inskickade till skattmästaren Hon. James C. Conkling, Springfield, Ill., innan den 1 aug. Kunnen I icke börja göra allvar därmed i edra församlingar däruppe? och du drifva på dem i din tidning att taga till därmed? Vi måste haiva professoratet i gång, annars bli vi olyckliga till slut, ty församlingarna bli utan lärare. Göres det nu icke något allvar med saken, så kan och vill jag icke längre vänta därpå. Jag har nu i två år väntat och dröjt att bygga mig ett litet hus och under tiden oupphörligen betalt dryg hushyra. Därmed står jag icke längre ut. Dröjer det så länge, att jag till slut måste bygga mig något, så vill jag icke sedan gå ifrån det.

Hälsa nu hjärtligen din kära maka från oss alla. Herren förhjelpe henne och gossen till hälsan och dig till hugnad och glädje! Vår Constantin Magnus är ganska stor och snäll.

Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Du bad mig en gång skriva något om Guds försyn. Jag har tänkt och tänkt därpå, men hittar icke rätt på något. Jag är rädd du får lof taga håll i det ämnet själf. Jag tror din i allmänhet lätta och lyckliga penna gör det bäst.

Jag skref här om dagen till dig rörande Ericssons varmluftsmaskin. Hoppas du äfven svarar mig ett ord på det. Guds frid!

P. S. Juni 16. Efter inhändigandet af sista kära brevet, för hvilket jag tackar rätt mycket. Jag förstår icke fullt, hur mitt och Josephs föreslagna inträde i ert företag kan hjälpa upp det. Icke kunnen I för de föreslagna \$150 få press? Är eder mening, att I viljen för den nämnda summan öfverlåta åt oss hvar sin fjärdedel af eganderätten till både tryckeri och tidning? Var god svara mig på dessa två frågor.

Käre, om du kan undvara de 4 a 5 exemplaren af julsången, så sänd mig dem. Bättre något än intet.

Jag må säga också, att jag tyckte, att *somliga delar* af dr Kurtz's § om dopet hade bort vara något annorlunda. Jag tyckte icke rätt om den där föregående *tron*. Men återigen tyckte jag, att det hela utmärktes af en så klar korthet, särdeles stycket om nattvarden och om dopets och nattvardens förhållande till hvarandra m. fl. punkter, och att den slags föregående tro, han antager, skulle göra hans system mindre fränstötande för dem, som nu i alla sina dagar vänjt sig att tänka sig någonting *före* dopet, såsom ock att hvad han säger om föräldrarne måste blifva af samma natur (mindre fränstötande) för dem, som "döpa på föräldrarnes tro". Det föreföll mig, som om författaren där var "allom allehanda" utan att eftergiwa något af sanningen.

Att efter den käre brodern Engbergs önskan recensera Fowlers & Wells tidningar kan jag icke, ty jag har icke läst dem, har icke heller tid därtill. Jag endast vet af andras recension, att Towlers frenologi för till det resultat, att människorna icke rå för de onda böjelser, hvarmed de äro födda, ty de bero på organernas konstruktion och kunna botas med yttre medel: diet, motion, uppfostran etc. etc. Det var orsaken till min anmärkning mot den frenologiska journalen. De andra två mente jag ej.

Beklagligt att din kära hustru ännu är sjuk. Herren hjälper väl kanske något genom värmen och bruket af vatten. Med detta senare har jag hulptit flere dyspepsi-sjuka. Du håller (skvallrar Engberg ur skolan) på förlora förtroende för homopathien. Jag undrar icke därpå, ty jag vet af egen erfarenhet, att man frestas starkt därtill under långa hopplösa sjukdomar. Man bör dock besinna, att *intet* läkesätt kan hjälpa för allt, särdeles om läkaren själf har liten kunskap och erfarenhet.

Engberg har slutat röka. Godt. Jag får ock säga, att jag icke snusat, sedan jag var sjuk i höstas.

Guds frid! Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Princeton juli 15 '58.

Dyre broder Norelius! Guds frid!

Tack för ditt kära bref! Du har gjort dig besvär svara på många ting, som Engberg förut besvarat. Jag hade längesedan skrivit, men jag har vän-

tat på Minn.-Posten. Jag trodde, att den skulle komma förl. lördag, men är ännu ej här. Emellertid lagar jag detta i ordning och sänder det, sedan jag i afton fått se, om han är här.

Som du säger: vi få låta vara frågan om Joseph och deltagandet i Posten, tills man får se, hur det går i höst. Måhända ljusna utsikterna litet, sedan nu "Republikanen" upphört. Han dog ihjäl sig, stackarn!

Det låter godt, att du kommer ned i sommar. Käre, underrätta mig i tid, och bered dig på att vara hos mig en god tid, så vi få språka om ett och annat bra.

Du förstår dig ej på Hasselquist, säger du. Jag tror, att jag kan förklara hans förhållande i fråga om synoden. Till en början skrapade han mig och sade, att "jag fick ursäktat, det han *misstänkte* mig för att vara med om det företaget", och då jag bevisade honom, att jag tvärt om afrådt det, och han i samma veiva fick ett bref från Passavant (till hvilken Paul Anderson skrifvit tämligen framfusigt och förebärande, ehuru han sedan tog sina ord tillbaka "and made amends and excuses"), hvaruti Passavant erkände, att *han* var den, som rådt till bildandet af en synod i Minnesota, så skändes han väl att låta Passavant veta, att han visat humör däröfver; och det är väl rätta orsaken, att han sedan skrifvit undfallande och bifallande till dig. Kan du nu ock förklara, hur han i Galesburg muntligen kunde till mig och någon eller några få andra säga, att han "riktigt tyckte om" General-synodens basis, och sedan i tidningen säga, att han just icke tyckte om General-synodens "breda" grundval (eller något dylikt); så är allt godt och väl. Hur hänger det ihop med det, att han säger, det han erbjudit dig att öfvertaga Hemlandet och hela tryckeriet (jag är icke säker, om han sade: *för intet*, men åtminstone fick jag den meningen af hans ord), om du ville flytta till Chicago?

Att skrifva i bref en afhandling om, hur du skall pröfva källvattnet, är omöjligt. Dessutom har du väl icke de nödiga reagentierna och verktygen. Få tag uti en kemi och studera in dig i saken igen. Det behöfs nog. Jag såg, du hade gjort ett par blunders uti artikeln om potatisrötans förekommande med ärters instickande i fröpotatisen. Du hade nämligen översatt *nitrogen* med *salpeter*, i stället för att det betyder *kväfve*, som är salpetersyrans bas. Likaså något annat längre ned i samma artikel, som jag nu ej minns. Tag icke illa upp. Det var bara roligt — och jag är en gammal häcklande skolmästare.

Jag har sändt \$1 till New York för Ericssons varmlufts-maskin, begärande, att de skulle sända dig plåten därtill. Beskrifningen skall du få antingen uti detta eller nästa bref.

Det är ganska svårt, att där är så ondt om medel bland vårt folk däruppe — likasom annorstädes. Men vore det dock icke möjligt för hvardera församlingen att sammanskrapa \$25? Du ser af "The Olive Branch" för den 7 juli, 3:dje sidan, att trusteeerna i Springfield nu fattat sitt beslut. Dr Harkey säger uti enskildt bref, att han är försäkrad, att Illinois-synoden kommer att göra detsamma, och att de vänta mig till Springfield till den 16 sept. samt det desto mer, emedan mat. professoren nu resignerat, så att hans arbete måste fördelas på de andra. Tiden nalkas således, att jag *måste* säga ja eller nej. Om nu ej församlingarna enligt löfte betala första årets lön, så *måste* jag säga nej. Det kan icke begäras, att jag skall gå ifrån församlingen och kasta mig ut på ett djup, där jag kanske icke når botten. Skulle nu saken falla igen, då fruktar jag, att hon icke mera kan upprättas, och då blir våra församlingars

framtid ganska mörk. Snart dö vi ut, som nu äro, och hvem skall då taga upp herdastaiven efter oss och bruka den med kunskap och urskillning.

Vidare den 16 juli. I går afton fick jag nr 17 af M. P. och ser, att det gått bra med synod-konventionen. I svenskar gjorden, som jag tror, hvad rätt var. Men I talen ej ett ord om läroverket uti edra beslut. Jag tror, det skulle varit ganska bra, om I fattat något beslut i den saken. För att emellertid hjälpa det, vilja vi bedja dig översätta Springfield-trusteernas beslut ur "Olive Branch", 3:e sidan från orden: "Whereas the Scandinavians" till: "labor in our Institution", och införa det i nästa nr af M. P. med tjänliga tillägg och meningar.

Af edert beslut att mangrant komma ned till konferensen sluter jag, att du kommer väl icke före den tiden hit ned. Men kom då för all del så långt som möjligt före söndagen den 12 sept.

Beskrifningen på Ericssons maskin följer nu. Infören den, när I fån plåten. Käre, se väl efter mina kråkfötter, så att det blir allt rätt.

Hafven I slutat med termometertabellen? Det var skada.

Hälsa hjärtligen din stackars maka. Herren styrke och hjälpe eder! Amen.

Din alltid tillgifne broder

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Princeton aug. 13 '58.

Min käre broder! Guds frid!

Tack för kära brevet. Hvad Minn. Posten belangar, så kan den till Hemlandet säga just detsamma som "Olive Branch" till "Luth. Observer". Posten har lika god rätt att utgifvas som någon annan tidning. Hvad förargelse vidkommer, så är det skillnad på *gifven* och *tagen* förargelse. Jag vet icke, att Posten har *gifvit* någon förargelse. Om det oaktadt någon har *tagit* förargelse, så är det deras eget fel, troligen härrörande af egen nytta. Mig tyckes således, att du ej behöfver bry dig om någons brummande. Jag har i dessa dagar allvarligt funderat på förhållandet med tidningarna och kommit till det resultat, att *båda* böra fortvara. Vi kunna verkligen icke undvara någondera. Ergo — fortgå, om det står till.

En sak i sammanhang härmed. Kan du, så minska af de svenska notiserna om årsväxt och marknader. Icke allenast jag, utan ock flere andra svenskar härstädes tycka, att vi hafva här i landet bra litet att skaffa med dessa ting. Gif oss i stället litet mera inhemska nyheter eller ledande artiklar så ock poesi. "Kaliven" var rätt bra. Det har fallit mig före, att du borde skriva folksånger, som *klart* (and pointedly) utvisa den lutherska beakännelsens skillnad från de reformertas. Ett ämne har jag länge funderat på, som borde ha en artikel, näml. "*Kom till Jesus*". Ingenting är vanligare än denna uppmaning, och ingenting försummas mer än att visa, hvar man skall finna Jesus. De reformerta och deras liktänkande famla i luften efter honom i sina böner, tankar, önskingar, känslor, och han synes fly dem såsom en skugga. Nuben pro Junone amplexantur, om jag får bruka det hedniska uttrycket. Vi lutheraner måste visa folket, att de skola söka och finna Jesus i hans ord, i dopet, i nattvarden, i aflösningen. Hvad säger du härom?

Det andra få vi spara, tills vi, vill Gud, träffas här. Käre, kom så snart du kan.

Hälsa hjärtligen din kära maka. Herren hjälpe henne i Jesu namn till bättre hälsa. Hälsa ock broder Engberg och andra. Guds frid!

Din i Herren trofaste

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., nov. 15 1858.

Min käre broder Norelius!

Tack för ditt kära bref! Det gläder oss alla, att I kommen väl neder. Mätte I äfven nu åtnjuta hälsan och allt godt, framför allt Herren vår Guds nåd i Kristus Jesus, vår Herre.

Jag hoppas, att Carlsson redan hälsat dig, hvarför jag ej kunde fullgöra din åstundan att gå och besvärja din ankomst till Amerika. Hvarken tid eller krafter räckte till för mig de sista dagarna i Princeton. Det var mig *rent omöjligt*. Jag var och är däröfver ganska ledsen, ty det kunde synas dig, som om jag var försumlig i den delen, hvilket dock ej var fallet — jag försäkrar dig.

Jag är glad att se dig gå österut. Till hvad ställen och män du bör gå, har jag svårt för att säga. Dina gamla vänner i Ohio borde göra något. Dock äro de kalla, fruktar jag, emedan 1) Reynolds är här och 2) jag på 2 eller 3 år icke haft "The L. Standard". Detta senare kommer ej af ljumhet, utan däraf att jag afsade mig honom, när jag skulle resa i detta landet och Europa, och har sedan ej kommit att taga honom, emedan jag haft öfvernog af tidningar. Nästa år kommer jag dock troligen att taga den igen.

Att du skulle resa på egen bekostnad kan icke rimligen komma i fråga. Det är en gifven sak, att du 1) skall först afdraga resekostnaden, 2) äfven bör hafva något dessutom, hvilket jag är osäker, att konferensen bestämmer efter billighet.

Dr Harkey har slagit ur hågen att gå österut. På alla dina skrivelser till Pennsylvania (Philadelphia, Reading etc.) har han endast fått afrådande svar. Icke dess mindre hoppas jag, du kan i de trakterna slå an den skandinaviska strängen, så att den skall ljuda med fart och gifva önskligt genljud. Passavant bör du för all del gå till. Han är både villig och skicklig att sätta dig på rätta vägen. Gettysburg har aldrig varit besökt. Där ha vi anställt Schæffer, Jacob, hvilka jag hoppas äro oss bevägna.

Att du begagnade de \$25 från Chis. Lake, säger jag naturligtvis icke mycket om, om du bara kan laga, att jag *får dem icke så långt till*, ty här behöfvas de. Allting är dyrt, och alla barnen äro nu hos mig. Gossarne studera med fart, och Maria arbetar för huset, men alla skola födas och klädas. De insamlade \$6 för studenterna bör du för all del söka hitsända, så fort ske kan. Jag beder dig ock draga försorg, att de återstående \$16 till prof. från Red Wing må kvickt samlas och komma.

Vi hälsa alla till dig och de dina, så ock till Carlsson och andra vänner. Herren vare med eder och oss alla!

Hasteligen af din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. När du skickar något till dr Harkey, som är Treasurer of the Education Soc., så förgät icke gifva tydlig order, att det skall användas för de fattiga skandinaviska studenterna.

ANM. Detta är det första bref, som jag fick af Esbjörn, sedan han flyttade till Springfield. Jag hade då med familj flyttat först till Geneva och sedan till Chicago för att enligt den förenade konferensens och N. Ill.-synodens beslut såsom dess agent resa i de östra staterna och samla medel för att underhålla värdiga skand. studenter vid skolan i Springfield. Denna resa blef om intet på grund af de svåra penningstriderna. På ett senare konferensmöte i Chicago, dec. 6—9 1858, blef jag vald till utgifvare af den förenade tidningen Hemlandet och M. Posten, som från 1859 års början utgafs från Chicago.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., dec. 29 1858.

Min käre broder! Guds frid!

Hjärtligt tack för brefvet. Efter begäran har jag genomsett dina "historiska anteckningar" och gjort liten korrektion. De synas mig vara något för vidlyftiga och prisfulla rörande *mig*, men jag har ej kunnat hjälpa det, utan måste lämna det för din räkning, särdeles som jag icke känner planen eller vidden af det arbete, du föresatt dig. Jag får nu då icke allenast tillönska dig ett godt nyår, utan ock kongratulera dig till det nya redaktörskapet. Herren vare med dig och de dina och hjälpe och välsigne eder! De där penningarna är jag gruffligen angelägen att med det första få. Så käre, gör ditt bästa i den delen. Här är allt så dyrt, att vi lida nöd, därest jag icke får lönen reguliert.

Till hvem du skulle sända ditt manuskript i Sverige, vet jag sannerligen icke. Det är fara värdt, att de där lägga det åsido för längre eller kortare tid eller åtminstone gifva dig litet eller intet därför. Vore det icke bättre, när du nu har eget tryckeri, att försöka upplägga en liten upplaga själf? Allra bästa vägen vore, om dessa historiska anteckningar passade sig för tidningen, att införa dem där, och så passa på, medan de vore uppsatta, att ombryta dem och antingen afdraga en hop exemplar eller ock taga stereotyp däraf. Det förra skulle icke kosta mer än att ligga i förlag med papper en tid.

Var nu ock god och hälsa br. Carlsson följande:

1:o. Att jag beder honom vänligen ursäkt, att jag ej skrivit på länge. Min hälsa har varit och är dålig, och jag har haft mycket att göra.

2:o. Att sillen har riktigt kommit tillhanda och är god, så att vi äro tacksamma. Jag tror Carlsson nämnde, att han hade pengar att sända mig. Om så är, kunde betalningen för sillen afdragas. Vill han, att jag skall skicka pengar härifrån, så kan jag ock göra det.

3:o. Jag är i stark väntan på lön från t. ex. de norska församlingarna och andra. Det gick naturligtvis en bra hop åt till flyttning och bosättning, och jag fick löfte på lönen kvartalsvis i förskott och har dock icke ännu erhållit mer än \$234, och gå vi redan på andra kvartalet. Här är ganska dyrt. Hushyra \$144 (icke \$124, som jag tror jag skref af misstag en gång), ved \$6 för 2 lass, som *heta* 1 cord, men *äro* betydligt mindre o. s. v., och icke en smula kommer in extra, såsom det sker åt präster i församlingarna. Bröder, hjälpen mig drifva på!

4:o. Hvad tycktes om svaret till mannen i Rockford? Var det för skarpt? Hvad gjorden I med det?

5:o. Bed br. Carlsson ursäkt, att jag sålunda begagnar tillfället att slå 2 flugor (nej! nej! jag mente 2 tidningsredaktörer) i en smäll och sålunda spara in ett bref.

Hälsa nu din kära maka samt Carlsson och hans maka samt andra vänner. Guds frid!

Eder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield april 2 '59.

Min käre broder! Guds frid!

Allt för länge har jag dröjt att svara dig, hvilket jag beder du ville godhetsfullt ursäkt. Utom den vanliga brådskan har jag varit angelägen att få åtföljande svar i ordning för Hemlandet. Detta har tagit tid, emedan jag måst vänta på mr Conklings uppgörelse af professoratsräkningarna. Så har ock musiken, som åtföljer, fordrat tid att få ihop. Psalmen 376 uti amerik. luth. psalmboken har jag icke kunnat få någon bra melodi på. Vår engelska sångare säger, att han brukar hvilken C. M. melodi som helst till den psalmen. Om du kunde gifva mig liten idé (på siffror eller noter), *hvilken melodi* du menar, så kunde jag kanske skaffa dig den fullständig i 4 stämmor.

Du inser lätt, att då jag ej kunnat få ihop musiken och räkningarna så snart, så har jag icke heller kunnat efter din önskan möta dig med bref i Indiana, utan skickar dig detta till Chicago.

Jag beklagar dig rätt mycket, att du icke känner dig så fri och belåten uti utgifvandet af Hemlandet, som du var, när du utgaf Minnesota Posten. Jag kan naturligtvis icke så noga veta, hvad slags inflytande somliga direktörer kunna åstunda utöfva på dig; men om sådant inflytande synes vilja bli allt för inskränkande, så har du tviifvelsutan rätt att åberopa dig, att det var under öfverläggningarna uttryckligen sagdt och förstådt (om också icke uttryckt uti något *skriftligt* beslut), att direktörerna skulle "*icke hafva någon censur-rätt öfver tidningens utgifvare*", utan han vara *fri* att bestämma, hvad han ville eller icke ville intaga i tidningen. Syntes han *oskäligen* bruka denna frihet, så kunde han afsättas på det sätt och i den ordning konstitutionen (numera chartern) föreskriiver. Det var allt. Men så länge han icke var afsatt, utan ännu var utgifvare (editor), kunde ingen tvinga honom att handla annorlunda än han ville. Det är så mycket säkrare, att det var så förstådt, som det uttryckligen sades, och som Hasselquist *endast* gjorde anmärkning vid den punkten, att direktörerna skulle kunna afsätta utgifvaren, yttrande, att om så skulle gås tillväga, då ville han icke vara utgifvare. Mot utgifvarens frihet i valet och behandlingen af ämnen i tidningen — hvilken frihet uttrycktes bland annat med ordet, att han skulle icke stå under någon "*censur*" — gjorde *ingen* någon anmärkning. Härvid förstås dock, att utgifvaren icke bör förakta goda råd af direktörerna, särdeles då de komma från sådana direktörer, som hafva erfarenhet i dylika ärenden.

Om det kan lända dig till någon hugsvalelse i dessa och dylika bekymmer, så vill jag till svar på en annan din fråga i förtroende nämna, att jag är ock här icke alltid så väl belåten, hvarken i doktrinellt eller annat hänseende.

Den ortodoxa lutherdomen härstädes synes mig oftare sitta uti teorin än i praktiken, och amerikanismens metod att handtera främlingar tyckes mig ibland sticka fram. Dock, låtom oss intet säga därom så länge. Törhända det kan med lämpa och tålmod förbättras.

Du gjorde troligen rättast att icke säga något om Nyman i Princeton. De få nog lära känna sitt misstag. Jag fruktar, att han lyckats skaffa sig betydligt medhåll, då hans antagande ju uppenbarligen bevisar, att församlingen gått ifrån sitt förra beslut att icke antaga någon, som konferensen ej gillat.

Jag beklagar rätt mycket, att I fortfarande besvärens af sjuklighet. Herren tröste, hjälpe och uppehålle eder och låte det, om möjligt, blifva bättre.

Att Carl Jönson var "ohjälplig", såg jag från början. Därför svarade jag honom kort och tvärt från första stunden. Sedan I nu fått hans ultimatum (som Carlson underrättar mig), så låt det nu vara med det.

Om "kollektionsresan" har jag svårt att *nu* säga. Min tro var, att den resan egentligen var nödig i början, innan medel hunne komma in från församlingarna. Nu har det börjat flyta in (åtminstone hör jag icke någon klagan f. n.), så att jag förmodar, att färden icke torde vara så tryckande nödvändig *nu*.

Dr Harkey säger, att de \$2 från Attica äro redovista uti nr 5 af Ol. Br. Jag har dock icke själf sett redovisningen. Nr 5 af Ol. Br. har på något sätt förkommit för mig.

Det fägnar mig högligen att höra, det Hemlandet går bra. Du borde för all del sända det till alla svenska konsuler i Amerika och mana dem att subskribera. Du finner deras namn uti "The American Almanac 1859", published in Boston. *Index* står i början af boken, och svenska konsulerna och ministerrne stå under: "Foreign ministers etc. in U. S." Boken kan du lätt få tag på uti en boklåda.

Jag är glad höra, att I hafven lat. stilar att trycka min lilla afhandling på engelska, hvarom jag skref till Carlsson. Hur menar du saken skulle billigtast företagas? Hvad sägen I då till den svenska almanackan för nästa år? Den frågan bör snart afgöras.

Jag tror nog, att Larson vore tjänligast att begagna såsom kolportör och tidningsagent i sommar. Af petitionen till Sverige har jag intet hört. Var god hälsa br. Carlsson, att han bör för all del skrifva till vännerna, han omtalade, och bedja dem använda sitt inflytande hos den nya ecklesiastikministern.

Hälsa honom ock, att jag börjat skrifva ett svaromål till Preuss, redan innan hans (C:s) bref kom. Sedan jag nu fått detta här i väg, hoppas jag kunna fullborda det. Här är fråga om en konferens af svenska och norska präster i början af juli, för att komma till bättre "understanding". Preuss gör förslaget, Reynolds ämnar vara med. Hvad sägen I? Viljen I vara med? Kanske kunde en förening åstadkommas. Sägen mig snart eder mening.

Hälsa nu hjärtligen till broder Carlsson och meddela honom innehållet af detta och bed honom ursäkt, att jag på detta sätt tackar honom för hans kära brei och besvarar det. Min brådska nödgar mig. Hälsa ock hjärtligen fruarna Norelius och Carlsson från oss alla.

Hastigt och slarvigt af din innerligt tillgifne

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "Nyman" — Son till kyrkoherden Per Nyman i Urs-hult. En förfallen yngling, som släktingar skickat till E. Carlsson, för att han skulle försöka göra folk af honom.

"Carl Jönson" i Rockford, en välmenande man, som hade skrivit i Hemlandet och rekommenderat sparsamhet.

"Larson", sedan pastor S. G. Larson.

"Preuss", pastor Preuss, presidenten för den norska luth. synoden.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., maj 5 '59.

Min käre broder! Frid i Herren!

Mycken tack för ditt kära bref. Men att du stympade min artikel om professoratsmedlen, det är jag icke rätt benägen att tacka för. Jag ser nog, att I icke gärna villen fram med, att Chicago figurerade så dåligt uti listan; men jag har länge tänkt, att den listan borde fram, så att det är ett slags "disappointment" uti, att det icke heller nu kunde ske. Dessutom har jag för brådt om för att skriva något förgäves. Du förstår väl, att jag icke är "förtretad", men, som sagdt, det är ett slags disappointment ändå. Din musik har jag betraktat både längs och tvärs, men duger icke till att göra den något bättre eller att sätta stämmor till "tillyxningarna", ehuru jag gärna vill tjäna dig. Jag är i musiken lik en, som väl vet poesimens och prosodiens regler, men icke har den minsta naturliga poetiska fallenhet. Med allt sitt begrepp om daktyler, spondeer, troker, cesurer etc. etc. kan han icke skriva en stump vers. Jag måste därför återsända allsammans som det är. Melodierna, tycker jag, äro vackra nog. Jag har endast rättat några mekaniska felaktigheter i dem, emedan det är det enda jag förstår mig på.

Hedengrans afhandling har jag omöjligen kunnat få tid med. Har därför lämnat den till Pehrson, som fixar upp den bra. Men äfven han har brådt, så att jag fått vänta länge på honom — längre än jag någonsin kunnat föreställa mig. Om jag kan få papperet igen snart, skall jag innesluta det i detta bref.

En man här på landet, vid namn Ossian Ahlenius, vill haiva Hemlandet från denna tid. Hans adress är: Springfield, Farmington, Ill. Larson, som nämnde det till mig och bad mig skriva, försäkrar, att mannen är säker att betala och det snart.

Var god och hälsa så mycket till din kära hustru och Carlssons från oss alla.

Hasteligen din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Center Ridge, Mercer Co., Ill., juli 28 1859.

Min käre broder Norelius! Guds frid!

Jag tackar dig rätt mycket för sist och särskild för ditt besvär att sända mina bref. Detta beder jag, du ville fortsätta att göra, och nu sända dem till Center Ridge, tills jag beder dig göra annorlunda. Hvad stamps du kostar

på, vill jag gärna betala. Jag fann de mina, Gud ske lof! helbrägda. Gud gifve, de dina måtte vara sammalunda!

Frågan om hvad vi skola göra med professoratets flyttning synes vara allt benigare, ju mera vi betrakta den. När vi träffas vid nästa konferens, få vi vidare rådgöra därom. Så mycket synes mig vara visst, att Chicago är enda stället, dit man kunde tänka på att flytta. Hvarken Geneva eller Princeton duga.

Hälsa så mycket till din maka, broder Carlssons, Andersons etc. från din tillgifne broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., okt. 26 1859.

Min käre broder! Guds frid!

Mycken tack för ditt kära bref, som just i dag anländt! Sedan jag erfor din flyttning till Indiana, har jag ämnat skrifa dig till, men du har nu på ett behagligt och vänskapligt sätt förekommit mig. När jag i tidningen såg ditt afsked, så förekom det mig ganska abrupt, och jag kan icke annat än däruti ogilla två ting: 1) den något käriva tonen och anspelningen på "mångvilja", och 2) att du så oförtänt fattade och utförde beslutet att genast flytta utan att först tala vid Carlsson därom. Det är mig dock kärt, att du beslöt gå till Attica, och särdeles att du lofvar att komma och hälsa på oss. Men därmed får du icke dröja till vintern, utan kom snarligen, medan vi hafva godt väder, så att du kan se Springfield, innan gatusmutsen tager sin början.

Att din hälsa måtte bättras i Attica, hoppas och önskar jag innerligen, emedan jag vet, att ett svagt bröst lider mindre uti ett mildare klimat än i ett kallare, och emedan du slipper färdas så mycket. Men ett säger jag dig: Du måste nödvändigt helt och hållet lägga bort den fördärfliga och giftiga tobaken. En människa kan icke njuta sådant utan att skada, och ingen har rätt eller lof att skada sig själf, allra minst den som redan är klen. Käre! öfvervinn därför denna lusta både för din egen och hustru och barns skull.

Det fägnar mig högligen att höra, det din församling lofvat dig goda villkor. Jag hoppas, den skall också uppfylla sitt löfte. Likväl bör du icke därför taga af dina egna medel till professoratet, som du säger. Från allt hvad jag hört, äro Attica-borna ett ganska villigt och välgörande folk, så att de skola nog göra sitt bästa att samla medlen, om du är god passas på tjänligaste tillfället att erinra dem om saken. Att du säger dig vara villig att göra så, därför tackar jag dig på det högsta, ty jag är i betydligt stort behof af att få lönen, för att kunna reda mig med en familj af 6 personer. Jag skall ock blifva ganska tacksam, om du kunde mana på Red Wing-borna att betala återstoden från förra året. Denna återstod kan jag icke umbära, och dessutom blir det till slut svårt att få ut något, om somliga få komma i vanan att draga sig undan. Denna sak är så ny, att det fordras att drifva på för att komma i gång därmed. Det är mig ganska motbjudande att nödgas ofta tala om min lön och hvad därtill hör, men nöden tvingar därtill.

Du har rätt: vi äro i en slags babylonisk fångenskap, och ingen får *känna* det så mycket som jag. Bara jag får vara här några veckor, så stegras mitt begär att komma hädan, och jag umgås — snart sagdt, mot min vilja — med

planer, huru vi skola kunna upprätta ett eget läroverk i Chicago. Jag har i dessa dagar kommit till den tron, att man med en skandinavisk professor och en engelsk lärare samt ett måttligt användande af de äldsta studenterna såsom monitörer skulle rätt väl kunna undervisa ett tjog skandinaver uti svenska kyrkan eller uti norska kyrkans basement i Chicago, särdeles om man finge litet hjälp af stadens pastorer (sv. och norska förstås). Så behöfde man ingen särskild byggnad. Hvad säger du om det?

Hjärtlig hälsning från oss alla till eder alla.

Din i tron förbundne broder

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Skaffa dig nu för all del ett half-färd-kort, och kom snarligen hit. Jag väntar på dig. Det är blott 8 à 9 timmars väg — rätt fram. Jag vill vara dig till mötes vid depoten, om du underrättar mig i tid.

ANM. Orsaken till min abrupta flyttning från Chicago var hufvudsakligen en svår blodstörtning, som ansatte mig. Pastor E. Carlsson kände väl till förhållandet.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill. nov., 15 '59.

Min käre broder! Nåd och frid!

Jag tackar hjärtligen för ditt bref och för den vänliga bjudningen att komma till eder.

Angående hvad du säger om afskedet från tidningen och hvad därmed sammanhänger, gläder det mig, att du vill lämna sådana ting. Dock kunde det vara godt att tala några ord därom, när vi träffas. Till dess må jag blott nämna, att C. verkligen skref, det han blef mycket förvånad, när han kom hem och fick läsa afskedet i tidningen.

Nu rörande den goda bjudningen, så tacka vi af hjärtat därför, men måste säga, att vi hafva icke råd att låta barnen komma. Jag och min hustru däremot vilja gärna komma, om du kan ändra invigningstiden till juldagen. Jag kan icke få vara frånvarande förr än just till jul. Då kan jag vara från fredagskväll den 23 dec. till nyåret. Går det icke an att haiva invigningen på annan tid än söndagen före jul, då måste jag undvara uppbyggelsen och nöjet att få vara med på densamma. Ehuru jag dröjt att svara, emedan vi behöfde öfvertänka våra saker, så var dock god och säg mig snarligen, hur saken blir, så att vi få veta, om vi skola göra oss i ordning. Vi äro ganska angelägna att komma ut ur denna buren och njuta liten frihet bland vänner och landsmän, ty ingen kan tro, hur vi här vantrivas. Du skulle sett, hur glad min hustru blef, när jag omtalade, att du skrifvit och bjudit oss komma till eder.

Rörande min önskan att flytta professoratet till Chicago, så är det bäst spara att tala därom, tills vi muntligen träffas. Då kan saken bättre diskuteras. För det ändamål skulle det vara godt, om Carlsson äfven kunde komma dit på samma tid.

Du kan ej tro, hur den underrättelsen gläder mig, att du ej rökt på 6 veckor, och att det går an att låta bli. Då hoppas jag du låter bli för alltid. Att du ej nu strax förnimmer någon särdeles verkan af förändringen, kan jag nog tro. Men var säker, med tiden skall du finna den.

Tack för löftet att sända landtmaannaprodukter. Det enda, som kunde löna sig att betala frakt på, vore kanske smör. Det kostar nu här 25 cent och blir allt dyrare längre fram. Om således priset är tämligen godt hos eder, så kanske du kunde samla ihop ett förlag af denna vara, tills vi komma till eder.

Jag hade så när glömt tacka för de 5 dollar och för löftet att hjälpa mig till mera på lönen. Det behöfs väl, eljest vet jag ej, hur det skall gå. På fjol-årets lön står ock en del tillbaka. Skulle det icke vara möjligt att få återstoden från Vasa och Red Wing. Den komme väl till pass till jul-respengar. Skulle du vilja vara god och skriva dem till om den saken?

Hälsa nu rätt hjärtligen till din fru och miss Mary från oss alla så ock till andra vänner, okända och dock kända.

Herren med dig och din alltid tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Ett annat skäl, hvarför mitt svar dröjt, är, att jag har så mycket göra. Jag är i collegen 25 timmar i veckan, däraf 4 egnas åt kemi. Den tager mycken tid med förberedelser ock experimenter. Så fordras ock beredelse till andra ämnen.

P. M., 16 nov. Om du var den, som ägde Regnérs sammandrag, hvilket jag såg i Chicago, så käre, låna mig det. Det är angeläget.

N. B. Vi hafva just nu fattat beslut att försöka låta våra beneficiaries hafva sin egen mathållning, emedan vi hafva *inga penningar*, så att de kunna boarda hos stewarten. Därför bed våra vänner skicka oss matvaror: mjöl, kött, smör, ost m. m. på railroaden, eljest veta vi ej, hur vi skola bära oss åt. Vi måste göra konkurs med våra 22 beneficiaries (af hvilka större delen äro skandinaver), om vi icke få snar hjälp. Lägg ut detta för våra vänner, och när du får något att sända, så skrii mig till, så att jag får hämta det på depoten. Om möjligt, betala frakten vid afsändningen.

Alltid din

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., nov. 28 '59.

Min käre broder!

Åter får jag hjärtligen tacka dig för det kära breivet med förteckningen på de sända matvarorna, hvilka riktigt erhöles i dag på morgonen och äro redan utdelade. Ej mindre än 6 ynglingar hafva redan satts ned att spisa på dem. Hembär från mig och de studerande en hjärtlig tacksägelse till gifvarne. Herren löne dem efter sin godhets rikedomar! Förteckningen jämte kvitto har jag redan sändt att införas i Hemlandet.

Mycket får jag och min hustru tacka er, för det I viljen kärligen se oss hos eder. Det faller sig likasom för sent och olägligt att komma på julkvällen och genast hafva gudstjänst dagen därpå, så att vi önskade helst att komma på fredagskvällen den 23 dec. (afresan sker härifrån kl. 11:15 f. m.), så framt det icke är olägligt för dina fruntimmer, i hvilket fall du skall i all tysthet upprättigt säga mig det. Skulle det bli svårt väder, blir det väl icke möjligt att komma för gossens skull.

Att bedja Harkey komma dit, tycker jag icke är värdt. För min del före-

tager jag mig denna resa bland annat äfven för att slippa Springfield-borna på några dagar. Hvad engelska vidkommer, kan du predika och jag tiggas så godt som behöfs på det språket. Jag lärde mig af Conrad en *excellent method* att tigga, så att jag tror, att jag kan nu göra det bättre än någonsin. Därtill fordras förberedelser, och äfven för den orsaken är det nödigt att vara där en dag i förväg. En föregående sammankomst med de inflytelserikaste och frikostigaste ledamöterna af församlingen och en öfverenskommelse med dem är absolut nödvändig. Utan det skulle Conrad icke få ihop \$1,950 på en dag för luth. kyrkan i Springfield. Svenskarne kunna icke göra så mycket, men samma metod kan ändå begagnas för att "stir up their pure minds". Härtill kommer, att om Harkey skall efterskrifvas, så måsten I åtminstone betala hans resekostnad. Dessutom är han icke offentligen någon bättre tiggare än någon annan. Hans styrka, likasom Kellers, ligger uti det privata samtalet. Skall engelsk präst nödvändigt hafvas, så tag en i Attica eller däromkring att predika en död andefattig "sermon". Jag förmodar man kan få sådant gods på nära håll, utan att förskrifa det från fjärran. Kan du få Paul Anderson, så vore det allt bra. Eljest, som sagdt, tror jag att vi kunna hjälpa oss själfva genom Guds nåd.

Nu hälsa de dina hjärtligen. Herren med oss!

Alltid din

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Skall söka bestyra om porträttet. Maten kom på lördagskväll, men vagnarna urladdades icke då.

ANM. "*Conrad*", präst och D. D., i många år utgifvare af "The Lutheran Observer" — användes ofta vid kyrkoinvigningar, då frågan var att samla penningar till kyrkskuldens afbetalning.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., dec. 1859.

Min käre broder!

Till tacksamt svar på dina 2:ne bref af dec. 1 och 5 får jag hastiligen nämna, att dr Harkey är upp till Dixon på en konferens (troligen för att ställa saken till rätta med våra amerikanska synodalingar, som fortfara att vilja göra en riktig new measure synod), därifrån han kommer nästa lördag eller sist tisdag. Jag gick i dag till fru Harkey, för att be henne säga åt honom, så snart han kommer hem, innan han hinner planera någon annan utfärd för julen. Så snart han anländer, skall jag vidare spörja honom och göra mitt bästa att förmå honom att fara samt låta dig veta. Han är den jag hellre tager med än någon annan, ifall man skall hafva amerikaner. Orsaken, hvarför jag yttrade mig något strängt i den delen, är den, att jag är trött af amerikanernas väsen och beteende i andlig motto, och tänkte att under julen riktigt få en svensk och uppbyggelig helg. Som du säger, kunna vi genom Guds nåd få det ändå. Skall han också logera hos din granne, så går allt bra. Då kunna vi äfven få hafva den svenska julfisken (lutfisken) och julgröten i fred, ty lutfisk måste man naturligtvis hafva. Det går an att vattna och luta salt fisk, som du vet.

Herren vare med dig för denna gången. Hjärtlig hälsning från och till alla.

Din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., jan. 12 1860.

Min dyre broder i Herren!

När jag kom hem, lågo så många bref mig till mötes, som under min frånvaro ankommit och som voro af business-natur, att det tog mig länge att besvara dem alla. Därför har jag försummat att tacka dig och de dina för sist och för all den godhet oss bevistes i Attica, samt den uppbyggelse vi där hade. Detta var mer än vi kunna omtala, och Gud vet, hur tacksamma vi däriör äro, fastän jag har liten tid att tala därom.

Vi kommo lyckligen hem kl. litet öfver 8 på kvällen, utan annan olägenhet än den, att vi fingo sällskap med en grufflig hop "nojsiga" douglasiter, som skulle till Springfield på en konvention. De togo upp alla omnibusar, så att vi icke fingo åka från depoten hem ($\frac{3}{4}$ mil), utan måste bära gosse, trunkar, kläder och allt — dock med Johns och Josephs hjälp, som lyckligtvis voro oss till mötes. Ehuru detta var rätt besvärligt, hade det dock den nyttan, att vi icke kände kölden, snarare kommo hem svettiga.

Vi hafva efter hemkomsten, Gud vare lof! varit friska, och hoppas till Herren, att I äfven måtten vara så med. Jag tröskar på med mitt vanliga göromål, som nu är förökadt till 4 timmar hvarje dag. Detta kan synas icke vara så mycket, men det är mycket nog för en gammal, när en hop andra ting komma till.

Jag skref till Andrén i Moline rörande flyttning med anstalten, på det de måtte där taga saken i öfvervägande och utsätta en förent konferens. Få se, hvad de svara.

Min hustru hälsar "rysligt mycket" och Maria "allrämest". De önska med mig, att I måtten komma och hälsa på oss. De drömde till och med i natt, att I kommen. Således låt oss höra, att I gören det till sanning.

Hälsa nu hjärtligen till din kära maka, Mary Anderson och alla andra, som gärna mottaga en hälsning från mig och min hustru. Vi ihågkomma alla vänner och landsmän i Attica med synnerlig tillgifvenhet och tacksamhet för deras välvilja, ehuru vi icke kunna nämna dem alla vid namn. Herrens frid och välsignelse hvile öfver dem rikligen nu och till evig tid!

Än en sak: Hur gick det med gubben John Svensons testamente?

Alltid din innerligt tillgifne

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield, Ill., jan. 18 1860.

Dyre broder i Herren!

Ehuru jag icke längesedan skref dig till, måste jag dock åter rita ett par rader, emedan en viktig sak kommer mig i hufvudet. Jag ser af Lehmanns nya tidning: "Lutherische Kirchen Zeitung", att Ohio-synoden nu har 5 dist-

rikter, och således redan är en sorts generalsynod. Hvad hindrar, att vi skandinaver formera en egen synod, som äfven kunde blifva ett distrikt af samma Ohio-synod? Det vore ju lika lätt att sända ombud till Ohio som till Pittsburg eller någon östligare plats (ty längre väster kommer dock icke Generalsynoden att hållas), ja lättare. Ville du skrifva till Lehmann och fråga honom: 1) om icke detta ginge rätt väl an, 2) om icke räntan af Jenny Linds 1,500 dollar då kunde gifvas till vårt professorat, när vi hade ett eget läroverk i Chicago, förenadt med Ohio-synoden. Du kan tillägga, att enda orsaken, hvarför vi slog oss ihop med amerikanerna här, var närbelägenheten och hoppet, att de skulle vara medgörligare, än vi nu finna, att de äro, samt att vi börja bli rätt trötta af den närvarande förbindelsen både för renlärighetens skull och för andra orsaker. Lehmann bör själf bäst kunna förstå, hur vi hafva det med R. Bed honom svara kvickt, och låt mig strax få höra resultatet. Bed honom ock hålla detta tyst. Vi vända oss till honom i förtroende. Jag önskar äfven en noga upplysning om Ohio-synoden och dess distrikter, hur stora de äro, hur många delegater de sända, hur ofta den gemensamma synoden sammanträder etc.

Våra bröder hafva beslutat att hålla en sammansatt konferens i Chicago. Jag har skrivit dem till, att de kunde hellre taga tiden mellan den 1 och 8 mars, då jag har ferier och kan lätt vara ifrån. Till dess borde vi veta, hvad Lehmann säger.

Våra järnvägsmän hafva upphört att utfärda half-färds-kort, så att jag kan icke skaffa åt hvarken mig eller dig.

Hjärtlig hälsning till eder alla från oss alla.

Din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Har du fått och läst Lehmanns nya tyska kyrkotidning? (den af mig i början nämnda). Hvad menas med den satsen, att Ohio-synoden här-efter kommer att stå i ett "egendomligare förhållande" till de andra synoderna. Detta uttryck synes syfta på frågan om kyrka och ämbete.

ANM. Man kan jämföra detta bref med det han skref 1858 och förebrädde mig för min lutning åt "Ohio Joint Synod".

"Jenny Linds 1,500 dollars." Denna summa donerade Jenny Lind till "Capitol University" 1852, då hon bevistade Columbus. Dr Reynolds utverkade denna donation på den grund, att läroverket fostrade svenska ynglingar för predikoämbetet. Jag var den ende sv. studerande, så vidt jag vet, som har fostrats i Capitol University. Genom dr R:s dåliga administration gick denna och andra fonder förlorade, och det var med möda, som läroverket kunde rädda sin existensiden "crash", till hvilken han måhända var största skulden. Det var med stor oro, ja, äfven harm, som jag hörde, att denne man kallats till president för Ill. State University, och ingen behöfde säga mig på förhand, hvad resultatet skulle blifva.

Till E. Norelius.

Springfield 26 jan. 1860.

Min käre broder!

I största hast får jag tacka för brevet af den 24 och korteligen svara, att jag är icke så viss, huruvida din försiktighet är nödvändig eller ej. Det synes mig, som den fara du antyder, kunde undvikas genom allvarlig tillsägelse att "icke utsprida detta, emedan det ännu är och kanske aldrig blir annat än en enskild och förtrolig förfrågan." Hur mycket man kunde bygga på svaret, finge man sedan afgöra. Dock, du känner mannen bättre än jag och kan således bättre bedöma, hvad som är tjänligt att skrifa till honom och hvad icke — och du handle därför därefter.

Sedan jag sist skref, fick jag ineliggande bref, hvilket, om ock något afdrag däri måste göras, författarens iiver att få saken utförd, likväl bevisar, att pluraliteten är mera för vårt förslag, än man kunnat hoppas. Carlsson, ehuru som vanligt mer betänksam, yttrar sig ock på ett sätt, som icke nedslår hoppet. Han säger, att de talades enskildt vid om saken, men fattade intet beslut nu, utan uppsköt det till konferensen. Dock — märk väl — de använde en hel eftermiddag att offentligen inför en mängd människor samtala om vår ställning till de enskilda lutherska partierna i detta land. Om icke detta gjordes för att jämna och bereda vägen för en följande manöver, så var det ett alldeles fåkunnigt företag, och Andréns uppgift vore helt enkelt oriktig, hvilket ej är möjligt. Således ha vi sammanstämmande intyg på, att man är färdig att göra allvar. Den betänksammaste torde väl Hass. vara; men om förslaget rörande Cervin antages, så är han nog med om saken.

Dock att återkomma igen. Andréns bref kan du sända mig vid första tillfälle. Det kan emellertid trösta dig för det du själf icke fått bref, och ytterligare visa dig, om du bör skrifa till Lehmann eller ej. André vill, som du ser, att jag skall vara beredd med alla upplysningar.

I går fick jag bref från Mühlhäuser, hvaraf vill synas, som han och hans synod ha många betänkligheter vid att ansluta sig till Ill. State University. Jag har lust att äfven sända dig det. Dock önskar jag *genast* få det åter jämte ditt råd, om jag skall säga honom, att vi *kanske* torde gå hädan. Jag föreställer mig, att om icke skandinaverna varit här, så hade tyskarne i Wis. aldrig beslutat sig att deltaga uti ett tyskt professorat härstädes.

Vet du, hur det gick med gubben Schœffers ämbetsskrivelse (såsom Generalsynodens president) till Melancthon-synoden? Gick äfven den upp i rök? Jag har aldrig hört talas om den.

Min mening om *sättet* att företaga separationen, sedan jag moget funderat på den saken, är att vi, *icke* som amerikanerna förl. höst begära lof att bilda en egen synod, utan fatta vårt beslut och kungöra N. Ill.-synoden, att vi funnit nödigt bilda en egen independent synod. Däraf följer, att vi icke vidare anse oss haiva något att göra med Generalsynoden eller Ill. State University. Skälen, utom Gen.-synodens lösa luth. karakter, äro 1) upptagandet af Mel.-synoden, hvilket är att gå tillbaka från löshet till bestämdt och uppenbart gillande af falsk lära. Så länge vi hoppades, att Gen.-synoden skulle förbättras, förblefvo vi däruti. 2) Förhållandena uti vår egen synod förliden höst. Attmans församlingars antagande af platformen m. m. 3) Läroverkets uppenbara otjänlighet för våra församlingars behof m. m. m. m.

Hjärtlig hälsning till de dina.

Din tillgifne

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Mühlhäusers bref blef för tungt att sända denna gången.

ANM. "De talades enskildt vid", näml. på Mississippi-konferensens möte i Moline 11 ff. jan. '60.

"Uppsköto det till konferensen", näml. den *gemensamma*, som på våren skulle hållas i Chicago. Jämför för öfrigt dessa bref från denna tid med "De Sv. Luth. förs. Hist." sid. 806 ff.

"Mühlhäuser", president af tyska Wis.-synoden.

Till E. Norelius.

Springfield mars 8 1860.

Min käre broder! Guds frid!

Som jag nu icke hört af dig på en längre tid, så kan jag icke annat än med få ord höra efter, hur det står till med dig och de dina.

Vidare önskade jag veta, hvad svar du fått från Lehmann. Jag är angelägen att veta, hvad de tänka där borta i Ohio. Jag finner af deras tidningar, jämförda med andra underrättelser, att Ohio-synoden kommer härefter att uppträda i bestämd opposition emot Missouri-synoden. Om detta innebär en lutning till "American Lutheranism" eller ej, skulle jag bra gärna vilja veta.

Vidare önskade jag du ville sända mig den där förteckningen på undervisningsämnen uti ett skandinaviskt "seminary", som vi uppgjorde, och för öfrigt skicka mig alla "suggestions" du kan. Man måste bereda sig till konferensen. Skälen för flyttning förökas allt mer, och till och med P. Anderson har blifvit rätt förtretad öfver "these reckless Americans" och i ett bref till mig uttryckt sig, att tiden synes vara inne att gifva akt på 2 Kor. 6: 17. Bland annat skall "hushållningen" med pengarna härstädes säkert öppna ögonen på litet hvar, om icke annat hjälper, ty den hushållningen är märkvärdig.

Så vore det roligt höra, om det där gamla folket sagt något vidare rörande testamentet.

Vi hafva, Gudi lof, hälsan och önska eder samma förmån af allt vårt hjärta.

Hälsa rätt mycket till din kära maka, Mary och alla vänner. Guds nåd vare med oss alla och uppehålle oss.

Alltid din trofaste broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Du får icke misstycka, att jag är så lakonisk. Jag är trött och ledsen vid det här väsendet.

Till E. Norelius.

Springfield mars 19 1860.

Min käre broder! Guds frid!

Hjärtligt tack för ditt bref! Fägnar oss alla mycket att höra, det I ären åtminstone någorlunda till hälsan. Herren låte det allt mer förbättras.

Jag kunde nog tro, att Lehmann icke skulle svara. Jag tror, vi låta honom vara så länge. Den dagen kommer kanske, då han blir angelägnare. För min del är jag så mätt på både amerikaner och tyskar, att jag icke särdeles trängtar efter någondera.

Tack för ditt förslag till lärokurs. Det synes mig i allmänhet godt, dock kanske nog mycket beräknadt för hufvuden af din egen godhet. Vanliga hjärnor torde finna det väl svårt för så kort tid.

Mot begagnandet af engelska läroböcker i den klassiska afdelningen har jag ingen invändning, om vi kunna finna *goda*. Här är åtminstone ondt efter sådana.

Carlsson skriver, att allmänna opinionen är väl mera för än mot flyttning. Det tror jag ock. Två studenter (Is. Jensen och Esping) ha gått hem, och flere torde snart få gå efter, emedan vi äro utan mat. Jag är säker, att dessa två gifva bröderna en sådan beskrifning, som förstärker deras opinion för flyttningen.

Här synes man börja förstå vår afsikt och blir så höflig och artig, att det är lust åt, sedan man förut varit högmodig och odräglig. Dr R. kommer mer och mer ut såsom en new-lutheran. Jag kan icke anse hans professions of orthodoxy för annat än skrymteri. Att få pengarna torde väl bli svårt. Dock kan det kanske lyckas, om vi handla bestämdt. Studenterna skulle allmänt vara glada att komma hädan.

Jag måste sluta. Var god tag åtföljande Johns bref i benäget betraktande. Ehuru hans fader, kan jag dock tryggt försäkra, att jag anser honom rätt väl kunna undervisa i en landtskola på både engelska och svenska.

Vi hälsa alla hjärtligen. Herren vare med eder och oss alla!

Alltid din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Springfield april 3 1860.

Min käre broder!

Af Larson, som nu kommer, får du lära, att jag blifvit tvungen att helt tvärt resignera förr än jag tänkt, och att orsaken därtill var R:s hotelser att "show me up", "make me regret what I had said to students" etc. etc., hvaraf jag måste draga den slutsatsen, att han ämnade anklaga mig hos synoden, disciplinera mig inför fakulteten etc. för hvad jag sagt till studenterna rörande hans lära m. m. På samma gång drog jag äfven från synoden, för att komma "out of the reach of R." Jag har kommit till den öfvertygelsen, att han är en farlig intrigör, från hvilken jag vill gå undan. Du får således bereda dig på att på konferensen proponera, att jag, såsom icke mera ledamot af synoden, upptages som ledamot för tillfället, samt att allvarligt motstå R:s försök att inverka på skandinaverna och tränga sig in vid konferensen.

John hälsar, att efter Larson nu far till Attica, så vill han (John) icke vidare insistera på det han skref om skolmästeri, emedan han icke vill gå Larson i förväg.

Tag nu af Larson reda på alla omständigheter, så att du på konferensen kan intyga, hvad du af studenter själf erfarit.

Laga äfven, att församlingen ger sitt ombud rätt att "withdraw from the Synod" och lofva biträde till en liten undervisningsanstalt i Chicago etc., så att saken kan uppgöras nu på konferensen.

Hälsning från och till alla. Guds frid i Kristus Jesus! Fasthet i striden, seger i Herren.

Din oföränderlige vän och broder

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Chicago maj 26 1860.

Min käre broder! Guds irid!

Jag har länge väntat få höra något ifrån dig, bland annat att få Fort Wayne Seminary-konstitutionen, hvarom vi talade, men då du är så orubblig tyst, kan jag icke längre hålla mig, utan måste sända dig några ord, innan det blir för sent. Hvad jag hufvudsakligen ville nämna, är att du skall vara så god och draga in hos oss med de dina, när du kommer. Jag nämnde väl något därom, innan du for härifrån, men om jag minns rätt, förgat jag det till det sista, så att jag icke kom att (enligt allas vår önskan) kraftigt inplanta det hos dig vid afskedet. Välkomna därför!

Din "explanation" uti "Missionary" har just i dag kommit. I "Lutheran Standard" för i går har jag (som jag tror) en annan, hvilken naturligtvis är något skarpare. Jag har äfven sändt den till "Olive Branch". Få se, om han tager in den. Jag vet icke, om det är därför, att jag är själf intresserad, men jag tycker (ehuru jag i det hela tycker rätt mycket om din "explanation"), att du är på somliga ställen nästan för len, ja nästan "soft soaping", såsom då du säger i slutet af 1:a punkten, att O. B:s statement, "though not intended to misrepresent" etc. Jag är så väl af O. B:s beteende i frågan om lilla katekesen och Andersens artikel som af Harkeys oväntade beteende vid konferensen alldeles öfvertygad, att han *med flit missrepresenterar*. När detta är tydligt, så borde icke ofvannämnda uttryck ha begagnats. Så hade det ock varit önskligt, om du icke inskränkt dig allena till förklaring rörande konferensens åtgärd, utan ock inlagt ett ord till mitt försvar. Jag har blifvit skamlöst nedsmutsad af både O. B. och Luth. Observer (hvilka nu ett, tu, tre blifvit vänner, såsom Herodes och Pilatus), och utom konferensens allmänna försvar (för hvilket jag ännu alltid är ganska tacksam) vore väl, om de, som ifrigt önskat skilsmässa ifrån amerikanerna, äfven begagnade tillfället, när de gifvas, att säga ett ord till min förmån och försvar. Min "sudden resignation" har gjort, att jag får bära hundhufvudet och vara skottaflan, då likväl just *den* är det, som gjort att det blef någon separation af. Skulle saken ha gått sin jämna sakta svenska gång, så hade det med våra bröders utomordentliga försiktighet och rädsla aldrig blifvit mer än funderingar hit och funderingar dit och slutligen intet. Har jag nu genom omständigheterna kommit i gapet, så hoppas jag något verksamt å deras sida, som se, hurj nödigt det var, att det blef något af.

Om du icke har L. Observer, så må jag nämna, att ehuru han var ganska ovettig, då han införde O. B:s artikel, så har han dock nu fått en klump i halsen, som synes vilja gå hvarken upp eller ned, sedan han fick se konferensens beslut. Han till och med fruktar, att vårt exempel kommer att förmå alla symbolister att gå ifrån Generalsynoden, så att detta kommer att blifva "the beginning of the end". Sjungom Hosianna!

Hälsa nu hjärtligen dina och varen välkomna af hjärtat.

Din alltid tillgifne broder

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Esbjörns klagan, att jag i min "Explanation" uti "Missionary" varit för len, ja nästan "soft soaping" har sin grund däri, att han icke visste om omöjligheten för mig att få

säga hvad jag ville i "Missionary". Följande bref från dess redaktör upplyser om förhållandet.

Pittsburg, Pa., May, 1860.

Dear br. Norelius! Grace and Peace!

I am anxious to keep this controversy within as narrow a limit as possible so as to avoid irritation and strife as far as this can be safely done. I therefore would rather not publish the article you kindly sent me. My views are fully expressed in the last *Missionary*. I might have made them much stronger, but I feel that we must not wound too sorely in public. Fully appreciating the difficulty of your situation, I yet feel most sad and sore, that the very brethren to whom I looked for a decided conservative influence have left the synod and thus wonderfully complicated the whole difficulty. It is not difficult to see how dear br. Esbjörn should become confused in such a *wirr-warr* and struggling with poverty, debt and doubt, should be most anxious to escape. I have only charity and love for that dear Father and faithful servant of Christ. But I am truly sorry that he should have left thus suddenly, without notification or warning and to the great peril and injury of the Institution. But it cannot be helped now. Let us pray that God will over-rule all for good. I still feel the same interest in the College, and the same and even greater interest in the Scandinavians. Br Anderson knows well how I was opposed to the union with the Synod of Ill. in the first place, and in the second place, with the College, because *I foresaw all that has come to pass*. I even offered 2,000 acres of land in Minnesota, if they found that they were in any wise hampered in their arrangement (doctrinal) with the professorship. Br. Anderson had my offer in his pocket, and had their demands not been accepted, they would have had the land in question as an endowment *now*. But Gods ways are wonderful and past finding out. I have much to write but time will not allow me to say more. The almighty God most graciously lend the aid of his holy spirit to your deliberation at your coming convention. I hope that nothing will be said or done with violence or passion. Would to God that you could see your way clearly to come into the General Synod fully on the Augs. Conf. It would greatly strenghten our hands in that body. But if not, let nothing be done against it, or a new issue be made. Go on quietly, attending to your appropriate work and God will raise up friends and funds on every side.

Yours

W. A. PASSAVANT.

Obs. Fem år efter det dr Passavant skref detta bref eller 1865 var han en af dem, som med berådt mod utträdde ur Generalsynoden!

Till E. Norelius,

Chicago juni 19 '60.

Min käre broder! Guds frid!

Åter har jag ett kärt bref att tacka dig för, hvilket jag gör af allt mitt hjärta, ehuru jag som vanligt blir tvungen att svara kort. Ditt vänliga be-

slut att svara på R:s artikel och försvara mig uppväcker ock min hjärtliga tacksamhet. Till upplysning i den delen vill jag kortligen nämna:

1) Reynolds citerar falskt mina afsägelseord, fastän han brukar citations-tecken — och det är rätt *nedrigt*. Min afsägelse lydde så: "Having found by a painful experience that I am not at full liberty to give such religious care and supervision over the Scandinavian students of Ill. State University, as was contemplated by our Scandinavian churches and ministers in my appointment to the Scand. professorship, I feel in conscience bound hereby respectfully to tender to you and to the board my resignation of my office as Scandinavian Professor in Ill. State University, to take place from and after this day."

Se nu, hur R. citerar "not permitted to give such religious instruction etc.". Jag har aldrig sagt dessa två lögner: a) "not permitted" (= had *no* liberty at all). Jag sade: "am not at *full* liberty". Jag hade icke *full* frihet. Det är allt hvad jag sagt. Jag har aldrig påstått, att jag hade *ingen* frihet. Så långt lät jag dem ej gå, förrän jag tog mitt afsked. b) "Religious *instruction*". Jag har aldrig sagt så, aldrig klagat öfver intrång i den akademiska *undervisningen*. Jag har endast sagt, att man gaf mig icke den *fulla* friheten att *räda* studenterna enskildt och varna dem för den falska läran och andan, och hafva deras religiösa utveckling och lif under mitt kontroll.

R. säger, att Ill. synoderna och universitetets trustee hafva icke gjort oss något förräng. Vi ha aldrig klagat öfver dem. Mannen måtte vara bra fattig på ämnen, när han så kan draga in hvad som aldrig varit nämnt. Jag trotsar honom att visa, att vi någonsin ens nämnt trusteeerna eller Ill.-synoden i hela denna sak. Hvad N. Ill.-synoden angår, så medger han ju själf, att vi klagat öfver *individer* och icke öfver synoden såsom sådan. Äfvenså ha vi ju icke klagat öfver fakulteten in corpore. Hvad i all världen menar då mannen, när han tager munnen full af väder och förklarar in italics, att "neither of the Ill. synods, nor the Institution itself, either by its officers or its trustees, has done anything etc." Hvarför nämner han icke också ryska kejsaren eller stora Mogul? Det vore ju lika så rimligt.

Så säger R., att jag vägrat gifva skäl till min resignation. Jag gaf dem i min ofvan intagna resignationsskrifvelse, hvilken jag den 31 mars (samma dag den är daterad) uppläste för dr Reynolds och Harkey. Jag utvecklade dem vidare i mitt svar uti Standard nr 258. Detta finner han för godt att ignorera. Det måste ha verkat, som en Daniel's bekkaka. Jag gaf dem ock i min rapport till konferensen. Önskar R. nu hafva den fram i ljuset, fastän han förut *bad*, att den icke skulle publiceras?

The 6 months notice, which I was obliged to give before resignation, according to the constitution of the theological department, har jag intet att göra med. Den konstitution antogs *sedan* jag blef vald till skand. professor. Den antogs af N. Illinois-synoden långt senare — jag tror året därpå. Jag valdes den 1 okt. 1857, och torsdag den 16 sept. 1858 anmälde dr Harkey, att Ill.-synoden och the Board of Trustees had "cheerfully concurred in my election. Denna instruktion är därför in my case an *ex-post-facto* law, not binding me at all." Dessutom kunde jag ej 6 månader förut veta, att jag skulle bli så behandlad, som jag blef.

Det eviga pladdret om *solemn obligations* är ock lögnaktigt. Jag vet mig aldrig ha besvurit universitetets stadgar och konstitutioner. Jag endast besvor Augsburska bekännelsen, och måste tigga R. 4 eller 5 gånger innan jag fick göra det. Hade jag icke förmått visa honom, att jag efter synodens be-

slut icke fått räkna lön, förrän det var gjort, så hade jag väl aldrig kunnat förmå honom att låta mig aflägga eden.

Han talar om *Generalsynoden*. Vi ha aldrig nämnt den med ett enda ord. Han vet icke, om vi "turn our back rudely upon it" eller icke.

De säga, att vi begärde ej honorable dismission från synoden. Vi skulle och kunde ej göra det. N. Ill.-synodens konstitution säger uti kap. VI, art. 2: "no minister or catechist, connected with this body, shall remove from the bounds of this synod to that of any other, without informing the president thereof, who shall give him a certificate of honorable dismission, should his character be unexceptionable." Detta är enda stället, som handlar om utgång eller flyttning. Vi ha nu fullgjort hvad konstitutionen där kräver — informed the president. — Det är han, som icke fullgjort sin plikt, icke gifvit honorable dismission, hvilken konstitutionen säger, han skall göra *utan begäran, endast efter anmälan om utgång*.

Håll fram detta och annat sådant. Det är alltsammans rena sanningen. Reynolds & Co. måtte ha en ganska dålig sak att försvara, efter de måste ljuga och vränga så mycket och vredgas så svårligen. Jag kan icke annat än komma ihåg bonden, som förstod, hvem som tappade i en latinsk disputation, när han såg, hvem som blef ond. De förtörnas, att jag ej tillsade förut om min resignation. Hvem gör så, när han af otidigt bemötande blir tvungen att resignera i förtid?

Att jag utdelade pengarna var efter gifvares önskan. Det bevisas af konferensens beslut i Chicago, och hvad pengar jag hade från östern, hade jag också skriftlig tillåtelse att utdela efter behag och behof.

Var nu god och skrif en kraftig vederläggning. För min del skall jag tiga, tills alla kacklare uttömt sig — Reynolds, Harkey, Philip Melancthon j:r etc. etc. etc. — och så besvara dem alla på en gång.

Ditt förslag att skicka mig din skrifvelse tackar jag för och väntar den med otålighet. Och därmed hjärtlig hälsning till din kära maka och son. Vi fingo en son om lördags morgon. Mor och barn må så väl man kan begära. Guds frid! Hälsa ock br. Boreen.

Din alltid tillgifne i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Chicago mars 29 '61.

Käre broder! Guds frid och välsignelse vare med dig och de dina!

Då jag ser på dato af dina två kära bref, 2 jan. och 14 febr., så skäms jag, så att jag knappt vet, hvad jag skall säga. Jag måste dock bita hufvudet af skammen, om det skall blifva något svar af. Jag får då först rätt mycket tacka för dessa båda bref och deras innehåll. Orsakerna, hvarför jag dröjt så oförsvarligen därmed, äro mångahanda. Bland det viktigaste är den, att jag haft så mycket att göra, att jag saknat både tid och lust att skriva. Till bevis därpå länder, att jag till slut blef så öfverhopad af ankomna bref, att jag blef tvungen att taga mig till hjälp en sekreterare, som skref icke mindre än 8 bref på en dag. Hade jag icke önskat skriva *själf* till *dig*, så hade han väl ock författat en epistel till dig, men jag tänkte, att jag i påskhelgen skulle få tid att skriva själf, och därför har det ytterligare dröjt till nu.

För din ådagalagda angelägenhet om min lön, hvilken bägge dina bref ådagalägga, tackar jag dig hjärtligen. Måtte den hafva god framgång! Jag blir annars illa fast, om jag icke kan få det, som blifvit mig lofvadt. Det är annars just lika mycket, som poliskarlarnes lön i Chicago och jämt hälften af polis deputy superintendentens lön. Detta bör kunna öfvertyga hvar och en, att jag bör åtminstone få det man utlofvat åt mig. För detta ändamål är jag glad, att alltid få påräkna din kraftiga medverkan, hvilken jag så mycket mer värderar, då du själf har så ringa inkomst och ändå lägger dig ut för mig. Innan jag går från detta ämne, bör jag också kanske nämna, att jag ännu icke fått något från Minnesota, sedan jag den 15 febr. från East & West Union churches fick \$5 och från Marine 50 cents.

Att du fick en julkapp af \$100 gladdde mig och oss alla hjärtligen — jag tror mer, än om jag fått den själf.

Förtroendet att söka hjälpa eder till rätta med att kalla präster har jag sökt att på bästa sätt motsvara, fastän jag varit tyst. Att Jackson kommer upp till eder efter nästa synod, det är själsagdt, såvida Herren givur honom lif och hälsa. Han blifver genom Guds nåd en god arbetare. Af de andra, som kunna bli färdiga denna termin, var ingen, som icke fått kallelse annorstädes (då den öppna kallelsen kom till mig) utom Larson. Han hade utsikt på ett annat ställe, och uppehölls länge därigenom, så att jag på lång tid icke kunde få *någon* att mottaga kallelsen. Ändtligen tog Larson den och har väl redan svarat antingen dig eller Hedengran därpå.

Du frågar, hur det går för Pålsen. Jo män, rätt bra efter hans omständigheter. Han har tydligen godt förstånd. Hade han fått ägna sig åt studier, innan han blef så gammal, så hade det naturligtvis gått ännu bättre.

Ja, det låter som Andrén skulle lyckas väl. Få se, hur det går med tillätseln att upptaga kollektur. Därom hafva vi ännu intet hört. Af hvad Andrén sist skref till Peters är skäl att frukta, det han kanhända icke kommer hit tillbaka igen. Flytta läroverket från Chicago, fruktar jag, går icke än. Den idéen att köpa jord och tänka odla den med studenterna går aldrig an att verkställa. De äro icke arbetshägade, och jag kan icke åtaga mig inspektionen öfver några åkerbruksoperationer. Dels är jag icke fallen därför, och dels är jag för gammal. För öfrigt finnas väl icke någonstades sådana bekvämligheter som här — åtminstone icke i västern.

För din bjudning att komma till Minnesota i sommar, om jag ej far till Sverige, tackar jag dig hjärtligen. Det skall blifva innerligt roligt att få se sjöarna och att få muntligen språka med dig.

Ställningen är nu här något bättre, sedan jag sagt något af min mening rätt ut. Jag har likväl haft bra tråkigt, och det blef nästan värre, då du alldeles med tystnad förbigick mina bekymmer, så att jag ingen tröst fick. Det synes mig ibland, som det ingen plåga vore, hvilken jag icke måste hafva. Yttre sorg och inre bekymmer omväxla oupphörligen. Min enda tröst är Ebr. 12.

Nu har jag icke längre tid. Vi hälsa alla till dig och de dina hjärtligen. Hälsa Johanson och alla bröderna i Minn. Guds frid i Kristus Jesus vare med eder!

Alltid din trofaste broder

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Esbjörn var nu vid vår skola i Chicago. Jag var respredikant i Minnesota och hade mitt hem i St. Paul.

Pastor O. C. T. Andrén var i Sverige såsom agent för vår synod och skola.

Ola Paulsen har i många år varit präst i den förenade norska luth. kyrkan.

Till E. Norelius.

Peshito, Wis., okt. 3 1861.

Min käre broder i Herren! Guds frid i Kristus Jesus vare med dig och de dina!

Det är åter olämpeligen länge, sedan jag skref dig till, ehuru du kommit ihåg mig med uppmuntrande skrivelser, till och med tillskrifvit mig officiellt. Jag tackar dig rätt mycket för alltsammans och kan, då jag beder dig ursäkt mitt dröjsmål med tack och svar, endast säga till min ursäkt, att jag haft så mycket att göra med studenter, bibliotek och dylikt och varit så nedtryckt öfver tillståndet uti både stat och kyrka, att jag haft föga tid och än mindre mod att besvara de många bref, jag erhållit. Du skall tro, jag har behandlat andra lika med dig, om däruti är någon tröst. Jag är ock ganska villig att blifva mera ordentlig, om det kan blidka dig något, och om jag kan få mera tid och mod därtill.

Jag hör, att du åter är i Red Wing. Herren Gud vare med dig och de dina och gifve eder framgång, välsignelse och hälsa där. Jag väntade höra något muntligt och utförligt från dig genom Engberg, men fann till min förvåning, att han träffade dig icke.

Vi hafva här hälsan, och jag arbetar som vanligt; men här ärens svårighet: Vi hafva intet åt studenterna och intet åt mig. Om våra vänner icke kunna hjälpa oss, så få vi bryta upp hela inrättningen. Var säker, jag icke säger sådant för ro skull. Det går hårdt på, innan jag är tvungen att säga, det vi förmå intet längre.

Min hemsjuka tager till, och om Gud visar mig vägen, så går jag väl åter hem. Jag gick efter hans ledning hit, så vill jag ock gå efter hans ledning hädan. Det synes mig som Herren begagnat mig ovärdige som en liten pioneer här, och att han numera icke behöfver mig, utan kan göra sitt verk här genom andra. Herren visar mig nu ungefär, såsom åtskilliga gånger förr, att det är tid att gå. Kanske kan den erfarenhet, jag här samlat, blifva till någon liten nytta hemma i fäderneslandet under nuvarande kritiska omständigheter.

Du vet, att böckerna kommit från Sverige. De äro nu uppsatta, 5,000 volymer, uti den stora officeen under kyrkan i Chicago. Många äro sköna verk både till innehåll och band. Du måste komma ner och se dem.

Du undrar hvarför jag skriiver upp ifrån trakten från Green Bay, Wis. Jag är här med ett par andra, för att se på land för sådana svenskar, som icke hafva medel att köpa prärie och genast upparbeta det. Här är godt farmingland några mil upp från floden, och här i Peshito (township 30, range 23 east from 4th meridian) är ett skönt sågverk, tillhörande Ogden i Chicago. Här kunna nybyggarna arbeta och sälja timmer och hvad de hafva och få allthvad de behöfva ungefär lika billigt som i Chicago. Byn Peshito, som är likt ett svenskt bruk, har 600 invånare och blir säkert en viktig plats. Kompaniet (som haft sågverk här i 20 år) håller nu på se ut plats till en järnväg ner till

Green Bay. Rails äro redan anskaffade. Omkring bruket är skogen lik Sverige: tall, gran, björk, asp etc. Några mil upp är godt farmland med löfskog. Allt detta har intet att göra med seminariet, som jag tror bör vara i Chicago, och intet att göra med landspekulationen uti Iowa, som jag tror vara ett stort misstag och blifva en ruinerande inrättning, om den företages.

Hälsa nu rätt mycket till din kära maka, Mary och andra, som känna mig, och skrif snart till mig till Chicago.

I hast som alltid din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Du ser, jag uträttade saken med Esping, fast jag icke kunnat komma mig före att skifva.

ANM. "*Peshito*." Han har menat Peshtigo, som ligger vid Green Bay i Wisconsin; men har utan tvifvel förväxlat namnet med den gamla syriska bibelöfversättningen, hvilken kallas *Peshito*.

"Allt detta har intet att göra med seminariet"—Jämför här med hvad som af Erl. Carlsson såsom direktionens ordförande säges i hans rapport på sidorna 15 och 16 i Augustana-synodens protokoll för 1861.

"Esping" = G. R. Esping, en af våra första svenska studerande först i Springfield, sedan i Chicago. Död i Bad Boll i Tyskland. Hans fader var f. d. ankorsmeden Julius Esping, död i Fremount, Kansas. Om man kan tala om en yngling som på samma gång är man; en filosof som är svärmare; en poet som icke rimmar; en humorist som är själfva allvaret: ja, då finner man en sådan och mycket mer hos G. R. Esping. Han var en talare som få; hans snillegåfvor voro stora i flere riktningar, men rörde sig utan lag. Om han hade fått lefva med hälsa och fått sin fulla utbildning: hvad hade han icke kunnat blifva för sina landsmän i Amerika?

Till E. Norelius.

Chicago, Ill., nov. 28 1861.

Min käre broder! Guds frid i Kristus Jesus vare med dig och med alla dem, som vår Herre Kristus rättsinneliga kär hafva!

Åter har det mot min vilja dröjt allt för länge med svar på och tack för ditt kära bref af den 14 oktober. Som vanligt har jag fått många bref och haft många göromål, bland annat sådana som följt af min äldste sons död i Lexington, Mo. Äfven nu får jag endast lägenhet att korteligen svara på de särskilda punkterna i ditt bref.

Sålades 1:o stället, hvarifrån jag sist skref, heter icke *Peshito* (= syriska bibelöfversättningen), som du tror, utan *Peshtigo*. Det är, som de flesta andra floders namn här i landet, ett indianskt ord och lärer rätteligen heta

Peshettico, emedan indianerna liksom grönländarne sätta vokal mellan hvarje konsonant.

2:o) Det fögnar mig, att du liksom förr har omsorg om mitt uppehälle, och jag tackar dig därför hjärtligen. Mätte det nu blifva någon framgång därmed, annars kan jag absolut icke fortsätta. Du frågar, hvad direktionen säger. Svar: "Detta går icke an; vi måste göra allvar därmed," och så stannar det därvid, och jag har att fordra omkring \$150 för förra året och har fått *gasnka litet* för detta. Det vore visst ganska illa, om inrättningen skulle uppbrytas; men den behöfver icke det, för det jag lämnar den. Hit kommer ju Cervin, och Vallenström har loivat att komma. Så mycket mer skäl för mig att se mig om efter annat, då man kallat andra. Jag blir i alla händelser utan på gamla dagar, om jag leiver.

3:o) Det gör mig ganska ondt att höra, det du haft många bedröfvelser och pröfningar. Du säger, du vill icke nämna dem, emedan det skulle föröka min börd. Jag beder dig dock nämna dem. Kanske kunde jag hjälpa dig med någon tröst, och förtroligt meddelande är just hvad vi behöfva, ty det är i sig själf en lättnad. Herren styrke och hjälpe oss!

4:o) Iowa-förslaget — hvarpå så mycket är utlagdt i resekostnader — är för närvarande gånget öfver bord. Ivar Larson, för hvilken förslagets befordrare hafva stort förtroende, afråder alldeles att köpa jord *nu*; och jag för min del ville afråda *all speculation* både nu och alltid. Emellertid ligga medlen oförräntade, och vi *hyra* rum i Chicago — dubbel förlust.

5:o) Det fögnar mig hvad du säger om det "*genomfalska*" i Amerikas religion etc. Jag har fruktat, att du icke längre såg så klart, hvad jag hvar dag lärar mig att se klarare, och jag är glad, att min fruktan är ogrundad.

6:o) Kommer jag att resa hem, så var viss, att jag ville göra allt för att hjälpa dig till någon befattning där; och det kunde icke vara så ogörligt, ty där är nu en grufvig prästbrist. Det synes mig, att vi, som nu inhämtat erfarenhet här, kunde gagna vårt fädernesland betydligt med att varna det för de faror, som ligga i det amerikanska systemet.

Slutligen må jag säga, att, om det är så Guds vilja, så far jag hem i sommar, för att se mig om efter någon befordran. Jag behöfver därför allt, som innestår på min lön, till resepenningar. Däraf följer dock icke, att jag i sommar flyttar med allvar. Det tager först tid att få en lägenhet och sedan att få tillträda den, så att jag kan väl komma att tjänstgöra här ännu ett eller annat år.

Vi hafva, Gudi lof, hälsan och önska eder samma ovärderliga förmån. Vi hälsa alla till dig, din maka och barn samt andra bekanta. Guds frid vare med dig! Herren gifve dig framgång och allt godt i Red Wing. *Skrif nu snart.*

I hast af din tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "Ivar Larson," en norsk man i Chicago, medlem i första norska luth. förs. och en framstående politiker.

Med "i sommar" menas sommaren 1862.

Till E. Norelius.

Andover jan. 7 1862.

Min käre broder i Kristus!

Åter är jag förvånad att se, att det bref jag skulle taga mig en mellan-stund att besvara, redan är en månad gammalt (näml. af den 6 dec.). Jag hoppas och beder, du dock ville ursäktas mig. Antingen har jag mycket att göra, eller ock börjar jag bli trög af ålder, eller ock är det bägge delarna.

Dock, jag ville först hjärtligen tacka dig för brefvet. Det, som vanligt, hugnade mig rätt mycket i denna torra, kalla, stumma världen. Därefter får jag tillönska dig och de dina allt godt, andeligt och lekamtligt, på det *nya* året och det *gamla* stället. Herren vare eder tillflykt, hjälp och tröst, och gifve särskildt nåd att fördraga svårigheterna med Borén! Att han far och predikar i Vasa, det får du väl lof att anmäla för synoden, om icke förr, ty det är uppenbart emot konstitutionen.

Jag får hjärtligen tacka dig för kondolensen i afseende på Pauls död. Du har rätt. Den har ökat rågan på min sorgeskalk här i landet — en kalk, hvars bitterhet få synas hafva något begrepp om, emedan jag af Gud fått den nåden att icke mycket beklaga mig eller tala därom. Skulle jag uppgöra en lista på hvad jag här i Amerika utstått, så skulle säkert de, som med likgiltig tystnad förbigå alltsammans, bli förvånade öfver sin egen kärlekslöshet — en sak som varit mig så mycket bittrare, som mitt hjärta fordrar så väl som det befitar sig att gifva *kärlek*.

Jag tackar dig åter så mycket och hjärtligt, att du lägger dig utsånitiskt för min lön, under det du själf har så svårt att få det nödvändiga. Herren löne dig därför! Jag får ock säga, att nu kommer det särdeles väl till pass, ty det är nu afgjort, att jag skall v. G. gå till Sverige. Jag har af seminaridirektionen fått tjänstledighet från den 1 april till den 1 sept. och ämnar gå, så snart det går an. Carlsson och Pederson skola sköta seminariet, och kommer Cervin hit, så får han väl också hjälpa till. Bed Herren flitigt för mig, att han måtte låta min färd lyckosammelig gå, och att hans vilja måtte ske uti förskaffandet af uppehälle åt både mig och dig uti fäderneslandet. Tidens tecken tyckas utvisa, att här är icke mycket mer för oss att få.

Jag hade ingen annan anledning till hvad jag sade om, att du kanske icke vidare så tydligt såg det falska uti detta landets system, än den, att systemets inflytelse är så mäktig, att det kunde väl icke vara underligt, om det äfven verkade på dig, så väl som jag ser, att det verkar på mången annan. Du klagar ju själf, att det verkar på dig mot din vilja, och säger i ditt sista, att du "ofta funderat, om man här i Amerika kan bibehålla sig ortodox luthersk." Hvad under då, om äfven andra frukta? Det är nog fara för att det icke så lätt låter sig göra att bevara våra församlingar för amerikanismen, särdeles då en del af våra präster icke så klart torde se dess lyten. Åtminstone tycker jag, att deras bättringsteori är mer reformert, än den efter sann luthersk princip och skriftens grund behöfde och borde vara. Är det bättre hos eder i Minnesota i dessa delar än här nere, så är det glädjande. Men då måtte likväl C. vara bra förändrad.

Men, min lilla bror, hvad menar du med ett protestantiskt kloster, och hvar skulle medel tagas att bygga ett sådant? Det går icke med *klostret* i Iowa, huru skulle det då gå i Minnesota? Det visar sig nu tydligt, att förslaget att spekulera på land i Iowa går upp i rök, åtminstone till nästa synod, då jag hoppas hela saken blir öfvergiven, och att man utlånar seminariets penningar mot in-teckning i jord.

Det är glädjande höra, att I befinnen eder väl. Herren låte det fortfara! Hos mig har varit mycket sjukligt. De små hafva haft kikhosta med stygg feber, och min hustru har länge lidit af svår tandvärk. Gud hjälpe!

Orsaken därtill att jag skrifver härifrån är den, att jag är här uppe på konferens och för att utreda mina saker, innan jag far. Meningen är, att min hustru och de små gossarne skola komma hit under min frånvaro. De kunna således icke komma upp åt Minnesota. Jag tackar emellertid rätt mycket för bjudningen.

Hälsa rätt hjärtligt till din hustru och dina barn samt andra vänner. Herren vare med eder nu och alltid!

Din tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Du är visst ordförande eller sekreterare uti Minnesota-konferensen. Jag innesluter därför ineliggande till dig för vidare åtgärd. Skrif snart igen, så hinner jag ännu en gång skriva dig till.

ANM. Man må komma ihåg, att det var under den mörkaste tiden af rebellkriget, som detta bref skrefs, och att stor nedstämdhet rådde både hos den ene och den andre.

Med "C." syftar han på broder P. Carlson — och det kan jag säga, att han redan då hade genomgått en stor förändring.

"Protestantiskt kloster." — Därmed menade jag intet annat än en diakonissanstalt i förening med ett barnhem. Barnhemmet kom senare till stånd, men icke diakonissanstalten.

Till E. Norelius.

Chicago jan. 30 1862.

Min käre broder! Nåd och frid!

Åter har jag att tacka dig för ett kärt bref, som jag erhöll för ett par dagar sedan, ock som jag måste blott i korthet besvara, emedan (som vanligt) jag icke har mycket tid.

Det gör mig ganska ondt, att jag bedröfvar dig eller andra med min hemresa. Jag vill icke det för någon del, och jag hoppas, att det icke är många, som jag så bedröfvar. Åtminstone har jag icke tyckt, att det ser så ut. För öfrigt är det egentligen meningen att höra mig före och bereda vägen för hemflyttning, i fall jag framledes skulle finna det nödvändigt; och att komma tillbaka igen nästa höst. Det skulle ock kunna vara en möjlighet, att min hemsjuka blir kurerad, då jag kommer hem. Jag tänker, att min bästa utväg blir att hos kungen söka extra ansökningsrätt, så att vid tjänligt tillfälle någon lägenhet kan sökas utan prof (hvilket naturligtvis är omöjligt härifrån). At allt detta följer, att jag icke tager familjen med mig nu på våren, så framt icke landets politiska ställning skulle på de två återstående månaderna visa sig blifva allt för hopplös. Du ser således, att med Guds hjälp kommer jag troligen hit igen och blir kanske här ännu några år, om Herren förläuar hälsan. Dock, det står allt i Guds hand.

Fortsättning den 4 febr. Du ser, huru mycket jag hinner åt gången. Jag måste därför helt kort svara på dina frågor, näml. 1) Jag anser det verkligen

icke allenast för bäst, utan för nödvändigt, att vår synod kommer i förbindelse med den förenade Ohio-synoden. Jag har härtills icke mycket talat därom, ty jag har hopp om att det skulle gå för närvarande. Jag har trott, att vissa egensinniga hufvuden måste först af erfarenheten lära att uppgifva sina egna önskingar för det allmänna bästa. Likväl blir det snart tid att göra något allvar med den saken, så att man icke så småningom åter seglar in i General-synoden. Svårigheten är blott, att Ohio-synoden icke mera är en delegate body, utan har återgått till det gamla systemet, att distriktsynoderna vissa år sammankomma i massa. Det blir svårt för alla våra präster att resa till Ohio.

2) Jag tror fortfarande, att läroverket bör bli i Chicago och icke dragas ut på landet, allra minst långt i väster. Läroverksfrågan har kommit mig att betrakta landet med mera noggrannhet, och jag tror, att trakten kring de stora sjöarna (särdeles Lake Michigan) i framtiden blir Amerikas viktigaste trakt. Hvar finns väl det rika åkerbruk, det ofantliga kolförråd, de outtömliga skogar, det rika metallförråd, det outtömliga fiske, det tillfälle till vattenkraft och den seglation kombinerade, som Lake Michigan och staterna Illinois, Wisconsin och Michigan erbjuda? Ingenstädes. Då jag betraktar Iowa, Missouri och Minnesota, så ligga de synbarligen utom denna rika krets och allt för långt borta. De hafva väl sina fördelar, men dessa äro "single" — Minnesota har *en* fördel, Iowa *en annan*, Missouri *en tredje* etc. Men här äro alla fördelarna *hopade* omkring sjön. Lägg tillsamman Illinois' åkerbruk och kol, Wisconsin och Michigans skogar och Lake Superiors metaller, och det är otroligt, hvad de en gång komma att göra tillhoppa, så framit detta eländiga kriget kommer att fördärva alltsammans. Jag tror således, att vi må hellre uppmuntra vårt folk att stanna i staterna omkring Lake Michigan än att draga dem och deras inrättningar långt bort i västern uti fattigare trakter och fjärran från världsmarknaden.

3) Jag ville gärna gifva dig min biografi, som du så ofta bedt om, men jag begriper ej, huru jag skall hinna före afresan. Din förnyade begäran gör det dock mig till en plikt att vid första möjliga tillfälle sammanfatta något i den vägen. Jag begynte en gång på engelska, men just därför att jag icke skref på svenska, så gick det trögt och blef snart afslutadt.

4) Jag hoppas kunna skaffa dig några böcker. Naturligtvis kunna icke många få rum i min resekoffert. Wieselgrens och Thomanders psalmbok är ty värr för dyr i Sverige. Hade icke den svårigheten varit, så hade jag för min del längesedan gjort mitt till att få hit dem åt vårt folk.

Vidmarks beskrifning om Helsingland, andra delen innehållande 15 socknar, Vassela, Bergsjö etc., finns här i biblioteket, och är visst allt, hvad som af detta verk utkommit. Åtminstone tror Engberg så.

Otaheiti-emigranterna skall jag efterfråga. Jag har redan uppsatt det i mitt memorandum. Af din fråga finner jag, att du haft tankar ungefär lika mina, och säger efter noggrann pröfning: Tänk aldrig på det. Svårigheterna att byta om språk, nationalitet och klimat äro större, än man först tror. De södra ländernas och öarnas klimat etc. kan väl synas oss tjusande, men duger dock icke för oss nordbor.

Hvar jag skall söka mig plats i Sverige, vet jag ännu icke; men skulle föredraga hemorten. Jag har kommit till den erfarenhet, att äfven skillnaden mellan aflägsna provinsers invånares karakter är större än man tror.

Jag beklagar högeligen, att du har så mycket svårighet med dem i Vasa.

Jag gissar ock, att ett hufvudskäl till utträdandet där är fruktan för kyrkobyggnaden. Man har för långt till den kyrka, som man icke vill hjälpa till att bygga. Herren gifve dig tålmod, kraft och visdom att genomgå svårigheterna och segra öfver djäfvulens makt!

Pengarua äro riktigt framkomna och tacksamt mottagna, som du ser af Hemlandet. Jag kan icke nog tacka dig för din omsorg om att skaffa mig lön, under det du själf har så ringa. Det, som fås, är nu dubbelt välkommet, då det behöfs till resepengar.

Jag skall bli innerligen glad att från dig få ett, ja, många bref till. Skulle jag nu mot slutet få så mycket att göra, att jag icke får tid att skriva mycket, så tager jag endast ett temporärt, fast hjärtligt afsked af dig, hoppandes att, om Gud sparar mitt lif, åter få skriva dig till från Sverige och kanske se dig igen. Emellertid får jag säga, att jag med iugen af ämbetsbröderna känt mig så förbunden som med dig, säkert för likhetens skull i tänkesätt. Jag finner äfven en likhet däruuti, att ett mål i detta land, som stått kärt för mig, synes icke kunna uppnås. Ehuru det förmodligen är Guds tillstädjelse, så smärtar det mig dock djupt, då det sker genom människor, af hvilka man väntat annat. Förstår jag dina ord rätt, så erfar du detsamma.

Vi hafva alla hosta och bröstvärk — jag i synnerhet hostar, så att jag tycker lungorna skulle gå ur mig. Herren hjälpe nu till det bästa! Hans vilja ske!

Alla mina förena sig hjärteligen med mig i kär hälsning till dig och din kära maka och barn. Herren vare med eder och oss alla!

Din innerligt tillgifne broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Sänd din boklista, så får jag se, hvad jag kan göra åt den.

Till E. Norelius.

Filipstad den 27 maj 1862.

Min käre broder Norelius! Herrens frid!

Hjärtligt tack för sist och för sista kära brefvet (som jag ej minns, om jag besvarat)!

Så är jag då åter i fäderneslandet och hvilar vid gamla Sveas bröst. Jag finner mig däraf hjärtligen väl, ty icke endast den sköna naturen ler emot mig så ljufligt, utan människorna äro så kärleksfulla emot mig, att jag icke kan beskriva det. I Göteborg och hela vägen hit har man bevisat mig den största uppmärksamhet. Jag tror, att det är för vårt läroverks och våra församlingars skull, jag röner ett sådant mottagande. Som du ser af åtföljande rapport, som du ville vara god och framlägga till synoden, ville Wieselgren ändtligen ha mig att predika i domkyrkan och passa på upptaga kollekten med detsamma. Det slog ut till icke mindre än 444 rdr eller öfver \$118. I förstaden Haga ämnar han göra om det, då jag far tillbaka. Det öfriga ser du af rapporten. Jag tror därför, att jag borde dröja här litet längre. Se nu till, att synoden ändtligen beslutar, det jag får göra det, om jag finner det gagnligt för läroverket. Jag måste begära en sådan prövningsrätt, emedan det är så långsamt att skriva till direktörerna och få svar. Jag begär ingen vidare lön för detta kollekteringsarbete, än att jag får min professorslön ofkortad så väl för detta nu gående året som för det nästa, om det skulle bort-

tagas en eller två månader från mitt arbete i Amerika nästa höst och i stället användas här i landet. Detta är så mycket billigare, som juli och augusti månader äro min egen fritid, och jag ser grant på begynnelsen, att jag får lof att använda dem på predikande och tal till läroverkets bästa och tillförelse af dess kollekt. Detta blir ett arbete för läroverket, som jag gör på min *egen tid och egen lön och resekostnad*. Man kan invända, att jag njuter lön för april, maj och två tredjedelar af juni utan att arbeta i seminarium. Men märk, jag har för att få denna tjänstledighet lofvat att äfven för detta året låta mig nöja med \$600 i stället för \$700. Ville de, ifall jag lyckas att *mycket* bidraga till kollekternas förökande, göra något därutöver, så blefve jag därför tacksam. Men liten förökelse i tjänstledigheten hoppas jag icke vägras, om jag finner, att den gagnar läroverket. Åtminstone hoppas jag, du öfvertygar bröderna därom.

En annan sak hoppas och beder jag, att du ville söka genomdrifva: läroverkets skiljande från alla jordköp på landet och alla kolonisationsförslag. Vi hafva nu haft ett års erfarenhet på huru misslyckade sådana spekulationer äro. Våra penningar hafva till en del utbetalats på onyttiga resor till Iowa (2 eller 3 gånger) och till sammankomster i Chicago, och resten har legat oförräntad i kassakistan, medan vi betalt \$40 i hyra för biblioteksrum, \$25 (eller \$50, jag minnes icke hvilketdera) för svenska studenters rum, \$60 för norska studenters rum och matställe. Hade vi köpt ett passande hus i Chicago, hvar-till vi hade så mycket medel, att vi kunde betala första betalningen, så hade vi sluppit alla dessa utgifter och haft vårt eget hus. Låt om oss därför lära visdom af erfarenheten och lämna alla landspekulationer på båten samt låna ut våra medel mot *låg* inteckning i fast egendom, så att de en gång må börja att bära frukt, och antingen köpa eller hyra lott och hus i Chicago, det senare om det är skäl att frukta, att *skatterna* blifva orimligt höga. Jag har talat med både amerikaner och svenskar, både därute och här hemma, och alla säga, att i 19 fall af 20 har man funnit det vara bättre att lägga läroverken i de centrala städerna. Man har ju försökt landsystemet i Sverige och måst öfvergifva det. Både Visingsö och Frösön hafva bevisat sig vara "failures". Man har försökt det i Amerika, och alla, som kunnat göra så, äro glada att få öfvergifva det. Det försäkrade mig den eriarne och mycket bereste mr Barry (sekr. uti Chicago Historical Society) och flera andra. Striden nu allvarligen därför, att icke denna synoden återigen, förledd af enfald och inskränkta åsikter, fattar opraktiska och skadliga beslut. Det grämer mig in i själen att tänka, att sådant kan vara *möjligt*, och att den eländiga svenska egennyttnen skall sticka fram däruti, att det skulle vara så förträffligt för dem, som komma att bo i den proponerade kolonien, att få sina söner uppfostrade "*hemma*", så att man icke behöfde skicka dem någon väg ända tills de bli präster. Att andra, som icke tänka eller komma att tillhöra kolonien, skola skicka sina barn hemifrån, det frågas icke efter, bara *vi* få fördelen. Jag blir upprörd, då jag tänker på sådant och besinnar, att allt hvad vi gjort och allt hvad man här samlar penningar till skall föruskas och gå upp i rök i eländiga landspekulationer. I, bröder uti Minnesota, hafven bränt edra fingrar på dylika landköp och försäljningar. Stån därför upp såsom en man, och sägen *nej* och evigt *nej* till allt spekulerande. Låt den, som vill, köpa land och anlägga kolonier, bygga kyrkor och prästgårdar. Välmenande vänners och många fattigas skärivar i Sverige hafva icke blifvit gifna till detta ändamål *utan till ett prästseminarium i Chicago*. Märken det. Vi hafva icke rätt att använda dem till något annat,

allraminst att *spekulera* med dem. Jag törs här icke en gång tala om, att somliga velat göra det. Jag känner, att det är en "breach of trust". Ursäkt mig, men jag kan icke hejda mig. Jag måste ljuda ut sanningens varnande ord och bedja dig *ärligt* dem muntligen åt de bröder, som vilja låta säga sig.

Jag sänder dig rapporten, emedan jag fruktar, att den icke hinna till Chicago före Carlssons afresa till synoden; men tror, att den åtminstone skall nå dig, innan synoden slutar. Hälsa hjärtligen alla bröderna, särdeles dem som så vänligen och broderligen skrefvo mig till, innan jag for. Deras kärlek förvaras i tacksamt hjärta.

Dina uträttningar skall jag tillse, om jag kan göra något åt. De äro antecknade till hågkommelse.

Käre, skrif mig ett par ord till, så snart synoden är öfverstånden. Jag önskar så gärna höra, hur det går med de viktigaste ting, näml. de som jag här ofvan vidrört samt Boréus sak och annat viktigt. Var så lakonisk du någonsin vill, ja om du ej har tid med mera, skrif likt telegraf-rapporter.

Hälsa hjärtligt din maka och barn. Herren hjälpe, tröste, styrke, stödj och stadfäste eder! Hälsa ock alla andra vänner från din innerligt tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Efter jag har tid ännu några ögonblick, så må jag nämna, att det synes verkligen att gudsfruktan och kärlek på ett glädjande sätt utbreda sig i fäderneslandet. Jag tror, att sekternas fuseri småningom aitynar. Men däremot reser den grofva otron djärft upp hufvudet. En lektor och en konsistorieledamot, Ljungberg i Göteborg, har utgifvit en skrift, hvaruti han rent ut förnekar Kristi gudom. Då reste sig domprosten Vieselgren och fordrade hans utträde ur kapitlet och hotade att själf utträda, om icke Ljungberg gjorde det, hvarpå Ljungberg uppstod och förklarade, att han skulle vika därifrån, "om herrarne befallde det" (eller något dylikt uttryck). Men "herrarne" tego och läto det gynnsamma ögonblicket gå sig ur händerna. Icke en gång schartauanerna gjorde något, kanske för att ej understödja den icke-schartauanske Wieselgren, som är så förryckt, att han predikar ute under öppen himmel för dem, som icke gå i kyrkan.

Ljungberg sitter nu emellertid i samma konsistorium med Wieselgren tills vidare.

Obs! Var för all del god och anmäl om, *när fråga vid synoden uppstår*, att Carlsson har gamla räkenskapsboken och orderboken för edukationsmedlen, och att jag före afresan alldeles förgat i brådskan att leta upp de där kvittenserna, som i fjol var fråga om. Se prot. pag. 27, kommittéen nr 14. Det torde ock behöfva erinras, att jag uppdragit Jacobson att öfversätta hvad jag ej hann af församlingskonstitutionen och läsa korrekturet vid tryckningen, som ännu var ogjord, då jag reste. Carlson vet ock, hur det hänger samman med att söka charter för läroverket. Jag och Ivar Larson hafva arbetat mycket därmed, men utan framgång.

ANM. "Jacobson" = pastor Abram Jacobson; var en tid lärare i Sem. i engelska och norska språken. Öfvergick sedan till den gamla norska synoden.

Till E. Norelius.

Chicago sept. 9 '62.

Min käre broder! Guds frid!

Sedan jag nu genom Guds nåd är lyckligen återkommen till mitt hem igen (hvilket skedde den 29 aug. på kvällen) och undanjort litet af göromålen, börjat studierna etc., så skyndar jag att hälsa dig från gamla Sverige och från åtskilliga bekanta där, såsom Wennberg, Claesson m. fl. Gubben Rolin träffade jag icke, ehuru han var i Stockholm på Fosterlandsstiftelsens årsmöte den 12 juni. Dagen därpå var jag där och höll tal, men då måtte gubben icke varit där, efter han icke uppsökte mig. Efteråt fick jag höra, att han varit där dagen förut.

Hvad jag i Sverige sett och hört, kan jag icke omtala. Något har du förnummit af ett enskildt bref i Hemlandet, och något mer skall jag försöka meddela, så snart jag kan få tid.

Dina bok-kommissioner har jag icke kunnat så uträtta, som jag önskat. En karta öfver Sverige har jag åt dig, som kostar rdr 1.60, och af Tranérns öfversättning af Iliaden kunde jag, oaktadt löpande i hvarenda Stockholms boklåda, icke få mer än 3 sånger, hvilka kosta rdr 0.75, summa rdr 2.35 lika med \$0.59. Dessa båda skall Engberg eller jag sända dig, så snart tillfälle erbjuder sig; äfvenså Regnér, som Engberg var så beskedlig och glömde, då han for till synoden. Af de andra två böckerna är Biografiskt lexikon alltför stort och vidlyftigt för att få rum i min trunk och för dyrt att betala, och Berzelii kemi för antikverad för att numer begagnas med full nytta. Jag ville hellre råda dig att lägga dig till Gray's eller hällre D. A. Well's Chemistry (published by Griggs, Chicago). Den kan genom mig fås för blott 75 cent och är ganska utförlig — 515 sidor med 240 "cuts" (figurer).

I Sverige är nu en stor prästbrist, så att det vore icke omöjligt för dig att där få "employ". Jag frågade prof. Beckman, om man, i händelse du flyttade, ville erkänna din ordination. Därpå svarade han, att han trodde, att det komme de att göra, men att konsistorium ville hålla ett "kollokvium" med dig, för att utröna, att du hade någorlunda kunskaper. Jag förmodar, att du kunde reda dig i ett sådant kollokvium, ty fordringarna blefve väl där icke så stora, som de annars numera gemenligen äro. Jag undrar ock, om du icke skulle med ett godt betyg härifrån synoden äfven få räkna tjänsteår för den tid du tjänat här. Jag tror icke kungen skulle vägra det, ty de äro så illa fast för präster. Min sväger är 70 år gammal, har två kyrkor och kan icke få en adjunkt. Några präster måste utom sina egna församlingar äfven sköta en eller annan angränsande. Naturligtvis måste du till en början bli adjunkt, men det är icke svårt att få förslag till mindre sacellanier. Det har understundom händt, att där varit *ingen*, *en* eller blott *två* sökande till smärre sacellanier, så att konsistorium måst uppföra präster på förslag utan deras ansökning. Exempel saknas icke heller, att präster afsagt sig sådana förslag, hvarpå de ovetande blifvit uppförda. Betänk blott det, att i Uppsala stift har ingen blifvit prästvigd på 2 år, och när jag nu var i Uppsala, prästvigdes ändtligen *en*. Jag vill icke locka dig, men jag gifver blott, på din begäran, upplysning om tillståndet.

De mina befinna sig väl och hälsa med mig hjärtligen till dig, fru och barn samt andra bekanta.

Det berättas, att du tillskrifvit mig i Sverige; men det har jag aldrig fått. Skrif mig några ord till, att jag får höra, hur det var med synoden, och hur

det går eder. Herren hjälpe och styrke eder under de nuvarandesvårigheterna! Vi äro ganska bedröfvade öfver de beklagliga underrättelserna rörande indianernas framfart, men kunna icke göra annat än bedja Herren och hjälpa de mest nödlidande litet. Insamlingen här i församlingen för detta ändamål torde gå till \$100. I förra veckan sände Carlsson \$60 till St. Paul.

Farväl! Guds frid och tröst!

I hast af din i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Chicago okt. 21 1862.

Min dyraste broder! Herrens nåd och frid!

Nu skäms jag riktigt för det jag så länge dröjt att besvara ditt välkomna och kära bref af den 19 sept., ehuru jag kanske nu har mindre orsak därtill (att skämmas) än jag haft mången gång förr, ty jag är ovanligt upptagen, har flere lästimmor än förr och flere ämnen (däribland den tid och arbete tagande kemien) och *ingen* underlärare. Jag har dröjt oförsvarligen, men jag känner ditt tålmod med mig, och hoppas att du äfven nu förlåter mig.

Tack hjärtligen för din välkomsthälsning! Ja, jag fann verkligen resan ganska treflig och blef allestädes ovanligt väl emottagen. Skada blott, att jag fick så liten tid att dröja på hvart ställe! Du frågar, om det var naturligt att återse de gamla platserna, och om jag kände mig hemmastadd där? Ja visst, eljest hade det icke varit minsta nöje därmed. Det endast var underligt, att jag kunde knappt tro, att det var sant. Då jag vankade i Stockholm, Gefle, Hudiksvall etc., frågade jag mig själf: är det verkligen sant, att jag är i S., G. eller H. igen? Hur du eller andra kunde tycka, är svårt att säga.

Dina brefs öde kan du inhämta af åtföljande skrifvelse från domprosten dr Vieselgren, hvilken du efter inhämtande af innehållet ville vara god och åter-sända mig. Tack emellertid för breffen, fastän jag icke hann få dem. Få se, om jag någonsin kan skaffa dig en — gök. Gran kan du få här i Amerika. Den äkta svenska finnes här under namn af "Norway spruce" och planteras som trädgårdsprydnad.

Rörande läroverksfrågan, så är det beklagligt, att den gifvit anledning till obehag; men jag hoppas, det blir allt rätt. Som du vet, anser jag, att det bör vara i Chicago; men då detta nu icke kan ske, så är dock Paxton bättre än Iowa eller någon annan trakt utanför landets viktigaste stater omkring de stora sjöarna. Saken är emellertid ännu in suspensio, och min fruktan för de "stora spekulationerna" är ingalunda minskad af den lust, som amerikanerna i denna sak tydligen ådagalägga, att icke hålla hvad de lofva oss. Det är synbart, att de vilja draga nytta af oss, och så draga hufvudet ur länken, särdeles om de icke få sitt finger med i läroverket, hvilket de äfven visat lust till. Det ledsammaste är, att i ett så stort företag skall det vara anledning till att misstänka egennyttans inblandning. Hvad gjorde du vid synoden med det jag skref till dig? Visade du det för någon eller läste upp det? Eller hvad?

Att I uti Minn. önsken en förberedande skola, anser jag alldeles i sin ordning, om det möjligen kan ske, icke allenast för att tillfredsställa våra därvarande prästers och församlingars åstundan och behof, utan ock emedan det alldeles stämmer öfverens med mina först uttalade åsikter, att vi behöfva för-

beredande skolor på några håll uti de största settlementen. Läroverksfrågans utveckling och nuvarande ståndpunkt öfvertygar mig om, att jag hade rätt uti mina meningar på 1861 års synod, fastän jag icke fick något medhåll, utan lämnades till pris åt förakt. Man skall hafva bättre och renare insikter i sådana ting, om de skola lyckas.

Den 22 okt. Som vanligt har jag icke hunnit få detta bref färdigt på en gång. Måste därför fortsätta litet i dag. Nu säger Carlsson, att railroads-presidenten (för Ill. Central R. R.) ådagalägger icke någon lust att blanda sig uti läroverkets styrelse, så att man icke behöfver frukta för det. Det blir dock nödigt att skrifva bestämdt och försigtigt i den delen.

Det är för olyckligt med böckerna, som jag skulle hafva åt dig. Tranérs öfversättning af Iliaden låg i Engbergs bokhylla tillika med Regné, för att vänta på tillfälle att afsändas till dig. Ur denna hylla försvann den någon tid sedan utan att kunna återfinnas. Då jag fann det, så lämnade jag icke kartan till Engberg, på det icke hon äfven skulle komma i någon olycka i den där offcen, som egentligen är en allmänning, där hvar och en rifver efter behag. Nu lär det i går hafva varit bud till Minnesota, men jag fick ej veta det förrän det var för sent, så att kartan ligger här ännu. Hvad är nu att göra? Jag skall försöka passa på nästa lägenhet, förstås.

Vi befinna oss väl, och hoppas och bedja till Herren, att det måtte äfven så vara med eder och bedja innerligt, att han ville gifva eder nåd att genomgå edra svårigheter och arbeten väl.

Alla de mina hälsa hjärtligen till dig och de dina.

Din tillgifne i Herren

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Jag hade så när glömt nämna, att på min födelsedag fick jag två bref om min utnämning af konungen till kyrkoherde i Ö. Våhla. Tillträdde den 1 maj 1864. Vet icke ännu, om jag skall fara till Sverige nästa sommar eller våren 1864. Äfven jag ville gärna tala med dig, om det kunde ske. Jag kan icke förstå, att något hinder kunde vara för dig att taga pastoral-examen, då du fyllt 30 år. Dock, du bör väl vara kvar här och hjälpa till med arbetet i det olyckliga Minnesota. Fastän jag går, så få icke de andra gå, som hafva mindre skäl därtill.

Till E. Norelius.

Chicago okt. 27 '62.

Min käre broder! Guds frid!

Ehuru jag sände dig ett bref en eller två dagar förr än jag fick ditt sista, vill jag dock rispa några rader till. Först tackar jag hjärtligen för brefvet, och för din ådagalagda angelägenhet om min lön. Du är den, som tager dig den saken hjärtligare än någon annan. Nu sedan det är afgjort, att jag skall flytta (jag nämnde ju sist, att jag är af kungen utnämnd till kyrkoherde i Våhla), så synes det gå ganska lamt med den saken. En del seminariepenningar äro väl utlånta, så att någon ränta skall falla därpå till min lön, men det behöfs allt en hop bidrag från församlingarna i alla fall, särdeles som jag för detta året väl behöfver få ut fulla lönen \$700. (det jag endast fått ett år). Allting är dyrare, och Carlson har höjt på husräntan från \$84 till \$100 o. s. v. Det sista säger jag icke vidare om, ty det är nog troligt, att husräntorna

hafva stigit här i staden. Det är således mycket önskvärdt att något allvarligt måtte göras, om möjligt. Jag skulle vara ganska tacksam, om du ville mana på om den saken, så att jag sluppe.

I afseende på seminarium får jag till mitt försvar lägga, att det synes nu som det snart skulle bliwa afgörelse af frågan därom. Meningen är att få hit Passavant till hjälp, och det är en god plan, efter min öfvertygelse. Jag har icke, tror jag, kommit att nämna, att vi hafva en preliminär öfverenskommelse, att vårt seminarium skall hafva \$1 för hvarje acre, som säljes åt skandinaver genom vår verksamhet, och att vi på det sättet redan hafva \$1,020 till godo hos kompaniet, enligt kvittenser af landkommissionären Holt till rev. E. Carlson, hvilka säga att denna summa är i deras böckerskrifven "to the credit of the Trustees of Swedish collegiate institution". Detta kontrakt gäller upp till 20,000 acres. Sedan vilja de gifva mindre, men det tros, att de kunna förmås att utsträcka den till 50,000 acres. Det måste medgifvas, att redan detta är bättre villkor, än man kunde få både i Chicago och i Grundy county, Iowa. Att detta förslag skulle bliwa seminariets död, tror jag icke, såvida synoden har allvar med att enhälligt hålla det vid lif. Men däremot fruktar jag, att det blir ett medel att hastigt anglisera vår inrättning, och det synes Hasselquist vara mycket inne för. Det gäller att behålla lutherdomen, när skandinaviska språket och bildningen går sin kos. I den transformation är jag glad att slippa vara med. Vår svenska ungdoms anglisering blir mig mer och mer motbjudande. Jag har mer och mer upptäckt, att jag har för mycket svenskt blod i mig, för att följa med den engelska strömmen.

Det gläder mig höra, att I hafven tämligen god hälsa. Hoppas ock att barnen snart och lätt genomgå mässlingen. Vi äro, Herren vare pris, nu friska.

Korteligen af din tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Chicago dec. 31 1862.

Min käre broder i Herren!

Nåd och frid vare med dig och de dina under det nya året och allan tid. Mätte den nya nådetiden för eder alla bliwa hugneligare än det förflutna året af sorger, bekymmer och lidanden!

Nu är du väl rent förtörnad på mig, som åter så länge dröjt med att besvara ditt kära bref af den 25 nov. 1862. Men käre, var ej ond på mig ändå, ty utom den vanliga orsaken till mina dröjsmål, näml. mina många göromål och korrespondens, har jag nu haft en särskildt, näml. den, att jag ville först läsa igenom Kurtz' religionslära och Ahlbergs bibel-katekes, för att kunna gifva dig ett på sakkännedom grundadt råd, hvilkendera du bör bruka i din skola. Ett bevis på hur jag varit upptagen är, att jag oaktadt bästa vilja dock icke hunnit med mer än Kurtz. Såsom följd af denna läsning må jag säga, att, oaktadt Kurtz på vissa ställen i mitt tycke borde vara litet annorlunda, så tror jag dock, att du borde taga den. Du kan tillägga och rätta där du finner nödigt. Han har dock många förträffliga ting, som jag tviflar på äro lika goda hos Ahlberg. Får jag döma den sistnämnde efter dem af hans lärjungar, som jag haft att göra med, så är där icke mycken reda och sammanhang i hans framställningssätt. Af Kurtz bok finnes här 6 ex. Af Ahlbergs har

Lindholm, en af våra studenter, haft några, men som han nu icke är hemma, kan jag icke säga, om han har några kvar. Jag ordade åt Carlsson om Kurtz, och om du vill hafva den, så förstod jag, att den kan fås. Kyrkohistoria och Svensk grammatik finnas här icke att få. Vi lida själfva brist därpå. Jag är ganska ledsen, att du sålunda skall komma i samma förlägenhet, som jag varit och är. För öfrigt önskar jag hjärtligen framgång åt ditt företag. Det har just varit min mening, att man skulle hafva förberedande skolor på några få ställen i settlementerna.

I afseende på Paxton-affären äro sakerna ännu lika obestämda som förr. Amerikanerna slå upp knutar och krokas på tråden för hvar gång man söker komma till något slut med dem. Lofva rundt och hålla tunt synes vara deras princip. Jag får dock säga, att Osborn, Ill. Centr. R. R. president, vill göra sitt bästa, men hans underlydande äro stora krångelmakare, och det kan han icke se. Därtill kommer, att en svensk "runner", för hvilken Osborn har stort förtroende, troligen spelar emot oss. Herren hjälpe till det bästa! Blir det slutligen ingenting äfven af denna affär, så har den tillika med Iowa-spekulationen kostat bra med pengar, men så får man trösta sig därmed, att vi redan uppburit \$500 för det besvär Carlson haft med att sälja land från Ill. Central R. R. till skandinaver, och hafva skriftlig förbindelse på \$500 till, om det blir något af med läroverket.

I nästa nummer af Hemlandet kommer seminariedirektionens redogörelse för inrättningens särskilda kassor från dess början till förl. 25 maj jämte upplysningar om dess inkomster sedan den tiden. Det har dröjt länge därmed; men därför råda, till en del åtminstone, vederbörande i Sverige, hvilka så sent hitsända penningarna, att ännu icke allt är hitkommet af första årets kollekter och icke en cent af det andra årets, som dock redan är tilländaganget.

För dina lyck- och välönskningar i afseende på Våhla tackar jag dig hjärtligen. Det skulle vara min fröjd att en gång få mottaga dig där och än mer att, som du säger, få dig till medhjälpare. Men jag törs icke hoppas det senare, ty jag kan icke bjuda dig sådan inkomst, som du kan få här, och jag vet icke heller, hur där kan gå med husrum för två familjer. Visst finnes där en liten särskild byggnad med 3 rum, där jag fordom hade 2 som adjunkt och där grubben Dillner hade sitt eremitage; men jag vet icke, om du och de dina där kunna finna eder. Jag tror dock, att de kunde snyggas upp och bli goda nog, utom att fönstren äro låga och att det är lågt till taket. I ett afseende vore det dock bra att komma till Våhla. Komministern är mycket gammal, född 1784, och sacellanien blir väl snart ledig. Det vore nu icke i Sverige svårt att få förslag till den, om du finge räkna dina amerikanska tjänsteår, hvilket jag tror skulle beviljas under den nuvarande prästbristen. Dock, jag fördjupar mig uti glada förhoppningar, som kanske aldrig kunna fullbordas, ty du behöfves här att hjälpa till med våra landsmäns förseende med "Gottes Wort und Luthers Lehr".

Vi hafva hela helgen haft mildt väder, och i går (nyårsdagen) och i dag (2 jan.) hafva vi ihållande sommar-regn. Chicago blir icke därigenom hälsosammare. Floden stinker som de pontinska träskan, och tidningarna jämra sig däröfver. Herren bevare oss för pesten!

Ännu kl. 2 den 2 jan. hafva vi icke fått presidentens proklamation.

Herrens frid vare nu med eder!

Din tillgifne broder i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Börjadt 31 dec. 1862, slutadt den 2 jan. 1863.

Få se nu, om du är rätt barmhärtig och skrifver snart till mig igen, fastän jag är så sen att svara.

Till E. Norelius.

Chicago jan. 26 '63.

Min käre broder! Herrens frid och välsignelse!

Tusen tack för ditt bref af den 16 jan. Det var mig kärt, att du var "barmhärtigare" än jag förtjänat. Jag skyndar ock därför nu att svara litet hastigare än jag brukar.

Tack också för din utförliga berättelse om din skola. Den är just hvad jag tänkt mig, att man borde hafva i settlementerna såsom förberedelseanstalter till seminarium, om detta någonsin skall blifva en läroanstalt af värde. Komma ynglingarne, såsom nu ofta sker, hit med lika liten kunskap som dina begynnare, så är det ju icke tänkbart, att man skall kunna göra stort af dem. Det ser också icke ut, som om vederbörande bekymrade sig mycket därom, ty då hade de visserligen ådagalagt någon angelägenhet att få en norsk och engelsk professor och att få beredelseskolor. Nu har det ända från 1861 års synod sett ut, som man vore angelägnare om landspekulation än något annat. Det fögnar mig mycket, att du yttrar, att vi hade "*i eller vid Chicago*" länge sedan kunnat få så mycket land vi behöft. Det var exactly min mening vid och efter '61 års synod. Hade Minnesota-bornade då hållit med mig, så att vi varit ett, så hade det kanske ock skett. Vi hade på hösten efter synoden kunnat få ett präktigt 2-våningshus med lot och sund belägenhet mellan sjön och svenska kyrkan här för 2,800 dollar att betalas på 4 år, och vårt seminarium hade nu varit någonting annat än det är och kanske någonsin blir. Kommer du hit till synoden, det jag beder och hoppas, att du måtte göra, så kunde vi vidare samspråka om dessa ting muntligen. Nu må jag endast tillägga, att jag är och har varit alldeles ense med dig rörande spekulation och att jag deltagit uti detta sista försöket att mottaga land af Ill. Central R. R.-bolaget till försäljning, endast emedan jag insett det mycket bättre än Iowa-spekulationen (då det ändå nödvändigt skulle vara landkrångel), och emedan det numera är föga hopp att få något passande hem i Chicago för billigt pris, och jag likväl är alldeles öfvertygad att anstalten bör ligga i förnämligaste delen af landet vid de stora insjöarna och nära en betydlig center af merkantil och vetenskaplig verksamhet.

Du har i allmänhet rätt däruti, att diktering, fastän en långsam undervisningsväg, dock är fruktsammare i längden; men jag tviflar på, att det gäller om nybörjare och "träböcker" (som du säger).

Äfven vi hafva ännu nästan ingen vinter haft. Vi hade litet slädföremellan 8 och 14 dagar sedan, men det är allt gånget och allt liknar mera vår än vinter. Hälsan lider dock därpå. Alla små barnen ha varit sjuka, och Luther är det ännu i nervfeber. Herren hjälpe!

Min efterträdare? Det vet jag ej. Valdenström har afsagt sig och antagit en befattning vid en lärdomsskola i Växiö. De ha beslutat kalla Andréén en gång igen, men jag är öfvertygad, att han icke kommer. Hvem det då skall blifva, vet jag icke. Kanske Hasselquist.

Nu några svar på frågor: Ö. Våhla ligger (näml. kyrkan) i n. lat. 60° 8' 11" och long. ö. från Ferrö 34° 49' 44", väster om sjön *Temnaren* (läs e lika

med ä och a kort). Uti denna inflyter en å, som går genom socknen icke långt från kyrkan. Där äro äfven andra sjöar, däribland *Toften*, som har en ymnighet af kräftor. Den känner jag väl, ty jag har både fiskat kräftor i den och legat nere i den. Skog var där i socknen i min tid tämligen ymnigt, och jag gick i början vilse i en sådan, som räcker nästan till prästgården, så att jag kom nära sockengränsen. Huruvida skogen nu är betydligt förminskad, vet jag icke — skulle dock icke tro det. Man har således alla norrländska skönheter utom — *blå berg*. Jag suckar efter dem likaså mycket som du, men kan icke skaffa dem. Historiskt märkvärdig är egendomen Aspås vid Temnaren med en klosterkyrka och torn. Där huserade den heliga Birgitta under någon tid af sin lefnad och planterade "St. Britas ek". Runstenar vet jag ej om. De borde dock finnas i den trakten så väl som i nästa socken Tierp, ty Uppland är deras hufvudtillhåll. Kyrkan är vacker, ehuru väl lång emot bredden. Har 2 läktare öfver hvarandra med vackert orgelverk på den öfre. Predikstolen på norra långmuren, således altaret fritt vid östra fönstret. Tornet är, om jag minns rätt, skäligen vackert.

Din fråga om plikten att hela sin lefnad kvarblifva, där man icke kan trifvas, är svår att besvara. Jag skulle dock tro, att har man icke högre och bestämmande anvisningar af Herren, så kan man taga en fortfarande vantrefnad, oakadt trågen bön om och föresats till trefnad och att låta sig nöja, såsom en fingervisning att gå annorstädes, särdeles om man jämte denna negativa vink att gå ut äfven får en positiv ledning hvart man skall gå. För min del, då jag funnit mig trängd och hindrad att verka med framgång på ett ställe, och ett annat på samma gång, eller då trängseln blifvit som störst, själfmant erbjudit sig; så har jag ansett det rätt och öfverensstämmande med Guds vilja att gå till det senare. En fortfarande längtan till fäderneslandet, då man finner sig ibland en nation, hvars samfunds- och religionsförhållanden lofva föga godt för framtiden, tror jag berättigar en kristen att öfvergå dit, om tillfälle därtill gifves.

Joseph har icke på några veckor hörts af. Hans sista bref var från Oxford, Mississippi, den 19 dec. '62, stämpladt i Memphis den 16 jan. '63, ankom den 23 jan. '63. Till Sverige kan han icke gå före krigets slut, om han lever till dess. Han är korporal i Battery G, 2nd Illinois Artillery of Grants department. John vill för all del hädan.

Alltid din i Kristus

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Chicago maj 22 1863.

Min käre broder! Nåd och frid af Gud och Herren Kristus!

Det var ganska kärt att få en skrifvelse från dig efter så lång tid. Jag tackar fördenskull ganska hjärtligen. Hoppas du fått fram mitt svar på ditt sista.

Rörande katekesen får jag blott säga, att jag är glad, du funnit min översättning "ganska noggrann", så framt du icke med ordet '*ganska*' menar, att den är *för* bokstaflig. Jag är ock glad att du rekommenderar den. Men den idén att borttaga allt, som står inom parentes, fruktat jag är för radikal. Den går aldrig igenom. Min översättning har ju icke kunnat vinna insteg äfven *med* dessa parenteser; hur kunde det då vara möjligt *utan* dem? Det är

väl sant, att det bristande insteget till mesta delen är en följd af den obetänkta idén att trycka en annan "mongrel" upplaga på samma gång; men i alla fall, finnas icke de väl kända orden, som stå i parentes, så är intet hopp att få boken i bruk. Jag tror för visso, att boken *bör* hafva den engelska öfverättningen. Engelskan kommer med stora steg. Carlsson läser redan engelska med sina nattvardsbarn, och andra få börja snarligen, särdeles i städerna och de smärre settlementen — Paxton däri inberäknadt. Naturligtvis är icke behöfvet af engelska ännu så stort i Minnesota, Andover o. s. v., men det kommer i sinom tid, och man måste vara beredd därpå. Huruvida engelska öfversättningen är god, det får du afgöra med dr Morris i Baltimore. It is none of my business. Men en sak. Det är Hasselquists — hvad skall jag kalla det? — tanklöshet, enfald och ett sjäfltaget tilltag att under mitt namn, såsom öfversättare, insmuggla den gamla platta versen: "När hvar och en sin syssla sköter, så går allt väl ehvad oss möter." Det är ingen *öfversättning* af Luthers ord: "Ein jeder lerne sein Lektion etc." Jag hade skrivit: "En hvar sin läxa lära må, så skall det väl i huset gå." Det är ej genom sysslors skötande, som det går väl i allting, utan därigenom att man lär sig och efterföljer Guds ords föreskrifter för hvars och ens kall (lektionen). Detta önskar jag måtte rättas antingen med en bättre vers, som gifver Luthers mening, eller, om ingen bättre kan upptäckas, med min.

I afseende på språks utsättande, så är det ganska godt, och jag hoppas kommittéen kan i den delen göra ett godt val. Kan jag på synoden gifva något godt råd, så skall jag gärna göra det.

Tag icke det så illa vid dig, att jag går tillbaka till fäderneslandet. Här äro många nitiska kvar, och man får nog en nitiskare efter mig. Det *glunkas*, att Carlsson skall gå till Sverige i sommar och skaffa professor. Få se hvad de besluta, som maktena hafva. Jag vet icke. För öfrigt trösta på Herren. Han skall väl göra't.

Gratulerar dig, att du kommit öfver examen. I sinom tid binner jag väl dit också, hvilket skall blifva mig ett glädjeämne, fastän det blir sorgligt att lämna en befattning, i hvilken jag lifligt önskat att kunna gagna Herrens sak och våra församlingar men icke kunnat se mycket af denna önskan uppfylld, dels för min egen oförmåga att vara aliquid in omnibus och dels för andra orsaker.

Jackson var här i förra veckan frisk och sund och for genast till Pennsylvania, hvarifrån jag hoppas hans unga fru redan fått underrättelse. Han var här så kort tid, att han icke hann skriva härifrån.

Det kan jag nog tro, att du ej vill vara med på norska mötet. Jag har voterat "decidedly" emot det och tänker icke gå dit. Får icke heller tid därtill. Du kan då komma ned och vara hos mig, medan de resonera på mötet.

Det gläder mig höra, att I ären friska. Vi äro ock, Gudi lof, likaså, fastän här varit tämligen sjukligt i denna vår.

Min hustru och barn hälsa hjärtligen till dig och de dina, dem vi skulle blifva ganska glada att få ännu en gång se före vår afresa. Kunde de icke följa dig ned till synoden?

Herren vare med dig och dem!

Alltid din hjärtligt tillgifne

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Uppsala, Ö. Våhla den 10 juni 1864.

Min käre broder Norelius! Herrens nåd och frid!

Huru tacksam jag är för ditt kära bref, det kan du icke förstå, då det på min tystnad ser ut, som jag icke vore det. Men litet begrepp kan du väl ändå få om hvad det är, som gör mig så tyst, då du läser hvad jag skrivit till Carlsson (hvilket nu förmodligen stått i Hemlandet). Således repar jag nu icke åter upp berättelsen om mina många göromål, ty det skulle fylla detta bref och många bref till, utan tillägger allenast, att jag nu har ovanpå alltsammans också haft ärkebiskopen här. Hvad bestyr det höga besöket förorsakade och hvad förberedelser därtill skulle vara i hus, kyrka, böcker, räkenskaper, inventarier etc., det lärer icke lyckas mig att beskrifva, så att en amerikan får det rätt i hufvudet. Alltnog, jag har varit "överwhelmed" af bråk, och vet själf för visso, att jag är ursäktlig för min långa tystnad och beder och hoppas af din vänskap, att du icke tillräknar mig den.

Nu till brefvet. Tack hjärtligen för detsamma! Det gladdde mig och oss alla hjärtligen, att du kom ihåg oss. Tack äfven för dina välönskningar! Herren höre och uppfylle dem nådeligen! Det gläder oss mycket, att I hafven någorlunda hälsa. O, måtte den förbättras! Vi hafva, Gudi lof, hälsan allsammans, utom att jag i vinter haft min vanliga svåra hosta, som dock nu till det mesta vikit. Den var en gång tämligen upphörd mot våren, men kom åter af den grufligt kalla och stormiga (n. och o.) väderleken i maj, men är, som sagdt, nu åter i det närmaste borta. På sjön var jag fullkomligt fri från sjösjukan, men min hustru led mycket och nästan jämt, och barneu något däraf. Tack för dina underrättelser om ställningen i Amerika. De voro värderika, såsom korrigerande och kompletterande det vi här fått veta. Vi få annars de viktigaste underrättelserna genom Väktaren tidigare än genom Hemlandet, äfven om det afgår dirikter utgifvandet. Det synes som om nu på det sista regerigen haft stora förluster och förfärliga strider. Herren gifve, att det en gång måtte bli slut på detta förfärliga krig. Icke allenast Amerika, utan hela världen lider däraf, och det är icke omöjligt, att de grufliga omstörtningarna, som observeras i atmosfären, och såsom följd däraf i väderleken, torde komma af det rysliga skjutandet. Tänk, hvilken skakning dessa våldsamma puffar i det högst elastiska, lätta, flytande ämnet, luften. — Ja ja, du säger om Paxton just det som jag alltid förut sett. Nu reser Cervin ut till Amerika. Det är väl meningen, att han skall till Paxton, fastän ingen ännu säger det. Han var här och predikade i Våhla i söndags. Er Minnesota-skola florerar märkligen. Det torde nog hända, att den till slut får lof att flyttas. Dock är det icke nu Jacksons öfvertygelse. Han har skrivit mig ett kärt bref till, för hvilket jag är ganska tacksam och som jag längesedan bort besvara, men jag är rädd jag icke får tid därtill. Jag tror du får sända honom detta. Han tyckes nu tro, att det var Herrens styrelse, att skolan kom till Carver, och att det var nog det bästa. Få se, om han i längden vidblifver den tanken. Ja, du har rätt, det är svårt med böcker för eder. Jag skulle söka råd, hvilka vore tjänligast för er, och har rent af icke haft tid därtill. Hvar gång jag varit i Uppsala, har jag varit öfverhopad af göromål, så att jag hvarken hunnit eller kommit ihåg det. Hur långt kan psalmboken vara avancerad?

Jag är för min del rätt belåten att vara här, ehuru jag har haft mycket, mycket att göra och ännu har. Den 1 nov. 1863 mottog jag församlingen ensam, pastoralvård och allt (såsom v. pastor), och hade endast någon hjälp

med predikande af komminister Löfdahl i nästa socken, Harbo. Så gick det till den 1 maj '64, hvilket var en ganska arbetsam tid, ja den värsta halfvan af året. Den 1 maj tillträdde jag som kyrkoherde och har nu litet bättre, ty Löfdahl är nu vice komminister härstädes och bor inom socknen, men han sköter tillika sin komministertjänst i Harbo, så att jag är ändå alldeles ensam hvarannan söndag. Någon annan adjunkt har jag icke och kan icke få, ty här är en grufflig prästbrist. Man säger, att det icke finnes mer än tio adjunkter i hela stiftet (vice pastorer oberäknade), och det synes blifva allt värre, ty många gamla dö och få nya komma i stället. Gubben Rolin är också nu nyligen död, och Hassela blifver ett särskildt pastorat. Under det Guds verk går fram, reser äfven otron djärft och oförtäckt upp hufvudet. Lektor Ljungberg i Göteborg, professor Boström i Uppsala och en Mag. Rydberg hafva utgifvit de mest antikristiska skrifter, och sådana översättas äfven utifrån och spridas med fart samt rosas af tidningarna. Dock, tillbaka till det enskilda igen. Min hustru kunde ej alls trivas till en början. Hösten, vintern, mörkret och aflägsenheten från staden — allt var motbjudande. Nu säger hon likväl själf, att det är bättre, sedan hon fått begynna gå och "knoppa" i trädgården. Hade icke våren varit så sen, så hade det visst varit ändå bättre för henne. Men nu har allt varit tungt och kallt. Nu först blomma körsbärsträden, höstrågens ax hålla just på att titta fram, björklöfvet är nyss utsprucket. Våren har icke blott varit kall och stormig utan också torr. Oberäknadt litet duggregn i slutet af maj hade vi den första riktiga regnskur på detta år den 9 juni. Det har således varit "rather gloomy", synnerligen som intet bete gifvits åt kreaturen, hvilka först i denna vecka äro utsläppta. Herren gifver dock nu bättre utsikter. Prisadt vare hans namn! — Socken ligger snarare flatt och är full med stenbackar och strödda stenar, större och mindre; åkrarna dock fria från småsten. Jorden är god lermylla. Riktigt väggrus finnes ej inom socknen. Vägarna äro därför dåliga höst och vår, och byvägarna alltid. Sjön Temnaren belägen en $\frac{1}{2}$ mil från kyrkan och nära 1 mil lång och $\frac{1}{2}$ mil bred, syns obetydligt från prästgården. Kyrkan utvändigt 63 alnar lång, 23 d:o bred med nära 14 alnar hög mur, hvilken på gammalt svenskt manér är litet mer än 3 alnar tjock. Hvalfvet är halfcylindriskt och når högst 23 alnar öfver golfvet. Läktare äro två öfver hvarandra; orgelverk på den öfre. Tornet är omkring 55 alnar högt. Predikstol på norra kyrkväggen, dit man ur sakristian går på en tvär och svår trappa genom muren, på hvilken gamla präster sägas någon gång ha ramlat ned. Ingen annan altarprydnad än ett stort kors af slipade glasbitar, bakom hvilket sättas ljus vid julen — en misslyckad ekläring. Prästgården är vidlyftig — väl 20 hus — och gammal. Stora byggningen, uppsatt 1760, har 5 eller egentligen 6 rum i nedre våningen och 4 kamrar i den öfre, högt, brutet tak och 2 antika tvär-takade frontispiser mot gården. Gården ligger för öfrigt på en höjd, som sluttar åt alla sidor och är byggd i gammal borgstil — kringbyggd på alla 4 sidor. Stenmuren är så hög, att bron till stora byggningen har 13 trappsteg. Trädgården ligger illa till, norr om storbyggningen och till på köpet till en del sluttande mot norr. Den har varit mycket vanvårdad, börjar dock nu att vara treflig nog. Min hustru har nu där sin käraste vistelse. En löfsal längst i västra ändan af densamma kallades före oss, och äfven nu, Amerika. Andra löfsalar och säten hafva andra namn.

Uti Hemlandet har du väl sett, hvad jag skref om det andliga tillståndet här. Folket är stilla, vänligt, ödmjukt och kyrksamt. Herrskapen äro få,

men äfven de vänliga och hafva bevist oss mycket godt. Lindström, som var här till vårterminens början i jan., var en favorit hos alla och fick betydlig hjälp i penningar, kläder och strumpor — af en familj nära 50 rdr. Jag har glömt nämna, att socknen är just icke förmögen. Dock hjälper folket sig fram med husslöjder. Här göres en stor mängd af stolar och andra möbler, som säljas till snickare i städerna, laggkiurl och af kvinnfolken strumpor.

Var nu god hälsa så käriligen till Jackson och tacka honom för brevet. Bed honom ursäkta, att jag ej hinner skrifa till honom särskildt. Hälsa ock andra bröder och bekanta. Herren uppehålle, styrke, stödj och stadfäste dig, honom och alla, som stå för Herren. Guds frid och välsignelse öfver eder! Min kära hustru hälsar så mycket till fru Norelius. Hon hade tänkt skrifa henne till, men efter jag gjort det nu omständligt, så lär hon lämna det för denna gång.

Ärkebiskopen har nyss hållit visitation i alla 4 socknarna i detta kontrakt. Här var han den 27—30 maj och installerade mig den 29 maj med stor ståt, gyllene kåpa, staf och en hög katolsk biskopsmössa, biträdd af 5 präster i mässhakar och en i kappa, som höll stafven under förrättningen. Stort kalas i den fattiga prästgården. — Farväl!

Kom ihåg din gamle trogne vän

L. P. ESBJÖRN.

P. S. Bäst vi öfverenskomma, att då vi skrifa, ej betala våra bref. De där tyska bestarne kunna få tag i dem. De ha redan gripit svensk post, som gått öfver Hamburg.

ANM. "Lindström" — samma som prof. dr A. J. Lindström, hvilken dog af lungshot i Florida i jan. 1872.

Till E. Norelius.

Uppsala, Ö. Våhla den 24 aug. 1865.

Min käre broder Norelius! Herrens frid vare rikligen med dig och de dina!

Längesedan hade jag både bordt och velat besvara ditt kärkomna och trefliga bref, men som vanligt har åter långbänken kommit med, emedan jag har mycket att göra och mycken korrespondens. Jag bekänner, att jag har en dum metod. Då jag skrivit mig trött, så upphör jag på en tid, och då samlas en hop bref. När hopen blir för stor, så måste jag taga till igen, och då kostar det arbete, innan jag får expediera den. Häraf förstår du, att jag är lika försumlig mot andra som mot dig. Det är väl en klen tröst, men jag har icke bättre. Emellertid, käre, ursäkta din gamle under arbetet trälände vän, och mottag min och allas vår uppriktiga och hjärtliga tacksägelse för det du hommer ihåg oss med dina uppmuntrande bref och många underrättelser. Jag har i afseende på de sista icke så mycket att meddela. Allt går här sin gamla vanliga något tröga gång. Just nu väsnas man dock något öfver det nya representationsförlaget, som skall på den i höst börjande riksdagen få sin slutliga afgörelse. Huru den blir, är svårt att säga. Möjligtvis torde adeln komma att säga *nej*, och äfven i de andra stånden blir väl icke *ja* så odeladt och högljudt som vid förra riksdagen. En så kallad central-kommitté i Stockholm bråkar visst för att få underskrifter på en tacksägelsadress till konungen för förslaget, men den bär sig så dumt åt, att dess agitation hos

mången har en verkan, rakt motsatt den åsyftade. Bönderna börja få ögonen upp öfver andan och syftningen af de nya lagarna, och innan hösten torde en annan vind blåsa. Alla fem prästerna, som i ärkestiftet blifvit valda till riksdagen, äro bestämdt emot det nya rep. förslaget, och doktorerna Landgren och Forssell, som vore för det, äro "*shelved.*" I andra stift är det tyst, utom i Skara, där 160 präster låtit förmå sig att underteckna en adress *för* förslaget. Det ledsammaste är att fromma och andeliga män låta dåra sig af den förespeglingen, huru bra det skall bli, då prästerna slippa riksdags- och världsbestyren och få sitt *kyrkomöte* i stället, och dock är förändringen om detta kyrkomöte icke någon grundlag, utan helt enkelt af civil-lags natur, så att den af den nya präst- och religionslösa riksdagen (om den kommer till stånd) och konungen kan när som helst ändras eller upphäfvas. Så blindt låta många leda sig, att till och med de ofvannämnda två doktorerna L. och F. försäkrat mig, att kyrkomötet har *veto* mot riksdagens och konungens beslut i kyrkliga och doktrinella mål, och dock finns därom i förordningen af den 16 nov. 1863 *icke en enda bokstaf*. Jag har flere gånger genomläst den och icke funnit något annat om kyrkomötets makt än § 9, som lyder så:

"Allmänt kyrkomöte tillkommer att upptaga kyrkliga mål, som konungen till detsamma öfverlämnar eller hvarom fråga af någon dess ledamot väckes. Mötet äger dock ej att utöfver hvad i grundlag *kan varda* medgifvet, annat eller mera besluta än underdåniga utlåtanden, samt föreställningar och önskingar att hos konungen anmälas." Men om nu, såsom troligast är, konungen och den nya riksdagen icke medgifva något vidare än denna paragrafsäger, så hafva prästerna, om de låta förmå sig att försaka sin riksdagsmannarätt, blifvit inledda uti en snara, där både de och kyrkan komma i fullkomlig träl-dom under staten och hafva intet annat kvar än underdånig petitionsrätt. Följden häraf blir kyrkans skiljande från staten med alla följder af det systemet. Jag har icke kunnat hålla mig från att skrifva litet därom i Vaktaren nr 29 och följ.

En sak, som också här i år afbryter enformigheten, äro prästmötena i flere stift, däribland i ärkestiftet. Detta möte var i flere afseenden trefligt. Troligen kommer något därom från mig i Hemlandet. Bland det märkligare därvid var Roos' skildring af de sedan sista prästmötet döda. Den var mästerlig. Teckningen af gubben Rolin skall jag söka komma ihåg att sända dig nästa gång, när jag får det tryckta protokollet.

Så är då världens största krig i det närmaste slutadt. Herren gifve, att efterdyningarna icke måtte bli många och långa, och att icke andra strider måtte uppkomma i stället. Lincolns mord gjorde på oss alla ett förfärligt intryck. Min hustru var alldeles, jag hade så när sagt, utom sig. Gårdagens post medförde underrättelse om A. Johnsons sjukdom. Mig undrar, om icke något kopparormgift verkat den. Man kan vänta sig allt af dessa rebellvänner. — Af Joseph har jag intet vidare hört på en längre tid, än att han skrivit till John, att han befinner sig väl. Undrar, om han redan fått afsked och hvad han tager sig för.

Det gläder mig höra, att du fick god skörd i fjol. Mätte det äfven ske så i år! Då kan du få medel att göra en färd nästa sommar hit till oss. Jag behöfver icke säga dig, huru gärna vi alla önska det, endast bedja dig: käre, uppskjut icke längre. Jag tager för afgjort, att du vill till Hasselabergen, och föreslår, att du går per Hamburg, Lübeck, Stockholm, Uppsala, Våhla, Gefle, Hudiksvall, Forssa. Underrättad om din ankomst med ångbåt till

Uppsala (hvilken underrättelse kommer med posten från Stockholm kvickt till mig) far jag in dit och hämtar dig och forslar dig sedan i sinom tid till Gefle. Posten går från Uppsala hit till Våhla hvarje onsdags- och lördagseftermiddag. Jag nämner detta nu, medan jag kommer ihåg det, så att det icke vid framtida skrifvande måtte förgätas, och tillägger: planera din färd så, att du kan vara här hos mig en rund tid, och tänk nu i tid på saken, så att du kan gifva dig åstad nästa vår.

Att vår väderlek och skörd var mycket dålig i fjol, vet du. Därtill kommer, att sädespriserna, tack vare regeringens frihandelsidéer, hafva varit orimligt låga. Min första inkomst har således blifvit smal. I år äro utsikterna på vår ort, Gudi vare lof, mera lofvande, men nog komma priserna ändå att hålla sig låga, så länge den närvarande tullagstiftningen fortfar. Väderleken har annars här varit sådan: Förliden vinter var ganska kall med mycket snö. Maj var tämligen kall (medelvärme + 11°, 5 C.), och regnig i den senare halvan (2 dec. tums djup af regn i den månaden). Juni äfven kall (medelvärme = 11°, 095), ehuru regnet var blott 1.027 dec. tum djupt. I juli hafva vi härtills haft både värme och regn och godt solsken. Medelvärmnen från månadens början till nu har varit 17°, 63. Högsta värmen var lördagen den 22, då den gick till + 33° på e. m. Nederbörden har ock varit = 1.628 dec. tum. Får sådan väderlek fortlara, så få vi nog vår säd väl in; det Herren gifve!

Det är glädjande höra, att din maka är nu tämligen bra. Vi ha ock, Gudi lof, hälsan, ehuru här har varit och är något sjukligt, och än mer i kringliggande socknar. Smittkoppor och difteritis hafva visat sig och härjat mer och mindre.

Tack för dina underrättelser. De visa, att sakerna gestalta sig som jag trodde. Att P. Anderson tillhör N. Illinois-synoden har jag genom Lindström hört. Jag har ock af honom fått låna Augustana-synodens protokoll 1864. Om jag kunde få både det och protokollet för 1865, så skulle jag tycka om det. Jag skref därom nyligen till Chicago, men det behöfs kanske vidarepåminnelse. När du skrifer dit, så, käre, påmin om det vidare. Jag har bedt vår konsistoriinotarie skicka vårt vidlyftiga prästmötesprotokoll — innehållande alla talen — till Augustana Seminarii bibliotek. Det kommer väl någon gång. — Öström studerar i Philadelphia, säger du; men huru skall han lära sig litet mera norska? Det får han icke där. — Sänd mig verba formulis af General-synodens nuvarande konfession. Låt mig ock veta, huru O. Andrewsons och Am. Johnsons affär slutas. — Så de vilja hafva dig till Paxton. Ja, ja. Då blefve icke Minnesota längre en farlig rival. Det är klokt uträknadt. — Jag önskar visst all möjlig framgång åt Paxton, men glömmar aldrig, att det helt och hållet beror af järnvägen, och våra dagars erfarenhet har lärt, huru lätt järnvägar kunna förstöras. De stora sjöarna och Mississippi däremot kunna aldrig förstöras. Dessutom kunde det ju hända, att Illinois Central R. R. Co. slope vantarna i bordet, så snart det väl försålt statens donerade land. Vägen per se lönar sig aldrig, emedan den går i galen riktning. Af allt detta följer, att Paxtons existens är tvifvelaktig.

Hälsa så kärligen till Jackson. Jag gläder mig mycket öfver framgången af hans skola. Men han måtte hafva alldeles för mycket arbete. Huru skall han stå ut? Herren styrke, stödj och stadfäste! Säg honom ock, att det var innerligt roligt läsa hans skrifvelse till Fosterlandsstiftelsen. Den står i stiftelsens årsberättelse. Jag minns honom väl.

Till svar på frågorna får nämna, att fritänkeriet ty värr uppträder allt

djärfvare och på betydande platser. Att få någon hejd på det genom tryckfrihetsförordningen är icke att tänka på. Baptismen håller i sig, gör ock kanske några framsteg på sina orter. Men i det hela skulle jag dock tro, att det har gått öfver middagshöjden. Om separatism hör man nu ganska litet. Troligen dör den ut med deras hädangång, som nu äro separerade.—Lindström kommer troligen icke så snart tillbaka. Han skall först taga filosofiska magister- eller doktorsgraden och kanske sedan äfven teologiekandidatexamen, så att då han kommer åter, fån I hälsa honom för "doktor Lindström". Han är nu på besök nere i Blekinge hos Andrén. Af numera biskop Bäckman har han, så länge denne var kvar i Uppsala, åtnjutit mycket godt. Sedan biskopen flyttade till Norrland, har L. fått sig en akademisk kondition, som gifver honom 75 rdr i månaden. Han studerar med fart och framgång och är omtyckt af alla.

Dock, jag måste en gång sluta. Hälsa rätt kärligen till din fru och son från mig, min hustru och barn, så ock till andra vänner och bekanta, särdeles prästerna i Minnesota. Herren vare med eder nu och alltid!

Din i Kristus tillgifne broder

L. P. ESBJÖRN.

ANM. Att Paul Andersen skulle hafva åter förenat sig med N. Illinois-synoden ägde ingen grund.

"Estrem", en ung norsk pastor, som var kallad till norsk professor vid vårt läroverk. Han öfvergick innan han tillträdde sin tjänst till den gamla norska synoden.

"Hillberg", A. G., en af Esbjörns skolkamrater från Gefle och gymnasietiden.

Till E. Norelius.

Min käre broder! Herrens nåd, frid och välsignelse!

Jag har nu så länge väntat att få höra ifrån dig och få svar på mitt sista bref, att jag icke längre kan hålla mig från att förekomma dig och fråga, huru det står till, efter du är så tyst.

Du har tänkt på ett besök till gamla Sverige. Skall något blifva däraf, så är nu på våren tid till att fatta beslut därom och uttöra det. Jag skulle tycka, att det vore bra roligt, om du nu gjorde det i sommar. Ju flere år du dröjer därmed, desto sannolikare kan endera af oss dö, så att vi icke få träffas här i tiden mer. Därför, när nu, som jag hoppas, detta kommer till dig i april, så kan du reda dig till att färdas i maj, t. ex. mot slutet, och så kunde jag, om Herren förlänar lifstiden, ännu en gång här i lifvet få omfamna dig, och du besöka dina kära Hassela-berg. Man hoppas så gärna det man önskar, och tror så gärna det man hoppas—ergo tror jag, att du kommer i sommar, och tager mig därför friheten göra dig förslag till en resetur. Du färdas från New York till Hamburg på en af Hamb. packet bolagets ångbåtar i nedre kajutan. (Det är nog svårt, att i 17 dagar vistas i "Zwischendeck" bland de fattigaste och uslaste passagerarne, och hålla sig själf med sängkläder, matkoppar etc. eller ock hyra sådant dyrt af en konstapel eller lägre officer ombord.) Därför, ehuru det kan vara något dyrare, så är dock bättre att taga nedre, d. v. s. andra kajutan. I Hamburg drar du in på svenska och finska hotellet på "Stubben-

huk" och vistas där för en mark om dagen, tills du sett dig något om i den gamla krämarstaden. Från Hamburg har man två vägar: antingen järnväg till Lübeck och ångbåt därifrån till Stockholm eller, om man vill se Göteborg, Trollhättan och Göta kanal, går man, om lägenhet finns, direkt från Hamburg till Göteborg. Där letar du upp "Plåtslagaren Boström", hälsar honom från mig och beder honom skaffa dig billig bostad hos någon vän, så att du undslipper deras dyra hoteller. Så kan du från Göteborg gå på järnväg på en dag till Stockholm eller ock gå på ångfartyg på Göta kanal till do. I Stockholm är ett lämpligt hotell på Stadssmedjegatan, Hotel de Swede. På en karta öfver staden, som fås icke långt därifrån uti bokhandeln på Norrbro, orienterar du dig i staden och kan så gå hvarst du vill uti Europas vackraste hufvudstad och med nöje se dess skönheter. Men du måste både i Hamburg, Göteborg och Stockholm lägga bort idén om de gigantiska amerikanska städerna Chicago och New York. Uti en "adresskalender" (= city directory), som kan beses på en boklåda eller på Rydbergs hotell på norra sidan af Gustaf Adolfs torg rätt midt för näsan bakom Gustaf Adolfs staty, när man står ned om slottet och skådar norrut öfver norrbro, letar man upp hvem man vill i staden. Sök t. ex. upp läraren vid Folkskole — lärarinne — seminarium, rektor A. Steinmetz, eller föreståndaren för diakonissanstalten, pastor Johan Bring, eller lektor Elmblad. Men jag tror icke, att det är rådligt att komma till Stockholm vid den tiden, då den stora exposition (= fair) hålles, ty då blir allting dyrt (rum komma säkert att kosta 5 à 10 rdr om dagen), fullt med tjuivar och en ryslig trängsel. I Stockholm skrifer du mig till, på Uppsala, O. Våhla, så kommer jag och möter dig i Uppsala och förer dig till "Vahlom." Sedan få vi vidare talas vid, om Gud vill. — Jag glömde nämna, 1) att i New York har jag funnit Fulton Hotel på Fulton street billigt och väl beläget. Där betalas liksom i Europa särskildt för rum och särskildt för maten — allt billigt. Det ligger litet öster om Broadway. 2) att i Göteborg skall du ej försumma att uppsöka domprosten Wieselgren och hälsa honom mycket från mig, och 3) att i Uppsala är bäst att dragas in på "Gamla gästgifvaregården", där jag hämtar dig på utsatt dag. Från Stockholm till Uppsala gå flere ångare.

Se så, nu är den saken slut! Låt nu se, att jag icke plottrat förgäfvets, utan att du kommer hit, så att jag får den hugnaden att än en gång träffa dig och höra mycket af dig om Amerika och våra svenskar där. Jag ser väl en hop i "Hemlandet", men du kan ändå meddela mer muntligen. Bland annat som jag skulle önska, att du hade så många notiser om som möjligt, är Gallapagos-öarna under ekvatorn utanför västra kusten af S. Amerika. Jag ville nämligen veta, om det icke skulle vara ett godt förslag, att där anlägga ett observatorium. Alla våra observatorier i norra Europa äro af föga nytta, emedan de ligga så långt från ekvatorn och i länder, som hafva så mycket moln. Dessutom är det för ljust om sommarnätterna och för kallt om vinternätterna, och skymningarna äro för långa. Så ser man ock aldrig en god del af den södra himmelen. Ingen af dessa olägenheter finnas under ekvatorn. På en ö ute i Söderhafvet kan icke heller vara så hett. På Hawaii (Sandwich-öarna) var åren 1821 och 1822 på 12 månader icke högre värme än 88° F. och icke lägre än 59°. Skaffa därför allt hvad du kan få tag uti om Gallapagos-öarna eller andra öar under ekvatorn. Mig undrar om icke astronomiens vänner och idkare skulle kunna fås i gång att inrätta ett sådant observatorium. Detta kan låta underligt för mig att tänka på och bråka om, men "hvem vet

hvar haren har sin gång?" eller hvar en ny idé skall först upptändas? Jag hade fotografiens fostringsidé i min hjärna på samma tid som Daguerre, men blef förekommen af honom. Du har kanske aldrig hört det förr. Detta allt är dock, som du lätt förstår, icke ägnadt att omtala för den oförståndige. Af de porträtter, du önskade, har jag icke ännu varit i tillfälle att skaffa mer än ett, konung Karl XV:s. De öfriga skola ock följa, om du icke kommer hit, fastän jag måste beklaga och bedja dig förlåta, att det går så smått.

Nyheter härifrån har jag just inga särdeles. Det viktigaste här sker, ser du af Hemlandet. Såsom färskt kan jag dock meddela, att "Riksens ständer" ännu äro i verksamhet i Stockholm att för sista gången tugga på gamla Sveas lekamen, innan den lämnas i händerna på den nya riksdagen, som tvifvelsutan skall stoffera upp den och sminka den till en skön maka åt "Tidsandan." Hvad afvel de bägge sedan få, det får man väl se. Mången tror, att de skola blifva vilda bestar, marodörer och fribytare. Men det är intet ondt, som icke är något godt med. Så ock här. Genom den nya riksdogsordningen har dock Sverige gifvit sista afskedet åt adeln, som i alla tider varit landets kräfta, såsom stånd, ehuru det gärna medgifves, att det haft många förträffliga enskilda medlemmar. Att blifva kvitt detta aristokratiska stånd kostade dock ett alltför stort offer, då befrielsen måste köpas med uteslutande af det religiösa elementet ur vår representation. Men äfven här får man bekänna, att präteståndet var sin död värdt, då det kunde gifva sig till att formligen besluta att uppskjuta sitt votum i representationsfrågan, tills adeln fått besluta först, och så lät en i farstun och på gatan utanför samlad mobb diktera sitt beslut. O tempora, o mores!

Dock, jag kommer in på politiken. För att riktigt komma från den, vill jag öfvergå till — tåtmjolk. Du vet, huru jag i Amerika längtade efter denna vår barndoms läckerhet, och troligen har du gjort sammalunda, ty hvilken nord-helsing gör icke det? Här har jag likväl icke fått mycket därpå förrän i fjol, då länsmansfrun här i socknen förlånade oss "täte". Men se här den stora saken: Hon hade själf gjort det utan täte från andra och utan tätgräs. Denna stora upptäckt har jag trott mig böra meddela dig. Hon strök grädde öfver botten och sidorna af ett *trådkärl* (mjölkbunke), lät den stå i 2 eller 3 dagar och silade så mjölk uti kärlet, som fick stå tills den tjocknade. Af gräddan af denna mjölk tages sedan en portion, som användes, alldeles som hälsingarnes "täte", till att tätgöra annan mjölk o. s. v. Jag har här åtskilliga gånger ätit af denna tåtmjolk och funnit den vara äkta, oförfalskad, genuin tåtmjolk, så i smak som konsistens. Man kan skrifva namnet därmed på mjölkkytan i tallriken, och det synes en stund. Härpå följer, att mjölk förvandlas till tåtmjolk icke endast af syran i tätgräset, utan ock därpå, att grädde, utbredd tunt på inre ytan af ett trådkärl, surnar under beröring med luften. Sätter du din fru att försöka denna metod att göra tåtmjolk, så får du lof att själf lägga dig uti sakens utförande och bereda dig på att kanske misslyckas ett par gånger, tills du inhämtat erfarenhet. Men trägen vinner: det är säkert. Troligen går det bättre i trådkärl, än i bleckkärl. De förras porositet gör väl något till saken.

Sedan nu den stora saken om tåtmjölken är vederbörligen absolverad, bör jag nämna, att vi här haft ett förunderligt väder. Hela hösten och vintern till januari hafva vi haft *mulet* och något slaskigt. I början af februari kom äntligen snö, och innan kort finga vi ett förfärligt yrväder, som med få ytterst korta afbrott, räckt i tre veckor, så att vi äro öfverhöljda af en ofant-

lig mängd snö. I söndags var klart hela dagen, i måndags äfven litet, men sedan har åter det vanliga mulna vädret inträdt, och i dag snöar det igen. Väderleken är förunderlig — icke endast här utan i all världen. Det myckna krigandet och skjutandet torde hafva mer inverkan på atmosfären, än du tror, och Gud äfven på det sättet låta mänsklighetens synder straffa sig själfva.

Hälsa så hjärtligen till din fru och son från både mig och min hustru och barn. Hälsa ock alla ämbetsbröder och vänner. Jag läser om dem med stort deltagande i Hemlandet. Herrens nåd och frid och allt godt vare öfver dig och dem nu och i all evighet! Välkommen till gamla Sverige.

Uppsala, Ö. Våhla 28 mars 1866.

Din alltid tillgifne broder

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Uppsala, Ö. Våhla den 28 juni 1866.

Min käre broder Norelius! Herrens frid och allt därpå flytande godt vare med dig och de dina nu och alltid!

Åter har du hugnat mig med ett kärt bref af den 9 april, för hvilket jag hjärtligen tackar. Det bästa och trefligaste jag får från Amerika äro dina bref. De göra mig alltid det största nöje och tillfredsställelse. Jag får ock rätt mycket tacka för "the portrait of the big rascal." Han ser grym ut — just lik en äkta rebell. Du undrar, om det skall lyckas att få honom afsatt. Det tror jag icke. Det är gärna icke fullt så mycket allvar hos dessa politici (icke ens hos republikanerna) som de låta påskina. När det bär till kritan, så hugger den ena korpen icke gärna ögat ur den andre. Republikanerna hafva haft en öfverväldigande majoritet i kongressen, men hvad hafva de gjort? — låtit v. presidenten rusa på efter tycke och smak. Om de gifvit honom en allvarsam enskild vink om "impeachment", så hade han länge sedan varit spak som ett lamm.

Medan jag är på politiken, må jag ock säga, hvad jag tycker om funderingen att få Grant till efterträdare. Jag tror, den är icke god. 1:o är han en gammal demokrat, och huru mycket han än må bekänna sig förändrad i åsikter genom krigets erfarenheter, så sitter väl ändå något kvar af den gamla smittan i honom. 2:o är han utmärkt härförare — men vet man, om han är något mer? Har han någonsin ådagalagt skicklighet i den utrikes politiken? Kan han hålla en bit tal på en $\frac{1}{4}$ timme eller skrifva annat än orders? Nej! låt honom behålla gubben Scotts plats. Där är han på sitt rätta ställe — further nothing. Vore det icke skäl att komma ihåg gamle Fremont igen? Hvem har visat sig en varmare och tidigare frihetsvän än han? Hvem har med mera undergifvenhet än han böjt sig för den lagliga ordningen, då han hade i sina händer makt att trotsa den? Historien visar sällan något motstycke till hans ädla förhållande, då han i California vek för Kearney och i Missouri för Hunter. Hans organisations- och regeringsförmåga är också bepröfvad och har bestått ett af de svåraste prof. Han bör, efter mitt tycke, sättas i spetsen för den regering, som två gånger oförrättat honom. Sålunda icke endast repareras denna oförrätt, utan ock aflås den enda fläck, som häftar vid Lincolns minne.

Att du icke kommer hit detta år, är oss en ledsam underrättelse. Om vi

lefva nästa år, så låt det då ändtligen ske, annars skjuter du upp, så att det aldrig blir af. Min resa 1862 kom icke på mer än omkring 500 dollar. För detta belopp bör du ock kunna göra färd.

Tack för din hänvisning till fregatten *Eugenies* resa för underrättelser om Gallapagos-öarna. Där var verkligen åtskilligt att hämta. Nu gäller det att vidare följa den gifna ledtråden och få tag i *Darwin's Voyages of Adventures, and Beagle*. Få se, huru det lyckas mig. Ditt förslag att grunda en svensk koloni på sagda öar låter något vildt. Mig tyckes, att du borde först skriva till "His Excellency the President of the Republic of Ecuador" och begära lof samt nödiga upplysningar, bland annat om de goda ecuadorianerna (som naturligtvis äro katoliker) vilja garantera lutheraner fri religionsöfning där ute på hafsens öar. Om det icke kostade så mycket, så skulle du hafva vikt för att resa dit och se efter, huru det är. Du har fri och öppen passage by New Orleans to Panama (dit järnväg går öfver Isthmus). Därifrån är ju en regulär ångbåtslinie till Sidney uti New Holland? Den passerar naturligtvis förbi Gallapagos-öarna. Mig tyckes, att denna färd borde göras från Minnesota så sent på hösten, som isen uti norra Mississippi tillåter, på det återresan må kunna ske så snart isen bryter upp igen. Gör du den färd, så betrakta äfven norra ändan af Albemarle-ön, där ekvatorn går fram strax norr om Cape Berkely på västra sidan och Cape Marshall på den östra, och se om där kan finnas en god punkt med fri horisont åt alla sidor för anläggning af ett observatorium. Kanske är där utanför någon liten dylik underkvatern, där man kunde hafva vattenhorisont på alla sidor, eller på den stora ön något berg just under ekvatorn, där det icke vore dimmigt och töcknigt. Ett sådant vore tjänligast, emedan upp på ett berg icke är så hett eller så torrt.

Att äfven vi haft lång och svår vinter med ofantlig tillgång på snö, har du väl hört. Hela våren har med få undantag varit mycket kall. Nu efter mid-sommar ha vi stark värme efter ymnigt regn. I går hade vi 28° värme och i dag kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. 23°.

Det var ett förskräckligt tillbud du hade uti cisternen. Herren vare prisad och lofvad, att du och din kamrat icke satte lifvet till där!

Jag undrar ej, att du vid valet af bostad föredrager staden. Utom de förmåner, du nämner, är den en af de hufvudsakligaste, att man i staden kan lätteligen få, hvad man behöfver. Den, som en gång haft den förmånen, saknar den gruffigen, när han kommer ut på landet. Vi ha mången gång tyckt det vara odrägligt att hafva fem mil till stads, sedan vi i Chicago blifvit vana vid stadens bekvämligheter.

Här medföljer nu ändtligen gubben Reuterdahls porträtt. Det ser litet grinigt ut, men det förlåta hans vänner honom för han utmärkt humana och vänliga sätt.

Tack för de vidare notiserna om Petterson och norskarne. Jag har ock, efter inhändigande af ditt bref, fått vidare reda på saken genom Lindström och Hemlandet. Där väntar jag äfven få se något fullständigare, enligt löfte uti ett nummer. Dessa bedröfliga tilldragelser hafva ytterligare stärkt mig i den öfvertygelsen, att det vore bäst för Augustana-synoden att bli af med norskarne alldeles. Man får kosta på dem, och så slutar den ene, den andre går i kriget, den tredje gör oväsen, den fjärde och femte löper från synod och församling, den sjette och sjunde duga icke mycket till o. s. v.

Krohns påkallelse af polisen satte verkligen kronan på det norska ecklesiastikverket i Amerika.

Du säger, P. Anderson är clerk på Chicago postkontor. Skulle han icke bli engelsk pastor i förening med N. Illinois-synoden? Huru var det? Gick Rasmusen öfver till Wisconsinarne och hvar är han nu? — Svenson, från hvilken jag i dag haft några ord, säger att Peterson gjort en split i norska Chicago-kyrkan. Följde en del af församlingen med, då han utdrefs, och hvart hör nu själfva meetinghousen?

Här står, Gudi lof, väl till, ehuru jag för en vecka sedan var sjuk af en förkylning, ådragen under resor i socknen i oväder. Ehuru något matt, är jag dock återställd. Arbete öfver öronen är det som vanligt. Om ett par veckor får jag väl slut med mina 67 nattvardsbarn (sedan 6 äro dismissed).

Har jag någon adjunkt? Nej, det står icke att få — icke ens en vice komminister, som bor inom socknen. Komministern i nästa socken gör tjänsten för vår gamle 81½-årige blinde komminister. Det går så att alla extra förrättningar, med få undantag, falla på min lott. Prästbristen synes tilltaga.

Hvad utsikterna äro för kyrkan är svårt att säga. Nog kommer det att gå underligt, då den nya riksdagen skall *ärligen* sammankomma, och bland annat stifta lagar för kyrkan, och kyrkomötet, som sammanträder *hvert 5:te år*, skall utöfva sin vetorätt i kyrkliga frågor. Den vetorätten måtte bli lika så betydelselös som svenska riksdagens och norska stortingets vetorätt i fråga om franska handelstraktaten, hvilken trädde i verket, innan denna rätt kunde utöfvas. Regeringens beteende i den saken blir väl ett godt prejudikat, kan jag tro. Eller kanske den blir så beskedlig, att den väntar i flere år med verkställigheten af riksdagens beslut i kyrkliga frågor, tills kyrkomötet hinner sammankomma och visa, om det säger veto eller icke. De, som voro för den nya ordningen, måtte hafva föreställt sig det, eller ock haiva föreställt sig — igenting.

Hustru och barn förena sig alla i kära hälsningar till dig och de dina. Herren vare med eder och gifve eder allt godt! Kom åter snart ihåg din innerligt tillgifne broder i Herren

L. P. ESBJÖRN.

Till E. Norelius.

Uppsala och Ö. Våhla den 25 april 1867.

Min käre broder!

Nåd och frid i Kristus Jesus vare med dig nu och alltid!

För ditt sista kära bref tackar jag dig hjärtligen. Det var ganska roligt, ty det innehöll en mängd af notiser om ställningar och förhållanden, som jag annars icke kunde få, och som intressera mig mycket, ty det intresserar mig, huru det går med eder där ute. Med bedröfvelse finner jag, att det varit rätt dåligt hos dig med hälsan, men att det börjat bli bättre. Gud gifve nådeligen, att förbättringen måtte fortfara allt mer och bli rätt varaktig! Och skulle det icke vara hans vilja, så gifve han eder af sin barmhärtighets tålmod!

Denna skrifvelse har dröjt allt för länge. Sista orsaken till dröjsmålet har varit, att jag varit sjuk, icke på vanligt vis, utan något ovanligt. Jag fäktade och skref på ett arbete, som fordrade någon ansträngning, och just som det var färdigt, så fick jag någon sorts lönnslag en natt, så att jag blef så darrande, att jag icke kunde skriva, icke stort tänka, och alldeles icke räkna, samt icke mindes namn. Jag kal-

lade barnen allt möjligt. Jag har väl nu småningom blifvit bättre, men är dock slö och trött och har just ingen håg att göra något. Jag skall väl försöka att få tjänstledighet i sommar på ett par månader, och då får jag väl lof att bruka bad någonstades, kanske på västkusten. Om du därför ännar komma hit i sommar, så måste du i tid skriva mig till och adressera som vanligt, så skicka de mig det hvar jag är, ty jag vill ändtligen träffa dig, om jag lefver. Men jag är rädd, att du åter skjuter upp, för jag ser, att du har ett barnhem och att du har svårt för att komma från det. Men är det möjligt, så kom i år, så att du icke kommer för sent, ty ett annat år lefver jag kanske icke. För öfrigt är det glädjande att se, det barnhemmet går framåt. Gud väl-signe detta arbete och låte däraf blifva många plantor för Guds rike.

Jag finner mig väl belåten, men icke är det så stora inkomster, ty dels har det varit klen skörd, sedan jag kom hit, och dels gjorde Dillner, sista året han lefde, upp en hufvudlös konvention, som mycket förminskat inkomsterna, och familjen är stor. Jag har nu 5 små barn; jag har fått 2 flickor, sedan jag kom hit.

Grödan var ganska vacker i fjol, men förstördes till stor del af regn, och Herren vet hvad det blifver i år. Vi ha nu den 17 april, och just ingen vår ännu. I vinter har fallit gruffligt med snö, så att alla ängar stå under is, och ho vet, om det icke går som i fjol, då vatten så förhindrade äfven höslåttern, att det är foderbrist. Vi fingo icke tredjedelen mot vanligt. Det är för mig klart, att klimatet är förvår-radt, både här och annorstädes, så att Gud vet, huru det vill gå. Dessutom äro vi i en ofantlig penningbrist, som hufvudsakligen tyckes härleda sig från det hufvudlösa frihandelssystemet, som regeringen ärsten-blind att följa. Gud hjälpe oss, ty människors hjälp är fåfång; och göre på allt en utgång, att vi kunna dragat.

Det är alldeles icke underligt, att emigrationen är så stark, men det blir väl ej bättre, ty våra maktegende äro i det som i annat hufvud-lösa. T. ex. år 1824 utfärdades en förordning om hvad till utvandrarens fortskaffande till *främmande världsdelar* hör, hvilket innehöll så många försiktighetsmått, att resan säkert skulle blifvit ganska dyr och följ-aktligen de fattiga icke kunnat fara — men det stadgades inte — och är ännu intet stadgadt, om utvandrare till *främmande länder*. Följden är, att utvandrare fara till Hamburg, Norge eller England, och sedan i de ländernas fartyg fara till *främmande världsdelar*, och då har förordningen med dem intet att göra. Och nu är följderna, att hela den förtjänsten har gått ur svenska händer, och icke ett fartyg för emigranter till andra världsdelar. Kan det nu vara möjligt, att man på tre år icke sett detta? Jag tror det icke.

Huru är det med telegrafien? Går ännu blott 40 ord om dagen? Eller går det lika fort som annan telegrafering? Om det går så smått, hvad är orsaken? Jag har här icke kunnat få rätt på det.

Jag fick nyligen synodens protokoll, icke såkert genom hvem. Jag tror dock nästan att det var du, och tackar hjärtligen därför. Hvarje sådant protokoll slukar jag genast, ty ehuru det i många fall visar bästa sidan af en sak, så är det dock en lefvande framställning af hvad I gören och liden. Det låter godt, att I nu ären ense med norskarne. Mätte det få fortfara! Men jag är allt rädd, att de hitta på något

igen, som man minst tror. Vore väl, om min fruktan vore ogrundad.

Hur gick det med den nya General-synoden?

Har du skrivit till "His Excellency, the President of the Republic of Ecuador?"

1. Folkets ekonomiska ställning tror jag nog är sämre än förr, ty skatterna ökas och klimatet tyckes försämras; folkets behof ökas och fabrikerna gå under, och lusten för utländska saker ökas också.

2. Det är visst icke mera fosterlandssinne än förr.

3. Jag tror, att om här blir fullkomlig religionsfrihet, så går en massa af allmogen och pluraliteten af herrskaperna från kyrkan, och kyrkor af ganska löslig karakter bildas, ty den svenska lättrogenheten, som ursprungligen var en följd af ett uppriktigt sinne, är allt kvar och den fångas lätt på grofva otroskrokar. Äfven mången uppriktig fångas lätt på metodism och dylikt.

Det finns ett herdaminne för stiftet. Men det är nu gammalt, sedan 1842—45, och är en stark volym af 1538 sidor — äfven ovisst, om den nu kan fås.

Präster äro: Hudiksvall: Ekelund (nyss vunnit Bollnäs), och Åkerberg Skörling (vunnit kommin. i Jättendahl) — ej flyttat än. Delsbo: Lasse och Ekstedt. Forssa: Aurivillius och P. O. Höggberg (ej ännu flyttat från Djurö). Enånger: Nordendahl och L. O. Norell. Harmånger: Vadman och Schörling. Tuna: Limborg. Bergsjö: Per Valldin. Has-sela: Martin Andreas Högdahl. Norrbo: L. O. Berg. Djuråker: Vakkant. Rogsta: Gavell och A. P. Holmström. Gnarp: Jöns Vilhelm Mauritz Vessblad.

Dessa äro alla ordinarier, en hop af dem sjuka och oförmögna, men jag kan icke säga, hvilka deras adjunkter äro. Det vanliga är, att man får draga på, så länge man kan röra sig. I år vigdes här 3 präster, och det var alldeles ovanligt, men 2 voro smålännningar eller skänningar.

Konsistorienotarien Schagerström dog nyligen, och amanuensen Henschen blir väl hans efterträdare. Professorerna i teol. fakulteten äro: Domprosten Thorén, en älsklig man och mycket nedlåtande. Kommer du till Uppsala, måste du besöka honom. Vidare: Cornelius, också en mycket hygglig man; Hultkrants, en litet kuriös, men välmenande man, samt Myrberg, som jag just icke känner. Jag tror likväl, att han är varmig på allt annat, utom sina böcker.

Dock ännu en sak från Helsingland. Prästmannen Offrén har tjänstledighet, med rättighet att hjälpa där han är, om han kan. Ahrqvist har ständig tjänstledighet, och är halftokig af Renans' och andra otrosläror. Om baptister och andra -ister hör man nu icke mycket. Icke ens Peter Källman hörs af, fastän det nu är bra nog länge sedan han för hem med en medhjälpare.

Hälsa gubben Hillberg igen från mig. Jag minns honom väl. Han har väl göra nog, kan jag tro.

Så att Rasmusen, Amlund och Fjeld kröpo in i N. synoden till slut. Det bevisar, att de flesta af norskarne ändå i hemlighet lägga vikt på adiafora. — Huru står nu saken med norska kyrkan i Chicago? Är processen slut? m. m.

Jag skickade med emigranter 1 ex. af sista prästmötets protokoller till biblioteket. Måne det kom fram? Äfvenså ett tal, som jag höll

vidsista prästmötet, till dig och till Svensson. Så skulle jag af Carlsson få igen Vieselgrens psalmbok, Landgrens om döpselsen, samt Vinlöfs "Bounty". Ingenting hörs af. Vill du vara god och höra efter det där allt.

Slutligen beder jag så innerligt, att du icke länge låter mig vänta på svar. Jag har visst oförsvarligen dröjt själf, men dröjer du nu äfven länge, så blir det ändå värre. Käre, gör icke det, utan löna ondt med godt!

Lindström drar på och läser. Jag tror, att han tänker till mid-sommar hinna med sin magistergrad. Sedan skall han väl börja med teologi. Medel till sitt uppehälle har han därigenom, att han undervisar i Fjellstedtska skolan, där han får 1 riksdaler i timmen. Det går således duktigt. — Huru går det i allmänhet uti Paxton?

Hälsa Jackson så mycket ifrån mig. Jag tänker ofta på honom, fastän jag icke kommit mig för att skriva. Han arbetar träget och och oförtrutet, som mig tyckes, fastän under svårigheter. Jag kan icke begripa, huru han kan reda sig. Men kärleken gör det. Hälsa honom hjärtligen.

I dag, den 25 april, ha vi fullt yrväder. Vi hade 4 till 8 grader varmt för en vecka, så att de ofantliga snömassorna började till en del försvinna. Nu är åter alltsammans öfverhöljdt af snö, och vatten ha vi oerhördt.

Hälsa nu alla, som känna mig, och som du träffar, och, som sagdt, låt mig snart höra af dig igen. Farväl, farväl! Vi hälsa dig alla, och Conny din Theodor, särdeles.

Din alltid tillgifne gamle vän

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "1824 utfärdades en förordning" — måste vara 1864.

Till E. Norelius.

Ö. Vähla den 18 febr. 1869.

Min käre broder! Guds nåd, frid och välsignelse!

Jag har så länge dröjt att skriva dig till, att jag är själf alldeles förvånad däröfver. Då jag fick ditt bref från Jonsered, så hade det visst varit min skyldighet att skriva. Men så tänkte jag, att jag skulle dröja, tills jag fick underrättelse om din lyckliga framkomst. Ändtligen såg jag den saken i Hemlandet, och där har jag gång efter annan haft bref från dig genom dina artiklar om "Fäderneslandet". Så kom hösten, julen, nyåret, då det alltid är mesta arbetet med förhör, mantalsskrifningar, räkningar och listor och uppgifter för året, skolexamina och skoltabeller etc. etc. allt intill denna dag. På det saken icke måtte längre dragas ut på tiden, måste jag då rita några ord. Jag har därtill en särskild anledning. Medföljande bref hade en *snickare* E. Norelius i Nora fått tag uti och bröt det, utan att begripa, att det ej var till honom. Som han ej förstod innehållet, lämnade han det att läsas åt dr Pihl i Nora, och denne fann, att det var till dig och skickade det således till *min care*. Nu sänder jag det till dig, så att du ändtligen får det, sedan det gjort en tur till Sverige.

Nu, hur är det med dig? Hur gick din resa? Detta ville vi gärna höra litet utförligare. Af den omständighet, att det dröjde länge, innan du skref i Hemlandet om din färd, slutar jag, att du till en början måste hafva varit dålig efter hemkomsten och först längre fram förkofsats till din hälsa. Jag hoppas och tror, att du öfvervunnit din blodspottning och är nu bra igen. Men säkert behöfver du alltid vara försiktig. Och det tager jag tillfället att bedja dig om att du icke förgräter, ty sedan man en gång haft blodflod från lungan, är den för alltid svag.

Af tidningarna har du utan tvifvel sett, att vi här i Sverige hafva i år haft en alldeles ovanligt blid vinter. Äfven så långt norr som i Våhla har det varit dels alldeles bart, dels helt litet snö, och äfven nu äro åkrarna icke skylda, och ofta hafva vi haft en och annan grad öfver fryspunkten. Äfven i dag tår det bra nog. Detta är ganska olägligt för landtmannen, som behöfver fara och förtjäna med körningar till utskylder. Dessa äro ganska dryga. Min debetsedel till kronan t. ex. stiger till 100 rdr och kommunalskatter dessutom. Tillståndet i landet är ganska betryckt. Privatbankerna suga upp såsom svampar allt mynt, och i folkets händer är nästan ingenting. I föl vintras öfversvämmades vi af tiggare, och nu i vinter är det väl litet bättre. Men det kommer väl mest däraf, att man på många ställen vidtagit åtgärder emot tiggeriet. Sedan vi fingo riksdagar hvart år, tyckes det att alltsammans blifvit sämre. I föl lånades 18 millioner, i år är det åter en brist på mellan 3 och 4 millioner. Går det på det sättet, så måste det stanna i en rikskonkurs. Sådant kommer nu icke allenast däraf, att vi haft några mindre gifvande år, utan ock däraf, att det så kallade liberala partiet fått styrelsen i sina händer och ställa allting efter sina köttsliga och *egennyttiga* uträkningar. Detta åter kommer däraf, att man icke fruktar Gud och lyder hans bud och vilja. Gudsförakt och otro måste föra till både lekamligt och andligt elände. Herren hjälpe därför, han som allena hjälpa kan!

Nu ville jag ock bedja dig, att du efter löfte sänder mig det omtalade *guldreceptet*. Jag ville naturligtvis se det. Men innan du skickar det, bör du afskrifva det. Om det är någonting med det, så bör det förvaras, så att det icke måtte förkomma, ty då är det ytterst viktigt icke endast för oss, utan ock för vetenskapen. Resultatet af mina undersökningar skall jag nog meddela dig, och skulle det blifva någon synnerlig vinst, så var säker, att du ej skall blifva utan.

Med tillfredsställelse har jag af Hemlandet sett, att Ansgarii-skolan i Minnesota förkofras och att den kära brodern Jackson arbetar med stor flit och mycken försakelse för densamma. Om jag rätt minnes, så hade han flera elever i sitt eget rum. Det är väl nu kanske litet bättre, men jag ser, att han i alla fall har stor möda och mycket arbete. Herren Gud välsigne honom och gifve honom så mycket mera hugnad och glädje! Jag har ett gammalt bref från honom, som jag borde besvara, men det har icke kunnat blifva af, och nu får jag icke heller tid. Hälsa honom emellertid så mycket, att jag ofta tänker på honom.

Vi befinna oss, Gudi lof, väl och hoppas och bedja, att I måtten äfven så få åtnjuta hälsans dyra gifva. Hälsa äfven från mig till alla

bröder, som känna mig, och säg dem, att jag önskar dem Guds nåd och allt godt. Bibliotekarien Styffe vid akademi-biblioteket i Uppsala bad om han kunde få 1 ex. af Hemlandet. Han tycktes vara mycket trakterad af att få 1 ex. till biblioteket och sade, att han kanske kunde lämna några dubletter i stället. Därom lofvade jag att skriva, och på det att det måtte komma så mycket förr, kan du ju begära det af redaktören eller tryckföreningen.

Nå, jag hade så när glömt det. Det kom förr än man kunde tro, att frågan om flyttning från Paxton blef allvarligen motionerad. Jag såg ock att Hasselquist och Carlsson rest till Geneseo för den saken. Käre, säg mig genast, hur det gick. Hvad tycker du om den idén, att man borde höra efter, om icke Rock Island, Moline och Davenport vore villiga att göra detsamma som Geneseo. Det vore allt en lägligare plats för seminarit än Geneseo, som i alla fall är och blir en liten uppstad (inland town).

Jag skulle efter din uppmaning skriva till dr Schaffer i German-town, men grufvar mig för att skriva engelska, hvori jag legat af mig. Jag måste ändå snart taga till.

Herren vare med dig! Kom snart, snart ihåg

din gamle vän

L. P. ESBJÖRN.

ANM. "Guldreceptet" var en kemisk uppgift, som jag bad honom lösa, om han kunde.

Detta bref är det sista, som jag fick ifrån honom. Följande år på sommaren slutade han sina dagar i tron på sin Frälsare, hvilken han omfattat och predikat. Han är begravnen på Ö. Våhlas kyrkogård.

E. NORELIUS.

Utdrag ur pastor L. P. Esbjörns dagbok.

“Dagbok på en resa från Gefle till New-York med skeppet Cobden,
sommaren 1849.”

Enligt kontrakt skulle detta skepp vara segelklart till midsommardagen, men som många ting å fartyget voro ofullbordade, ja, till och med vattenförrådet icke intaget, så måste man dröja, hvilket både före och efter embarkerandet åstadkom ett beklagansvärdt kif mellan redaren och kaptenen å ena sidan och en del af emigranterna å den andra. Om man å ena sidan måste medgifva, att emigranterna icke iakttago allt det tålamod, som Kristi sinne fordrar, så fordrar ock sanningen och rättvisan det erkännande, att redaren icke hållit hvad han lofvat dem, lät taga en del af vattnet uti fjorden, där det var något salt o. s. v.

Den 25 och 26 juni utflyttade vi våra saker på fartyget, där det var en svår trängsel och villervalla att ordna och stufva sina tillhörigheter.

Den 27 juni flyttade vi i Herrens namn m. m. (seföregående tal). Samma dag på eftermiddagen fingo vi ett kärt besök af prostinnan Aurivellius och alla dess barn, hvilken än en gång ville se oss och vår boning samt af kärleksfullt hjärta önska oss Guds välsignelse och beskydd. Hon gaf oss ock kära minnen af sig och sina barn. Herren ledsage dem i sin sanning och fruktan!

Fredagen den 29 juni. Efter två dagars ordnande af våra saker afseglade vi denna dag kl. $\frac{1}{2}$ 10 på aftonen i ett vackert väder. Redarens kontorist, en sjökapten och några handelsbetjänter voro ombord och invigde vår resa med drickande och världslig sång, hvilket jämte kifvandet mot kaptenen, därför att storluckan blifvit pålagd, så att stora rummet var kolmörkt, väckte en vidrig och sorglig känsla hos de gudfruktiga, hvilken vi efter dessas affärd sökte fördrifva med afsjungande af psalmen nr 35 i sv. psalmboken, hvarefter jag uti en ödmjuk, offentlig bön, befalld oss och skeppet i Jesu händer.

Lördagen den 30 juni. Kl.— ankrade vi på Sladda redd uti Öregrunds skärgård och blefvo där till kl. 5 nästa morgon under ordnande af flere nödiga saker, fastgörande af vattenfat m. m., innan vi gingo till sjös.

Söndagen den 1 juli. Kl. 3 på morgonen sändesfru Hedquist och dotter i land. De hade följt oss från Gefle och voro de sista vänner från Sverige, af hvilka vi togo afsked och undfingo välsignelse. Dessförinnan samtalade jag med frun och manade henne att blifva fast vid Frälsaren samt lade med allvar på dotterns hjärta att uppriktigt lämna sig i Jesu hand uti sin ungdom. Kl. 9 f. m. höll jag gudstjänst, och på aftonen gjorde kaptenen aftonbön.

Måndagen den 2 juli foro vi öfver Ålandshaf. Där blef storm, som gjorde mången sjösjuk, däribland alla de mina. Barnen med undantag af Maria repade sig dock snart; men min kära maka förblef sjuk och kunde ej stå upp ur sängen, där hon befann sig någorlunda, så länge sjögången räckte.

Torsdagen den 5 juli. Stormen och sjögången fortforo de båda föregående dagarna och steg högst denna dag. Det lugnade dock kl. 8 på aftonen. Vi sågo denna dag "Gottska Sanden".

Lördagen den 7 juli sågo vi Gottland. Särdeles märkvärdig var dess sydligaste udde eller "Hoherget", som visade sig alldeles platt ofvanpå och nästan tvärbrant på båda ändar, tämligen likt en städad kålsäng. Det syntes vara ett kalt kalkstensberg. Sydöstra kusten visade sig särdeles härlig uti den nedgående aftonsolens glans. Kyrkorna, hvaraf vi sågo flere, inbjödo till den ingående sabbaten, hvars heliga hvila utbreddes sig öfver haf och land.

Söndagen den 8 juli var uti Sverige 3:dje bönedagen, hvilken vi firade med gudstjänst, hvarvid svenska texten betraktades och enträgna uppmaningar till bot och bättring framställdes.

Måndagen den 9 juli. På morgonen var lugnt som en spegel. Denna dag syntes Bornholm, en särdeles vacker ö med vackra landthus, trädgårdar, lundar och till skörd hvitnande sädesfält. Den bar stämpeln af den sydligare naturens rikeedom, hvilken särdeles fröjdade våra vid nordens magerhet vanda ögon. Sälar visade sig här och där omkring skeppet. De summo med hufvud och hals uppe genom vattnet såsom hundar. Man försökte skjuta på en, men felade.

Tisdagen den 10 juli. Denna dag sågo vi Rügen, hvarom

gäller detsamma som om Bornholm. Dess branta kritberg på östra sidan voro rätt märkvärdiga och vackra att åse. Visågo ock 10 a 11 ryska krigsskepp, som sannolikt ämnade sig ut till krigsteatern.

En oförmodad och rörande händelse träffade oss idag. Vår lille tvillingsson, Emanuel, som en tid haft sprittningar, men för öfrigt befunnit sig skäligen väl, fick oförmodadt ett apoplektiskt anfall eller hjärtsprång. Rätt som han satt glad uti Johannes' armar, begynte han spritta och rycka och få krampaktiga åkommor.

Blodet steg allt mer uppåt hufvudet, så att han blånade i ansiktet och afled efter ett par minuter saligen i mina armar. Herren hade tagit hans ande från jämmerdalen till fröjdesalen. Våra rörda föräldrahjärtan fingo nu säga: Herren gaf och Herren tog, välsignadt vare Herrens namn. Bland folket visades allmänt deltagande, och händelsen gjorde ett djupt — gifve Gud äfven varaktigt — intryck.

Onsdagen den 11 juli förflöt under beredelser till vår lille Emanuels begrafning, såsom tillverkning af kista, svepning m. m. dylikt. Detta allt bekostade faddrarne, Johan Renstedt och Albertina samt Daniel Landberg. På aftonen stod den lille i sin dödsskrud ibland oss vid aftonbönen, hvilket gaf mig anledning att läsa Davids 90 psalm och göra en uppmanande tillämpning i bönen samt efteråt yttra några uppmaningsord till dem, som stodo dystra omkring den lilla likkistan.

Denna dag sågo vi Seland med många vackra byggnader, fält och trädgårdar samt Malmö och Köpenhamn med dess många byggnader, lundar och trädgårdar m. m. och fingo en dansk lots ombord, som medbringade notiser om en af hans landsmän nyligen vunnen stor seger öfver tyskarne. Hans båt mottogs med sång af "Upp, vänner" m. m., och han förklarade detta, och hvad vi eljes sjöngo i stämmor, för en "smucke sang".

Samma dag foro vi ock förbi "Hvens" högländta ö, och för mina tankar stod så lifligt Tycho Brahe och hans Uranieborg, hvaraf vetenskapen än i dag hämtar viktiga fördelar.

Torsdagen den 12 juli kl. 7 f. m. ankrade vi vid Helsingör, ett godt stycke från staden, så att vi hade framför oss staden och fästningen i fonden. Genast infann sig en jollman för att föra kapten i land för god betalning. På kaptenens begäran lofvade han, att jag och min kära hustru skulle särskildt få medfölja utan betalning. Men då fråga blef om det döda barnets lik, påstod han, att läkare skulle ombord, för att under-

söka hälsotillståndet. Efter mycket debatterande om kostnaden härför for han i land och sporde doktorn, om han ville ge oss tillstånd att landstiga utan visitation, och återkom slutligen med svar, att vi skulle få det, om vi blott medhade liket till besiktning vid bryggan. Detta skedde, och han fann, att barnet icke haft annan sjukdom än den uppgifna, hjärtsprång, så att vi fingo landstiga. Hamnen var trång och omgifven af diverse skjul, hörande till ämbetsverk och bevakning — — — Nu bar det af till vårt fartygs kommissionär, handelsmannen Skjärberg, där vi väl mottogos, och jag fick en af husets söner, herr Julius, till vägvisare, som med särdeles beredvillighet led-sagade mig till polisen, svenska konsuln, tullhusvakten, hvilka alla skulle skrifva på mitt pass, samt till karantänsläkaren, som gaf betyg rörande det döda barnet. Allestädes visades mig största vänskap och beredvillighet, och ingen auktoritet, utom polisen, tog något för sin åtgärd, ehuru de hade rätt därtill. Sedan timmar åtgått till allt detta spring, foro jag och min gumma med liket i en stor jollbåt, lastad med fyrastätliga hästar, öfver Öresund till Helsingborg. Äfven för denna färd begärdes icke betalning af missionären och den sörjande fadern. — — —

Sedan passet i Helsingborg blifvit besett, bar det af till hr doktor Vieselgren, som blef storligen förvånad vid vårt inträde i dörren.* Med sin vanliga, vänliga ifver välkomnade han oss och underrättade sig genast om det viktiga ändamålet med resan. Såsom af Andens tillskyndelse samlades genast dit en baron Rappe med fru från Småland, en greve med fru, ett par fröknar, en pastor Holm från landet, stadens präster samt mamsell Cecilia Fryxell. Efter en stunds samtal med dessa kristliga vänner, som noga och med särdeles deltagande afhöorde förhållandena med och anledningarna till min missionsresa, gingo vi till mamsell Fryxells pension, där doktor Vieselgren höll ett bibelförhör med eleverna, som läste särdeles väl och ådagalade god insikt uti det lästa ordet. Metoden var alternatift erotematisk. I bönen bads ock för mig. Jag var så stum af sorgen öfver det döda barnet och rörd af hvad som tilldrog sig, att jag icke kunde efter min önskan tala något till de församlade. Särdeles blef jag gripen, när akten slutades med afsjungande af en psalm under ackompanjemeng af m:ll Fryxell på ett fortepiano med brusande orgeltoner, hvilka väcktelifligt

* Esbjörn och Vieselgren voro bekanta förut från nykterhetskampanjen i Helsingland några år förut. — E. N.

minne af mitt orgelverk. Sedan gingo vi tillbaka till doktor Vieselgren, och därefter åtföljdes vi alla, hela hopen af de älskliga flickorna inberäknad, till landsförsamlingens vackra kyrkogård, där stoftet af vår Emanuel nedlades i jorden och af dr. Vieselgren jordfästes. — — — Inga omkostnader alls kommo härvid i fråga. Efter ytterligare vänliga och fromma samtal i prostgården aflägsnade sig vännerna, och jag erhöll genom dr. Vieselgren från dem ett ganska betydligt penningebidrag, hvar till äfven pensionsflickorna tillskjutit sina sparpenningar. Herren löne dem efter sin godhets rikedomar! — — Samtalet med doktor Vieselgren fortsattes långt in på kvällen. Bland annat beklagade han sig öfver Lundska missionsinstitutets enda elevs tröghet. — — — O, må detta lära mig "att nyttja tiden rätt, mitt pund ej nedergrafva." — — —

Fredagen den 13 juli. — — — Allt måste lämnas i hast, ehuru våra fötter för sista gången trampade Sveriges jord, ty den obevekliga ångbåten afgick till Helsingör kl. 6 f. m. — — Herrskapet Rappe och m:ll Fryxell voro ock med på ångbåten på väg till Köpenhamn, och fingo vi därför för ännu en halftimme ätnjuta deras angenäma och uppbyggliga sällskap.

Efter återkomsten till Helsingör måste passet återförevisas i polisen och tullbodsvakten samt påskrifvas, så att det blef ett långt plakat. — — — Kl. 1 måste vi hals öfver hufvud fara ut till skeppet igen. Med oss voro hrr Larson och Jacobson. Den förre, som i land fört oljud och slagsmål, varit nära att falla i polisens händer och gjort bekantskap med liderliga svenska sjömän, medhade en ankare konjak, som under resan blef en ymnig källa till svårigheter och Guds ords förakt. När kaptenen och jag föreställde honom, att han ej borde söka sådant sällskap, började han att utösa otidigheter och fortfordärmed, tills vi kommo på skeppet.

Vid ankomsten till skeppet voro där före oss doktor Vieselgren med fru och två barn, hr prosten P. G. Ahnfelt, akad. adj. Skarstedt, pastor Holm m. fl., hvilka än en gång ville se oss. Dr. Vieselgren höll på begäran ett afskedstal, hvaruti han yttrade sig ej gilla utflyttningarna, men då det nu skett, så önskade han därtill Guds välsignelse och förmanade emigranterna att likna de svenskar, som på drottning Kristinas tid foro till Nya Sverige, och hvarom en framtida amerikan yttrade: "Det är ett förunderligt folk. I hvarje stuga äro 11 till 12 barn, rena, lydiga, starka, friska, resliga, tappra, allvarliga, men gudfruktiga och nyktra." Han manade oss att ej utskämma det

svenska namnet, utan så skicka oss, att det äfven om oss må heta: Det är ett förunderligt folk, etc.

Sedan doktorn gifvit mig en brinnande afskeds- och kärlekskyss i allas åsyn, skyndade han och de andra till sina öfriga värf, och vårt tårade öga följde länge deras lilla båt.

Lördagen den 14 juli. Kl. 4 på morgonen lyftes ankar, och vi foro denna dag med skäligen god vind genom Kattegat.

Söndagen den 15 juli togo vi afsked af Sverige, då kl. 4 på morgonen det sista stället uti fäderneslandet, nämligen Marstrand, försvann undan våra blickar. Vårt hjärta var härvid väl beklämdt, då vi tänkte, att vi sannolikt aldrig mer skulle återse eller beträda fädernejorden, men vårt hjärta var dock hopp- och modfullt, ty vi hade den glada förtröstan, att Herren, som kallat oss att utgå, äfven skulle nådeligen bevara oss och låta oss finna en ny jord, där han ville gifva oss tillräcklig näring samt frihet att ordna en kristlig församling efter hans ord, så att vi i tro och kärlek finge tjäna honom.

Efter en vacker morgon med klar luft hölls kl. 9 högmässa-gudstjänst, hvaruti den sanna för Gud gällande rättfärdigheten föreställdes jämte de själars salighet, som hungra och törsta därefter, hvarvid bifogades ömma uppmaningar till alla att söka denna rättfärdighet — allt enligt Retzii mindre postilla." —

Anmärkning. Intressant som det kunde vara att få del af alla dagboksanteckningarna, måste jag likväl för rummets skull stanna med det ofvan meddelade. Sista anteckningen är för lördagen den 25 augusti; man var då kommen öfver New Foundlandsbankarna. Sedan finnas inga reseanteckningar från hans hand, hvarken om landstigningen eller om resan in åt landet. Han reste den vanliga, besvärliga vägen till Chicago, där han insjuknade i koleran. Men den 24 oktober anlände han till Andover och började omedelbarligen sitt missionsarbete därstädes.

E. N.

Personliga hågkomster af L. P. Esbjörn.

Af E. Norelius.

Mitt första sammanträffande med Esbjörn skedde den 24 nov. 1850 i Andover, Ill.

Dagen förut mot aftonen ankom jag gående till fots från Peru vid Illinois-floden i en snöstorm till Andover och tog in på Mix Place, som låg nära, där den svenska metodistkyrkan står. Det var en klar och kall höstdag, snön låg på marken, där och hvar stod en liten anspråkslös stuga i skogskanten, omgifven af några upprättstående majsstjälkar, som ännu icke blifvit afplockade. Styf i benen och öm om fötterna efter den omkring 60 mil långa fotvandringen kändes det obehagligt äfven för en 17-åring att begifva sig ut på nya vandringar; men i närheten bodde en man, som jag nödvändigt måste träffa och rådfråga rörande min framtidsbana i det nya landet. Med stort intresse var det som jag därför på eftermiddagen den 24 november begaf mig på väg för att uppsöka hans hus. Från Mix Place vandrade jag söder ut genom enskog, som var ungefär en mil bred. Där, i södra kanten på skogen, påträffade jag en liten stuga, som redan då var gammal — Esbjörn hade köpt platsen —, med 3 rum, af hvilka köket var störst och begagnades emellanåt till kyrka, och så var det ett hvardagsrum och ett sofrum, mellan hvilka Esbjörn låtit bygga ett slags kachelugn, utan kachel.

När jag inträdde med mössan i hand bugande, fick jag syn på en medelålders man, klädd i en gammal prästrock med hål under armarna, sittande vid sidan af två amerikanska ungdomfröknar, hvilka han höll på att undervisa i geometri. I hans ansikte uttalades godhet, ärlighet och djupt deltagande, så att jag kände mig dragen till honom utan vidare. Han bad mig sitta ned, till dess han hade afslutat lektionen, hvarunder jag hade tillfälle att närmare studera mannens drag. Han hade ett ovalt, någorlunda fylligt ansikte, stora blå ögon, blicken något ostadig, vittnande om barnafromhet och mindre själför-

troende. Men på samma gång voro hans anletsdrag mycket intelligent; man märkte också snart, att man hade en ganska kunnig personlighet att göra med. Han lät dock aldrig sin lärdom kännas tryckande för den mindre kunnige, utan hellre lät han den tjäna till undervisning och lyftning.

Han tog mycket intresse i min ringa person och tillrådde mig med stort allvar att fortsätta mina studier i Capital University, Columbus O.; ett råd som jag ock följde efter en noggrann själfpröfning. Detta syntes glädja honom mycket, och fastän jag då icke i allo kunde dela hans teologiska och andliga åskådning, tviflade han icke på min redlighet och hade visdom nog att fördraga och respektera min åskådning. Han inbjöd mig att stanna i hans hus öfver vintern, till dess han blef färdig att resa med mig till Columbus på våren, och jag stannade hos honom i öfver 3 veckor.

Under denna tid hade jag tillfälle att gifva akt på honom i hans dagliga lif och i hans tjänstgöring såsom präst. I huset rådde fattigdom äfven efter den tidens måttstock. Man fick hushålla med socker, kaffe och té; kött och fläsk och ägg voro icke heller öfverflöd på. Majsgröt och sur mjölk fingo utgöra ett viktigt stöd uti hushållet. Han hade dock ko, några höns samt en häst och en rankig åkvagn. Sjukdom, isynnerhet frossa och feber, voro vid den tiden en hvardagsgäst i huset. Än var han själf, än hustrun, än någon af barnen angripen af sjukdomen. Efter de kalla dagarna i slutet af november kom det regn, och vägarna blefvo ohjälpligt smutsiga och djupa, och det var mycket svårt att färdas omkring. Han fortfor dock att göra sina turer åt Galesburg och Henderson och åt Rock Island och Moline med sin enspannare och rankiga vagn. Jag minns en gång, då han kom från Galesburg en kulen och ruskig eftermiddag, att han körde fast i Edwards-ån, som flöt fram ett litet stycke söder om hans boning. Då var han tvungen att gå ned i vattnet och smutsen och spännaf från hästen och köra den framför sig hem och lämna vagnen i sticket tills vidare. Själf var han antastad af frossa, så att tänderna skakade, men det oaktadt måste han ut på den smutsiga kogården och mjölka sin ko, ty det fanns ingen annan frisk nog att göra det, och jag hade ty värr ännu icke lärt den högst nyttiga konsten.

Gudstjänsterna höll han här och där i husen och i Francis' skolhus på norra sidan om skogen. Han var då klädd i prästrock och prästkrage och förrättade tjänsten i nära öfverensstämmelse med den svenska kyrkohandboken. Sedermera änd-

rade han sig för någon tid och ackommoderade sig i någon måtto efter de omgifvande sekternas bruk, dock blef han icke någon rabulist. Orsaken till denna ändring var utan tvifvel välment om än mindre vislig. Han var vid denna tid kringsvärmad af många sekter och sektpredikanter och tog emot understöd af det Amerikanska hemmissionssällskapet och tänkte, att han möjligen kunde vinna mera förtroende, om han icke så strängt vidhölle den svenska kyrkans ritual. Men han fick snart inse sitt misstag, isynnerhet sedan Bergenlund kom till Andover.

Strax före jul lämnade jag Esbjörns hus och besökte sedan Galesburg och Knoxville, Ill., och vid nyår 1851 kom jag till Moline och uppehöll mig där och i dess närhet, till dess jag i april i Esbjörns sällskap reste till Columbus. Under min vistelse i Moline hade vi några besök af Esbjörn. Där var redan då en liten begynnelse till församling, och vi hade våra gudstjänster hos en Carl Johanson från Kämpestad, som bodde hos en mrs Bell i ett litet rum. Denne man och hans hustru blefvo sedan baptister och mycket fientliga motståndare till Esbjörn och den lutherska församlingen. Vid ett tillfälle strax före vår afresa, då Esbjörn höll gudstjänst i detta rum, blef han mycket varm, hvarför han tog af sig rocken och predikade i skjortärmerna, hvilket under omständigheterna icke var anstötligt alls. När han hållit på en god stund och var alldeles uppgifven af värme, vände han sig till mig och sade: "Nu får du fortsätta; jag orkar icke mer". Detta var första gången, han uppmanade mig att tala offentligen, hvilket jag nu försökte, så godt jag kunde.

Den 24 april 1851 afreste vi med ångbåt från Moline till Burlington, Iowa, där vi landstego på kvällen. Vi uppsökte en svensk vid namn Brydolf, sedermera öfverste Brydolf, en prästson från Nerike, som varit i Amerika redan 10 år samt tjänat som soldat i mexikanska kriget, gift med ett amerikanskt fruntimmer från Illinois. Hos honom fingo vi vårt kvarter under vår vistelse i Burlington. Esbjörn hade ej svårt för att göra bekantskaper. Följande dag uppsökte vi en tysk pastor vid namn Dressel, dit vi blefvo inbjudna till middag och hade ett långt samtal med honom rörande kyrkliga angelägenheter. Han var en half-lutheran till sin åskådning; men församlingen, som redan då var tämligen försigkommen, bekände sig vara luthersk. I undervåningen af dess kyrka höll Esbjörn guds-

tjänst på kvällen för svenskarne. På den tiden sade man, att deras antal i och omkring Burlington var omkring 200.

Den 26 april reste Esbjörn med "stage" till New Sweden, dit vägen sades vara 40 mil. Mig förordnade han att stanna i Burlington och leda gudstjänsten bland landsmännen på söndagen. "Du skall inte vara rädd; var modig, så går det", mente han. Den 29 kom han tillbaka i sällskap med M. F. Hokanson tämligen trött och medtagen, men höll likväl gudstjänst och nattvardsgång på kvällen i ett skolhus litet på sidan om staden, där jag på söndagen förut hade ledt gudstjänsten. Vi fingo vänta på båt till den 4 maj, då vi på morgonen med "Danube" afreste till St. Louis. Under denna färd passerade vi bland andra platser Nauvu, där ruinerna efter mormonernas tempel, som de först byggde där, visade sig på Illinois-sidan.

I St. Louis stannade vi blott några timmar, hvarunder Esbjörn passade på och träffade en svensk läkare, vid namn Jacobson. Därifrån afgingo vi med ångaren "Genesee" till Cincinnati via Cairo. Vi hade under denna färd tillfälle att något se huru negerslafveriet tog sig ut. Esbjörn var afgjort emot slafveri, och han kom ofta i varma diskussioner med en del herrar passagerare, som voro slafägare eller försvarare af slafveriet. På den tiden fördes ock ofta samtal om religiösa och andliga frågor, när man var ute och reste, och i sådana samtal och diskussioner var han upptagen mycket af tiden, som vi färdades fram på ångbåten. I Louisville, Ky., höllo vi på att komma ut för ett missöde. Strax nedan staden gör Ohiofloden ett betydligt fall, och för att komma förbi detsamma har man grävt en kanal med slussar. Att gå igenom denna kanal tar ett par timmar eller mer. Klockan kunde vara efter 10 på kvällen, och såsom det var månljust, så föreslog Esbjörn, att vi skulle lämna båten och vandra in i staden och där uppsöka ett par landsmän, hvilka han kände från Gefle, och hvilkas adress han hade. Sagdt och gjordt. Vi vandrade åstad, men vägen var längre än vi anade, och det var sent, när vi kommo in i staden, så att butikerna voro uppstängda. Men huru vi gingö och letade, så fingo vi rätt på Ahlmarks och Collinis butik, och Esbjörn började bulta på dörren. Familjen, som bodde i våningen ofvanför, trodde nog, att vi voro inbrottstjuvar, och som vi stode där och sågo oss omkring, fingo vi se en hand, som höll en pistol, sticka ut genom en halföppen fönsterlucka. Vi hade nog fått ett skott i oss, om icke Esbjörn i detsamma hade ropat deras namn och gifvit sig själf tillkänna. Nu blef det glädje i stället

för sorg, ty vi blefvo på det hjärtligaste mottagna och förplägade midt i natten. På den tiden syntes man sätta mera värde på besök af landsmän, än man gör i våra dagar.

Vi kommo lyckligen fram till Cincinnati och reste därifrån med järnväg till Columbus. Där blef Esbjörn väl mottagen af professorerna vid läroverket och de lutherska pastorerna i staden. Han höll på sin brutna engelska tal vid flere tillfällen och framställde de kyrkliga behofven bland svenskarne i västern och rönte därvid icke liten välvilja och deltagande. Jag var sjuk och nästan medvetslös af feber, men jag kommer likväl ihåg, att han skildes ifrån mig med tårar och varma förmaningar.

Sedan träffade jag honom ickeförr än i januari 1854 på ett konferensmöte i Chicago. På samma gång såg jag ock T. N. Hasselqvist för första gången. Detta möte ägde rum i den gamla kyrkan på Superior street. Esbjörn hade då undergått en märkvärdig förändring, och det var med särdeles tillfredsställelse jag hörde honom framställa den lutherska uppfattningen af rättfärdiggörelseläran. Fram i april samma år besökte jag honom i hans hem i Andover och stannade en liten tid hos honom. Han var då munter och glad, fastän hälsan var vacklande. Fromheten hade icke lidit på renlärighetens bekostnad.

Nästa gång jag såg honom var i oktober samma år. Då var han verkligen nedstämd, och det var ej att undra på. Det hade varit en förfärligt sjuklig sommar; koleran hade grasserat hårdt bland de nykomna immigranterna, och sjukdom och nöd uppenbarade sig på alla sidor. Han såg trött och medtagen ut; dock stilla förtröstande på Guds nåd och hjälp. Sedan såg jag honom strax före påsk 1855 vid ett konferensmöte i Chicago, där jag fick honom till examinator i Novum, i dogmatik, dogmhistoria och kyrkohistoria. Examen varade i 3 dagar, och kandidaterna måste gifva honom vitsord för att han gjorde sin sak samvetsgrant. Det är mycket tillfredsställande att hafva sådana examinatorer.

Efter denna tid sammanträffade jag med honom vid konferens- och synodalmöten, där han följde förhandlingarna med uppmärksamhet och deltog emellanåt i diskussionerna; men visade nästan alltid en viss tillbakadragenhet. När det var behöfligt, begärde han ordet, och då hade han för det mesta något viktigt att säga.

Julen 1859 besökte han mig i Attica, Indiana, vid hvil-

ket tillfälle kyrkan invigdes därstädes. Han syntes riktigt njuta af att få vara i en svensk församling och att få göra påhälsning i de svenska familjerna.

En eftermiddag besökte vi några familjer på västra sidan af floden Wabash, och när vi just i skymningen skulle gå hem, måste vi gå öfver en besvärlig och lång järnvägsbro. Svårt var det att komma upp på bron, ty man måste krypa genom ett vidlyftigt bjälkvirke. Efter att ha pröfvat en och annan öppning utan att få kroppen igenom, sade han: "Ja, så får jag då upplefva, hvad jag många gånger haft för mig i drömmen; men det har ju alltid blifvit någon utväg." Ändtligen kommo vi upp på bron. Men medan vi ännu hade ett godt stycke till ändan på densamma, så hörde vi till vår fasa ett järnvägståg komma efter oss. Då fingo vi brådt att springa på tvärsyllarna; men det var icke godt för honom med sin tunga kropp att komma undan unno dock nått och jämt öfver bron och kastade oss v. ur våg ned för den branta jordvallen, som var frusen, och enuru han slog sig rätt hårdt, voro vi glada, att vi kommo undan med lifvet.

Under dessa dagar hade vi många öfverläggningar om våra kyrkliga angelägenheter; men därom vittna i någon mån hans bref från den tiden.

Rättelser.

- Sid. 241, 21 raden uppfifrån står: "Kaju-"; läs: Kajutan,
 " 246, 16 " nedifrån " "Och för"; läs: Och sörjer för.
 " 252, har brevet kommit före det som står på 253 sidan i afseende på tiden.
 " 257, 12 raden uppfifrån står: "Dr Hage"; läs: Dr Hoge.
 " 260, 11 " " stå två "icke"; det senare skall bort.
 " 267, 13 " " står: "Se"; läs: etc.
 " 272, 12 " nedifrån " "Abrirs"; läs: Abriss.
 " 275, 2 " " " "oriktig"; läs: riktig.
 " 278, 8 " uppfifrån " "han"; läs: har.
 " 279, 17 " " " "Harlsey"; läs: Harkey.
 " 280, 1 " " " "skynder"; läs: skyndar.
 " 287, 3 " " " "ud"; läs: Gud.
 " 296, 20 " nedifrån " "i"; läs: I.
 " 300, 20 " " " "Towler"; läs: Fowler.
 " 303, 23 " " " "osäker"; läs: säker.
 " 303, 21 " " " "dina"; läs: sina.
 " 304, 7 " uppfifrån " "Penningestriderna"; läs: penningetiderna.
 " 311, 12 " " " "någan"; läs: någon.
 " 311, 20 " nedifrån " "kyrkoskuldens"; läs: kyrkskuldens.
 " 313, 7 och 11 raden nedifrån står "Capitol"; läs: Capital.
 " 314, 12 raden uppfifrån insätt för framför "författarens".
 " 323, 21 " " står "skiiva"; läs: skriva.

AUGUSTANA COLLEGE LIBRARY
 ROCK ISLAND, ILL

